

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 592/2014*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1^Α, Αθήνα, την 30^η Σεπτεμβρίου 2014, ημέρα Τρίτη και ώρα 8:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης

Μέλη: Βικτωρία Μερτικοπούλου (Εισηγήτρια),

Λευκοθέα Ντέκα,

Φραγκίσκος Αρμάος,

Νικόλαος Νικολαΐδης,

Δημήτριος Δανηλάτος,

Ιωάννης Αυγερινός

Γραμματέας: Παρασκευή Α. Ζαχαριά

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της υπ' αριθ. πρωτ. 4657/24.6.2014 γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1 - 3 του ν. 3959/2011 που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» **α)** των περιουσιακών στοιχείων κυριότητας της CITIBANK INTERNATIONAL PLC που απαρτίζουν τον κλάδο λιανικής τραπεζικής που διατηρεί η τελευταία στην Ελλάδα και **β)** του συνόλου των μετοχών εκδόσεως της ανώνυμης εταιρίας DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A.

Στη συνεδρίαση είχε νομίμως κλητευθεί η εταιρία με την επωνυμία «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», η οποία παραστάθηκε δια του νομίμου εκπροσώπου της, Κωνσταντίνου Βαλσαμή, στελέχους της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, και μετά

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δύο επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Έκδοση για την εταιρία «Alpha Τράπεζα ΑΕ» και (2) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.1.2013). Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

των πληρεξουσίων δικηγόρων αυτής, Σταματίου Δρακακάκη (ΑΜ ΔΣΑ 24050) και Βασιλικής Μπρισίμη (ΑΜ ΔΣΑ 31625).

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην αρμόδια Εισηγήτρια, Βικτωρία Μερτικοπούλου, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 7062/29.9.2014 Έκθεσή της και πρότεινε για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή, την έγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» επί α) των περιουσιακών στοιχείων κυριότητας της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» που απαρτίζουν τον κλάδο λιανικής τραπεζικής που διατηρεί η τελευταία στην Ελλάδα και β) του συνόλου των μετοχών εκδόσεως της ανώνυμης εταιρίας «DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A.».

Κατόπιν, το λόγο έλαβαν για λογαριασμό της «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.», ο πληρεξούσιος δικηγόρος αυτής, Σταμάτης Δρακακάκης, ο οποίος συντάχθηκε με την Εισήγηση και ζήτησε από την ΕΑ την έγκριση της υπ' αριθ. πρωτ. 4657/24.6.2014 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης καθώς και ο Κωνσταντίνος Βαλσαμής, ο οποίος παρείχε διευκρινίσεις και πρόσθετες πληροφορίες επί ερωτημάτων που του τέθηκαν από την Ολομέλεια.

Στη συνέχεια, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης, με τη συμμετοχή της αρμόδιας Εισηγήτριας, Βικτωρίας Μερτικοπούλου, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη την Εισήγηση, τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις απόψεις του ενδιαφερόμενου μέρους, τις διευκρινίσεις που δόθηκαν επί στοιχείων του φακέλου από τη Γενική Διεύθυνση, η οποία και μετά τούτο αποχώρησε από την αίθουσα, και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

A. Η ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΥΠΟΘΕΣΗ

A.1. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

Κατά το άρθρο 5 παρ. 2 ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μια ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο.

Η γνωστοποιηθείσα πράξη στην κρινόμενη υπόθεση αφορά στην απόκτηση από την Alpha Bank (α) των περιουσιακών στοιχείων κυριότητας της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» που απαρτίζουν τους κλάδους λιανικής τραπεζικής, επιχειρηματικής τραπεζικής σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων και ασφαλιστικής διαμεσολάβησης που διατηρεί η «CITIBANK

INTERNATIONAL PLC» στην Ελλάδα και (β) του συνόλου των μετοχών της DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A., αποτελεί επομένως συγκέντρωση κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011, η οποία συνίσταται στην απόκτηση ελέγχου σε τμήμα επιχείρησης και σε επιχείρηση αντιστοίχως.

Ειδικότερα, με το υπ' αριθ. πρωτ. 4657/24.6.2014 έγγραφό του (εφεξής και «Γνωστοποίηση») το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» (εφεξής και «Alpha», «Alpha Bank» ή «Γνωστοποιούσα» ή «Εξαγοράζουσα») γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και «Ε.Α.»), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2011, την από 13.6.2014 Σύμβαση Πώλησης και Μεταβίβασης κλάδου και Πώλησης και Μεταβίβασης μετοχών¹ (εφεξής και «η Σύμβαση») μεταξύ του ιδίου και της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» και της «CITIBANK OVERSEAS INVESTMENT CORPORATION», περί της απόκτησης:

α) των περιουσιακών στοιχείων κυριότητας της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» που απαρτίζουν τους κλάδους των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής, επιχειρηματικής τραπεζικής σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έκδοσης και αποδοχής καρτών, διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων και ασφαλιστικής διαμεσολάβησης² που διατηρεί η «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» στην Ελλάδα (εφεξής και ως «ο υπό εξαγορά κλάδος» ή «Citibank») και

β) του συνόλου των μετοχών (εφεξής και ως «οι υπό εξαγορά μετοχές») εκδόσεως της ανώνυμης εταιρίας «DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A.» (εφεξής και «Diners Co»).

Όπως αναγνωρίζει η Γνωστοποιούσα, η εξαγορά των υπό (α) και (β) εμπίπτει στην έννοια των αλληλένδετων πράξεων στο βαθμό που, βάσει του οικονομικού σκοπού που επιδιώκεται, η μία πράξη δεν θα πραγματοποιηθεί χωρίς την άλλη, υπάρχει ένα ενιαίο συμβατικό κείμενο με κοινούς όρους και ο έλεγχος αποκτάται από την ίδια επιχείρηση³.

Ο υπό εξαγορά κλάδος, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη Σύμβαση⁴, περιλαμβάνει τη Δραστηριότητα Καρτών της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» στην Ελλάδα (εφεξής και «Citibank»), τη Δραστηριότητα Λιανικής Τραπεζικής προς πελάτες λιανικής και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (αποτελούμενη από τις Δραστηριότητες Καταθέσεων, Διαχείρισης Περιουσίας, Δανείων, Εγγυήσεων Πελατών και Θυρίδων) και τη Δραστηριότητα Ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης, όπως αυτά ορίζονται αναλυτικά στη Σύμβαση⁵.

¹ Κατά το αυθεντικό κείμενο στην αγγλική γλώσσα: “Business sale and Transfer and Shares Sale and Transfer Agreement”.

² Βλ. και επόμενη ενότητα ΣΤ της παρούσας.

³ Βλ. επίσης άρ. 10 παρ. 2 ν. 3959/2011 και «Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων», ΕΕ 16.04.2008 C 95/1, ιδίως παρ. 50. Συναφώς βλ. και Απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 78.

⁴ Εισαγωγή, όρος Γ.

⁵ Για τους ορισμούς εκάστης δραστηριότητας βλ. Σύμβαση, Εισαγωγή (B): [...] Μετάφραση της Σύμβασης από τα αγγλικά τα ελληνικά προσκομισθείσα από τη γνωστοποιούσα βλ. Παράρτημα IV της Γνωστοποίησης.

Περαιτέρω, η Alpha Bank θα αποκτήσει ένα δίκτυο [...] καταστημάτων και [...] Μηχανημάτων Αυτόματης Ανάλυσης (ΑΤΜ) καθώς και [...] περίπου άτομα προσωπικό. Ο υπό εξαγορά κλάδος θα ενοποιηθεί προοδευτικά με τις αντίστοιχες υφιστάμενες δομές/δραστηριότητες της Alpha Bank.

Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση, εκτός Συναλλαγής παραμένουν οι τραπεζικές δραστηριότητες προς μεγάλες επιχειρήσεις ('corporate business'), οι ναυτιλιακές δραστηριότητες ('shipping'), καθώς και τα συστήματα πληροφορικής της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC»⁶. Σημειώνεται ότι οι προαναφερθείσες δραστηριότητες θα εξακολουθήσουν να παρέχονται από το διεθνή όμιλο Citigroup στην Ελλάδα. Επιπλέον, η Γνωστοποιούσα διευκρινίζει ότι ο υπό εξαγορά κλάδος δεν ασκεί χρηματιστηριακές συναλλαγές, αλλά συνεργάζεται με τρίτους (π.χ. [...]) που εκτελούν τις εντολές/χρηματιστηριακές συναλλαγές των πελατών της λιανικής τραπεζικής, ενώ ως προς τα αμοιβαία κεφάλαια δραστηριοποιείται μόνο στη διανομή/διάθεση και όχι στη δημιουργία/διαχείριση.

Κατά τα διαλαμβανόμενα στη Σύμβαση, οι υπό εξαγορά μετοχές αφορούν στο σύνολο (ήτοι, ποσοστό 100%) των μετοχών εκδόσεως της Diners Co, κυριότητας των «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» κατά 9,96% και «CITIBANK OVERSEAS INVESTMENT CORPORATION» κατά 90,04%. Συνεπώς, κατόπιν ολοκλήρωσης της γνωστοποιηθείσας πράξης η Diners Co θα καταστεί εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά θυγατρική εταιρία της Alpha Bank.

[...]⁷.

Σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, η Alpha Bank θα καταβάλει [...] εκατ. ευρώ για τον υπό εξαγορά κλάδο. [...]

Η ολοκλήρωση της Συναλλαγής τελεί, μεταξύ άλλων, υπό την αίρεση ότι μετά την υπογραφή της Σύμβασης, η Συναλλαγή θα εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος⁸ και από την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, δυνάμει της υπό κρίση Γνωστοποίησης⁹. Η πλήρωση των αιρέσεων πρέπει να έχει συντελεστεί μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2014, με δικαίωμα εκάστου των μερών να ζητήσει παράταση κατά 60 εργάσιμες ημέρες¹⁰.

Στη Σύμβαση ορίζεται¹¹ μεταβατική περίοδος, από την υπογραφή της Σύμβασης μέχρι και την ολοκλήρωση της συναλλαγής, κατά τη διάρκεια της οποίας, η Citibank υποχρεούται, μεταξύ άλλων, να ενημερώσει για την εν λόγω μεταβίβαση τους πελάτες της, οι οποίοι είναι αποδέκτες των σχετικών υπηρεσιών [...].

Παράλληλα, στη Σύμβαση περιλαμβάνεται ρήτρα περί μη ανταγωνισμού για [...] μήνες¹². [...] Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η [...] ¹³.

⁶ [...]

⁷ Όρος 20.4. της Σύμβασης. [...]

⁸ Σύμφωνα με την παρ. 18 του άρθρου 16 του ελληνικού Ν. 2515/1997.

⁹ Όρος 7 της Σύμβασης.

¹⁰ Όρος 7.4.1. της Σύμβασης.

¹¹ Βλ. αναλυτικά όρο 9.11 της Σύμβασης [...]

¹² Βλ. όρο 20.11 της Σύμβασης.

A.2. ΛΟΓΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Κατά τη γνωστοποιούσα, με τη συγκεκριμένη συναλλαγή θα ενισχυθούν ορισμένοι τομείς της οικονομικής δραστηριότητας του Ομίλου, καθώς η Alpha Bank θα αποκτήσει πρόσβαση στις βέλτιστες πρακτικές που χρησιμοποιεί μία τράπεζα διεθνούς βεληνεκούς με αντίστοιχη εμπειρία, επιτρέποντάς της να γίνει ανταγωνιστική σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, με την προτεινόμενη συναλλαγή [...]

[...]

Με την προτεινόμενη συναλλαγή ο Όμιλος της Alpha Bank υποστηρίζει ότι θα είναι σε θέση να βελτιστοποιήσει το πελατοκεντρικό επιχειρηματικό μοντέλο και να αφομοιώσει αποδοτικά την πλατφόρμα υψηλής ποιότητας πελατείας της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» στην Ελλάδα, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την κεφαλαιουχική επάρκεια και ανταγωνιστικότητα του Ομίλου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επιπλέον, η Γνωστοποιούσα υποστηρίζει ότι η υπό κρίση συγκέντρωση αναμένεται να είναι επωφελής για τους καταναλωτές για τους κατωτέρω, μεταξύ άλλων, λόγους:

- Η Alpha Bank θα παρέχει έναν επαυξημένο αριθμό χορηγητικών και καταθετικών προϊόντων, τα οποία εκτιμάται ότι θα καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες των καταναλωτών.
- Το νέο διευρυμένο δίκτυο καταστημάτων της Alpha Bank, παράλληλα με τη βελτίωση των εναλλακτικών δικτύων τα οποία θα ενισχυθούν δια της επικέντρωσης στα ισχυρά σημεία καθεμίας τράπεζας, αναμένεται να διατηρήσει και βελτιώσει το επίπεδο των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους καταναλωτές.
- Η μείωση του λειτουργικού κόστους που θα προκύψει από την προτεινόμενη συγκέντρωση θα ωφελήσει τους πελάτες του νέου Ομίλου, καθώς θα είναι σε θέση να επενδύσει σε νέες τεχνολογίες, την ανάπτυξη της προϊοντικής βάσης και της προσαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής του ενιαίου σχήματος.
- Η ενισχυμένη κεφαλαιακή βάση του νέου ομίλου θα τον καθιστά ασφαλέστερο και υγιή από κεφαλαιακής άποψης, προς όφελος των πελατών του και της οικονομίας γενικότερα.

Σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, η υπό κρίση εξαγορά θα επιτρέψει στον Όμιλο της Alpha Bank να ανταπεξέλθει στις νέες συνθήκες της τραπεζικής αγοράς, όπως έχουν διαμορφωθεί μετά τις πραγματοποιηθείσες εξαγορές των τελευταίων ετών και τη συγκέντρωση της αγοράς, συνεπεία της σοβαρής οικονομικής κρίσης. Η Alpha Bank επισημαίνει ότι η ίδια έχει προβεί σε μία μόνο διαρθρωτική εξαγορά και έχει λάβει το μικρότερο ποσοστό κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζικών ιδρυμάτων¹⁴.

A.3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ Ε.Α.

¹³ Βλ. αναλυτικά όρο 20.11.6 της Σύμβασης.

¹⁴ [...]

Η γνωστοποιηθείσα πράξη έχει εθνική διάσταση και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 ν. 3959/2011¹⁵ με βάση τους γνωστοποιηθέντες κύκλους εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτοί αναλύονται ανωτέρω στο κεφάλαιο Β και παρατίθενται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα.

Κύκλος Εργασιών 2013 (σε €)		
	Εθνικός κ.ε.	Παγκόσμιος κ.ε.
ALPHA	[...]	[...]
ΥΠΟ ΕΞΑΓΟΡΑ ΚΛΑΔΟΣ	[...]	[...]
DINERS CO	[...]	[...]

Η Γνωστοποιηθείσα πράξη δεν έχει κοινοτική διάσταση δεδομένου ότι:

- (α) παρότι ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων υπερβαίνει τα 5 δις ευρώ, ο κοινοτικός κύκλος εργασιών του υπό εξαγορά κλάδου και της Diners Co δεν υπερβαίνει το όριο των 250 εκατ. ευρώ¹⁶ και
- (β) παρότι ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων υπερβαίνει τα 2,5 δις ευρώ, ο υπό εξαγορά κλάδος και η Diners Co πραγματοποιούν το σύνολο του κύκλου εργασιών τους στην Ελλάδα.¹⁷

Α.4. ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Η υπόχρεη προς Γνωστοποίηση επιχείρηση Alpha Bank γνωστοποίησε στην Ε.Α. στις 24.6.2014 (αριθ. πρωτ. 4657) την προαναφερθείσα από 13.6.2014 Σύμβαση. Ως αφετηρία της προθεσμίας των 30 ημερών προς Γνωστοποίηση λογίζεται η ημερομηνία υπογραφής της, ήτοι η 13.6.2014. Ως εκ τούτου, η Alpha Bank γνωστοποίησε εμπροθέσμως, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Σε συνέχεια της γνωστοποίησης, η Alpha Bank απέστειλε στις 30.6.2014 αντίτυπο του φύλλου της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» της ίδιας ημέρας στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό κρίση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 ν. 3959/2011 και την απόφαση Ε.Α. 305/V/2006 σχετικά με τον καθορισμό του ειδικότερου περιεχομένου της δημοσίευσης των συγκεντρώσεων που υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο. Το κείμενο της ως άνω δημοσίευσης αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο της Ε.Α. την 1.7.2014, κατ' άρθρο 6 παρ. 6 εδ. β' του ν. 3959/2011¹⁸.

¹⁵ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη συμφωνίας ή τη δημοσίευση προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά».

¹⁶ Βλ. αρ. 1 παρ. 2 Κοινοτικού Κανονισμού Συγκεντρώσεων 139/2004 ΕΕ 29.01.2004 L 024/1.

¹⁷ Βλ. αρ. 1 παρ. 3 Καν. 139/2004 ό.π..

¹⁸ Διαθέσιμο στο http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=gr&id=306&nid=652

Η υπό κρίση γνωστοποίηση κατέστη τελικώς πλήρης και προσήκουσα κατ' άρθρο 8 του ν. 3959/2011 την 24.07.2014, με την υπ' αριθ. πρωτ. 5564 επιστολή της γνωστοποιούσας, ύστερα από ανταλλαγή επιστολών με την Επιτροπή για παροχή πρόσθετων και διευκρινιστικών στοιχείων απαραίτητων για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης.

Εν συνεχεία, κατά την εξέταση της Γνωστοποιούμενης Συγκέντρωσης διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες από τις επιμέρους αγορές στις οποίες αυτή αφορά προκαλούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό της με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, στις 22 Αυγούστου 2014 εκδόθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 8, παρ. 4 ν. 3959/2011, η υπ' αριθ. πρωτ. 6078 απόφαση του Προέδρου της Ε.Α. με την οποία απεφασίσθη η κίνηση της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης της εν λόγω Συγκέντρωσης. Βάσει των ανωτέρω, η προθεσμία έκδοσης απόφασης της Ε.Α. επί της Γνωστοποιούμενης Συγκέντρωσης παρέρχεται στις 20 Νοεμβρίου 2014.

Η Επιτροπή ζήτησε από έξι εμπορικές τράπεζες¹⁹ στοιχεία για τις σχετικές αγορές που αφορά η υπό κρίση πράξη, την άποψή τους για τα αποτελέσματα της εν λόγω συγκέντρωσης στη λειτουργία του ανταγωνισμού στις οποίες αυτή αφορά, καθώς και ποσοτικά στοιχεία. Επιπλέον, στοιχεία αναφορικά με την αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων ζητήθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

B. ΤΑ ΜΕΡΗ

Στην υπό κρίση πράξη, ως συμμετέχοντα μέρη λογίζονται αφενός ο Όμιλος του οποίου ηγείται η Alpha Bank και αφετέρου ο υπό εξαγορά κλάδος και η υπό εξαγορά Diners Co.

B.1 ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK

B.1.1. «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ»²⁰

Η εταιρία με την επωνυμία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και διακριτικό τίτλο «ALPHA BANK» αποτελεί πιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στον τομέα των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εν γένει και έχει έδρα το Δήμο Αθηναίων²¹. Το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχει η Alpha Bank προσφέρεται μέσω του πανελλαδικού δικτύου των καταστημάτων της και της υπηρεσίας ηλεκτρονικής τραπεζικής (μέσω διαδικτύου, τηλεφώνου, κινητής τηλεφωνίας και [...])²² μηχανημάτων αυτόματης ανάληψης).

Ο Όμιλος της Alpha Bank δραστηριοποιείται ταυτόχρονα και στη διεθνή τραπεζική αγορά, και συγκεκριμένα στην Κύπρο²³, στη Ρουμανία²⁴, στη Βουλγαρία²⁵, στη Σερβία²⁶, στην Αλβανία²⁷, στην Π.Γ.Δ.Μ.²⁸ και στη Μεγάλη Βρετανία²⁹.

¹⁹ Συγκεκριμένα, ζητήθηκαν στοιχεία από: 1. [...], 2. [...], 3. [...], 4. [...], 5. [...] και 6. [...]

²⁰ <http://www.alpha.gr>.

²¹ Σταδίου 40, 102 52 Αθήνα.

²² Βλ. επιστολή Alpha Bank με αριθ. πρωτ. 5466/22.7.2014.

²³ Alpha Bank Cyprus LTD, Emporiki Bank Cyprus LTD.

²⁴ Alpha Bank Romania.

²⁵ Διαθέτει δίκτυο [...] Καταστημάτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καταστατικού της Alpha Bank: «4.1 Σκοπός της Τραπεζής είναι η διενέργεια, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινοπραξίας, μετά τρίτων, του συνόλου, άνευ περιορισμού ή ετέρας διακρίσεως, των (κυρίων και παρεπομένων) εργασιών, δραστηριοτήτων, συναλλαγών και υπηρεσιών, που η εκάστοτε κείμενη (ημεδαπή, κοινοτική, αλλοδαπή) νομοθεσία επιτρέπει σε πιστωτικά ιδρύματα.

4.2 Για την εκπλήρωση του κατ' άρθρο 4.1 σκοπού, η Τράπεζα δύναται να διενεργεί οποιαδήποτε πράξη, εργασία ή συναλλαγή που, αμέσως ή εμμέσως, είναι συναφής, συμπληρωματική ή επιβοηθητική των κατ' άρθρο 4.1 σκοπών».

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της τράπεζας δύνανται: (α) να ιδρύονται, σε οποιαδήποτε πόλη του εσωτερικού ή του εξωτερικού, ή/και να καταργούνται, υποκαταστήματα, γραφεία, μονάδες, θυρίδες ή παραρτήματα της τράπεζας και (β) να καθορίζονται οι όροι λειτουργίας, ως και η φύση και έκταση των εργασιών τους.

B.1.2. Προηγούμενες εξαγορές της Alpha Bank

Σημαντική πρόσφατη εξέλιξη για τη Γνωστοποιούσα είναι η εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας³⁰. Την 1.2.2013 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση στην Τράπεζα του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής Τραπεζής Α.Ε. από την Credit Agricole S.A., σε συνέχεια της συμφωνίας που είχε υπογραφεί ανάμεσα στα δύο μέρη την 16.10.2012 και αφότου ελήφθησαν οι απαιτούμενες κανονιστικές εγκρίσεις. Συγκεκριμένα, στις 24.12.2012, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με την υπ' αριθ. 556/VII/2012 Απόφασή της, ομόφωνα ενέκρινε κατ' άρθρο 8 παρ. 3 ν. 3959/2011, την κατ' άρθρο 6 παρ. 1 επ. ν. 3959/2011 συγκέντρωση. Την 28.6.2013 ολοκληρώθηκε η νομική συγχώνευση δι' απορροφήσεως της Εμπορικής Τραπεζής και η δημιουργία της ενιαίας πλέον Alpha Bank.

Στη συνέχεια ακολούθησε η μεταβίβαση³¹ των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις καταθέσεων της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δωδεκανήσου Συν.Π.Ε. στην Alpha Bank. Ομοια διαδικασία μεταβίβασης των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις καταθέσεων έλαβε χώρα ταυτόχρονα για τις καταθέσεις της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ευβοίας Συν.Π.Ε. και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας Συν.Π.Ε.

B.1.3. Διοικητικό Συμβούλιο

²⁶ Alpha Bank Srbija A.D.

²⁷ Διαθέτει δίκτυο [...] Καταστημάτων.

²⁸ Alpha Bank A.D. Skopje.

²⁹ Μέσω του καταστήματος Λονδίνου και της Alpha Bank London.

³⁰ Η Εμπορική Τράπεζα, η οποία ιδρύθηκε το 1886, δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα προσφέροντας ένα μεγάλο εύρος τραπεζικών προϊόντων σε ιδιώτες, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Ο τομέας των μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων αντιστοιχεί στο 60% των επιχειρησιακών της μεγεθών. Διέθετε κατά τον χρόνο εξαγοράς της από την Alpha Bank δίκτυο 320 Καταστημάτων ενώ απασχολούσε άνω των 4.000 εργαζομένων.

³¹ Την 8.12.2013 η Τράπεζα ανακηρύχθηκε ανάδοχος του συνόλου των καταθέσεων των Συνεταιριστικών Τραπεζών Εύβοιας, Δωδεκανήσου και Μακεδονίας μετά από ολοκλήρωση της κατ' άρθρον 63Δ Ν. 3601/2007 διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013 της Alpha Bank).

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (εφεξής και «Δ.Σ.») της Alpha Bank εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από τη Γενική Συνέλευση (εφεξής και «Γ.Σ.») των μετόχων για περίοδο τεσσάρων ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται τα μέλη του Δ.Σ. της Alpha Bank, καθώς και τυχόν παράλληλες δραστηριότητές τους στο χρηματοπιστωτικό κλάδο εκτός του Ομίλου της Alpha Bank.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
Ράπανος Θ. Βασίλειος	Μη Εκτελεστικό Μέλος - Πρόεδρος του Δ.Σ.
Τάνες Γ. Μηνάς	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο Μέλος – Αντιπρόεδρος
Ματζούνης Π. Δημήτριος	Εκτελεστικό Μέλος - Διευθύνων Σύμβουλος & C.E.O (B' Αντιπρόεδρος – Ελληνική Ένωση Τραπεζών)
Φιλάρετος Σπύρος	Εκτελεστικό Μέλος - C.O.O (Αντιπρόεδρος – ΑΧΑ Ασφαλιστική Α.Ε.)
Θεοδωρίδης Αρτέμης	Εκτελεστικό Μέλος
Αρώνης Γεώργιος	Εκτελεστικό Μέλος (Α. Μέλος Δ.Σ. ΑΧΑ Ασφαλιστική Α.Ε. B. Μέλος Εκτελεστικής Επιτροπής Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών)
Βιδάλης Ο. Ευθύμιος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παπαδοπούλου Ιωάννα	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αποστολίδης Παύλος	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Καλούσης Ευάγγελος	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Λύρας Ιωάννης	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
Dabdoub S. Ibrahim	Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος (Α. Αντιπρόεδρος – International Bank of Qatar B. Μέλος Δ.Σ. – Central Bank of Jordan)
Shahbaz A. Shahzad	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Λώλος Σαράντης - Ευάγγελος	Εκπρόσωπος Ελληνικού Δημοσίου του Ν. 3723/2008
Ιπλιζιάν Σ. Παναγιώτα	Μη εκτελεστικό μέλος κατ' εφαρμογή του Ν. 3864/2010

Σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα³², τα ανωτέρω μέλη του Δ.Σ. της Alpha Bank δεν συμμετέχουν σε οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση εκτός του Ομίλου της Alpha Bank που δραστηριοποιείται σε κάποια από τις επηρεαζόμενες στην υπό εξέταση συγκέντρωση σχετικές αγορές.

Β.1.4. Μετοχική Σύνθεση

Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση, η Alpha Bank, οι μετοχές της οποίας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών³³, έχει ευρεία πολυμετοχική βάση και δεν υπάρχει μέτοχος που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα, de jure ή de facto, την εταιρία. Συγκεκριμένα, η μετοχική βάση της αποτελείται από περίπου [...] επενδυτές³⁴.

Η διάρθρωση της σύνθεσης των μετόχων της Alpha Bank εξαιρουμένου του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΓΧΣ»), την 16.6.2014 είχε ως εξής:

³² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 5201/14.7.2014 απαντητική επιστολή της Alpha Bank.

³³ Η μετοχή της Τράπεζας είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1925.

³⁴ Με στοιχεία 16.6.2014.

Κατωτέρω παρατίθενται οι μεταβολές³⁵ στη μετοχική σύνθεση της Alpha Bank ως προς τη συμμετοχή του ΤΧΣ, από 1.1.2013 έως σήμερα, με χρονολογική σειρά:

- Ποσοστό ΤΧΣ μετά την ανακεφαλαιοποίηση 6.6.2013: 83,66% (9.138,64 εκατ. μετοχές).
- Ποσοστό ΤΧΣ μετά την 1^η άσκηση warrants³⁶ 10.12.2013: 81,71% (8.925,27 εκατ. μετοχές).
- Ποσοστό ΤΧΣ μετά την ΑΜΚ Μαρτίου 2014: 69,90% (8.925,27 εκατ. μετοχές).
- Ποσοστό ΤΧΣ μετά τη 2^η άσκηση warrants 10.6.2014: 66,36% (8.474,09 εκατ. μετοχές).

Σημειώνεται ότι απομένουν ακόμη επτά (7) ημερομηνίες άσκησης warrants ανά εξάμηνο, με τελευταία ημερομηνία άσκησης την 10.12.2017.

Αναφορικά με τους Παραστατικούς Τίτλους Δικαιωμάτων Κτήσης Μετοχών («Warrants»), οι μέτοχοι κατέχουν 1.143.803.533 τέτοιους τίτλους, ο κάθε ένας από τους οποίους ενσωματώνει δικαίωμα αγοράς 7,408683070 Νέων Μετοχών κυριότητας του ΤΧΣ, και των οποίων η διάρθρωση την 16.6.2014 είχε ως εξής:

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται στατιστική ανάλυση των μετόχων και των warrants (από 16.6.2014).

ALPHA BANK ΚΟΙΝΕΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΕΣ			
Κλιμάκια	Πλήθος Μετόχων	Πλήθος Μετοχών	Ποσοστό %
1 - 1500	[...]	[...]	[...]
1501 - 3000	[...]	[...]	[...]
3001 - 15000	[...]	[...]	[...]
15001 - 30000	[...]	[...]	[...]
30001 - 150000	[...]	[...]	[...]

³⁵ Επισημαίνεται ότι αναφέρονται οι μεταβολές που ξεπερνούν το 1% του μετοχικού κεφαλαίου.

³⁶ Παραστατικοί Τίτλοι Δικαιωμάτων Κτήσης Μετοχών.

150001 - 999999999	[...]	[...]	[...]
Σύνολα	[...]	4.294.971.798	100,000

WARRANTS ALPHA BANK			
Κλιμάκια	Πλήθος Κατόχων Warrants	Πλήθος Warrants	Ποσοστό %
1 - 1500	[...]	[...]	[...]
1501 - 3000	[...]	[...]	[...]
3001 - 15000	[...]	[...]	[...]
15001 - 30000	[...]	[...]	[...]
30001 - 150000	[...]	[...]	[...]
150001 - 999999999	[...]	[...]	[...]
Σύνολα	[...]	1.143.803.533	100,000

B.1.5. Επί της ενδεχόμενης άσκησης ελέγχου στην Alpha Bank από το ΤΧΣ κατά την έννοια των διατάξεων για τον έλεγχο συγκεντρώσεων

Κατά το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο. Ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης.

Κατά την αξιολόγηση της απόκτησης ελέγχου (αποκλειστικού ή κοινού) σε μία επιχείρηση αξιολογείται γενικά εάν η αποκτώσα ή οι αποκτώσες επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα μετά τη συγκέντρωση να ελέγχουν τις στρατηγικές εμπορικές αποφάσεις της αποκτηθείσας επιχείρησης. Κατά την ειδικότερη αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου που αποκτάται και το είδος των δικαιωμάτων που μπορούν να ασκηθούν, η συμμετοχή στα διοικητικά όργανα (Γ.Σ. και Δ.Σ.) και οι δυνατότητες επιρροής που υφίστανται εντός αυτών, η δυνατότητα εκλογής και αλλαγής του διοικητικού συμβουλίου της αποκτηθείσας, καθώς και δικαιώματα αρνησικυρίας για τις στρατηγικές εμπορικές αποφάσεις της εταιρίας (π.χ. προϋπολογισμός, σημαντικές επενδύσεις, στρατηγικά επιχειρηματικά σχέδια-business plans). Η απόκτηση του ελέγχου δύναται να προκύπτει είτε de jure (π.χ. από τις εκάστοτε ισχύουσες συμφωνίες μετόχων, τις καταστατικές προβλέψεις των εταιριών), είτε de facto (π.χ. από την εν τοις πράγμασι άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου στις γενικές συνελεύσεις και τα διοικητικά συμβούλια των εταιριών κατά τη διάρκεια ενός σημαντικού χρονικού διαστήματος)³⁷.

³⁷ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων (2008/C 95/01), σκ. 54 επ.

Εν προκειμένω, ως προς τη δυνατότητα του ΤΧΣ να ασκεί καθοριστική επίδραση στην Alpha Bank τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά και δικαιώματά του πρέπει να εξετασθούν, ειδικότερα³⁸:

i) Το γεγονός ότι το ΤΧΣ συμμετέχει με ποσοστό 66,36% στο μετοχικό κεφάλαιο της Alpha Bank, είναι επομένως, ο πλειοψηφών μέτοχος.

ii) Το γεγονός ότι σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου, το άρθρο 10 περίπτωση β) της παρ. 2 του ν. 3864/2010 προβλέπει ότι: «... ο εκπρόσωπος του Ταμείου στο Διοικητικό Συμβούλιο έχει: ... β) το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του ΔΣ του πιστωτικού ιδρύματος: ...ii) εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος (όπως **επιχειρηματική στρατηγική**, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού – παθητικού, κλπ.)». Προβλέπεται, επίσης, ότι το ΤΧΣ «Παρακολουθεί και αξιολογεί, για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση από το Ταμείο, το βαθμό συμμόρφωσης με τα σχέδια αναδιάρθρωσης τους, διασφαλίζοντας παράλληλα την επιχειρησιακή τους αυτονομία»³⁹. Ομοίως και στη Σύμβαση μεταξύ του ΤΧΣ και της Alpha⁴⁰ (στο εξής και «Σύμβαση ΤΧΣ- Alpha») προβλέπεται (όρος 3.3 (γ)): «[...]».

iii) Το γεγονός ότι το ΤΧΣ έχει δικαίωμα έγκρισης του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, δεδομένου ότι το εν λόγω σχέδιο καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τη διαχείριση της Alpha, προκειμένου να καλυφθεί το κεφαλαιακό έλλειμμα και να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητά της και, συνεπώς, είναι ενδεχόμενο το δικαίωμα αυτό να παρέχει τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού των δραστηριοτήτων της κατά την έννοια του αρ. 5 του ν. 3959/2011⁴¹. Ειδικότερα, η Σύμβαση ΤΧΣ-Alpha και ο ν. 3864/2010 ρητώς προβλέπουν ότι το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης υπόκειται στην έγκριση του ΤΧΣ⁴², το οποίο μάλιστα μπορεί, κατόπιν διαβούλευσης με την Τράπεζα της Ελλάδος, να ζητήσει να γίνει αλλαγές ή προσθήκες.

³⁸ Είναι αδιάφορο αν το ΤΧΣ πράγματι άσκησε τα ως άνω δικαιώματα ή αν σκοπεύει να την ασκήσει στο μέλλον, αρκεί η δυνατότητα αυτή να είναι πραγματική: βλ. ΠΕΚ (23.02.2006), Υπόθεση T-282/02, Cementbouw Handel & Industrie BV, σκ. 58, καθώς και Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση ό.π., σκ. 16.

³⁹ Αρ. 2 παρ. 2(β) ν. 3864/2010, όπως είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί, αντικαταστάθηκε ως άνω με το αρ.2 υποπαράγραφο Α1 του ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α 85/7.4.2014).

⁴⁰ Βλ. Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ του ΤΧΣ και της Alpha Bank της 12 Ιουνίου 2013 (μετάφραση από τα αγγλικά) (αρ. πρωτ. [...]).

⁴¹ Αρ. 6 παρ. 1 ν. 3864/2010, όπως είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί, αντικαταστάθηκε ως άνω με το αρ.2 υποπαράγραφο Α2 του ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α 85/7.4.2014).

⁴² Αρ. 6 παρ. 3 ν. 3864/2010 ό.π. : «Το Ταμείο μπορεί, κατόπιν διαβούλευσης με την Τράπεζα της Ελλάδος, να ζητήσει από το πιστωτικό ίδρυμα να γίνουν αλλαγές ή προσθήκες στο εν λόγω σχέδιο αναδιάρθρωσης. Κατόπιν της έγκρισης του σχεδίου από το Ταμείο, αυτό διαβιβάζεται στο Υπουργείο Οικονομικών και υποβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομικών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς έγκριση». Βλ. και όρο 3.5 της Σύμβασης ΤΧΣ - Alpha (μετάφραση από τα αγγλικά): [...]

Ωστόσο, τα ανωτέρω δικαιώματα θα πρέπει να αξιολογηθούν υπό το πρίσμα των ακόλουθων παραμέτρων, πάντοτε κατά την έννοια των διατάξεων περί ελέγχου συγκεντρώσεων:

α) Όπως ρητά προβλέπεται, τόσο εκ του νόμου όσο και συμβατικά, τα δικαιώματα ψήφου του ΤΧΣ υπάγονται σε συγκεκριμένους περιορισμούς. Οι περιορισμοί αυτοί, σε επίπεδο γενικής συνέλευσης, σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου, και σε επίπεδο ορισμού διευθυντικών στελεχών, φαίνεται να διατηρούν την επιχειρηματική αυτονομία της Alpha Bank.

Ειδικότερα, σε επίπεδο γενικής συνέλευσης, η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 7α παράγραφος 1 του ν. 3864/2010. Επομένως, το ΤΧΣ ασκεί στη γενική συνέλευση το δικαίωμα ψήφου μόνο για τις αποφάσεις τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρίας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών, ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο ν. 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιρειών». Αντίστοιχος περιορισμός των δικαιωμάτων ψήφου προβλέπεται και στη Σύμβαση ΤΧΣ – Alpha Bank⁴³. Δεν προβλέπεται, κατά συνέπεια, δυνατότητα συμμετοχής του ΤΧΣ στις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης που τυχόν αφορούν λήψη αποφάσεων για στρατηγικά εμπορικά ζητήματα (προϋπολογισμό, επιχειρησιακό σχέδιο, επενδύσεις), καθώς και για εκλογή, αλλαγή ή διατήρηση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρίας⁴⁴.

Σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου, στα στρατηγικά εμπορικά ζητήματα της εταιρίας, το ΤΧΣ δύναται καταρχήν να παρεμβαίνει σε περιορισμένο και μόνο βαθμό, δεδομένου ότι ρητώς προβλέπεται εκ του νόμου ότι το ΤΧΣ θα ασκεί τα δικαιώματά του σεβόμενο την επιχειρηματική αυτονομία του πιστωτικού ιδρύματος⁴⁵ και πάντως μόνο εφόσον το ζήτημα περιλαμβάνεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, θίγει τους καταθέτες ή/και διακυβεύει τη ρευστότητα, τη φερεγγυότητα και την εν γένει συνετή λειτουργία του ιδρύματος ή αφορά ορισμένες εταιρικές πράξεις δυνάμενες να επηρεάσουν σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος (π.χ. τροποποίηση καταστατικού, συγχώνευση, διάσπαση, πώληση θυγατρικών ή για οποιοδήποτε θέματα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία του ν. 2190/1920)⁴⁶. Περαιτέρω, στη Σύμβαση ΤΧΣ - Alpha Bank και κατ' αντιστοιχία με τα ρητώς προβλεπόμενα στο ν. 3864/2010,

⁴³ Βλ. Άρθρο 3.2 της Σύμβασης ΤΧΣ - ALPHA BANK.

⁴⁴ Σημειώνεται ωστόσο ότι σύμφωνα με την παράγραφο 4 άρθρου 7α ν. 3864/2010, οι ανωτέρω περιορισμοί αίρονται εφόσον διαπιστωθεί, με απόφαση των μελών του Γενικού Συμβουλίου του ΤΧΣ, ότι παραβιάζονται ουσιώδεις υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίες προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή προάγουν την υλοποίηση αυτού.

⁴⁵ Βλ. άρθρο 10 παρ. 2 (ε) του ν. 3864/2010 και άρθρο 2 παρ. 2 (β) του ίδιου νόμου.

⁴⁶ Βλ. άρθρο 10 παρ. 2 και αρ. 7Α παρ. 3 του ν. 3864/2010. Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 549/VI/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, κεφάλαιο Β.1.5, καθώς και 556/VI/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, κεφάλαιο Β.1.5 (με σχετικές παραπομπές σε σχετική νομοθεσία και νομολογία). Βλ. επίσης ενδεικτικά Case No IV/M.697 - Lockheed Martin / Loral Corporation, σκ. 6-8.

προβλέπεται ότι η Alpha Bank θα εξακολουθήσει να αποφασίζει ανεξάρτητα την εμπορική στρατηγική και πολιτική (περιλαμβανομένου του επιχειρηματικού σχεδίου και του προϋπολογισμού)⁴⁷, ότι οι αντιπρόσωποι του ΤΧΣ και το ΤΧΣ κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους, θα πρέπει να σέβονται την επιχειρηματική αυτονομία της Alpha Bank⁴⁸, καθώς και ότι η συμμετοχή του ΤΧΣ και των αντιπροσώπων του στα όργανα της Alpha Bank, η οποία αποφασίζει ανεξάρτητα, δεν μειώνει ή παρεμποδίζει την ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου⁴⁹.

Αναφορικά με το δικαίωμα του ΤΧΣ σχετικά με το διορισμό του [...]»⁵⁰, παρότι πρόκειται για σημαντικό στέλεχος, συνεπώς τα δικαιώματα αρνησικυρίας που αφορούν αποφάσεις σχετικά με τον διορισμό και την απόλυσή του θα μπορούσαν να θεωρηθούν υπό το πρίσμα των δικαιωμάτων αρνησικυρίας που είναι κρίσιμα για την παροχή ελέγχου⁵¹, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι πρόκειται για ένα μόνο διευθυντικό στέλεχος εκ των πολλών που στελεχώνουν την Alpha Bank, του οποίου το διορισμό ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ απλώς εγκρίνει. Το δικαίωμα τούτο έγκρισης αυτοτελώς δεν φαίνεται υπό τις παρούσες περιστάσεις να δίδει δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής στην εμπορική πολιτική της γνωστοποιούσας. Εξάλλου, κατ' αντιπαραβολή, η αντίστοιχη συμβατική ρύθμιση μεταξύ ΤΧΣ και της τράπεζας σε περίπτωση που η συμμετοχή ιδιωτών υπολείπεται του 10% προβλέπει ότι το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα διορισμού τόσο του Προέδρου όσο και του Διευθύνοντος Συμβούλου του ΔΣ, και οποιονδήποτε άλλων εκτελεστικών μελών αυτού, ενώ έχει παράλληλα δικαίωμα διορισμού, αλλά και παύσης, του Chief Risk Officer (CRO), του Chief Operating Officer (COO), του Chief Internal Auditor (CIA), καθώς και έγκρισης των όρων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες θα διορίζονται ο «Chairman of the Audit Committee» και ο «Chairman of the Risk Committee»⁵². Επομένως, ο περιορισμένος χαρακτήρας του δικαιώματος έγκρισης του διορισμού ενός συγκεκριμένου διευθυντικού στελέχους φαίνεται να συνδέεται με την ανάγκη αποτελεσματικής εκτέλεσης από το ΤΧΣ των κατά το νόμο αρμοδιοτήτων εποπτείας του επί συγκεκριμένων ζητημάτων που αφορούν στην τράπεζα.

β) Η ίδρυση του ΤΧΣ περιλήφθηκε στο από 26.05.2010 «Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα» όπου ρητώς προβλέπεται ότι στόχος του θα είναι «η διαφύλαξη της φερεγγυότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και κατά συνέπεια της δυνατότητάς του να στηρίζει την ελληνική οικονομία, παρέχοντας κεφάλαιο στις τράπεζες

⁴⁷ Βλ. όρο 2.2 της Σύμβασης ΤΧΣ - Alpha Bank: «[...]».

⁴⁸ Βλ. όρο 2.4 της Σύμβασης ΤΧΣ-Alpha Bank: «[...]». Το ίδιο προβλέπεται και νομοθετικά (στο άρθρο 10 του ν. 3864/2010).

⁴⁹ Βλ. όρο 3.3, β), ν, τελ. εδάφιο της Σύμβασης ΤΧΣ-Alpha Bank: «[...]».

⁵⁰ Βλ. όρος 3.3, δ), ν της Σύμβασης ΤΧΣ-Alpha Bank: «[...]».

⁵¹ Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση ό.π. σκ. 69.

⁵² Βλ. σύμβαση πρότυπο «Relationship Framework Agreement between the HFSF and [BANK] (HFSF has full voting rights/ Private sector participation less than 10%)» διαθέσιμη στο http://www.hfsf.gr/files/rfa/RFA_%20HFSF%20full%20voting%20rights.pdf. Βλ. Όρο 3.3: «d) The HFSF Representatives in the Board will have the following rights: [...] v. To approve the Bank's CFO, CRO, COO and CIA and their dismissal. vi. To approve the terms and criteria used for the appointment of the Chairman of Audit Committee and Chairman Risk Committee».

*εφόσον χρειαστεί*⁵³. Αντιστοίχως στο ν. 3864/2010 προβλέπεται ότι σκοπός του ΤΧΣ θα είναι η «συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος» και στο πλαίσιο του σκοπού αυτού «παρέχει κεφαλαιακή ενίσχυση στα πιστωτικά ιδρύματα και στα μεταβατικά πιστωτικά ιδρύματα που συστήνονται με το άρθρο 63Ε του ν. 3601/2007»⁵⁴.

Η Τράπεζα της Ελλάδος (εφεξής και «ΤτΕ»), εφόσον διαπιστώσει αδυναμία του πιστωτικού ιδρύματος να ανακάμψει και αδυναμία λήψης εναλλακτικών μέτρων για την αποτροπή κατάρρευσης του πιστωτικού ιδρύματος⁵⁵, είτε υποχρεώνει το τραπεζικό ίδρυμα σε μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα⁵⁶, είτε συστήνει μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα που τελεί υπό τον έλεγχο του ΤΧΣ⁵⁷, είτε συνιστά στο πιστωτικό ίδρυμα την υποβολή αίτησης κεφαλαιακής ενίσχυσης προς το ΤΧΣ⁵⁸. Λόγοι λήψης των εν λόγω μέτρων είναι η ανάγκη διαφύλαξης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και αποτροπής της συστημικής αστάθειας που θα προκαλούσε τυχόν κατάρρευση των τραπεζικών ιδρυμάτων⁵⁹.

Συνεπώς, η διαδικασία ενεργοποίησης του ΤΧΣ εφαρμόζεται ύστερα από απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδας και τα στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος στα οποία βασίζεται το αίτημα κεφαλαιακής ενίσχυσης υποβάλλονται και αξιολογούνται ομοίως από την Τράπεζα της Ελλάδος⁶⁰. Ο ρόλος του ΤΧΣ στο θέμα αυτό είναι πολύ περιορισμένος, με εξαίρεση τη νομοθετική πρόβλεψη ότι η στρατηγική του ΤΧΣ συνολικά αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ του ίδιου, του Υπουργείου Οικονομικών και της ΤτΕ⁶¹. Εξάλλου το ΤΧΣ δηλώνει⁶² ότι «η επιλογή του (εκάστοτε) πιστωτικού ιδρύματος το οποίο δύναται να τύχει κεφαλαιακής ενίσχυσης γίνεται μόνο από την εποπτική αρχή, δηλαδή την Τράπεζα της Ελλάδος χωρίς την κρίση του Ταμείου» και ότι «η συμμετοχή του ΤΧΣ στις Τράπεζες δεν αποτελεί επιχειρηματική απόφαση ούτε εμπεριέχει κριτήρια ιδιότη επενδυτή αλλά αποτελεί δέσμια αρμοδιότητα δηλαδή συγκεκριμένη νομική υποχρέωση». Συναφώς, κατά την αξιολόγηση της προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο του ελέγχου κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

⁵³ 26.05.2010 «Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα» διαθέσιμο στο http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2010/pdf/ocp61_el.pdf

βλ. παρ. 17-18. Βλ. και απόφαση ΣτΕ 668/2012.

⁵⁴ Άρθρο 2 παρ. 1 και 2 ν. 3864/2010.

⁵⁵ Βλ. άρθρο 139 παρ. 3 ν. 4261/2014 (πρώην 63Β παρ. 3 ν. 3601/2007). Σημειώνεται ότι με το άρθρο 166 παρ. 1 και 2 ν. 4261/2014 «Πιστωτικά Ιδρύματα/Ασφάλιση αυτοκινήτων κ.α» (ΦΕΚ Α 107/5.5.2014) καταργήθηκε ο ν. 3601/2007 και βάσει του ίδιου άρθρου οποιαδήποτε αναφορά σε αυτόν νοείται εφεξής ως αναφορά στο ν. 4261/2014 σύμφωνα με σχετική αντιστοίχιση στο Παράρτημα 1 του ν. 4261/2014 ή του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

⁵⁶ Βλ. άρθρο 141 ν. 4261/2014 (πρώην 63Δ του ν. 3691/2007, βλ. υποσημείωση ανωτέρω).

⁵⁷ Βλ. άρθρο 142 ν. 4261/2014 (πρώην 63Ε του ν. 3691/2007, βλ. υποσημείωση ανωτέρω).

⁵⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 6 ν. 3864/2010.

⁵⁹ Βλ. ιδίως άρθρο 63Β παρ. 2 ν. 3601/2007.

⁶⁰ Άρθρο 6 ν. 3864/2010.

⁶¹ Άρθρο 2 παρ. 3 ν. 3864/2010.

⁶² Απόφαση ΕΑ 576/VII/2013 ΕΘΝΙΚΗ/PROBANK, παρ. 33.

«οι περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να χορηγήσει στήριξη προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα καθορίζονται επακριβώς και περιορίζονται από την ελληνική νομοθεσία»⁶³.

Εξάλλου, η ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας, όχι μόνο της Alpha Bank, αλλά και όλων των ελληνικών τραπεζών μέσω του ΤΧΣ αξιολογείται ως προς τη συμβατότητά της με την εσωτερική αγορά ως κρατική ενίσχυση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η νομική βάση για την αξιολόγηση της κεφαλαιακής ενίσχυσης είναι το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β' ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά όταν χορηγούνται *«για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους»⁶⁴*. Ειδικώς για την Alpha Bank η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την πρόσφατη από 09.07.2014 Απόφασή της, συνεκτιμώντας και το από 12.06.2014 τελικό Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Alpha Bank, θεωρεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β' της ΣΛΕΕ⁶⁵.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το ν. 3864/2010, το πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο έχει χορηγηθεί ενίσχυση της κεφαλαιακής του επάρκειας οφείλει να εκπονήσει λεπτομερές σχέδιο αναδιάρθρωσης ή να τροποποιήσει σχέδιο που έχει ήδη υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο εγκρίνεται από το ΤΧΣ και στη συνέχεια υποβάλλεται προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Υπουργείου Οικονομικών⁶⁶. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε σειρά σχετικών ανακοινώσεων προβλέπει ρητώς ότι για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης χρηματοπιστωτικών οργανισμών απαιτείται η κατάθεση σχεδίου αναδιάρθρωσης, το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει εμπεριστατωμένη διάγνωση των προβλημάτων της τράπεζας *«για να επιβεβαιωθεί ή να αποκατασταθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των μεμονωμένων τραπεζών χωρίς εξάρτηση από κρατική στήριξη»⁶⁷*. Τα εν

⁶³ Ενδεικτικά ΕΕ 359/18 21.11.2012 Κρατική ενίσχυση SA.34824 (2012/C) (ex2012/NN) – Ανακεφαλαιοποίηση Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, παρ. 49.

⁶⁴ ΕΕ 2012/C 359/18 21.11.2012 Κρατική ενίσχυση αριθ. SA.34824 (2012/C) (ex2012/NN) – Ανακεφαλαιοποίηση Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, ομοίως και Κρατική ενίσχυση αριθ. SA.34825 (2012/C) (ex 2012/NN) Ανακεφαλαιοποίηση της EFG Eurobank από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ΕΕ 2012/C 359/21.11.2012, σελ. 32.

⁶⁵ Βλ. Απόφαση της Ευρ. Επιτροπής της 09.07.2014 “ON THE STATE AID SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) implemented by Greece for Alpha Bank Group relating to Recapitalisation and restructuring of Alpha Bank S.A. [...]” (διαθέσιμη στα αγγλικά: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_3482). Επί της υποβολής του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης βλ. παρ. 14. Βλ. επίσης και προηγούμενη απόφαση της 27.07.2012 της Ευρ. Επιτροπής «Κρατική ενίσχυση SA.34823 (2012/C) (πρώην 2012/NN) — Ανακεφαλαιοποίηση της Alpha Bank από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας — Πρόσκληση για υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης» ΕΕ (2012) C 357/36 της 20.11.2012.

⁶⁶ Αρ. 6 παρ. 3 ν. 3864/2010.

⁶⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης («Η τραπεζική ανακοίνωση 2008») ΕΕ C 270 της 25/10/2008 008 παρ. 35. Βλ. και Ανακοίνωση της Επιτροπής περί της αποκατάστασης της βιωσιμότητας και αξιολόγησης των μέτρων αναδιάρθρωσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα στο πλαίσιο της παρούσας κρίσης βάσει των

λόγω σχέδια αναδιάρθρωσης (εν προκειμένω το από 12.06.2014 τελικό Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Alpha Bank που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή) είναι αναπόσπαστα τμήματα και προϋπόθεση της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων, διαδικασίας διεξαγόμενης προς το σκοπό εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και υπαγόμενης στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς την αξιολόγηση της συμβατότητάς της με την ενιαία αγορά στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank, υπό το ιδίομορφο καθεστώς που αυτό συντάσσεται κατ' εφαρμογή του άρ. 6 ν. 3864/2010 διαφέρει ως προς τη φύση και τους σκοπούς του από το επιχειρησιακό σχέδιο μίας οιασδήποτε εταιρείας, διότι αποτελεί ουσιώδες στάδιο της ως άνω διαδικασίας «ενεργοποίησης» του ΤΧΣ, συντάσσεται άπαξ και συνοδεύει το αίτημα του πιστωτικού ιδρύματος για κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ.

Βάσει των ανωτέρω, τα ειδικότερα δικαιώματα του ΤΧΣ περί έγκρισης του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, δεν συνιστούν άσκηση ελέγχου και δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση αυτού από την Υπηρεσία, στο βαθμό που δεν συνιστούν άσκηση δικαιωμάτων του ΤΧΣ ως μετόχου των πιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά εντάσσονται στην ανωτέρω διαδικασία⁶⁸.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, υπό τις παρούσες ιδιάζουσες περιστάσεις, κατ' εξαίρεση, η πλειοψηφική συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Alpha Bank δεν αρκεί αυτοτελώς για την παροχή ελέγχου επί της Alpha Bank, ενόψει αφενός, των περιορισμών στα δικαιώματα ψήφου του ΤΧΣ, και αφετέρου, της διατήρησης της αυτονομίας της εν λόγω τράπεζας, όπως τα ανωτέρω αποτυπώνονται στο ν. 3864/2010 και στη Σύμβαση μεταξύ του ΤΧΣ και της Alpha Bank. Τα ανωτέρω επιμέρους δικαιώματα του ΤΧΣ επί του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, δεν συνιστούν έλεγχο επί της Alpha Bank, στο βαθμό που υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον και ασκούνται από το ΤΧΣ υπό την παραπάνω ιδιότητα και σε κάθε περίπτωση αξιολογούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων.

Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι το ΤΧΣ είναι υποχρεωμένο νομοθετικά να διαθέσει τις μετοχές που απέκτησε εντός πενταετίας από τη συμμετοχή του στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και μάλιστα σε επιχείρηση που δεν ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από το κράτος, λαμβάνοντας υπόψη και την τήρηση των όρων ανταγωνισμού στο χρηματοπιστωτικό τομέα⁶⁹.

Περαιτέρω, το ΤΧΣ προτίθεται – παρά την περιορισμένη δυνατότητα παρέμβασής του στην εμπορική αυτονομία των τραπεζών (στις οποίες η ιδιωτική συμμετοχή υπερβαίνει το [...] να αναλάβει υποχρεώσεις ώστε να διασφαλιστεί [...] ⁷⁰. Πράγματι, ανεξαρτήτως του καθεστώτος ελέγχου των επιμέρους πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την έννοια των

κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων («Η ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης») ΕΕ C 195 της 19/08/2009 σ. 9-20, παρ.4 και 7.

⁶⁸ Πρβλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση ό.π. σκ. 53. Πρβλ. επίσης απόφαση της Ευρ. Επιτροπής Μ.493 – Tractabel-Distrigaz (II) σκ. 11.

⁶⁹ Βλ. άρθρο 8 ν. 3864/2010.

⁷⁰ Βλ. και κατωτέρω Κεφ. Ε.4.

διατάξεων για τις συγκεντρώσεις, η κατά τα ανωτέρω πλειοψηφική συμμετοχή του ΤΧΣ και ο ορισμός αντιπροσώπου σε έκαστο εξ αυτών μπορεί να εγείρει ανησυχίες από απόψεως ανταγωνισμού (ιδίως υπό το πρίσμα των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ) και επιβάλλει τη θεσμοθέτηση επαρκούς πλαισίου εσωτερικής εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ΤΧΣ, ώστε να διασφαλίζεται ο έλεγχος/περιορισμός της διάχυσης ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών των πιστωτικών ιδρυμάτων, μέσω του ΤΧΣ ή των εκπροσώπων αυτού, και να αποφεύγεται έτσι το ενδεχόμενο συντονισμού της επιχειρηματικής δραστηριότητας μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων όπου το ΤΧΣ συμμετέχει με πλειοψηφική μετοχική συμμετοχή.

Σε κάθε περίπτωση, σκοπός του ΤΧΣ είναι η συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος (άρ. 2 ν. 3864/2010).

Σημειωτέον ότι τα ανωτέρω ισχύουν αποκλειστικά με βάση την ισχύουσα σχέση μεταξύ Alpha Bank και ΤΧΣ. Το ενδεχόμενο μεταβολής αυτής ήδη προβλέπεται από το ν. 3864/2010 και τη Σύμβαση ΤΧΣ - Alpha Bank, καθώς, σε περίπτωση που το Γενικό Συμβούλιο του Ταμείου διαπιστώσει ότι παραβιάζονται ουσιώδεις υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος, οι οποίες προβλέπονται στο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ή προάγουν την υλοποίηση του, τότε τα δικαιώματα ψήφου του ΤΧΣ θα ασκούνται χωρίς τους περιορισμούς της παρ. 3 του άρθρου 7α ν. 3864/2010 και εφαρμόζεται αυτόματα η Σύμβαση που διέπει τις σχέσεις του ΤΧΣ με πιστωτικά ιδρύματα όπου η συμμετοχή των ιδιωτών υπολείπεται του 10%, χωρίς την ανάγκη υπογραφή νέας σύμβασης πλαίσιο⁷¹. Επισημαίνεται ότι στη Σύμβαση αυτή, η οποία επισυνάπτεται στη Σύμβαση ΤΧΣ-Alpha Bank ως Παράρτημα IV, ρητώς προβλέπονται [...] ⁷² και [...] ⁷³, [...], αλλά και οποιαδήποτε άλλη αλλαγή νομοθετική, συμβατική ή de facto επηρεάζει τη σχέση Alpha Bank και ΤΧΣ και ιδιαίτερα το καθεστώς ελέγχου επί της Alpha Bank, θα πρέπει να αξιολογηθεί εκ νέου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

B.1.6. Συνεργασίες Alpha Bank

Οι συνεργασίες της Alpha Bank με άλλα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά παρατίθενται στο Παράρτημα Β.2.

B.1.7. Κύκλος Εργασιών

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, ο υπολογισθείς κατ' άρθρο 10 ν. 3959/2011 κύκλος εργασιών του Ομίλου Alpha Bank για τη χρήση 2013 βάσει των εργασιών του στην

⁷¹ Βλ. άρ. 7α παρ. 4 ν. 3864/2010: «2. Το Ταμείο ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου, χωρίς τους περιορισμούς της παραγράφου 3 εάν διαπιστωθεί, με απόφαση των μελών του Γενικού Συμβουλίου του Ταμείου, ότι παραβιάζονται ουσιώδεις υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίες προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή προάγουν την υλοποίηση αυτού ή περιγράφονται στη «συμφωνία πλαίσιο» του άρθρου 2». Βλ. και όρο 5 της Σύμβασης ΤΧΣ-ALPHA BANK: [...]

⁷² Όρος 3.2 «[...]».

⁷³ Όρος 3.3.: «[...]».

Ελλάδα ανήλθε σε ποσό [...] ευρώ, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε, κατά την ίδια περίοδο, σε ποσό [...] δις ευρώ⁷⁴.

B.2. Ο ΥΠΟ ΕΞΑΓΟΡΑ ΚΛΑΔΟΣ

B.2.1. Ο υπό εξαγορά κλάδος τραπεζικής λιανικής που διατηρεί στην Ελλάδα ο διεθνής όμιλος Citigroup μέσω της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC»⁷⁵

Η «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» δραστηριοποιείται στον τομέα των τραπεζικών και εν γένει χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε 160 χώρες παγκοσμίως και έχει παρουσία στην ελληνική αγορά τα τελευταία 50 χρόνια.

Το αντικείμενο εργασιών του υπό εξαγορά κλάδου της Citibank⁷⁶ καταλαμβάνει:

«(i) την “Δραστηριότητα Καρτών της Citi”, η οποία περιλαμβάνει την χορήγηση, εμπορία και εξυπηρέτηση των καταναλωτικών πιστωτικών καρτών της Citi και καταναλωτικών πιστωτικών καρτών χρήσης κοινής ονομασίας (‘co-brand’) και διάφορων συναφών προϊόντων καταναλωτικών πιστωτικών καρτών και προϊόντων πληρωμής καταναλωτικών πιστωτικών καρτών και την παροχή υπηρεσιών αποδοχής/εκκαθάρισης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών Visa και MasterCard, (ii) την “Δραστηριότητα Λιανικής Τραπεζικής”, εξυπηρετώντας πελάτες λιανικής και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η οποία περιλαμβάνει (1) την χορήγηση, την διατήρηση και εξυπηρέτηση εγχώριων καταθέσεων πελατών, (2) την δραστηριότητα διαχείρισης περιουσίας παρέχοντας εγχώριες επενδυτικές υπηρεσίες (η “Δραστηριότητα Διαχείρισης Περιουσίας”), (3) την χορήγηση, εμπορία και εξυπηρέτηση ορισμένων ασφαλισμένων και μη ασφαλισμένων δανείων, (iii) την μίσθωση, διατήρηση, θεματοφυλακή και εξυπηρέτηση θυρίδων (η “Δραστηριότητα Θυρίδων”) και (iv) την “Δραστηριότητα Ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης”, η οποία περιλαμβάνει τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων και την μεσιτεία ασφαλίσεων και άλλες υπηρεσίες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης».

Στο κάτωθι διάγραμμα απεικονίζεται η εταιρική δομή της Citibank:

⁷⁴ Σύμφωνα με την Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στα αποτελέσματα του Ομίλου περιλαμβάνεται και η αρνητική υπεραξία εξαγοράς της Εμπορικής Τράπεζας € [...] (βλ. υπ’ αριθ. πρωτ. [...] επιστολή Alpha Bank).

⁷⁵ <http://www.citibank.gr>.

⁷⁶ Όπως αποτυπώνεται και στη Σύμβαση.

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

B.2.2. Κύκλος Εργασιών

Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση, ο υπολογισθείς κατ' άρθρ. 10 ν. 3959/2011 κύκλος εργασιών για τη χρήση 2013 του υπό εξαγορά κλάδου, παγκοσμίως, ταυτίζεται με αυτόν που πραγματοποιείται στην Ελλάδα και ανέρχεται σε ποσό [...] εκατ. ευρώ.

B.3. DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A.⁷⁷

B.3.1. Σύντομο Ιστορικό

Η «ΝΤΑΪΝΕΡΣ ΚΛΑΜΠ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ»⁷⁸ (ΠΡΩΗΝ ΝΤΑΪΝΕΡΣ ΚΛΑΜΠ ΕΛΛΑΔΟΣ (DINERS CLUB OF GREECE S.A.) ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ)⁷⁹ έχει έδρα το Δήμο της Αθήνας. Έχει συσταθεί και λειτουργεί με άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος⁸⁰ και υπόκειται στην εποπτεία αυτής ως αρμόδιας εποπτικής αρχής⁸¹. Ο σκοπός της εταιρίας, σύμφωνα με το άρθρο 3 του καταστατικού της, είναι:

⁷⁷ <http://www.dinersclub.gr/>.

⁷⁸ Για τις διεθνείς συναλλαγές της εταιρίας η επωνυμία αποδίδεται στην αγγλική ως «DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A.».

⁷⁹ ΕΤΠΘ 159/26.9.2003.

⁸⁰ Βλ. σχετικά «ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΟΡΟΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΡΤΑΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ DINERS CLUB PRESTIGE» <http://www.dinersclub.gr/greece/dinersgr/pdf/dprestige.pdf>.

⁸¹ Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ΦΕΚ Α.Ε.-Ε.Π.Ε. 13210/2011, με την υπ' αριθ. πρωτ. 271/9.2.2007 επιστολή της Τράπεζας της Ελλάδος, εγκρίθηκε η ανάθεση των αρμοδιοτήτων των Μονάδων Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και των Πληροφοριακών Συστημάτων από την Εταιρία (εννοείται η DINERS CO) στην Τράπεζα «Citibank International Plc».

«1. (α) η παροχή δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης και διάθεσης πιστωτικών δελτίων ή και καρτών διευκόλυνσης πληρωμών, (β) η άσκηση δραστηριοτήτων επικουρικού προς την ανωτέρω υπό (α) δραστηριότητα, όπως η παροχή ταξιδιωτικών και τουριστικών γενικά υπηρεσιών προς τους δανειολήπτες και κατόχους καρτών της Εταιρείας, (γ) η αποκλειστική εκμετάλλευση και αντιπροσώπευση στην Ελλάδα της εταιρείας *Diners Club International* και η χρήση των διακριτικών γνωρισμάτων αυτής.

2. Για την επίτευξη του σκοπού της η Εταιρεία μπορεί: (α) Να συμμετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό, οποιοδήποτε εταιρικού τύπου. (β) Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με οποιοδήποτε τρόπο. (γ) Να ιδρύει υποκαταστήματα ή πρακτορεία ή γραφεία οπουδήποτε, καθορίζοντας συγχρόνως και τους όρους λειτουργίας τους. (δ) Να ιδρύει θυγατρικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. (ε) Να αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε επιχείρηση ημεδαπή ή αλλοδαπή με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό».

Η κάρτα *Diners Club* λειτουργεί υπό το σύστημα δικαιοχρησίας, [...]»⁸². Η *Diners Club International* εξαγοράστηκε το 1981 από την *Citicorp (USA)* η οποία το 2008 την πούλησε στην εταιρία «*Discover Financial Services*»⁸³, ενώ η *Diners Co* παρέμεινε θυγατρική των «*CITIBANK INTERNATIONAL PLC*» και «*CITIBANK OVERSEAS INVESTMENT CORPORATION*».

B.3.2. Σύμβαση μεταξύ «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» και «DINERS CLUB OF GREECE ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ»

Στις 10 Ιανουαρίου 2005⁸⁴, η «*CITIBANK INTERNATIONAL PLC*» και η «*DINERS CLUB OF GREECE ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ*» υπέγραψαν σύμβαση, σύμφωνα με την οποία η *Diners Co* ανέθεσε στη *Citibank* την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων και αυτή της πώλησης καρτών μέσω του δικτύου της τελευταίας.

Τα μέρη συμφώνησαν ότι η *Citibank* θα εκτελέσει τα αναφερόμενα στη σύμβαση μέσω του ελληνικού υποκαταστήματός της, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την παροχή της σχετικής Υπηρεσίας και θα δικαιούται την αμοιβή⁸⁵ που προβλέπεται στη σύμβαση.

Η σύμβαση αυτή θα ισχύει από την ημερομηνία υπογραφής και μέχρι να καταγγελθεί από οποιοδήποτε από τα μέρη.

⁸² [...].

⁸³ Βλ. σχετικά: <http://www.dinersclub.com/about-us-timeline.html> , <http://www.dinersclub.com/local-sites.html>, <http://www.dinersclub.com/meet-our-team.html>, <http://www.dinersclub.com/press-room/article20080407.html> και https://www.facebook.com/DinersClubInternational/app_271714139586956.

⁸⁴ Σημειώνεται ότι τα μέρη έχουν [...].

⁸⁵ Σύμφωνα με τη σύμβαση, ως αντάλλαγμα για την Υπηρεσία η *Diners* θα καταβάλει στη *Citibank* το ποσό των [...] ευρώ για κάθε νέο λογαριασμό που ανοίγει η *Citibank*, συν το ΦΠΑ, αν οφείλεται.

Κατά τα εκεί προβλεπόμενα, τίποτα στη σύμβαση αυτή δεν θα θεωρηθεί ότι δημιουργεί υποχρέωση αποκλειστικότητας για τα μέρη. Και οι δύο συμβαλλόμενοι παραμένουν ελεύθεροι να παράσχουν ή να ζητήσουν την περιγραφόμενη Υπηρεσία από τρίτα μέρη⁸⁶.

B.3.3. Διοικητικό Συμβούλιο

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Diners Co, η εταιρία διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο (εφεξής και «Δ.Σ.») που αποτελείται από επτά (7) έως εννέα (9) Συμβούλους. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρίας για τριετή θητεία⁸⁷. Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα μέλη του Δ.Σ. της Diners Co, η θητεία των οποίων λήγει στις 30.6.2017:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
GRANT CARSON	Εκτελεστικό Μέλος - Πρόεδρος του Δ.Σ.
VALENTIN VALDERRABANO	Εκτελεστικό Μέλος – Αντιπρόεδρος
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΚΟΥΜΠΙΑΣ	Εκτελεστικό Μέλος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΤΑΣ	Εκτελεστικό Μέλος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ	Μη Εκτελεστικό & Ανεξάρτητο Μέλος
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ	Μη Εκτελεστικό Μέλος
ΕΜΙΛΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ	Μη Εκτελεστικό Μέλος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΣΜΑΣ	Μη Εκτελεστικό Μέλος

B.3.4. Κύκλος Εργασιών

Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση, ο υπολογισθείς κατ' άρθρο 10 του ν. 3959/2011 κύκλος εργασιών για τη χρήση 2013 της Diners Co παγκοσμίως ταυτίζεται με αυτόν που πραγματοποιείται στην Ελλάδα και ανέρχεται σε ποσό [...] εκατ. ευρώ.

⁸⁶ Με βάση έρευνα της Γ.Δ.Α. δεν παρέχει υπηρεσίες πώλησης καρτών Diners καμία άλλη τράπεζα που δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια.

⁸⁷ [...].

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

«Οριζόντιες συγκεντρώσεις» είναι οι συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που αποτελούν πραγματικούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές στην ίδια σχετική αγορά. Η δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης από μία και μόνη επιχείρηση ως αποτέλεσμα συγκέντρωσης αποτελεί την πλέον συνήθη θεμελίωση της διαπίστωσης ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε σημαντική παρακώλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Επιπλέον, η έννοια της δεσπόζουσας θέσης έχει εφαρμοστεί και σε ολιγοπωλιακή διάρθρωση αγοράς σε περιπτώσεις συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Η έννοια αυτή αποτελεί σημαντική ένδειξη όσον αφορά το κριτήριο της βλάβης του ανταγωνισμού, που εφαρμόζεται προκειμένου να εκτιμηθεί εάν μία συγκέντρωση ενδέχεται να παρακωλύσει ουσιωδώς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό⁸⁸.

Δύο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να εμποδίσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης:

α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς),

β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό ή καθιστώντας το συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς).

Δ.1. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Κατά κανόνα, μία συγκέντρωση με επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς θα εμποδίσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης από μία και μόνη επιχείρηση, η οποία θα έχει συνήθως αισθητά μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς από τον επόμενο σε μέγεθος ανταγωνιστή μετά τη συγκέντρωση⁸⁹.

⁸⁸ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων ΕΕ C 031 της 05/02/2004 σ. 5, παρ. 4. Κατ' αρχήν, κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων μιας συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή συγκρίνει τις συνθήκες ανταγωνισμού που θα προκύψουν από την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση με εκείνες που θα επικρατούσαν χωρίς αυτήν. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι συνθήκες ανταγωνισμού που υπάρχουν κατά τον χρόνο της συγκέντρωσης αποτελούν το στοιχείο σύγκρισης για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης (ibid., παρ. 9).

⁸⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ 25.

Κατά την εκτίμηση των εν λόγω επιπτώσεων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη της τους ακόλουθους κυρίως παράγοντες:

i) Υψηλά μερίδια αγοράς, ώστε μία ενδεχόμενη αύξηση των τιμών να αποβεί επικερδής για τη νέα οντότητα. Έχει γίνει δεκτό ότι πολύ μεγάλα μερίδια αγοράς (άνω του 50%) μπορούν από μόνα τους να μαρτυρούν την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά^{90, 91}. Παράλληλα, παγίως αναγνωρίζεται ότι αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης του 0-5% θεωρείται καταρχήν ασήμαντη⁹². Σημασία έχει εξάλλου η απόσταση μεταξύ των μεριδίων της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση και των επόμενων ανταγωνιστών, καθώς στις περιπτώσεις που αυτή ανέρχεται σε ποσοστό ανώτερο του 20%, υφίσταται μεγαλύτερος κίνδυνος για τη δημιουργία ατομικής δεσπόζουσας θέσης⁹³. Συγκεντρώσεις οι οποίες, λόγω του περιορισμένου μεριδίου αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, δεν είναι πιθανόν να εμποδίσουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, ενώ σχετική ένδειξη υφίσταται όταν τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς δεν υπερβαίνουν το 25%⁹⁴. Τέλος, κατά την αξιολόγηση των ασκούμενων στη νέα οντότητα ανταγωνιστικών πιέσεων αξιολογούνται πέραν των μεριδίων αγοράς και οι παραγωγικές δυνατότητες των ανταγωνιστών (δυνατότητα αύξησης παραγωγής, επέκτασης φάσματος προϊόντων, επανατοποθέτησης προϊόντων).

ii) Επίπεδα συγκέντρωσης (δείκτης ΗΗΙ): Η Ε.Α. είναι ελάχιστα πιθανό να εντοπίσει οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε αγορές όπου ο δείκτης *Herfindahl-Hirschman (HHI)* μετά τη συγκέντρωση δεν θα ξεπερνά το 1000 ή που κυμαίνεται μεταξύ 1000-2000 και η διαφορά («δέλτα») είναι κάτω από 250 ή που είναι πάνω από 2000 και το δέλτα κάτω από 150 εκτός ειδικών περιστάσεων^{95, 96}.

iii) Εάν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές: Εντός της σχετικής αγοράς, ορισμένα προϊόντα είναι πλησιέστερα υποκατάστατα απ' ό,τι άλλα. Τα κίνητρα των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να αυξήσουν τις τιμές είναι πιθανότερο να περιοριστούν όταν οι αντίπαλες επιχειρήσεις παράγουν στενά υποκατάστατα των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων απ' ό,τι εάν προσφέρουν λιγότερο στενά υποκατάστατα. Επομένως μία συγκέντρωση έχει λιγότερες πιθανότητες να παρακωλύσει

⁹⁰ Απόφαση ΠΕΚ στην υπόθ. T-210/01, *General Electric κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σκ. 570-574. Επίσης αποφάσεις Ε.Επ. M.3732, *Procter & Gamble/Gillette*, σκ. 19-20, 22-24, M.774, *St Gobain/Wacker/NOM*, σκ. 223, M.4494, *Evrz/Highveld*, σκ. 91-93. Βλ. και Ε.Α. 434/V/2009, σκ. 28.

⁹¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ό.π., παρ. 17.

⁹² Αποφάσεις Ε.Επ. M.5384, ό.π., σκ. 85, 90, 95-96, M.4844, ό.π., σκ. 137-138, 139-140, 155-156, M.4155, *BNP Paribas/BNL*, σκ. 30-31.

⁹³ Βλ. σχετ. απόφαση Ε.Επ. M.6458, *Universal/EMI*, σκ. 302-303 και 372.

⁹⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ό.π., παρ. 18.

⁹⁵ Απόφαση Ε.Επ. M.4314, *Johnson & Johnson/Pfizer*, σκ. 73.

⁹⁶ Ο δείκτης "HHI" (*Herfindahl-Hirschman Index*) χρησιμοποιείται για τη μέτρηση των επιπέδων συγκέντρωσης. Ο δείκτης HHI προκύπτει από την άθροιση των τετραγώνων των ατομικών μεριδίων αγοράς όλων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη αγορά. Ενώ το επίπεδο του HHI σε απόλυτους όρους μπορεί να αποτελέσει μία αρχική ένδειξη της ανταγωνιστικής πίεσης στην αγορά μετά τη συγκέντρωση, η μεταβολή του (γνωστή ως "δέλτα") είναι ένα χρήσιμο στοιχείο για τη μεταβολή του επιπέδου συγκέντρωσης που προκύπτει απευθείας από τη συγκέντρωση. Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 16 επ.

σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, όταν υπάρχουν πολλές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και εκείνων που προσφέρουν οι αντίπαλοι παραγωγοί.^{97, 98}

iv) Εναλλακτικές επιλογές εφοδιασμού: Λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της πράξης από την Ε.Α. η τυχόν δυσκολία των πελατών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να ανεύρουν εναλλακτικούς προμηθευτές, είτε διότι αυτοί είναι ελάχιστοι, είτε διότι οι πελάτες αντιμετωπίζουν σημαντικά έξοδα προσαρμογής^{99, 100}.

v) Δυνατότητα αποκλεισμού ανταγωνιστών: Αξιολογείται επίσης η δυνατότητα της προκύπτουσας από τη συγκέντρωση επιχείρησης να δυσχεράνει την επέκταση μικρότερων εταιριών στη σχετική αγορά ή να περιορίσει την ικανότητα των αντιπάλων επιχειρήσεων να την ανταγωνιστούν (π.χ. η νέα οντότητα μπορεί να ελέγχει ή να επηρεάζει σε τέτοιο βαθμό τις δυνατότητες διανομής, ώστε να είναι περισσότερο δαπανηρή η επέκταση δραστηριοτήτων ή η είσοδος αντιπάλων επιχειρήσεων)¹⁰¹.

vi) Αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών: Ως αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς πρέπει να νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο πελάτης έναντι του πωλητή στις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις, λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητας του πελάτη να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές¹⁰². Μία πηγή αντισταθμιστικής ισχύος είναι η δυνατότητα του πελάτη να απειλήσει ότι σε εύλογο χρονικό διάστημα θα στραφεί σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, αν ο προμηθευτής αποφάσιζε να αυξήσει τις τιμές ή να εφαρμόσει δυσμενέστερους όρους παράδοσης. Συνήθως η αντισταθμιστική ισχύς χαρακτηρίζει μεγάλους και

⁹⁷ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 28-29.

⁹⁸ Γενικά όσο υψηλότερος είναι ο βαθμός υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών σε μία πράξη συγκέντρωσης επιχειρήσεων, τόσο αυξάνει το κίνητρο για τις εν λόγω επιχειρήσεις να αυξήσουν τις τιμές τους μετά τη συγκέντρωση. Βλ. ενδεικτικά M.3191, *Philip Morris/Papastratos*, σκ. 20, 32, M.3544, *BayerHealthcare/Roche OTC*, σκ. 40-45 και 50-53, M.2978, *Lagardere/Natexis/VUP*, σκ. 700-703, M.2817, *Barilla/BPL/Kamps*, σκ. 34-39. Στην υπόθεση M.3287 *AGCO/Valtra*, σκ. 31-34, έγινε δεκτό ότι τα προϊόντα της αποκτώμενης οντότητας δεν ήταν στενά υποκατάστατα με τα προϊόντα της αποκτώσας αλλά και των ανταγωνιστών, με αποτέλεσμα να γίνει δεκτό ότι παρά την ισχυρή θέση της νέας οντότητας δεν δημιουργούνταν προβλήματα ανταγωνισμού. Προς τούτο λήφθηκε υπόψη ότι η αποκτώμενη οντότητα αξιοποιούσε ανεξάρτητους διανομείς σε αντίθεση με την αποκτώσα που είχε δικό της δίκτυο διανομής των προϊόντων. Σημασία έχει επίσης και το αγοραστικό κοινό στο οποίο απευθύνεται έκαστη επιχείρηση, καθώς όταν οι συμμετέχουσες σε μία συγκέντρωση επιχειρήσεις απευθύνονται σε διαφορετικών χαρακτηριστικών πελάτες, υφίστανται λιγότερες πιθανότητες να θεωρηθούν στενοί ανταγωνιστές. Βλ. σχετ. απόφ. Ε.Επ. M.5128, *Nordic Capital/TietoEnator*, σκ. 26.

⁹⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 31.

¹⁰⁰ Η ύπαρξη κόστους μεταστροφής των πελατών συνιστά ευνοϊκό παράγοντα για τη δημιουργία οριζόντιων μη συντονισμένων αποτελεσμάτων. Βλ. σχετ. αποφάσεις Ε.Επ. M.986, *Agfa-Gevaert/DuPont*, σκ. 63-71, M.4731, *Google/DoubleClick*, σκ. 210, όπου παρά τη διαπίστωση της ύπαρξης μη αμελητέων εξόδων αλλαγής προμηθευτή, η Επιτροπή κατέληξε ότι υπήρχε πραγματική, ουσιαστική δυνατότητα αλλαγής παρόχου και δεν ευνοούνταν η δημιουργία ατομικής δεσπόζουσας θέσης. Επίσης και M.4439, *RyanAir/Air Lingus*, σκ. 542.

¹⁰¹ Βλ. ανωτέρω Κατευθυντήριες για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 36 (και νομολογία στην οποία παραπέμπει).

¹⁰² Αποφάσεις Ε.Επ. M.2533, ό.π., σκ. 128-132, M.3732, ό.π., σκ. 24, και M.774, ό.π., σκ. 228-229 και 265.

πολυσύνθετους πελάτες και όχι μικρές επιχειρήσεις σε ένα κατακερματισμένο κλάδο. Δεν αρκεί η ύπαρξη αγοραστικής ισχύος πριν τη συγκέντρωση, αλλά πρέπει να υπάρχει και μετά την πραγματοποίησή της, καθώς η συγκέντρωση δύο προμηθευτών μπορεί να καταργεί μία αξιόπιστη πηγή εφοδιασμού¹⁰³.

vii) **Δυνητικός ανταγωνισμός - Εμπόδια εισόδου:** Όταν η είσοδος σε μία αγορά είναι πιθανή, έγκαιρη και επαρκής, τότε είναι δυνατόν να ματαιώσει ή να αποτρέψει τις αντανταγωνιστικές επιπτώσεις μίας συγκέντρωσης¹⁰⁴. Η είσοδος είναι πιθανή, εάν είναι επικερδής, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που θα έχει στις τιμές η αύξηση του όγκου παραγωγής που είναι διαθέσιμη στην αγορά και τις πιθανές αντιδράσεις των ήδη δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων. Περαιτέρω, το εάν θα είναι επικερδής η είσοδος σε μία αγορά εξαρτάται και από το εάν η αγορά είναι υπό ανάπτυξη ή εάν είναι κορεσμένη ή αναμένεται να συρρικνωθεί^{105, 106}. Η είσοδος είναι έγκαιρη εάν γίνει εντός δύο ετών, πάντοτε όμως εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά της αγοράς. Πρέπει δε να είναι επαρκής, ώστε να θεωρηθεί υπολογίσιμη¹⁰⁷. Η είσοδος ενδέχεται να είναι δυσκολότερη αν οι ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις προστατεύουν τα μερίδια αγοράς τους προσφέροντας μακροχρόνιες συμβάσεις ή επιλεκτικές μειώσεις τιμών στους πελάτες που προσπαθεί να προσελκύσει ο νεοεισερχόμενος. Οι πιθανότητες εισόδου μειώνονται, επίσης, εάν το κόστος αποτυχίας είναι μεγάλο. Παραδείγματα επιχειρήσεων που εισήλθαν και εξήλθαν από το κλάδο κατά το παρελθόν μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος των εμποδίων εισόδου. Τα εμπόδια εισόδου μπορεί να λάβουν τις ακόλουθες μορφές: νομικά πλεονεκτήματα που περιορίζουν τον αριθμό επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά λόγω π.χ. περιορισμού αριθμού αδειών εκμετάλλευσης, τεχνικά πλεονεκτήματα ήδη δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων όπως π.χ. πρόσβαση σε βασικές διευκολύνσεις με προνομιακούς όρους ή σε βασικές τεχνολογίες, η ύπαρξη πείρας ή φήμης που είναι δύσκολο να αποκτηθεί από μία νεοεισερχόμενη επιχείρηση, η προσήλωση στο σήμα, οι στενές σχέσεις προμηθευτών-πελατών, η σημασία της διαφήμισης, το απαγορευτικό κόστος μεταστροφής των πελατών σε ένα άλλο προμηθευτή.

Γ.2. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Συγκεντρώσεις σε αγορές με υψηλό βαθμό συγκέντρωσης μπορεί να οδηγήσουν στη δημιουργία ή την ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης και ως εκ τούτου στην παρακώλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, καθώς αυξάνουν την πιθανότητα συντονισμού μεταξύ των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων αναφορικά με τις τιμές, την παραγωγή, τους πελάτες ή τις πωλήσεις, χωρίς προς τούτο να απαιτείται να προσφύγουν σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική με την έννοια των άρθρων 1 του ν. 3959/2011 και 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής

¹⁰³ Βλ. ανωτέρω Κατευθυντήριες για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 65, 67.

¹⁰⁴ Βλ. π.χ. απόφαση ΠΕΚ Τ-342/99, ό.π., σκ. 262, 266-268. Επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.3732, ό.π., σκ. 26-27.

¹⁰⁵ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.774, ό.π., σκ. 232.

¹⁰⁶ Βλ. ανωτέρω Κατευθυντήριες για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 69-71.

¹⁰⁷ Βλ. ανωτέρω Κατευθυντήριες για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 74-75.

«ΣΛΕΕ»¹⁰⁸. Η συγκέντρωση μπορεί να καταστήσει τον συντονισμό ευκολότερο, πιο σταθερό και πιο αποτελεσματικό για επιχειρήσεις που συντόνιζαν ήδη τη συμπεριφορά τους πριν από τη συγκέντρωση, είτε καθιστώντας πιο συγκροτημένο τον συντονισμό είτε επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να συντονιστούν σε ακόμη υψηλότερες τιμές. Συντονισμός είναι πιθανότερο να ανακύψει σε αγορές στις οποίες είναι σχετικά πιο απλό για τα μέρη να καταλήξουν σε συνεννόηση όσον αφορά τους όρους του συντονισμού. Επιπλέον, για να είναι βιώσιμος ο συντονισμός πρέπει να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις: πρώτον, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν σε επαρκή βαθμό την τήρηση των όρων του συντονισμού· δεύτερον, η πειθαρχία προϋποθέτει την ύπαρξη κάποιων αξιόπιστων αποτρεπτικών μηχανισμών που μπορούν να ενεργοποιηθούν σε περίπτωση παρέκκλισης· τρίτον, οι αντιδράσεις τρίτων, όπως υφισταμένων και μελλοντικών ανταγωνιστών που δεν συμμετέχουν στον συντονισμό, καθώς και πελατών, δεν θα πρέπει να είναι ικανές να θέσουν σε κίνδυνο τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του συντονισμού. Κατά την ανωτέρω αξιολόγηση, η Ε.Α. λαμβάνει υπόψη της όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά των σχετικών αγορών και τη μεταβολή που θα επιφέρει στη δομή αυτής η πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως¹⁰⁹.

Τα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογείται η ενδεχόμενη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι:

ι) Επίπεδο συγκέντρωσης στις υπό εξέταση αγορές: Ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης μίας αγοράς ευνοεί την ανάπτυξη συντονισμού. Η από κοινού κατοχή υψηλού μεριδίου αγοράς, ιδίως στην περίπτωση δυοπωλίου μπορεί, εκτός αποδείξεως του εναντίου, να συνιστά σημαντικότερη ένδειξη υπάρξεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως¹¹⁰. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις που μετά τη συγκέντρωση προκύπτει δυοπώλιο με μερίδιο αγοράς άνω του 60%, υφίσταται σοβαρό έρεισμα για την εξέταση

¹⁰⁸ Συλλογική δεσπόζουσα θέσεως παρακώλυουσα σε σημαντικό βαθμό τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς ή σε σημαντικό τμήμα αυτής μπορεί, επομένως, να προκύψει κατόπιν μιας συγκεντρώσεως όταν, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της οικείας αγοράς και της μεταβολής που θα επιφέρει στα χαρακτηριστικά της η πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως, η τελευταία θα έχει ως αποτέλεσμα ότι κάθε μέλος του οικείου ολιγοπωλίου, συνειδητοποιώντας τα κοινά συμφέροντα, θα θεωρούσε δυνατό, οικονομικά ορθολογικό και, επομένως, προτιμητέο να υιοθετεί διαρκώς την ίδια γραμμική δράσεως στην αγορά με σκοπό να πωλεί σε τιμές υψηλότερες από τις ανταγωνιστικές, χωρίς να χρειάζεται να συνάψει συμφωνία ή να ακολουθήσει εναρμονισμένη πρακτική, κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, και χωρίς οι σημερινοί ή οι μελλοντικοί ανταγωνιστές ή ακόμη οι πελάτες και οι καταναλωτές να μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά. Βλ. σχετ. απόφαση ΔΕΕ C-413/06, *Sony/BMG κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής* (υπόθεση *Imprala*), σκ. 122. Βλ. επίσης Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 39 επ., καθώς και απόφαση ΠΕΚ T-342/99, ό.π., σκ. 61.

¹⁰⁹ Και στη θεμελίωση της πιθανής δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης θα πρέπει να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της κατάστασης που θα διαμορφωθεί από πλευράς ανταγωνιστικών συνθηκών στην αγορά και της γνωστοποιηθείσας συγκεντρώσεως. Βλ. απόφαση Ε.Επ. M.4685, *Enel/Acciona/Endesa*, σκ. 30-43, όπου έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Επιπρόσθετα, τα μέρη είχαν ήδη δεσμούς μεταξύ τους και η πιθανότητα συντονισμού προϋπήρχε και δεν επήλθε ως αποτέλεσμα της συγκεντρώσεως.

¹¹⁰ Βλ. απόφαση ΠΕΚ T-102/96, ό.π., σκ. 205-206. Βλ. Επίσης απόφαση Ε.Επ. M.1517, *Rhodia/Donau Chemie*, σκ. 61.

της πιθανότητας συντονισμού λόγω δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης^{111, 112}. Αντίθετα, στις περιπτώσεις όπου τέσσερις και πλέον επιχειρήσεις κατέχουν μερίδιο

¹¹¹ Βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-102/96, ό.π. Στην υπόθεση αυτή, συμμετρικά μερίδια της τάξεως του 70% περίπου που θα κατείχαν τρεις επιχειρήσεις έγινε δεκτό ότι δημιουργούσαν συλλογική δεσπόζουσα θέση λόγω: α) διαφάνειας τιμών, β) ανελαστικής ζήτησης, γ) έλλειψης αντισταθμιστικής ισχύος και δ) μικρών πιθανοτήτων ανάπτυξης της αγοράς. Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.1363, *DuPont/Hoechst/Herberts*, σκ. 35-36. Στην υπόθεση αυτή μερίδιο αγοράς άνω του 60% του δυοπωλίου δεν θεωρήθηκε επαρκές για την διαπίστωση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης λόγω: α) ύπαρξης ισχυρής αντισταθμιστικής ισχύος, β) μη ύπαρξης ιδιαίτερης διαφάνειας ως προς τις τιμές (bidding market), γ) ανομοιογένειας των προϊόντων. Βλ. και αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1882, ό.π. (όπου μερίδιο του δυοπωλίου της τάξεως του 50-60% θεωρήθηκε ότι δεν προκαλούσε πρόβλημα ανταγωνισμού διότι τα εμπόδια εισόδου δεν ήταν υψηλά (σκ. 87), υπήρχε περιορισμένη διαφάνεια τιμών (σκ. 91), ενώ υπήρχε αρκετά μεγάλο ανταγωνιστικό περιθώριο με δυνατότητες ανταπόκρισης στη ζήτηση (σκ. 92)) και Μ.3314, *Air Liquide/Messer Targets*, σκ. 115-116 (όπου διαπιστώθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με μερίδιο αγοράς μεταξύ 60-70% του δυοπωλίου λόγω: α) του γεγονότος ότι καθεμία από τις δύο εταιρίες κατείχε δίκτυα διανομής και υψηλά μερίδια αγοράς σε διαφορετικές περιοχές, με αποτέλεσμα το δυοπώλιο να μπορεί να δρα ανεξάρτητα από τις υπόλοιπες εταιρίες (σκ. 119-120), β) υπήρχε διαφάνεια τιμών λόγω των διαφορετικών περιοχών, στις οποίες ηγείται η καθεμία επιχείρηση, η οποία επέτρεπε την επιβολή αντιποίνων (σκ. 124), γ) δεν υπήρχε αντισταθμιστική ισχύς των μικρών πελατών, ενώ οι κυριότεροι ανταγωνιστές δεν είχαν παρουσία σε ορισμένες περιοχές, με αποτέλεσμα να μην μπορούν ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση (σκ. 125). Βλ. τέλος ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται στο *N. Levy*, *European Merger Control Law*, (εκδ.2008), Κεφ.5 παρ. 5.13[8][α].

¹¹² Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ.1681, *Akzo Nobel/Hoechst Roussel VET*, σκ. 37 (όπου διαπιστώθηκε η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που μετά τη συγκέντρωση θα κατείχαν συμμετρικά μερίδια συνολικού ύψους περίπου 85-90%, καθώς υπήρχε υπερβολική παραγωγική δυναμικότητα στον κλάδο που μπορούσε να χρησιμεύσει για την επιβολή αντιποίνων, ενώ υπήρχε και διαρθρωτικός δεσμός μεταξύ τους), Μ.2420, *Mitsui/CVRD/Caemi*, σκ. 223, 225 (όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που κατείχαν συνολικά μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 70% και έγινε δεκτό ότι μία τέτοια θέση ήταν δύσκολο να διατηρηθεί διότι: α) οι ανταγωνιστές και οι πελάτες βεβαίωσαν ότι τα μέρη ασκούσαν ανταγωνισμό ως προς τις πωλήσεις (σκ. 228) β) το προϊόν ήταν διαφοροποιημένο (σκ. 229), γ) υπήρχαν διαφορετικές στρατηγικές μεγιστοποίησης του κέρδους λόγω διαφορών ως προς το κόστος ανάλογα με την περιοχή όπου απευθύνονταν τα προϊόντα τους (σκ. 230), δ) υπήρχε επίταση λόγω της συγκέντρωσης της ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κίνητρα συντονισμού (σκ. 231) και ε) δεν αναμενόταν ομοιόμορφη ανάπτυξη στις περιοχές που απευθύνονταν η κάθε εταιρία, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνητρο ανταγωνισμού μεταξύ τους (σκ. 244)). Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.2498, ό.π., σκ. 117-118, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με τρεις εταιρίες που θα είχαν περίπου 60-70% της αγοράς και έγινε δεκτό ότι η πιθανότητα αυτή δεν ήταν πιθανή διότι: α) η εξεταζόμενη πράξη αύξανε την ασυμμετρία μεταξύ των κυριότερων φορέων της αγοράς (σκ. 119), β) ο μηχανισμός αντιποίνων ως προς τον πιθανό συντονισμό μέσω επενδύσεων δεν ήταν επαρκής (σκ. 128,139) και γ) υπήρχε δυνατότητα αντίδρασης από τους μικρότερους ανταγωνιστές, καθώς ένας εξ αυτών είχε αυξήσει τα μερίδια αγοράς του πρόσφατα (σκ.141). Βλ. και απόφαση Ε.Επ. Μ.4338, *Cinven/Warburg Pincus/Casema/Multicabel*, σκ. 43-48, όπου συμμετρικά μερίδια μεταξύ τριών προμηθευτών που προσέγγιζαν το 90% της αγοράς έγινε δεκτό ότι δεν οδηγούσαν σε συλλογική δεσπόζουσα διότι: α) δεν υπήρχε διαφάνεια ως προς τις τιμές και όρους συνεργασίας (σκ. 46), β) δεν υπήρχαν αποκλειστικότητες ως προς τη συνεργασία (σκ. 45), γ) καμία εταιρία δεν επεσήμανε κίνδυνο συντονισμού (σκ. 47) και δ) μία εξ αυτών θα ετίθετο επικεφαλής της αγοράς, συνεπώς ήταν αμφίβολο εάν θα είχε κίνητρο συντονισμού (σκ. 48). Βλ. επίσης απόφαση Ε.Επ. Μ.4154, *Degussa/Dow*, σκ. 28, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν 75% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι: α) τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (30-35%, 25%, 15-20% αντίστοιχα, σκ. 20, 29), β) η αγορά ήταν σε ανάπτυξη και γ) δεν υπήρχε διαφάνεια λόγω ατομικών διαπραγματεύσεων μεταξύ προμηθευτών και πελατών (σκ. 29). Βλ. τέλος απόφαση Ε.Επ. Μ.4523, *Travelport/Worldspan*, σκ. 149, στην οποία ερευνήθηκε η δυνατότητα συντονισμού μεταξύ τριών επιχειρήσεων με συνολικό μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 80% και δεν έγινε δεκτή διότι: α) υπήρχε προοπτική ανάπτυξης στην αγορά (σκ. 153), β) τα προϊόντα ήταν διαφοροποιημένα (σκ. 156),

αγοράς άνω του 60% μετά τη συγκέντρωση, θεωρείται καταρχήν ότι είναι δύσκολη η διατήρηση του ενδεχόμενου συντονισμού μεταξύ τους¹¹³. Επίσης, λαμβάνεται υπόψη και η αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης που προκύπτει από την προταθείσα πράξη. Δείκτης ΗΗΙ κάτω του επιπέδου των 1800 μονάδων δεν κατατείνει στην ύπαρξη υψηλού βαθμού συγκέντρωσης στην αγορά¹¹⁴. Παράλληλα, έχει γίνει δεκτό ότι αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης του 0-10% θεωρείται καταρχήν ότι δεν συμβάλλει στην δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης¹¹⁵.

με αποτέλεσμα να μην υφίσταται επαρκής διαφάνεια στην αγορά (σκ. 161-162). Βλ. τέλος νομολογία που παρατίθεται στο *N. Levy*, *European Merger Control Law* (εκδ. 2008), Κεφ. 5 παρ. 5.13[8][β].

¹¹³ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.1016, *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103, σύμφωνα με την οποία: «Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έχει πειστικές ενδείξεις ότι υπάρχει πράγματι παρόμοια δεσπόζουσα θέση σήμερα στην αγορά των "έξι μεγάλων". Κατά την έρευνά της, η Επιτροπή δεν συγκέντρωσε στοιχεία που επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις πελάτες των "έξι μεγάλων" πιστεύουν ότι υπάρχει σήμερα συλλογική δεσπόζουσα θέση. Από γενική άποψη, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια. Ειδικότερα, όπως αναπτύσσεται ανωτέρω, φαίνεται ότι η αγορά των υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις/πελάτες των "έξι μεγάλων" είναι σήμερα ανταγωνιστική, εφόσον οι πελάτες δημοσιεύουν προσκλήσεις για την υποβολή προσφορών και υπάρχουν αλλαγές ελεγκτών μεταξύ μελών της ομάδας των "έξι μεγάλων». Βλ. επίσης Μ.2498, *UPM-Kymmene/Haidl*, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τεσσάρων προμηθευτών που θα κατείχαν περίπου 70-80% μερίδιο αγοράς (βλ. παρ. 114-115) και, παρά το γεγονός ότι εξαλειφόταν ένα σημαντικός ανεξάρτητος ανταγωνιστής (βλ. παρ. 116) και υπήρχαν χαρακτηριστικά που ευνοούσαν τη συλλογική δεσπόζουσα θέση (βλ. παρ. 124), εντούτοις κάτι τέτοιο δεν διαπιστώθηκε διότι: α) η έρευνα αφορούσε μείωση ανταγωνιστών από πέντε σε τέσσερις κύριους ανταγωνιστές (βλ. παρ. 115, 123), β) ο δείκτης ΗΗΙ εξακολουθούσε μετά τη συγκέντρωση να είναι κάτω από τις 1800 μονάδες (βλ. παρ. 115), γ) υπήρχε έλλειψη συμμετρίας κόστους μεταξύ των τεσσάρων προμηθευτών (βλ. παρ. 125), δ) υπήρχε περιορισμένη σταθερότητα στα μερίδια αγοράς (βλ. παρ. 125) και ε) υπήρχαν μικρότεροι ανταγωνιστές που μπορούσαν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στις σχετικές αγορές π.χ. διότι είχαν αυξήσει τα μερίδια αγοράς τους ή διότι είχαν αποφασίσει να επενδύσουν στην σχετική αγορά (βλ. παρ. 141-147). Βλ. επίσης Μ.202, *Thorn EMI/Virgin Music*, σκ. 23-40. Στην υπόθεση αυτή ερευνήθηκε εάν υπήρχε πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ πέντε κύριων προμηθευτών που θα παρέμεναν μετά την συγκέντρωση στη σχετική αγορά κατέχοντας μερίδιο περίπου 80% και δεν διαπιστώθηκε λόγω μη ουσιώδους μεταβολής των συνθηκών ανταγωνισμού στην σχετική αγορά (βλ. παρ. 40) διότι: α) οι βασικοί ανταγωνιστές εξακολουθούσαν να είναι πέντε και μετά την διενέργεια της συγκέντρωσης (βλ. παρ. 23-27), β) η αποκτώμενη επιχείρηση διέθετε χαμηλό μερίδιο αγοράς, ήτοι περίπου 3% (βλ. παρ. 28), γ) οι μεγάλες επιχειρήσεις διατηρούσαν τα μερίδια αγοράς τους παρά τα δυναμικά χαρακτηριστικά της εν λόγω αγοράς, καθώς διέθεταν πλεονεκτήματα έναντι των μικρότερων ανταγωνιστών (βλ. παρ. 29-33) και δ) δεν υπήρχαν ενδείξεις περί έλλειψης τιμολογιακού ανταγωνισμού στον εν λόγω κλάδο έως την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης (παρ. 39). Βλ. επίσης Μ.258, *CCIE/GTE*, σκ. 23-35, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τεσσάρων επιχειρήσεων που θα κατείχαν μετά τη συγκέντρωση περίπου το 90% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε παρά την ύπαρξη εμποδίων εισόδου στην αγοράς κυρίως διότι: α) υπήρχαν κάποιοι μικροί ανταγωνιστές που θα ασκούσαν κάποιο μικρό ανταγωνισμό (βλ. παρ. 23), β) υπήρχε προοπτική μικρής ανάπτυξης στην σχετική αγορά (βλ. παρ. 24), γ) η αγορά χαρακτηριζόταν από καινοτομία (βλ. παρ. 28) και δ) δεν υπήρχαν σημαντικοί διαρθρωτικοί δεσμοί-συνεργασίες μεταξύ των ανταγωνιστών ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης (βλ. παρ. 30-32, 35). Βλ. επίσης Μ.1225, *Enso/Stora*, σκ. 68, όπου δεν διαπιστώθηκε πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ πέντε ανταγωνιστών, μεταξύ άλλων και διότι θα υπήρχε κάποιος ανταγωνισμός ιδίως από το εξωτερικό, ενώ υπήρχαν και κάποιοι πελάτες με σημαντική αγοραστική ισχύ.

¹¹⁴ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.2498, *UPM-Kymmene/Haidl*, σκ. 115.

¹¹⁵ Βλ. ενδεικτικά Case No IV/M.2883 - *BERTELSMANN / ZOMBA*, σκ. 27, Μ.1440, *Lucent Technologies/Ascend Communications*, σκ. 18 (αναφορά σε μερίδιο 0-5% για ατομική δεσπόζουσα θέση).

ii) **Μερίδια αγοράς ανταγωνιστών:** Η σχέση μεριδίων αγοράς αποτελεί παράγοντα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διερεύνηση της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσεως. Εφόσον οι ανταγωνιστές κατέχουν μικρά μερίδια αγοράς, δεν μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά ανταγωνιστική πίεση στη συλλογική δεσπόζουσα θέση¹¹⁶.

iii) **Συνθήκες που ευνοούν την επίτευξη συναντίληψης και τον έλεγχο εκ μέρους των επιχειρήσεων των όρων συντονισμού:** Όσο λιγότερο περίπλοκο και πιο σταθερό είναι το οικονομικό περιβάλλον, τόσο πιο εύκολο είναι για τις επιχειρήσεις να καταλήξουν σε κοινή αντίληψη για τους όρους συντονισμού¹¹⁷. Έτσι είναι ευκολότερο να υπάρξει συντονισμός σε μία αγορά με λίγες επιχειρήσεις που παράγουν ομοιογενή προϊόντα, που χαρακτηρίζεται από σταθερότητα αναφορικά με τη ζήτηση, τα μερίδια αγοράς και τις ανταγωνιστικές συνθήκες, στην οποία επικρατεί διαφάνεια και όπου παρατηρούνται συμμετρικά μερίδια αγοράς και κοινές δομές κόστους.

Ειδικότερα, έχει αξιολογηθεί ότι ο συντονισμός είναι πιο εύκολος σε αγορές που δεν αναπτύσσονται, εμφανίζουν ωριμότητα και σταθερότητα, με χαμηλό δείκτη καινοτομίας, με αποτέλεσμα για την όποια έστω μικρή αύξηση της ζήτησης να μην υπάρχει κίνητρο εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά ή υιοθέτησης κάποιας επιθετικής στρατηγικής οικειοποίησης της νέας ζήτησης από τις δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις¹¹⁸. Αντίθετα, η υψηλή ελαστικότητα ζήτησης σε σχέση με την τιμή, η ασταθής ζήτηση ή η έντονη ανάπτυξη μιας αγοράς ή, αντίθετα, μία έντονα πτωτική πορεία αυτής δηλώνουν ότι οι τρέχουσες συνθήκες αγοράς δεν καθιστούν πιθανό το συντονισμό¹¹⁹. Επίσης, σε αγορές που μπορεί να αναπτυχθούν λόγω καινοτομιών ή της πιθανής μετατόπισης της ζήτησης σε νέες τεχνολογίες καθίσταται αβέβαιος και ασταθής ο πιθανός συντονισμός¹²⁰. Επιπλέον, ευχερέστερος είναι ο συντονισμός κατανομής της αγοράς όταν οι πελάτες έχουν απλά χαρακτηριστικά που επιτρέπουν την κατανομή πελατείας.

Εξάλλου, όσο μεγαλύτερη η διαφάνεια σε μία αγορά τόσο ευκολότερο καθίσταται για τις επιχειρήσεις να εδραιώσουν επιτυχώς και να διατηρήσουν το μεταξύ τους συντονισμό¹²¹. Η διαφάνεια συνιστά μία από τις βασικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν αγορές δεκτικές

¹¹⁶ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.2533, *BP/EON*, σκ. 52.

¹¹⁷ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 45, 47. Ο συντονισμός είναι ευκολότερος σχετικά με τη τιμή που θα ισχύει για ένα και μόνο ομοιογενές απ' ό,τι για πολλά και ανόμοια προϊόντα.

¹¹⁸ Βλ. αποφάσεις ΠΕΚ Τ-102/96, ό.π., σκ. 235-237 και 244, και Τ-342/99, ό.π., σκ. 121-125, όπου εκτιμήθηκε ότι η υψηλή ζήτηση που παρατηρήθηκε τη τελευταία δεκαετία στη σχετική αγορά αποτελούσε παράγοντα μη διευκόλυνσης της δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης (βλ. ιδίως σκ. 133). Βλ. επίσης αποφάσεις Ε.Επ. 94/208, ό.π., σκ. 55, 78, 94, 97/25/ΕΚ, ό.π., σκ. 91, 1999/641/ΕΚ, ό.π., σκ. 67, 92/553/ΕΟΚ, ό.π., σκ. 126, Μ.1673, ό.π., σκ. 81-82, Μ.2389, *Shell/Dea*, σκ. 80 (όπου ετήσια αναμενόμενη αύξηση περίπου 2,5% έχει θεωρηθεί ότι καθιστά την αγορά ώριμη).

¹¹⁹ Η ελαστικότητα της ζήτησης έχει γίνει δεκτό ότι συνιστά παράγοντα αποτροπής της δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης (βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-342/99, ό.π., σκ. 139-140). Αντίθετα ισχύουν για τη σταθερή ζήτηση. Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ.2420, ό.π., σκ. 240, 92/553/ΕΚ, ό.π., σκ. 60, 124, και Μ.1673, ό.π., σκ. 83-84. Βλ. τέλος και απόφαση ΔΕΕ C-68/94, ό.π., σκ. 238 (όπου θεωρήθηκε ότι η έντονα πτωτική πορεία της ζήτησης, περίπου 30% τα τελευταία πέντε χρόνια, καθιστούσε την αγορά ανταγωνιστική).

¹²⁰ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Επ. Μ.1298, *Kodak/Imation*, σκ. 60.

¹²¹ Βλ. σχετικά και πέμπτο κριτήριο (v).

συντονισμού¹²². Ιδίως η διαφάνεια ως προς τις τιμές συνιστά βασικό παράγοντα κατά την αξιολόγηση του επιπέδου διαφάνειας μιας αγοράς^{123, 124}. Οι αγορές πρέπει να είναι αρκετά διαφανείς, ώστε οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο συντονισμό να παρακολουθούν επαρκώς αν οι άλλες επιχειρήσεις παρεκκλίνουν από αυτόν και να τους επιβάλλουν αντίποινα. Όσο μικρότερος ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων σε μία αγορά επιχειρήσεων και όσο λιγότερο περίπλοκο και περισσότερο σταθερό το ανταγωνιστικό περιβάλλον, τόσο υψηλότερος θα είναι ο βαθμός διαφάνειας στην εν λόγω αγορά. Επιπροσθέτως, ο τρόπος με τον οποίο συνάπτονται οι εμπορικές συνεργασίες σε μία αγορά δύναται να ευνοεί τη διαφάνεια. Έτσι, η δημοσιοποίηση πληροφοριών (π.χ. για τις τιμές) ή η ανταλλαγή τους μέσω εμπορικών ενώσεων ή μέσω σταυροειδών συμμετοχών ή συμμετοχής σε κοινές επιχειρήσεις συνιστούν συνθήκες που διευκολύνουν το συντονισμό¹²⁵.

Τέλος, πιο εύκολος καθίσταται ο συντονισμός μεταξύ επιχειρήσεων που παρουσιάζουν κοινά σημεία π.χ. ως προς τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας ή/και κάθετης ολοκλήρωσης¹²⁶. Συγκεκριμένα, ο συντονισμός είναι πιο εύκολος σε περίπτωση συμμετρικών και σταθερών μεριδίων αγοράς¹²⁷.

¹²² Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.1383, *Exxon/Mobil*, σκ. 474.

¹²³ Βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-102/96, *Gencor*, σκ. 227.

¹²⁴ Βλ. σχετ. αποφ. Ε.Επ. Μ.4844, *Fortis/ABN AMRO Assets*, σκ. 197 και Μ.4523, *Travelport/Worldspan*, σκ. 161, όπου αξιολογήθηκε ότι η πολυπλοκότητα της δομής τιμολόγησης δεν επιτρέπει τη διαφάνεια στην αγορά καθώς είναι απαραίτητες πολλές προσθήκες για την ικανή διεξαγωγή της δραστηριότητας (στη σχετική αγορά).

¹²⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 47, 49-50. Βλ. επίσης αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ. 46-47, Μ.190, *Nestle/Perrier*, σκ. 121-122 (όπου δημοσιευμένοι τιμοκατάλογοι εκ του εργοστασίου μπορούσαν να αποτελέσουν στοιχείο αναφοράς για σιωπηρό συντονισμό πολιτικών τιμολόγησης), Μ.1225, *Enso/Stora*, σκ. 68 (όπου η καταγραφή μυστικών εκπτώσεων καταδείκνυε την έλλειψη διαφάνειας στην σχετική αγορά), Μ.3868, *DONG/Elsam/Energi E2*, σκ. 623-624 (όπου θεωρήθηκε ότι υπήρχε διαφάνεια ως προς τις τιμές και τις μετακινήσεις των πελατών λόγω α) της ύπαρξης συμφωνίας προμήθειας μεταξύ ανταγωνιστών με αποτέλεσμα να υπάρχει γνώση του κόστους προμήθειας μεταξύ τους, β) της δημοσίευσης τιμών, δίχως να παρατηρούνται συχνές εκπτώσεις, και γ) της ομοιογένειας προϊόντων που διευκόλυνε την μη εμπλοκή των επιχειρήσεων στις περιοχές δραστηριοποίησης των άλλων ανταγωνιστών με συνέπεια να είναι εύκολο να διαπιστωθεί η μετακίνηση πελάτη).

¹²⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 41, 45-48. Ενδεικτικά αναφέρεται και η απόφαση Ε.Επ. Μ.3333, *Sony/BMG (2)*, σκ.191.

¹²⁷ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.358, *Pilkington/SIV*, σκ. 63, Μ.2533, *BP/EON*, σκ. 45,72, όπου συνολικό μερίδιο περίπου 50-60% θεωρήθηκε ενδεικτικό συλλογικής δεσπόζουσας θέσης λόγω συμμετρίας των μεριδίων, ενώ ταυτόχρονα λήφθηκαν υπόψη η υψηλή παραγωγική δυναμικότητα στα σχετικά προϊόντα των δύο επιχειρήσεων έναντι της αντίστοιχης των ανταγωνιστών (βλ. ιδίως σκ. 47), αλλά και ο μικρός αριθμός των ανταγωνιστών και το γεγονός ότι αυτοί κατείχαν πολύ χαμηλά μερίδια αγοράς (βλ. ιδίως σκ. 48, 50 και 52). Βλ. επίσης απόφαση ΠΕΚ Τ-102/96 ό.π., σκ. 207-208, 222, και αποφάσεις Ε.Επ. Μ.190, *Nestle/Perrier*, σκ. 123, Μ.3314, *Air Liquide/Messer Targets*, σκ. 85, 92, 118, 123, 94/208/ΕΚ, *Mannesmann/Valourec/Ilva*, σκ. 48-50, 53, 55, 59 (συμμετρικά θεωρήθηκαν μερίδια 36% και 33% αντίστοιχα), 97/25/ΕΚ, *ABB/Daimler-Benz*, σκ. 88, Μ.1673, *VEBA/VIAG*, σκ. 64-65, Μ.2690, *Solvay/Montedison-Ausimont*, σκ. 46 (συμμετρικά θεωρήθηκαν μερίδια 40-50% και των δύο επιχειρήσεων), Μ.1440, *Lucent Technologies/Ascend Communications*, σκ. 18 (όπου θεωρήθηκε ότι υπάρχει ασυμμετρία μεταξύ των τριών επιχειρήσεων, καθώς κατείχαν μερίδια αγοράς που απείχαν μεταξύ τους άνω των δέκα ποσοστιαίων μονάδων, γεγονός που σε συνδυασμό με την ανάπτυξη τεχνολογιών και τις ανακατατάξεις στα μερίδια αγοράς κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών καθιστούσε το συντονισμό απίθανο), Μ.1882, *Pirelli/BICC*, σκ. 87, Μ.4215, *Glatfelter/Crompton Assets*, σκ. 72, 120-121 (όπου οι κύριοι λόγοι μη διαπίστωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης ήταν η

Επαρκής βαθμός συμμετρίας μεταξύ των μερών του ολιγοπωλίου συμβάλλει στην εδραίωση και τη διατήρηση πιθανού συντονισμού (ως προς την τιμή, την κατανομή πελατείας ή τις παραγόμενες ποσότητες), με αποτέλεσμα τα οφέλη του συντονισμού να μπορούν να επιμεριστούν συμμετρικά και να είναι πιο ελκυστικά. Εξάλλου, σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των μεριδίων αγοράς κατά τη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος αποτελούν ένδειξη ότι η αγορά είναι ανταγωνιστική και συνηγορούν κατά της στοιχειοθέτησης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά¹²⁸.

iv) Δεσμοί μεταξύ των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά προϊόντος: Για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης απαιτείται οι επιχειρήσεις να είναι επαρκώς συνδεδεμένες μεταξύ τους, ώστε να ακολουθούν μία και την αυτή γραμμή δράσεως στη σχετική αγορά, οι δεσμοί δε αυτοί πρέπει να είναι σημαντικοί¹²⁹. Πρέπει ιδίως να εξετάζεται εάν υπάρχουν τέτοιοι δεσμοί μεταξύ των οικείων επιχειρήσεων που τους επιτρέπουν να ενεργούν από κοινού ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές τους, από τους πελάτες τους και τους καταναλωτές¹³⁰. Οι δεσμοί μεταξύ των μελών του ολιγοπωλίου μπορεί να είναι διαρθρωτικοί, νομικοί, οικονομικοί ή άλλης φύσης (π.χ. ύπαρξη συμφωνίας συνεργασίας σε άλλες αγορές, εκτός της σχετικής αγοράς στην οποία διερευνάται η ύπαρξη της συλλογικής δεσπόζουσας θέσης). Η κατοχή συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μπορεί να προκύπτει (και) από την ύπαρξη μεταξύ των οικείων επιχειρήσεων συμφωνίας, από τον τρόπο εφαρμογής αυτής και, επομένως, από τους δεσμούς ή τις διασυνδέσεις μεταξύ των επιχειρήσεων που απορρέουν από τη συμφωνία αυτή¹³¹. Πάντως, η ύπαρξη συμφωνίας ή άλλων νομικών δεσμών δεν είναι απαραίτητη για τη διαπίστωση συνδρομής συλλογικής δεσπόζουσας θέσης, διαπίστωση που θα μπορούσε να προκύπτει από άλλες διασυνδέσεις και θα εξαρτώνταν από οικονομική εκτίμηση και, ιδίως από την εκτίμηση της διαρθρώσεως της οικείας αγοράς¹³².

v) Παρακολούθηση των παρεκκλίσεων: Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφάνεια στη σχετική αγορά, τόσο μεγαλύτερη και η πιθανότητα ανακάλυψης τυχόν παρεκκλίσεων από τους όρους συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων. Καθοριστικό στοιχείο είναι να διαπιστωθεί τι μπορούν να συναγάγουν οι επιχειρήσεις από τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες σχετικά με τις ενέργειες άλλων επιχειρήσεων. Πρακτικές που διευκολύνουν

μεγάλη ασυμμετρία των μεριδίων αγοράς και η ασυμμετρία ως την παραγωγική ικανότητα των τριών εταιριών).

¹²⁸ Βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-342/99 ό.π., σκ. 111, 117-119, και απόφαση Ε.Επ. Μ.190, *Nestle/Perrier*, σκ. 46 (όπου αξιολογήθηκε ότι μικρές διακυμάνσεις των μεριδίων αγοράς ύψους περίπου 2,5% καταδεικνύουν σταθερότητα μεριδίων κατά την εξεταζόμενη περίοδο).

¹²⁹ Βλ. απόφαση ΔΕΚ C-393/92, *Δήμος Almelo-Αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως*, σκ. 42-43, απόφαση ΠΕΚ Τ-24/93, σκ. 62 και απόφαση ΔΕΚ C-395/96, σκ. 37.

¹³⁰ Βλ. απόφαση ΔΕΚ C-395/96 ό.π., σκ. 41-42. Βλ. επίσης απόφαση ΠΕΚ Τ-228/97, *Irish Sugar κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σκ. 46, απόφαση ΠΕΚ Τ-191/98, *Atlantic Container Line AB κ.ά. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σκ. 595.

¹³¹ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4141, *Linde/BOC*, σκ. 185, Μ.3972, *TRW Automotive/Delphi Metal Espana*, σκ. 26 (όπου ο δομικός δεσμός μεταξύ δύο ανταγωνιστών που προέκυπτε από τη συμμετοχή τους σε κοινή επιχείρηση επιλύθηκε με την απομάκρυνση από το δ.σ. των μελών της μίας εταιρίας και την λύση της μεταξύ τους συμφωνίας μετόχων), Μ.1383, ό.π., σκ. 452.

¹³² Βλ. αποφάσεις ΔΕΚ C-395/96, ό.π., σκ. 45, C-413/06, *Sony/BMG κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής* (υπόθεση *Imprala*), σκ.119.

την παρακολούθηση παρεκκλίσεων είναι π.χ. οι ρήτρες ευθυγράμμισης με τους ανταγωνιστές ή ρήτρες του πλέον ευνοούμενου πελάτη (MFN clauses), η οικειοθελής δημοσίευση πληροφοριών ή η ανταλλαγή τους μέσω εμπορικών ενώσεων¹³³.

vi) Αποτρεπτικοί μηχανισμοί - Αντίποινα: Ο βιώσιμος συντονισμός προϋποθέτει την ύπαρξη αξιόπιστων αποτρεπτικών μηχανισμών, δια των οποίων μπορούν να επιβληθούν αντίποινα σε περίπτωση παρέκκλισης μίας επιχείρησης από τους όρους συντονισμού. Η απειλή αντιποίνων είναι πειστική μόνον εφόσον αναμένεται με αρκετή βεβαιότητα ότι, σε περίπτωση παρέκκλισης, θα ενεργοποιηθούν άμεσα οι αποτρεπτικοί μηχανισμοί¹³⁴, και εφόσον είναι έγκαιρη. Τα αντίποινα δεν επιβάλλονται κατ' ανάγκη στην ίδια αγορά, όπου έγινε η παρέκκλιση. Εάν υπάρχει αλληλεπίδραση των εμπορικών δραστηριοτήτων που ασκούν οι επιχειρήσεις σε άλλες αγορές, μπορεί να υπάρχουν διάφορες δυνατότητες επιβολής αντιποίνων¹³⁵. Τα αντίποινα μπορεί να συνίστανται ενδεικτικώς στην προσωρινή κήρυξη ενός «πολέμου τιμών» ή την απειλή επιστροφής σε κατάσταση πλεονασματικής προσφοράς.

vii) Βαθμός ανταγωνιστικής πίεσεως από τους ανταγωνιστές - Δυνητικός ανταγωνισμός - Εμπόδια εισόδου: Προκειμένου να κριθεί επιτυχής ο συντονισμός μεταξύ επιχειρήσεων, θα πρέπει οι επιχειρήσεις που δεν συμμετέχουν σ' αυτόν να μην έχουν κίνητρο ή να μην είναι σε θέση να αντιδράσουν έναντι των υιοθετούμενων από τις συμμετέχουσες στο συντονισμό επιχειρήσεις πρακτικών¹³⁶ (*competitive fringe*). Έτσι, όσο μεγαλύτερη είναι η πίεση που μπορεί να ασκηθεί στο oligopώλιο από τους μικρότερους ανταγωνιστές τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα διαπίστωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης¹³⁷.

¹³³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 50-51.

¹³⁴ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 52.

¹³⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 55. Μορφές αντιποίνων αποτελούν η ματαίωση κοινών επιχειρήσεων ή άλλων μορφών συνεργασίας ή ακόμα και η πώληση μετοχών σε εταιρίες που ανήκουν από κοινού στις οικείες επιχειρήσεις. Βλ. π.χ. M.3314, ό.π., σκ. 97.

¹³⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 56, και απόφαση ΠΕΚ Τ-342/99, ό.π., σκ. 219-222 (όπου: α) οι μικρές ανταγωνίστριες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι σε περίπτωση μείωσης της προσφοράς σε επίπεδο κάτω του ανταγωνισμού από τις τρεις μεγάλες επιχειρήσεις, θα μπορούσαν αυτές να αυξήσουν τη δυναμικότητά τους και να καλύψουν τη ζήτηση και μάλιστα σε όλους τους προορισμούς με παρεμφερείς τιμές και β) έγινε δεκτό ότι οι μικρότερες αυτές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να διανείμουν αποτελεσματικά τα προϊόντα για την κάλυψη της ζήτησης, καθώς υπήρχαν δίκτυα διανομής ανεξάρτητα από τους παραδοσιακούς δίαυλους διανομής π.χ. ανεξάρτητα πρακτορεία, αναπτυσσόμενες νέες μέθοδοι διανομής κλπ. (βλ. ιδίως σκ. 257). Βλ. επίσης αποφάσεις Ε.Επ. M.2502, *Cargill/Cerestar*, σκ. 21 (όπου έγινε δεκτό ότι δεν μπορούσε να θεμελιωθεί πιθανότητα συντονισμού και συλλογικής δεσπόζουσας θέσης διότι η αγορά ήταν σε ανάπτυξη περίπου 5%, κάποιοι εκ των μικρότερων ανταγωνιστών κατόρθωσαν και αύξησαν τα μερίδια αγοράς τους, ενώ κάποιοι εκ των πιθανών συμμετεχόντων στο oligopώλιο είτε διατηρούσαν σταθερά είτε έχαναν μερίδια αγοράς), M.2537, *Philips/Marconi Medical Systems*, σκ. 46. Στην απόφαση Ε.Επ. M.4980, *ABF/GBI Business* κρίθηκε ότι η απορροφώμενη επιχείρηση ήταν αυτή που λόγω των χαρακτηριστικών της και των πλεονεκτημάτων της μπορούσε να ασκεί τέτοια ανταγωνιστική πίεση στις λοιπές δύο μεγάλες επιχειρήσεις, ώστε να καθίσταται ο συντονισμός μη υλοποιήσιμος και συνεπώς με την αποχώρησή της θα δημιουργούνταν ευεπίφορο έδαφος για τον συντονισμό (σκ. 290 επ.).

¹³⁷ Βλ. απόφαση ΔΕΚ C-68/94, ό.π., σκ. 246-248, όπου έγινε δεκτό ότι ο μικρότερος ανταγωνιστής (Corosa) μπορούσε να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στο δημιουργούμενο δυopώλιο λόγω της

Σχετικά έχει γίνει δεκτό ότι για την ένταση του εσωτερικού ανταγωνισμού έχει σημασία και η ένταση του ανταγωνισμού εκτός ολιγοπωλίου. Εάν επομένως υφίσταται εξωτερικός ανταγωνισμός, τα κίνητρα των μελών του ολιγοπωλίου για συμπεριφορά αντίθετη προς τον ανταγωνισμό μειώνονται¹³⁸.

Στο πλαίσιο αυτό λαμβάνεται υπόψη και ο τυχόν δυνητικός ανταγωνισμός¹³⁹, όπως η απειλή αξιόπιστης εισόδου νέου ανταγωνιστή, καθώς και η ύπαρξη εμποδίων εισόδου, νομικών ή οικονομικών (για παράδειγμα, η είσοδος νέων ανταγωνιστών στην αγορά παρεμποδίζεται σε μεγάλο βαθμό σε περιπτώσεις όπου απαιτούνται υψηλές επενδύσεις. Περαιτέρω, εμπόδια εισόδου έχει διαπιστωθεί ότι αποτελούν, μεταξύ άλλων, ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης της αγοράς¹⁴⁰ και η κατοχή εκ μέρους των συμμετεχουσών υποδομής και σημάτων που υπερέχουν ως προς τον αριθμό, το μέγεθος και την αξία σε σχέση με τους μικρότερους ανταγωνιστές¹⁴¹).

viii) Αντισταθμιστική ισχύς πελατών: Ως αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο πελάτης έναντι του πωλητή στις διαπραγματεύσεις λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητάς του να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές¹⁴². Μία πηγή αντισταθμιστικής ισχύος είναι η

πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητάς του, γεγονός το οποίο κατέτεινε στη μη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά. Βλ. επίσης αποφάσεις ΠΕΚ T-102/96, ό.π., σκ. 256-258, όπου έγινε δεκτό ότι οι δυνατότητες αναπτύξεως της παραγωγής των ανταγωνιστών ήταν περιορισμένες, άρα περιορισμένη ήταν και η δυνατότητα άσκησης ανταγωνιστικής πίεσης, T-342/99, ό.π., σκ. 62 (βάσει της οποίας η άσκηση ασθενούς ανταγωνιστικής πίεσης συνιστά την τρίτη προϋπόθεση θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης), T-342/99, ό.π., σκ. 210 επ. (όπου ερευνήθηκε αν συνολικά -και όχι ο καθένας ατομικά- οι ανταγωνιστές μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά και θεωρήθηκε ότι οι εκατοντάδες μικρές επιχειρήσεις που υπήρχαν στην αγορά, εξυπηρετούσαν όλους τους προορισμούς και προσέφεραν αντίστοιχης ποιότητας προϊόντα, ίσως και σε καλύτερες τιμές (σκ. 226) μπορούσαν να καλύψουν την ενδεχόμενη μείωση προσφοράς εκ μέρους του ολιγοπωλίου (βλ. ιδίως σκ. 213-214, 218-220), M.2498, ό.π., σκ. 142. Βλ. ακόμη αποφάσεις Ε.Επ. M.3820, *Avnet/Memec*, σκ. 28, 30 (όπου έγινε δεκτό ότι σε δυοπώλιο με μερίδιο αγοράς της τάξεως του 60% μπορούσε να υπάρξει ανταγωνιστική πίεση λόγω της παρουσίας πολλών διεθνών και τοπικών επιχειρήσεων στη σχετική αγορά), M.190, ό.π., σκ. 129 (όπου έγινε δεκτό ότι μικρότεροι προμηθευτές δεν μπορούσαν να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση κυρίως λόγω της τοπικής εμβέλειάς τους και του γεγονότος ότι ήταν διασκορπισμένοι), M.2665, *Johnson Professional Holdings/Diverseylever*, σκ. 31 (όπου έγινε δεκτό ότι οι μικρότεροι ανταγωνιστές μπορούσαν να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση παρά τη μη επαρκή πρόσβαση σε δίκτυα διανομής αφού αποδείχθηκε ότι υπήρχε ανταγωνιστής που απέκτησε μερίδιο αγοράς ύψους 20% περίπου σε πολύ λίγα χρόνια).

¹³⁸ Βλ. απόφαση Ε.Επ. M.580 *ABB/Daimler-Benz*, σκ. 97-98.

¹³⁹ Βλ. απόφαση Ε.Επ. M.3314, ό.π., σκ. 98.

¹⁴⁰ Βλ. απόφαση Ε.Επ. M.190, *Nestle/Perrier*, σκ. 34, 98.

¹⁴¹ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. M.190, ό.π., σκ. 54-56, 76, 83, 96, M.1673, *VEBA/VIAG*, σκ. 105-106, 109 (όπου έγινε δεκτό ότι εμπόδιο άσκησης αποτελεσματικών ανταγωνιστικών πιέσεων στο δυοπώλιο αποτελούσε το γεγονός ότι οι ανταγωνιστές αυτού εξαρτώνταν από τη χρήση δικτύου που ανήκε στο δυοπώλιο).

¹⁴² Βλ. απόφαση Ε.Επ. M.2533, ό.π., σκ. 128-132. Βλ. επίσης αποφάσεις Ε.Επ. M.3732, *Procter & Gamble/Gillette*, σκ. 24 (όπου λήφθηκε υπόψη η αγοραστική δύναμη των μεγάλων πελατών Metro και Carrefour, αλλά η Επιτροπή κατέληξε ότι τα μεγάλα μερίδια αγοράς και η μεγάλη δύναμη της νέας οντότητας δεν μπορούσαν να υπερκεραστούν από την ισχύ των μεγάλων αυτών πελατών), M.774, *Saint-Gobain/Wacker-Chemie/NOM*, σκ. 228-229 (όπου έγινε δεκτό ότι δεν θεμελιωνόταν αγοραστική ισχύς των πελατών καθώς η αγορά προμήθειας (buyer side) ήταν λιγότερο συγκεντρωμένη από την αγορά παραγωγής (supplier side) και είχε μεγαλύτερο αριθμό αγοραστών, γεγονός που λήφθηκε υπόψη για τη στοιχειοθέτηση της δεσπόζουσας θέσης (βλ. σκ. 265), M.3314, ό.π., σκ. 125 (όπου το γεγονός ότι οι πελάτες ήταν μικρές επιχειρήσεις με λιγοστή διαπραγματευτική ισχύ έναντι του δυοπωλίου

δυνατότητα του πελάτη να απειλήσει ότι σε εύλογο χρονικό διάστημα θα στραφεί σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, αν ο προμηθευτής αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές ή να εφαρμόσει δυσμενέστερους όρους παράδοσης. Συνήθως η αντισταθμιστική ισχύς χαρακτηρίζει μεγάλους και πολυσύνθετους πελάτες και όχι μικρές επιχειρήσεις σε ένα κατακερματισμένο κλάδο. Δεν αρκεί η ύπαρξη αγοραστικής ισχύος πριν τη συγκέντρωση, αλλά πρέπει αυτή να υπάρχει και μετά την πραγματοποίησή της¹⁴³. Εφόσον υφίστανται ένας ή περισσότεροι μεγάλοι αγοραστές, τούτο μπορεί να προκαλέσει ανταγωνισμό μεταξύ των μερών που κατέχουν τη συλλογική δεσπόζουσα θέση¹⁴⁴.

ενίσχυε τη θέση του τελευταίου). Βλ. τέλος απόφαση Ε.Επ. Μ.190, *Nestle/Perrier*, σκ. 78, Μ.1673, ό.π, σκ.86.

¹⁴³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 65-67.

¹⁴⁴ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.580, ό.π, σκ. 99-102, 110 (όπου θεωρήθηκε ότι η ύπαρξη ενός μεγάλου αγοραστή, της Deutsche Bahn, μπορούσε να προκαλέσει ανταγωνισμό προσφορών μεταξύ των μελών του δυοπωλίου).

Δ. ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δ.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα¹⁴⁵ αποτελείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις αγορές χρήματος, πιστώσεων και κεφαλαίων και τις σχετικές υποδομές¹⁴⁶. Η κύρια λειτουργία του είναι η διαμεσολάβηση μεταξύ πλεονασματικών οικονομικών μονάδων (αυτών δηλαδή που αποταμιεύουν) και ελλειμματικών οικονομικών μονάδων (εκείνες που δανείζονται για να επενδύσουν στις παραγωγικές ευκαιρίες που έχουν επιλέξει), με στόχο την ανακατανομή της ρευστότητας. Στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα περιλαμβάνονται:

- τα πιστωτικά ιδρύματα, που αποτελούν και τον πυρήνα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ήτοι ελληνικές εμπορικές τράπεζες, υποκαταστήματα ξένων τραπεζών, συνεταιριστικές τράπεζες και ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί,
- οι θεσμικοί επενδυτές, ήτοι ασφαλιστικές εταιρίες, φορείς κοινωνικής ασφάλισης και οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), και
- οι λοιπές μη τραπεζικές επιχειρήσεις, ιδίως χρηματιστηριακές εταιρίες, εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), εταιρίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring), εταιρίες παροχής πιστώσεων και εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (εταιρίες venture capital).

Η ανακατανομή της ρευστότητας επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της παροχής τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών όπως οι καταθέσεις ιδιωτών και επιχειρήσεων (όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας) και οι χορηγήσεις δανείων (στεγαστικών, καταναλωτικών και επαγγελματικών). Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν, δε, επεκταθεί είτε απευθείας είτε μέσω θυγατρικών τους, στην παροχή και άλλων χρηματοοικονομικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως έκδοση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ανάπτυξη και διάθεση αμοιβαίων κεφαλαίων, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακές υπηρεσίες, υπηρεσίες πληρωμών, ασφαλιστικές εργασίες κ.ά.

Δ.2. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην ελληνική αγορά σήμερα δραστηριοποιούνται 41 πιστωτικά ιδρύματα υπό διαφορετικά εποπτικά καθεστώτα αναλόγως της χώρας στην οποία εδρεύουν¹⁴⁷. Αναλυτικότερα:

¹⁴⁵ Ελληνική Ένωση Τραπεζών, *Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2011 και 2012*, Ιανουάριος 2013.

¹⁴⁶ Οι υποδομές περιλαμβάνουν τα συστήματα πληρωμών και συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών.

¹⁴⁷ Για τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται βλέπε ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος με στοιχεία Δεκεμβρίου 2013 (<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Supervision/SupervisedInstitutions/default.aspx>). Ειδικότερα, βλ. Πίνακα Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε λειτουργία. http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/1_-_Πίνακας_Πιστωτικών_Ιδρυμάτων_σε_λειτουργία.xls (Στοιχεία Σεπτεμβρίου 2014).

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (ΜΕ ΕΔΡΑ Ή ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (Δεκέμβριος 2013)		
Είδος ιδρύματος	Αριθμός	Πλαίσιο λειτουργίας ¹⁴⁸
Εμπορικές Τράπεζες με έδρα στην Ελλάδα	10	- Αδειοδότηση και εποπτεία από την ΤτΕ, - Υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης (ενιαία άδεια λειτουργίας) του Ν. 4261/2014 ¹⁴⁹ .
Συνεταιριστικές Τράπεζες με έδρα στην Ελλάδα	10	- Αδειοδότηση και εποπτεία από την ΤτΕ, - Υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης (ενιαία άδεια λειτουργίας) του Ν. 4261/2014.
Τράπεζες με έδρα σε χώρα εντός Ε.Ε. που λειτουργούν υποκαταστήματα στην Ελλάδα	16 ¹⁵⁰	- Εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής, λειτουργούν με «Κοινοτικό Διαβατήριο» - Υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης (ενιαία άδεια λειτουργίας) του Ν. 4261/2014.
Τράπεζες με έδρα σε χώρα εκτός Ε.Ε. που λειτουργούν υποκαταστήματα στην Ελλάδα	4	- Εποπτεία από την ΤτΕ, - Μη υπαγωγή στο καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης του Ν. 4261/2014.
Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	1	- Εξαίρεση από την εφαρμογή του Ν. 4261/2014.
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	41	

Επιπλέον των παραπάνω πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν μόνιμη παρουσία στην Ελλάδα, 376 πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε άλλο κράτος – μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (EOX)¹⁵¹ δύνανται να παρέχουν τραπεζικές υπηρεσίες πληρωμών ή χρηματοδότησης προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εποπτευόμενα από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής τους¹⁵². Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων, ανά χώρα, τα οποία έχουν απλώς γνωστοποιήσει στο πλαίσιο του Ν. 3601/2007 στην ΤτΕ «ενδιαφέρον παροχής υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση»¹⁵³ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα¹⁵⁴:

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΟΧ ΧΩΡΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (Σεπτεμβρίου 2014)					
Χώρα	Αριθμός	Χώρα	Αριθμός	Χώρα	Αριθμός
Αυστρία	33	Ιρλανδία	28	Μάλτα	9
Βέλγιο	5	Ισλανδία	1	Νορβηγία	3
Γαλλία	41	Ισπανία	5	Ολλανδία	23
Γερμανία	50	Ιταλία	11	Ουγγαρία	3
Γιβραλτάρ	4	Κύπρος	5	Πολωνία	1
Δανία	4	Λιχτενστάιν	7	Πορτογαλία	3
Εσθονία	1	Λετονία	6	Σουηδία	3
Ην. Βασίλειο	84	Λουξεμβούργο	45	Τσεχία	1
				Φινλανδία	7
ΣΥΝΟΛΟ: 376					

¹⁴⁸ Ελληνική Ένωση Τραπεζών, «Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2011 και το 2012», Ιανουάριος 2013 και Τράπεζα της Ελλάδος, Πίνακας Πιστωτικών Ιδρυμάτων που Λειτουργούν στην Ελλάδα βάσει του Ν. 4261/2014 (Αύγουστος 2014).

¹⁴⁹ Σημειώνεται ότι ο εν λόγω νόμος αντικατέστησε το Ν. 3601/2007 από την 1.1.2014.

¹⁵⁰ Συμπεριλαμβάνεται η Τράπεζα Κύπρου αναφορικά με την παροχή της δραστηριότητας 6 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων), μόνο για το υφιστάμενο στις 26.3.2013 χαρτοφυλάκιο του πρώην υποκαταστήματος της Τράπεζας Κύπρου, το οποίο δεν μεταβιβάστηκε στην Τράπεζα Πειραιώς.

¹⁵¹ Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (EOX) περιλαμβάνει τα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

¹⁵² Ελληνική Ένωση Τραπεζών, «Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2011 και το 2012», Ιανουάριος 2013 σελ. 14.

¹⁵³ Άρθρο 38 του ν. 4261/2014 (πρώην 15 ν. 3601/2007). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρεί και δημοσιεύει η Τράπεζα της Ελλάδος, από τα 376 πιστωτικά ιδρύματα μόνο ένα έλαβε άδεια κατά τη διάρκεια του 2014.

¹⁵⁴ Βλ. www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/7_πίνακας_πι_cross_border_κατά_χώρα_site.pdf (στοιχεία Σεπτεμβρίου 2014).

Στην Ελλάδα επίσης δραστηριοποιούνται και εταιρίες οι οποίες εξειδικεύονται στην παροχή συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών¹⁵⁵ και εποπτεύονται είτε από την ΤτΕ είτε από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς¹⁵⁶:

ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
Είδος επιχείρησης	Αριθμός ¹⁵⁷
Ανταλλακτήρια Συναλλάγματος	11
Εταιρίες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης	10
Εταιρείες Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων	5
Εταιρείες Παροχής Πιστώσεων	4
Ανώνυμες Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ)	16 ¹⁵⁸
Χρηματιστηριακές εταιρίες	59 ¹⁵⁹
Ιδρύματα Ηλεκτρονικού Χρήματος (χωρίς εγκατάσταση) ¹⁶⁰	23
Χρηματοδοτικά Ιδρύματα (χωρίς εγκατάσταση) ¹⁶¹	1
Ιδρύματα Πληρωμών	12

Δ.3. ΕΓΧΩΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Σύμφωνα με δημοσιευμένα¹⁶² οικονομικά στοιχεία, τα σημαντικότερα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα, με βάση το ενεργητικό, είναι τα εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (σε εκατ. ευρώ)										
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	2010		2011		2012		2013		α' τρίμηνο 2014	
	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	96.305	20,79%	87.308	19,92%	77.940	18,75%	84.197	21,42%	82.744	21,13%
PROBANK	3.883	0,84%	3.377	0,77%	1.636	0,39%				
EUROBANK - ERGASIAS	90.372	19,51%	75.782	17,29%	67.700	16,29%	70.669	17,98%	69.434	17,73%
NEO T. T	16.565	3,58%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ALPHA BANK	63.771	13,76%	55.197	12,59%	53.799	12,94%	68.103	17,33%	67.299	17,19%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	26.403	5,70%	20.857	4,76%	19.421	4,67%				

¹⁵⁵ Εκτός της αποδοχής καταθέσεων που, βάσει νομοθεσίας, παρέχεται μόνο από τα πιστωτικά ιδρύματα.

¹⁵⁶ Βλ. ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Supervision/SupervisedInstitutions/default.aspx> ως είχε κατά το χρόνο σύνταξης της παρούσας.

¹⁵⁷ Βλ. ιστοσελίδα Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών (<http://www.ethe.org.gr>) και ιστοσελίδα Χρηματιστηρίου Αθηνών (<http://www.ase.gr>).

¹⁵⁸ Εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Βλ. ιστοσελίδα Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών <http://www.ethe.org.gr>.

¹⁵⁹ Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία Αυγούστου 2014 του Χρηματιστηρίου Αθηνών (<http://www.helex.gr>).

¹⁶⁰ Τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα εποπτεύονται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής τους και, κατά τα προβλεπόμενα από το Ν. 3601/2007, έχουν απλώς γνωστοποιήσει στην Τράπεζα της Ελλάδος «ενδιαφέρον παροχής υπηρεσιών χωρίς εγκατάσταση».

¹⁶¹ Ο.π.

¹⁶² Τα στοιχεία των HSBC και Citibank δεν είναι δημοσιευμένα και προέρχονται από τη δήλωσή τους στην Γ.Δ.Α. κατόπιν ερωτηματολογίου. Επίσης, τα στοιχεία του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου για τα έτη 2011 και 2012 δεν είναι δημοσιευμένα.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (σε εκατ. ευρώ)										
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	2010		2011		2012		2013		α' τρίμηνο 2014	
	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο	Ενεργητικό	Μερίδιο
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	51.700	11,16%	43.840	10,00%	62.342	15,16%	85.778	21,83%	83.150	21,24%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	30.431	6,57%	[...]	[5-10]%	-	-				
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	4.309	0,93%	3.321	0,76%	2.548	0,62%	2.678	0,68%	2.734	0,70%
MILLENNIUM BANK	7.035	1,52%	6.260	1,43%	4.931	1,19%				
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	μδ	μδ	μδ	μδ	[...]	[0-5]%				
ATTICA BANK	4.781	1,03%	4.182	0,95%	1.636	0,39%	4.055	1,03%	4.026	1,03%
HSBC BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK International	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	964	0,21%	741	0,17%	735	0,18%	749	0,19%	702	0,18%
ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ	23.693	5,11%	53.098	12,11%	86.395	20,78%	73.502	18,70%	78.331	20,01%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ¹⁶³	463.327		438.296		415.672		392.989		391.557	

Δ.4. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Δ.4.1. Οι εξελίξεις μέχρι και το 2013

Τα πρώτα προβλήματα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα έγιναν αισθητά με το ξέσπασμα της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2008, ενώ οι πιέσεις εντάθηκαν στη συνέχεια εξαιτίας της εγχώριας δημοσιονομικής κρίσης.

Η κρίση δημόσιου χρέους στην Ελλάδα από τα τέλη του 2009 και έπειτα επηρέασε αρνητικά τις νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις, τις αγορές κεφαλαίων και το τραπεζικό σύστημα. Σημειώθηκε έντονη συρρίκνωση των καταθέσεων και η χορήγηση τραπεζικής χρηματοδότησης περιορίστηκε δραστικά, ενώ καταγράφηκε σημαντική αύξηση των τραπεζικών επιτοκίων, ραγδαία άνοδος των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων και πτώση των τιμών των μετοχών. Οι τράπεζες αποκόπηκαν από τις διεθνείς αγορές χρήματος και ομολόγων, κατέγραψαν ζημίες —εν μέρει λόγω της αναδιάρθρωσης του δημόσιου χρέους— και επιπλέον χρειάστηκε να δεσμεύσουν κεφάλαια για προβλέψεις δεδομένης της σημαντικής αύξησης των προβληματικών στοιχείων

¹⁶³ Σύνολο βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας (ΣΔΟΣ), σελ. 92.

ενεργητικού¹⁶⁴. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, την ίδια περίοδο τα καθαρά έσοδα από τόκους να εμφανίσουν μείωση¹⁶⁵.

Μολονότι οι ελληνικές τράπεζες είχαν εισέλθει στην κρίση με ικανοποιητικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, οι ζημιές από το 2010 και μετά και κυρίως η επίπτωση του PSI είχαν ως αποτέλεσμα οι περισσότερες τράπεζες να βρεθούν στο τέλος του 2011 με έλλειμμα κεφαλαίων. Με τη μεταβατική ανακεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών το 2012 και την ολοκλήρωση της διαδικασίας στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2013, οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας των ελληνικών τραπεζών αποκαταστάθηκαν¹⁶⁶. Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας καθίσταται ο σημαντικότερος μέτοχος των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, ενώ διατηρεί απόθεμα ασφαλείας ύψους άνω των 8 δις ευρώ, το οποίο θα ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση που κάποια τράπεζα χρειαστεί περαιτέρω ενίσχυση κεφαλαίων υπό το φως των αποτελεσμάτων της διενεργούμενης άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test)¹⁶⁷.

Κατά τη διάρκεια του 2013 ο τραπεζικός τομέας μετασηματίστηκε εκ βάθρων, οδηγώντας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής της ΤτΕ¹⁶⁸, στη δημιουργία λιγότερων μεν τραπεζών αλλά ανθεκτικότερων και ικανών να εκμεταλλευτούν συνέργειες και οικονομίες κλίμακος. Παράλληλα, η εξυγίανση πραγματοποιήθηκε χωρίς να υποστεί ζημιά κανένας καταθέτης. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση, στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος, ως εποπτική αρχή, είχε τη θέση ότι το μέγεθος της ελληνικής οικονομίας και η οικονομική συγκυρία απαιτούν λιγότερες σε αριθμό τράπεζες, περισσότερο ανθεκτικές στις οικονομικές αναταράξεις¹⁶⁹.

Αν και συνεχίζουν να υφίστανται σημαντικές προκλήσεις τις οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες, διαφαίνονται ωστόσο σημάδια βελτίωσης των τραπεζικών μεγεθών. Οι εξαγορές και συγχωνεύσεις που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του 2013 επηρέασαν καθοριστικά τα αποτελέσματα των τραπεζών. Οι εμπορικές τράπεζες με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εμφάνισαν για πρώτη φορά ύστερα από τρία χρόνια κέρδη (μετά τους φόρους) ύψους 5,7 δις ευρώ και οι τραπεζικοί όμιλοι κέρδη ύψους 6,5 δις ευρώ¹⁷⁰.

Ακολούθως παρατίθεται διαγραμματική απεικόνιση της εξέλιξης της κερδοφορίας των ελληνικών τραπεζικών ομίλων κατά τα τελευταία έτη.

¹⁶⁴ Βλ. σχετικά Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2013, Φεβρουάριος 2014, σελ. 137.

¹⁶⁵ Τα έσοδα από τόκους μειώθηκαν αφενός λόγω της αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (για τα οποία δεν εισπράττονται οι οφειλόμενοι τόκοι) και αφετέρου λόγω της μείωσης του υπολοίπου των δανείων δεδομένου ότι περιορίστηκαν οι νέες χορηγήσεις δανείων. Παράλληλα με τη μείωση των εσόδων από τόκους, αυξήθηκαν και τα έξοδα τόκων (κυρίως από τη χρήση του μηχανισμού έκτακτης χρηματοδότησης της ΤτΕ) και μειώθηκαν τα έσοδα από προμήθειες (η δεύτερη σημαντικότερη πηγή εσόδων). Βλ σχετικά Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2013, Φεβρουάριος 2014, σελ. 154.

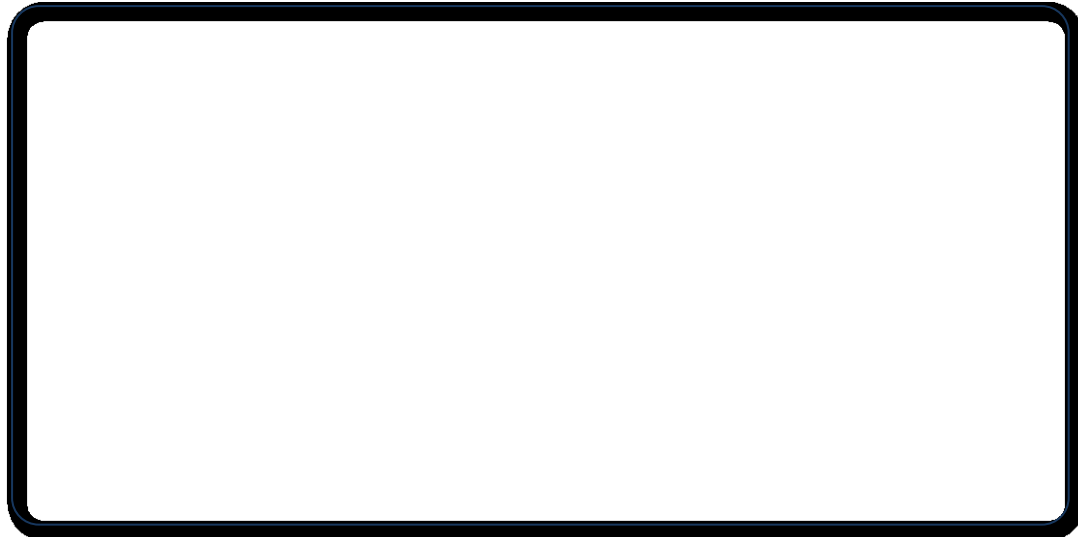
¹⁶⁶ Βλ σχετικά Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2013, Φεβρουάριος 2014, σελ. 154.

¹⁶⁷ Βλ σχετικά Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2013, Φεβρουάριος 2014, σελ. 154.

¹⁶⁸ Βλ σχετικά Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, ΤτΕ, Δεκέμβριος 2013, σελ. 93.

¹⁶⁹ Βλ σχετικά Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, ΤτΕ, Δεκέμβριος 2013, σελ. 107.

¹⁷⁰ Βλ σχετικά Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, ΤτΕ, Δεκέμβριος 2013, σελ. 107.

Πηγή: ΤτΕ, Νομισματική Πολιτική 2013-2014, σελ. 107 και Έκθεση του Διοικητή 2013, σελ. 154

Σύμφωνα με ανάλυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ο δείκτης συγκέντρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος βάσει μεριδίων αγοράς ενεργητικού, όπως αυτός υπολογίζεται με βάση το δείκτη ΗΗΙ, σημείωσε αύξηση κατά την περίοδο 2006-2013, η οποία για το τελευταίο έτος παρουσιάζει σημαντική μεταβολή. Η εν λόγω συγκέντρωση του κλάδου είναι απόρροια των πρόσφατων εξελίξεων και τάσεων¹⁷¹.

Δείκτης ΗΗΙ για Πιστωτικά Ιδρύματα								
Χώρα	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Φινλανδία	2.560	2.540	3.160	3.120	3.550	3.700	3.010	3.080
Ολλανδία	1.822	1.928	2.168	2.032	2.052	2.061	2.026	2.104
Βέλγιο	2.041	2.079	1.881	1.622	1.439	1.294	1.061	979
Ελλάδα	1.101	1.096	1.172	1.184	1.214	1.278	1.487	2.136
Σλοβακία	1.131	1.082	1.197	1.273	1.239	1.268	1.221	1.215
Πορτογαλία	1.134	1.098	1.114	1.150	1.207	1.208	1.191	1.196
Τσεχία	1.104	1.100	1.014	1.032	1.045	1.014	999	999
Ιρλανδία	600	700	800	900	900	800	1.000	674
Ισπανία	442	459	497	507	528	596	654	757

Δ.4.2. Οι εξελίξεις μετά το 2013

Μετά την αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίησή του, ο τραπεζικός κλάδος στην Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, με κυριότερη την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προβληματικών δανείων. Στο πλαίσιο αυτό, καταρτίστηκε ο Κώδικας Δεοντολογίας¹⁷² για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών οφειλών¹⁷³.

¹⁷¹ Τον Αύγουστο του 2014 λειτουργούν στην Ελλάδα συνολικά 41 πιστωτικά ιδρύματα έναντι 47 που λειτουργούσαν τον Ιούνιο 2013 και 52 στις αρχές του Ιανουαρίου 2013.

¹⁷² Με τον Κώδικα θεσπίζονται οι γενικές αρχές συμπεριφοράς και υιοθετούνται βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες αποσκοπούν στην ενίσχυση του κλίματος εμπιστοσύνης, στην αμοιβαία δέσμευση και στην ανταλλαγή της αναγκαίας πληροφόρησης μεταξύ δανειολήπτη και ιδρύματος που έχει χορηγήσει την πίστωση. Στόχος είναι κάθε πλευρά να φθάσει σε θέση να σταθμίσει τα υπέρ και τα κατά εναλλακτικών λύσεων εξυπηρέτησης (λύσεις ρύθμισης) ή οριστικού διακανονισμού (λύσεις οριστικής

Πλέον, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος¹⁷⁴, οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τραπεζικός τομέας στην πορεία προς την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας είναι:

- η διεύρυνση των πηγών χρηματοδότησης των τραπεζών,
- η διαχείριση των προβληματικών στοιχείων ενεργητικού (δηλ. των δανείων σε καθυστέρηση και των ρυθμισθέντων δανείων),
- ο επανασχεδιασμός του επιχειρηματικού υποδείγματος των τραπεζών ώστε να προσαρμοστεί στις νέες οικονομικές συνθήκες που διαμορφώνονται,
- η συμβολή του κλάδου στη γενικότερη προσπάθεια ανασυγκρότησης των κλάδων της πραγματικής οικονομίας.

Για να επιτευχθούν τα ανωτέρω, απαιτείται ο σχεδιασμός ενός μακροχρόνια βιώσιμου επιχειρηματικού υποδείγματος που θα επικεντρώνεται¹⁷⁵:

- α)** στον εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας και γενικότερα την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου μέσω οργανικής κερδοφορίας,
- β)** στην απεμπλοκή από μη αμιγώς τραπεζικές εργασίες,
- γ)** στον επανασχεδιασμό των δραστηριοτήτων στο εξωτερικό,
- δ)** στην ενεργό διαχείριση των προβληματικών στοιχείων ενεργητικού και
- ε)** στην παροχή πλήρους φάσματος τραπεζικών εργασιών και στην ορθή τιμολόγησή τους.

Σε κάθε περίπτωση, πέρα από τη διατήρηση της σταθερότητας του τραπεζικού τομέα, την προστασία των καταθέσεων και τη δημιουργία μακροχρόνια βιώσιμων πιστωτικών ιδρυμάτων με ισχυρή κεφαλαιακή βάση, η Τράπεζα της Ελλάδος επισημαίνει την ανάγκη διατήρησης αμείωτης της έντασης του ανταγωνισμού εις όφελος των καταναλωτών των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Οι αποκλίσεις μεταξύ των τιμών και του κόστους παραγωγής δεν πρέπει να είναι υπερβολικές, ενώ πρέπει να εξακολουθήσει να προσφέρεται ποικιλία τραπεζικών προϊόντων τα οποία διαχρονικά να βελτιώνονται με την εισαγωγή χρηματοοικονομικών καινοτομιών¹⁷⁶.

διευθέτησης) των δανείων σε καθυστέρηση ή των μη εξυπηρετούμενων δανείων, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλογή της καταλληλότερης, κατά περίπτωση, λύσης. Ο Κώδικας περιγράφει ιδίως τα βήματα, τις προθεσμίες και το ελάχιστο περιεχόμενο της πληροφόρησης που οφείλουν να παρέχουν εκατέρωθεν οι τράπεζες και οι δανειολήπτες, ώστε να αξιολογούνται σωστά οι κίνδυνοι και η ικανότητα αποπληρωμής κάθε πιστούχου. Ενδεικτικές λύσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την αποπληρωμή μόνο τόκων ή μειωμένης τοκοχρεολυτικής δόσης κατά τη διάρκεια βραχυπρόθεσμης περιόδου, τη χορήγηση περιόδου χάριτος, την αναβολή πληρωμής μιας ή περισσότερων δόσεων, την τακτοποίηση του καθυστερούμενου υπολοίπου κ.ά.

¹⁷³ Βλ. σχετικά Νομισματική Πολιτική 2013-2014, ΤτΕ, Ιούνιος 2014, σελ 108.

¹⁷⁴ Βλ. σχετικά Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2013, Φεβρουάριος 2014, σελ. 155-156.

¹⁷⁵ Βλ. σχετικά Έκθεση Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το 2013, Φεβρουάριος 2014, σελ. 155-156.

¹⁷⁶ Βλ. σχετικά Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, ΤτΕ, Δεκέμβριος 2013, σελ. 107.

Ε. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Ε.1. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ¹⁷⁷

Σύμφωνα με πάγια πρακτική της Ε.Α. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁷⁸, η βασική κατηγοριοποίηση των κλασικών τραπεζικών υπηρεσιών περιλαμβάνει: **α)** τις υπηρεσίες προς ιδιώτες/λιανική τραπεζική (retail banking), **β)** τις υπηρεσίες προς επιχειρήσεις/επιχειρηματική τραπεζική (corporate banking), και **γ)** τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Καθεμία δε, από τις προαναφερθείσες κατηγορίες μπορεί να διακριθεί περαιτέρω, με βάση την υποκαταστασιμότητα των επιμέρους τραπεζικών προϊόντων από πλευρά προσφοράς και ζήτησης.

Δεδομένων των δραστηριοτήτων της Alpha Bank, του υπό εξαγορά κλάδου και της Diners Co, οι αγορές που αφορά η υπό κρίση συγκέντρωση και στις οποίες παρουσιάζονται **οριζόντιες αλληλεπικαλύψεις** είναι οι εξής:

1. Καταθέσεις και Χορηγήσεις Λιανικής Τραπεζικής¹⁷⁹.
2. Καταθέσεις και Χορηγήσεις Επιχειρηματικής Τραπεζικής¹⁸⁰.
3. Έκδοση Καρτών (πιστωτικών και χρεωστικών).
4. Αποδοχή Καρτών (merchant acquiring).
5. Διάθεση Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΟΣΕΚΑ).
6. Ασφαλιστική Διαμεσολάβηση.

Συνεπώς, οι ανωτέρω αγορές αποτελούν τις σχετικές με την υπό κρίση συγκέντρωση αγορές.

Ε.2. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ¹⁸¹

¹⁷⁷ Κύριος σκοπός του καθορισμού της αγοράς είναι να καταγραφούν συστηματικά οι άμεσες ανταγωνιστικές πιέσεις που αντιμετωπίζει η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης, για την οποία προορίζονται.

¹⁷⁸ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 568/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/FBB, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4844 – FORTIS/ABN AMRO, παρ. 33-41, Μ.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 9-10, Μ.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 39-40, Μ.3894-UNICREDITO/HBV, παρ. 16-17, Μ.6168-RBI/EFG EUROBANK/JV, παρ. 12 και 18, Μ.4155-BNP PARIBAS/BNL, παρ. 8, 9 και 19, (Μ.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT). Σε κάποιες περιπτώσεις, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στη λιανική τραπεζική (retail) (βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS παρ. 9), ενώ σε άλλες όχι (βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.6168 – RBI/EFG EUROBANK/JV παρ. 12).

¹⁷⁹ Σημειώνεται ότι τα στεγαστικά δάνεια δεν περιλαμβάνονται στα μεταβιβαζόμενα στοιχεία.

¹⁸⁰ Σημειώνεται ότι η Επιχειρηματική Τραπεζική Μεγάλων Επιχειρήσεων (με κύκλο εργασιών άνω των 50 εκατ. ευρώ) δεν περιλαμβάνεται στα μεταβιβαζόμενα στοιχεία.

¹⁸¹ Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές. Στους παράγοντες που επιτρέπουν τον προσδιορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς περιλαμβάνονται η φύση και τα χαρακτηριστικά των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, η ύπαρξη φραγμών κατά την είσοδο στην αγορά, οι προτιμήσεις των καταναλωτών, οι ουσιαστικές διαφορές στα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων μεταξύ γειτονικών γεωγραφικών περιοχών ή οι σημαντικές διαφορές ως προς τις τιμές. Βλ. σχετικά την απόφαση 523/VI/2011 της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Για τους λόγους που εκτίθενται στις οικείες ενότητες, κατά κανόνα για κάθε σχετική αγορά προϊόντος λαμβάνεται ως σχετική γεωγραφική αγορά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού¹⁸².

Ε.3. ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ¹⁸³

Ενόψει της ανάλυσης στις ενότητες που ακολουθούν, ως επηρεαζόμενες αγορές σε οριζόντιο επίπεδο από την υπό κρίση πράξη λαμβάνονται οι εξής αγορές:

- Καταθέσεων λιανικής τραπεζικής (όψεως/τρεχούμενοι, ταμειυτηρίου, προθεσμίας),
- Χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής (καταναλωτική πίστη εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών και καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών),
- Καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής (όψεως, προθεσμίας),
- Χορηγήσεις επιχειρηματικής τραπεζικής,
- Έκδοσης πιστωτικών καρτών, έκδοσης χρεωστικών καρτών και αποδοχής καρτών (merchant acquiring),
- Διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Ε.4. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΣΤΙΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Από τα στοιχεία που συνέλεξε η Γ.Δ.Α. ως προς την ύπαρξη διαρθρωτικών δεσμών, προέκυψαν τα εξής:

- Δεν υφίστανται σταυροειδείς συμμετοχές στα Διοικητικά Συμβούλια τουλάχιστον των τεσσάρων μεγαλύτερων τραπεζών¹⁸⁴.
- Καμία από τις ερωτηθείσες τράπεζες δεν συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στο μετοχικό κεφάλαιο ανταγωνιστών τους (με μερίδιο μεγαλύτερο του 10% των δικαιωμάτων ψήφου, του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου ή άλλων τίτλων)¹⁸⁵.

¹⁸² Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 – Alpha Bank/Eurobank, 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 553/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 562/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/Eurobank και 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

¹⁸³ Με τον όρο «επηρεαζόμενη αγορά» νοείται α) κάθε σχετική αγορά προϊόντος, στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις), καθώς και β) κάθε σχετική αγορά, στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος, σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη (η περίπτωση αφορά στις κάθετες σχέσεις).

¹⁸⁴ Ήτοι μεταξύ της Alpha Bank, της Eurobank, της Εθνικής Τράπεζας και της Τράπεζας Πειραιώς.

¹⁸⁵ Σημειώνεται ότι στην υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της, η Eurobank αναφέρει ότι συμμετέχει στην «Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης και Λειτουργίας Ηλεκτρονικών Συναλλαγών ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ» με ποσοστό 50% της οποίας το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την Alpha Bank. Επιπλέον, η Τράπεζα Πειραιώς αναφέρει ότι συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της «ΑΡΕ FIXED ASSETS ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.» με ποσοστό 27,20% και η Alpha Bank με ποσοστό 72,80%. Σύμφωνα με τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις 31.3.2014

- Υφίστανται συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ αφενός των συμμετεχουσών και αφετέρου των λοιπών τραπεζών, οι οποίες αναφέρονται στο Παράρτημα Β.2.

Επιπροσθέτως, όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα Β.1.5, το ΤΧΣ έναντι της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων απέκτησε το 100% των μετοχών των μεταβατικών πιστωτικών ιδρυμάτων του άρ. 63Ε Ν. 3601/2007¹⁸⁶ και την πλειοψηφία των μετοχών σε σειρά πιστωτικών ιδρυμάτων όπως παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα:

Συμμετοχή του ΤΧΣ στο μ.κ. Πιστωτικών Ιδρυμάτων	
Τραπεζικό Ίδρυμα	Ποσοστό συμμετοχής στο μ.κ.
Τράπεζα Πειραιώς	67,3% ¹⁸⁷
Εθνική Τράπεζα	57,2% ¹⁸⁸
Alpha Bank	66,36% ¹⁸⁹
Eurobank	35,4% ¹⁹⁰

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα, το ΤΧΣ συμμετέχει σε όλες τις τράπεζες με ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 90%. Σημειώνεται επίσης ότι το ποσοστό συμμετοχής του ΤΧΣ στα πιστωτικά ιδρύματα βαίνει μειούμενο, δεδομένου ότι το 2013 η συμμετοχή του κυμαινόταν από 80-90% στις Εθνική, Πειραιώς και Alpha Bank και πλέον του 90% στη Eurobank¹⁹¹. Η ως άνω συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο των τραπεζών και η συνακόλουθη συμμετοχή ιδιωτών σε ποσοστό άνω του 10%, συνεπάγεται

της Alpha Bank η ως άνω εταιρία είναι θυγατρική της Alpha Bank. Επιπρόσθετα η Τράπεζα Πειραιώς αναφέρει και τη συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο της FBB – Πρώτη Επιχειρηματική Τράπεζα Α.Ε. (υπό εκκαθάριση) η οποία στις 30.3.2014 ήταν 19,60%. Σύμφωνα με την παρ. 65 και 66 της Γνωστοποίησης με ημερομηνία 31.5.2014 η Alpha Bank κατείχε μετοχές της υπό εκκαθάριση ΑΤΕ (bad bank) οι οποίες έχουν μηδενική λογιστική αξία (πλήρης απομείωση). Επίσης με την ίδια ημερομηνία η Alpha Bank συμμετείχε στις εταιρίες ΑΡΕ Fixed Assets ΑΕ, ΑΡΕ Commercial Property ΑΕ & ΑΠΕ Επενδυτικής Περιουσίας ΑΕ (κοινοπραξίες με την Τράπεζα Πειραιώς), στην εταιρία Ολγανός ΑΕ (συγγενής εταιρία στην οποία συμμετέχουν και η Εθνική Τράπεζα, η Τράπεζα Πειραιώς και η [...]) και στην εταιρία Cardlink Α.Ε. (κοινοπραξία με την Τράπεζα Eurobank Ergasias). Εκτός από τις ανωτέρω συμμετοχές η Alpha Bank ή οι θυγατρικές της δεν συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο άλλων ελληνικών τραπεζών ή ελληνικών θυγατρικών τους. Επιπροσθέτως, στις 31.5.2014 καμία ελληνική τράπεζα δεν συμμετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο της Alpha Bank με ποσοστό άνω του 0,5%. Επίσης πέραν των συμμετοχών που αναφέρονται ανωτέρω δεν υπάρχει άλλη άμεση ή έμμεση συμμετοχή ελληνικών τραπεζών ή θυγατρικών τους στο μετοχικό κεφάλαιο των ελληνικών θυγατρικών της Τραπεζής.

¹⁸⁶ Πλέον άρθρο 142 του Ν. 4261/2013.

¹⁸⁷ Από 80,9% μετά την Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου (ΑΜΚ) της Τράπεζας Πειραιώς τον Απρίλιο του 2014. Βλ σχετικά http://www.hfsf.gr/files/HFSF_Activities_Report_January_June_2014_el.pdf και http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Downloads/Investors/Financials/Q2-2014/PB-Press-Release_Q214_-results_GR-.pdf

¹⁸⁸ Από 84,4% μετά την Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου (ΑΜΚ) της Εθνικής Τράπεζας τον Μάιο του 2014. Βλ. σχετικά http://www.hfsf.gr/files/HFSF_Activities_Report_January_June_2014_el.pdf.

¹⁸⁹ Από 69,9% μετά την Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου της Alpha Bank τον Ιούνιο του 2014 και την β' άσκηση warrants τον ίδιο μήνα. Βλ. σχετικά http://www.hfsf.gr/files/HFSF_Activities_Report_January_June_2014_el.pdf.

¹⁹⁰ Από 95,2% μετά την Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου της Eurobank τον Απρίλιο του 2014. Βλ. σχετικά http://www.hfsf.gr/files/HFSF_Activities_Report_January_June_2014_el.pdf και http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EKΘΕΣΗ2014T2_new.pdf.

¹⁹¹ Βλ. Απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 Eurobank/Νέο ΤΤ παρ. 111.

περιορισμένα δικαιώματα ψήφου βάσει του Ν. 3864/2010¹⁹² και των επιμέρους υπογεγραμμένων συμβάσεων μεταξύ του ΤΧΣ και καθενός από τα πιστωτικά ιδρύματα κατά τα προεκτεθέντα και με βάση τις προαναφερθείσες συνθήκες και όρους. Ειδικότερα το ΤΧΣ, βάσει νόμου και συμβάσεων, δύναται να ασκήσει σειρά δικαιωμάτων (ιδίως: εκπρόσωποι του συμμετέχουν στα Διοικητικά Συμβούλια των τραπεζών και έχουν τη δυνατότητα να τα αξιολογούν και να προτείνουν βελτιώσεις¹⁹³, και συμβάλλει στην κατάρτιση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης). Ωστόσο, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, τα δικαιώματα ψήφου του ΤΧΣ υπάγονται σε συγκεκριμένους περιορισμούς, οι οποίοι διασφαλίζουν την επιχειρηματική αυτονομία του πιστωτικού ιδρύματος.

Πάντως, ανεξαρτήτως του καθεστώτος ελέγχου των επιμέρους πιστωτικών ιδρυμάτων, η κατά τα ανωτέρω συμμετοχή του ΤΧΣ και ο ορισμός αντιπροσώπου σε έκαστο εξ αυτών ήγειρε προβληματισμούς αναφορικά με την επάρκεια του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης του ΤΧΣ να εξασφαλίσει τον περιορισμό της διάχυσης ευαίσθητων πληροφοριών των πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω του ΤΧΣ ή των εκπροσώπων αυτού. Ο σχετικός κίνδυνος επισημάνθηκε και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την αρχική αξιολόγηση της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών υπό το καθεστώς της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων το 2012¹⁹⁴ και το ΤΧΣ έχει δεσμευθεί ότι έχει υιοθετήσει μέτρα προκειμένου οι τράπεζες στις οποίες συμμετέχει να μην ανταλλάσσονται εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες. Η δέσμευση αυτή αξιολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την πρόσφατη Απόφασή της επί των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Alpha Bank¹⁹⁵. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται ο

¹⁹² Βλ. αρ. 7^Α Ν. 3864/2010 ως ισχύει. Το εν λόγω άρθρο, το οποίο είχε προστεθεί με την παρ. 7 του αρ. 9 του Ν. 4051/2012, αντικαταστάθηκε με την υποπαράγραφο Α5 του αρ. 2 του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α 85/-7.04.2014).

¹⁹³ Βλ. σχετικά όρος 3.3 (f) Relationship Framework Agreement between the HFSF and Alpha Bank SA (αρ. πρωτ. ΕΑ 6923/23.9.2014).

¹⁹⁴ Βλ. ενδεικτικά Ε.Ε. 357/36 20.11.2012 Κρατική ενίσχυση SA.34823 (2012/C) (πρώην 2012/NN) — Ανακεφαλαιοποίηση της Alpha Bank από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - Πρόσκληση για υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρ. 61: «*the Commission has doubts at this stage whether the current corporate governance framework can limit public interference and avoid coordination (coordination due to the high amounts of State aid provided by the HFSF which thus becomes a shareholder in several banks which may inter alia lean to an infringement of the EU rules in mergers and antitrust)*». Βλ. και παρ. 72: «*The Commission notes that the HFSF has already appointed its representatives in all of the four banks which have received a bridge recapitalisation. The HFSF representatives are different for each bank and the HFSF does not yet have control in the four banks. Nevertheless, the Commission notes that there are no rules in place that prevent the HFSF from carrying out coordination between them. Moreover, adequate safeguards should be in place to ensure that commercially sensitive information is not shared between those undertakings which could lead to distortions of competition. In order to monitor the bank closely, it seems appropriate that the Commission should be able to rely on a monitoring trustee which would be physically present in the bank. The same monitoring trustee might have in its mandate to observe any detrimental changes in the bank's commercial practices, such as mispricing, carrying out lending that is not business-oriented or offering unsustainable interest rates on deposits*». Αντίστοιχα και επί της Εθνικής Τράπεζας βλ. ΕΕ 359/18 21.11.2012 Κρατική ενίσχυση αριθ. SA.34824 (2012/C) (ex 2012NN) Ανακεφαλαιοποίηση της Εθνικής Τράπεζας από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρ. 63 και 74.

¹⁹⁵ Βλ. Απόφαση της Ε.Ε. της 09.07.2014 “On the State aid SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) implemented by Greece for Alpha Bank Group relating to Recapitalisation and restructuring of Alpha Bank S.A. [...]” διαθέσιμη στο:

διορισμός διαφορετικού εκπροσώπου του ΤΧΣ σε έκαστη τράπεζα με ειδικές εντολές αναφορικά με τη διάχυση των πληροφοριών. Εξάλλου, το ΤΧΣ υπέβαλε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού κανονισμό εσωτερικής πολιτικής ο οποίος περιέχει διατάξεις προκειμένου «να διασφαλιστεί ότι οι ευαίσθητες εξ επόψεως ανταγωνισμού πληροφορίες δεν μοιράζονται ή διαχέονται με οποιοδήποτε τρόπο μέσω του ΤΧΣ ή των εκπροσώπων του [...] μεταξύ των Τραπεζών, προκαλώντας πιθανότητα συντονισμού των εμπορικών τους δραστηριοτήτων»¹⁹⁶. Ο εν λόγω κανονισμός περιέχει διατάξεις για τον προσδιορισμό των ευαίσθητων πληροφοριών, τα πρόσωπα στα οποία θα κοινοποιούνται και τη ροή των εν λόγω πληροφοριών και ο τρόπος λειτουργίας του παραμένει υπό εξέταση από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού.

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_34823 . Βλ. παρ. 150: «The HFSF stated that there are appropriate measures in place in order to ensure that banks in which the HFSF participates do not share commercially sensitive information between them. They include the appointment of different HFSF representatives to those banks, the mandates addressed to those representatives which specifically safeguard against the flow of information from one representative to another and clear internal instructions to those representatives not to transmit commercially sensitive information of the banks. Moreover, the HFSF stated that it does not exercise its rights in relation to the banks in a manner which may prevent, restrict, distort or significantly lessen or impede effective competition. Lastly, the HFSF pointed out that the members of its Board of Directors and its employees are subject to strict confidentiality rules and fiduciary duties and are bound by provisions concerning professional secrecy with regards to its affairs».

¹⁹⁶ Πρβλ. και απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο ΤΤ, παρ. 115.

ΣΤ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ - ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

ΣΤ.1. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Τα δύο μέρη που συμμετέχουν στη συγκέντρωση αποτελούν πλήρως καθετοποιημένες τραπεζικές μονάδες τόσο στη λιανική όσο και στην επιχειρηματική τραπεζική. Έχουν τον έλεγχο της τεχνολογικής και κτηριακής υποδομής τους, αναλαμβάνουν την έρευνα, ανάπτυξη και διάθεση των προϊόντων και υπηρεσιών τους και διαθέτουν εξειδικευμένα τμήματα για την προώθηση και πώληση προϊόντων και τη διατήρηση της πελατειακής σχέσης, διαθέτοντας εκτεταμένα δίκτυα διανομής¹⁹⁷. Οι σχετικές αγορές που συναποτελούν τις ευρύτερες αγορές καταθέσεων-χορηγήσεων είναι οι εξής:

ΣΤ.1.1. Λιανική Τραπεζική – Καταθέσεις και Χορηγήσεις

Οι κύριες τραπεζικές υπηρεσίες προς φυσικά πρόσωπα περιλαμβάνουν τα καταθετικά προϊόντα και τα προϊόντα χορηγήσεων.

ΣΤ.1.1.1. Καταθετικά Προϊόντα

Η σύμβαση κατάθεσης συνιστάται μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και του καταθέτη, έχοντας ως ελάχιστο περιεχόμενο τα στοιχεία της ανώμαλης παρακαταθήκης (άρθρο 830 ΑΚ), δηλαδή την προσωρινή παράδοση από τον καταθέτη στην τράπεζα χρημάτων, με παραχώρηση προς την τράπεζα της εξουσίας χρησιμοποίησής τους, καθώς και την υποχρέωση της τελευταίας να εξασφαλίσει την αγοραστική δύναμη που τα χρήματα εμπρικλείουν υπέρ του καταθέτη¹⁹⁸, ενώ παράλληλα ο καταθέτης δικαιούται να εισπράξει τους συμφωνημένους τόκους. Η τήρηση και κίνηση/διαχείριση των λογαριασμών καταθέσεων ενέχει κατά κανόνα σειρά επιβαρύνσεων για τον καταθέτη, μεταξύ των οποίων χρεώσεις¹⁹⁹ για απενεργοποίηση / «κλείσιμο» του λογαριασμού, για χρήση δικτύων άλλων τραπεζών (μέσω ΑΤΜs) και για μεταφορές κεφαλαίων εκτός δικτύου (προς και από τράπεζες του εξωτερικού και του εσωτερικού).

Τα βασικότερα είδη/κατηγορίες τραπεζικών λογαριασμών καταθέσεων είναι τα εξής:

α) Καταθέσεις όψεως. Ως κατάθεση όψεως²⁰⁰ νοείται η τηρούμενη σε τράπεζα (με χρήση ατομικού ή κοινού λογαριασμού) κατάθεση χρημάτων, με βάση σύμβαση σύμφωνα με την οποία η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποδίδει μερικά ή ολικά το κατατεθειμένο ποσό στον καταθέτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), οποτεδήποτε ζητεί τούτο ο τελευταίος, με όρους (επιτόκια, χρεωστικά τυχόν υπόλοιπα, χρήση βιβλιαρίων επιταγών, παροχή εγγύησης επιταγών κ.λπ.), οι οποίοι από το 2006 καθορίζονται

¹⁹⁷ Βλ. σχετικά τμήμα 7.8 γνωστοποίησης συγκέντρωσης υπ' αριθ. 4657/24.6.2014.

¹⁹⁸ Βλ. ενδεικτικά Σπ. Ψυχομάνη, Τραπεζικό δίκαιο, Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, Ε' έκδοση, σελ. 221.

¹⁹⁹ Σημειώνεται ότι ορισμένες χρεώσεις (π.χ. χρεώσεις για αδράνεια λογαριασμού για πάνω από ένα οριζόμενο από τις τράπεζες χρονικό διάστημα, χρεώσεις στην περίπτωση ανάληψης μετρητών μέσω ΑΤΜ του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος όπου τηρείται λογαριασμός, κ.λπ.) έχουν κριθεί παράνομες ως καταχρηστικές και έχουν καταργηθεί (βλ. ενδεικτικά ΥΑ Ζ1-21/2011 και Ζ1-798/2008).

²⁰⁰ Βλ. ενδεικτικά Σπ. Ψυχομάνη, Τραπεζικό Δίκαιο, Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων, Ε' έκδοση, σελ. 245 επ.

ελεύθερα από τις τράπεζες²⁰¹. Οι καταθέσεις στους λογαριασμούς όψεως και τρεχόμενους²⁰² συμφωνούνται άμεσα αποδοτέες όταν ζητηθούν, οι δε αναλήψεις πραγματοποιούνται μέσω βιβλιαρίου κατάθεσης, κάρτας αναλήψεων ή επιταγών, ενώ παρέχεται και δυνατότητα υπεραναλήψεων.

β) Καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου. Οι καταθέσεις απλού ταμιευτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες και αποτελούν, επίσης, παραλλαγή των καταθέσεων όψεως, επειδή και αυτές αποδίδονται οποτεδήποτε ζητήσει μερική ή ολική ανάληψή τους ο δικαιούχος. Οι διαφορές τους - τεχνικής, κατά βάση, φύσεως - έγκεινται στο ότι, επί των καταθέσεων ταμιευτηρίου, (α) τα κατατεθειμένα ποσά είναι πάντοτε τοκοφόρα, (β) δικαιούχοι μπορούν να είναι μόνον φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και (γ) οι αναλήψεις γίνονται με χρήση βιβλιαρίου καταθέσεως και κάρτας αναλήψεων, ενώ αποκλείεται η χρησιμοποίηση του σχετικού λογαριασμού για την έκδοση και πληρωμή επιταγής²⁰³.

γ) Καταθέσεις «επί προθεσμία». Οι καταθέσεις «επί προθεσμία» ή προθεσμιακές καταθέσεις, κατόπιν συμφωνίας τράπεζας και καταθέτη, είναι αποδοτέες μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος, με συνήθως υψηλό επιτόκιο, ανάλογο προς τη χρονική τους διάρκεια. Για τις καταθέσεις αυτές η τράπεζα μπορεί να εκδίδει ονομαστικές ομολογίες, όχι, όμως, βιβλιάρια. Η πρόωρη απόδοση μέρους ή ολόκληρης της καταθέσεως (πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος) πραγματοποιείται κατά κανόνα με την επιβολή στον καταθέτη χρηματικής ποινής (penalty), η οποία ως επί το πλείστον αφορά στη μερική καταβολή ή μη καταβολή των τόκων παρά στην απομείωση του κατατιθέμενου κεφαλαίου.

ΣΤ.1.1.2. Προϊόντα Χορηγήσεων

Τα βασικότερα είδη/κατηγορίες προϊόντων χορηγήσεων είναι τα εξής:

α) Στεγαστικά δάνεια²⁰⁴, τα οποία αφορούν στην αγορά ή επισκευή ακινήτου, προϋποθέτουν την προσκόμιση δικαιολογητικών στην τράπεζα, τον έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και το νομικό και τεχνικό έλεγχο του ακινήτου.

β) Καταναλωτικά δάνεια, τα οποία χορηγούνται για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων, μακροπρόθεσμων, συγκεκριμένων ή απροσδιόριστων καταναλωτικών αναγκών. Το ύψος της χορήγησης εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη. Υπάρχουν δύο βασικά είδη καταναλωτικών δανείων, τα οποία διακρίνονται με βάση τον τρόπο εξόφλησής τους:

²⁰¹ ΕΤΠΘ/ ΤΕ 234/23/11.12.2006.

²⁰² Ο «τρεχόμενος λογαριασμός καταθέσεως» αποτελεί παραλλαγή της καταθέσεως όψεως, που εξ ορισμού συνδυάζεται πάντα με σύμβαση τρέχοντος λογαριασμού, ώστε να μη χρειάζεται ιδιαίτερη γι' αυτήν συμφωνία, πλην της δηλώσεως προσχωρήσεως του πελάτη, ο οποίος μπορεί να είναι φυσικό πρόσωπο χωρίς εμπορική ιδιότητα. Ο τρεχόμενος λογαριασμός καταθέσεων έχει την ίδια νομική φύση και λειτουργία με τις καταθέσεις όψεως σε τρέχοντα λογαριασμό, διακρίνεται δε από τις τελευταίες μόνον ως προς τα πρόσωπα (φυσικά πρόσωπα, μη έμποροι), που δικαιούνται να τον κινούν, και τις λοιπές ειδικές χρήσεις του (Ψυχομάνης, ό.π.).

²⁰³ Βλ. ενδεικτικά Ψυχομάνη (ό.π.).

²⁰⁴ Σημειώνεται ότι τα στεγαστικά δάνεια δεν αποτελούν σχετική υπό-αγορά της υπό εξέταση συγκέντρωσης. Αναλυτικότερα βλ. Κεφάλαιο Α της παρούσας εισήγησης.

- Τα **ανοιχτά δάνεια** λειτουργούν όπως οι πιστωτικές κάρτες, δηλαδή αποτελούν ανοιχτές γραμμές πίστωσης με αόριστη διάρκεια. Η εξόφλησή τους γίνεται με την καταβολή ενός ελάχιστου ποσοστού επί της εκάστοτε οφειλής. Το επιτόκιο τους είναι πάντα κυμαινόμενο, ενώ συνήθως επιβάλλεται μια ετήσια συνδρομή από την τράπεζα.
- Τα **τοκοχρεολυτικά δάνεια** έχουν συγκεκριμένη διάρκεια εξόφλησης και αποπληρώνονται με μηνιαίες καταβολές, που περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκους. Το επιτόκιο τους μπορεί να είναι είτε σταθερό είτε κυμαινόμενο. Τα έξοδα των δανείων αυτών καταβάλλονται εφάπαξ.

Η σκοπούμενη χρήση και η τιμολόγηση των δύο ανωτέρω κατηγοριών καταναλωτικών δανείων, ομοιάζουν τόσο, ώστε να μην απαιτείται η περαιτέρω διάκριση της αγοράς καταναλωτικών δανείων σε υπό-αγορές ανάλογα με τον τρόπο εξόφλησής τους.

γ) Συναφώς, σημειώνεται ότι, παρά τα παρόμοια χαρακτηριστικά της με τα ανοιχτά καταναλωτικά δάνεια, η **παροχή καταναλωτικής πίστης μέσω (πιστωτικών) καρτών** θεωρείται ότι συνιστά διακριτή αγορά²⁰⁵, δεδομένου ότι τόσο η διαδικασία χορήγησης (η διαδικασία έγκρισης πιστωτικών καρτών είναι απλούστερη και λιγότερο χρονοβόρα) όσο και η τιμολόγηση (π.χ. ως προς το ύψος των επιτοκίων), αλλά και οι λοιποί όροι παροχής πίστωσης (π.χ. ο χρονικός ορίζοντας αποπληρωμής) διαφέρουν. Η Τράπεζα της Ελλάδος διακρίνει επίσης μεταξύ καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών και λοιπών δανείων²⁰⁶.

ΣΤ.1.1.3. Οριοθέτηση σχετικών αγορών προϊόντος

Σύμφωνα με αποφάσεις τόσο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η διάκριση μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων επιβάλλεται από το γεγονός ότι οι δύο αυτές κατηγορίες τραπεζικών υπηρεσιών επιτελούν διαφορετική λειτουργία (αποταμιευτική και χρηματοδοτική, αντίστοιχα) και, ως εκ τούτου, θεωρούνται μη εναλλάξιμες από πλευράς ζήτησης²⁰⁷.

Περαιτέρω, ως προς τις καταθέσεις λιανικής, οι προσωπικοί λογαριασμοί/καταθέσεις όψεως και οι προσωπικοί λογαριασμοί/καταθέσεις ταμιευτηρίου παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά (αποταμιευτική λειτουργία, καταθέσεις άμεσα αποδοτέες) σε βαθμό τέτοιο ώστε να μπορεί να υποστηριχθεί ότι συνιστούν υποκατάστατα προϊόντα. Ωστόσο, οι ως άνω τύποι λογαριασμών εμφανίζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (π.χ. οι αναλήψεις μέσω χρήσης επιταγών και οι υπεραναλήψεις επιτρέπονται μόνο επί

²⁰⁵ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank, σκ. 74, 549/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και απόφαση Ε.Ε. Μ.5384, BNP PARIBAS/FORTIS, σκ. 42, 43 και 127.

²⁰⁶ Βλ. σχετικά Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, πίνακα IV 20 ΣΔΟΣ.

²⁰⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και αποφάσεις Ε.Επ. Μ.4844 - FORTIS/ABN AMRO ASSETS, παρ. 19-26 και Μ.3894 UNICREDITO/HVB, παρ. 10.

καταθέσεων όψεως) που συνηγορούν στη διάκρισή τους σε διακριτές υπο-αγορές προϊόντος.

Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική της Ε.Α. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²⁰⁸, προκρίνεται η αξιολόγηση των καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας ως διακριτών επιμέρους σχετικών αγορών λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε κατηγορίας, κυρίως δε των διαφορών τους ως προς το ύψος των καταβαλλόμενων επιτοκίων, το χρόνο απόδοσης των καταθέσεων σε περίπτωση σχετικού αιτήματος του δικαιούχου (οι μεν καταθέσεις όψεως και ταμειυτηρίου είναι άμεσα αποδοτέες, ενώ οι προθεσμιακές μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος) και τη διαδικασία κίνησης των σχετικών λογαριασμών. Συνεπώς, η αξιολόγηση των επιπτώσεων της υπό κρίση συγκέντρωσης θα πραγματοποιηθεί αφενός:

- α)** στη συνολική αγορά καταθέσεων λιανικής και αφετέρου
- β)** στις επιμέρους διακριτές υπο-αγορές των καταθετικών προϊόντων λιανικής, όπως ορίζονται ανά είδος λογαριασμού (όψεως, ταμειυτηρίου, προθεσμίας).

Σημειώνεται δε ότι με την διάκριση αυτή είναι σύμφωνη και η Γνωστοποιούσα²⁰⁹.

Επίσης, λόγω των διαφορετικών χαρακτηριστικών, τιμολόγησης και σκοπούμενης χρήσης, για τους σκοπούς εξέτασης της υπό κρίση πράξης, η αξιολόγηση των προϊόντων χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής, ήτοι αυτών που προορίζονται για ιδιώτες δανειολήπτες, δεδομένου άλλωστε ότι ο υπο εξαγορά κλάδος δεν συμπεριλαμβάνει τα στεγαστικά δάνεια, πραγματοποιείται στο επίπεδο:

- α)** της καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών).
- β)** της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών.

Η διάκριση αυτή υιοθετείται και στη Γνωστοποίηση.

ΣΤ.1.2. Επιχειρηματική Τραπεζική – Καταθέσεις και Χορηγήσεις

Κατ' αναλογία προς τη διάκριση των αγορών λιανικής τραπεζικής που αναπτύχθηκε στην προηγούμενη ενότητα, για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη ως επιμέρους διακριτές σχετικές αγορές^{210,211}:

- α)** η παροχή δανείων / χορηγήσεων προς επιχειρήσεις,
- β)** τα καταθετικά προϊόντα προς επιχειρήσεις, με ανάλυση και ως προς τις υπο-αγορές:

²⁰⁸ Βλ. σχετικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.5384, BNP PARIBAS/FORTIS και Μ.4844, FORTIS/ABN AMRO ASSETS, καθώς και αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 – Alpha Bank/Eurobank, 488/VI/2010 – Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο/Aspis Bank και 335/V/2007 – FBB/Aspis Bank.

²⁰⁹ Βλ. Γνωστοποίηση.

²¹⁰ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 – Alpha Bank/Eurobank, 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 553/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο και αποφάσεις Ε.Επ. Μ.2400 – DEXIA/ARTESIA, και Μ.0850 – FORTIS/MEESPIERSON.

²¹¹ Και κατά την άποψη της Γνωστοποιούσας. Βλ. Γνωστοποίηση.

- βα)** καταθέσεων όψεως επιχειρήσεων και
ββ) καταθέσεων προθεσμίας επιχειρήσεων.

Όσον αφορά στην αγορά της επιχειρηματικής τραπεζικής, θα μπορούσε να υποστηριχθεί η περαιτέρω διάκρισή της²¹², με γνώμονα το μέγεθος των επιχειρήσεων στις οποίες απευθύνονται οι σχετικές υπηρεσίες, στις επιμέρους υπο-αγορές: α) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις²¹³ και β) της επιχειρηματικής τραπεζικής για Μεγάλες Επιχειρήσεις, κυρίως δεδομένου ότι η εμπορική στρατηγική των πιστωτικών ιδρυμάτων για κάθε μία από τις ανωτέρω δύο κατηγορίες επιχειρήσεων διαφέρει. Η ανωτέρω διάκριση είναι άλλωστε συμβατή και με τα σχετιζόμενα με την επιχειρηματική τραπεζική μεταβιβαζόμενα στοιχεία, καθώς τα τελευταία περιορίζονται σε προϊόντα και υπηρεσίες προς Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, ήτοι προς επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών κάτω των 50 εκ. ευρώ.

Όπως έχει άλλωστε κρίνει και η Ε.Α. σε πρόσφατες αποφάσεις της²¹⁴ τα τραπεζικά προϊόντα που προσφέρονται στις δύο κατηγορίες πελατών διαφοροποιούνται μεταξύ τους τόσο στα χαρακτηριστικά (πολυπλοκότητα, πλαίσιο παρεχόμενων εξασφαλίσεων), όσο και στην τιμολόγησή τους. Επίσης, η τραπεζική προς Μεγάλες Επιχειρήσεις προσδιορίζεται από την ποικιλία των αναγκών της πελατείας, την ανάγκη ευελιξίας στη διαμόρφωση λύσεων και τη διαπροσωπική σχέση με τις επιχειρήσεις μέσω εξειδικευμένου προσωπικού, το οποίο προσφέρει τις σχετικές υπηρεσίες σε χωριστά, εξειδικευμένα τμήματα των τραπεζών. Τέλος, οι Μεγάλες Επιχειρήσεις συνήθως συναλλάσσονται με το εξωτερικό, με αποτέλεσμα να χρειάζονται εξειδικευμένες υπηρεσίες οι οποίες σχετίζονται με το διεθνές εμπόριο (ενέγγυες πιστώσεις, προαγορά συναλλάγματος).

²¹² Βλ. σχετικά αποφάσεις Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και απόφαση Ε.Επ. Μ.4844, FORTIS/ABN AMRO ASSETS.

²¹³ Σύμφωνα με τη 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρίες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα δε με τις Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ΠΔ 2588/20.8.2007 και ΠΔ 2589/20.8.2007, σε συνδυασμό με τη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2003/361/ΕΚ, ως μικρές επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ. ευρώ. Συνεπώς, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορίζονται ως:

- Μικρές, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 2,5 εκ. ευρώ,
- Μεσαίες, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκ. ευρώ και απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους,
- Μεγάλες, οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα 50 εκ. ευρώ και απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους.

²¹⁴ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank, 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Ωστόσο, όπως προκύπτει από την έρευνα της Γ.Δ.Α., όσον αφορά στις καταθέσεις επιχειρηματικής, η πλειοψηφία των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων δεν τηρούν στοιχεία αναφορικά με το ύψος του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που διατηρούν καταθετικούς λογαριασμούς, καθώς αυτό είναι ένα στοιχείο που σχετίζεται κυρίως (εάν όχι αποκλειστικά) με την πιστοληπτική ικανότητα της εκάστοτε επιχείρησης. Κατ' επέκταση η διάκριση της αγοράς σε καταθέσεις Μικρομεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων και η εξαγωγή συμπερασμάτων δεν είναι εφικτή.

Περαιτέρω, όσον αφορά στις χορηγήσεις επιχειρηματικής, σύμφωνα με την έρευνα της Υπηρεσίας σε προηγούμενες συγκεντρώσεις, τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα δεν έχουν υιοθετήσει ενιαίο αριθμητικό κριτήριο διάκρισης μεταξύ Μικρομεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων ως κατώφλι για τη διάκριση της εμπορικής τους πολιτικής. Κατά συνέπεια, δυσχεραίνεται η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων ως προς το μέγεθος των αντίστοιχων υπο-αγορών και τα μερίδια των δραστηριοποιούμενων σε κάθε μία από αυτές επιχειρήσεων^{215,216}. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι:

- η Eurobank και η [...] θεωρούν ως Μεγάλες Επιχειρήσεις αυτές που πραγματοποιούν ετήσιο κύκλο εργασιών ύψους 25 εκ. ευρώ και άνω²¹⁷,
- Η [...] και η [...] θεωρούν ως Μεγάλες Επιχειρήσεις αυτές που πραγματοποιούν ετήσιο κύκλο εργασιών ύψους 50 εκ. ευρώ και άνω²¹⁸,
- Η Alpha Bank θεωρεί ως Μεσαίες επιχειρήσεις αυτές των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών κυμαίνεται από 2 έως 75 εκ. ευρώ²¹⁹.

Συμπληρωματικά στα ανωτέρω, η [...] ²²⁰ διακρίνει για σκοπούς εσωτερικής παρακολούθησης και αξιολόγησης των χορηγήσεων σε Μικρομεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις όχι βάσει τζίρου, αλλά νομικής μορφής εταιρίας. Η [...], από τη μεριά της,

²¹⁵ Βλ. σχετικά Ανακοίνωση της Ε.Ε. για τον ορισμό της σχετικής αγοράς (97/C 372/03), παρ. 43.

²¹⁶ Τούτο βέβαια δεν αποκλείει διαφορετική προσέγγιση στο ζήτημα αυτό της Γ.Δ.Α. και της Επιτροπής στο μέλλον.

²¹⁷ Βλ. σχετικά <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=858&mid=902&lang=gr> και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] καθώς και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

²¹⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]. Ειδικά η [...] σημειώνει στην υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της ότι «[σ]τα στοιχεία που δίνουμε στην ΤτΕ για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων περιλαμβάνονται i) οι μικρές επιχειρήσεις (κ.ε. <2,5 εκ €), ii) οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (από κ.ε. >€2,5 εκ μέχρι € κ.ε. < 50 εκ) και iii) οι μεγάλες επιχειρήσεις (κ.ε. >50 εκ €). Το σύνολο των ανωτέρω (i, ii, iii) είναι το σύνολο της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων που δηλώνεται στην Τράπεζα της Ελλάδος για τη σύνταξη του ΣΔΟΣ. Σημειώνεται ότι η ανωτέρω κατανομή δεν υπάρχει στους πίνακες του ΣΔΟΣ. Επιπλέον, οι «μικρές» επιχειρήσεις εντάσσονται στην Λιανική Τραπεζική και όχι στην Επιχειρηματική Τραπεζική». Αντίστοιχη διάκριση κάνει και η [...] όπως προκύπτει από την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της.

²¹⁹ Βλ. σχετικά <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=5521>.

²²⁰ Ειδικότερα, η πλήρης απάντηση της [...] στην υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της είναι ως εξής: «Για λόγους εγκριτικής διαδικασίας των πιστοδοτήσεων, οι εταιρείες κατατάσσονται στις δύο κατηγορίες ανάλογα με την νομική τους μορφή. Ειδικότερα, αιτήματα που προέρχονται από Ε.Π.Ε. και Α.Ε. και τυχόν συνδεδεμένες με αυτές εταιρείες εξετάζονται από την Διεύθυνση Πίστης Μεσαίων και Μεγάλων Επιχειρήσεων ενώ αιτήματα εταιριών με διαφορετική νομική μορφή εξετάζονται από τη Διεύθυνση Πίστης Μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Ωστόσο, στα πλαίσια της παρακολούθησης και υποβολής στοιχείων προς τις εποπτικές αρχές, βάσει των σχετικών νομοκανονιστικών κειμένων, οι εταιρείες εντάσσονται στην μία ή την άλλη κατηγορία ή λιγότερους από 250 εργαζομένους σε επίπεδο ομίλου, κατατάσσονται στην κατηγορία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων».

αναφέρει ότι ακολουθεί την οδηγία της Τράπεζας της Ελλάδος προσδιορίζοντας ότι «ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ορίζονται, σύμφωνα και με την σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003, οι αυτόνομες επιχειρήσεις που (α) απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους και (β) έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα €50 εκατ. ή σύνολο ενεργητικού που δεν υπερβαίνει τα €43 εκατ. Επιπλέον οι ΜΜΕ πρέπει να πληρούν το κριτήριο ανεξαρτησίας και να μην ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο σε μία επιχείρηση που δεν είναι ΜΜΕ»²²¹.

Οι ως άνω δυσχέρειες εν μέρει θεραπεύονται με την υιοθέτηση του κατωφλίου που έχει θεσπίσει η αγοράστρια (στο πλαίσιο της συγκέντρωσης) τράπεζα ως κριτήριο διαχωρισμού των αγορών. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζονται οι αγορές που περιέχουν τους δυνητικούς πελάτες της συμμετέχουσας επιχείρησης, ανάλογα με τον τρόπο που τους κατηγοριοποιεί η ίδια και ανεξάρτητα από την κατηγοριοποίησή τους στην τράπεζα με την οποία συνεργάζονται²²².

Σε κάθε περίπτωση, αν και ο υπο εξαγορά κλάδος αναφορικά με την επιχειρηματική τραπεζική περιορίζεται στις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως 50 εκ. ευρώ, περαιτέρω κατάτμηση της αγοράς χρηματοδότησης επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος του πελάτη δεν απαιτείται εν προκειμένω, δεδομένου ότι τα συμπεράσματα σχετικά με τις επιπτώσεις της συγκέντρωσης στη λειτουργία του ανταγωνισμού στην (ευρύτερη) αγορά χρηματοδότησης επιχειρήσεων δεν διαφέρουν σε σχέση με αυτά στα οποία θα κατέληγε σε περίπτωση περαιτέρω κατάτμησης της.

ΣΤ.1.3. Σχετικές γεωγραφικές αγορές

ΣΤ.1.3.1. Σχετική γεωγραφική αγορά των καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για ιδιώτες

Στη σχετική γεωγραφική αγορά των καταθετικών προϊόντων και των προϊόντων χορηγήσεων για ιδιώτες, όπως καθορίστηκε και επιμερίστηκε ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει, και διαρκώς επιβεβαιώνει με τις αποφάσεις της επί συγκεντρώσεων επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, ότι η σχετική γεωγραφική αγορά αναφοράς είναι συνήθως εγχώρια²²³. Ομοίως έχει κρίνει και η Ε.Α.²²⁴. Η οριοθέτηση αυτή οφείλεται

²²¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

²²² Την εν λόγω μεθοδολογία ακολούθησε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αποφάσεις M.4844-FORTIS/ABN AMRO ASSETS και M.5948 - BANCO SANTANDER/ RAINBOW. Ωστόσο, αφενός δεν εξαλείφεται πλήρως η μεροληψία του δείγματος (λ.χ. ο ανωτέρω πελάτης της [...], δύσκολα θα μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστο ως δυνητικός πελάτης της [...]) στην αγορά τραπεζικής Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων, δεδομένου ότι στην [...] έχει περισσότερα προνόμια θεωρούμενος ως «Μεγάλη Επιχείρηση») και αφετέρου η συλλογή από τη Γ.Δ.Α. στοιχείων δεν κατέστη δυνατή, δεδομένου ότι οι περισσότερες τράπεζες δεν τηρούν στοιχεία καταθέσεων και χορηγήσεων σε συνάρτηση με τον κύκλο εργασιών του πελάτη τους.

²²³ Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις Ε.Επ. M.6168, RBI/EFG EUROBANK/JV, M.5384, BNP PARIBAS/FORTIS, M.3894 - UNICREDITO/HVB, M.4844 - FORTIS/ABN AMRO ASSETS, M.873 - BANK AUSTRIA/CREDITANSTALT, M.5276 - DEUTSCHE BANK/SAL.OPPENHEIM και M.5948 - BANCO SANTANDER/ RAINBOW.

²²⁴ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank 549/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 -

ιδίως στο γεγονός ότι οι κρατούσες συνθήκες ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά προϊόντων διαφοροποιούνται στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους, παρά τη σημειωθείσα πρόοδο στον τομέα εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών. Επιπροσθέτως, παρά την αυξανόμενη διείσδυση της διαδικτυακής προώθησης προϊόντων, η εθνική εμβέλεια της εν λόγω αγοράς ενισχύεται και από σειρά παραγόντων όπως είναι οι γλωσσικές διαφορές, η προτίμηση των καταναλωτών σε τοπικούς προμηθευτές, τα έξοδα συναλλαγών²²⁵ και κυρίως το γεγονός ότι τα υποκαταστήματα εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πελατειακής σχέσης και στην παροχή συμβουλών στους καταναλωτές για σύνθετα και μη προϊόντα. Συνεπώς, στην υπό εξέταση περίπτωση, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η σχετική γεωγραφική αγορά καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Σημειώνεται ότι με την προαναφερθείσα οριοθέτηση είναι σύμφωνη και η Γνωστοποιούσα²²⁶.

ΣΤ.1.3.2. Σχετική γεωγραφική αγορά των καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για επιχειρήσεις

Αναφορικά με τη σχετική γεωγραφική αγορά καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για επιχειρήσεις, όπως αποσαφηνίστηκε για τους σκοπούς της παρούσας, η πρακτική της Ε.Α. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τείνει προς τον εθνικό χαρακτήρα της, καθώς οι εντασσόμενες στην οικεία αγορά υπηρεσίες λόγω της φύσης και του σκοπού τους ζητούνται και παρέχονται αποτελεσματικότερα σε εθνικό επίπεδο²²⁷. Ο εθνικός χαρακτήρας της τραπεζικής εργασίας που συνίσταται στην παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις ή δημόσιους οργανισμούς για την πραγματοποίηση διαφόρων επιχειρηματικών πράξεων δικαιολογείται από μια σειρά παραγόντων, όπως της ανάγκης για ενδελεχή γνώση τόσο του εταιρικού δικαίου της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση, όσο και της διάρθρωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος αγοράς, των λογιστικών και φορολογικών κανόνων, καθώς επίσης και του θεσμικού πλαισίου και του επιπέδου τιμών της αγοράς. Ιδίως αναφορικά με την επιμέρους σχετική υπο-αγορά των υπηρεσιών πληρωμών προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ο παράγοντας της εγγύτητας είναι πιο σημαντικός για τις επιχειρήσεις αυτού του μεγέθους οι οποίες μπορεί να χρειάζονται να επισκέπτονται ένα κατάστημα πιο συχνά, ενώ η σημασία του παράγοντα αυτού δείχνει να φθίνει για τις Μεγάλες Επιχειρήσεις. Μολονότι επιμέρους στοιχεία της επιχειρηματικής τραπεζικής μπορεί να έχουν μία πιο ευρεία ευρωπαϊκή ή και διεθνή διάσταση, κυρίως για τις

Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

²²⁵ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Επ. Μ.2491 - SAMPO/STOREBRAND, παρ.13.

²²⁶ Βλ. σχετικά Γνωστοποίηση.

²²⁷ Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις Ε.Επ. Μ.6168-RBI/EFG EUROBANK/JV, Μ.5384- BNP PARIBAS/FORTIS, Μ.3894 -UNICREDITO/HVB, Μ.4844 - FORTIS/ ABN AMRO ASSETS, Μ.873- BANK AUSTRIA/CREDITANSTALT. Ομοίως και οι αποφάσεις Ε.Α. 549/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 553/VII/2012-Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012-Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013-Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Μεγάλες Επιχειρήσεις²²⁸, για τους σκοπούς της παρούσας η σχετική γεωγραφική αγορά των καταθετικών προϊόντων και προϊόντων χορηγήσεων για επιχειρήσεις είναι εθνική, ήτοι καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Με την οριοθέτηση αυτή είναι σύμφωνη και η Γνωστοποιούσα²²⁹.

ΣΤ.2. ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΡΙΕΤΙΑΣ

ΣΤ.2.1. Γενικά

Από τις αρχές του 2010 το κλίμα αβεβαιότητας σε συνδυασμό με την οικονομική ύφεση προκάλεσαν συνεχή μείωση των καταθέσεων. Οι τράπεζες δεν κατόρθωσαν να ανακόψουν τη μείωση αυτή, παρότι προσέφεραν ολοένα υψηλότερα επιτόκια στις καταθέσεις προθεσμίας, την περίοδο από τα τέλη του 2009 μέχρι και το α' εξάμηνο του 2012. Πιο συγκεκριμένα, βάσει των στοιχείων της ΤτΕ²³⁰, το 2010, το υπόλοιπο των καταθέσεων και συμφωνιών επαναγοράς νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα έφθασε τα 247,2 δις ευρώ, έναντι 279,5 δις ευρώ το 2009. Η μείωση αυτή συνεχίστηκε με αποτέλεσμα κατά το 2011 το υπόλοιπο των καταθέσεων και συμφωνιών επαναγοράς νοικοκυριών και επιχειρήσεων να προσεγγίζει τα 202 δις Ευρώ. Τα έτη 2012 και 2013, η τάση των καταθέσεων είναι σταθεροποιητική, με τις καταθέσεις το Δεκέμβριο του 2012 να ανέρχονται στα 191,2 δις ευρώ και τον Δεκέμβριο του 2013 σε 190,5 δις, ενώ τον Μάρτιο του 2014 στα 189,6 δις. Το 2013, σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη, δεν παρατηρήθηκαν μαζικές και παρατεταμένες εκροές καταθέσεων, αλλά αντιθέτως σημειώθηκε επιστροφή αυτών²³¹. Το μεγαλύτερο τμήμα των καταθέσεων αφορά τα νοικοκυριά (ποσοστό άνω του 50% για όλες τις κατηγορίες καταθέσεων) και τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις²³².

Η πολυετής οικονομική ύφεση οδήγησε σε:

- πολλαπλασιασμό των επισφαλειών στα τραπεζικά δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα και
- σε σημαντική απομείωση της κεφαλαιακής βάσης των ελληνικών τραπεζών λόγω της αναδιάρθρωσης του δημόσιου χρέους στις αρχές του 2012²³³.

ΣΤ.2.2. Επιτόκια καταθέσεων

Από τα τέλη του 2009, οι τράπεζες αντιμετώπισαν, όπως προαναφέρθηκε, σημαντικές εκροές καταθέσεων. Ήδη από διετίας η πρόσβασή τους στις διεθνείς αγορές χρήματος

²²⁸ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Επ. Μ.2567-NORDBANKEN/POSTGIROT.

²²⁹ Βλ. σχετικά Γνωστοποίηση.

²³⁰ Βλ. σχετικά Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, σελ. 96.

²³¹ Με εξαίρεση την περίοδο Μαρτίου-Απριλίου 2013 ως αποτέλεσμα της κυπριακής κρίσης (βλ. σχετικά ΤτΕ, Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση 2013, σελ. 93-95).

²³² Βλ. σχετικά <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/monetary/deposits.aspx>. Αναλογικά ωστόσο η μεγαλύτερη εκροή καταθέσεων προήλθε από τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (52% επί του αρχικού υπολοίπου) σε αντίθεση με τους ιδιώτες (36% επί του αρχικού υπολοίπου) γεγονός που υποδηλώνει τις μεγαλύτερες δυνατότητες των επιχειρήσεων να διαχειριστούν τη ρευστότητά τους αποφεύγοντας την επί μακρόν διατήρηση υψηλών υπολοίπων στους καταθετικούς τους λογαριασμούς (βλ. σχετικά Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το έτος 2013 σελ. 139).

²³³ Βλ. σχετικά Νομισματική Πολιτική ΤτΕ, Ενδιάμεση Έκθεση 2012, σελ. 147.

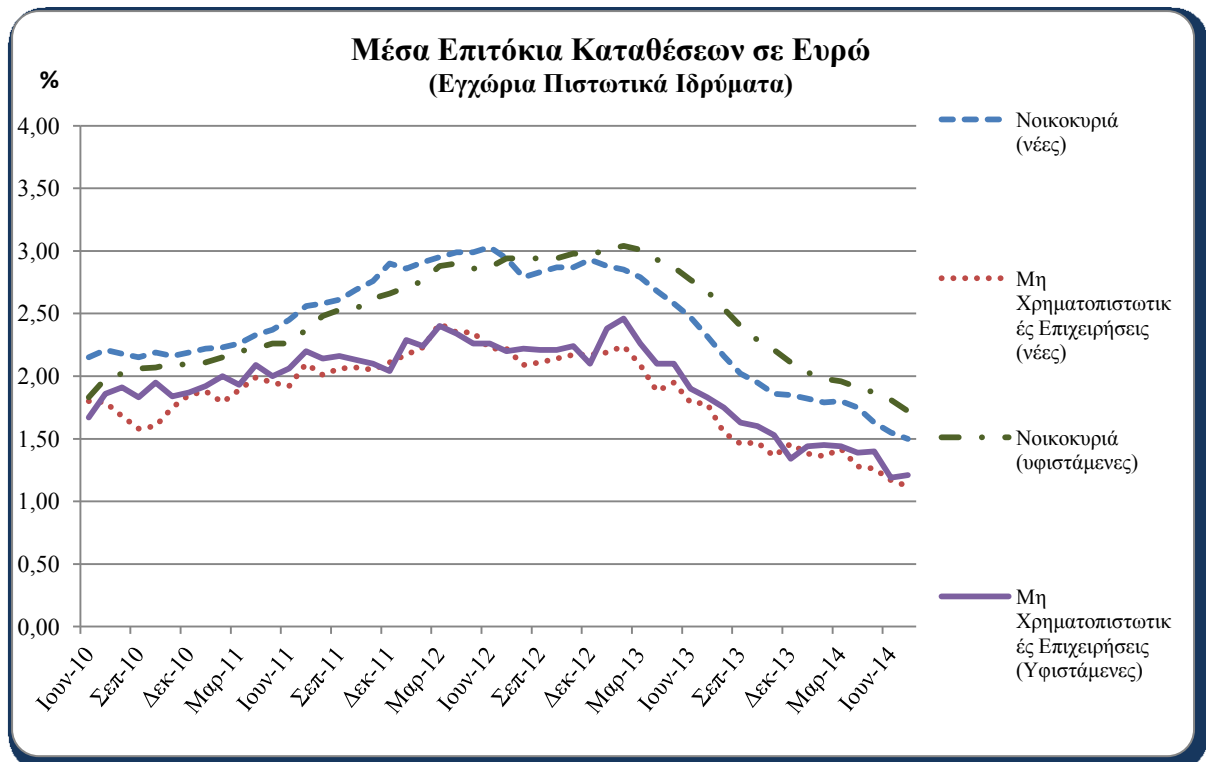
συναντούσε προσκόμματα λόγω της διεθνούς χρηματοπιστωτικής αναταραχής. Όμως στα τέλη του 2009 η πρόσβαση χάθηκε πλέον σχεδόν ολοκληρωτικά, εξέλιξη την οποία επιτάχυναν και οι τότε υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας και των τραπεζών. Προκειμένου να περιορίσουν τις επιπτώσεις στη ρευστότητά τους, οι τράπεζες αύξησαν τα επιτόκια κυρίως των προθεσμιακών καταθέσεων.

Η ανοδική πορεία των επιτοκίων των νέων τραπεζικών καταθέσεων λιανικής στην Ελλάδα, συνεχίστηκε το α' εξάμηνο του 2012 με φθίνοντα όμως ρυθμό και ακολούθως η διακοπή των εκροών των καταθέσεων αντιστράφηκε, με αποτέλεσμα την περίοδο Ιουνίου-Σεπτεμβρίου 2012 τα επιτόκια καταθέσεων να ακολουθήσουν φθίνουσα πορεία, η οποία συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2013²³⁴. Η φθίνουσα πορεία των επιτοκίων καταθέσεων των επιχειρήσεων είχε ξεκινήσει λίγο νωρίτερα, ήδη από το Μάρτιο 2012. Ειδικότερα, κατά το καλοκαίρι του 2012, τα επιτόκια υποχώρησαν σε όλες τις κατηγορίες νέων καταθέσεων (έως 33 μονάδες βάσης). Μόνη εξαίρεση αποτελούν τα επιτόκια των καταθέσεων με συμφωνημένη διάρκεια από ένα έως δύο έτη από τα νοικοκυριά καθώς και των καταθέσεων με συμφωνημένη διάρκεια έως ένα έτος από τις επιχειρήσεις, τα οποία κατέγραψαν άνοδο (κατά 11 και 43 μονάδες βάσης αντιστοίχως)²³⁵, καθώς στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της μείωσης ρευστότητας των τραπεζικών ιδρυμάτων ως επακόλουθου της μείωσης των καταθέσεων, οι τράπεζες επιδίωξαν να συγκρατήσουν την απόσυρση των καταθέσεων εκ μέρους των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, προσφέροντας υψηλές ονομαστικές αποδόσεις στις καταθέσεις προθεσμίας. Πιο συγκεκριμένα, το επιτόκιο στη σημαντικότερη κατηγορία καταθέσεων, δηλαδή στις νέες καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια έως ένα έτος από τα νοικοκυριά, διαμορφώθηκε τον Σεπτέμβρη του 2013 σε 4,60%, παραμένοντας όμως (από το Μάιο του 2011) το υψηλότερο στη ζώνη του ευρώ.

Το ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζει την εξέλιξη των μέσων επιτοκίων για τις καταθέσεις των νοικοκυριών και των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων για τη χρονική περίοδο Ιουνίου 2010-Ιουνίου 2014, με βάση στοιχεία της ΤτΕ.

²³⁴ Μεταξύ Ιουνίου 2012 (μέγιστη τιμή) και Δεκεμβρίου 2013, τα επιτόκια προθεσμιακών καταθέσεων ιδιωτών μειώθηκαν κατά περίπου 2 εκατοστιαίες μονάδες. Το επιτόκιο των καταθέσεων προθεσμίας των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων είχε αρχίσει να υποχωρεί από τον Απρίλιο 2012. Μεταξύ Ιουνίου 2012 και Δεκεμβρίου 2013 μειώθηκε κατά περίπου 1½ εκατοστιαία μονάδα (βλ. σχετικά Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το έτος 2013, σελ. 142).

²³⁵ Βλ. σχετικά Νομισματική Πολιτική ΤτΕ, Ενδιάμεση Έκθεση 2012, σελ. 154.

ΣΤ.2.3. Επιτόκια χορηγήσεων

Όσον αφορά τα δάνεια, τα επιτόκια υποχώρησαν την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2012 σε όλες τις κατηγορίες νέων τραπεζικών δανείων στην Ελλάδα, πορεία που συνεχίστηκε και το 2013²³⁶. Η μεγαλύτερη υποχώρηση του επιτοκίου καταγράφηκε στα δάνεια προς ιδιώτες και ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (δηλ. κατ' ουσίαν τα νοικοκυριά) και ειδικότερα στα καταναλωτικά δάνεια με περίοδο καθορισμού του επιτοκίου από ένα έως πέντε έτη. Πιο συγκεκριμένα, η παρατηρούμενη υποχώρηση των επιτοκίων τραπεζικού δανεισμού που ξεκίνησε κατά τη διάρκεια του 2012 αντανακλά μεταξύ άλλων²³⁷:

- (α) την ευνοϊκή επίδραση που άσκησαν τα μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής και οι μειώσεις των βασικών επιτοκίων του Ευρωσυστήματος αφενός στα επιτόκια Euribor²³⁸, τα οποία χρησιμοποιούνται ως επιτόκια αναφοράς σε

²³⁶ Τα επιτόκια δανεισμού άρχισαν να αυξάνονται στα τέλη του 2009. Η ανοδική πορεία διήρκεσε μέχρι το 2011. Μεταξύ της ελάχιστης (Οκτώβριος 2009) και της μέγιστης τιμής (Δεκέμβριος 2011), το μεσοσταθμικό επιτόκιο των πιστώσεων προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις αυξήθηκε κατά περίπου 2¾ εκατοστιαίες μονάδες. Το επιτόκιο των δανείων άνω του 1 εκατ. ευρώ, τα οποία αφορούν κυρίως μεγάλες επιχειρήσεις, αυξήθηκε περισσότερο (3¾ εκατοστιαίες μονάδες) από ό,τι το επιτόκιο στα δάνεια χαμηλότερου ύψους, που κατευθύνονται και σε επιχειρήσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους (2¾ εκατοστιαίες μονάδες), προφανώς σε μία προσπάθεια των τραπεζών να διαφοροποιήσουν το χαρτοφυλάκιο δανείων τους και να περιορίσουν το μέσο ποσό ανά χορήγηση. Τέλος, μεταξύ της ελάχιστης (Δεκέμβριος 2009) και της μέγιστης κατά τα έτη της κρίσης τιμής (Αύγουστος 2011), το μεσοσταθμικό επιτόκιο στεγαστικών (καταναλωτικών) δανείων κατέγραψε αύξηση κατά περίπου 1¼ (1½) εκατοστιαία μονάδα. (Βλ. σχετικά Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το έτος 2013, σελ 142).

²³⁷ Βλ. σχετικά Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική Πολιτική 2012-2013, σελ 89.

²³⁸ Από τον Ιούλιο του 2011 (μέχρι το Δεκέμβριο 2013 το τρίμηνο επιτόκιο είχε μειωθεί περίπου κατά 1¼ εκατοστιαία μονάδα.

πολλές δανειακές συμβάσεις στη χώρα μας, και αφετέρου στο κόστος αναχρηματοδότησης²³⁹ των πιστωτικών ιδρυμάτων,

(β) την υποχώρηση της ζήτησης νέων δανείων,

(γ) την πολιτική των τραπεζών να απαιτούν μεγαλύτερες εξασφαλίσεις από τους δανειολήπτες σε σύγκριση με το παρελθόν σε πολλές περιπτώσεις νέων δανείων και

(δ) την πραγματοποίηση εκτεταμένων αναδιαρθρώσεων-ρυθμίσεων παλαιών δανείων από τις τράπεζες προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές εξυπηρέτησής τους.

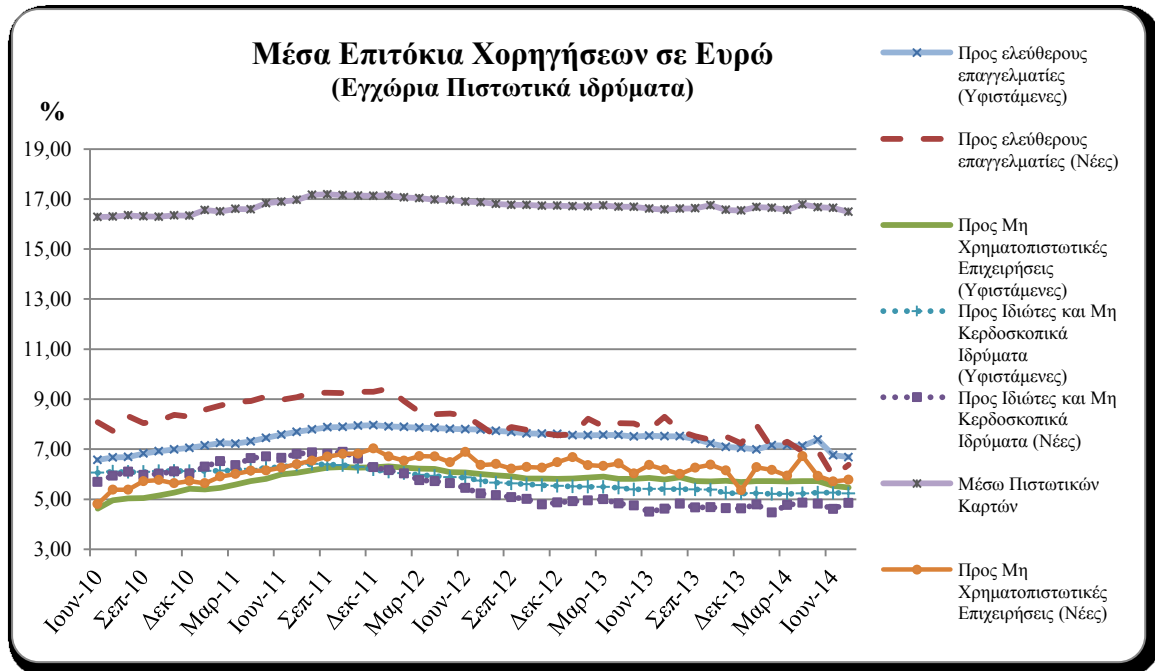
Οι μειώσεις επιτοκίων που αφορούν τα επιχειρηματικά δάνεια ήταν μικρότερες λόγω του αυξημένου πιστωτικού κινδύνου στην ελληνική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, η αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, η οποία συνδέεται με την αύξηση της συχνότητας των επισφαλειών, άσκησε αυξητική επίδραση στα επιτόκια νέου τραπεζικού δανεισμού προς επιχειρήσεις και επαγγελματίες. Αυτά σημείωσαν αρχικά αύξηση από τα τέλη του 2009 μέχρι περίπου και το γ' τρίμηνο του 2011, μεταξύ άλλων επειδή ενσωμάτωσαν αυξημένο ασφάλιστρο έναντι του εν λόγω κινδύνου, ενώ στην πορεία παρουσιάζουν πτωτικές τάσεις.

Αντιθέτως, το μέσο σταθμικό επιτόκιο πιστωτικών καρτών²⁴⁰, για το σύνολο των δραστηριοποιούμενων στην αγορά, εμφανίζει μία διαχρονική σταθερότητα με μικρές σχετικά αυξομειώσεις, υπερβαίνοντας σταθερά σχεδόν 10 ποσοστιαίες μονάδες το επιτόκιο των λοιπών χορηγήσεων.

Η διαχρονική εξέλιξη των μέσων επιτοκίων χορηγήσεων παρουσιάζεται στο κάτωθι διάγραμμα:

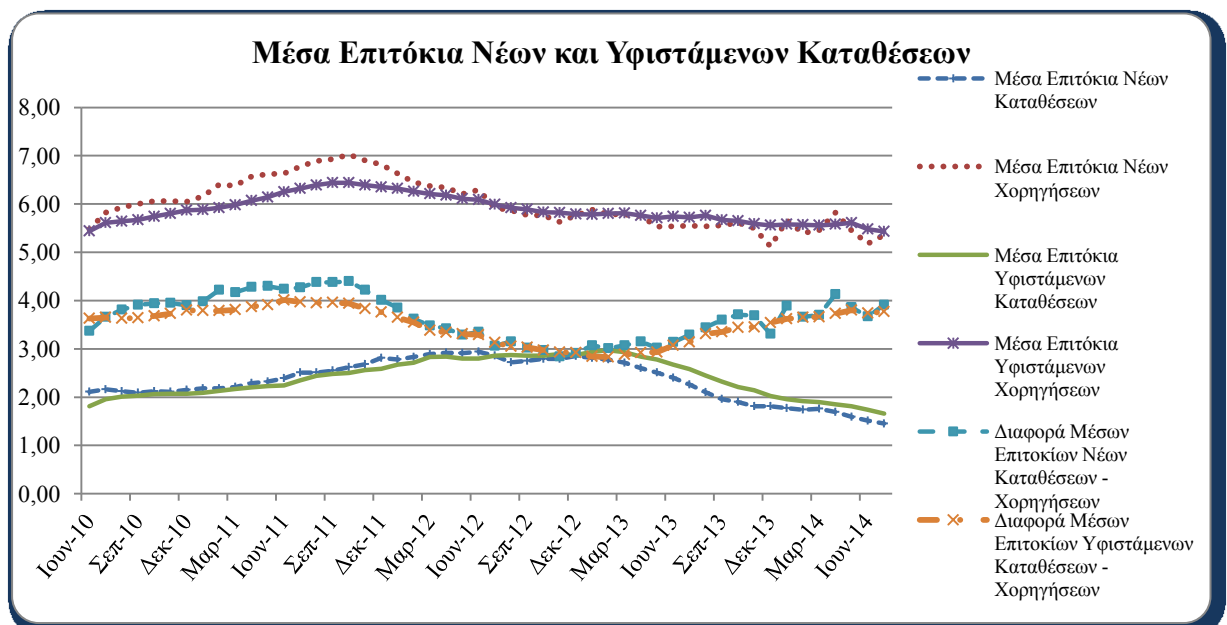
²³⁹ Η κάμψη του κόστους αναχρηματοδότησης από την Τράπεζα της Ελλάδος από τα τέλη του 2012 και εξής, ενσωμάτωσε τις μειώσεις των επιτοκίων του Ευρωσυστήματος και πραγματοποιήθηκε κατόπιν της υπαγωγής εκ νέου των τίτλων που έχει εκδώσει ή καλύπτει με εγγυήσεις το Δημόσιο στις αποδεκτές από το Ευρωσύστημα εξασφαλίσεις στα τέλη Δεκεμβρίου 2012. Τότε τα πιστωτικά ιδρύματα υποκατέστησαν την προσφυγή σε έκτακτη χρηματοδότηση με συμμετοχή στις πράξεις του Ευρωσυστήματος. Προηγουμένως, το μερίδιο της έκτακτης χρηματοδότησης στη συνολική χρηματοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος είχε αυξηθεί από 14% τον Αύγουστο του 2011 σε 55% τον Ιούνιο και 95% το Νοέμβριο του 2012 (2013: 20%). Πάντως, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με απλή εκτίμηση, τα επιτόκια δανεισμού σε πραγματικούς όρους ακολουθούν ανοδική τάση από το 2010. Τούτο μάλλον οφείλεται στο γεγονός ότι ο απλός υπολογισμός υπερεκτιμά το πραγματικό επιτόκιο, διότι υποεκτιμά τον αναμενόμενο σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα πληθωρισμό, καθώς τον προσεγγίζει με τον πραγματοποιούμενο πληθωρισμό, ο οποίος, λόγω της προηγηθείσας πολυετούς ύφεσης, είναι προσωρινά αρνητικός. Βλ σχετικά Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το έτος 2013, σελ 143.

²⁴⁰ Το μέσο ονομαστικό επιτόκιο που επιβάλλουν τα δραστηριοποιούμενα πιστωτικά ιδρύματα, αντιπροσωπεύει το επιτόκιο με το οποίο επιβαρύνονται τα υπό καθυστέρηση υπόλοιπα πιστωτικών καρτών μετά την παρέλευση της περιόδου χάριτος. Από την έρευνα της Υπηρεσίας, προέκυψε ότι το μέσο σταθμισμένο ονομαστικό επιτόκιο διαφοροποιείται σημαντικά μεταξύ των τραπεζών. Αυτό οφείλεται προφανώς στη διαφοροποίηση του πελατολογίου της κάθε τράπεζας, καθώς το επιτόκιο επηρεάζεται, μεταξύ άλλων, αφενός από το ύψος των υπολοίπων που αποπληρώνονται εντός της περιόδου χάριτος, και αφετέρου από το ρυθμό ανακύκλωσης των οφειλών (revolving rate) και το ρυθμό αποπληρωμής (repayment rate), αλλά και από τυχόν διακανονισμούς στις οφειλές σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με απαντήσεις των τεσσάρων συστημικών τραπεζών έλαβε η Υπηρεσία, το μέσο σταθμισμένο ονομαστικό επιτόκιο μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων, παρουσιάζει υψηλές διακυμάνσεις καθώς κυμαίνεται από [...] % έως [...] %.

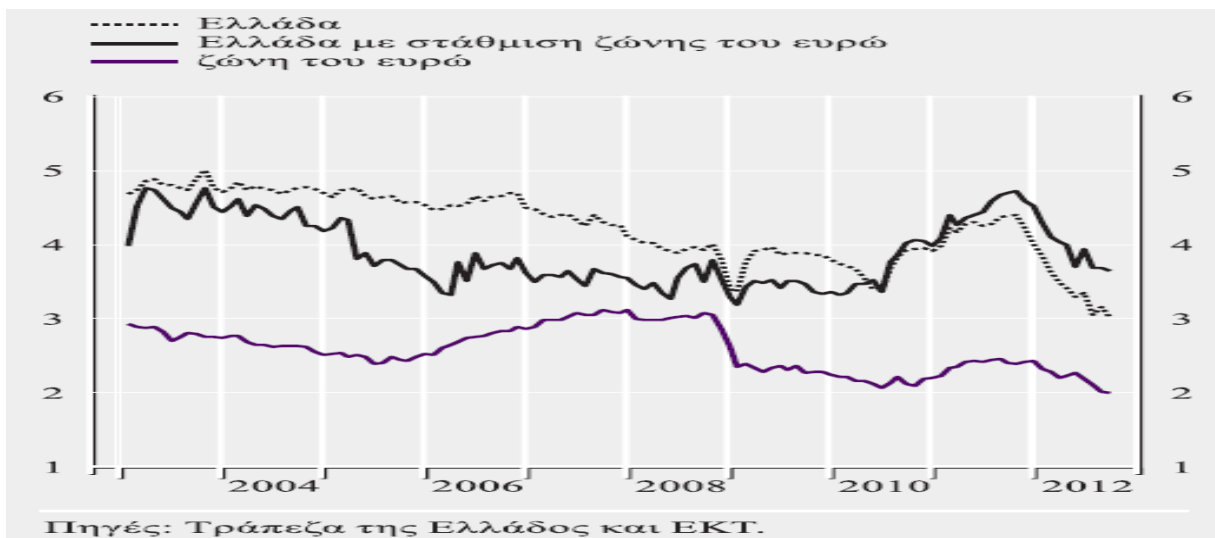
ΣΤ.2.4. Περιθώριο επιτοκίου

Η διαφορά του μέσου σταθμικού επιτοκίου των νέων τραπεζικών δανείων και του αντίστοιχου επιτοκίου των νέων καταθέσεων («περιθώριο επιτοκίου») ²⁴¹ παρουσιάζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, καθώς και η αντίστοιχη διαφορά για τις υφιστάμενες καταθέσεις.

²⁴¹ Όπως εμφανίζεται στα στοιχεία της ΤτΕ που είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/rates_markets/deposits.aspx

Παρατηρείται ότι η διαφορά²⁴² ακολουθεί πτωτική πορεία από το Νοέμβριο του 2011, έως και τον Απρίλιο του 2013 τόσο για τις νέες όσο και για τις υφιστάμενες καταθέσεις λόγω της πτωτικής τάσης των αντίστοιχων μεγεθών (με εντονότερη τη μεταβολή των επιτοκίων καταθέσεων) που αποτελούν τη βάση υπολογισμού της. Από τον Απρίλιο του 2013 η τάση γίνεται αυξητική²⁴³ χωρίς όμως να προσεγγίζει τα επίπεδα του 2011. Ωστόσο, το περιθώριο επιτοκίου στην Ελλάδα παραμένει υψηλότερο από το μέσο των χωρών του ευρώ, όπως φαίνεται από το κάτωθι διάγραμμα:

Μετά το 2008 η διαφορά του μέσου επιτοκίου αυξάνεται σε μεγαλύτερο βαθμό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ενώ αποκλιμάκωση παρατηρείται μέσα στο 2012. Η εξέλιξη αυτή σχετίζεται μεταξύ άλλων με την ενσωμάτωση αυξημένου ασφαλίστρου έναντι του πιστωτικού κινδύνου του ιδιωτικού τομέα (όπως προσδιορίζεται από την αύξηση των δανείων σε καθυστέρηση) στα επιτόκια τραπεζικού δανεισμού προς το μη χρηματοπιστωτικό τομέα, ενώ οφείλεται αφενός στις ευρείας κλίμακας αναδιαρθρώσεις-ρυθμίσεις δανείων στην Ελλάδα και αφετέρου στην αύξηση του πιστωτικού κινδύνου και σε άλλα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ.

ΣΤ.3. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

²⁴² Ειδικότερα όσον αφορά στην καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα στοιχεία, το μεσοσταθμικό επιτόκιο όπως αυτό προσδιορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος για το σύνολο των τραπεζικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στη χώρα, προσεγγίζει το 16,5%, ενώ βάσει των συλλεχθέντων στοιχείων από τις ερωτηθείσες από την Υπηρεσία τράπεζες, αυτό κυμαίνεται από [...] % έως [...] %. Όπως αναφέρεται αναλυτικά και στη συνέχεια της παρούσας (βλ. ενότητα ΣΤ.3.8 «Τιμολόγηση») στο ανωτέρω επιτόκιο η κάθε τράπεζα λαμβάνει υπόψη μεταξύ άλλων το κόστος του χρήματος, το κόστος επισφαλειών καθώς και το κόστος διαχείρισης, υποστήριξης και λειτουργίας της υπηρεσίας. Θεωρώντας δε ως ελάχιστο κόστος χρήματος το επιτόκιο καταθέσεων και το επιτόκιο διατραπεζικού δανεισμού, το περιθώριο κέρδους στη συγκεκριμένη αγορά κυμαίνεται κάτω του [...] %, ενώ όπως επισημαίνουν αρκετοί εκ των ανταγωνιστών εάν συνυπολογιστεί το κόστος επισφαλειών και το λειτουργικό κόστος το πραγματικό περιθώριο κέρδους κυμαίνεται σε πολύ κατώτερα επίπεδα, με την αγορά να καταλήγει ενδεχομένως [...]. Βλ σχετικά απαντήσεις [...] ([...] και [...]), [...] ([...] και [...]), [...] ([...] και [...]), [...] ([...] και [...]).

²⁴³ Αν και κατά το α' εξάμηνο του 2014 η διαφορά επιτοκίου για τις υφιστάμενες καταθέσεις και χορηγήσεις παρουσιάζει σημαντικές αυξομειώσεις, η αυξητική τάση δεν αναστέλλεται.

ΣΤ.3.1. Η δραστηριοποίηση των μερών

Όπως προαναφέρθηκε και ανωτέρω, τα δύο μέρη που συμμετέχουν στη συγκέντρωση αποτελούν πλήρως καθετοποιημένες τραπεζικές μονάδες. Όσον αφορά την Alpha Bank, οι υπηρεσίες παρέχονται από το δίκτυό της, το οποίο αριθμεί [...] καταστήματα, [...] ανταλλακτήρια, [...] επιχειρηματικά κέντρα και [...] ATM²⁴⁴ τα οποία καλύπτουν όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας, με περισσότερα από ένα καταστήματα σε περιοχές που θεωρούνται πληθυσμιακά σημαντικές.

Αντίστοιχα, η Citibank παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες μέσω ενός δικτύου [...] καταστημάτων και [...] ATM η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται στην Αττική, ενώ [...] καταστήματα βρίσκονται στη [...].

Περαιτέρω για τη διενέργεια συναλλαγών με κατάθεση μετρητών, η Alpha Bank διαθέτει [...] Κέντρα Αυτόματων Συναλλαγών (ΚΑΣ), και η Citibank [...].

Οι δύο τράπεζες προσφέρουν επίσης σειρά υπηρεσιών μέσα από το σύνολο των διαθέσιμων τεχνολογικά εναλλακτικών καναλιών διάθεσης υπηρεσιών και προϊόντων και συγκεκριμένα μέσω του διαδικτύου, της κινητής τηλεφωνίας και του συμβατικού τηλεφώνου²⁴⁵.

ΣΤ.3.2. Ωριμότητα αγοράς - προοπτικές

Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας επηρεάζει σημαντικά τη φάση που διέρχεται η κάθε αγορά από τις εξεταζόμενες και το ρυθμό μεταβολής της. Όπως κατ' επανάληψη έχει διαπιστώσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού²⁴⁶, και επιβεβαιώνουν τα δραστηριοποιούμενα πιστωτικά ιδρύματα, η ευρύτερη τραπεζική αγορά, αλλά και οι υπο-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής (συμπεριλαμβανομένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών) και των καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής, ήδη από το 2009 βρίσκονται σε φάση ωριμότητας με πτωτικές τάσεις. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών περιορίζεται κυρίως στις μετακινήσεις πελατών και λιγότερο σε νέες πωλήσεις.

Όσον αφορά τις εξελίξεις, κατά τη [...] ²⁴⁷ δεν μπορεί να γίνει ασφαλής πρόβλεψη για το ρυθμό ζήτησης στο μέλλον.

²⁴⁴ Τα εν λόγω στοιχεία αναφέρονται στις 31.3.2014, σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της Alpha Bank.

²⁴⁵ Δίκτυο ATM - Στις συσκευές αυτοματοποιημένης τραπεζικής, περιλαμβάνεται δίκτυο αυτομάτων ταμειολογιστικών μηχανημάτων (ATM). Phone Banking - Οι δύο τράπεζες παρέχουν πολυάριθμες τραπεζικές εργασίες μέσω τηλεφώνου και του call centre που διαθέτουν. Ηλεκτρονική Τραπεζική (Web Banking / E-banking) - Οι δύο τράπεζες προσφέρουν όλο το φάσμα υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζικών συναλλαγών. Mobile Banking - Οι δύο τράπεζες μέσω της υπηρεσίας Mobile Banking προσφέρουν στους πελάτες τη δυνατότητα στους πραγματοποιήσεις, μέσω κινητού τηλεφώνου, τραπεζικών και χρηματιστηριακών συναλλαγών.

²⁴⁶ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 553/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 576/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/Probank, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

²⁴⁷ Βλ. σχετικά [...].

Ειδικότερα, όσον αφορά την αγορά των καταθέσεων λιανικής, τα τελευταία χρόνια, λόγω της οικονομικής συγκυρίας χαρακτηρίζεται από μεγάλης κλίμακας φυγή χρημάτων προς το εξωτερικό και προς θυρίδες. Όπως επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία της ΤτΕ²⁴⁸ οι καταθέσεις λιανικής κατά το διάστημα 2010 έως και α' τρίμηνο του 2014 έχουν παρουσιάσει συνολική μείωση άνω του 20%. Παρόλο που υπήρξε μία αρχική επιστροφή καταθέσεων κατά το α' εξάμηνο του 2012, η αγορά δεν έχει επανέλθει σε ρυθμούς ανάπτυξης²⁴⁹.

Οι χορηγήσεις λιανικής, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου²⁵⁰, ακολουθούν πτωτική πορεία, η οποία οφείλεται αφενός στη μειωμένη ζήτηση για χορηγήσεις (λόγω μειωμένης κατανάλωσης) και αφετέρου στις ιδιαίτερες δυσμενείς συνθήκες στη χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών, λόγω των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής, της ύφεσης στην οικονομία, των αλληπάλληλων υποβαθμίσεων της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας, σε συνδυασμό τόσο με τη σημαντική μείωση των καταθέσεων όσο και του αυστηρότερου πλαισίου χορηγήσεων. Οι ανωτέρω συνθήκες οδήγησαν σε σχηματισμό υψηλών προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, ενώ η πορεία απομόχλευσης²⁵¹ των τελευταίων ετών συνεχίζεται²⁵².

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας (ΣΔΟΣ) της Τράπεζας της Ελλάδας, τα υπόλοιπα χορηγήσεων καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών) για το διάστημα 2009 έως και το α' τρίμηνο του 2014 παρουσιάζουν συνολική μείωση που προσεγγίζει το 20%²⁵³. Η πτωτική πορεία της εν λόγω αγοράς επιβεβαιώνεται και από τα δραστηριοποιούμενα πιστωτικά ιδρύματα εκ νέου και για το 2014.

Ειδικότερα ακόμα, όσον αφορά στις προοπτικές της αγοράς καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών), αν και κατά τη [...] δεν μπορεί να γίνει

²⁴⁸ Βλ. σχετικά Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/sdos201405-06.pdf>, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/monetary/deposits.aspx>

²⁴⁹ Βλ. σχετικά και IMF - Fifth Review under the extended arrangement under the extended fund facility, and request for waiver of nonobservance of performance criterion and rephrasing of access. Μάιος 2014, σελ. 6, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2014/cr14151.pdf>.

²⁵⁰ Βλ. σχετικά [...], υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...] υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...], υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...], υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η [...] «Με ετήσια μείωση -6% στα υπόλοιπα για το 2013, τον Ιούνιο 2014 ο ρυθμός μείωσης από την αρχή του έτους έφτασε περίπου το -1,4%, με τα υπόλοιπα στα €23,5 δις».

²⁵¹ Ο όρος απομόχλευση χρησιμοποιείται για να δηλώσει τη διαδικασία προσαρμογής του ισολογισμού των τραπεζών στις απαιτήσεις της κεφαλαιακής επάρκειας που ορίζει το σύμφωνο «Βασιλεία III», μέσω π.χ. της μείωσης των χορηγήσεων. Βλ. «Bank deleveraging, the move from bank to market-based financing, and SME financing», Gert Wehinger, OECD Journal: Financial Market Trends –vol. 2012/1.

²⁵² Ωστόσο, σύμφωνα με την [...], εξαίρεση στην πτωτική πορεία των χορηγήσεων αποτελούν οι χορηγήσεις που σχετίζονται με τα προϊόντα πράσινης τραπεζικής, σε σύνολο συγχρηματοδοτούμενων δανείων και μη, οι οποίες εμφανίζουν ανάπτυξη κυρίως λόγω των συγχρηματοδοτούμενων/επιδοτούμενων προγραμμάτων, π.χ. [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων).

²⁵³ Βλ. σχετικά Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/sdos201405-06.pdf>, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/monetary/financing.aspx>

ασφαλής πρόβλεψη για το ρυθμό ζήτησης στο μέλλον, σύμφωνα με την [...] ²⁵⁴, κατά την επόμενη διετία αναμένεται να συνεχιστεί η τάση εξυγίανσης των εσωτερικών χαρτοφυλακίων των τραπεζών, και από τον επόμενο χρόνο να αυξηθεί η ροή των χρηματοδοτήσεων παρ' όλο που η αγορά είχε σταθεροποιηθεί σε επίπεδο ανταγωνιστών κατά την τελευταία πενταετία. Παρομοίως, οι ανταγωνίστριες της Γνωστοποιούσας, [...] ²⁵⁵ [...] ²⁵⁶ και [...] ²⁵⁷ εκτιμούν ότι η προβλεπόμενη βελτίωση των μακροοικονομικών συνθηκών της χώρας θα οδηγήσει σε σταδιακή ανάκαμψη και την αγορά των καταναλωτικών δανείων.

Στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, τα υπόλοιπα παρουσιάζουν σχεδόν διπλάσια μείωση έναντι των προηγούμενων υπο-αγορών, η οποία προσεγγίζει το 40% ²⁵⁸. Κατά τη [...] ²⁵⁹, η αρνητική πορεία που έχει παρουσιάσει η εν λόγω αγορά έχει επέλθει λόγω της παρατηρούμενης έλλειψης ρευστότητας και της εν γένει υφεσιακής πορείας της οικονομίας, αλλά και της αύξησης των επισφαλειών από την πλευρά των τραπεζών και της επιβράδυνσης της κατανάλωσης από πλευράς νοικοκυριών. Αντίστοιχη θέση εκφράζει και η [...] ²⁶⁰ σύμφωνα με την οποία η αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών είναι σαφώς ώριμη, και λόγω της πολυετούς ύφεσης παραμένει σε πορεία μείωσης των υπολοίπων της. Όπως αναφέρει η ίδια Τράπεζα «η πτωτική πορεία των υπολοίπων στην αγορά συνεχίζεται, με το ύψος τους να φτάνει τον Ιούνιο Μάιο περίπου τα €5,7 δισ από €10 δισ στο παρελθόν (υψηλότερο σημείο στα τέλη του 2008)».

Όσον αφορά δε τις προοπτικές της αγοράς καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, τα δραστηριοποιούμενα πιστωτικά ιδρύματα εκτιμούν ότι υπάρχουν δυνατότητες ανοδικής πορείας. Κατά την άποψη της [...] η εν λόγω αγορά εκτιμάται ότι θα αναπτυχθεί εκ νέου ακολουθώντας την αναμενόμενη αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας ²⁶¹. Περαιτέρω, η [...] υποστηρίζει ότι προς αυτή την κατεύθυνση λειτουργεί και ο Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (Single Euro Payments Area – SEPA), η πρώτη και η δεύτερη Οδηγία για Υπηρεσίες Πληρωμών (PSD I, PSD II) καθώς και η πρόταση για τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών ²⁶² με τη χρήση καρτών καθώς και

²⁵⁴ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁵⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁵⁶ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁵⁷ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]. Η τράπεζα επικαλείται τις πρόσφατες προβλέψεις του ΔΝΤ (Fifth review under the extended arrangement under the extended fund facility, and request for waiver of nonobservance of performance criterion and rephrasing of access. Μάιος 2014, σελ. 49, - <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2014/cr14151.pdf>)

²⁵⁸ Βλ. σχετικά Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/sdos201405-06.pdf>, <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/monetary/financing.aspx>

²⁵⁹ Βλ. σχετικά [...]

²⁶⁰ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁶¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...], στην οποία, αναφορικά με την αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών παραπέμπει επίσης στην ανάλυση της αγοράς έκδοσης πιστωτικών καρτών.

²⁶² Βλ. σχετικά [...], σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της ίδιας και Ευρ. Επιτροπή:

οι νέες εφαρμογές μέσα από την κινητή τηλεφωνία (mobile wallet), μέσα από τις οποίες προωθείται η ευρύτερη χρήση καρτών έναντι μετρητών. Παρομοίως, κατά τη [...] ²⁶³, στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, η ευρεία χρήση των προγραμμάτων ανταμοιβής, οι ενδεχόμενες νομοθετικές διατάξεις που θα επιβάλουν τη χρήση καρτών σε συγκεκριμένες συναλλαγές, καθώς και οι τεχνολογικές καινοτομίες που αναμένεται να αυξήσουν τη διείσδυση των καρτών στις καθημερινές συναλλαγές (π.χ. ανέπαφες συναλλαγές) προβλέπεται να οδηγήσουν σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο τη χρήση όσο και την έκδοση καρτών κατά τα επόμενα έτη. Θετικές προοπτικές για τη συγκεκριμένη αγορά προβλέπουν τόσο η [...] ²⁶⁴ όσο και η [...] ²⁶⁵, οι οποίες εκτιμούν ότι, πάντα σε συνάρτηση με την εξέλιξη των οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα, η αγορά μπορεί από το 2015 να εισέλθει σε περιορισμένο (μονοψήφιο) ρυθμό θετικής ανόδου, με προοπτική εδραίωσης και ήπιας ενίσχυσης της ανοδικής πορείας από το 2016. Σύμφωνα με την [...] ²⁶⁶, θα χρειαστεί ωστόσο να αυξηθεί η καταναλωτική διάθεση των κατόχων και να εγκριθούν από τις τράπεζες σχέδια πιστωτικής επέκτασης κάτι που τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, κατά την ίδια τράπεζα, δεν είναι ορατό. Η ίδια τράπεζα αναφέρει ότι τα επιτόκια των πιστωτικών καρτών κυμαίνονταν σε υψηλά επίπεδα ακόμα και πριν τη συγκέντρωση των Τραπεζών.

Αντιστοίχως με την αγορά της λιανικής, τα υπόλοιπα των καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής παρουσιάζουν πτωτική πορεία. Συγκεκριμένα, κατά το διάστημα 2010 έως και το α' τρίμηνο του 2014 οι καταθέσεις επιχειρηματικής έχουν παρουσιάσει συνολική μείωση που προσεγγίζει το 25%. Παρά την αύξηση των υπολοίπων καταθέσεων, κατά τη διάρκεια του 2013 ²⁶⁷ (7% αύξηση σε σχέση με τα υπόλοιπα τον Δεκέμβριο του 2012), η πτωτική εικόνα δεν φαίνεται να ανατρέπεται καθώς κατά το α' τρίμηνο του 2014 τα μεγέθη εμφανίζονται πάλι μειωμένα, σε μικρότερο ωστόσο βαθμό.

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-719_el.htm και

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013PC0550&from=EL>

Στο ίδιο πλαίσιο η [...] αναφέρει και σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στις 29.4.2014 σύμφωνα με την οποία η χρήση καρτών «[...] στις περισσότερες χώρες της κεντρικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης είναι εξαιρετικά χαμηλή, γεγονός που υποδηλώνει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης».

Βλ σχετικά και http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140429_el.html,

http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/cardpaymineu_renfoconsepaforcards201404en.pdf?ef19acdb987f5a4eb34dfd803ab5e4c8

²⁶³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁶⁴ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁶⁵ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]. Η τράπεζα επικαλείται τις πρόσφατες προβλέψεις του ΔΝΤ (Fifth review under the extended arrangement under the extended fund facility, and request for waiver of nonobservance of performance criterion and rephrasing of access. Μάιος 2014, σελ. 49, - <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2014/cr14151.pdf>).

²⁶⁶ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁶⁷ Βλ σχετικά Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/sdos201405-06.pdf>,

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/monetary/deposits.aspx>. Η αύξηση κατά το 2013, έχει αποδοθεί στην επιστροφή μικρού μέρους των κεφαλαίων που, κατά το πρώτο 6μηνο 2012, εξέρρευσαν από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013-Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Τέλος, όπως έχει επισημανθεί σε προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, και επιβεβαιώνει η [...], η χρηματοδότηση επιχειρήσεων εστιάζεται κυρίως στην ανανέωση της χρηματοδότησης υφιστάμενων πελατών και στην επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των υφιστάμενων χρηματοδοτήσεων με μείωση του κόστους δανεισμού (ειδικά αναφορικά με τη χρηματοδότηση Μικρών Επιχειρήσεων), καθώς οι τράπεζες έχουν σημαντικά περιορίσει τις νέες χορηγήσεις τους προς επιχειρήσεις λόγω της σημαντικής έλλειψης ρευστότητας²⁶⁸.

ΣΤ.3.3. Εμπόδια Εισόδου

Οι κύριες μέθοδοι εισόδου νέου ανταγωνιστή στην ελληνική τραπεζική αγορά είναι η εξαγορά υπάρχοντος ανταγωνιστή ή η δημιουργία νέου δικτύου μέσω ίδρυσης μιας εξ ολοκλήρου νέας τράπεζας με εγκατάσταση στην Ελλάδα, καθώς και η ίδρυση υποκαταστημάτων αλλοδαπού τραπεζικού ιδρύματος²⁶⁹. Το συνολικό κόστος εισόδου μπορεί να διαφοροποιηθεί σημαντικά ανάλογα με τη μέθοδο και τη φάση ανάπτυξης που βρίσκεται ο κλάδος, ιδιαίτερα όταν ο στόχος είναι η δημιουργία χρηματοοικονομικής εταιρίας ισοδύναμης με σημαντικό βιώσιμο ανταγωνιστή.

Οι νομικοί και ρυθμιστικοί περιορισμοί στην είσοδο της τραπεζικής αγοράς διαφέρουν ανάλογα με τον τρόπο εισόδου και καθορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και σχετικά Προεδρικά διατάγματα και νόμους.

Όπως έχει επισημανθεί σε προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού²⁷⁰, τα βασικότερα εμπόδια εισόδου στον ευρύτερο εγχώριο χρηματοπιστωτικό κλάδο προκύπτουν από τη δυνατότητα πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές/χρηματαγορές, τη δύναμη/φήμη των ανταγωνιστών²⁷¹, από το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει την ίδρυση των πιστωτικών ιδρυμάτων (είτε νέων ημεδαπών είτε υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζικών ιδρυμάτων), τις αυστηρές προϋποθέσεις, διαδικαστικές και ουσιαστικές, κυρίως ως προς το ύψος των απαιτούμενων κεφαλαίων²⁷², και την υποχρέωση για διαρκή

²⁶⁸ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο καθώς και την υπ' αριθ. πρωτ. [...]. Σημειώνεται ότι βάσει των στοιχείων που τηρεί η ΤτΕ κατά την περίοδο 2010 έως α' τρίμηνο 2014 παρατηρείται μείωση των υπολοίπων χορηγήσεων προς επιχειρήσεις που υπερβαίνει το 10%, γεγονός το οποίο η Γνωστοποιούσα αποδίδει, όπως και στις χορηγήσεις λιανικής, στη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας η οποία σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων οδήγησε στη μείωση χορηγήσεων και σε υψηλές επισφάλειες.

²⁶⁹ Βλ. σχετικά άρθρα 33, 34 και 38 του Ν. 4261/2014 (ΦΕΚ Α 107/5.5.2014) με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2013/36/ ΕΕ (όπως αντικατέστησε τον Ν. 3601/2007).

²⁷⁰ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

²⁷¹ Όσον αφορά τη δύναμη και τη φήμη των ανταγωνιστών, η [...] (βλ. σχετ. υπ' αριθ. πρωτ. [...]) επιστολή εκτιμά ότι η ήδη εδραιωμένη θέση υφιστάμενων χρηματοπιστωτικών οργανισμών στην ελληνική αγορά αποτελεί σημαντικό εμπόδιο σε μία νέα εταιρία. Με την εκτίμηση αυτή συντάσσεται τόσο η [...] (βλ. σχετ. υπ' αριθ. πρωτ. [...]) επιστολή όσο και η [...] (βλ. σχετ. υπ' αριθ. πρωτ. [...]) επιστολή, σε αντίθεση με τη [...] (βλ. σχετ. υπ' αριθ. πρωτ. [...]) επιστολή η οποία προσδίδει χαμηλότερη βαρύτητα.

²⁷² Η ίδρυση και λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων ρυθμιζόταν από τον Ν. 3601/2007 (ΦΕΚ Α' 178/1.8.2007) «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*» και από 1.1.2014 από τον Ν. 4261/2014 (ΦΕΚ Α/107/5.5.2014) «*Πρόσβαση στη*

συμμόρφωση με το αυστηρό εποπτικό πλαίσιο²⁷³. Ως σημαντικός παράγοντας επίσης που επιδρά δυσμενώς στην είσοδο νέων ανταγωνιστών έχει επισημανθεί και η έλλειψη σταθερού φορολογικού συστήματος.

Κατά την άποψη της [...] ²⁷⁴, οι βασικοί λόγοι που καθιστούν δύσκολη την είσοδο νέων ανταγωνιστών είναι, πέρα από την ανασφάλεια που επικρατεί λόγω της κατάστασης της ελληνικής οικονομίας, καθαρά νομικοί όπως οι νέοι ρυθμιστικοί κανόνες που θα επιβληθούν με τη Βασιλεία ΙΙΙ, η πολύμηνη αναμονή για χορήγηση αδείας από την Τράπεζα της Ελλάδος και η καθυστέρηση εξυγίανσης των υφισταμένων τραπεζών σε περίπτωση εξαγοράς, η έλλειψη σταθερού φορολογικού συστήματος και τέλος η αυξημένη φορολόγηση της εργασίας [...]

Πέραν των ανωτέρω εμποδίων, έχουν εντοπιστεί και πρόσθετα πραγματικά εμπόδια εισόδου, δεδομένου ότι η βιώσιμη και αποτελεσματική διείσδυση ενός νέου πιστωτικού ιδρύματος, τουλάχιστον ως προς τις υπο-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και επιχειρηματικής, προϋποθέτει ανάπτυξη δικτύου ικανού να εξυπηρετεί επαρκώς τη διανομή των σχετικών προϊόντων/υπηρεσιών²⁷⁵. Δεδομένου ότι τα φυσικά δίκτυα διανομής του τραπεζικού συστήματος αποτελούσαν παραδοσιακά πολύ σημαντικό στοιχείο της λειτουργίας τους, σημαντικό παράγοντα στην είσοδο νέου ανταγωνιστή στον τραπεζικό κλάδο αποτελεί το εύρος των οικονομιών κλίμακας που προκύπτουν στην παραγωγή και διανομή των προϊόντων. Παράγοντες όπως η «εκπαίδευση του δικτύου» και η «αναγνωρισιμότητα των νέων εταιριών» απαιτούν χρόνο και αποτελούν εμπόδιο στην ομαλή λειτουργία ενός νεοεισερχόμενου πιστωτικού ιδρύματος²⁷⁶.

δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/36/ ΕΕ), κατάργηση του ν.3601/2007 και άλλες διατάξεις», καθώς και μεταξύ άλλων από την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ) 2526/2003, την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 22/12.7.2013 και την Απόφαση ΕΤΠΘ 211/1/2005. Βασική προϋπόθεση για τη δραστηριοποίηση πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα συνιστά η χορήγηση σχετικής άδειας από την Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των άρθρων 8, 9, ενώ οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις ορίζονται στο άρθρο 15 του ν. 4261/2014. Επί πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4261/2014, τα πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας ή με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν. 1667/86 όπως ισχύει καθώς και με τη μορφή της Ευρωπαϊκής Εταιρίας (SE) του Κανονισμού 2157/2001 ή με τη μορφή Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρίας (SCE) του Κανονισμού 1435/2003. Παράλληλα, κατά το άρθρο 12 του ίδιου νόμου, προϋπόθεση παροχής της σχετικής άδειας είναι η κάλυψη ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου ύψους 18 εκ. € για πιστωτικό ίδρυμα, 9 εκ. € για υποκατάστημα πιστωτικού ιδρύματος που εδρεύει σε τρίτη χώρα και 6 εκ. € για πιστωτικό συνεταιρισμό που έχει λάβει άδεια λειτουργία ως πιστωτικό ίδρυμα. Όσον δε αφορά υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σε κράτος-μέλος της ΕΕ βάσει της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, βάσει του άρθρου 18, δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας ή αρχικό κεφάλαιο.

²⁷³ Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των Συμφωνιών «Βασιλεία ΙΙ» και «Βασιλεία ΙΙΙ».

²⁷⁴ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]

²⁷⁵ Βλ. σχετικά την απόφαση της Ευρ. Επιτροπής Μ.4844-Fortis/ABN AMRO, σκ. 118 (όπου κρίθηκε ότι το μη ανακτήσιμο κόστος δημιουργίας δικτύου υποκαταστημάτων συνιστά εμπόδιο εισόδου). Ωστόσο, την τελευταία δεκαετία η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και εναλλακτικών δικτύων εξυπηρέτησης όπως τα ATMs, το Internet banking, το phone banking και το mobile banking έχουν δημιουργήσει ένα πλέγμα τραπεζικής εξυπηρέτησης που καθιστά πλέον το φυσικό κατάστημα ως μη υποχρεωτικό για βασικές μη εγχρήματες συναλλαγές, μειώνοντας κατά συνέπεια το κόστος εισόδου.

²⁷⁶ Βλ. σχετικά αποφάσεις ΕΑ 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Με τα ανωτέρω συντάσσεται και η [...] ²⁷⁷ η οποία ωστόσο εκτιμά ότι η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και εναλλακτικών δικτύων διανομής περιορίζει σημαντικά το αντίστοιχο κόστος εισόδου. Ιδιαίτερα, όπως αναφέρει, η ανάπτυξη της διαδικτυακής τραπεζικής και της πελατειακής εξυπηρέτησης μέσω τηλεφώνου, επιτρέπει ακόμα και την ολική έλλειψη φυσικού δικτύου διανομής για κατηγορίες προϊόντων, κατά τα πρότυπα διαδικτυακών τραπεζών σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ομοίως, σύμφωνα με την [...] ²⁷⁸, η δύσκολη οικονομική κατάσταση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια ανάγκασε σχεδόν όλους τους επιχειρηματίες να μειώσουν τις τιμές τους σε όλα τα προϊόντα/υπηρεσίες. Συνεπώς σε περίπτωση που μια νεοεισερχόμενη εταιρία επενδύσει στις ανωτέρω αγορές τότε το κόστος διαχείρισης (κόστος οργάνωσης δικτύου και διαφήμισης) θα είναι αρκετά χαμηλό. Αντιθέτως η [...] ²⁷⁹ εκτιμά το κόστος οργάνωσης δικτύου και διαφήμισης σε υψηλότερο επίπεδο χωρίς ωστόσο να το θεωρεί ιδιαίτερος αποτρεπτικό για την είσοδο μίας νεοεισερχόμενης εταιρίας. Οι [...] ²⁸⁰ και [...] ²⁸¹ προσδίδουν τη μέγιστη βαρύτητα στο κόστος οργάνωσης δικτύου και διαφήμισης.

Σε γενικές γραμμές, τα δραστηριοποιούμενα πιστωτικά ιδρύματα εκτιμούν ότι δεν υφίστανται σημαντικά εμπόδια εισόδου στην ελληνική χρηματοπιστωτική αγορά που να λειτουργούν ιδιαίτερος αποτρεπτικά, ενώ παράλληλα αναγνωρίζουν ως βασική δυσκολία την πρόσβαση στις χρηματαγορές τόσο για τις υφιστάμενες όσο και για τις νέες εταιρίες, ως απόρροια της οικονομικής κατάστασης της χώρας.

Ειδικότερα δε όσον αφορά στην καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών, σύμφωνα με τη [...] ²⁸², για τη δραστηριοποίηση στη συγκεκριμένη αγορά δεν απαιτείται κάποια ιδιαίτερη τεχνογνωσία, ενώ δεν υφίστανται και ιδιαίτερα νομικά εμπόδια εισόδου στην αγορά.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι, αν και η ελληνική νομοθεσία επιτρέπει τη δραστηριοποίηση στην αγορά καταναλωτικής πίστης και μη τραπεζικών ιδρυμάτων, και συγκεκριμένα ιδρυμάτων παροχής πιστώσεων ²⁸³, από την έρευνα προέκυψε αφενός ότι τα εν λόγω ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά είναι ελάχιστα και αφετέρου ότι στην πλειονότητά τους ανήκουν σε πιστωτικά ιδρύματα ²⁸⁴.

²⁷⁷ Βλ. σχετικά [...] Την εκτίμηση αυτή έχουν εκφράσει κατά την εξέταση προηγούμενων συγκεντρώσεων η [...] (στην εξέταση της συγκέντρωσης Εθνική/Probank) και η [...] (κατά την εξέταση της συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο). Αντιθέτως η [...] στο πλαίσιο της συγκέντρωσης Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα είχε διατυπώσει την άποψη ότι παρά την ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων και μεθόδων παροχής τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, τα υποκαταστήματα εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδραίωση της πελατειακής σχέσης.

²⁷⁸ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁷⁹ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁸⁰ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁸¹ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁸² Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁸³ Με το ν. 3601/2007 (άρ. 2.1 και άρ. 11), και το ν. 3862/2010 (άρ. 4, παρ 3.ε), με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2007/64/EK (PSD I). Σημειώνεται ότι ο ν. 3601/2007 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από το ν. 4261/2014.

²⁸⁴ Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία εποπτευόμενων ιδρυμάτων της ΤτΕ τέσσερις μόνο εταιρίες έχουν αδειοδοτηθεί από την ΤτΕ, εκ των οποίων οι δύο ανήκουν σε πιστωτικά ιδρύματα -εν

ΣΤ.3.4. Δυνητικός ανταγωνισμός

Όπως έχει διαπιστώσει σε προηγούμενες αποφάσεις η Επιτροπή Ανταγωνισμού²⁸⁵, στη σημερινή συγκυρία, εξαιτίας της κρίσης χρέους, η χρηματιστηριακή αγορά αποτιμά σε πολύ χαμηλά επίπεδα την αξία των τραπεζών στην Ελλάδα. Το οικονομικό κόστος εισόδου μέσω εξαγοράς έχει συνεπώς μειωθεί δραματικά τα τελευταία δύο χρόνια. Αντιθέτως, η δημιουργία εξ αρχής μιας τράπεζας αντίστοιχου μεγέθους μπορεί να απαιτήσει πολύ υψηλότερες επενδύσεις σε κεφάλαια αλλά και χρόνο ανάπτυξης. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το επενδυτικό ρίσκο που προκύπτει από την οικονομική κατάσταση της χώρας (country risk) εξουδετερώνει και ενδεχομένως υπερκερνά τον παράγοντα του μειωμένου κόστους εισόδου, και ως εκ τούτου η ένταση του δυνητικού ανταγωνισμού μάλλον έχει εξασθενήσει κατά τα τελευταία χρόνια.

Αν και κατά την τελευταία πενταετία δεν υπήρξε κάποια σημαντική είσοδος²⁸⁶ στην αγορά, το ενδεχόμενο εισόδου νέων ανταγωνιστών κατά το προσεχές μέλλον θα καθοριστεί σε σημαντικό βαθμό από τη μεσοπρόθεσμη πορεία των μακροοικονομικών μεγεθών και το βαθμό επιτυχίας του προγράμματος αναδιάρθρωσης των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων²⁸⁷.

Άλλωστε, δεδομένου ότι βάσει νομοθεσίας η συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο των ημεδαπών τραπεζών είναι μεταβατική, ενδέχεται ξένες τράπεζες να εισέλθουν τα επόμενα χρόνια στην εγχώρια τραπεζική αγορά ως αποτέλεσμα εξαγορών ελληνικών τραπεζών των οποίων τις μετοχές κατέχει, σήμερα, το ΤΧΣ, εν όλω ή εν μέρει.

Επί του παρόντος οι εκτιμήσεις της πλειονότητας των δραστηριοποιούμενων πιστωτικών ιδρυμάτων συγκλίνουν στο ότι η πιθανότητα εισόδου νέου ανταγωνιστή δεν μπορεί να αποκλειστεί. Σύμφωνα με τη [...] ²⁸⁸, είναι πάντα πιθανή η είσοδος αλλοδαπών επιχειρήσεων είτε μέσω οργανικής ανάπτυξης, είτε μέσω εξαγοράς εγχώριας τράπεζας καθώς οι τρέχουσες αποτιμήσεις είναι δυνάμει εξαιρετικά ελκυστικές. Ωστόσο, δεδομένης της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και του ασταθούς οικονομικού κλίματος, δεν μπορεί να προσεγγιστεί η πιθανότητα ή ο χρόνος εντός του οποίου δύναται να πραγματοποιηθεί μια τέτοια είσοδος. Εξάλλου, όπως εκτιμούν οι ανταγωνίστριες της Alpha Bank, [...] ²⁸⁹ και [...] ²⁹⁰, δεν υφίστανται αντικειμενικοί λόγοι εισόδου νέων παικτών κατά την επόμενη διετία. Σύμφωνα με την [...] η αγορά της καταναλωτικής πίστης κατά την τελευταία διετία έχει σταθεροποιηθεί σε επίπεδο ανταγωνιστών.

προκειμένου και η Diners Club Ελλάδος της Citibank και Post Credit του ΤΤ και πλέον της Eurobank. Βλ. σχετικά και

<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Supervision/SupervisedInstitutions/default.aspx>

²⁸⁵ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειντήριο.

²⁸⁶ Στον τομέα της λιανικής τραπεζικής έχουν εισέλθει αλλοδαπές τράπεζες, όπως η Bank Saderat Iran (Ιράν), η Kedr Close Joint Stock Company Commercial Bank (Ρωσία) και η T.C. Ziraat Bankasi A.S. (Τουρκία), οι οποίες πάντως δεν κατέχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς.

²⁸⁷ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειντήριο.

²⁸⁸ Βλ. [...].

²⁸⁹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁹⁰ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

Κατά την [...] ²⁹¹, τα τελευταία δύο έτη χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση των εγχώριων ιδρυμάτων και των δραστηριοτήτων τους και μείωση των ανταγωνιστών, με έξοδο μάλιστα από την αγορά ανταγωνιστών από το εξωτερικό (π.χ. Société Générale, Crédit Agricole, BCP). Η περιορισμένη, σε συνάρτηση με την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών στη χώρα, πιστωτική επέκταση ²⁹² που μπορεί να καταγραφεί τα επόμενα 1-2 χρόνια (και οι συντηρητικές εκτιμήσεις για επέκταση καταθέσεων στην καλύτερη περίπτωση) θέτουν περιορισμούς στις δυνατότητες εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά, και όσον αφορά στην καταναλωτική πίστη και την αγορά πιστωτικών καρτών.

Σύμφωνα με την [...] ²⁹³, δεδομένου ότι η αναδιάρθρωση-συγκέντρωση του εγχώριου τραπεζικού συστήματος βρίσκεται σε εξέλιξη, η αύξηση του αριθμού των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων βραχυπρόθεσμα φαίνεται μάλλον δύσκολη ²⁹⁴. Μελλοντικά η είσοδος πιστωτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού στην εγχώρια αγορά θα είναι δυνατή μάλλον λόγω εξαγοράς τμήματος των εργασιών από τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα και εφόσον οι συνθήκες στην οικονομία συνεχίσουν να βελτιώνονται σταθερά.

Η [...] ²⁹⁵ εκτιμά ότι σε δύο χρόνια από τώρα και εφόσον επιλυθούν τα μακροοικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, θα ακολουθήσει μία νέα φάση προ-ωρίμανσης και η είσοδος νέων ανταγωνιστών θα είναι ελκυστική. Θα πρέπει ωστόσο να δοθούν κίνητρα ούτως ώστε η είσοδος να γίνει ελκυστική από τώρα. Ένας νέος παίκτης, σύμφωνα με την εκτίμηση της ίδιας τράπεζας, θα απελευθερώσει κεφάλαια από τις ελληνικές τράπεζες μέσω των μεταφορών δανείων με συνέπεια να συνεχίσει να λειτουργεί ο ανταγωνισμός στις δανειακές αγορές. Όσον αφορά στα καταθετικά προϊόντα, ο ανταγωνισμός θα ενταθεί κάτι που θα οδηγήσει σε αύξηση των προσφερόμενων επιτοκίων.

Αναφορικά δε με την καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών, όπως ήδη έχει αναφερθεί στην προηγούμενη ενότητα, η ελληνική νομοθεσία με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/64/EK επιτρέπει τη δραστηριοποίηση μη τραπεζικών ιδρυμάτων.

ΣΤ.3.5. Συνθήκες Ζήτησης

Η συνολική ζήτηση για τραπεζικά προϊόντα εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες, όπως η συνολική ρευστότητα της οικονομίας, το επίπεδο του διαθέσιμου εισοδήματος και η εμπιστοσύνη προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα εν γένει. Όπως έχει άλλωστε διαπιστώσει σε παλιότερες αποφάσεις της η Ε.Α. ²⁹⁶, οι βασικοί παράγοντες που

²⁹¹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁹² Για το τρέχον έτος βρίσκεται ακόμα σε συρρίκνωση.

²⁹³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

²⁹⁴ Ενώ κατά τα πέντε τελευταία χρόνια, εξαιτίας της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος, ο αριθμός των τραπεζικών ιδρυμάτων έχει μειωθεί.

²⁹⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]. Σύμφωνα με την ίδια επιστολή, πριν από πέντε έτη η Ελληνική αγορά θεωρείτο ώριμη με συνέπεια να μην υφίσταται αντικειμενικός λόγος εισόδου νέων ανταγωνιστών. Αυτό θα μπορούσε να γίνει μόνο μέσω εξαγορών, αλλά η αξία των Ελληνικών Τραπεζών δεν δικαιολογούσε τον κίνδυνο, ενώ με την κρίση οι περισσότερες ξένες Τράπεζες αποχώρησαν.

²⁹⁶ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες και 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

επηρεάζουν την προτίμηση των πελατών και τη ζήτηση των τραπεζικών υπηρεσιών είναι το κύρος και η αξιοπιστία του παρέχοντος την υπηρεσία, το επίπεδο εξυπηρέτησης και η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, η ποικιλία, τα ειδικά χαρακτηριστικά των προϊόντων και η τιμολόγηση. Καθώς τα βασικά χαρακτηριστικά των τραπεζικών προϊόντων δεν παρουσιάζουν σημαντική διαφοροποίηση, η διαφοροποίηση επιτυγχάνεται σε επίπεδο εξυπηρέτησης των πελατών, στην ευελιξία, δυνατότητα και ταχύτητα ανταπόκρισης στις ανάγκες τους και εν τέλει αναγνωρισιμότητας του σήματος του κάθε πιστωτικού ιδρύματος, υποδεικνύοντας ότι η ζήτηση είναι ελαστική ως προς τη φήμη και το σήμα της εκάστοτε τράπεζας.

Γενικά οι προτιμήσεις των καταναλωτών μεταβάλλονται δυναμικά στο πλαίσιο της προσαρμογής τους στις εκάστοτε διαμορφούμενες συνθήκες, ενώ ταυτόχρονα δεν αποδίδουν κατ' ανάγκη την ίδια βαρύτητα σε κάθε τραπεζικό προϊόν. Επομένως, τα κριτήρια επιλογής τράπεζας π.χ. για προθεσμιακή κατάθεση, για πιστωτική κάρτα ή για επενδυτικό προϊόν μπορεί να διαφέρουν για τον ίδιο τον πελάτη. Για αυτό και οι πελάτες τελικά δεν έχουν μονοδιάστατες σχέσεις με τις τράπεζες και επιλέγουν ελεύθερα εκεί που πιστεύουν ότι μεγιστοποιούν την προσδοκώμενη αξία. Όσον αφορά στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής, βασικό κριτήριο επιλογής ενός τραπεζικού ιδρύματος είναι το επίπεδο εξυπηρέτησης, η ευελιξία, η δυνατότητα και ταχύτητα ανταπόκρισης στις ανάγκες τους²⁹⁷.

Σύμφωνα με τη [...] ²⁹⁸, στην ελληνική τραπεζική αγορά υπάρχουν αρκετές μεγάλες τραπεζικές επιχειρήσεις που χαίρουν της εμπιστοσύνης του καταναλωτικού κοινού και που προσφέρουν εφάμιλλα τραπεζικά προϊόντα πλήρους φάσματος. Πολλοί δε καταναλωτές χρησιμοποιούν τόσο για τις καταθέσεις τους όσο και για τα δάνειά τους και τις κάρτες τους περισσότερες της μίας τράπεζας. Η τοπική παρουσία μίας εμπορικής τράπεζας (ύπαρξη τραπεζικού υποκαταστήματος στον τόπο κατοικίας ή εγκατάστασης του καταθέτη) έχει μεν σημασία για τις προτιμήσεις των καταναλωτών, εντούτοις, σύμφωνα με τη [...], παρατηρείται στροφή στα εναλλακτικά δίκτυα και έχει μειωθεί σημαντικά η ανάγκη συχνής επίσκεψης σε κατάστημα δικτύου. Συνέπεια των ανωτέρω είναι οι καταναλωτές να κάνουν τις επιλογές τους με βάση τις συγκεκριμένες τους ανάγκες και αντίστοιχες προσφορές των τραπεζών καθώς και με βάση την παροχή εξυπηρέτησης πριν και μετά την πώληση.

Ειδικότερα, αναφορικά με τα καταθετικά προϊόντα λιανικής²⁹⁹, πρωτεύοντα ρόλο στις προτιμήσεις των καταναλωτών κατέχουν η πίστη στο σήμα και η απόδοση. Κατά την [...] ³⁰⁰, το σπουδαιότερο ρόλο στην απόφαση ενός καταναλωτή να συνεργαστεί με μία Τράπεζα είναι η πίστη στο σήμα και η φήμη του πιστωτικού ιδρύματος με το οποίο συνεργάζεται. Σύμφωνα με την ίδια τράπεζα: *«[η] ανασφάλεια των καταναλωτών όσον αφορά την τοποθέτηση των διαθεσίμων τους σε σχέση με τις Τράπεζες κυρίως μετά τις εξελίξεις στην Κύπρο τους έχει καταστήσει ιδιαιτέρως επιφυλακτικούς με συνέπεια να*

²⁹⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο.

²⁹⁸ Βλ. [...].

²⁹⁹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013- Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο).

³⁰⁰ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

παρακολουθούν στενότερα τις εξελίξεις στον Τραπεζικό τομέα. Η εξασφάλιση των κεφαλαίων τους παρουσιάζεται πιο αναγκαία από την απόδοση τους».

Όσον δε αφορά στα καταναλωτικά προϊόντα, το σημαντικότερο ρόλο στις προτιμήσεις των καταναλωτών διαδραματίζουν τόσο τα χαρακτηριστικά του προϊόντος όσο και η τιμολόγησή του³⁰¹. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται εκ νέου και από τις τράπεζες [...] ³⁰² και [...] ³⁰³, σύμφωνα με τις οποίες ως σημαντικότεροι παράγοντες κρίνονται η τιμολόγηση των προϊόντων, το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών και το μέγεθος δικτύου.

Παρομοίως, η [...] ³⁰⁴, από την πλευρά της, εκτιμά ότι στα προϊόντα καταναλωτικής πίστης (εκτός καρτών) η πίστη στο σήμα και η φήμη του ενός πιστωτικού ιδρύματος μαζί με το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες προτιμήσεων των καταναλωτών χωρίς να υποβιβάζεται η σημασία της τιμής, του δικτύου και της εξυπηρέτησης πριν και μετά την πώληση.

Αντιστοίχως, σύμφωνα με την [...] ³⁰⁵, οι προτιμήσεις των καταναλωτών διαμορφώνονται πρωτίστως βάσει της τιμολόγησης, της εξυπηρέτησης πριν και μετά την πώληση και του βαθμού ευελιξίας που παρέχει η συνεργαζόμενη τράπεζα, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα παίζουν και το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών, το μέγεθος του δικτύου αλλά και η φήμη και η πίστη στο σήμα.

Η [...] ³⁰⁶ αναφέρει ότι τα τραπεζικά προϊόντα είναι σε μεγάλο βαθμό τυποποιημένα, και η διαφοροποίηση των ανταγωνιστών συντελείται με βάση το επίπεδο και την ποιότητα της εξυπηρέτησης της πελατείας. Καθώς όλες οι τράπεζες παρέχουν το πλήρες φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών καρτών, και κατ' επέκταση καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, η πελατεία παραμένει πιστή στη φήμη της κάθε τράπεζας, χωρίς πάντως να υποβαθμίζεται η σημασία των λοιπών παραγόντων.

Κατά τη [...] ³⁰⁷, πιστή πελατεία υφίσταται σε ένα βαθμό στην αγορά των πιστωτικών καρτών, η οποία αντανακλάται στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών δεδομένου ότι κάθε τράπεζα προσφέρει μια πληθώρα υπηρεσιών και καινοτομιών (π.χ. ευρύ δίκτυο, ανέπαφες συναλλαγές κ.λπ.), με συνέπεια ο πελάτης να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία σε συγκεκριμένους τομείς ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο καλύπτονται καλύτερα οι ανάγκες του.

Η [...] ³⁰⁸ και η [...] ³⁰⁹ δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στο ρόλο της τιμολόγησης. Συγκεκριμένα, η [...] εκτιμά ότι στην αγορά έκδοσης καρτών πληρωμής (και κατ' επέκταση στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών), δεν υφίσταται πιστή πελατεία με κυριότερο λόγο τον ανταγωνισμό των τραπεζών σε σχέση με την

³⁰¹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

³⁰² Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰⁴ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰⁵ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰⁶ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰⁷ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰⁸ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁰⁹ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

τιμολόγηση των προϊόντων και υπηρεσιών. Παρομοίως, η [...] ³¹⁰ εκτιμά σε σχέση με την καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών ότι οι προτιμήσεις των καταναλωτών διαμορφώνονται πρωτίστως βάσει της τιμολόγησης, της εξυπηρέτησης πριν και μετά την πώληση και του βαθμού ευελιξίας που παρέχει η συνεργαζόμενη τράπεζα, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα παίζουν και το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών, το μέγεθος του δικτύου αλλά και η φήμη και η πίστη στο σήμα.

Κατά τη [...] ³¹¹, υπάρχει ελάχιστη διαφοροποίηση ως προς τα τιμολογιακά χαρακτηριστικά μεταξύ των τραπεζών. Οι προτιμήσεις των πελατών ως προς την απόκτηση των προϊόντων επηρεάζονται κυρίως από το ποιός είναι ο εκδότης της εκάστοτε κάρτας καθώς τείνουν να προτιμούν τη βασική τράπεζα με την οποία συνεργάζονται. Ωστόσο, η πλειονότητα των πελατών εξυπηρετείται ταυτόχρονα από περισσότερες της μίας τράπεζες. Επιπρόσθετα, οι Τράπεζες σε συνεργασία με μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις (retailers), συνεκδίδουν κάρτες πληρωμών ευρύτερης αποδοχής, στις οποίες όμως παρέχονται ιδιαίτερα προνόμια για τη χρήση τους στους συγκεκριμένους retailers (δώρα, εκπτώσεις). Αυτά τα προϊόντα καρτών προσελκύουν ιδιαίτερα το ενδιαφέρον των τακτικών πελατών των συγκεκριμένων εταιριών.

Αναφορικά με τις καταθέσεις επιχειρηματικής, και συγκεκριμένα τους λογαριασμούς όψεως, λόγω του ειδικού σκοπού τους (χρήση από τις επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση των καθημερινών συναλλαγών, πληρωμών και πιστώσεων), πρωτεύοντα ρόλο έχουν το μέγεθος του δικτύου και το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενώ όσον αφορά στις προθεσμιακές καταθέσεις, το σημαντικότερο ρόλο στην επιλογή του πελάτη κατέχουν η πίστη στο σήμα και η απόδοση ³¹². Κατά την [...] ³¹³ το σπουδαιότερο ρόλο στην απόφαση ενός καταναλωτή να συνεργαστεί με μία τράπεζα είναι η πίστη στο σήμα και η φήμη του πιστωτικού ιδρύματος με το οποίο συνεργάζεται χωρίς να παραβλέπεται η σημασία του φάσματος των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης πριν και μετά την πώληση.

Όσον δε αφορά στις επιχειρηματικές χρηματοδοτήσεις ³¹⁴, η ζήτηση προσδιορίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό από τις γενικότερες συνθήκες της αγοράς, τις επιχειρηματικές ευκαιρίες νέων επενδύσεων, το επίπεδο εξυπηρέτησης, την ευελιξία, τη δυνατότητα και ταχύτητα ανταπόκρισης στις ανάγκες κάλυψης επιχειρηματικών κινδύνων. Κατά την [...] ³¹⁵, στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων (και εν γένει στην επιχειρηματική τραπεζική) η πίστη στο σήμα και η φήμη του πιστωτικού ιδρύματος αποτελούν το σημαντικότερο παράγοντα επιλογής της τράπεζας συνεργασίας, καθώς για τις επιχειρήσεις το σήμα ήταν πάντα πιο σημαντικό κυρίως όσον αφορά τις συναλλαγές τους εκτός Ελλάδος. Ως εξίσου

³¹⁰ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³¹¹ Βλ. [...] σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. πρωτ. [...].

³¹² Βλ. σχετικές αποφάσεις της Ε.Α. (ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο).

³¹³ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]. Επιπλέον, όπως επισημαίνει η ίδια τράπεζα, και οι καταθέσεις επιχειρηματικής, επηρεάζονται από την ανασφάλεια των καταθετών όπως και οι καταθέσεις λιανικής.

³¹⁴ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

³¹⁵ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

σημαντικούς παράγοντες ωστόσο η ίδια τράπεζα και σε αυτήν την αγορά εκτιμά το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την εξυπηρέτηση πριν και μετά την πώληση. Αντίστοιχη θέση εκφράζει και η [...] ³¹⁶.

ΣΤ.3.6 Ελαστικότητα Ζήτησης

Σύμφωνα με την [...] ³¹⁷, στην παρούσα οικονομική συγκυρία η ζήτηση των υπό εξέταση προϊόντων πρέπει να ειπωθεί σε συνάρτηση με την προσφορά τους. Τα καταθετικά και επενδυτικά προϊόντα παρουσιάζουν αυξανόμενη προσφορά σε αντίθεση με τις αγορές χορηγήσεων στις οποίες η ζήτηση είναι αυξημένη αλλά υπάρχει περιορισμένη προσφορά λόγω της πίεσης που δέχονται οι Τράπεζες στους δείκτες Ρευστότητας και Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Στην αγορά καταναλωτικής πίστης, οι απόψεις των ανταγωνιστών διαφοροποιούνται. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την [...] ³¹⁸, η ζήτηση είναι σχετικά ανελαστική καθώς οι μεταβολές στο ύψος της τιμής έχουν μικρότερη επίδραση στη μεταβολή της ζήτησης απ' ό,τι άλλοι παράγοντες, όπως η διάθεση ανάληψης ρίσκου, ζήτηση για καταναλωτικά αγαθά κ.ά. Αντίθετη άποψη εκφράζει η [...] ³¹⁹, κατά την οποία, στα καταναλωτικά δάνεια, η τιμολόγηση διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην τελική επιλογή του πελάτη, καθιστώντας τη σχετική ζήτηση ελαστική. Τέλος, σύμφωνα με την [...] ³²⁰, ενώ οι σημερινές οικονομικές συνθήκες στη χώρα έχουν καταστήσει τη ζήτηση για κάλυψη καταναλωτικών αναγκών ελαστική σε σχέση με την τιμή, ωστόσο υπάρχουν περιπτώσεις χρηματοδότησης συγκεκριμένου σκοπού (π.χ. κάλυψη σπουδαστικών αναγκών) ή άλλου χαρακτηριστικού -όπως η διάρκεια- που διαμορφώνουν ελκυστικότερη δόση ανεξάρτητα από την τιμή.

Αναφορικά με την καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών, όπως αναφέρει, τόσο η [...] ³²¹ όσο και η [...] ³²², τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής συγκυρίας, το πελατειακό κοινό έχει αποκτήσει ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα τιμολογιακής πολιτικής, με αποτέλεσμα την αύξηση της ελαστικότητας ζήτησης σε σχέση με την τιμή. Αντίθετη άποψη, ωστόσο, εκφράζουν οι τράπεζες [...] ³²³ και [...] ³²⁴ σύμφωνα με τις οποίες η ζήτηση είναι σχετικά ανελαστική, καθώς τόσο τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των καρτών όσο και άλλοι παράγοντες κατευθύνουν ανάλογα τους πελάτες με αποτέλεσμα μεταβολές στο ύψος του επιτοκίου να έχουν μικρότερη επίδραση στη μεταβολή της ζήτησης σε σχέση με άλλους παράγοντες.

ΣΤ.3.7. Συνθήκες προσφοράς – δομή κόστους λειτουργίας

³¹⁶ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]

³¹⁷ Βλ. σχετικά την υπ' αρ.πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³¹⁸ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]

³¹⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ [...] απαντητική επιστολή [...].

³²⁰ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]

³²¹ Βλ [...].

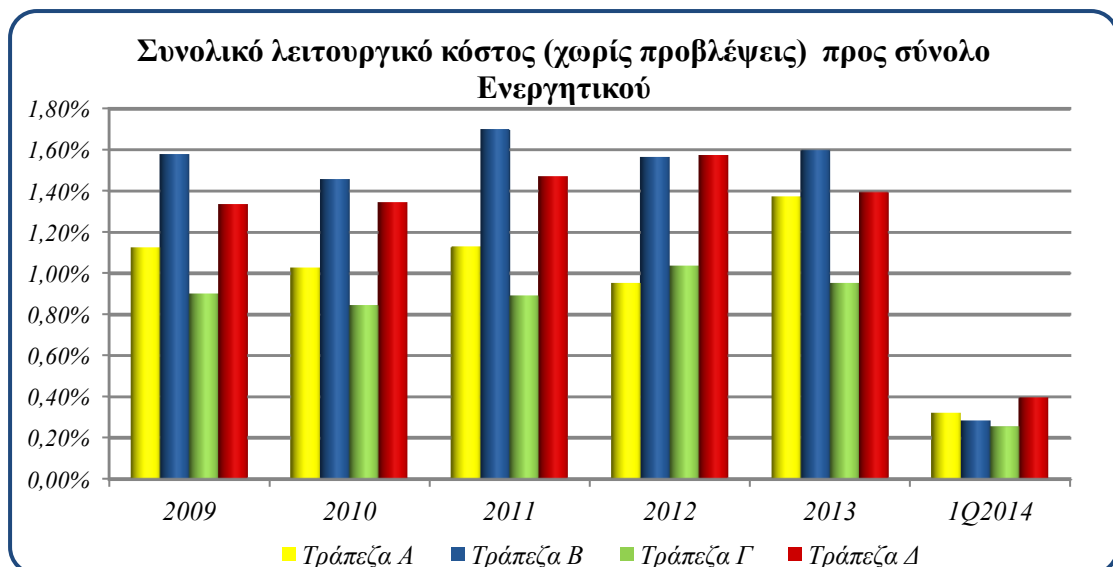
³²² Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]

³²³ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...]

³²⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

Ως επί το πλείστον, οι τράπεζες προσφέρουν (οι ίδιες ή μέσω θυγατρικών τους) πλήρη γκάμα τραπεζικών/χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ενώ, γενικότερα, υπάρχει σημαντικός βαθμός ομοιογένειας μεταξύ τουλάχιστον των σημαντικότερων προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά τους. Ωστόσο, παρά τον υψηλό βαθμό τυποποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών, δεν παρατηρείται απόλυτη συμμετρία στη διαχρονική εξέλιξη επιλεγμένων δεικτών που μετρούν την αποτελεσματικότητα και το κόστος των τεσσάρων σημαντικότερων ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων του κλάδου, όπως προκύπτει από τα ακόλουθα γραφήματα βάσει σχετικής έρευνας της Γ.Δ.Α.³²⁵:

α) Οι δείκτες **συνολικού λειτουργικού κόστους προς το σύνολο του ενεργητικού** («cost-to-assets»)³²⁶ για τους τέσσερις μεγαλύτερους παίκτες στην αγορά παρουσιάζουν αποκλίσεις κατά τις υπό εξέταση περιόδους.

Περαιτέρω, όπως φαίνεται και από τα ακόλουθα στοιχεία, όσον αφορά τις Citibank και Diners, η δομή κόστους λειτουργίας τους, εμφανίζεται σημαντικά διαφοροποιημένη με τον εν λόγω δείκτη να είναι σημαντικά υψηλότερος σε σχέση με την εξαγοράζουσα και τις λοιπές συστημικές τράπεζες.

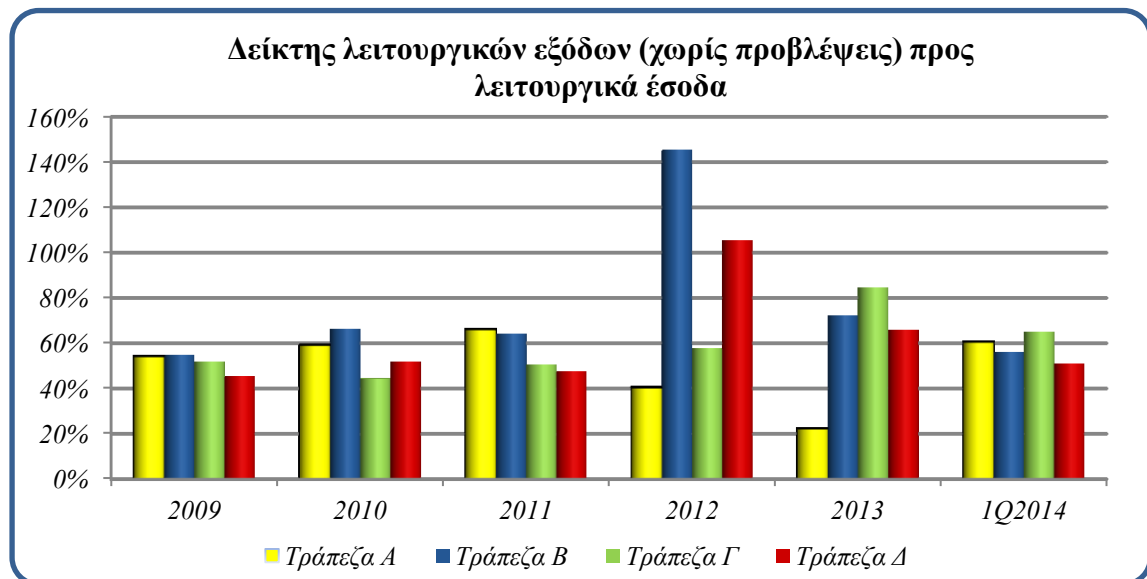
Λειτουργικό κόστος χωρίς προβλέψεις / Ενεργητικό σε δις ευρώ (σε ατομικό επίπεδο)

³²⁵ Βάσει στοιχείων σε ατομικό επίπεδο τα οποία συλλέχθηκαν από τις δημοσιευμένες ατομικές καταστάσεις των ετών 2010-2013 και α' τρίμηνο 2014.

³²⁶ Βλ. C. Staikouras, E. Mamatzakis, A. Koutsomanoli-Filippaki, «*Operating performance of the banking industry: an empirical investigation of the south eastern European region*», South-Eastern Europe Journal of Economics, 2, 2007, σελ. 245-266.

Τράπεζα	31/12/2010			31/12/2011			31/12/2012			31/12/2013		
	Ενεργ/κό	Λειτ. έξοδα	Δείκτης	Ενεργ/κό	Λειτ. έξοδα	Δείκτης	Ενεργ/κό	Λειτ. έξοδα	Δείκτης	Ενεργ/κό	Λειτ. έξοδα	Δείκτης
Τράπεζα Α	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%
Τράπεζα Β	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%
Τράπεζα Γ	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%
Τράπεζα Δ	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[0-5]%
Citibank	[...]	[...]	[0-5]%	[...]	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[5-10]%
Diners	[...]	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[5-10]%	[...]	[...]	[5-10]%

β) οι δείκτες λειτουργικών εξόδων (χωρίς προβλέψεις) προς τα λειτουργικά έσοδα («cost-to-income») ³²⁷ των συμμετεχουσών και των πλησιέστερων ανταγωνιστών τους (σε ατομικό επίπεδο) παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις κατά τα έτη 2012 και 2013, καταδεικνύοντας μία ενδεχόμενη διαφοροποίηση ως προς τη λειτουργική τους αποτελεσματικότητα. Ωστόσο το πρώτο τρίμηνο του 2014 παρατηρείται μία τάση σύγκλισης των δεικτών, η οποία ενδεχομένως εκπορεύεται από το γενικότερο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα και της ελληνικής οικονομίας εν γένει:

Και σε σχέση με αυτόν το δείκτη, η δομή κόστους λειτουργίας της Citibank και της Diners, εμφανίζεται σημαντικά διαφοροποιημένη σε σχέση με την ανωτέρω εικόνα, και ειδικά όσον αφορά την Citibank, ο εν λόγω δείκτης είναι σημαντικά υψηλότερος.

Λειτουργικά έξοδα (χωρίς προβλέψεις)/ Λειτουργικά έσοδα σε δις ευρώ (σε ατομικό επίπεδο)												
Τράπεζα	31/12/2010			31/12/2011			21/12/2012			31/12/2013		
	Λειτ. έξοδα	Λειτ. έσοδα	Δείκτης	Λειτ. έξοδα	Λειτ. έσοδ	Δείκτης	Λειτ. έξοδα	Λειτ. έσοδα	Δείκτης	Λειτ. έξοδα	Λειτ. έσοδα	Δείκτης

³²⁷ Βλ. σχετικά <http://research.stlouisfed.org/fred2/series/DDEI07GRA156NWDB>.

					α							
Τράπεζα Α	[...]	[...]	[50-60]%	[...]	[...]	[60-70]%	[...]	[...]	[40-50]%	[...]	[...]	[20-30]%
Τράπεζα Β	[...]	[...]	[60-70]%	[...]	[...]	[60-70]%	[...]	[...]	[140-150]%	[...]	[...]	[70-80]%
Τράπεζα Γ	[...]	[...]	[40-50]%	[...]	[...]	[50-60]%	[...]	[...]	[50-60]%	[...]	[...]	[80-90]%
Τράπεζα Δ	[...]	[...]	[50-60]%	[...]	[...]	[40-50]%	[...]	[...]	[100-110]%	[...]	[...]	[60-70]%
Citibank	[...]	[...]	[90-100]%	[...]	[...]	[70-80]%	[...]	[...]	[110-120]%	[...]	[...]	[130-140]%
Diners	[...]	[...]	[30-40]%	[...]	[...]	[30-40]%	[...]	[...]	[40-50]%	[...]	[...]	[50-60]%

Από προηγούμενη έρευνα της Υπηρεσίας, προκύπτει ότι η διαφοροποίηση στη διάρθρωση κόστους των τραπεζών δύναται να εξηγηθεί από τη διαφοροποίηση:

- των κεφαλαιακών αναγκών κάθε τράπεζας και του κόστους αυτών,
- του μισθολογικού κόστους κάθε τράπεζας το οποίο εξαρτάται από το επίπεδο εξειδίκευσης, εμπειρίας και παραγωγικότητας του προσωπικού,
- των δαπανών προώθησης των υπηρεσιών κάθε τράπεζας, ανάλογα με την πελατειακή ομάδα στην οποία στοχεύουν βάσει της στρατηγικής τους,
- του κόστους που συνδέεται με τις δαπάνες προμηθειών κάθε τράπεζας οι οποίες συνδέονται με τη διαπραγματευτική δύναμη τους,
- του βαθμού επίτευξης και εκμετάλλευσης οικονομιών κλίμακας, και άρα της υψηλότερης ή χαμηλότερης αποτελεσματικότητας και
- του επιχειρησιακού σχεδιασμού αναδιάρθρωσης λειτουργιών κάθε τράπεζας.

Πέραν των ανωτέρω, η παραγωγική ικανότητα ως προς τις περισσότερες τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες εξαρτάται ουσιαστικά από το εκάστοτε ύψος του ενεργητικού και τη διαθέσιμη ρευστότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων, τη ζήτηση και την εν γένει κατάσταση της εγχώριας και διεθνούς οικονομίας, καθώς και από τους ισχύοντες κανονιστικούς περιορισμούς (ύψος ιδίων κεφαλαίων, επίπεδα ανάληψης ρίσκου, επενδυτικό ενδιαφέρον κ.ά.).

Όσον αφορά στην κάθετη ολοκλήρωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των βασικών ανταγωνιστών τους, όπως προκύπτει από προηγούμενη έρευνα της Υπηρεσίας, αυτή είναι μάλλον συμμετρική, δεδομένου ότι οι τράπεζες, κατά κανόνα, παράγουν και αναπτύσσουν τα προϊόντα τους εσωτερικά και τα διανέμουν μέσω των δικτύων υποκαταστημάτων τους.

ΣΤ.3.8. Τιμολόγηση

Αναφορικά με την τιμολόγηση των προϊόντων χορηγήσεων και καταθέσεων³²⁸, σύμφωνα με την πλειονότητα των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων, αυτή επηρεάζεται πρωτίστως από εξωγενείς παράγοντες που σχετίζονται με το κόστος άντλησης ρευστότητας και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης, ήτοι από παράγοντες που δεν σχετίζονται με τον υποψήφιο πελάτη.

³²⁸ Βλ ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Για παράδειγμα, η [...] ³²⁹ αναφέρει ότι η τιμολόγηση, λόγω της φύσης των παρεχόμενων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, γίνεται κεντρικά από τα πιστωτικά ιδρύματα και καθοριστικός παράγοντας καθορισμού των τιμών είναι η χρηματοοικονομική συγκυρία, το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον και ο εντονότατος ανταγωνισμός, ενώ δεν είναι δυνατό να γίνει ξεκάθαρη εκτίμηση ποσοστιαίας συνεισφοράς των βασικών παραγόντων που επηρεάζουν την τιμολόγηση.

Κατά την [...] ³³⁰, η κάθε τράπεζα οφείλει να συμπεριλάβει στην τιμολογιακή της πολιτική το σύνολο του κόστους παραγωγής της, το οποίο αποτελείται από το κόστος αντλήσεως ρευστότητας, το διοικητικό κόστος, το πιστωτικό κόστος, το λειτουργικό κόστος και το κόστος που συνδέεται με τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Παράλληλα, η ίδια τράπεζα αναφέρει ότι η τιμολόγηση για κάποιες υπηρεσίες/προϊόντα γίνεται βάσει των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών του κάθε πελάτη.

Σύμφωνα με την [...] ³³¹, η τιμολόγηση είναι συνάρτηση του αναλαμβανόμενου κινδύνου, του κόστους χρήματος, του λειτουργικού κόστους και του εν ισχύ κανονιστικού πλαισίου και συνάδει με τις εκάστοτε στρατηγικές αποφάσεις του κάθε πιστωτικού ιδρύματος σχετικά με την προώθηση των προϊόντων του. Αντίστοιχα, σύμφωνα με την [...] ³³², η τιμολόγηση καθορίζεται με γνώμονα την κάλυψη των πραγματικών πηγών κόστους που συνεπάγεται μία χρηματοδότηση (όπως κόστος χρήματος, λειτουργικό κόστος και πιστωτικός κίνδυνος), το επιθυμητό επίπεδο κερδοφορίας αλλά και τον ανταγωνισμό.

Η [...] ³³³ αναφέρει χαρακτηριστικά ότι οι τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα, ως αποδέκτες κρατικής βοήθειας, βρίσκονται υπό τον περιορισμό της εφαρμογής των σχεδίων αναδιάρθρωσης όπως συμφωνούνται και στην επίτευξη των στόχων που τίθενται, επομένως, όπως τονίζει, δεν υπάρχουν περιθώρια μη ορθολογικής ή πιθανώς επιθετικής τιμολόγησης προϊόντων/υπηρεσιών.

Πέρα των ανωτέρω γενικότερων παραγόντων, για τις καταθέσεις λιανικής οι ειδικότεροι παράγοντες που προσδιορίζουν την τιμολόγηση των καταθετικών προϊόντων είναι η διάρκεια της κατάθεσης (τακτής ή μη τακτής λήξης), το είδος του προϊόντος (όψεως, ταμειυτηρίου, προθεσμίας), το υπόλοιπο του λογαριασμού κατάθεσης, το νόμισμα και η συχνότητα και κλίμακα εκτοκισμού ³³⁴.

Κατά τη [...] ³³⁵, τα επιτόκια καταθέσεων λιανικής διαφέρουν κατ' αρχήν με βάση το είδος του καταθετικού προϊόντος (λογαριασμός όψεως, ταμειυτηρίου, προθεσμιακός ή repos). Μέσα σε αυτές τις κατηγορίες το επιτόκιο μπορεί να διαφοροποιείται (σε πολύ μικρά όρια) ανάλογα με το ύψος του ποσού που αφορά η κατάθεση, το προφίλ του

³²⁹ Πρόκειται για την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³³⁰ Βλ. [...] της [...].

³³¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³³² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³³³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³³⁴ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/ Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

³³⁵ Βλ. [...].

πελάτη, τη διάρκεια κ.ά.³³⁶. Η τιμολογιακή πολιτική της [...] ως προς τα καταθετικά προϊόντα λιανικής πρωτίστως καθορίζεται από τις συνθήκες της αγοράς, το κόστος και τις πηγές χρηματοδότησής της. Ειδικότερα, λαμβάνονται υπόψη ιδίως η πορεία ΕΚΤ και διατραπεζικών επιτοκίων EURIBOR, οι ανάγκες ρευστότητας και οι εγχώριες οικονομικές συνθήκες. Η συνολική στρατηγική της διαχείρισεως των διαθεσίμων της Τραπεζής καθορίζεται από τη Διεύθυνση Χρηματοοικονομικού Σχεδιασμού και Διαχειρίσεως, η οποία σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Καταθετικών και Επενδυτικών Προϊόντων θέτει το γενικό πλαίσιο τιμολόγησης. Λοιποί παράγοντες που επηρεάζουν την τιμολόγηση των καταθετικών προϊόντων είναι το ύψος της κατάθεσης και η διαθεσιμότητα κεφαλαίων δηλαδή η ελευθερία ανάληψης που έχει ο καταθέτης³³⁷.

Από την έρευνα της Γ.Δ.Α. προκύπτει ότι η τιμολόγηση στα προϊόντα και τις υπηρεσίες των χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής γίνεται, κατά κύριο λόγο, βάσει των συνθηκών του ανταγωνισμού, καθώς και του κόστους των τραπεζών για όλη τη διάρκεια παροχής του προϊόντος/υπηρεσίας. Επιπλέον, σε κάποιες υπηρεσίες/προϊόντα, η τιμολόγηση γίνεται βάσει και των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών των πελατών και το επιτόκιο μπορεί να διαφοροποιείται, σε πολύ μικρά όρια, ανάλογα με το προφίλ του κάθε πελάτη, την ίδια συμμετοχή, τα χαρακτηριστικά των εμπράγματων και λοιπών εξασφαλίσεων και τη διάρκεια του δανείου³³⁸.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με την [...] ³³⁹, η τιμολόγηση της καταναλωτικής πίστης διαφοροποιείται ανά προϊόν κυρίως σε σχέση με τον αναμενόμενο κίνδυνο πελατών βάσει προγενέστερης συναλλακτικής συμπεριφοράς, έκτακτες κοινωνικές συνθήκες και ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (π.χ. στήριξη ανέργων, μέτρα διευκόλυνσης σε μισθωτούς που έχουν υποστεί σημαντική μείωση αποδοχών, σπουδαστές). Σύμφωνα με την ίδια τράπεζα, η εκτίμηση του κόστους αναφορικά με τον πιστοληπτικό κίνδυνο των πελατών λιανικής εξαρτάται από παραμέτρους που σχετίζονται με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των πελατών, το είδος και την αξία των προσφερόμενων εγγυήσεων³⁴⁰, καθώς και το σκοπό και το είδος των χρηματοδοτήσεων.

Παρομοίως, όπως επισημαίνει η [...] ³⁴¹, το επιτόκιο για τα καταναλωτικά δάνεια μπορεί να διαφοροποιείται οριακά ανάλογα με το προφίλ του κάθε πελάτη, τη διάρκεια του

³³⁶ Την ίδια θέση είχε εκφράσει η [...] και στην προγενέστερη υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της στο πλαίσιο της εξέτασης της συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο.

³³⁷ Σύμφωνα με την ανάλυση της ίδιας τράπεζας, στους λογαριασμούς ταμειτηρίου δεν υπάρχει χρονική δέσμευση ενώ στις προθεσμιακές καταθέσεις το επιτόκιο διαφέρει ανάλογα με τη χρονική διάρκεια. Διευκρινίζει ότι επί του παρόντος, καταθέσεις με προειδοποίηση δεν εμπεριέχονται στο προϊόντικό μίγμα των καταθετικών προϊόντων της τράπεζας.

³³⁸ Η εκάστοτε τράπεζα συμπεριλαμβάνει στην τιμολογιακή της πολιτική το σύνολο του κόστους παραγωγής της, το οποίο με τη σειρά του περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το κόστος άντλησης ρευστότητας, το διοικητικό κόστος, το πιστωτικό κόστος καθώς και το κόστος κεφαλαιακής επάρκειας. Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο.

³³⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁴⁰ Σύμφωνα μάλιστα με διευκρίνιση της [...] (βλ. σχετ. την [...] απαντητική επιστολή) το ύψος των τυχόν εξασφαλίσεων στα δανειακά προϊόντα που είναι διατεθειμένος να προσφέρει ο πελάτης της τράπεζας μειώνει την τιμή του προσφερόμενου προϊόντος. Καθώς η εξασφάλιση μειώνει τις κεφαλαιακές ανάγκες της τράπεζας, όσο μικρότερη είναι η εξασφάλιση τόσο μεγαλύτερη είναι η τιμή.

³⁴¹ Βλ. [...].

δανείου, το ύψος της χρηματοδότησης, την ύπαρξη και το ύψος τυχόν εξασφαλίσεων, το σκοπό της δανειοδότησης, το κόστος του χρήματος, κ.ά.³⁴².

Σύμφωνα με τη [...] ³⁴³, στην καταναλωτική πίστη υπάρχουν ορισμένες διαφοροποιήσεις στα επιτόκια μεταξύ των διαφόρων τύπων προϊόντων, όπου κάθε τύπος προσφέρεται στον πελάτη ανάλογα με το προφίλ του καθώς και τη σχέση που έχει αναπτύξει με την τράπεζα.

Κατά την [...] ³⁴⁴, η τιμολόγηση των προϊόντων καταναλωτικής πίστης είναι κατά βάση τυποποιημένη και κοινή για όλους τους πελάτες. Στη διαδικασία εκτίμησης του αναλαμβανόμενου κινδύνου λαμβάνονται υπόψη ιστορικά στοιχεία αναφορικά με την εξέλιξη των χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου πελατολογίου της τράπεζας (π.χ. εισόδημα, δείκτης δανειακής επιβάρυνσης, προηγούμενη πιστωτική ιστορία και συμπεριφορά του πελατολογίου) αλλά και προβλέψεις αναφορικά με τη μελλοντική εξέλιξη ορισμένων παραμέτρων σε μακρο-επίπεδο (π.χ. διαθέσιμο εισόδημα, κατάσταση στην αγορά εργασίας, εποπτικό και κανονιστικό πλαίσιο κ.λπ.).

Σχετικά με την τιμολόγηση στην καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών, η [...] ³⁴⁵ επισημαίνει ότι υπάρχουν μικρές διαφοροποιήσεις τόσο ανά προϊόν όσο και ενδεχομένως μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών πελατών βάσει εμπορικών συμφωνιών (π.χ. κάρτες που εκδίδονται σε πελάτες λογαριασμών μισθοδοσίας έχουν ελαφρώς μειωμένο επιτόκιο).

Η [...] ³⁴⁶ αναφέρει μεταξύ των παραγόντων που επηρεάζουν την τιμολόγηση, το κόστος ρευστότητας (ανάλογα με τη διάρκεια / το νόμισμα), το κόστος αντιστάθμισης σταθερού επιτοκίου, το κόστος κεφαλαίων, το κόστος διαχείρισης, υποστήριξης και λειτουργίας, τον κίνδυνο του πελάτη, τον βαθμό τυποποίησης / την πολυπλοκότητα προϊόντος (τύπος πελάτη), και τέλος το ύψος της χορήγησης.

Σύμφωνα με την [...] ³⁴⁷, η τιμολόγηση στην εν λόγω αγορά είναι η ίδια μεν για όλους, παρέχονται όμως κίνητρα για τη χρήση πιστωτικών καρτών μέσω των οποίων ο

³⁴² Περαιτέρω η [...] στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης Eurobank/ΤΤ είχε αναφέρει ότι οι βασικότεροι παράγοντες τιμολόγησης στα καταναλωτικά δάνεια είναι το κόστος χρήματος των τραπεζών, το λειτουργικό τους κόστος, ο σκοπός της χρηματοδότησης, η ίδια συμμετοχή του δανειολήπτη, η διάρκεια της χρηματοδότησης και η παροχή τυχόν εξασφαλίσεων. Επίσης κατά τη [...] τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία των πελατών δεν επηρεάζουν **κατά κανόνα** την τιμολόγηση στη λιανική τραπεζική καθώς αυτή χαρακτηρίζεται από το στοιχείο της μαζικότητας των προϊόντων και των χαρακτηριστικών τους, ενώ η τιμολόγηση των καρτών παραμένει σταθερή, βάσει τιμοκαταλόγου, και ισχύει για όλους τους πελάτες, χωρίς αλλαγές και διαφοροποιήσεις (βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της τράπεζας).

³⁴³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]. Στην ίδια απάντησή της η [...] επιπλέον αναφέρει ως σημαντικότερους παράγοντες τιμολόγησης των πιστωτικών καρτών και των καταναλωτικών δανείων το κόστος χρηματοδότησης, το κόστος επισφαλειών – διαχειρίσις επισφαλών.

³⁴⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁴⁵ Βλ. [...].

³⁴⁶ Ομοίως και στην καταναλωτική πίστη (εκτός καρτών). Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁴⁷ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

καταναλωτής μπορεί να μειώσει το κόστος χρήσης τους. Τα επιτόκια πάντως, όπως εκτιμά η ίδια τράπεζα, ήταν υψηλά ακόμα και πριν τη συγκέντρωση των τραπεζών.

Με βάση τα στοιχεία του φακέλου, το ύψος των επιτοκίων πιστωτικών καρτών, τόσο για αγορές όσο και για αναλήψεις μετρητών, εμφανίζει κατά την τελευταία τετραετία μια σχετική σταθερότητα³⁴⁸. Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι τιμές των επιτοκίων κατά τα πρόσφατα έτη.

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ						
	2013 -2014		2011 -2012		2009- 2010	
	ΑΓΟΡΕΣ	ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ	ΑΓΟΡΕΣ	ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ	ΑΓΟΡΕΣ	ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ
ALPHA BANK	17,75%	19,00%	17,75%	19,00%	17,00%	18,25%
CITIBANK	19,20%	21,45%	19,20%	21,45%	16,70%-18,70%*	19,95%
DINERS	19,20%	21,45%	19,20%	21,45%	16,40% -18,40%	19,75%
ΕΘΝΙΚΗ	15,69%- 15,72%	17,19%-17,22%	16,94%	18,44%	16,03%	17,53%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	15,95%- 16,95%	19,15%	16,95%	19,15%	15,75%	
EUROBANK	17,85%	20,00%	17,85%	20,00%	16,70%	

*Μείωση επιτοκίου για λοιπές συναλλαγές 2% μέσω του Προγράμματος Επιβράβευσης Συνέπειας 'Μειώνω', από 8 Ιανουαρίου 2009.
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος- Τα επιτόκια που παραθέτει η ΤτΕ αφορούν τα πλέον ενδεικτικά προϊόντα της κάθε τράπεζας.

Από την εξέταση των ως άνω τιμών προκύπτει ότι το ύψος του επιτοκίου που αφορά στις κάρτες τόσο του υπό εξαγορά κλάδου όσο και της Diners Co, εμφανίζεται σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με τις λοιπές τράπεζες αλλά και με το μέσο σταθμισμένο επιτόκιο πιστωτικών καρτών³⁴⁹.

Σύμφωνα με τη [...] (βλ. και προηγούμενες αποφάσεις τραπεζικών συγκεντρώσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού), η τιμολόγηση των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής, είναι σε κάποιο βαθμό εξατομικευμένη όσον αφορά στην επιτοκιακή επιβάρυνση και στις τυχόν προμήθειες, παρόλο που σε γενικές γραμμές ισχύει ότι και στις καταθέσεις λιανικής. Ομοίως, κατά τη [...] ³⁵⁰ (βλ. και προηγούμενες αποφάσεις E.A.), το επιτόκιο χορηγήσεων των επιχειρήσεων μπορεί να διαφοροποιείται (με πολύ μικρές διακυμάνσεις) ανάλογα με το ύψος του ποσού που αφορά το δάνειο, το σκοπό και την ίδια συμμετοχή (ως προς τα δάνεια), τη διάρκεια της κατάθεσης ή του δανείου, τη φύση των εξασφαλίσεων, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά/πιστοληπτικό προφίλ του πελάτη κ.ά. Αντίστοιχα, είναι δυνατόν να παρέχεται ειδικότερη, βάσει συμφωνίας, χρέωση για τραπεζικές υπηρεσίες προς συγκεκριμένους εταιρικούς πελάτες, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους³⁵¹.

³⁴⁸ Η έρευνα αφορά αφενός σε διαχρονικά στοιχεία για το ύψος του ονομαστικού επιτοκίου αγορών και αναλήψεων που δημοσιεύονται την ιστοσελίδα της ΤτΕ και τα οποία έχει διατηρήσει η Υπηρεσία σε σχετικό αρχείο, και αφετέρου σε τρέχοντα στοιχεία από τις ιστοσελίδες της Εθνικής, Eurobank και Πειραιώς καθώς και στοιχεία που προσκόμισε η Γνωστοποιούσα για την ίδια και τον υπό εξαγορά κλάδο.

³⁴⁹ Συγκεκριμένα τόσο η Citibank όσο και η Diners θέτουν ονομαστικό επιτόκιο αγορών 19,20%, υψηλότερο τόσο των λοιπών (ενδεικτικά αναφέρονται της Alpha Bank – 17,75%, της Eurobank – 17,85%, και της Πειραιώς – 15,95%) όσο και του μέσου σταθμικού της αγοράς (16,49%). Βλ. σχετικά www.bankofgreece.gr

³⁵⁰ Βλ. [...].

³⁵¹ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις E.A. 556/VI/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες και 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

ΣΤ.3.9. Διαφάνεια

Όπως έχει επισημάνει σε πρόσφατες αποφάσεις της Ε.Α.³⁵², και επιβεβαιώνουν η [...] ³⁵³ και οι λοιποί ανταγωνιστές, οι επηρεαζόμενες αγορές και υπο-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής και επιχειρηματικής και της αγοράς καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό διαφάνειας ως προς την τιμολόγηση και τους όρους συναλλαγών κυρίως λόγω της ενημέρωσης των πελατών τους από τις ίδιες, κατ' εφαρμογή των σε ισχύ οδηγιών και νόμων. Ειδικότερα, στις επηρεαζόμενες υπο-αγορές οι πίνακες επιτοκίων, εξόδων και λοιπών χρεώσεων αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος³⁵⁴, καθώς και τις ιστοσελίδες των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η διαφάνεια ενισχύεται επίσης και από τη διάθεση των πελατών να ερευνούν σε βάθος οποιαδήποτε συναλλαγή τους με τις Τράπεζες αλλά και να λαμβάνουν σχετικές πληροφορίες και από άλλες πηγές³⁵⁵.

Αντίστοιχα, σύμφωνα με τη [...] ³⁵⁶, με βάση την Κοινοτική Οδηγία 48/2008³⁵⁷, στην καταναλωτική πίστη, η διαφάνεια εξασφαλίζεται με την παράδοση στους ενδιαφερόμενους πελάτες, πριν τη σύναψη της σύμβασης, προσυμβατικής ενημέρωσης. Αυτή περιλαμβάνει αναλυτική πληροφόρηση, με βάση τις προτιμήσεις που έχει εκφράσει ο πελάτης (π.χ. είδος/ποσό/διάρκεια δανείου), ως προς:

- α. το κόστος του δανείου (επιτόκιο / έξοδα / ΣΕΠΠΕ)
- β. τις δόσεις του πελάτη (αριθμός / περιοδικότητα / ποσό)
- γ. τα δικαιώματα του πελάτη (υπαναχώρηση / πρόωρη αποπληρωμή / παροχή αντιγράφου της σύμβασης)
- δ. τις επιβαρύνσεις σε καθυστέρηση πληρωμής δόσης.

Παρομοίως, και η [...] ³⁵⁸ αναφέρει ότι η αγορά προσωπικών και καταναλωτικών δανείων λειτουργεί με υψηλό επίπεδο διαφάνειας όσον αφορά τους τιμολογιακούς και λοιπούς όρους αλλά και σε συμφωνία με τις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία και τους κανονισμούς επιταγές κανονιστικής συμμόρφωσης (υπολογισμοί ΣΕΠΠΕ, κανόνες διαφήμισης και επικοινωνίας κ.λπ.).

Αντίστοιχα, όσον αφορά την αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, η [...] ³⁵⁹ επισημαίνει ότι οι τιμολογούμενες υπηρεσίες βρίσκονται αναρτημένες σε όλα τα καταστήματα του Δικτύου καθώς και στην επίσημη ιστοσελίδα της τράπεζας. Επιπροσθέτως, ο πελάτης λαμβάνει, πριν τη σύναψη της σύμβασης (κατά την έκδοση της πιστωτικής κάρτας), αναλυτική προσυμβατική ενημέρωση που αναφέρει τους γενικούς όρους και τις προϋποθέσεις που διέπουν τη χορήγηση της κάρτας. Τέλος, οι κάτοχοι

³⁵² Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VI/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

³⁵³ Βλ. [...].

³⁵⁴ <http://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/deps-epitokia-sygkentrotika.xls>

³⁵⁵ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

³⁵⁶ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁵⁷ Βλ. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:133:0066:0092:EL:PDF>.

Η Οδηγία αφορά και την καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών.

³⁵⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁵⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

καρτών ενημερώνονται σε μηνιαία βάση με το αντίγραφο του λογαριασμού που λαμβάνουν. Σύμφωνα με την εν λόγω τράπεζα, στο πλαίσιο έρευνας σε ιστοχώρους άλλων Τραπεζών, προκειμένου να αντληθούν στοιχεία για τον ανταγωνισμό, διαπιστώνεται ότι οι κυριότερες ανταγωνίστριες διαθέτουν αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά των προσφερόμενων προϊόντων/υπηρεσιών. Επιπλέον, ολοένα και συχνότερα εντοπίζονται αναρτημένα νομικά έντυπα (π.χ. υποδείγματα συμβάσεων) και λεπτομερείς πίνακες τιμολόγησης.

Ωστόσο, όπως αναφέρει σε προγενέστερες απαντήσεις η [...] ³⁶⁰, η ενημέρωση των πελατών σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική είτε διαδικτυακά είτε μέσω της φυσικής παρουσίας στα υποκαταστήματα δεν συνεπάγεται την απόλυτη διαφάνεια έναντι του ανταγωνισμού για το σύνολο των τελικών χρεώσεων, διότι σε πολλές περιπτώσεις τα ιδιαίτερα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά κάθε πελάτη/συναλλαγής μπορεί να οδηγήσουν σε ελαφρές διαφοροποιήσεις ως προς τις προσφερόμενες τιμές/επιτόκια. Ειδικότερα, όσον αφορά στις χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής, οι πρακτικές που ακολουθούνται στο πλαίσιο των αναδιαρθρώσεων και ρυθμίσεων καθιστούν την αγορά χορηγήσεων λιανικής λιγότερο διαφανή, καθώς αφ' ενός δεν υπάρχει δημοσιευμένη σχετική πληροφόρηση σε επίπεδο internet και αφ' ετέρου γίνεται εντός τραπεζής ³⁶¹.

Αντίστοιχα, και η [...] ³⁶² αναφέρει ότι στον ευρύτερο τομέα των χορηγήσεων (συμπεριλαμβάνοντας και τις κάρτες) η αξιολόγηση π.χ. πιστοληπτικού κινδύνου και προφίλ πελατών διαμορφώνουν μερικώς ίσως περισσότερο εξειδικευμένους όρους τιμολόγησης και χαρακτηριστικών προϊόντος.

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, η διαφάνεια ως προς την τιμολόγηση ενδέχεται να μετριάζεται σε κάποιο βαθμό στις αγορές καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής τραπεζικής στις οποίες παρέχονται εξειδικευμένες και στοχευμένες υπηρεσίες και η τιμολόγηση εξαρτάται από παράγοντες που εξατομικεύονται βάσει του προφίλ της εκάστοτε επιχείρησης, όπως το μέγεθός της και η συνεργασία της με την τράπεζα σε πολλαπλά επίπεδα. Στις λοιπές αγορές καταθέσεων και χορηγήσεων, η τιμολόγηση των επιχειρήσεων είναι ευχερώς παρατηρήσιμη από τους ανταγωνιστές τους.

ΣΤ.3.10. Αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών

Σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις της Ε.Α. ³⁶³, στις υπό-αγορές των καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής, οι όροι παροχής υπηρεσιών και τιμολόγησης καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό μεμονωμένα από τα τραπεζικά ιδρύματα, οι δε σχετικές συμβάσεις είναι εν γένει προδιατυπωμένες και δεν υπόκεινται σε εκτεταμένη διαπραγματευτική ισχύς των πιστωτικών ιδρυμάτων και των πελατών τους. Σημαντικότερη διαπραγματευτική ισχύς των αγοραστών έναντι της τράπεζας φαίνεται να υφίσταται στην υπό-αγορά της

³⁶⁰ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013-Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο, καθώς και την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...], στο πλαίσιο εξέτασης της ίδιας συγκέντρωσης.

³⁶¹ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013-Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

³⁶² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁶³ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

χρηματοδότησης επιχειρήσεων, και δη των μεγάλων επιχειρήσεων, όπου οι αγοραστές δύνανται να χρησιμοποιήσουν ως διαπραγματευτικά όπλα το μέγεθος του όγκου των εργασιών που επιτυγχάνεται μέσω αυτών και το αντίστοιχο ύψος του κέρδους που οι πελάτες αυτοί συνεπάγονται για την τράπεζα.

Σύμφωνα με τη [...] ³⁶⁴, υφίσταται διαπραγματευτική ισχύς των καταναλωτών στις σχετικές/επηρεαζόμενες αγορές η οποία προκύπτει από το μηδαμινό κόστος μεταστροφής και την τάση παράλληλης εξυπηρέτησης από περισσότερες της μίας ή και των δύο τραπεζών (multibanking). Οι συχνές αλλαγές επιτοκίων ανά προϊόν ανά τράπεζα αποδεικνύουν αυτή την ανταγωνιστική δυναμική. Παρομοίως, όπως αναφέρει η [...] ³⁶⁵, ο πελάτης έχει ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη υπό την έννοια ότι είναι ελεύθερος να επιλέξει την τράπεζα και το προϊόν/υπηρεσία που θα του παρέχει την πιο κατάλληλη, για τα δικά του δεδομένα, λύση. Λαμβάνει δε από όλες τις τράπεζες προσυμβατικές ενημερώσεις που καθιστούν σαφείς τους όρους δανειοδότησης και ως εκ τούτου είναι σε θέση να επιλέξει την πιο συμφέρουσα για αυτόν χορήγηση.

Κατά την [...] ³⁶⁶ αυξημένη παρουσιάζεται υπό τις παρούσες συνθήκες η διαπραγματευτική ισχύς κυρίως των καταθετών η οποία όμως εξαρτάται από τις ανάγκες της κάθε Τράπεζας σε κάθε δεδομένη στιγμή. Η έλλειψη ρευστότητας επιτρέπει στον καταθέτη να επιδιώξει καλύτερο επιτόκιο το οποίο όμως με την σειρά του ενσωματώνεται στα δανειακά επιτόκια. Η ανάγκη για βελτίωση της Κεφαλαιακής Επάρκειας οδηγεί σε αναζήτηση από την πλευρά της Τράπεζας εξασφαλίσεων μέσω των οποίων ο δανειολήπτης μπορεί να διαπραγματευτεί την τελική τιμή του προϊόντος. Σε γενικές γραμμές, κάτω από ομαλές συνθήκες επαρκούς προσφοράς οι Τράπεζες φροντίζουν από μόνες τους να ενσωματώσουν στις τιμές χαρακτηριστικά που δίνουν κίνητρα στους πελάτες τους.

Αντίστοιχα, σε προγενέστερη απάντησή της η [...] ³⁶⁷ επισημαίνει αναφορικά με τις καταθέσεις και χορηγήσεις Λιανικής Τραπεζικής ότι «[v]πάρχει διακύμανση στην διαπραγματευτική ισχύ των αγοραστών/πελατών, αναλόγως με τον τομέα της αγοράς». Πιο συγκεκριμένα, στην αγορά των καταθέσεων και ειδικότερα όσον αφορά στις προθεσμιακές καταθέσεις, η διαπραγματευτική ισχύς των πελατών έχει αυξηθεί σημαντικά την τελευταία τετραετία, αφενός λόγω της επιδίωξης των πιστωτικών ιδρυμάτων να προσελκύσουν όσο το δυνατό περισσότερες καταθέσεις και αφετέρου λόγω της βούλησης των πελατών να αναπληρώσουν μέρος του συρρικνούμενου εισοδήματός τους από άλλες πηγές, διεκδικώντας τις υψηλότερες δυνατές αποδόσεις για τις καταθέσεις τους. Σημαντικότερη ένδειξη της διαπραγματευτικής ισχύος των πελατών είναι η επί μακρόν διατήρηση των επιτοκίων προθεσμιακών καταθέσεων της ελληνικής αγοράς σε πολύ υψηλά επίπεδα σε σύγκριση με τα συνήθη επιτόκια αναφοράς (Euribor,

³⁶⁴ Βλ την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁶⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁶⁶ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁶⁷ Βλ σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Libor κ.λπ.). Όσον αφορά τις χορηγήσεις λιανικής, η [...] ³⁶⁸, επιβεβαιώνει προγενέστερη άποψη της, αναφέροντας ότι στην καταναλωτική πίστη η τιμολόγηση δεν αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ πελάτη-Τράπεζας.

Αντίθετη άποψη έχει εκφράσει στο πλαίσιο εξέτασης προηγούμενης συγκέντρωσης η [...] ³⁶⁹, η οποία ανέφερε ότι κατά κανόνα οι πελάτες λιανικής τραπεζικής (ιδιώτες, επαγγελματίες, μικρές επιχειρήσεις) δεν έχουν σημαντική διαπραγματευτική ισχύ. Παρομοίως, η [...] ³⁷⁰, εκτιμά ότι η διαπραγματευτική ισχύς των πελατών αναφορικά με το επιτόκιο, κατά τη χορήγηση των προϊόντων είναι μάλλον περιορισμένη. Μεγαλύτερο εύρος επιλογών υφίσταται α) σε προϊόντα τα οποία παρέχονται με εμπράγματη εξασφάλιση (οπότε και το τελικό επιτόκιο του δανείου εξαρτάται ως ένα βαθμό από το είδος και την ποιότητα της εξασφάλισης) και β) ως προς την περίοδο αποπληρωμής (ιδίως για τα καταναλωτικά δάνεια).

Όσον αφορά στα προϊόντα επιχειρηματικής τραπεζικής, σύμφωνα με τη [...] ³⁷¹ στην τραπεζική επιχειρήσεων είναι δυνατή η στενότερη σχέση με τον πελάτη και η δημιουργία εξειδικευμένων και στοχευμένων υπηρεσιών. Πέραν της επιλογής των προϊόντικών χαρακτηριστικών, οι ομάδες αναλαμβάνουν το σχεδιασμό και την αναγκαία παραμετροποίηση στα συστήματα των υποστηρικτικών μονάδων της Τράπεζας. Έτσι εξασφαλίζεται η σωστή εισαγωγή και ο έλεγχος των προϊόντων στην αγορά. Ως εκ τούτου η τιμολόγηση των υπηρεσιών επιχειρηματικής είναι σε κάποιο βαθμό εξατομικευμένη. Το επιτόκιο για τις επιχειρηματικές καταθέσεις και αντίστοιχα το επιτόκιο χορηγήσεων μπορεί να διαφοροποιείται (σε πολύ μικρά όρια) ανάλογα με το ύψος του ποσού που αφορά η κατάθεση ή το δάνειο, την ίδια συμμετοχή (ως προς τα δάνεια), τη διάρκεια της κατάθεσης ή του δανείου, τη φύση των εξασφαλίσεων, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του πελάτη (ως προς τα δάνεια) κ.ά. Αντίστοιχα, δύναται να παρέχεται ειδικότερη, βάσει συμφωνίας, χρέωση για τραπεζικές υπηρεσίες προς συγκεκριμένους εταιρικούς πελάτες, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των πελατών κ.λπ.

Αντίστοιχη θέση είχαν εκφράσει στο πλαίσιο εξέτασης προηγούμενης συγκέντρωσης και η [...] και η [...]. Συγκεκριμένα, η [...] ³⁷² είχε αναφέρει ότι η τιμολόγηση επιχειρηματικής τραπεζικής διενεργείται σε εξατομικευμένη βάση και οι επιχειρήσεις/πελάτες έχουν δυνατότητες διαπραγμάτευσης, τις οποίες ασκούν σε κάθε περίπτωση. Προκειμένου δε να διατηρήσουν αυτή τη δυνατότητά τους, «[οι] επιχειρήσεις/πελάτες διατηρούν ενεργή σχέση με περισσότερες Τράπεζες, έτσι ώστε να μπορούν σε κάθε περίπτωση να επιλέγουν τη βέλτιστη για τους ίδιους προσφορά». Σύμφωνα με τη [...] ³⁷³, διαπραγματευτική ισχύ έχουν μεγάλοι πελάτες και ιδίως όμιλοι

³⁶⁸ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁶⁹ Βλ. απαντητική επιστολή υπ' αριθ. πρωτ. [...] της [...] στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο.

³⁷⁰ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁷¹ Βλ. σχετικά [...].

³⁷² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

³⁷³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

επιχειρήσεων, ανάλογα με τον κύκλο εργασιών τους, τον όγκο των διενεργούμενων μέσω της τράπεζας συναλλαγών τους και τη φερεγγυότητά τους.

Γενικότερα, όπως επισημαίνει η [...] ³⁷⁴, η αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος που έχει συντελεστεί τους τελευταίους 24 μήνες έχει επιδράσει μερικώς στη συμπεριφορά και τις απαιτήσεις των πελατών. Καθώς ο ανταγωνισμός συνεχίζει να λειτουργεί εντατικά, η διαπραγματευτική ισχύς παραμένει καθοριστικός παράγοντας στη διαμόρφωση των προϊόντων που προσφέρονται τελικά σε κάθε περίπτωση.

ΣΤ.3.11. Κόστος Μεταστροφής

Το κόστος μεταστροφής (switching costs) σε νέους προμηθευτές/τράπεζες είναι εν γένει μικρό, ενώ οι απαιτούμενες διαδικασίες μεταφοράς μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων είναι άμεσες ³⁷⁵. Ειδικότερα, η μετακίνηση των πελατών από τράπεζα σε τράπεζα, κύριος λόγος της οποίας φαίνεται να είναι η ισχύουσα τιμολόγηση, σε γενικές γραμμές υλοποιείται αυθημερόν ή την επόμενη εργάσιμη μέρα ³⁷⁶ με όλους τους διαθέσιμους τρόπους που μπορούν να υποστηριχθούν από κάθε τράπεζα. Δεν προκύπτει η ύπαρξη ασύμμετρης πληροφόρησης, καθώς η σχετική πληροφορία ως προς τους όρους και τα επιτόκια καταθετικών προϊόντων των τραπεζών είναι εύκολα διαθέσιμη με την απλή επίσκεψη σε οποιοδήποτε υποκατάστημα τράπεζας, ενώ σχετική πληροφόρηση παρέχει σε σημαντικό βαθμό και ο οικονομικός τύπος καθώς και οι ιστοσελίδες των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το κόστος μεταστροφής των καταναλωτών σε άλλους προμηθευτές εκτιμάται ως σχετικά χαμηλό ³⁷⁷, ενώ η διαδικασία μεταφοράς μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων έχει απλοποιηθεί ³⁷⁸. Εντούτοις το κόστος μεταστροφής εκτιμάται υψηλότερο όσον αφορά στις υπό-αγορές των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής, της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, καθώς και στις υπό-αγορές των καταθέσεων προθεσμίας και χορηγήσεων επιχειρήσεων. Και αυτό διότι:

³⁷⁴ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁷⁵ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank-Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

³⁷⁶ Η διαδικασία μεταφοράς σε άλλη τράπεζα στην Ελλάδα είναι άμεση. Πέρα από την ανάληψη μετρητών, η μεταστροφή σε άλλη τράπεζα πραγματοποιείται με αυθημερόν έκδοση τραπεζικής επιταγής ή μέσω αποστολής εμβάσματος στο λογαριασμό του πελάτη στην Τράπεζα που επιθυμεί και ο πελάτης επιβαρύνεται με τα νόμιμα έξοδα για τις ανωτέρω υπηρεσίες.

³⁷⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank-Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

³⁷⁸ Προς αυτή δε την κατεύθυνση συμβάλλει και το πρόσφατο σχετικό φάσμα ρυθμίσεων, ιδίως ο υιοθετηθείς το 2009 από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών Κώδικας Συμπεριφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο Κώδικας Συμπεριφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων υιοθετήθηκε από τον τραπεζικό κλάδο το 2008, σε συνέχεια πρόσκλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο την ενίσχυση της κινητικότητας των δικαιούχων ατομικών λογαριασμών και τέθηκε σε ισχύ από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών το Νοέμβριο 2009. Βλ. ηλεκτρονικό έντυπο Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών <http://www.hba.gr/5Ekdosis/kodikos/Metafora-2Preview.pdf>. Δυνάμει αυτού, τα πιστωτικά ιδρύματα υπέχουν υποχρέωση πληροφόρησης μέσω αναλυτικών οδηγιών και υποδειγμάτων, των δικαιούχων προσωπικών λογαριασμών όψεως (τρεχούμενους) και ταμιευτηρίου που επιθυμούν τη διακοπή της συνεργασίας τους με το παλαιό πιστωτικό ίδρυμα και τη μεταφορά του λογαριασμού τους σε νέο, ενώ παράλληλα εισάγεται η έννοια του νέου πιστωτικού ιδρύματος ως Πρωταρχικού Σημείου Επικοινωνίας, το οποίο διαμεσολαβεί μεταξύ του παλαιού πιστωτικού ιδρύματος και του δικαιούχου του λογαριασμού, για τη μεταφορά τυχόν διαθέσιμων υπολοίπων και αυτόματων πληρωμών στο νέο λογαριασμό, την απενεργοποίηση/«κλείσιμο» του παλαιού (προαιρετικά), κ.λπ., με αποτέλεσμα ο δικαιούχος να απαλλάσσεται από τα σχετικά διαδικαστικά «βάρη».

- οι καταθέσεις προθεσμίας δεσμεύουν τα κεφάλαια του καταθέτη για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (συνήθως από 1 έως και 12 μήνες), και η αποδέσμευσή τους πριν από τη λήξη του προσυμφωνημένου χρονικού διαστήματος πραγματοποιείται με την επιβολή στον καταθέτη χρηματικής ποινής (penalty)³⁷⁹, ενώ
- όσον αφορά στις χορηγήσεις, ιδίως αυτές που εξασφαλίζονται με εμπράγματα ασφάλειες, η μεταστροφή του δανειολήπτη σε νέα τράπεζα είναι σύνθετη διαδικαστικά (π.χ. από απόψεως απαιτούμενου για τη μεταφορά χρόνου, λήψης εγκρίσεως από τον εκδοχέα/νέο πιστωτικό ίδρυμα). Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η παρούσα οικονομική συγκυρία δυσχεραίνει τη μετακίνηση των πελατών λόγω της διαφαινόμενης απροθυμίας των τραπεζών να αναλάβουν νέες χορηγήσεις, γεγονός που αποδεικνύεται από τη ραγδαίως φθίνουσα πορεία των προγραμμάτων μεταφοράς υπολοίπου.

Με την ανωτέρω εκτίμηση συντάσσεται και η [...] ³⁸⁰, κατά την οποία το κόστος μεταστροφής (switching costs) σε νέους προμηθευτές/τράπεζες, είναι εν γένει αμελητέο. Ιδίως ως προς τις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως και ταμειυτηρίου λιανικής καθώς και στην υπο-αγορά καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής τραπεζικής, η διαδικασία μεταφοράς μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων έχει απλοποιηθεί και τα συνδεδόμενα με αυτή κόστη είναι περιορισμένα. Σε αυτή δε την κατεύθυνση συμβάλλει και ο Κώδικας Συμπεριφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων που υιοθετήθηκε το 2009 από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών. Αναφορικά δε με τις υπό-αγορές των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής και καταθέσεων προθεσμίας επιχειρηματικής, και η [...] ³⁸¹ εκτιμά ότι το κόστος μεταστροφής είναι υψηλότερο.

Σύμφωνα με την [...] ³⁸², το κόστος μεταστροφής τόσο από όσο και προς την Τράπεζα συνίσταται όχι τόσο σε οικονομικές επιβαρύνσεις αλλά κυρίως στην ανάγκη διάθεσης χρόνου για την εξέταση των διάφορων εναλλακτικών που διαθέτουν οι καταναλωτές. Με δεδομένο, ωστόσο, το γεγονός ότι ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια, και το κόστος αυτό (ο χρόνος που πρέπει να διατεθεί για την μελέτη των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά) μειώνεται. Το κόστος μεταστροφής των δανείων με εμπράγματα εξασφαλίσεις είναι υψηλότερο, λόγω ιδίως της εκ νέου εγγραφής βαρών και άρσης των προηγούμενων.

³⁷⁹ Ητοι κόστος πρόωρης απόδοσης κεφαλαίου (προεξοφλητικό επιτόκιο), το οποίο συνήθως ανέρχεται έως και στο σύνολο/ύψος των δεδουλευμένων τόκων και υπολογίζεται ως ποσοστό επί του κεφαλαίου πρόωρης ρευστοποίησης, επί τις ημέρες που απομένουν έως την αρχικά συμφωνηθείσα ημερομηνία λήξης της προθεσμιακής κατάθεσης. Το κόστος αυτό αντικατοπτρίζει το κόστος χρήματος της τράπεζας κατά την πρόωρη απόδοση μιας προθεσμιακής κατάθεσης. Ο τρόπος υπολογισμού της πρόωρης απόδοσης κεφαλαίου στις προθεσμιακές καταθέσεις περιγράφεται συνήθως σε αναρτητέα στις διαδικτυακές σελίδες των πιστωτικών ιδρυμάτων έντυπα, τα οποία ανευρίσκονται και στα κατά τόπους καταστήματα.

³⁸⁰ Βλ. [...].

³⁸¹ Βλ. [...].

³⁸² Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

Αντίστοιχη είναι και η άποψη της [...] ³⁸³, κατά την οποία το κόστος μεταστροφής δεν είναι σημαντικό από τη στιγμή που διαδικαστικά μόνο τα στεγαστικά δάνεια απαιτούν περισσότερο χρόνο. Το κόστος μεταστροφής υπό κανονικές συνθήκες αγοράς είναι συνήθως χρηματοοικονομικό (μείωση επιτοκίων στα δάνεια / αύξηση επιτοκίων στις καταθέσεις) και λειτουργεί υπέρ του πελάτη, αυτό ωστόσο δεν γινόταν κατά το παρελθόν όταν δραστηριοποιούνταν περισσότερες Τράπεζες στην Ελλάδα.

Σε αντιστοιχία με τα ανωτέρω, η [...] ³⁸⁴ επισημαίνει ότι το κόστος μεταστροφής δεν είναι σημαντικό σε βαθμό που να επηρεάζει ενδεχόμενη μετακίνηση της πελατείας από τράπεζα σε τράπεζα. Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται κίνδυνος επηρεασμού, παρεμπόδισης ή μόχλευσης του ανταγωνισμού και ως εκ τούτου δεν θίγεται κάποιος από τους υφιστάμενους ανταγωνιστές, ούτε περιορίζεται η δυνατότητα εισόδου δυνητικών ανταγωνιστών στις σχετικές αγορές. Ομοίως, οι υπόλοιπες ερωτηθείσες ανταγωνίστριες της Alpha Bank τράπεζες, [...] ³⁸⁵ και [...] ³⁸⁶, αναφέρουν ότι το κόστος μεταστροφής στη μετακίνηση των καταναλωτών μεταξύ ανταγωνιστών είναι μηδενικό. Ειδικά ως προς την καταναλωτική πίστη, η [...] αναφέρει ότι το κόστος μεταστροφής σχετίζεται με τα προϊόντα μεταφοράς υπολοίπου ³⁸⁷.

Ειδικότερα, στην καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών, η [...] ³⁸⁸ εκτιμά ότι το κόστος μεταστροφής είναι μικρό. Η [...] επισημαίνει την πληθώρα προϊόντων «μεταφοράς υπολοίπων» πιστωτικών καρτών που εμφανίστηκαν κατά τα προηγούμενα έτη, ενώ όπως προκύπτει από σχετική έρευνα της Γ.Δ.Α., η πλειοψηφία των τραπεζικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά συνεχίζει να προσφέρει προγράμματα μεταφοράς υπολοίπου πιστωτικών καρτών. Ωστόσο, αν και δεν υπάρχει μεγάλη ομοιομορφία στα στοιχεία που τηρούν οι τράπεζες, ο αριθμός των πελατών που έχει επωφεληθεί από τα σχετικά προγράμματα είναι μάλλον μικρός ³⁸⁹.

³⁸³ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁸⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁸⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁸⁶ Όπως έχει επισημάνει στο πλαίσιο προηγούμενης έρευνας (βλ. [...] απαντητική επιστολή [...] στο πλαίσιο εξέτασης Εθνική Τράπεζα/Eurobank) η [...] το γεγονός ότι οι πελάτες (ιδιώτες και επιχειρήσεις) έχουν δανειακές σχέσεις με περισσότερες από μια τράπεζες κάνει τη μετακίνηση σε άλλη τράπεζα ακόμη πιο εύκολη, καθώς δεν υπάρχει «ρίσκο γνωριμίας». Μια ακόμη παράμετρος που κάνει πιο εύκολη τη μετακίνηση πελατείας από τράπεζα σε τράπεζα είναι η γενική ομοιομορφία των τραπεζικών προϊόντων σε ότι αφορά τα ενδογενή χαρακτηριστικά τους, όπως η συχνότητα των εκτοκισμών, η περιοδικότητα της καταβολής δόσεων τόκων ή/και δόσεων κεφαλαίου, η διάρκεια χρηματοδοτήσεων κ.λπ. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει «προϊοντικό ρίσκο» ή ρίσκο προσαρμογής κατά τη διάρκεια μεταφοράς μιας χρηματοδότησης από μια τράπεζα σε άλλη.

³⁸⁷ Επί του συγκεκριμένου κόστους μεταστροφής, η [...] διευκρινίζει ότι:

α) για την μεταφορά υπολοίπου από την [...] προς άλλες τράπεζες, δεν υπάρχουν χρεώσεις ή άλλα διαδικαστικά για τον πελάτη εμπόδια.

β) για την μεταφορά υπολοίπου από άλλες τράπεζες προς την [...], εφαρμόζεται το ισχύον τιμολόγιο που προβλέπει (i) την είσπραξη δαπάνης αξιολόγησης αιτήματος καθώς και, εφόσον αυτό εγκριθεί, (ii) τον συμψηφισμό της ως άνω με την εφάπαξ λειτουργική και διαχειριστική δαπάνη του δανείου. Επισημαίνεται ότι τα έξοδα που σχετίζονται με την αποστολή εμβάσματος σε άλλη Τράπεζα δεν επιβαρύνουν τον πελάτη, αλλά την [...]. Η διαδικασία ολοκληρώνεται άμεσα και χωρίς καμία πρακτική δυσκολία για τον πελάτη.

³⁸⁸ Βλ. [...].

³⁸⁹ Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή), η τράπεζα έλαβε τα τελευταία έτη περιορισμένο αριθμό αιτημάτων δανείου συγκέντρωσης οφειλών, ενώ

ΣΤ.3.12. Άμεσοι ή «στενοί» ανταγωνιστές

α) Οι απόψεις της Γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών της

Σύμφωνα με τις απαντήσεις πολλών τραπεζικών ιδρυμάτων, υπάρχουν τόσο εγχώρια όσο και ξένα τραπεζικά ιδρύματα με ευρύ δίκτυο καταστημάτων, ισχυρό σήμα και σημαντική φήμη, τα οποία στην πλειοψηφία τους παρέχουν παρόμοιο φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών και ανταγωνίζονται ισότιμα ασκώντας αξιόλογες ανταγωνιστικές πιέσεις. Επιπλέον, η πλειοψηφία των δραστηριοποιούμενων τραπεζών υποστηρίζει ότι υφίσταται υψηλός βαθμός εναλλαξιμότητας μεταξύ των προϊόντων και υπηρεσιών διαφορετικών παρόχων, τόσο αναφορικά με το εύρος και τα χαρακτηριστικά των προϊόντων όσο και την τιμολογιακή τους πολιτική³⁹⁰.

Η [...] ³⁹¹ εκτιμά ότι [...], αφού διαθέτουν πλήρες φάσμα χρηματοπιστωτικών προϊόντων, ευρύτατο δίκτυο πανελλαδικής κάλυψης, μακρά εμπειρία και αναγνωσιμότητα, και επαρκή κεφαλαιοποίηση. Επισημαίνει δε, ότι δεν πρέπει να υποτιμώνται μικρότεροι παίκτες όπως [...] που σε ορισμένους επαγγελματικούς κλάδους ή τοπικές κοινωνίες είναι πολύ δημοφιλείς. Επίσης δεν πρέπει να παραβλέπεται η [...]. Επιπλέον, η [...] δεν θεωρεί ότι με [...] έχει κάποια μεγαλύτερη εγγύτητα από πλευράς ανταγωνισμού από ό,τι με τις άλλες τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια.

Κατά την [...] ³⁹² στην εγχώρια αγορά όπως έχει διαμορφωθεί μετά τις συγκεντρώσεις των τελευταίων δύο ετών, μικρή σημασία έχει να ξεχωρίσει κάποια εκ των τριών άλλων συστημικών τραπεζών ως στενότερο ανταγωνιστή της, τόσο όσον αφορά το φάσμα παρεχόμενων υπηρεσιών, την τιμολόγηση όσο και τη δύναμη στην αγορά. Στο πλαίσιο αυτό θεωρεί και τις τρεις άλλες συστημικές τράπεζες ως κύριους ανταγωνιστές της. Εκτιμά ωστόσο ότι αναφορικά με το μέγεθος του δικτύου ότι η Γνωστοποιούσα αποτελεί το στενότερο ανταγωνιστή της.

Παρομοίως, η [...] ³⁹³ εντοπίζει ως στενότερους ανταγωνιστές της τις υπόλοιπες τρεις συστημικές τράπεζες, ενώ παράλληλα κρίνει ότι ο ανταγωνισμός με τη Γνωστοποιούσα είναι ιδιαίτερος στην αγορά των καρτών. Αναφορικά δε με την αγορά των

καθ' όλη τη διάρκεια του 2013, λιγότεροι από 300 πελάτες πιστωτικών καρτών πραγματοποίησαν μεταφορά υπολοίπου προς άλλες τράπεζες, και λιγότεροι από 400 πελάτες μετέφεραν τα υπόλοιπα των πιστωτικών καρτών τους στη [...]. Για την [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή), δεν είναι εφικτός ο υπολογισμός των πελατών που απέκτησαν ή έκλεισαν κάρτα με σκοπό τη μεταφορά υπολοίπου, ωστόσο το ποσοστό εισροών υπολοίπων από άλλες τράπεζες εκτιμάται σε επίπεδο κατώτερο του 0,7%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό εκροών σε επίπεδο κατώτερο του 0,1% επί των υπολοίπων. Αντίστοιχα, από τα στοιχεία που προσκόμισε η [...], προκύπτει ότι το ετήσιο ποσό μεταφερόμενων υπολοίπων καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών κυρίως προς το μέσο χρεωστικό υπόλοιπο του έτους από και προς την τράπεζα δεν υπερβαίνει το ύψος του 0,5%. Επιπλέον, σε χαμηλά ποσοστά κυμαίνονται και πελάτες της [...] που προχώρησαν σε μεταφορές υπολοίπων από και προς τη [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]). Σημειώνεται ότι η [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή) έχει σταματήσει να προσφέρει τα σχετικά προγράμματα από το 2010.

³⁹⁰ Βλ. ενδεικτικά τις υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...], [...] απαντητική επιστολή [...]

³⁹¹ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁹² Βλ. σχετικά την αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁹³ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

πιστωτικών καρτών, η [...] ³⁹⁴ θεωρεί ως στενότερους ανταγωνιστές ως προς το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών τις τράπεζες [...] και [...], ως προς την τιμολόγηση και το δίκτυο τις [...] και [...], ενώ σε σχέση με τη δύναμη στην αγορά τις [...] και [...]. Αντίστοιχα, στην αγορά των καταναλωτικών δανείων, η [...] εκτιμά ότι στενότερος ανταγωνιστής της είναι η [...] και ακολουθεί η [...]. Αντιθέτως οι [...] και [...] λόγω του διαφορετικού και εξειδικευμένου μοντέλου λειτουργίας που ακολουθούν σε σχέση με τις υπόλοιπες τράπεζες κρίνουν ότι δεν είναι δυνατή η σύγκρισή τους με αυτές υπό τη στενή έννοια του όρου ³⁹⁵.

β) Η εκτίμηση της Επιτροπής - Υπολογισμός του Συντελεστή εκτροπής στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών

Ως συντελεστής εκτροπής (Diversion Ratio ή DR), νοείται το μέγεθος που εκφράζει το μέρος της μειωμένης ζητούμενης ποσότητας του προϊόντος/υπηρεσίας μιας επιχείρησης λόγω αύξησης της τιμής του/της, που «μεταφέρεται» σε άλλη δραστηριοποιούμενη στην ίδια σχετική αγορά επιχείρηση. Με άλλα λόγια, υποδηλώνει πώς κατανέμεται η πελατεία που μετακινείται προς ανταγωνιστές της επιχείρησης ως αποτέλεσμα της αύξησης της τιμής του προϊόντος/υπηρεσίας που διαθέτει.

Ο υπολογισμός του συντελεστή εκτροπής συμβάλλει στη διάκριση μεταξύ υποκατάστατων και μη προϊόντων ³⁹⁶. Ειδικότερα, όσο πιο υψηλή είναι η τιμή του συντελεστή, τόσο πιο στενά υποκατάστατα είναι τα εξεταζόμενα προϊόντα ή τουλάχιστον αντιμετωπίζονται ως τέτοια από τους καταναλωτές ³⁹⁷. Συνεπώς, εάν ο συντελεστής ισούται με τη μονάδα (ή είναι ίσος με 100%, καθώς συνήθως εκφράζεται ως ποσοστό), τα εξεταζόμενα προϊόντα είναι πλήρως υποκατάστατα, ενώ στην περίπτωση που ο συντελεστής είναι μηδενικός, τα εξεταζόμενα προϊόντα θεωρούνται από τους καταναλωτές μη υποκατάστατα ή «άσχετα» μεταξύ τους.

Η χρήση του συντελεστή από τις Αρχές Ανταγωνισμού λαμβάνει χώρα πρωτίστως κατά την εξέταση οριζόντιων συγκεντρώσεων σε αγορές με διαφοροποιημένα προϊόντα με σκοπό την οριοθέτηση της εκάστοτε σχετικής αγοράς και ως πρώτη ένδειξη των επιπτώσεων της εξεταζόμενης συγκέντρωσης στη λειτουργία του ανταγωνισμού σε

³⁹⁴ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

³⁹⁵ Συγκεκριμένα, η [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή) εκτιμά ότι με δεδομένο το μοντέλο λειτουργίας της το οποίο «[...]» και το οποίο «συνεπάγεται τόσο μικρότερα μεγέθη, όσο και μικρότερο δίκτυο, όσο και συγκεκριμένο φάσμα προσφερόμενων προϊόντων, τα οποία ωστόσο προσφέρονται από την Τράπεζα με τιμολόγηση στα επίπεδα του ανταγωνισμού» σε συνδυασμό με τη σημερινή δομή του εγχώριου τραπεζικού κλάδου η σύγκριση με άλλα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα δεν είναι δυνατή. Στο ίδιο πνεύμα η [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή), επισημαίνει ότι ο τρόπος λειτουργίας της «περιορίζεται σε συγκεκριμένα προϊόντα και απευθύνεται σε συγκεκριμένους πελάτες (Wealth Management / Μεγάλες Επιχειρήσεις). Λόγω του μικρού μεγέθους μας θεωρούμε ότι δεν υφίσταται για εμάς ανταγωνισμός με την στενή έννοια του όρου. Θεωρούμε ότι μόνο το μέγεθος του δικτύου μπορεί να θεωρηθεί μειονέκτημα όχι όμως σε σχέση με το δίκτυο άλλων τραπεζών αλλά περισσότερο με την εφαρμογή της στρατηγικής μας».

³⁹⁶ Βλ. σχετικά Hausman, Leonard & Zona, (1992) A proposed method for analyzing competition among differentiated products, Antitrust Law Journal, 60, σελ. 889-900.

³⁹⁷ Ητοι, ενδέχεται τα προϊόντα να διαφέρουν ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά τους, ωστόσο κατά τους καταναλωτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη της ίδιας ανάγκης.

αυτή³⁹⁸. Όσο μεγαλύτερος είναι ο συντελεστής εκτροπής μεταξύ των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, τόσο πιο πιθανό είναι τα αποτελέσματα της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό να είναι σημαντικά, καθώς οι συμμετέχουσες στην υπό κρίση πράξη εταιρίες προσφέρουν άμεσα εναλλάξιμα προϊόντα³⁹⁹.

Εν προκειμένω, υποστηρίζεται από όλες σχεδόν τις εταιρίες στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών, ότι τα προϊόντα σε έκαστη εκ των εξεταζόμενων αγορών θεωρούνται ως σχετικά ομοιογενή, καθώς τα βασικά τους χαρακτηριστικά είναι τα ίδια. Παρόλα αυτά, δεδομένου ότι οι καταναλωτές εκλαμβάνουν ως σημαντικούς παράγοντες στην τελική επιλογή τους τυχόν διαφοροποιήσεις στους όρους αποπληρωμής και λοιπές διευκολύνσεις, καθώς και το σήμα, τη φήμη και την αξιοπιστία του εκάστοτε πιστωτικού ιδρύματος, γίνεται δεκτό εν προκειμένω ότι τα τραπεζικά προϊόντα παρουσιάζουν στην πράξη μεταξύ τους παραμέτρους διαφοροποίησης.

Όσον αφορά στον υπολογισμό του συντελεστή εκτροπής, αν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την εκτίμηση της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή του προϊόντος/υπηρεσίας και τη σταυροειδή ελαστικότητα ως προς την τιμή μεταξύ των προϊόντων/υπηρεσιών υπό εξέταση, τότε ο συντελεστής εκτροπής είναι $DR = \frac{\eta^{\text{cross}}}{\eta}$, όπου η^{cross} η σταυροειδής ελαστικότητα ως προς την τιμή μεταξύ των προϊόντων/υπηρεσιών και η η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή του προϊόντος/υπηρεσίας⁴⁰⁰.

Συγκεκριμένα, ο συντελεστής εκτροπής μεταξύ της εταιρίας Α και της εταιρίας Β είναι:

$$DR_{AB} = \left(\frac{s_B}{\sum_{i=1}^n s_i - s_A} \right) * 100 = x\% \quad ^{401},$$

$\sum_{i=1}^n s_i = 100\%$ το άθροισμα των μεριδίων αγοράς των n προϊόντων/υπηρεσιών

στην σχετική αγορά προϊόντος υπό εξέταση⁴⁰². Το ποσοστό (x%) της σχέσης του

³⁹⁸ Βλ. σχετικά Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2004/C 31/03), άρθρο 29.

³⁹⁹ Βλ. και Updating the Merger Guidelines: Hearings Statement December 2009, St. C. Salop/S. Moresi, Review of methodologies in transport inquiries, K. Collyer/A. Felet/T. Kitchen, UK Competition Commission, May 2007, CRA Competition Memo, New Developments in Merger Analysis, October 1996.

⁴⁰⁰ Βλ. σχετικά και Willig (1991) Merger analysis, industrial organization theory and merger guidelines, Brooking Papers in Economic Activity: Microeconomics, σελ. 281-332.

⁴⁰¹ Βλ. σχετικά Shapiro (1995) Mergers with Differentiated Products, Department of Justice, Antitrust Division, (<http://www.justice.gov/atr/public/speeches/227167.htm> ή <http://www.justice.gov/atr/public/speeches/227167.pdf>), Ivaldi & Verboven (2001) Quantifying the effects of Horizontal mergers in European competition policy, CEPR Discussion Paper No. 2697, Office of Fair Trading (1999) Merger Appraisal in Oligopolistic Markets, OFT19, σελ. 93-95.

συντελεστή εκτροπής, καταδεικνύει το ποσοστό μείωσης των πωλήσεων της εταιρίας Α μετά από μια αύξηση της τιμής του προϊόντος της, που «καρπώνεται» η εταιρία Β. Προφανώς, όσο πιο «ασχυρές» είναι οι εξεταζόμενες εταιρίες τόσο πιο υψηλός είναι ο συντελεστής εκτροπής και άρα τόσο πιο σοβαρές οι ενδεχόμενες αντι-ανταγωνιστικές επιπτώσεις της συγκέντρωσης^{403, 404}. Επιπλέον, ως προϋπόθεση για την εφαρμογή της εν λόγω σχέσης, ο καταναλωτής δεν δύναται να απευθυνθεί για τα εν λόγω αγαθά σε εκτός σχετικής αγοράς εταιρίες. Η υπόθεση αυτή πληρούται εδώ καθώς η φύση των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών είναι τέτοια ώστε ο καταναλωτής για το ίδιο προϊόν/υπηρεσία δεν μπορεί να απευθυνθεί σε εκτός σχετικής αγοράς εταιρία, δεδομένου ότι τα υπό εξέταση προϊόντα καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών, έκδοσης πιστωτικών καρτών και αποδοχής πιστωτικών και χρεωστικών καρτών αν και η νομοθεσία το επιτρέπει⁴⁰⁵, επί του παρόντος προσφέρονται σχεδόν αποκλειστικά από πιστωτικά ιδρύματα.

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται ο συντελεστής εκτροπής της Alpha Bank με τους λοιπούς παίκτες⁴⁰⁶ στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών, πριν και μετά την υπό κρίση πράξη. Με τον τρόπο αυτό προσεγγίζεται ποια τρίτη επιχείρηση αποτελεί το στενότερο ανταγωνιστή της Γνωστοποιούσας στην υπό εξέταση αγορά. Σημειώνεται ότι για τους ακόλουθους υπολογισμούς έχουν χρησιμοποιηθεί τα μερίδια που κατείχαν οι τραπεζικές εταιρίες στη σχετική αγορά στις 31.4.2014.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ (DR) ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΜΕΣΩ Π.Κ.			
ΣΕ \ ΑΠΟ	ALPHA BANK	ΣΕ \ ΑΠΟ	ALPHA BANK (Μετά)
Eurobank	[25-35]%	Eurobank	[35-45]%
Πειραιώς	[25-35]%	Πειραιώς	[25-35]%
Εθνική	[15-25]%	Εθνική	[25-35]%

⁴⁰² Η σχέση (2) μπορεί να γραφεί και ως $DR_{AB} = \frac{S_B}{1 - S_A}$.

⁴⁰³ Βλ. σχετικά Shapiro (1996) Mergers with Differentiated Products, University of California Berkeley Haas School of Business. (<http://faculty.haas.berkeley.edu/shapiro/diversion.pdf>).

⁴⁰⁴ Βλ. σχετικά και Daljort & Sorgard (2011) Single-Product versus Uniform SSNIPs, International Review of Law and Economics, 32(1), σελ. 142-146 για την εύρεση του συντελεστή εκτροπής στην περίπτωση όπου ο τελευταίος είναι αναλογικός με τις πωλήσεις των προϊόντων/υπηρεσιών υπό εξέταση.

⁴⁰⁵ Άρθρο 4, παράγραφος 3, περίπτωση ε' του ν. 3862/2010 για την «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις Οδηγίες 2007/64 /ΕΚ, 2007/44/ ΕΚ, 2010/16 /ΕΕ που αφορούν υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, προληπτική αξιολόγηση προτάσεων απόκτησης συμμετοχής σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα, κ.α.», στην αγορά παροχής υπηρεσιών έκδοσης ή/και απόκτησης μέσω πληρωμών (μεταξύ των οποίων και οι τραπεζικές κάρτες) δύναται να δραστηριοποιηθούν και μη τραπεζικοί οργανισμοί, όπως εταιρίες παροχής πιστώσεων και ιδρύματα πληρωμών, εφόσον έχουν αδειοδοτηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος. Με τον ως άνω νόμο, επιβάλλονται ως βασικές προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών η αδειοδότηση από την αρμόδια εποπτική αρχή (την Τράπεζα της Ελλάδος), η ύπαρξη εγκατάστασης στην Ελλάδα (άρθρο 10, παρ. 1 του ν. 3862/2010) και η κατοχή αρχικού κεφαλαίου, το ύψος του οποίου, στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών αποδοχής μέσω πληρωμής, δεν πρέπει να υπολείπεται του ποσού των € 125.000 (άρθρο 6 στ. γ' σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 3, στ. ε' του Ν. 3862/2010).

⁴⁰⁶ Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι υπολογισμοί για τις τράπεζες Αττικής, HSBC και Πανελλήνια καθώς το μερίδιό τους είναι χαμηλό και κατ' επέκταση ο συντελεστής εκτροπής είναι αμελητέος.

Citibank	[15-25]%		
----------	----------	--	--

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι ο στενότερος ανταγωνιστής της Alpha Bank στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών πριν την υπό κρίση πράξη είναι η Eurobank, με αμέσως επόμενο την Τράπεζα Πειραιώς και τρίτη στη σειρά την Εθνική Τράπεζα. Αντιθέτως η Citibank δεν θεωρείται στενός ανταγωνιστής της Alpha Bank, καθώς κάτω από το [15-25]% των πελατών που θα χάσει η Alpha Bank σε μία ενδεχόμενη αύξηση της τιμής της θα απευθυνόταν στη Citibank.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ο υπό εξαγορά κλάδος δεν αποτελεί στενό ανταγωνιστή της εξαγοράζουσας. Μετά δε την υπό κρίση πράξη δεν επέρχεται μεταβολή στην κατάταξη εγγύτητας των ανταγωνιστών.

ΣΤ.4. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ

ΣΤ.4.1. Επίπτωση στο δίκτυο διανομής των προϊόντων καταθέσεων/χορηγήσεων

Όπως προκύπτει από τον κατωτέρω πίνακα, τα υποκαταστήματα και ΑΤΜ που διατηρούν οι συμμετέχουσες στην υπό κρίση πράξη και οι σημαντικότεροι εκ των ανταγωνιστών τους στην εγχώρια τραπεζική αγορά, κατά το α' τρίμηνο του 2014, έχουν ως ακολούθως:

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	ΥΠΟΚ/ΤΑ 31/03/2014		ΑΤΜ 31/03/2014	
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΌΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ⁴⁰⁷	[...]	100,00%	[...]	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (ΜΕΤΑ)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

Στο Παράρτημα ΣΤ.2. της παρούσας παρατίθενται στοιχεία για τα υποκαταστήματα και ΑΤΜ των τραπεζών ανά γεωγραφικό διαμέρισμα, τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποσοστιαίο επίπεδο. Συγκριτικό πλεονέκτημα από πλευράς Δικτύου σε σχέση με τα υπόλοιπα τραπεζικά ιδρύματα στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας έχει η Τράπεζα Πειραιώς ([...] καταστήματα και [...] ΑΤΜs με στοιχεία 31.3.2014) η οποία κατέχει και την πρώτη θέση (με μερίδια [35-45]% στα καταστήματα και [35-45]% στα ΑΤΜs), ενώ ακολουθούν ο Όμιλος Alpha Bank, ο οποίος παραμένει στη δεύτερη θέση και μετά την υπό κρίση πράξη, με [...] καταστήματα και [15-25]% (αύξηση κατά [...] καταστήματα και [0-5] ποσοστιαίες μονάδες) και [...] ΑΤΜs και [15-25]% (αύξηση κατά [...] ΑΤΜs και [0-5] ποσοστιαίες μονάδες) με στοιχεία 31.3.2014. Ακολουθούν η Εθνική Τράπεζα ([...] καταστήματα και [...] ΑΤΜs με στοιχεία 31.3.2014 και μερίδια [15-25]% και [25-35]%

⁴⁰⁷ Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων που παρασχέθηκαν από τις ίδιες τις τράπεζες, κατόπιν ερωτηματολογίου της Γ.Δ.Α.

αντίστοιχα), και η Eurobank με [...] καταστήματα και [...] ATMs με στοιχεία 31.3.2014 και μερίδια [15-25]% και [10-15]% αντίστοιχα.

Με βάση τον αριθμό των υποκαταστημάτων σε επιμέρους νομούς, μερίδια άνω του [15-25]% κατέχει η Γνωστοποιούσα μετά την υπό κρίση πράξη στους νομούς που δραστηριοποιείται η εξαγοραζόμενη: Αττικής [25-35]% (προσαυξημένο κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες) και Θεσσαλονίκης [15-25]% (προσαυξημένο κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες), όπου και στους δύο προπορεύεται ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς και ακολουθούν η Eurobank και η Εθνική Τράπεζα⁴⁰⁸.

Αντίστοιχα, με βάση τον αριθμό ATMs σε επιμέρους νομούς που δραστηριοποιείται η εξαγοραζόμενη, η Γνωστοποιούσα θα κατέχει μετά την υπό κρίση πράξη ως επί το πλείστον μερίδια μεταξύ [15-25]-[25-35]% με εξαίρεση το Νομό Ηρακλείου όπου κατέχει μερίδιο [15-25]%.

ΣΤ.4.2. Μερίδια αγοράς – Δείκτες ΗΗΙ

ΣΤ.4.2.1. Καταθετικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το μέγεθος της ευρύτερης αγοράς των καταθέσεων λιανικής, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2010 – 2013 και το α' τρίμηνο του 2014, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με βάση στοιχεία του 2013 και α' τριμήνου 2014.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΛΟ σε εκ € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1_2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
<i>FBB</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>EUROBANK - ERGASIAS</i>	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
<i>ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
<i>NEA PROTON</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
<i>ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
<i>ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>MILLENNIUM BANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>CYPRUS POPULAR BANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				

⁴⁰⁸ Στο Νόμο Αττικής ο Όμιλος Τράπεζα Πειραιώς κατέχει [25-35]%, η Eurobank το [15-25]% και η Εθνική Τράπεζα [15-25]%, στο Νομό Θεσσαλονίκης ο Όμιλος Πειραιώς κατέχει το [35-45]%, η Eurobank το [15-25]% και η Εθνική Τράπεζα το [15-25]%.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΛΟ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1_2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%						
ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%						
ΑΤΤΙCΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
Σύνολο Αγοράς ⁴⁰⁹	173.510,40	100%	145.370,05	100%	135.063,00	100%	134.994,00	100%	134.291,00	100%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]	Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

Βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στον ανωτέρω πίνακα, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [15-25]% (στοιχεία α' τριμήνου 2014). Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την ίδια θέση με αυτή που καταλάμβανε πριν τη γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, ήτοι την τρίτη θέση, με αύξηση του μεριδίου αγοράς κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες, ήτοι με το μερίδιο της Citibank, έκτου κατά σειρά ανταγωνιστή πριν από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, ο οποίος είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή (Δ) σημαντικά κατώτερη των 150 μονάδων ([0-50] για το α' τρίμηνο του 2014) και επομένως εντός του ασφαλούς ορίου.

Όσον αφορά τις υπο-αγορές των καταθέσεων λιανικής (ήτοι καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας), στους πίνακες του Παραρτήματος Ζ.1. περιλαμβάνονται το μέγεθος των αγορών αυτών, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2010-2013 και α' τρίμηνο του 2014, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Συνοπτικά, τα μερίδια αγοράς των μερών στις αγορές αυτές έχουν ως εξής:

⁴⁰⁹ Σύνολο Αγοράς βάσει ΣΔΟΣ της Τράπεζας της Ελλάδος (συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς προς ιδιώτες συνολικού ύψους 5 εκ. ευρώ για το 2010, 4 εκ. ευρώ για το 2011, 19 εκ. ευρώ για το 2012, 39 εκ. ευρώ για το 2013 και 59 εκ. ευρώ για το α' τρίμηνο του 2014).

ΜΕΡΙΑΙΑ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΟΑΓΟΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΛΙΑΝΙΚΗΣ						
		2010	2011	2012	2013	α' τρίμηνο 2014
Καταθέσεις όψεως	ALPHA BANK	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
	CITIBANK	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
Καταθέσεις ταμ/τηρίου	ALPHA BANK	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
	CITIBANK	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
Καταθέσεις προθεσμίας	ALPHA BANK	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
	CITIBANK	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%

ΣΤ.4.2.2. Προϊόντα χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής- καταναλωτική πίστη (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών)

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το μέγεθος της αγοράς καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών), τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2010 – 2013, το α' τρίμηνο του 2014, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με βάση τα στοιχεία του 2013 και α' τριμήνου 2014.

Καταναλωτική πίστη (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών)

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΙΔΙΩΤΩΝ (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών)										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
TACHYΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%						
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%						
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπα Τράπεζες	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς ⁴¹⁰	29.211,00	100,00%	27.346,00	100,00%	25.425,00	100,00%	23.897,00	100,00%	23.642,00	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΙΔΙΩΤΩΝ (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών) - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.200-2.400]	Προ της συγκέντρωσης	[2.200-2.400]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]
Μεταβολή (Δ)	[50-100]	Μεταβολή (Δ)	[50-100]

Βάσει των στοιχείων του ανωτέρω πίνακα αναφορικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση σχετική αγορά της καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών), το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [15-25]% (στοιχεία α' τριμήνου 2014). Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα συνεχίσει να καταλαμβάνει την τέταρτη θέση όπως καταλάμβανε και πριν την γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, με αύξηση του μεριδίου αγοράς που προκύπτει μετά τη συγκέντρωση κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, ο οποίος είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή (Δ) σημαντικά κατώτερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων ([50-100] σύμφωνα με τα στοιχεία α' τριμήνου 2014).

ΣΤ.4.2.3. Προϊόντα χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής- καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το μέγεθος της αγοράς καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών⁴¹¹ στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2010 – 2013, και

⁴¹⁰ Σύνολο Αγοράς βάσει ΣΔΟΣ της Τράπεζας της Ελλάδος.

⁴¹¹ Σημειώνεται ότι τα υπόλοιπα καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών Diners συνυπολογίζονται στο μερίδιο της Citibank.

για το α' τρίμηνο του 2014, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με βάση τα στοιχεία του 2013 και του α' τριμήνου 2014.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΣΕ ΕΚ €										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%				
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CYPRUS POPULAR	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	-	-	-	-	-	-				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%						
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%						
CITIBANK ⁴¹²	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ATTICA BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ⁴¹³	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%
Όμιλος ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]	Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]
Μεταβολή (Δ)	[500-550]	Μεταβολή (Δ)	[500-550]

⁴¹² Επισημαίνεται ότι το μερίδιο της Diners είναι [5-10]%, το οποίο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω έχει ήδη συνυπολογιστεί στο μερίδιο της Citibank, ήτοι στο [15-25]%.
⁴¹³ Σύνολο Αγοράς όπως προκύπτει από το άθροισμα των δηλωθέντων υπολοίπων.

Επομένως, στην υπό εξέταση σχετική αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και της Citibank) θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [25-35]% (στοιχεία α' τριμήνου 2014)⁴¹⁴. Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την πρώτη από την τέταρτη θέση που καταλάμβανε πριν την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, με αύξηση του μεριδίου αγοράς του κατά [15-25] ποσοστιαίες μονάδες. Επιπροσθέτως, ο δείκτης HHI, ο οποίος είναι [...] ανώτερος ([2.000-2.200]) των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή (Δ) υψηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων ([500-550] σύμφωνα με τα στοιχεία α' τριμήνου 2014).

Από τα συγκριτικά μεγέθη της αγοράς προκύπτει ότι τα υπόλοιπα των πιστωτικών καρτών τόσο για το σύνολο των δραστηριοποιούμενων πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2010 έως α' τρίμηνο 2014) όσο και για το σύνολο της αγοράς βαίνουν συνεχώς μειούμενα. Όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα, το ποσοστό μείωσης των υπολοίπων των πιστωτικών καρτών της Citibank και της Diners από το 2012 και μετά εμφανίζεται υψηλότερο από την αντίστοιχη ποσοστιαία μείωση του συνόλου της αγοράς.

ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΜΕΣΩ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ				
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-1q2014
Citibank	-[5-10]%	-[5-10]%	-[10-15]%	-[0-5]%
Αγορά	-11,25%	-10,97%	-8,98%	-1,91%

ΣΤ.4.3. Υπολογισμός του Δείκτη Ακαθάριστης Αυξητικής Πίεσης επί της Τιμής (Gross Upward Pricing Pressure Index - GUPPI) στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών

Ο συντελεστής εκτροπής ο οποίος υπολογίστηκε ανωτέρω στην ενότητα ΣΤ.3.12, σε συνδυασμό με μεγέθη μετρήσιμα, όπως το τρέχον και ισχύον περιθώριο κέρδους των επιχειρήσεων, μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για την εκτίμηση ενδεχόμενης αύξησης της τιμής των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης.

Ειδικότερα, το γινόμενο του συντελεστή εκτροπής, του περιθωρίου κέρδους και του λόγου τιμών των προϊόντων ή υπηρεσιών υπό εξέταση δίνει το Δείκτη Ακαθάριστης Αυξητικής Πίεσης επί της Τιμής (Gross Upward Pricing Pressure Index, GUPPI)⁴¹⁵. Ο όρος «ακαθάριστη» υπονοεί ότι στη σχέση αυτή δεν συνυπολογίζονται τυχόν συνέργειες

⁴¹⁴ Κατά τη Γνωστοποιούσα (βλ. παρ. 103 Γνωστοποίησης) το μερίδιο των πιστωτικών υπολοίπων της Citi είναι υψηλό σε σχέση με το αντίστοιχο μερίδιο του αριθμού των πιστωτικών καρτών της καθώς ακολουθεί διαφορετική πολιτική «Απόσβεσης και Διαγραφών επισφαλών απαιτήσεων» από την Alpha Bank. Η Citibank, σύμφωνα με την πολιτική της, [...]

⁴¹⁵ Βλ. σχετικά Moresi (2010), The Use of Upward Price Pressure Indices in Merger Analysis, The Antitrust Source, The American Bar Association.

(π.χ. μείωση κόστους παραγωγής)⁴¹⁶ ως αποτέλεσμα της εξεταζόμενης συγκέντρωσης⁴¹⁷.
Συνεπώς:

$$GUPPI_i = DR_{ij} \times m_j \times \frac{P_j}{P_i}$$

Ως m_j νοείται το περιθώριο κέρδους και δίνεται από τη σχέση $m_j = \left(\frac{P_j - C_j}{P_j}\right)$ και DR_{ij} ο συντελεστής εκτροπής από την εταιρία i στην εταιρία j ⁴¹⁸.

Ο δείκτης αυτός απεικονίζει τις ενδεχόμενες αυξητικές πιέσεις επί της τιμής των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών που ενδέχεται να σημειωθούν μονομερώς από τη νέα οντότητα, και ως εκ τούτου βοηθούν στην εκτίμηση των αποτελεσμάτων μη συντονισμένης συμπεριφοράς⁴¹⁹.

Εν προκειμένω, δεδομένης της θέσης της Γνωστοποιούσας στη σχετική αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών κατόπιν της ολοκλήρωσης της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεν υπάρχουν καταρχάς ενδείξεις για δυνατότητα βιώσιμης μονομερούς αύξησης της τιμής από πλευράς Alpha Bank. Σε αυτό συνηγορούν και οι ανωτέρω εκτιθέμενοι συντελεστές εκτροπής που καθιστούν σαφές ότι προ της υπό κρίση πράξης οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν αποτελούσαν στενούς ανταγωνιστές.

Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται από τους υπολογισμούς του δείκτη GUPPI για τα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση μέρη στην αγορά **καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών**, για διαφορετικά επίπεδα περιθωρίου κέρδους, οι οποίοι παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

Δείκτης GUPPI για τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση (σε περίπτωση αύξησης της τιμής του προϊόντος Alpha Bank μετά τη συγκέντρωση)		
	περιθώριο κέρδους	Καταναλωτική Πίστη μέσω Πιστωτικών Καρτών
GUPPI	2%	[0-5]%
	5%	[0-5]%
	10%	[0-5]%
	15%	[0-5]%
	20%	[0-5]%

⁴¹⁶ Ο συνυπολογισμός τυχόν συνεργειών που προκύπτουν από την υπό κρίση πράξη δίνει τον Δείκτη Αυξητικής Πίεσης επί της Τιμής (Upward Pricing Pressure Index, UPPI).

⁴¹⁷ Γενικά, εκτιμάται ότι στις περιπτώσεις που ο δείκτης GUPPI $\geq 2s$ όπου s η ποσοστιαία αύξηση της τιμής κατά την εφαρμογή του SSNIP test, υπάρχουν ενδείξεις για σημαντικές επιπτώσεις επί της τιμής λόγω της συγκέντρωσης. Έτσι, για $s=5\%$, ο δείκτης GUPPI πρέπει να είναι τουλάχιστον 10% για να θεωρηθεί ότι υποδεικνύει πιθανά αντι-ανταγωνιστικές επιπτώσεις λόγω της εξεταζόμενης συγχώνευσης ή εξαγοράς. Για περαιτέρω πληροφορίες βλ. σχετικά «The Use of Upward Price Pressure Indices in Merger Analysis», S.Moresi, The Antitrust Source, 2010 καθώς και Horizontal Merger Guidelines, US Department of Justice and the Federal Trade Commission, August 2010, <http://www.ftc.gov/os/2010/08/100819hmg.pdf>, Upward Pricing Pressure in Two-Sided Markets, P. Affeldt/L. Filistrucchi/T. J. Klein, Dipartimento di Scienze Economiche, Università degli Studi di Firenze, 2012, http://www.dse.unifi.it/upload/sub/WP15_2012.pdf, και http://www.ofc.gov.uk/shared_ofc/mergers/ofc1305-ccV1a.pdf.

⁴¹⁸ Όπου P_j η τιμή του j και C_j το οριακό κόστος του j προϊόντος ή υπηρεσίας.

⁴¹⁹ Στην περίπτωση που ο δείκτης GUPPI υπερβαίνει το 10%, υπάρχουν ενδείξεις ότι πιθανόν η υπό κρίση πράξη θα επιφέρει αυξήσεις επί των τιμών των σχετικών προϊόντων/υπηρεσιών.

	25%	[5-10]%
--	-----	---------

Όπως παρατηρείται, για κανένα επίπεδο περιθωρίου κέρδους⁴²⁰ ο δείκτης GUPPI δεν λαμβάνει τέτοια τιμή (ήτοι, άνω του 10%) που να εγείρει ανησυχίες ως προς επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς συνεπεία της υπό κρίση πράξης. Όπως προκύπτει από τους ανωτέρω υπολογισμούς των δεικτών Diversion Ratio και GUPPI, η Citibank δεν αποτελεί στενό ανταγωνιστή της Γνωστοποιούσας, ενώ μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης, δεν φαίνεται να υπάρχει ικανό κίνητρο μονομερούς αύξησης επί της τιμής των υπηρεσιών εκ μέρους της εξαγοράζουσας. Τα ανωτέρω αποτελέσματα συνάδουν και με τις εκτιμήσεις των ίδιων των τραπεζών (βλ. ενότητα ΣΤ.3.12).

ΣΤ.4.4. Αξιολόγηση επιπτώσεων στη Λιανική Τραπεζική

ΣΤ.4.4.1. Η άποψη της Γνωστοποιούσας

α) Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά καταθέσεων λιανικής (και υπο-αγορές αυτής) και στην αγορά χορηγήσεων λιανικής (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών)

Η Alpha Bank⁴²¹ θεωρεί ότι σε καμία από τις ανωτέρω σχετικές αγορές και υπό-αγορές: α) δεν καταργούνται σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς), και β) δεν μεταβάλλεται η φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό ή να καθίσταται ο συντονισμός ευκολότερος, σταθερότερος ή αποτελεσματικότερος για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς).

Περαιτέρω, η Alpha Bank επισημαίνει ότι:

- α) στις αγορές και υπο-αγορές καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής (καταναλωτική πίστη εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών) το μερίδιο της νέας οντότητας θα είναι κάτω από [25-35]%,
- β) το επαυξητικό μερίδιο του υπό εξαγορά κλάδου είναι αμελητέο στις υπό-αγορές καταθέσεων και χορηγήσεων λιανικής,
- γ) λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και την εμπορική πολιτική του υπό εξαγορά κλάδου, δεν προκύπτει ότι η αποχώρησή του οδηγεί στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης, στην ολιγοπωλιακά διαρθρωμένη αγοράς παροχής των εν λόγω τραπεζικών υπηρεσιών⁴²²,

⁴²⁰ Το περιθώριο κέρδους των τραπεζικών ιδρυμάτων στην αγορά πιστωτικών καρτών εκτιμάται σημαντικά χαμηλότερο του [...] % - βλ. σχετικά ενότητα ΣΤ.2.4. «Περιθώριο Επιτοκίου».

⁴²¹ Βλ. σχετικά Παράρτημα Ι της Γνωστοποίησης.

⁴²² Με άλλα λόγια, όπως αναφέρει η Alpha Bank δεν καταργείται επιχείρηση με σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις (επιχείρηση αποστάτης - “maverick”) αλλά ούτε και άμεσος ανταγωνιστής

- δ) η τραπεζική αγορά παραμένει ανταγωνιστική με τέσσερις μεγάλους παίκτες (ύπαρξη ανταγωνιστών παρόμοιας δυναμικής), πελάτες που χρησιμοποιούν περισσότερες των μία τραπεζών (multi-banking) και χαμηλά κόστη μεταστροφής,
- ε) δεν τίθεται θέμα αντι-ανταγωνιστικών συντονισμένων αποτελεσμάτων κυρίως (αλλά όχι μόνο) λόγω ασυμμετρίας μεριδίων αλλά και διαφοροποίησης στη διάρθρωση κόστους⁴²³, και
- στ) δεν δημιουργείται οποιοδήποτε κάθετο αντι-ανταγωνιστικό αποτέλεσμα.

Ειδικότερα, κατά την Alpha Bank, η αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής αποτελεί μία εξαιρετικά ανταγωνιστική αγορά, ιδιαίτερα από το 2008 και μετά. Ο υφιστάμενος έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων αναμένεται να συνεχιστεί και κατά τα επόμενα έτη, δεδομένου ότι η αύξηση της ρευστότητας αποτελεί για τις τράπεζες καίρια ανάγκη (άλλωστε αυτό προκύπτει και από τους οικονομικούς λόγους της συναλλαγής παραπάνω). Οι περισσότεροι καταναλωτές στην Ελλάδα διατηρούν καταθέσεις σε περισσότερες από μία τράπεζες (multi-banking), ενώ όπως έχει αναφέρει η Γνωστοποιούσα και καταγράφεται σε παλαιότερες αποφάσεις της Ε.Α. το κόστος μεταστροφής για τον καταναλωτή είναι εξαιρετικά περιορισμένο⁴²⁴.

Με στάθμιση όλων των ανωτέρω παραγόντων, σε συνδυασμό με τα πολύ χαμηλά μερίδια του υπό εξαγορά κλάδου, δεν αναμένεται κατά τη Γνωστοποιούσα ότι η υπό κρίση συγκέντρωση θα οδηγήσει είτε στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης, είτε στην κατάργηση σημαντικών ανταγωνιστικών πιέσεων.

Επίσης, κατά την άποψη της Γνωστοποιούσας, δεν υφίστανται ούτε δημιουργούνται μετά την υπό κρίση συγκέντρωση ιδιαίτεροι και μόνιμοι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εν λόγω σχετικές αγορές επιχειρήσεων που να δύνανται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού.

(“close competitor”) της εξαγοράζουσας Alpha Bank (με την έννοια των Κατευθυντηρίων Γραμμών της Ε.Ε.).

⁴²³ Κατά τη Γνωστοποιούσα, παρά το σημαντικό βαθμό ομοιογένειας μεταξύ τουλάχιστον των σημαντικότερων προσφερόμενων προϊόντων, δεν παρατηρείται αντίστοιχη συμμετρία στη διάρθρωση του συνολικού κόστους των ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων, δεδομένου ότι ο δείκτης λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα των συμμετεχουσών και των πλησιέστερων ανταγωνιστών τους παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις, γεγονός που εκτιμάται ότι περιορίζει τη βιωσιμότητα τυχόν συντονισμού μεταξύ των τραπεζών και συνιστά σοβαρή ένδειξη διαφοροποίησης των επιχειρηματικών κινήτρων τους.

⁴²⁴ Συγκεκριμένα η Γνωστοποιούσα παραθέτει την παράγραφο 179 της απόφασης 584/VI/2013 σύμφωνα με οποία “Κατά την εκτίμηση της Επιτροπής, η διαδικασία μεταφοράς μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων έχει απλοποιηθεί και τα συνδεδεμένα με αυτή κόστη είναι περιορισμένα, σε αυτή δε την κατεύθυνση συμβάλλει και το πρόσφατα υιοθετηθέν σχετικό φάσμα ρυθμίσεων, ιδίως ο υιοθετηθείς το 2009 από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών Κώδικας Συμπεριφοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων. Εντούτοις το κόστος μεταστροφής εκτιμάται υψηλότερο όσον αφορά στις υπό-αγορές των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής, της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, των στεγαστικών δανείων και των χορηγήσεων επιχειρήσεων”. Επίσης στην παράγραφο 241 της ίδιας απόφασης αναφέρεται ότι: «Ταυτόχρονα, τονίζεται ότι το κόστος μεταστροφής ιδίως στις καταθέσεις όψεως και ταμειοτηρίου είναι αμελητέο, ενώ στις καταθέσεις προθεσμίας παρά την ύπαρξη κόστους μεταστροφής υφίσταται τα τελευταία χρόνια ανταγωνισμός ως προς την προσέλκυση νέων πελατών με την αύξηση των αποδόσεων».

β) Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών

Όσον αφορά στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών, η Alpha Bank θεωρεί κατ' αρχάς ότι ισχύουν εν πολλοίς οι ίδιες συνθήκες και συμπεράσματα με την αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών⁴²⁵. Συγκεκριμένα, κατά τη Γνωστοποιούσα, η νέα οντότητα δεν είναι σε θέση να εμποδίσει την περαιτέρω επέκταση των ανταγωνιστών της ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν, ενώ οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον δύο ή τρεις παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές. Άλλωστε στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών δεν απαιτείται κάποιου είδους ιδιαίτερη τεχνογνωσία για την ανάπτυξη και δεν υφίστανται νομικά εμπόδια εισόδου στη σχετική αγορά, πέραν των γενικών για τη δραστηριοποίηση στον τραπεζικό κλάδο.

Περαιτέρω, κατά τη Γνωστοποιούσα, αν η καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών θεωρηθεί υπό το Τμήμα 'Προϊόντα χορηγήσεων λιανικής', η προκείμενη συγκέντρωση έχει ακόμα πιο ανεπαίσθητα αποτελέσματα αφού ο υπό εξαγορά κλάδος δεν διαθέτει καθόλου στεγαστικά δάνεια ενώ το μερίδιό του στα καταναλωτικά είναι αμελητέο, κάτω του [0-5]% και ο υπό εξαγορά κλάδος είναι εξαιρετικά αδύναμος στην ευρύτερη αγορά των χορηγήσεων λιανικής, που συνδέεται άμεσα με τις καταθέσεις λιανικής, όπου και πάλι τα μερίδιά του είναι αμελητέα (μεταξύ [0-5] και [0-5]%).

Σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, επίσης, με την προτεινόμενη συγκέντρωση δεν καταργείται κάποιος σημαντικός παράγοντας της αγοράς, καθώς ούτε ο υπό εξαγορά κλάδος ούτε η Diners αποτελούν επιχείρηση «αποστάτη» («maverick») λαμβάνοντας υπόψη είτε τα χαρακτηριστικά τους είτε την εμπορική και τιμολογιακή τους πολιτική.

Η Alpha Bank εκτιμά ότι τα ανωτέρω στοιχεία συνηγορούν στον αποκλεισμό της πιθανότητας δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης, δεδομένου ότι η ενιαία οντότητα θα βρίσκεται με μερίδιο σημαντικά κάτω από [35-45]%, πιθανότατα στη δεύτερη ή άλλως στην πρώτη θέση με βραχύβια ποσοστιαία διαφορά από την επομένη, ενώ στην τρίτη και τέταρτη θέση έπονται ανταγωνιστές με σημαντικά ανταγωνιστικά μερίδια εύρους [15-25]-[15-25]% έκαστος.

Σε σχέση δε με το ενδεχόμενο συντονισμένης συμπεριφοράς στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, η Alpha Bank αναφέρει ότι δεν υφίστανται ιδιαίτεροι και μόνιμοι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων που δύνανται να αμβλύνουν την πιθανολογούμενη αστάθεια και να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού και ότι σύμφωνα με τις ανωτέρω εκτιμήσεις, παρά το σημαντικό βαθμό ομοιογένειας μεταξύ τουλάχιστον των σημαντικότερων προσφερόμενων προϊόντων και της συμμετρίας των μεριδίων αγοράς,

⁴²⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της Alpha Bank, σύμφωνα με την οποία για αυτόν το λόγο στην καταμέτρηση των μεριδίων της εν λόγω αγοράς στο έντυπο γνωστοποίησης χρησιμοποιεί αφενός τον αριθμό των καρτών και αφετέρου τα υπόλοιπα καταναλωτικής πίστης.

δεν έχει παρατηρηθεί αντίστοιχη συμμετρία στη διάρθρωση του συνολικού κόστους των ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων, δεδομένου ότι ο δείκτης λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα των συμμετεχουσών παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις, γεγονός που περιορίζει τη βιωσιμότητα τυχόν συντονισμού μεταξύ των τραπεζών και συνιστά σοβαρή ένδειξη διαφοροποίησης των επιχειρηματικών κινήτρων τους. Εξάλλου, ακόμα και εάν υπήρχε συντονισμός μεταξύ των τριών πρώτων τραπεζικών ιδρυμάτων, θα παρέμενε ένα ως σημαντικός ανταγωνιστής με αισθητή παρουσία και ισχυρό μερίδιο⁴²⁶.

Επομένως, κατά την Alpha Bank, η προτεινόμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να έχει οιαδήποτε αντι-ανταγωνιστική επίπτωση και στη γενικότερη αγορά των χορηγήσεων λιανικής και στην υπο-αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών.

ΣΤ.4.4.2. Η άποψη των ανταγωνιστών των μερών

Σύμφωνα με την πλειονότητα των ερωτηθέντων πιστωτικών ιδρυμάτων, η υπό κρίση πράξη δεν αναμένεται να προκαλέσει αρνητικές επιπτώσεις στον υφιστάμενο ανταγωνισμό σε καμία από τις προαναφερθείσες αγορές και υποαγορές λιανικής τραπεζικής. Ειδικότερα:

α) Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά καταθέσεων λιανικής

Αναφορικά με την αγορά καταθέσεων λιανικής και τις υποαγορές αυτής, κατά την [...] ⁴²⁷ οι καταθέσεις της Citibank ανήκαν κυρίως σε συγκεκριμένη κατηγορία πελατών (mass affluent) με υψηλή επενδυτική εξειδίκευση. Κατ' επέκταση, η τράπεζα θεωρεί ότι το προφίλ αυτών των πελατών εγγυάται τη μετακίνησή τους μεταξύ τραπεζικών ιδρυμάτων αναζητώντας καλύτερη εξυπηρέτηση ή/και την τοποθέτηση των κεφαλαίων τους σε διαφορετικά επενδυτικά προϊόντα αναζητώντας μεγαλύτερες επενδύσεις. Συνεπώς στη συγκεκριμένη περίπτωση θα λειτουργήσει ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών που απέμειναν.

Σύμφωνα με την άποψη της [...] ⁴²⁸ η υπό εξέταση εξαγορά δεν προκαλεί επιπτώσεις στη λειτουργία του υφιστάμενου και δυνητικού ανταγωνισμού στην αγορά των καταθέσεων λιανικής τραπεζικής, δεδομένου του περιορισμένου αριθμού καταστημάτων της CITIBANK INTERNATIONAL PLC στην Ελλάδα και του εκτιμώμενου μεριδίου αγοράς καταθέσεων που κατέχει η εν λόγω τράπεζα στην ελληνική αγορά.

Αντίστοιχη θέση εκφράζει και η [...] ⁴²⁹, η οποία αναφέρει ότι με βάση λίγα δημοσιευμένα στοιχεία για τις δραστηριότητες της Citibank στην Ελλάδα, και ειδικά για τη λιανική τραπεζική (βάσει των οποίων στα αποκτώμενα από την Alpha Bank στοιχεία περιλαμβάνονται καταθέσεις πελατών περίπου 1 δις ευρώ και 20 καταστήματα στη

⁴²⁶ Η Γνωστοποιούσα παραπέμπει σχετικά στην απόφαση Ε.Α. 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα και αναφέρει: «Προς αυτή την κατεύθυνση στην απόφαση ΕΑ 556/VII/2012 εκτιμήθηκε ότι σε σχέση με την αγορά παροχής καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών ότι η δυναμική παρουσία ενός τέταρτου ανταγωνιστή στη σχετική αγορά θα καθιστούσε πιθανή την αντίδραση του σε τυχόν συντονισμό των υπολοίπων».

⁴²⁷ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁴²⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁴²⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

χώρα), τα μεγέθη σε σχέση με το σύνολο της αγοράς είναι μικρά για να επηρεάσουν τις συνθήκες ανταγωνισμού.

Ομοίως, η [...] ⁴³⁰, εκτιμά ότι με βάση την ανακοίνωση της Citibank για την πώληση των δραστηριοτήτων της λιανικής τραπεζικής στη χώρα μας μεταφέρονται στην Alpha Bank καταθέσεις που συνιστούν πολύ μικρό μερίδιο αγοράς (περίπου 0,6% της αγοράς καταθέσεων). Λόγω της φύσης των προϊόντων καταθέσεων, δεν υφίστανται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους ως προς τα χαρακτηριστικά, την τιμολόγηση και την πελατεία στην οποία στοχεύουν οι τράπεζες. Άλλωστε η ανάγκη των τραπεζών για αύξηση της ρευστότητας έχει οδηγήσει ούτως ή άλλως την αγορά καταθέσεων σε πολύ ανταγωνιστικό επίπεδο, ενώ οι νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης μετέβαλαν τις ανάγκες και τη συναλλακτική συμπεριφορά των πελατών οι οποίοι έχουν γίνει πολύ πιο απαιτητικοί και επιφυλακτικοί προς τις τράπεζες. Επομένως, οι καταθέτες επιζητούν κυρίως ασφάλεια που, κατά κανόνα, θεωρούν ότι τους προσφέρουν τράπεζες σημαντικού μεγέθους όπως είναι στην Ελλάδα οι συστημικές τράπεζες. Κατ' επέκταση, κατά την [...] δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα επιφέρει αξιοσημείωτες μεταβολές στην ανταγωνιστικότητα της εν λόγω αγοράς.

Παρόμοια θέση εκφράζει και η [...] ⁴³¹ σύμφωνα με την οποία προς το παρόν δεν υπάρχουν ενδείξεις που να τείνουν προς την κατεύθυνση ότι η ανταγωνιστική θέση της επιδεινώνεται.

β) Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά χορηγήσεων λιανικής (εξαιρουμένης της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών)

Σύμφωνα με την [...] ⁴³², το σημερινό οικονομικό περιβάλλον στην Ευρώπη και στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από την ανάγκη για συγκέντρωση του χρηματοοικονομικού κλάδου με κύριο στόχο την εξυγίανση των τραπεζικών ισολογισμών και δευτερευόντως την επίτευξη οικονομικών κλίμακος. Στον τομέα των χορηγήσεων προσωπικών και καταναλωτικών δανείων Λιανικής Τραπεζικής παρατηρείται συρρίκνωση εργασιών, ως αποτέλεσμα προερχόμενο από τους συντελεστές τόσο της ζήτησης (μειωμένη κατανάλωση) όσο και της προσφοράς (αυστηρότερο πλαίσιο χορηγήσεων). Κατ' επέκταση, κατά την [...], η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να απομειώσει την ένταση του ανταγωνισμού στον τομέα της Καταναλωτικής Πίστης. Περαιτέρω, με δεδομένη την έλλειψη διάθεσης των άλλων τραπεζών στην Ελλάδα να διαθέσουν κεφάλαια για την καταναλωτική πίστη, η εκτίμηση της [...] ⁴³³ είναι ότι η συγκέντρωση δανειακού χαρτοφυλακίου δεν επηρεάζει αρνητικά τον ανταγωνισμό.

Αντιστοίχως, η [...] ⁴³⁴ δεν εκτιμά ότι θα προκύψει κάποια διαφοροποίηση στις συνθήκες του ανταγωνισμού στην αγορά της καταναλωτικής πίστης λόγω της περιορισμένης

⁴³⁰ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³² Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

παρουσίας της Citibank στη σχετική αγορά. Επίσης, σύμφωνα με την [...] ⁴³⁵, προς το παρόν δεν υπάρχουν ενδείξεις που να τείνουν προς την κατεύθυνση ότι η ανταγωνιστική θέση της επιδεινώνεται.

γ) Επιπτώσεις της συγκέντρωσης στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών

Στη συγκεκριμένη αγορά, η [...] ⁴³⁶ εκτιμά ότι οι Citibank και Diners κατέχουν σημαντικό μερίδιο, το οποίο θα συνεισφέρει στο μερίδιο που κατέχει η Alpha Bank.

Αντίστοιχα και η [...] ⁴³⁷ εκτιμά ότι η Citibank κατείχε παραδοσιακά κυρίαρχη θέση στην καταναλωτική πίστη μέσω πιστωτικών καρτών. Όμως αναφέρει ότι η κυριαρχία αυτή μεταφέρεται από τη μία τράπεζα στην άλλη, κατ' επέκταση δεν θα επέλθει καμία μεταβολή στη λειτουργία του ανταγωνισμού μετά την υπό κρίση πράξη. Ωστόσο, επισημαίνει ότι σε μία τέτοια αγορά για να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός θα χρειαστεί να αυξηθεί η καταναλωτική διάθεση των κατόχων αλλά και να εγκριθούν από τις τράπεζες σχέδια πιστωτικής επέκτασης κάτι που τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα δεν είναι ορατό. Τα δε επιτόκια των πιστωτικών καρτών ήταν υψηλά κατά την άποψή της ακόμα και πριν τη συγκέντρωση των τραπεζών.

Σύμφωνα με την [...] ⁴³⁸, με βάση την υπάρχουσα δημόσια πληροφόρηση, στα αποκτώμενα από την Alpha Bank στοιχεία περιλαμβάνονται καθαρά δάνεια 0,4 δις ευρώ που αφορούν κυρίως υπόλοιπα πιστωτικών καρτών. Κατ' επέκταση το αποκτώμενο δανειακό χαρτοφυλάκιο (κυρίως υπόλοιπα πιστωτικών καρτών), είναι μικρό σε σχέση με το σύνολο της αγοράς για να επηρεάσουν τις συνθήκες ανταγωνισμού.

Στ.4.4.3. Η κρίση της Επιτροπής

α) Καταθετικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής

ι) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής τραπεζικής, καθώς και στις επιμέρους αγορές των καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας το μερίδιο αγοράς της εξαγοραζόμενης Citibank κυμαίνεται από [0-5] έως [0-5]%. Σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, ως είχε και προ της υπό κρίση πράξης, αλλά η μεταβολή του δείκτη (Δ) είναι κατώτερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων που προβλέπει η ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων ⁴³⁹. Η θέση της εξαγοράζουσας και των ανταγωνιστών της δεν

⁴³⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³⁶ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]. Επισημαίνεται ότι η [...] αναφέρεται κυρίως στην αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών, η οποία ωστόσο αντανακλάται στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω καρτών.

⁴³⁷ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴³⁹ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων παρ.19-21.

μεταβάλλεται συνεπεία της υπό κρίση πράξης σε καμία εκ των ως άνω αγορών. Η ενιαία οντότητα διατηρεί την τρίτη θέση στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής και στην υπο-αγορά των καταθέσεων ταμειυτηρίου (με μερίδιο [15-25]% και [15-25]% αντιστοίχως) και τη δεύτερη θέση στην υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως και στην υπο-αγορά των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής (με μερίδιο [25-35]% και [15-25]% αντιστοίχως).

Το μερίδιο της Alpha Bank στις εξεταζόμενες αγορές κατόπιν της υπό εξέταση πράξης δεν υπερβαίνει το 25%, με εξαίρεση την υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως (τρεχούμενων), όπου η ενιαία οντότητα έχει μερίδιο ανώτερο του 25% πλην όμως κοντά σε αυτό ([25-35]%, αυξημένο κατά [0-5]% συνεπεία της υπό κρίση πράξης). Τα μερίδια αυτά και η θέση της ενιαίας οντότητας δεν παρέχουν ικανή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης⁴⁴⁰, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται συνεπεία της υπό κρίση πράξης μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁴⁴¹. Περαιτέρω, οι πελάτες της ενιαίας οντότητας έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε μεγαλύτερης ή παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές⁴⁴².

Εξάλλου οποιαδήποτε πιθανή παρεμπόδιση του ανταγωνισμού θα έπρεπε να συνδέεται αιτιωδώς με την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης⁴⁴³. Εν προκειμένω η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης στις ως άνω σχετικές αγορές (ευρύτερη και υπο-αγορές), κρίνεται πολύ περιορισμένη, και όπως προαναφέρθηκε δεν μεταβάλλει τις ανταγωνιστικές συνθήκες και τη δομή της αγοράς σε σύγκριση με την κρατούσα προ της συγκέντρωσης κατάσταση⁴⁴⁴. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, στο σύνολο των υπό κρίση (υπο)αγορών, η μεταβολή του δείκτη ΗΗΙ βρίσκεται εντός των βάσει της σχετικής Ανακοίνωσης της Ε.Ε. ασφαλών ορίων. Εξάλλου, δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η Citibank έχει χαρακτηριστικά τέτοια και εμπορική και

⁴⁴⁰ Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και συγκεντρώσεις που οδηγούν σε υψηλότερα μερίδια αγοράς δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 *UNICREDITO / HVB*, Μ.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, Μ.3191, *Philip Morris/Papastratos*.

⁴⁴¹ Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 36.

⁴⁴² Βλ. σχετ. απόφαση της Ε.Επ. Μ.5907, *Votorantim/Fischer/JV*, σκ. 204. Η σημασία της ύπαρξης παρόμοιας δυναμικής ανταγωνιστών αξιολογήθηκε ως αντισταθμιστικός παράγοντας της δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης ενδεικτικά στις αποφάσεις της Ε.Επ. Μ.3146, *Smith & Nephew Centerpulse*, σκ. 17-22, Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ. 41 - 43.

⁴⁴³ Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23.

⁴⁴⁴ Βλ. Ομοίως και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 Πειραιώς/Κυπριακές παρ. 381, 584/VII/2013 Eurobank/Νέο ΤΤ παρ. 242, 284, 365, Ομοίως και Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96 και Μ.1440 Lucent/Ascend παρ. 17-18, όπου οι συγχωνεύόμενες επιχειρήσεις και οι δύο βασικοί ανταγωνιστές τους αποκτούν 70-75% της σχετικής αγοράς, αλλά η δομή της αγοράς δε μεταβαλλόταν σημαντικά δεδομένου ότι το μερίδιο της Lucent ήταν μικρότερο του 5%, και Μ.4685 ENEL/Acciona/Endesa παρ. 30 - 43 όπου η Επιτροπή απέκλεισε συντονισμένα αποτελέσματα μεταξύ άλλων διότι η συναλλαγή θα επέφερε πολύ περιορισμένη αύξηση μεριδίου (μικρότερη του 5%), και Μ.5717- THE STANLEY WORKS/ THE BLACK& DECKER CORPORATION- παρ.32, 37.

τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους που η αποχώρησή της από την αγορά να οδηγήσει στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη της ολιγοπωλιακά διαρθρωμένης αγοράς παροχής των εν λόγω τραπεζικών υπηρεσιών. Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της Alpha Bank σε καμία εκ των (υπο)αγορών αυτών ούτε και στον εν γένει περιορισμό του ανταγωνισμού.

ii) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής τραπεζικής, καθώς και στις επιμέρους αγορές των καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας η μεταβολή του "δέλτα" είναι κατώτερη των 150 μονάδων, εντός του ασφαλούς ορίου που προβλέπει η ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων⁴⁴⁵. Η ενιαία οντότητα στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής θα έχει μερίδιο [15-25]%, πίσω από τον Όμιλο Πειραιώς που έχει μερίδιο αγοράς [25-35]% και τον Όμιλο Εθνικής που έχει μερίδιο αγοράς [15-25]%, ενώ προηγείται του Ομίλου Eurobank που έχει μερίδιο αγοράς [15-25]%, δηλαδή ο πρώτος με τον τέταρτο θα έχουν απόσταση άνω των [10-15] ποσοστιαίων μονάδων.

Στην υπο-αγορά των καταθέσεων ταμειυτηρίου ο Όμιλος Εθνικής θα έχει μερίδιο [35-45]%, ο Όμιλος Πειραιώς θα έχει μερίδιο [25-35]%, η ενιαία οντότητα Alpha Bank θα έχει μερίδιο [15-25]% και ο Όμιλος Eurobank θα έχει μερίδιο [10-15]%, δηλαδή ο πρώτος με τον τρίτο θα έχουν απόσταση άνω των [15-25] ποσοστιαίων μονάδων και ο πρώτος με τον τέταρτο άνω των [15-25] ποσοστιαίων μονάδων, ενώ όλες οι επιχειρήσεις μεταξύ τους άνω των [5-10] ποσοστιαίων μονάδων⁴⁴⁶. Στην υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως ο Όμιλος Πειραιώς θα έχει μερίδιο [25-35]%, η ενιαία οντότητα θα έχει μερίδιο [25-35]%, ο Όμιλος Eurobank θα έχει μερίδιο [15-25]% και ο Όμιλος Εθνικής θα έχει μερίδιο [15-25]%, δηλαδή ο πρώτος με τον τρίτο θα έχουν απόσταση άνω των [10-15] ποσοστιαίων μονάδων, πρώτος με τον τέταρτο θα έχουν απόσταση άνω των [15-25] ποσοστιαίων μονάδων και όλες οι επιχειρήσεις μεταξύ τους θα έχουν απόσταση ίση περίπου με ή μεγαλύτερη από [5-10] ποσοστιαίες μονάδες. Στην υπο-αγορά των καταθέσεων προθεσμίας λιανικής ο Όμιλος Πειραιώς θα έχει μερίδιο [25-35]%, η ενιαία οντότητα θα έχει μερίδιο [15-25]%, ο Όμιλος Εθνικής θα έχει μερίδιο [15-25]% και ο Όμιλος Eurobank θα έχει μερίδιο [15-25]%, δηλαδή ο πρώτος θα απέχει από το δεύτερο περίπου [5-10] ποσοστιαίες μονάδες και από τον τέταρτο παίκτη περί τις [5-10]⁴⁴⁷.

⁴⁴⁵ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων παρ. 19-21.

⁴⁴⁶ Πλην του τέταρτου ο οποίος απέχει περίπου [0-5]% από τον τρίτο.

⁴⁴⁷ Επί της συμμετρίας των μεριδίων βλ. 94/208/ΕΚ, Mannesmann/Valourec/Ilva, σκ. 48-50, 53, 55, 59 (συμμετρικά θεωρήθηκαν μερίδια 36% και 33% αντίστοιχα), M.2690, Solvay/Montedison-Ausimont, σκ. 46 (συμμετρικά θεωρήθηκαν μερίδια εντός του φάσματος 40-50% και των δύο επιχειρήσεων), M.1440, Lucent Technologies/Ascend Communications, σκ. 18 (όπου θεωρήθηκε ότι υπάρχει ασυμμετρία μεταξύ των τριών επιχειρήσεων, καθώς κατείχαν μερίδια αγοράς που απέχον μεταξύ τους άνω των δέκα ποσοστιαίων μονάδων, γεγονός που σε συνδυασμό με την ανάπτυξη τεχνολογιών και τις ανακατατάξεις στα μερίδια αγοράς κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών καθιστούσε το συντονισμό απίθανο). Βλ. επίσης απόφαση Ε.Επ. Μ.4154, Degussa/Dow, σκ. 20, 28 επ., όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν

Βάσει των ανωτέρω παρατηρείται οριακή συμμετρία των μεριδίων αγοράς. Στις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως και ταμειυτηρίου αυτή παρατηρείται μεταξύ των τριών πρώτων παικτών, καθώς στις αγορές αυτές το ποσοστό του πρώτου παίκτη εμφανίζει σημαντική απόκλιση από τον τέταρτο παίκτη (περί τις [15-25] ποσοστιαίες μονάδες).

Στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων λιανικής τραπεζικής, καθώς και στις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας λιανικής, οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, ενιαία οντότητα και Eurobank) θα κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, πολύ υψηλά μερίδια που πλησιάζουν το [85-95]% (στην αγορά καταθέσεων προθεσμίας το αθροιστικό μερίδιο είναι [85-95]%) ή το υπερβαίνουν (στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων λιανικής είναι [85-95]%, ενώ στις υπο-αγορές όψεως και ταμειυτηρίου είναι [95-100]%). Περαιτέρω, οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, υψηλά μερίδια ανερχόμενα σε [65-75]% στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων λιανικής, [65-75]% στην αγορά καταθέσεων προθεσμίας ή [75-85]% στις υπο-αγορές όψεως και ταμειυτηρίου.

Τα αντίστοιχα μεγέθη προ συγκέντρωσης έχουν ως ακολούθως: στις αγορές των καταθέσεων όψεως, ταμειυτηρίου και προθεσμίας λιανικής, οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank και Eurobank) κατέχουν αθροιστικά μερίδια που πλησιάζουν το [85-95]% (στην αγορά καταθέσεων προθεσμίας το αθροιστικό μερίδιο είναι [85-95]%) ή το υπερβαίνουν (στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων λιανικής είναι [85-95]%, ενώ στις υπο-αγορές όψεως και ταμειυτηρίου είναι [95-100]% και [95-100]% αντιστοίχως). Περαιτέρω και οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες κατείχαν αθροιστικά, πριν την υπό κρίση πράξη, υψηλά μερίδια ανερχόμενα σε [65-75]% στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων λιανικής, [65-75]% στην αγορά καταθέσεων προθεσμίας, [75-85]% στην αγορά των καταθέσεων όψεως και [75-85]% στην υποαγορά των καταθέσεων προθεσμίας. Ως εκ τούτου, οι υπό κρίση αγορές παρουσιάζουν υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης⁴⁴⁸.

Εντούτοις, πρέπει να αξιολογηθεί ότι η επαύξηση του μεριδίου Alpha Bank σε εκάστη αγορά μετά τη συγκέντρωση είναι πολύ χαμηλή και κυμαίνεται από [0-5]% έως [0-5]% στις ως άνω σχετικές αγορές⁴⁴⁹. Αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης αυτής της

75% (ή >90% αν ως γ. αγορά λαμβανόταν ο ΕΕΑ) της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι μεταξύ άλλων τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (σε φάσματα 30-35%, 25%, 15-20% / ή 35-40%, 32-37%, 20-25% αντίστοιχα).

⁴⁴⁸ Υπενθυμίζεται ότι όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης, τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στη δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων (απόφαση Ε.Επ. Μ.3333, *Sony/BMG* (2), σκ. 92). Βλ. ωστόσο και ανωτέρω Κεφ. Δ.4.1 όπου αναφέρεται ότι παρά την ανοδική πορεία του, ο δείκτης για την Ελλάδα παραμένει χαμηλότερος του αντίστοιχου βαθμού συγκέντρωσης τραπεζικών συστημάτων άλλων χωρών με συναφή πληθυσμό ή/και έκταση. Βλ. επίσης και αποφάσεις Ε.Α. 574/VI/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 242, 292 κ.α., ομοίως και Ε.Α. 584/VI/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο παρ. 300, 407 κ.α.

⁴⁴⁹ Βλ. ενδεικτικά Μ.4685-ENEL/Acciona/Endesa, παρ.30-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23.

τάξης καταρχήν δεν συμβάλλει στη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁴⁵⁰ ενώ σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά λόγω της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς η αγορά παρουσίαζε υψηλό βαθμό συγκέντρωσης (πλέον των 2.000 μονάδων) και συμμετρία μεριδίων αγοράς και προ της υπό κρίση πράξης εξ ου και η μεταβολή (Δ) του ΗΗΙ είναι εντός των ασφαλών ορίων κατά τα προεκτεθέντα.

Επιπροσθέτως, εν προκειμένω, τα ως άνω υψηλά αθροιστικά ποσοστά θα κατέχουν τρεις ή τέσσερις επιχειρήσεις γεγονός το οποίο καθιστά στις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης τον πιθανό συντονισμό καταρχήν σχετικά ασταθή λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών, δημιουργώντας μακροχρόνια μία ασταθή και δυσχερώς διατηρήσιμη κατάσταση⁴⁵¹. Επιπλέον, στην αγορά των καταθέσεων, ιδίως τα

⁴⁵⁰ Βλ. Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα σελ. 71 με παραπομπή (ενδεικτικά) στην απόφαση Ευρ. Επιτροπής IV/M.2883 - BERTELSMANN / ZOMBA, σκ. 27.

⁴⁵¹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Μ.1016, *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103, όπου αναφέρεται: «Από γενική άποψη, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια», βλ. και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 Πειραιώς/Κυπριακές, παρ. 243, και παρ. 97 όπου αναφέρονται παραδείγματα (υποσημ. 139), απόφαση Ευρ. Επιτροπής Μ.2420, *Mitsui/CVRD/Caemi*, σκ. 223, 225 (όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που κατείχαν συνολικά μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 70% και έγινε δεκτό ότι μία τέτοια θέση ήταν δύσκολο να διατηρηθεί διότι: α) οι ανταγωνιστές και οι πελάτες βεβαίωσαν ότι τα μέρη ασκούσαν ανταγωνισμό ως προς τις πωλήσεις (σκ. 228) β) το προϊόν ήταν διαφοροποιημένο (σκ. 229), γ) υπήρχαν διαφορετικές στρατηγικές μεγιστοποίησης του κέρδους λόγω διαφορών ως προς το κόστος ανάλογα με την περιοχή όπου απευθύνονταν τα προϊόντα τους (σκ. 230), δ) υπήρχε επίταση λόγω της συγκέντρωσης της ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κίνητρα συντονισμού (σκ. 231) και ε) δεν αναμενόταν ομοιόμορφη ανάπτυξη στις περιοχές που απευθύνονταν η κάθε εταιρία, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνητρο ανταγωνισμού μεταξύ τους (σκ. 244)). Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.2498, ό.π., σκ. 117-118, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με τρεις εταιρίες που θα είχαν περίπου 60-70% της αγοράς και έγινε δεκτό ότι η πιθανότητα αυτή δεν ήταν πιθανή διότι: α) η εξεταζόμενη πράξη αύξησε την ασυμμετρία μεταξύ των κυριότερων φορέων της αγοράς (σκ. 119), β) ο μηχανισμός αντιποίνων ως προς τον πιθανό συντονισμό μέσω επενδύσεων δεν ήταν επαρκής (σκ. 128, 139) και γ) υπήρχε δυνατότητα αντίδρασης από τους μικρότερους ανταγωνιστές, καθώς ένας εξ αυτών είχε αυξήσει τα μερίδια αγοράς του πρόσφατα (σκ. 141). Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ.4338, *Cinven/Warburg Pincus/Casema/Multicabel*, σκ. 43-48, όπου συμμετρικά μερίδια μεταξύ τριών προμηθευτών που προσέγγιζαν το 90% της αγοράς έγινε δεκτό ότι δεν οδηγούσαν σε συλλογική δεσπόζουσα διότι: α) δεν υπήρχε διαφάνεια ως προς τις τιμές και όρους συνεργασίας (σκ. 46), β) δεν υπήρχαν αποκλειστικότητες ως προς τη συνεργασία (σκ. 45), γ) καμία εταιρία δεν επεσήμανε κίνδυνο συντονισμού (σκ. 47) και δ) μία εξ αυτών θα ετίθετο επικεφαλής της αγοράς, συνεπώς ήταν αμφίβολο εάν θα είχε κίνητρο συντονισμού (σκ. 48). Βλ. επίσης απόφαση Ε.Επ. Μ.4154, *Degussa/Dow*, σκ. 28, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν 75% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι: α) τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (30-35%, 25%, 15-20% αντίστοιχα, σκ. 20, 29), β) η αγορά ήταν σε ανάπτυξη και γ) δεν υπήρχε διαφάνεια λόγω ατομικών διαπραγματεύσεων μεταξύ προμηθευτών και πελατών (σκ. 29). Βλ. τέλος απόφαση Ε.Επ. Μ.4523, *Travelport/Worldspan*, σκ. 149, στην οποία ερευνήθηκε η δυνατότητα συντονισμού μεταξύ τριών επιχειρήσεων με συνολικό μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 80% και δεν έγινε δεκτή διότι: α) υπήρχε προοπτική ανάπτυξης στην αγορά (σκ. 153), β) τα προϊόντα ήταν διαφοροποιημένα (σκ. 156), με αποτέλεσμα να μην

τελευταία χρόνια υφίσταται μία έντονα ασταθής ζήτηση καθώς αφενός υπάρχουν σημαντικές πτωτικές τάσεις (τα τελευταία έτη έχει επέλθει μείωση των καταθέσεων άνω του [15-25]%) και αφετέρου οι όποιες τάσεις σταθεροποίησης ή ανάπτυξης εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος είναι παροδικές, ενώ η μελλοντική εξέλιξη είναι αμφίβολη λόγω του ασταθούς οικονομικού περιβάλλοντος (βλ. σχετικά και ανωτέρω κεφάλαιο E.2.1). Σημαντική πτωτική τάση παρατηρείται ταυτόχρονα και στα επιτόκια καταθέσεων ιδίως κατά τα τελευταία δύο έτη, 2012-2013 (βλ. κεφάλαιο ΣΤ.2.2.1). Την εν λόγω αστάθεια ζήτησης και οικονομικού περιβάλλοντος επισημαίνουν και αρκετά εκ των ερωτηθέντων τραπεζικών ιδρυμάτων (βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.2). Περαιτέρω, όπως επισημαίνουν αρκετά τραπεζικά ιδρύματα (π.χ. [...], βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.4), εφόσον υπάρξει βελτίωση του οικονομικού κλίματος τα επόμενα χρόνια, αναμένεται η ανάπτυξη δυναμικού ανταγωνισμού εντός της ελληνικής τραπεζικής αγοράς που δύναται να εκφραστεί κυρίως με την εξαγορά τουλάχιστον μέρους των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων είτε από αλλοδαπούς είτε και από εγχώριους επενδυτές. Ταυτόχρονα, τονίζεται ότι το κόστος μεταστροφής ιδίως στις καταθέσεις όψεως και ταμειυτηρίου είναι αμελητέο, ενώ στις καταθέσεις προθεσμίας, παρά την ύπαρξη κόστους μεταστροφής, υφίσταται τα τελευταία χρόνια ανταγωνισμός ως προς την προσέλκυση νέων πελατών με την αύξηση των αποδόσεων (βλ. κεφάλαια E.2.2.1 και E.3.10).

Εξάλλου, με βάση τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση της Γ.Δ.Α., δεν υφίστανται ούτε δημιουργούνται μετά την υπό κρίση συγκέντρωση ιδιαίτεροι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εν λόγω σχετικές αγορές επιχειρήσεων, που να δύναται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού⁴⁵² και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού⁴⁵³.

υφίσταται επαρκής διαφάνεια στην αγορά (σκ. 161-162). Περαιτέρω, σύμφωνα με αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρότι η πιθανότητα δημιουργίας οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων μεταξύ τριών ηγετικών εταιριών που θα κατείχαν, μετά την πράξη της συγκέντρωσης, μερίδια αγοράς μεταξύ 70% έως και άνω του 80% εξετάστηκε σε αρκετές περιπτώσεις, η πιθανότητα αυτή αποκλείστηκε στις περισσότερες εξ αυτών, επειδή οι συνθήκες που επικρατούσαν στις επηρεαζόμενες αγορές δεν θεωρήθηκε ότι ευνοούσαν τη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Βλ. και απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013- Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο παρ. 259. Βλ. και απόφαση ΠΕΚ Gencor κατά Επιτροπή T-102/96, 1999 P II-753 σκ. 134.

⁴⁵² Κατάσταση συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως παρακωλύουσα σε σημαντικό βαθμό τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς ή σε σημαντικό τμήμα αυτής μπορεί, επομένως, να προκύψει κατόπιν μιας συγκεντρώσεως όταν, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της οικείας αγοράς και της μεταβολής που θα επιφέρει στα χαρακτηριστικά της η πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως, η τελευταία θα έχει ως αποτέλεσμα ότι κάθε μέλος του οικείου ολιγοπωλίου, συνειδητοποιώντας τα κοινά συμφέροντα, θα θεωρούσε δυνατό, οικονομικά ορθολογικό και, επομένως, προτιμητέο να υιοθετεί διαρκώς την ίδια γραμμή δράσεως στην αγορά με σκοπό να πωλεί σε τιμές υψηλότερες από τις ανταγωνιστικές, χωρίς να χρειάζεται να συνάψει συμφωνία ή να ακολουθήσει εναρμονισμένη πρακτική, κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, και χωρίς οι σημερινοί ή οι μελλοντικοί ανταγωνιστές ή ακόμη οι πελάτες και οι καταναλωτές να μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά. Βλ. ανωτ. ΔΕΚ *Impala*, ό.π., σκ. 122.

⁴⁵³ Η πειθαρχία επιβάλλει να υπάρχει μία μορφή αξιόπιστου αποτρεπτικού μηχανισμού δυνάμενου να τεθεί σε λειτουργία αν εντοπισθεί παρεκκλίνουσα συμπεριφορά. Άλλωστε οι αντιδράσεις των επιχειρήσεων που δεν μετέχουν στον συντονισμό, όπως είναι οι σημερινοί ή μελλοντικοί ανταγωνιστές καθώς και οι αντιδράσεις των πελατών, δεν θα έπρεπε να μπορούν να ανατρέψουν τα αποτελέσματα που αναμένονται από τον συντονισμό. Βλ. απόφαση ΔΕΕ *Impala*, ό.π., σκ. 123.

Βάσει του συνόλου των ως άνω διαπιστώσεων συνάγεται ότι η συγκέντρωση δεν θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά με τη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής ή συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

β) Προϊόντα χορηγήσεων λιανικής τραπεζικής

ι) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών) βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, την πρώτη θέση διατηρεί η Eurobank με μερίδιο [25-35]%⁴⁵⁴, στη δεύτερη θέση παραμένει η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο [15-25]%, στην τρίτη θέση παραμένει η Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [15-25]% και στην τέταρτη θέση η ενιαία οντότητα με μερίδιο [15-25]% αυξημένο κατά [0-5]%. Σύμφωνα με το σχετικό πίνακα ανωτέρω, ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης είναι [2.200-2.400] μονάδες, ενώ η μεταβολή του δείκτη (Δ) είναι εντός των ασφαλών ορίων ([50-100] μονάδες) που προβλέπει η Ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων⁴⁵⁵.

Στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014 η ενιαία οντότητα θα κατέχει δυνάμει του συνδυαστικού της μεριδίου την πρώτη θέση συνεπεία της υπό εξέταση συγκέντρωσης, με μερίδιο αγοράς [25-35]%, ενώ έπεται η Eurobank με μερίδιο [15-25]%, που προηγουμένως κατείχε την πρώτη θέση, η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο [15-25]%, καθώς και η Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [15-25]%. Προ της υπό κρίση πράξης η αποκτώσα κατείχε την τέταρτη θέση με μερίδιο [15-25]%, ενώ η Citibank βρισκόταν στην πέμπτη θέση με μερίδιο [15-25]%. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον σχετικό πίνακα ανωτέρω, ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης είναι [2.400-2.600] μονάδες, ενώ η μεταβολή του δείκτη (Δ) είναι στις [500-550] μονάδες, δηλαδή εκτός των ασφαλών ορίων που προβλέπει η Ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων⁴⁵⁶.

Συμπερασματικά, στην αγορά της καταναλωτικής πίστης (εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών) η ενιαία οντότητα θα κατέχει συνεπεία της υπό κρίση πράξης την τέταρτη θέση γεγονός το οποίο δεν συνιστά ικανή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης, ενόψει και του γεγονότος ότι στην εν λόγω αγορά το μερίδιο αγοράς της ενιαίας οντότητας δεν υπερβαίνει το [15-25]%⁴⁵⁷. Εξάλλου οποιαδήποτε πιθανή παρεμπόδιση του ανταγωνισμού θα έπρεπε να συνδέεται αιτιωδώς με την υπό εξέταση πράξη

⁴⁵⁴ Στρογγυλοποίηση μεριδίων των ανταγωνιστών στο ακέραιο. Εξαιρέση τα μερίδια των Alpha Bank/Citibank για ακρίβεια αποτύπωσης, δεδομένου ότι τα μερίδια της Citibank είναι σε πολλές αγορές <[0-5]%).

⁴⁵⁵ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 19-21.

⁴⁵⁶ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 19-21.

⁴⁵⁷ Ανακοίνωση, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και συγκεντρώσεις που οδηγούν σε μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 UNICREDITO / HVB, Μ.4484, Danske Bank/Sampo Bank, Μ.3191, Philip Morris/Papastratos.

συγκέντρωσης⁴⁵⁸. Εν προκειμένω η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης στην ως άνω σχετική αγορά κρίνεται πολύ περιορισμένη, καθώς ανέρχεται στο [0-5]%, και συνεπώς δεν μεταβάλλει τις ανταγωνιστικές συνθήκες και τη δομή της αγοράς σε σύγκριση με την κρατούσα προ της συγκέντρωσης κατάσταση, σύμφωνα και με τα ορισθέντα στην ενωσιακή πρακτική⁴⁵⁹.

Η ενιαία οντότητα θα κατέχει συνεπεία της υπό κρίση πράξης την πρώτη θέση στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών. Στην αγορά αυτή παρατηρείται ανακατανομή της θέσης των παικτών δεδομένου ότι η Alpha Bank αποκτά την πρώτη θέση (ενώ κατείχε την τέταρτη) και ο πέμπτος ανταγωνιστής (η Citibank) εξαλείφεται. Εντούτοις το συνδυαστικό μερίδιο της ενιαίας οντότητας ([25-35]%) συνεπεία της υπό εξέταση συγκέντρωσης δεν συνιστά ικανή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης, δεδομένου ότι: (α) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποκτά σε κάποια υπο-αγορά μερίδιο με δυσανάλογη απόκλιση από τον επόμενο ανταγωνιστή⁴⁶⁰ (η διαφορά από τους επόμενους ανταγωνιστές –την Eurobank και την Τράπεζα Πειραιώς - είναι [5-10] και [5-10] ποσοστιαίες μονάδες αντιστοίχως) (β) δεν αναμένεται η νέα οντότητα να είναι σε θέση να εμποδίσει την περαιτέρω επέκταση των ανταγωνιστών της ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁴⁶¹. Ειδικότερα, αναφορικά με την αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών εκτιμάται ότι το συγκεκριμένο προϊόν δεν απαιτεί κάποιου είδους ιδιαίτερη τεχνογνωσία για την ανάπτυξή του, την οποία πιθανώς να κατέχουν μόνο οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις και δεν υφίστανται νομικά εμπόδια εισόδου στη σχετική αγορά, πέραν των γενικών για τη δραστηριοποίηση στον τραπεζικό κλάδο⁴⁶². Επιπλέον, οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τρεις παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές⁴⁶³. Οι επόμενοι ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται πέραν της ενιαίας οντότητας είναι παρεμφερούς δυναμικής (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα και Eurobank), ενώ διαθέτουν καθιερωμένα δίκτυα⁴⁶⁴. Τέλος,

⁴⁵⁸ Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23.

⁴⁵⁹ Βλ. ομοίως και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 381, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο παρ. 242, 284, 365, και Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96, Μ.1440 Lucent/Ascend παρ. 17-18, Μ.4685 ENEL/Acciona/Endesa παρ. 30 – 43, Μ.5717- THE STANLEY WORKS/ THE BLACK & DECKER CORPORATION- παρ. 32, 37.

⁴⁶⁰ Βλ. και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 453-454, με παραπομπή και σε Ε.Επ. Μ.6458, *Universal/EMI*, σκ. 302-303 και 372 όπου το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των επιχειρήσεων στις εξετασθείσες αγορές θα ήταν κατά πολύ μεγαλύτερο, ήτοι διπλάσιο ή και τριπλάσιο αυτού του επόμενου ανταγωνιστή, γεγονός που κρίθηκε ότι συνιστά αυτοτελή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης.

⁴⁶¹ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 36.

⁴⁶² Βλ. και απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012- Alpha Bank/Eurobank, σκ. 290.

⁴⁶³ Βλ. σχετ. απόφαση της Ε.Επ. Μ.5907, *Votorantim/Fischer/JV*, σκ. 204. Η σημασία της ύπαρξης παρόμοιας δυναμικής ανταγωνιστών αξιολογήθηκε ως αντισταθμιστικός παράγοντας της δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης και στις αποφάσεις της Ε.Επ. Μ.3146, *Smith & Nephew/Centerpulse*, σκ. 17-22, Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ.41-43.

⁴⁶⁴ Συγκεντρώσεις που οδηγούν σε μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων, ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894, ό.π., σκ. 47-49, 59, 66, 75 (όπου έγινε δεκτό ότι μερίδια της τάξεως του 30-50% δεν μπορούσαν να θεωρηθούν προβληματικά δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές είχαν μερίδιο 10-20%, ενώ

όπως κατέδειξε και η οικονομική ανάλυση ανωτέρω (Κεφ. ΣΤ.3.12.) και βάσει των υπολογισμών επί του συντελεστή εκτροπής η Citibank δεν αποτελούσε στις αναλυόμενες στην παρούσα ενότητα αγορές στενό ανταγωνιστή της Alpha Bank πριν την πραγματοποίηση της υπό κρίση πράξης. Εξάλλου, βάσει της οικονομικής ανάλυσης ανωτέρω και του δείκτη GUPPI (Κεφ. ΣΤ.4.3) δεν προκύπτουν ενδείξεις για δυνατότητα βιώσιμης μονομερούς αύξησης της τιμής από τη νέα οντότητα.

Με στάθμιση όλων των ανωτέρω παραγόντων, δεν αναμένεται η υπό κρίση συγκέντρωση να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης ή στον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στις αγορές των προϊόντων χορηγήσεων λιανικής.

ii) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της καταναλωτικής πίστης εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών και στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση σχεδόν το σύνολο της αγοράς με μερίδιο [95-100]% και [95-100]% αντιστοίχως. Στη δε αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδιο [75-85]%. Ως εκ τούτου, η εν λόγω αγορά παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης και είναι ευάλωτη στη δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων⁴⁶⁵.

Στην κατεύθυνση δημιουργίας ή ενίσχυσης της πιθανότητας συντονισμού μεταξύ των τριών ή τεσσάρων τραπεζικών ιδρυμάτων μετά την υπό κρίση συγκέντρωση συνηγορούν κυρίως η μείωση της ασυμμετρίας ως προς τα μερίδια αγοράς στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, η διαφάνεια ως προς την τιμολόγηση και τους όρους συναλλαγών (βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.9), και η έλλειψη αντισταθμιστικής ισχύος των καταναλωτών καθώς οι όροι παροχής των σχετικών υπηρεσιών είναι σε μεγάλο βαθμό προκαθορισμένοι από τα τραπεζικά ιδρύματα (βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.10). Επίσης, στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών υφίσταται κόστος μεταστροφής για τους καταναλωτές (βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.11), ενώ και το επίπεδο δυνητικού ανταγωνισμού αξιολογείται καταρχήν ως χαμηλό σε συνδυασμό και με τα υφιστάμενα νομικά και πραγματικά εμπόδια εισόδου (βλ. κεφάλαια ΣΤ.3.3 και ΣΤ.3.4).

Επιπροσθέτως, υφίσταται συμμετρία μεριδίων αγοράς μεταξύ των μεριδίων αγοράς των τριών ή των τεσσάρων πρώτων επιχειρήσεων στις εξεταζόμενες αγορές των προϊόντων χορηγήσεων λιανικής. Συγκεκριμένα, στην αγορά της καταναλωτικής πίστης

ταυτόχρονα υπήρχαν και μεγάλες τράπεζες που ανταγωνίζονταν την επιχείρηση που προέκυπτε μετά την συγκέντρωση), M.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, σκ. 24-26 (όπου έγινε δεκτό ότι μερίδιο 30-40% δεν αρκούσε για τη στοιχειοθέτηση περιορισμού του ανταγωνισμού εκ της συγκεντρώσεως λόγω των μεγάλων και ισχυρών ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνταν στις σχετικές αγορές), M.3191, *Philip Morris/Papastratos*, σκ. 17-19 (όπου η νέα οντότητα σε ορισμένες αγορές θα είχε μερίδιο μεταξύ 35-40%, ενώ οι ανταγωνιστές θα κυμαίνονταν σε μερίδια μεταξύ 10-20%).

⁴⁶⁵ Απόφαση Ε.Επ. M.3333, *Sony/BMG (2)*, σκ. 92. Βλ. επίσης και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 242, 292 κ.α., ομοίως και Ε.Α. 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο παρ. 300, 407 κ.α.

εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών το μερίδιο αγοράς του πρώτου παίκτη απέχει από τον τέταρτο [5-10] ποσοστιαίες μονάδες (η Eurobank έχει μερίδιο [25-35]% ενώ η ενιαία οντότητα μερίδιο [15-25]%), ενώ στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών το μερίδιο αγοράς του πρώτου παίκτη απέχει [5-10] ποσοστιαίες μονάδες από το δεύτερο παίκτη και [5-10] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του τρίτου παίκτη. Το μερίδιο του τέταρτου ανταγωνιστή (της Εθνικής Τράπεζας με μερίδιο [15-25]%), παρότι δεν αποκλίνει πάρα πολύ από το μερίδιο αγοράς του τρίτου παίκτη (της Τράπεζας Πειραιώς με μερίδιο [15-25]%), απέχει κατά [10-15]% από το μερίδιο αγοράς της ενιαίας οντότητας ([25-35]%).

Εντούτοις, πρέπει να αξιολογηθεί ότι η επαύξηση του μεριδίου Alpha Bank μετά τη συγκέντρωση είναι αμελητέα ([0-5]%)⁴⁶⁶ και η μεταβολή του δείκτη (Δ) είναι εντός των ασφαλών ορίων ([50-100] μονάδες) κατά τα προεκτεθέντα. Ειδικώς στην αγορά της καταναλωτικής πίστης εξαιρουμένων των πιστωτικών καρτών και λαμβάνοντας υπόψη ότι αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης αυτής της τάξης καταρχήν δεν συμβάλλει στη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁴⁶⁷, ενώ σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιαστικής μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά λόγω της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω δεδομένου ότι η αγορά παρουσίαζε υψηλό βαθμό συγκέντρωσης (πλέον των 2.000 μονάδων) και προ της υπό κρίση πράξης. Ομοίως η όποια συμμετρία μεριδίων προϋπήρχε της υπό κρίση πράξης.

Τούτο δεν ισχύει για την αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών όπου όπως προαναφέρθηκε παρατηρείται συνεπεία της υπό κρίση πράξης ανακατανομή της θέσης των παικτών της αγοράς με την ενιαία οντότητα να αποκτά την πρώτη θέση, ενώ προ της υπό κρίση πράξης κατείχε την τέταρτη και τον πέμπτο ανταγωνιστή (την εξαγοραζόμενη Citibank) να εξαλείφεται. Σε σχέση με τη βιωσιμότητα τυχόν συντονισμού μεταξύ των τραπεζών και τη διαφοροποίηση των επιχειρηματικών κινήτρων τους, στην εν λόγω αγορά, πλην των ανωτέρω αναφερθέντων παραγόντων, παρατηρείται, επιπροσθέτως, ομοιογένεια μεταξύ τουλάχιστον των σημαντικότερων προσφερόμενων προϊόντων και τάση σύγκλισης το α' τρίμηνο του 2014 στη διάρθρωση του συνολικού κόστους των ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων (Κεφ. ΣΤ.3.7), δεδομένου ότι ο δείκτης λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα των συμμετεχουσών δεν παρουσιάζει την περίοδο αυτή, σημαντικές αποκλίσεις⁴⁶⁸. Είναι πάντως δυσχερές να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα ως προς τη σημασία της κατά τα ανωτέρω τάσης σύγκλισης του κόστους, δεδομένης της μικρής χρονικής διάρκειας στην οποία παρατηρείται (α' τρίμηνο 2014) καθώς μέχρι και το τέλος του 2013 δεν εμφανίζεται.

⁴⁶⁶ Βλ. ενδεικτικά Μ.4865-ENEL/Acciona/Endesa, παρ. 30-43. Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23.

⁴⁶⁷ Βλ. Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, σελ. 71 με παραπομπή (ενδεικτικά) IV/M.2883 - BERTELSMANN / ZOMBA, σκ. 27.

⁴⁶⁸ Βλ. αναλυτικά Κεφ. Στ.3.6.

Συμπερασματικώς, στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, τα παραπάνω διαπιστούμενα υψηλά ποσοστά (που υπερβαίνουν σε όλες τις περιπτώσεις το [65-75]%) θα κατέχουν τρεις ή τέσσερις επιχειρήσεις (αν και πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, όπως προεκτέθηκε, δεν υπάρχει συμμετρία στα μερίδια αγοράς μεταξύ του πρώτου και του τέταρτου, και έτσι μετά τη συγκέντρωση ο τέταρτος ανταγωνιστής έχει σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου και υψηλό εναπομένον ανταγωνιστικό περιθώριο), γεγονός το οποίο καθιστά τον πιθανό συντονισμό *καταρχήν σχετικά ασταθή* λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών, δημιουργώντας μακροχρόνια μία ασταθή και δυσχερώς διατηρήσιμη κατάσταση⁴⁶⁹.

⁴⁶⁹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Μ.1016, *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103, όπου αναφέρεται: «Από γενική άποψη, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια», βλ. και Μ.258, CCIE/GTE, σκ. 23 (όπου παρά την καταγραφή συγκέντρωσης ύψους 90% μεταξύ των τεσσάρων πρώτων προμηθευτών, την ύπαρξη εμποδίων εισόδου και την ύπαρξη δεσμών μεταξύ κάποιων εκ των επιχειρήσεων, έγινε δεκτό ότι δεν υπήρχε πιθανότητα συντονισμού κυρίως λόγω της ύπαρξης καινοτομίας στις εν λόγω αγορές και της μη αξιολόγησης των υπάρχοντων δεσμών ως ικανών να αλλάξουν την ανταγωνιστική δομή), απόφαση Ε.Α. 574/VI/2013 Πειραιώς/Κυπριακές παρ. 243, και παρ. 97 όπου αναφέρονται παραδείγματα (υποσημ. 139), Μ.2420, *Mitsui/CVRD/Caemi*, σκ. 223, 225 (όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που κατείχαν συνολικά μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 70% και έγινε δεκτό ότι μία τέτοια θέση ήταν δύσκολο να διατηρηθεί διότι: α) οι ανταγωνιστές και οι πελάτες βεβαίωσαν ότι τα μέρη ασκούσαν ανταγωνισμό ως προς τις πωλήσεις (σκ. 228) β) το προϊόν ήταν διαφοροποιημένο (σκ. 229), γ) υπήρχαν διαφορετικές στρατηγικές μεγιστοποίησης του κέρδους λόγω διαφορών ως προς το κόστος ανάλογα με την περιοχή όπου απευθύνονταν τα προϊόντα τους (σκ. 230), δ) υπήρχε επίταση λόγω της συγκέντρωσης της ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κίνητρα συντονισμού (σκ. 231) και ε) δεν αναμενόταν ομοιόμορφη ανάπτυξη στις περιοχές που απευθύνονταν η κάθε εταιρία, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνητρο ανταγωνισμού μεταξύ τους (σκ. 244)). Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.2498, ό.π., σκ. 117-118, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με τρεις εταιρίες που θα είχαν περίπου 60-70% της αγοράς και έγινε δεκτό ότι η πιθανότητα αυτή δεν ήταν πιθανή διότι: α) η εξεταζόμενη πράξη αύξησε την ασυμμετρία μεταξύ των κυριότερων φορέων της αγοράς (σκ. 119), β) ο μηχανισμός αντιποίνων ως προς τον πιθανό συντονισμό μέσω επενδύσεων δεν ήταν επαρκής (σκ. 128, 139) και γ) υπήρχε δυνατότητα αντίδρασης από τους μικρότερους ανταγωνιστές, καθώς ένας εξ αυτών είχε αυξήσει τα μερίδια αγοράς του πρόσφατα (σκ.141). Βλ. και απόφαση Ε.Επ. Μ.4338, *Cinven/Warburg Pincus/Casema/Multicabel*, σκ. 43-48, όπου συμμετρικά μερίδια μεταξύ τριών προμηθευτών που προσέγγιζαν το 90% της αγοράς έγινε δεκτό ότι δεν οδηγούσαν σε συλλογική δεσπόζουσα διότι: α) δεν υπήρχε διαφάνεια ως προς τις τιμές και όρους συνεργασίας (σκ. 46), β) δεν υπήρχαν αποκλειστικότητες ως προς τη συνεργασία (σκ. 45), γ) καμία εταιρία δεν επесήμανε κίνδυνο συντονισμού (σκ. 47) και δ) μία εξ αυτών θα ετίθετο επικεφαλής της αγοράς, συνεπώς ήταν αμφίβολο εάν θα είχε κίνητρο συντονισμού (σκ. 48). Βλ. επίσης απόφαση Ε.Επ. Μ.4154, *Degussa/Dow*, σκ. 28, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν 75% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι: α) τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (30-35%, 25%, 15-20% αντίστοιχα, σκ. 20, 29), β) η αγορά ήταν σε ανάπτυξη και γ) δεν υπήρχε διαφάνεια λόγω ατομικών διαπραγματεύσεων μεταξύ προμηθευτών και πελατών (σκ. 29). Βλ. τέλος απόφαση Ε.Επ. Μ.4523, *Travelport/Worldspan*, σκ. 149, στην οποία ερευνήθηκε η δυνατότητα συντονισμού μεταξύ τριών επιχειρήσεων με συνολικό μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 80% και δεν έγινε δεκτή διότι: α) υπήρχε προοπτική ανάπτυξης στην αγορά (σκ. 153), β) τα προϊόντα ήταν διαφοροποιημένα (σκ. 156), με αποτέλεσμα να μην υφίσταται επαρκής διαφάνεια στην αγορά (σκ. 161-162). Περαιτέρω, σύμφωνα με αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρότι η πιθανότητα δημιουργίας οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων μεταξύ τριών ηγετικών εταιριών που θα κατείχαν, μετά την πράξη της συγκέντρωσης, μερίδια αγοράς μεταξύ 70% έως και άνω του 80% εξετάστηκε σε αρκετές περιπτώσεις,

Περαιτέρω η συμμετρία των μεριδίων αγοράς αμβλύνεται συνεπεία της υπό κρίση πράξης, καθώς, κατόπιν αυτής, ο πρώτος από τον τέταρτο παίκτη απέχουν [10-15] ποσοστιαίες μονάδες (η Alpha Bank με μερίδιο [25-35]% από την Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [15-25]%), ενώ πριν από αυτήν ο πρώτος απείχε [5-10] μονάδες και από τον τέταρτο και από τον πέμπτο παίκτη (την Alpha Bank και τη Citibank αντιστοίχως).

Περαιτέρω, βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, δεν προκύπτει ότι η εξαγοραζόμενη Citibank αποτελεί επιχείρηση - αποστάτη που έχει κατά το παρελθόν εμποδίσει ή διακόψει τον συντονισμό, για παράδειγμα μη τηρώντας τις αυξήσεις των τιμών που πραγματοποίησαν οι ανταγωνιστές της ή που λόγω των χαρακτηριστικών της έχει κίνητρα να ευνοεί διαφορετικές στρατηγικές επιλογές από αυτές που θα προτιμούσαν οι συντονιζόμενοι ανταγωνιστές της. Αντιθέτως φαίνεται πως η Citibank ακολουθεί μη επιθετική τιμολογιακή πολιτική καθώς τα επιτόκιά της, όπως και τα επιτόκια της Diners είναι διαχρονικά υψηλότερα από αυτά των ανταγωνιστών (βλ. ανωτέρω Κεφ. ΣΤ.3.8.). Συνεπώς, δεν προκύπτει εκ των στοιχείων του φακέλου ότι θα ενισχυθεί η δυνατότητα της ενιαίας οντότητας μετά τη συγκέντρωση να υιοθετήσει στρατηγικές παρόμοιες με εκείνες των άλλων ανταγωνιστών, και ότι συνεπεία της υπό κρίση πράξης θα ήταν ευκολότερο για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις να συντονίσουν τη συμπεριφορά τους, ή άλλως ότι η συγκέντρωση θα αύξανε την πιθανότητα, τη σταθερότητα ή την αποτελεσματικότητα του συντονισμού⁴⁷⁰. Από τα στοιχεία του φακέλου (βλ. ανωτέρω Κεφ. Ζ.3.8.), προκύπτουν, επίσης, αποκλίσεις μεταξύ των επιτοκίων πιστωτικών καρτών των διαφόρων τραπεζών. Το γεγονός αυτό απομακρύνει την πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συντονιστικών επιπτώσεων εκ της παρούσας συγκεντρώσεως στην αγορά καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών⁴⁷¹.

Σημειώνεται ότι σε γενικές γραμμές, όσο λιγότερο περίπλοκο και περισσότερο σταθερό είναι το οικονομικό περιβάλλον, τόσο πιο εύκολο είναι για τις επιχειρήσεις να καταλήξουν σε μία κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού. Είναι ευκολότερο να υπάρξει συντονισμός μεταξύ λίγων επιχειρήσεων παρά μεταξύ πολλών. Είναι επίσης ευκολότερο να γίνει συντονισμός σχετικά με την τιμή που θα ισχύει για ένα και μόνο, ομοιογενές προϊόν απ' ό,τι για εκατοντάδες τιμές σε μία αγορά με πολλά και ανάμοια προϊόντα. Ακόμη, ο συντονισμός σχετικά με την τιμή είναι πιο εύκολος, όταν οι όροι της

η πιθανότητα αυτή αποκλείστηκε στις περισσότερες εξ αυτών, επειδή οι συνθήκες που επικρατούσαν στις επηρεαζόμενες αγορές δεν θεωρήθηκε ότι ευνοούσαν τη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται σε *N. Levy*, *European Merger Control Law*, (εκδ.2008), Κεφ.5 παρ. 5.13[8][β]. Βλ. και Απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 Eurobank/Νέο ΤΤ παρ. 259.

⁴⁷⁰ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 42, βλ. και Γνωστοποίηση Παράρτημα Ι παρ. 42.

⁴⁷¹ Βλ. και Μ.202, *Thorn Emi/Virgin Music*, σκ. 23-40, ιδίως σκ. 39 (όπου παρά την καταγραφή υψηλής συγκέντρωσης σε κάποιες αγορές-μεταξύ 75-90% μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων προμηθευτών, τα πλεονεκτήματα που διέθεταν αυτοί έναντι των μικρότερων ανταγωνιστών αναφορικά με την ποικιλία των προϊόντων/υπηρεσιών που κατείχαν, την καταγραφή εμποδίων εισόδου, την τάση σταθεροποίησης των πωλήσεων των αγορών και την ύπαρξη δεσμών μεταξύ κάποιων εκ των επιχειρήσεων, έγινε δεκτό ότι δεν υπήρχε ουσιώδης μεταβολή των ανταγωνιστικών συνθηκών και δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης κυρίως λόγω του παρατηρούμενου ανταγωνισμού ως προς τις εκπτώσεις προς τους πελάτες). Πρβλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 43.

προσφοράς και της ζήτησης είναι σχετικά σταθεροί, παρά όταν οι όροι αυτοί μεταβάλλονται. Σε αυτό το πλαίσιο, η ασταθής ζήτηση, μεταξύ άλλων, μπορεί να υποδηλώνει ότι η τρέχουσα κατάσταση δεν είναι αρκετά σταθερή ώστε να είναι πιθανός ο συντονισμός⁴⁷². Εν προκειμένω, στην αγορά των χορηγήσεων επικρατεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών μία έντονα πτωτική τάση τόσο ως προς τη ζήτηση όσο και ως προς τα επιτόκια χορηγήσεων (βλ. αναλυτικά κεφάλαιο ΣΤ.2.1 και ΣΤ.2.2.2). Είναι χαρακτηριστικό ότι ιδίως στην αγορά της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών, η μείωση της ζήτησης προσεγγίζει περίπου το 40% [βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.2]⁴⁷³. Η πτωτική τάση της ζήτησης λόγω της ύφεσης και της αυστηροποίησης των προϋποθέσεων χορήγησης καταναλωτικών δανείων επιβεβαιώνεται και από σχετικές καταθέσεις τραπεζικών ιδρυμάτων, αν και ανταγωνιστές εκφράζουν την άποψη ότι στο μέλλον αναμένεται η εξυγίανση των εσωτερικών χαρτοφυλακίων των τραπεζών και αναμένεται αυξητική ροή των χρηματοδοτήσεων από τον επόμενο χρόνο (βλ. π.χ. απαντήσεις [...], κεφάλαιο ΣΤ.3.2). Όπως σημειώνουν αρκετά τραπεζικά ιδρύματα (π.χ. [...], βλ. κεφάλαιο ΣΤ.3.4), εφόσον υπάρξει βελτίωση του οικονομικού κλίματος τα επόμενα χρόνια, αναμένεται η ανάπτυξη δυναμικού ανταγωνισμού εντός της ελληνικής τραπεζικής αγοράς που δύναται να εκφραστεί κυρίως με την εξαγορά τουλάχιστον μέρους των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων είτε από αλλοδαπούς είτε και από εγχώριους επενδυτές. Επισημαίνεται ακόμη ότι, με βάση τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση της Γ.Δ.Α., δεν υφίστανται ούτε δημιουργούνται με την υπό κρίση συγκέντρωση ιδιαίτεροι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εν λόγω σχετικές αγορές επιχειρήσεων που να δύνανται να συμβάλλουν στη σταθεροποίηση και διατήρηση σε μακροχρόνια βάση των όρων συντονισμού και να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού. Τέλος, δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων δεν πιθανολογείται ούτε μεταξύ των δύο προπορευόμενων τραπεζών. Συγκεκριμένα, στην εξεταζόμενη αγορά οι δύο πρώτες επιχειρήσεις (ενιαία οντότητα και Eurobank) θα κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, μερίδιο ανερχόμενο σε [55-65]%⁴⁷⁴. Αυτό το συνδυαστικό μερίδιο δεν επαρκεί για να προσδώσει στην εν λόγω αγορά χαρακτηριστικά δυοπωλίου, λαμβανομένου υπόψη α) του γεγονότος ότι τουλάχιστον οι επόμενοι δύο ανταγωνιστές έχουν σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου και β) του εξαιρετικά υψηλού εναπομείναντος ανταγωνιστικού περιθωρίου.

Επίσης, δεν προκύπτει, κατά τα προεκτεθέντα, η ύπαρξη αξιόπιστου και επαρκούς αποτρεπτικού μηχανισμού δυνάμενου να τεθεί σε λειτουργία αν εντοπισθεί παρεκκλίνουσα συμπεριφορά από τα μέλη του ολιγοπωλίου, αλλά αντίθετα οι

⁴⁷² Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 45.

⁴⁷³ Βλ. απόφαση ΔΕΚ C-68/94, ό.π., σκέψη 238 (όπου θεωρήθηκε ότι η έντονα πτωτική πορεία της ζήτησης, περίπου 30% τα τελευταία πέντε χρόνια, καθιστούσε την αγορά ανταγωνιστική).

⁴⁷⁴ Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται σε *N. Levy*, *European Merger Control Law*, (εκδ.2008), Κεφ.5 παρ. 5.13[8][α], από όπου προκύπτει ότι συνολικά μερίδια αγοράς δύο εταιριών που κυμαίνονται στο 60% δεν μπορεί να συνιστούν από μόνα τους αποφασιστική ένδειξη για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης των εν λόγω επιχειρήσεων.

αντιδράσεις των επιχειρήσεων που δεν μετέχουν στο συντονισμό και οι αντιδράσεις των πελατών φαίνεται ότι θα μπορούσαν να ανατρέψουν τα αποτελέσματα που θα προέρχονταν από τυχόν συντονισμό.

Από την ενδελεχή μελέτη των δομικών χαρακτηριστικών της ως άνω αγοράς δεν μπορεί, επομένως, να εξαχθεί επαρκώς κατά νόμο συμπέρασμα για την εκ της συγκέντρωσης δημιουργία ή ενίσχυση οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων.

Βάσει του συνόλου των ως άνω διαπιστώσεων συνάγεται ότι η συγκέντρωση δεν θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά με τη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής ή συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

γ) Επιπτώσεις ως προς το δίκτυο

Ως προς την επίπτωση της υπό κρίση συγκέντρωσης στο δίκτυο διανομής των καταθετικών προϊόντων λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής και των προϊόντων χορηγήσεων λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής, η νέα οντότητα θα κατέχει τη δεύτερη θέση αναφορικά με τον αριθμό καταστημάτων και την τρίτη θέση αναφορικά με τον αριθμό ATM αντίστοιχα, με μερίδια που ανέρχονται περί το [15-25]% και [15-25]% αντιστοίχως. Λαμβανομένου υπόψη: (α) του περιορισμένου μεριδίου της Citibank τόσο σε πανελλαδικό ([0-5]% ως προς τα υποκαταστήματα και [0-5]% ως προς τα ATM) όσο και σε τοπικό επίπεδο (στις Νομαρχίες Αθηνών, Αττικής, Πειραιώς και στο Νομό Θεσσαλονίκης όπου δραστηριοποιείται το μερίδιό της δεν υπερβαίνει το [0-5]% ως προς τα υποκαταστήματα, ενώ σε καμία από τις Νομαρχίες Αθηνών, Αττικής, Πειραιώς ούτε και σε ακόμη δέκα νομούς όπου έχει ATM δεν υπερβαίνει το [0-5]⁴⁷⁵), (β) του γεγονότος ότι τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο δραστηριοποιούνται αντίπαλοι τραπεζικοί όμιλοι (Τράπεζα Πειραιώς, Eurobank και Εθνική Τράπεζα) με ευρείας εμβέλειας ανταγωνιστικά δίκτυα, που διαθέτουν την κατάλληλη εμπειρία, ειδίκευση και τα χρηματοοικονομικά μέσα για την άσκηση ανταγωνιστικής πίεσης στην οντότητα που θα προκύψει μετά τη συγκέντρωση, εκτιμάται υπό το πρίσμα των εν λόγω συνθηκών αφενός μεν ότι σε επίπεδο ελληνικής επικράτειας η νέα οντότητα δεν αποκτά από απόψεως δικτύου ισχύ σε τέτοιο βαθμό ώστε να είναι σε θέση να δρα σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της, αφετέρου δε ότι σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, τα μερίδια της νέας οντότητας από απόψεως δικτύου δεν ενισχύουν σε αισθητό βαθμό τη δύναμη της (προκύπτουσας από τη συγκέντρωση) οντότητας στις εν λόγω αγορές, ενώ παραμένουν για τους καταναλωτές εναλλακτικές δυνατότητες επιλογής. Επιμέρους διαφοροποίηση εντοπίζεται στο Νομό [...] όπου το μερίδιο σε ATM της εξαγοράζουσας αυξάνεται κατά [5-10]%. Εντούτοις αυτό δεν κρίνεται επαρκές να αλλάξει την ως άνω διαπίστωση δεδομένου ότι στο Νομό αυτό η Citibank δεν διαθέτει υποκατάστημα αλλά μόνο ATM και ότι η ενιαία οντότητα θα βρίσκεται στη δεύτερη θέση με συνολικό μερίδιο στα ATM [25-35]% ακολουθούμενη από την Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [25-35]%

⁴⁷⁵ Εξαιρέση ο Νομός [...], στον οποίο η Citibank δε διαθέτει υποκατάστημα αλλά διαθέτει πέντε ATM και μερίδιο [5-10]%. Επ' αυτού βλ. ευθύς κατωτέρω.

**ΣΤ.5. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ**

ΣΤ.5.1. Δίκτυο καταστημάτων

Βλ. ανωτέρω υπό ΣΤ.4.1.

ΣΤ.5.2. Μεριδία αγοράς – Δείκτες ΗΗΙ

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν το μέγεθος της ευρύτερης αγοράς των καταθέσεων και χορηγήσεων επιχειρηματικής τραπεζικής και των διακρίσεών τους, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2010 – 2013, και το πρώτο τρίμηνο του 2014, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με βάση τα στοιχεία του έτους 2013 και α' τριμήνου 2014.

α) Σύνολο καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CYPRUS POPULAR	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
PROBANK A.E.	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK (ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ)	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς⁴⁷⁶	36.096,00	100%	28.856,00	100%	26.388,00	100,00%	28.258,00	100,00%	26.731,00	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]	Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

Βάσει των στοιχείων του ανωτέρω πίνακα ως προς τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση σχετική αγορά των καταθέσεων επιχειρηματικής, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και του υπο εξαγορά κλάδου της Citibank) θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [15-25]% (στοιχεία α' τριμήνου 2014). Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την ίδια θέση με αυτή που καταλάμβανε πριν την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, ήτοι την τρίτη, με αμελητέα αύξηση ([0-5] ποσοστιαίες μονάδες) του μεριδίου αγοράς που προκύπτει μετά τη συγκέντρωση. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, ο οποίος είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει μεταβολή (Δ) σημαντικά χαμηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων ([0-50] σύμφωνα με τα στοιχεία α' τριμήνου 2014).

Όσον αφορά και τις υπο-αγορές των καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής (ήτοι καταθέσεων όψεως και προθεσμίας), στους πίνακες του Παραρτήματος Ζ.3. περιλαμβάνονται το μέγεθος των αγορών αυτών, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους για τα έτη 2010-2013 και α' τρίμηνο του 2014, καθώς και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Συνοπτικά, τα μερίδια αγοράς των μερών στις αγορές αυτές έχουν ως εξής:

ΜΕΡΙΔΙΑ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΟΑΓΟΡΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ						
		2010	2011	2012	2013	α' τρίμηνο 2014
Καταθέσεις όψεως	ALPHA BANK	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
	CITIBANK (μεταβιβαζόμενα στοιχεία)	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
Καταθέσεις προθεσμίας	ALPHA BANK	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
	CITIBANK (μεταβιβαζόμενα στοιχεία)	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%

⁴⁷⁶ Σύνολο Αγοράς βάσει ΣΔΟΣ της Τράπεζας της Ελλάδος (συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς προς επιχειρήσεις συνολικού ύψους 78 εκ. ευρώ για το 2010, 85 εκ. ευρώ για το 2011, 59 εκ. ευρώ για το 2012, 161 εκ. ευρώ για το 2013 και 133 εκ. ευρώ για το α' τρίμηνο του 2014).

β) Χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΦΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC BANK PLC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK (ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK INTERNATIONAL PLC (ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ)	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%
Σύνολο Αγοράς ⁴⁷⁷	139.727,00	100%	135.485,00	100%	121.125,00	100%	117.092,00	100%	115.509,00	100%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.200-2.400]	Προ της συγκέντρωσης	[2.200-2.400]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

Βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στον ανωτέρω πίνακα αναφορικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση σχετική αγορά χορηγήσεων

⁴⁷⁷ Σύνολο Αγοράς βάσει ΣΔΟΣ της Τράπεζας της Ελλάδος.

επιχειρηματικής, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και του υπό εξαγορά κλάδου της Citibank) θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [15-25]% (στοιχεία α' τριμήνου 2014). Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την ίδια θέση με αυτή που καταλάμβανε πριν την γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, ήτοι τη δεύτερη θέση, με αμελητέα αύξηση ([0-5]%) του μεριδίου αγοράς που προκύπτει μετά τη συγκέντρωση. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, ο οποίος είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει αμελητέα μεταβολή (Δ) σημαντικά χαμηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων ([0-50] σύμφωνα με τα στοιχεία α' τριμήνου 2014).

Ακολούθως, παρατίθενται και τα σχετικά επιμέρους μεγέθη που αφορούν στις χρηματοδοτήσεις μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (με κύκλο εργασιών έως 50 εκ. ευρώ).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (κ.ε. < 50 εκ €) σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%				
CYPRUS POPULAR	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	Μ.Δ.	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Επιμέρους άθροισμα ⁴⁷⁸	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%
Δοιπές (βάσει επιμερισμού) ⁴⁷⁹	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%

⁴⁷⁸ Σύνολο Αγοράς όπως προκύπτει από το άθροισμα των δηλωθέντων υπολοίπων από τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά τράπεζες.

ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ με επιμερισμό υπολοίπου	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (κ.ε. < 50 εκ €) - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.600-2.800]	Προ της συγκέντρωσης	[2.600-2.800]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.600-2.800]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.600-2.800]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

Βάσει των ανωτέρω στοιχείων αναφορικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση σχετική αγορά χορηγήσεων προς Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως 50 εκ. ευρώ, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και του υπό εξαγορά κλάδου της Citibank) θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [15-25]% (στοιχεία α' τριμήνου 2014). Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την ίδια θέση με αυτή που καταλάμβανε πριν τη γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, ήτοι τη δεύτερη θέση, με αμελητέα αύξηση ([0-5]%) του μεριδίου αγοράς που προκύπτει μετά τη συγκέντρωση. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, ο οποίος είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, παρουσιάζει αμελητέα μεταβολή (Δ) σημαντικά χαμηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων ([0-50]) σύμφωνα με τα στοιχεία α' τριμήνου 2014)⁴⁸⁰.

ΣΤ.5.3. Αξιολόγηση επιπτώσεων στην Επιχειρηματική Τραπεζική

ΣΤ.5.3.1. Η άποψη της Γνωστοποιούσας

α) Καταθέσεις επιχειρηματικής τραπεζικής

Κατά τη Γνωστοποιούσα, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις της αναφορικά με τις αγορές λιανικής τραπεζικής, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στις καταθέσεις επιχειρηματικής ο υπό εξαγορά κλάδος δεν συμπεριλαμβάνει καταθετικά προϊόντα προς Μεγάλες Επιχειρήσεις, προκύπτει ότι τα μερίδια της ενιαίας οντότητας και το επαυξητικό μέρος αυτών (κάτω του [0-5]%), δεν δύνανται να οδηγήσουν σε περιορισμό του ανταγωνισμού είτε λόγω μονομερών/μη συντονισμένων αποτελεσμάτων είτε λόγω συντονισμένων αποτελεσμάτων.

⁴⁷⁹ Οι λοιπές τράπεζες στη χρηματοδότηση Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων προκύπτουν από επιμερισμό σταθμισμένων βάσει ποσοστιαίας συμμετοχής των σχετικών υποσυνόλων στο σύνολο χρηματοδότησης (βλ. σχετικό πίνακα στο Παράρτημα Ζ.3.), όπως αυτό προκύπτει από το Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της ΤτΕ για τα αντίστοιχα έτη.

⁴⁸⁰ Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω μερίδια έχουν προκύψει από εκτίμηση του συνόλου της υπο-αγοράς χρηματοδότησης Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια, οι δείκτες συγκέντρωσης ΗΗΙ αποτελούν ενδείξεις, κατά προσέγγιση, της πραγματικής εικόνας της αγοράς χρηματοδότησης Μικρών και Μεσαίων επιχειρήσεων.

β) Χορηγήσεις επιχειρηματικής τραπεζικής

Όπως και στην περίπτωση των καταθέσεων επιχειρηματικής, η Γνωστοποιούσα με βάση τις απόψεις που ανέπτυξε αναφορικά με τις αγορές λιανικής τραπεζικής και το γεγονός ότι ο υπό εξαγορά κλάδος δεν συμπεριλαμβάνει χορηγήσεις προς Μεγάλες Επιχειρήσεις, θεωρεί σαφές ότι το μερίδιο της ενιαίας οντότητας [15-25]% και το επαυξητικό μέρος αυτής (κάτω του [0-5]%) δεν δύναται να οδηγήσει σε περιορισμό του ανταγωνισμού είτε λόγω μονομερών/μη-συντονισμένων αποτελεσμάτων είτε λόγω συντονισμένων αποτελεσμάτων. Το ίδιο ισχύει και ως προς την υπο-αγορά της χρηματοδότησης των Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων (με τζίρο κάτω των 50 εκ. ευρώ) για την οποία τα μέρη δεν γνωρίζουν το σύνολό της καθώς δεν υπάρχουν δημοσιευμένα τα σχετικά στοιχεία και άθροισμα αγοράς, οπότε δεν έχουν εκτίμηση των μεριδίων. Ωστόσο αναφέρονται σε σχετική η ανάλυση της απόφασης Ε.Α. 584/VII/2014 σύμφωνα με την οποία η Alpha Bank κατέχει τη δεύτερη θέση με μερίδιο [15-25]%.

ΣΤ.5.3.2. Η άποψη των ανταγωνιστών των μερών

Οι περισσότεροι εκ των ανταγωνιστών αναλύουν ενιαία τις επιπτώσεις της συγκέντρωσης τόσο στις αγορές λιανικής όσο και της επιχειρηματικής τραπεζικής. Οι επιπτώσεις αυτές παρατέθηκαν διεξοδικά στην ενότητα ΣΤ.4.4.2. Ειδικότερα ωστόσο:

α) Καταθέσεις επιχειρηματικής τραπεζικής

Κατά τις εκτιμήσεις της [...] ⁴⁸¹ η αγορά καταθέσεων βρίσκεται σε πολύ ανταγωνιστικό επίπεδο δεδομένης της ανάγκης των τραπεζών για αύξηση της ρευστότητας ⁴⁸². Παρομοίως, η [...] ⁴⁸³ επισημαίνει ότι σε περιόδους έλλειψης ρευστότητας λειτουργεί ο ανταγωνισμός μέσω επιτοκίων. Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη τα πολύ χαμηλά ποσά που μεταβιβάζονται (σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Citibank), η [...] δεν θεωρεί ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα επιφέρει αξιοσημειώτες μεταβολές στην ανταγωνιστικότητα της αγοράς καταθέσεων. Αντίστοιχα και η τράπεζα [...] ⁴⁸⁴ δεν διακρίνει δυσμενείς επιπτώσεις στην αγορά καταθέσεων επιχειρηματικής τραπεζικής.

β) Χορηγήσεις επιχειρηματικής τραπεζικής

Σύμφωνα με την [...] ⁴⁸⁵, η υπό εξέταση συγκέντρωση αναμένεται να έχει περιορισμένες συνέπειες στη λειτουργία του υφιστάμενου και δυνητικού ανταγωνισμού στην αγορά των χορηγήσεων προς επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι 2,5 εκ. ευρώ) δεδομένου ότι ο αποκτών Όμιλος αποτελούσε ούτως ή άλλως ανταγωνιστικό πυλώνα της τραπεζικής αγοράς και ταυτόχρονα το αποκτώμενο χαρτοφυλάκιο της Citibank δεν είναι σημαντικού μεγέθους ικανού να επηρεάσει σε αξιοσημειώτο βαθμό τα μεγέθη του ανταγωνισμού μεταξύ των συστημικών Τραπεζών. Κατά την [...] ⁴⁸⁶, ο ανταγωνισμός λειτουργεί πάντα

⁴⁸¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴⁸² Παρομοίως, η [...] (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή) επισημαίνει ότι σε περιόδους έλλειψης ρευστότητας λειτουργεί ο ανταγωνισμός μέσω επιτοκίων.

⁴⁸³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁴⁸⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁴⁸⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁴⁸⁶ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

όταν υπάρχει σχεδιασμός πιστωτικής επέκτασης, κάτι που δεν φαίνεται βραχυπρόθεσμα ορατό.

ΣΤ.5.3.3. Η κρίση της Επιτροπής

α) Καταθετικά προϊόντα επιχειρηματικής τραπεζικής

ι) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής, καθώς και στις επιμέρους αγορές των καταθέσεων όψεως και προθεσμίας επιχειρηματικής τραπεζικής, το μερίδιο αγοράς της εξαγοραζόμενης Citibank κυμαίνεται από [0-5]% έως [0-5]%. Σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων, ως είχε και προ της υπό κρίση πράξης, αλλά η μεταβολή του δείκτη (Δ) δεν υπερβαίνει σε καμία αγορά τις [15-25] μονάδες και είναι συνεπώς σημαντικά κατώτερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων που προβλέπει η ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων⁴⁸⁷. Η θέση της εξαγοράζουσας και των ανταγωνιστών της δεν μεταβάλλεται συνεπεία της υπό κρίση πράξης σε καμία εκ των εξεταζόμενων αγορών. Η ενιαία οντότητα διατηρεί την τρίτη θέση στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής (με μερίδιο [15-25]%), την πρώτη θέση στην αγορά των καταθέσεων όψεως (με μερίδιο [25-35]%) και την τέταρτη θέση στην αγορά των καταθέσεων προθεσμίας (με μερίδιο [15-25]%).

Το μερίδιο της ενιαίας οντότητας στις εξεταζόμενες αγορές κατόπιν της υπό κρίση πράξης δεν υπερβαίνει το [15-25]% στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής και στην υπο αγορά των καταθέσεων προθεσμίας, ενώ στην υπο αγορά των καταθέσεων όψεως το υπερβαίνει οριακά κατά [0-5]%. Ειδικώς στην αγορά στην οποία η εξαγοράζουσα διατηρεί την πρώτη θέση παρατηρείται ότι η διαφορά μεταξύ του μεριδίου της και των μεριδίων των επόμενων ανταγωνιστών (Τράπεζες Πειραιώς και Εθνική) δεν είναι σημαντική, καθώς δεν υπερβαίνει τις [0-5] ποσοστιαίες μονάδες⁴⁸⁸. Εξάλλου, σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται ισχυροί ανταγωνιστές παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος⁴⁸⁹, ήτοι οι Τράπεζες Πειραιώς, Eurobank και Εθνική με μερίδια που προπορεύονται ή απέχουν ελάχιστες ποσοστιαίες μονάδες από αυτά της νέας οντότητας και καθιερωμένα δίκτυα επαρκούς εμβέλειας και ισχύος⁴⁹⁰. Τα μερίδια αυτά και η θέση

⁴⁸⁷ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων παρ. 19-21.

⁴⁸⁸ Βλ. απόφαση Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζας Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα σελ. 94, με παραπομπή και σε απόφαση COMP/M.2187-CVC/Lenzing, παρ.138 (εξ αντιδιαστολής).

⁴⁸⁹ Βλ. σχετ. απόφαση της Ε.Επ. Μ.5907, *Votorantim/Fischer/JV*, σκ. 204. Η σημασία της ύπαρξης παρόμοιας δυναμικής ανταγωνιστών αξιολογήθηκε ως αντισταθμιστικός παράγοντας της δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης και στις αποφάσεις της Ε.Επ. Μ.3146, *Smith & Nephew Centerpulse*, σκ.17-22, Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ. 41-43.

⁴⁹⁰ Συγκεντρώσεις που οδηγούν σε μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894, ό.π., σκ. 47-49, 59, 66, 75 (όπου έγινε δεκτό ότι μερίδια της τάξεως του 30-50% δεν

της ενιαίας οντότητας δεν συνιστούν ικανή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης⁴⁹¹, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται συνεπεία της υπό κρίση πράξης μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ, που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁴⁹².

Εξάλλου, οποιαδήποτε πιθανή παρεμπόδιση του ανταγωνισμού θα έπρεπε να συνδέεται αιτιωδώς με την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης⁴⁹³. Εν προκειμένω, όπως προαναφέρθηκε, η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης στις ως άνω σχετικές αγορές (ευρύτερη και υπό-αγορές) είναι πολύ χαμηλή, καθώς δεν υπερβαίνει σε καμία εκ των σχετικών αγορών τις [0-5] ποσοστιαίες μονάδες και δεν μεταβάλλει τις ανταγωνιστικές συνθήκες και τη δομή της αγοράς σε σύγκριση με την κρατούσα προ της συγκέντρωσης κατάσταση⁴⁹⁴. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, η μεταβολή του δείκτη HHI βρίσκεται εντός των εκτιθέμενων με τη σχετική Ανακοίνωση της Ε.Ε ασφαλών ορίων, ενώ δεν φαίνεται να συντρέχει οποιαδήποτε εκ των ειδικών περιστάσεων που προβλέπονται στην παρ. 20 της εν λόγω Ανακοίνωσης.

Συνεπεία των ανωτέρω, δεν αναμένεται η υπό κρίση συγκέντρωση να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης ή στον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής ή στις υπο-αγορές της.

ii) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην ευρύτερη αγορά των καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής τραπεζικής, καθώς και στις υπο-αγορές των καταθέσεων όψεως και προθεσμίας επιχειρηματικής, οι τέσσερις

μπορούσαν να θεωρηθούν προβληματικά δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές είχαν μερίδιο 10-20%, ενώ ταυτόχρονα υπήρχαν και μεγάλες τράπεζες που ανταγωνίζονταν την επιχείρηση που προέκυπτε μετά την συγκέντρωση), M.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, σκ. 24-26 (όπου έγινε δεκτό ότι μερίδιο 30-40% δεν αρκούσε για τη στοιχειοθέτηση περιορισμού του ανταγωνισμού εκ της συγκεντρώσεως λόγω των μεγάλων και ισχυρών ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνταν στις σχετικές αγορές), M.3191, *Philip Morris/Papastratos*, σκ.17-19 (όπου η νέα οντότητα σε ορισμένες αγορές θα είχε μερίδιο μεταξύ 35-40%, ενώ οι ανταγωνιστές θα κυμαίνονταν σε μερίδια μεταξύ 10-20%).

⁴⁹¹ Ανακοίνωση, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και συγκεντρώσεις που οδηγούν σε μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. M.3894 *UNICREDITO / HVB*, M.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, M.3191, *Philip Morris/Papastratos*.

⁴⁹² Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 36.

⁴⁹³ Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9.

⁴⁹⁴ Βλ. και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 381, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, παρ. 242, 284, 365, και M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96, M.1440 *Lucent/Ascend* παρ. 17-18, M.4685 *ENEL/Acciona/Endesa* παρ. 30 – 43, M.5717- *THE STANLEY WORKS / THE BLACK & DECKER CORPORATION* - παρ. 32, 37. Διαφορετική θα ήταν η αξιολόγηση μόνο στην περίπτωση που θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι παρά τη μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς της απορροφώσας επιχείρησης δύναται να ενισχυθεί η δεσπόζουσα θέση της συνεπεία της συγκέντρωσης, βλ. χαρακτηριστικά M.2568-*Haniel/Ytong*.

μεγαλύτερες τράπεζες (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank, Eurobank) θα κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, μερίδια που πλησιάζουν το [85-95]% (στην υπο-αγορά των καταθέσεων όψεως επιχειρηματικής το αθροιστικό μερίδιο είναι [85-95]%) ή το υπερβαίνουν (στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής είναι [85-95]%, ενώ στην υπο-αγορά προθεσμίας είναι [85-95]%). Ομοίως οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες θα κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, μερίδια ανερχόμενα σε [65-75]% τόσο στην ευρύτερη αγορά καταθετικών προϊόντων όσο και στην υπο-αγορά καταθέσεων προθεσμίας. Ως εκ τούτου, οι υπό κρίση αγορές παρουσιάζουν σχετικά υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης⁴⁹⁵. Περαιτέρω στις ως άνω αγορές παρατηρείται συμμετρία των μεριδίων αγοράς των τεσσάρων προπορευόμενων επιχειρήσεων με την απόκλιση του πρώτου από τον τέταρτο παίκτη να μην υπερβαίνει ή να είναι περίπου [10-15] ποσοστιαίες μονάδες.

Εντούτοις, εν προκειμένω, η επαύξηση του μεριδίου Alpha Bank σε εκάστη αγορά μετά τη συγκέντρωση είναι εξαιρετικά χαμηλή και δεν υπερβαίνει τις [0-5] ποσοστιαίες μονάδες στις ως άνω σχετικές αγορές⁴⁹⁶. Όπως προεκτέθηκε, αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης αυτής της τάξης του θεωρείται καταρχήν ότι δεν συμβάλλει στη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁴⁹⁷ ενώ σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά λόγω της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς η αγορά παρουσίαζε συμμετρικά μερίδια αγοράς και υψηλό βαθμό συγκέντρωσης (πλέον των 2.000 μονάδων) και προ της υπό κρίση πράξης.

Επιπλέον, σημειώνεται η ασυμμετρία των μεριδίων των τεσσάρων ανταγωνιστών στην ευρύτερη αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων και την υπο-αγορά των χορηγήσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η οποία διαμορφώνει αποκλίνοντα κίνητρα μεταξύ των ανταγωνιστών και στις αγορές καταθέσεων επιχειρήσεων: η νέα οντότητα θα προκρίνει είτε να στραφεί στη διαμόρφωση πολιτικών προσέλκυσης καταθέσεων στο σύνολο των ανωτέρω αγορών ώστε να εξισορροπήσει το διευρυμένο δανειακό της χαρτοφυλάκιο και να δύναται να συνεχίσει να χρηματοδοτεί τους πελάτες της, είτε να μειώσει την αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου αποδεσμεύοντας σταδιακά πελάτες, οι οποίοι εκ του λόγου τούτου θα στραφούν για το σύνολο των αναγκών τους σε τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες, περιλαμβανομένων των καταθετικών προϊόντων, σε άλλους παρόχους, ώστε

⁴⁹⁵ Απόφαση Ε. Επ. Μ.3333, *Sony/BMG (2)*, σκ. 92. Βλ. πάντως και ανωτέρω Κεφ. Ε.4.1 όπου αναφέρεται ότι παρά την ανοδική πορεία του, ο δείκτης για την Ελλάδα, παραμένει χαμηλότερος του αντίστοιχου βαθμού συγκέντρωσης τραπεζικών συστημάτων άλλων χωρών με συναφή πληθυσμό ή/και έκταση. Βλ. επίσης και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 242, 292 κ.α., ομοίως και Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο παρ. 300, 407 κ.ά.

⁴⁹⁶ Βλ. ενδεικτικά Μ.4865-ENEL/Acciona/Endesa, παρ.30-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9, 22-23.

⁴⁹⁷ Βλ. απόφαση Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα σελ. 71 με παραπομπή (ενδεικτικά) IV/M.2883 - BERTELSMANN / ZOMBA, σκ. 27.

να επιτύχουν κατά τη διαπραγμάτευση με αυτούς τους βέλτιστους δυνατούς όρους⁴⁹⁸. Και υπό τα δύο ανωτέρω σενάρια, διαμορφώνονται αποκλίνοντα κίνητρα κατά τη διαχείριση των πολιτικών τους στις αγορές καταθετικών προϊόντων επιχειρηματικής. Προς την κατεύθυνση αυτή συγκλίνει και η αστάθεια των μεριδίων αγοράς των ανταγωνιστών κατά τα τελευταία έτη στην αγορά καταθέσεων επιχειρηματικής, με το μερίδιο του Ομίλου της Εθνικής να παρουσιάζει αύξηση [5-10] περίπου ποσοστιαίων μονάδων από το 2010, το μερίδιο του Ομίλου ALPHA BANK να αυξάνεται την περίοδο 2010 – 2012 κατά [5-10] ποσοστιαίες μονάδες και εν συνεχεία να πέφτει κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες.

Τέλος, από τα διαθέσιμα στοιχεία και τις προαναφερόμενες ανταγωνιστικές συνθήκες, δεν μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η προκείμενη συγκέντρωση εξαλείφει μια πηγή σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης στην ολιγοπωλιακά διαρθρωμένη αγορά παροχής των εν λόγω τραπεζικών υπηρεσιών. Επιπλέον, δεν υφίστανται ενδείξεις ότι η Citibank διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο στην αποτροπή συντονισμού μεταξύ των μεγαλύτερων τραπεζών σε εκάστη εκ των ως άνω αγορών, ώστε να πιθανολογείται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση και την αποχώρησή της από τις εξεταζόμενες αγορές θα αυξάνονταν οι πιθανότητες συντονισμού μεταξύ των εναπομεινάντων ανταγωνιστών⁴⁹⁹.

Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης σε καμία εκ των (υπο-) αγορών αυτών ούτε και στον αισθητό επηρεασμό του ανταγωνισμού σε αυτές.

β) Χρηματοδότηση επιχειρήσεων

ι) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014 στην ευρύτερη αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων καθώς και στην υπο-αγορά της χρηματοδότησης μικρών - μεσαίων επιχειρήσεων το μερίδιο αγοράς της εξαγοραζόμενης Citibank είναι [0-5]% και [0-5]% αντιστοίχως. Σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης παραμένει ανώτερος των 2.000 μονάδων, αλλά η μεταβολή του δείκτη (Δ) δεν υπερβαίνει σε καμία αγορά τις [0-50] μονάδες και είναι συνεπώς σημαντικά κατώτερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων που προβλέπει η ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων⁵⁰⁰. Η θέση της εξαγοράζουσας και των ανταγωνιστών της δεν μεταβάλλεται συνεπεία της υπό κρίση πράξης σε καμία εκ των εξεταζόμενων αγορών. Η ενιαία οντότητα θα διατηρήσει τη δεύτερη θέση τόσο στην αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων και στην υπο-αγορά της χρηματοδότησης μικρών - μεσαίων επιχειρήσεων, με μερίδια [15-25]% και [15-25]% αντιστοίχως. Στις ως άνω αγορές δραστηριοποιούνται πέραν της ενιαίας οντότητας, ένας ισχυρότερος ανταγωνιστής, ήτοι η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδια αγοράς τα οποία υπερβαίνουν κατά [10-15] και [15-25]

⁴⁹⁸ Βλ. απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/ Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 122.

⁴⁹⁹ Βλ. και απόφαση Ε.Επ. Μ.4844 *Fortis/ ABN AMRO Assets*, σκ. 162, αντιστοίχως και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 124.

⁵⁰⁰ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων παρ. 19-21.

ποσοστιαίες μονάδες το μερίδιο της Alpha Bank στην ευρύτερη αγορά χρηματοδότησης επιχειρήσεων και την υπο-αγορά της χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αντιστοίχως⁵⁰¹. Τα μερίδια αυτά και η θέση της ενιαίας οντότητας δεν συνιστούν ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης⁵⁰² καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται συνεπεία της υπό κρίση πράξης μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ, που να είναι σε θέση να δράσει ανεξάρτητα από τους λοιπούς ανταγωνιστές και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁵⁰³.

Εξάλλου, οποιαδήποτε πιθανή παρεμπόδιση του ανταγωνισμού θα έπρεπε να συνδέεται αιτιωδώς με την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης⁵⁰⁴. Εν προκειμένω, η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης στις ως άνω σχετικές αγορές (ευρύτερη και υπο-αγορά) είναι αμελητέα, καθώς ανέρχεται σε [0-5]% στην ευρύτερη αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων και [0-5]% στην υπο-αγορά της χρηματοδότησης μικρών-μεσαίων επιχειρήσεων και ως εκ τούτου δεν μεταβάλλει τις ανταγωνιστικές συνθήκες και τη δομή της αγοράς σε σύγκριση με την κρατούσα πριν από τη συγκέντρωση κατάσταση⁵⁰⁵. Επί πλέον, όπως προαναφέρθηκε, η μεταβολή του δείκτη ΗΗΙ βρίσκεται εντός των εκτιθέμενων με τη σχετική Ανακοίνωση της Ε.Ε ασφαλών ορίων, ενώ δεν φαίνεται να συντρέχει οποιαδήποτε από τις ειδικές περιστάσεις που προβλέπονται στην παρ. 20 της εν λόγω Ανακοίνωσης.

Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των (υπο-)αγορών αυτών ούτε και στον αισθητό επηρεασμό του ανταγωνισμού σε αυτές.

ii) Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην ευρύτερη αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων και στην υπο-αγορά της χρηματοδότησης μικρών-μεσαίων μεγάλων επιχειρήσεων, οι τρεις εκάστοτε μεγαλύτερες τράπεζες θα εξακολουθούν να κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, μερίδια ανερχόμενα σε [65-75]% στην ευρύτερη αγορά της χρηματοδότησης επιχειρήσεων και [75-85]% στην υπο-αγορά της χρηματοδότησης μικρών-μεσαίων επιχειρήσεων. Περαιτέρω, οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες (Πειραιώς, Alpha Bank, Eurobank και Εθνική) θα συνεχίσουν να κατέχουν αθροιστικό μερίδιο [85-95]% και στις δύο αγορές. Ως

⁵⁰¹ Βλ. ενδεικτικά προεκτεθείσες αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894, ό.π., σκ. 47-49, 59, 66, 75, Μ.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, σκ. 24-26 και Μ.3191, *Philip Morris/Papastratos*, σκ. 17-19.

⁵⁰² Ανακοίνωση, ό.π. παρ. 18, 27. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 *UNICREDITO / HVB*, Μ.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, Μ.3191, *Philip Morris/Papastratos*.

⁵⁰³ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 36.

⁵⁰⁴ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων ό.π., παρ. 9, 22-23.

⁵⁰⁵ Βλ. και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 381, 584/VII/2013 Eurobank/Νέο ΤΤ παρ. 242, 284, 365, και Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96, Μ.1440 Lucent/Ascend παρ. 17-18, Μ.4685 ENEL/Acciona/Endesa παρ. 30 – 43, Μ.5717- THE STANLEY WORKS / THE BLACK& DECKER CORPORATION- παρ. 32, 37.

εκ τούτου, η υπό κρίση αγορά παρουσιάζει υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης, το οποίο ευνοεί τη δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων⁵⁰⁶.

Εντούτοις, η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank μετά τη συγκέντρωση είναι αμελητέα ([0-5]% και [0-5]% στην ευρύτερη αγορά των χορηγήσεων επιχειρήσεων και στην υπο-αγορά των χορηγήσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων αντιστοίχως)⁵⁰⁷. Αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης αυτής θεωρείται καταρχήν ότι δεν συμβάλλει στη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁵⁰⁸ ενώ σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά⁵⁰⁹ λόγω της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω, καθώς τα επίπεδα συγκέντρωσης προϋπήρχαν της υπό κρίση πράξης.

Εξάλλου, τα παραπάνω υψηλά μερίδια αγοράς θα κατέχουν τρεις ή τέσσερις επιχειρήσεις γεγονός το οποίο καθιστά, στις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, τον πιθανό συντονισμό καταρχήν ασταθή λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτός προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών⁵¹⁰. Περαιτέρω, τα μερίδια των εκάστοτε τριών μεγαλύτερων επιχειρήσεων εμφανίζουν ιδιαίτερη ασυμμετρία: στην ευρύτερη αγορά χρηματοδότησης επιχειρήσεων το μερίδιο αγοράς του πρώτου (Τράπεζα Πειραιώς) απέχει [10-15] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του δεύτερου (ενιαία οντότητα), ενώ είναι [...] από το μερίδιο του τρίτου (Eurobank). Στην υπο-αγορά των μικρών - μεσαίων επιχειρήσεων ο πρώτος (η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο [35-45]%) έχει [...] μερίδιο από το δεύτερο ανταγωνιστή (την ενιαία οντότητα με μερίδιο [15-25]%) και με απόκλιση που υπερβαίνει τις [15-25] ποσοστιαίες μονάδες. Επιπροσθέτως, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, δεν υφίστανται ιδιαίτεροι και μόνιμοι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εν λόγω σχετικές αγορές επιχειρήσεων, που να δύνανται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού⁵¹¹ και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού.

⁵⁰⁶ Βλ. προπαρατ. απόφαση Ε.Επ. Μ.3333 *Sony/BMG* (2), σκ. 92. Βλ. ωστόσο και ανωτέρω Κεφ. Ε.4.1 όπου αναφέρεται ότι παρά την ανοδική πορεία του, ο δείκτης για την Ελλάδα παραμένει χαμηλότερος του αντίστοιχου βαθμού συγκέντρωσης τραπεζικών συστημάτων άλλων χωρών με συναφή πληθυσμό ή/και έκταση. βλ. επίσης και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 242, 292 κ.α., ομοίως και Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο παρ. 300, 407 κ.α.

⁵⁰⁷ Βλ. και Μ.4685-ENEL/Acciona/Endesa, παρ.30-43.

⁵⁰⁸ Βλ. Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα σελ. 71 με παραπομπή (ενδεικτικά) στην απόφαση Ευρ. Επιτροπής IV/M.2883 - BERTELSMANN / ZOMBA, σκ. 27.

⁵⁰⁹ Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση IV/M.202, *Thorn EMI/Virgin Music*, παρ. 40.

⁵¹⁰ Βλ. Μ.1016 *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103 «...η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια». Βλ. ομοίως και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013– Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες παρ. 243, ομοίως και Ε.Α. 578/VII/2013 - Eurobank/Νέα Proton παρ. 208-209, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο παρ. 240.

⁵¹¹ Κατάσταση συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως παρακωλύουσα σε σημαντικό βαθμό τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς ή σε σημαντικό τμήμα αυτής μπορεί,

Συμπερασματικά, υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης, δεν προκύπτουν ικανές ενδείξεις ότι αυτή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

επομένως, να προκύψει κατόπιν μιας συγκεντρώσεως όταν, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της οικείας αγοράς και της μεταβολής που θα επιφέρει στα χαρακτηριστικά της η πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως, η τελευταία θα έχει ως αποτέλεσμα ότι κάθε μέλος του οικείου ολιγοπωλίου, συνειδητοποιώντας τα κοινά συμφέροντα, θα θεωρούσε δυνατό, οικονομικά ορθολογικό και, επομένως, προτιμητέο να υιοθετεί διαρκώς την ίδια γραμμή δράσεως στην αγορά με σκοπό να πωλεί σε τιμές υψηλότερες από τις ανταγωνιστικές, χωρίς να χρειάζεται να συνάψει συμφωνία ή να ακολουθήσει εναρμονισμένη πρακτική, κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, και χωρίς οι σημερινοί ή οι μελλοντικοί ανταγωνιστές ή ακόμη οι πελάτες και οι καταναλωτές να μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά. Βλ. ανωτ. ΔΕΕ *Impala*, ό.π., σκ. 122.

Ζ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΡΤΩΝ

Ζ.1. ΑΓΟΡΑ ΚΑΡΤΩΝ

Οι υπηρεσίες πληρωμών μέσω πιστωτικών και χρεωστικών καρτών δίνουν τη δυνατότητα στον καταναλωτή – κάτοχο της κάρτας (cardholder) ανάληψης μετρητών και πληρωμής αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς άμεση χρήση μετρητών. Όταν η κάρτα χρησιμοποιείται ως μέσο πληρωμής, η πληρωμή του επιχειρηματία (merchant) από τον κάτοχο της κάρτας λαμβάνει χώρα με τη διαμεσολάβηση των τραπεζικών ιδρυμάτων και των εταιριών που κατέχουν τα διεθνή σήματα (scheme owners). Ο κάτοχος της κάρτας λαμβάνει υπηρεσίες πληρωμών και πίστωσης από την τράπεζα που εξέδωσε την κάρτα (εκδότη τράπεζα - issuer), ενώ ο επιχειρηματίας διασφαλίζει την πληρωμή του διαμέσου της εκκαθαρίστριας τράπεζας (acquirer), με την οποία συνεργάζεται. Επιπλέον, οι τραπεζικές κάρτες α) παρέχουν τη δυνατότητα στους κατόχους τους να διενεργούν τραπεζικές πράξεις μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών (ATM), β) διευκολύνουν τις συναλλαγές σε όσες περιπτώσεις ο κάτοχος της κάρτας δεν έχει ή δε θέλει να έχει μαζί του μετρητά, γ) εξασφαλίζουν περίοδο χάριτος αρκετών ημερών χωρίς τόκο από την ημερομηνία έκδοσης του λογαριασμού έως την ημερομηνία πληρωμής και δ) χρησιμοποιούνται για συναλλαγές μέσω διαδικτύου ή εξ αποστάσεως.

Οι κάρτες πληρωμής διακρίνονται σε:

α) Χρεωστικές κάρτες, οι οποίες προσφέρουν άμεση πρόσβαση στον τραπεζικό λογαριασμό του χρήστη κάθε στιγμή, αντικαθιστώντας την ανάγκη συναλλαγής με μετρητά ή συνάλλαγμα, και δίνουν τη δυνατότητα ανάληψης μετρητών στην Ελλάδα και το εξωτερικό με απευθείας χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού⁵¹². Σε περίπτωση συναλλαγής μέσω χρεωστικής κάρτας, το ποσό της συναλλαγής μεταφέρεται αυτόματα από το λογαριασμό του κατόχου στο λογαριασμό του εμπόρου και δεν πιστώνεται στο λογαριασμό του χρήστη της κάρτας, όπως συμβαίνει στις πιστωτικές κάρτες. Αν δεν υπάρχει διαθέσιμο ποσό στο λογαριασμό, με τον οποίο είναι συνδεδεμένη η χρεωστική κάρτα, η συναλλαγή δεν πραγματοποιείται. Οι περισσότερες χρεωστικές κάρτες μπορούν να συνδεθούν με παραπάνω από έναν τραπεζικούς λογαριασμούς της ίδιας πάντοτε τράπεζας και να χρησιμοποιηθούν για να εξοφλούνται πάγιες μηνιαίες χρεώσεις, όπως λογαριασμοί, αλλά και για την πληρωμή δανείων και πιστωτικών καρτών με αυτόματη χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού. Επίσης, με τις χρεωστικές κάρτες μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω των ATM κατάθεση μετρητών, μεταφορά ποσών μεταξύ λογαριασμών, ενημέρωση υπολοίπου και εκτύπωση των τελευταίων κινήσεων λογαριασμών.

⁵¹² Σύμφωνα με την [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή κατά την εξέταση της Συγκέντρωσης Εθνική Τράπεζα/Eurobank), οι χρεωστικές κάρτες στην ελληνική αγορά χρησιμοποιούνται σε ποσοστό άνω του 95% των συναλλαγών ως μέσο ανάληψης μετρητών και γενικότερης διαχείρισης των συνδεδεμένων καταθετικών λογαριασμών (ερώτηση υπολοίπου, ιστορικό συναλλαγών).

β) Πιστωτικές κάρτες, οι οποίες επιτρέπουν στον κάτοχο να πραγματοποιεί αγορές μέχρι ενός συγκεκριμένου ορίου. Το υπόλοιπο εξοφλείται είτε πλήρως, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, είτε μερικώς, και στην περίπτωση αυτή ο κάτοχος χρεώνεται με τόκους επί του ανεξόφλητου υπολοίπου. Ουσιαστικά, η εκδότρια τράπεζα (issuer) δημιουργεί ένα λογαριασμό ανακυκλούμενης πίστωσης και παρέχει μια ανοικτή πίστωση στον καταναλωτή, την οποία ο κάτοχος της κάρτας δύναται να χρησιμοποιήσει είτε για αγορές είτε για ανάληψη μετρητών. Οι κάρτες αυτές θεωρούνται ένα πολύπλοκο χρηματοπιστωτικό εργαλείο, καθώς η χρήση τους περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό διαφορετικών χαρακτηριστικών και κινήτρων (εύρος συναλλαγών, πίστωση, παροχές), ένα μεγάλο αριθμό συνδεδεμένων τιμών (επιτόκια, επιτόκια υπερημερίας, περίοδο χάριτος, ποινή υπέρβασης ορίου, ετήσια συνδρομή κ.ά.) και ποσοτικούς περιορισμούς (πιστωτικά όρια, ελάχιστες καταβολές). Σήμερα κυκλοφορούν πάρα πολλές παραλλαγές του βασικού μοντέλου της κάρτας με ανοικτή πίστωση⁵¹³.

⁵¹³ Οι σημαντικότερες εξ αυτών είναι:

- Πιστωτική Κάρτα Affinity. Πιστωτική κάρτα, η οποία εκδίδεται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και ενός συλλόγου ή σωματείου ή μη κερδοσκοπικού οργανισμού και η οποία συνήθως έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Μέσω της χρήσης της υποστηρίζει τις δραστηριότητες του εκάστοτε οργανισμού.
- Πιστωτική Κάρτα Συνεργατών (Co-Branded). Πιστωτική κάρτα που εκδίδεται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και μιας εμπορικής εταιρίας. Οι κάτοχοι μιας πιστωτικής κάρτας co-branded δικαιούνται διάφορα είδη προνομίων στις συναλλαγές τους με την εμπορική εταιρία που έχει συνεκδώσει την πιστωτική κάρτα. Η κάρτα co-branded μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε οποιαδήποτε άλλη εμπορική επιχείρηση που αποδέχεται πληρωμές μέσω πιστωτικών καρτών, όπως και κάθε άλλη πιστωτική κάρτα.
- Πιστωτική Κάρτα Ιδιωτικής Ετικέτας (Private Label). Πιστωτική κάρτα που εκδίδεται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και μιας εμπορικής εταιρίας. Η διαφορά της από την πιστωτική κάρτα Co-branded είναι ότι η πιστωτική κάρτα Private Label μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στη συγκεκριμένη επιχείρηση, η οποία την έχει συνεκδώσει.
- Πιστωτική Κάρτα Business Credit. Η κάρτα αυτή εκδίδεται αποκλειστικά σε επιχειρηματίες, με ξεχωριστό πιστωτικό όριο εξασφαλίζοντας στον κάτοχο πρόσθετη αγοραστική δύναμη, πολλές διευκολύνσεις και οφέλη.
- Πιστωτικές Κάρτες Επιστροφής Χρημάτων. Οι πιστωτικές κάρτες επιστροφής χρημάτων έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό την επιστροφή ενός ποσοστού της αξίας των συναλλαγών που πραγματοποιεί με την κάρτα ο κάτοχός της, ως πίστωση στο λογαριασμό του.
- Φοιτητικές Πιστωτικές Κάρτες. Η κύρια διαφορά μιας φοιτητικής πιστωτικής κάρτας από μια κοινή πιστωτική κάρτα είναι ότι απαιτούνται περιορισμένα δικαιολογητικά για την έκδοσή της (αστυνομική ταυτότητα, φοιτητική ταυτότητα και Α.Φ.Μ.), έχει χαμηλό πιστωτικό όριο, συνήθως όχι μεγαλύτερο από 800 ευρώ, και έχει συνήθως δωρεάν συνδρομή για όσο διαρκεί η φοιτητική ιδιότητα.
- Πιστωτικές Κάρτες Μεταφοράς Υπολοίπου. Τα προγράμματα μεταφοράς υπολοίπου καρτών προβλέπουν μηδενικό επιτόκιο για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, που συνήθως διαρκεί μέχρι 12 μήνες, ή πολύ χαμηλό επιτόκιο για κάποια ορισμένη περίοδο, συνήθως μέχρι την αποπληρωμή του μεταφερόμενου ποσού, ή χαμηλότερο επιτόκιο σε σχέση με αυτό της κάρτας που ήδη κατέχει ο καταναλωτής.
- Πιστωτικές Κάρτες Χωρίς Συνδρομή. Σχεδόν όλες οι τράπεζες διαθέτουν τις βασικές πιστωτικές τους κάρτες χωρίς συνδρομή για τον πρώτο χρόνο ή και για πάντα, στο πλαίσιο ειδικών προσφορών.
- Προπληρωμένες Κάρτες. Πολλές τράπεζες διαθέτουν προπληρωμένες κάρτες, οι οποίες προσφέρουν ασφάλεια στις συναλλαγές (ιδιαίτερα εκείνες που πραγματοποιούνται μέσω διαδικτύου), δεν υπόκεινται σε πιστωτικό έλεγχο και δεν επιβαρύνουν τον κάτοχό τους με επιτόκιο. Μοναδική προϋπόθεση για να εκδοθούν είναι η κατάθεση χρημάτων σε αυτές, ενώ κατά τη «φόρτισή» τους απαιτείται μια μικρή εισφορά.

Ζ.1.1. Η αγορά της έκδοσης τραπεζικών καρτών

Η έκδοση των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών (card issuing) περιλαμβάνει ιδίως τη διάθεση αυτών στους καταναλωτές και την εξυπηρέτηση πελατών και πραγματοποιείται (συνήθως) με τη χρήση του διεθνούς σήματος και των εμπορικών όρων ιδιωτικών εταιριών κατοχής των ανωτέρω σημάτων (Visa, Mastercard, Diners, American Express)⁵¹⁴.

Η έκδοση τραπεζικών καρτών διακρίνεται ανάλογα με το είδος των εκδιδόμενων καρτών στις επιμέρους υπο-αγορές της έκδοσης πιστωτικών καρτών και της έκδοσης χρεωστικών καρτών. Η συγκεκριμένη διάκριση της αγοράς έκδοσης τραπεζικών καρτών βασίζεται στα χαρακτηριστικά των εν λόγω καρτών, ιδίως στο γεγονός ότι, σε αντίθεση με τις πιστωτικές κάρτες, η χρήση των χρεωστικών καρτών για τις συναλλαγές του κατόχου είναι δυνατή εφόσον υφίσταται υπόλοιπο στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου με τον οποίο είναι συνδεδεμένες, η δε εκταμίευση των αντίστοιχων χρεώσεων είναι άμεση⁵¹⁵. Συνεπώς, οι πιστωτικές κάρτες μοιάζουν περισσότερο, όπως προελέχθη, με ανοιχτά καταναλωτικά δάνεια, ενώ οι χρεωστικές κάρτες αποτελούν απλώς μια μέθοδο πληρωμής διάφορη των μετρητών, στο πλαίσιο τήρησης τραπεζικού λογαριασμού.

Εξάλλου, όσον αφορά το ενδεχόμενο διάκρισης της αγοράς έκδοσης τραπεζικών καρτών σε⁵¹⁶: **α**) κάρτες προς ιδιώτες (personal cards) και **β**) κάρτες προς επιχειρήσεις (corporate cards), καθώς και ειδικότερα της υπο-αγοράς των πιστωτικών καρτών, σε: **α**) πιστωτικές κάρτες γενικής χρήσης (general cards) και **β**) πιστωτικές κάρτες ειδικής χρήσης (selective - pure store cards)⁵¹⁷ ή σε **α**) πιστωτικές κάρτες διεθνούς εμβέλειας (με διεθνή αποδοχή -

⁵¹⁴ Η εταιρία διεθνούς σήματος (scheme owner) είναι υπεύθυνη για:

- την αδειοδότηση και εγγραφή ως μελών ανεξάρτητων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων προκειμένου για τη χρήση του διεθνούς σήματος της κάρτας, καθώς και την έκδοση και αποδοχή καρτών μέσω του δικτύου συναλλαγών,
- την πιστοποίηση μη χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την παροχή τεχνικών υπηρεσιών, όπως εκκαθάριση και επεξεργασία των συναλλαγών και
- τον καθορισμό των δικτυακών εντολών και των τεχνικών προδιαγραφών για τη χρήση της κάρτας και τη διεξαγωγή ελέγχων σε τράπεζες μέλη, την πιστοποίηση των κατόχων και τη διαμεσολάβηση σε περίπτωση διαφωνιών επί της εκκαθάρισης.

⁵¹⁵ Εκτός εάν έχει συμφωνηθεί χρηματοδότηση μέσω υπεραναλήψεων από τους λογαριασμούς καταθέσεων όψεως.

⁵¹⁶ Στα παραρτήματα Η.1 και Η.2 της παρούσας, παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία τόσο για τις ακόλουθες κατηγορίες όσο και ανά σήμα.

⁵¹⁷ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ. 5384 – BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 16, όπου γίνεται επίσης αναφορά σε προηγούμενη νομολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφήνει το ζήτημα της συγκεκριμένης διάκρισης ανοιχτό. Οι κάρτες ειδικής χρήσης εκδίδονται μετά από συμφωνία μεταξύ της εκδότριας τράπεζας και ενός εμπορικού καταστήματος (ή αλυσίδας εμπορικών καταστημάτων), με στόχο την παροχή εκπτώσεων και άλλων παροχών από το κατάστημα προς το συναλλασσόμενο ή/και την παροχή ευνοϊκών πιστωτικών όρων από την εκδότρια τράπεζα προς τους πελάτες του συγκεκριμένου καταστήματος. Η κάρτα αυτή δεν εκδίδεται σε συνεργασία με κάποιο από τα διεθνή σήματα (π.χ. Visa, Mastercard, κ.λπ.) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στο συνεργαζόμενο κατάστημα, αντίθετα με τις κάρτες γενικής χρήσης, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε όλες τις συμβεβλημένες με τα διεθνή σήματα επιχειρήσεις, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Επομένως, οι κάρτες ειδικής χρήσης δεν θα πρέπει να συγχέονται με τις κάρτες που εκδίδονται από κοινού μεταξύ μιας τράπεζας και μιας εμπορικής εταιρίας (co-branded cards) οι οποίες εξασφαλίζουν μεν στους κατόχους διάφορα είδη προνομίων στις συναλλαγές τους με την εμπορική εταιρία που έχει συνεκδώσει την πιστωτική κάρτα, φέρουν ωστόσο

international cards) και β) πιστωτικές κάρτες εθνικής – εγχώριας εμβέλειας (national cards), όπως έχει επισημανθεί και από τα πιστωτικά ιδρύματα που ερωτήθηκαν σχετικά σε προηγούμενη έρευνα της Υπηρεσίας, και έχει καταγραφεί σε σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁵¹⁸, μπορεί να υποστηριχθεί η αντιμετώπισή τους ως διακριτών (υπό)αγορών, δεδομένης της περιορισμένης μεταξύ τους εναλλαξιμότητας από πλευράς ζήτησης⁵¹⁹. Οι κάρτες προς ιδιώτες και οι κάρτες προς επιχειρήσεις απευθύνονται κατ' αρχήν σε διαφορετική κατηγορία πελατών και αναμένεται να καλύπτουν διαφορετικό είδος καταναλωτικών αναγκών. Σύμφωνα, εξάλλου, με προγενέστερη έρευνα της Επιτροπής, οι όροι έκδοσης καρτών προς επιχειρήσεις διαφέρουν από αυτούς των καρτών προς ιδιώτες, στο βαθμό που διαφέρει η λειτουργία τους⁵²⁰. Ωστόσο, από πλευράς υποκατάστασης προσφοράς, η εναλλαξιμότητα μεταξύ καρτών διάφορων κατηγοριών είναι άμεση, ενώ η τράπεζα δύναται, με αμελητέο κόστος, να στρέψει την παραγωγή της από τη μία κατηγορία καρτών στην άλλη⁵²¹. Επίσης, ανεξάρτητα από την κατηγοριοποίηση των καρτών, οι τράπεζες χρησιμοποιούν ενιαία κριτήρια για την

κάποιο διεθνές σήμα καρτών και μπορούν συνεπώς να χρησιμοποιηθούν, όπως και οι γενικής χρήσης, σε οποιαδήποτε άλλη εμπορική επιχείρηση που εξυπηρετεί πληρωμές μέσω καρτών υπό το συγκεκριμένο σήμα.

Δεδομένου ότι στην ελληνική αγορά οι κάρτες ειδικής χρήσης στην πράξη είναι εθνικής εμβέλειας, παρέλκει η διάκριση των καρτών ανά εμβέλεια χρήσης εθνική/διεθνή. Σημειώνεται ότι το μερίδιο αγοράς των καρτών ειδικής χρήσης επί του συνόλου της αγοράς των πιστωτικών καρτών ανήλθε μόλις στο ύψος του [0-5]% το 2013 και [0-5]% το α' τρίμηνο του 2014, αντιστοίχως.

⁵¹⁸ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 566/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 578/VII/2013 – Eurobank/Νέα Proton, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁵¹⁹ Βλ. και απαντήσεις [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]), [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]), [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]), [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]) και [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]). Η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]) θεωρεί ότι διακριτές αγορές είναι μόνο αυτές της ειδικής και γενικής χρήσης καθώς «οι κάρτες ειδικής χρήσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε συγκεκριμένες εμπορικές επιχειρήσεις ή για συγκεκριμένους σκοπούς», ενώ η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]) αναφέρει ότι οι ευρύτερες αγορές έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών θα πρέπει να διακριθούν μόνο ως προς την κατηγορία πελάτη (ιδιώτες/επιχειρήσεις). Οι ως άνω απαντήσεις δόθηκαν στο πλαίσιο της εξέτασης της υπ' αριθ. πρωτ. [...] Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης των τραπεζών Πειραιώς και Αγροτικής. Επιπλέον, σύμφωνα με την [...] (βλ. απαντητική επιστολή υπ' αριθ. πρωτ. [...]) κατά την εξέταση της Συγκέντρωσης Εθνική Τράπεζα/Eurobank) «τόσο η έκδοση πιστωτικών όσο και χρεωστικών καρτών δύναται να διακριθεί σε ειδικότερα προϊόντα... χωρίς αυτό να επηρεάζει την εναλλαξιμότητα των εν λόγω προϊόντων».

⁵²⁰ Σύμφωνα με την [...] (βλ. επιστολή υπ' αριθ. πρωτ. [...]) κατά την εξέταση της Συγκέντρωσης Εθνική Τράπεζα/Eurobank) υπάρχουν οι εξής βασικές διαφορές :

- τα κριτήρια αρχικής χορήγησης και οι όροι ανανέωσης διαφέρουν, δεδομένου ότι πρόκειται για χορήγηση σε νομικό πρόσωπο με κριτήρια επιχειρηματικής πίστης,
- δεν προσφέρεται η δυνατότητα ελάχιστης καταβολής και δόσεων,
- δεν προβλέπεται εκτοκισμός των συναλλαγών δεδομένου του γεγονότος ότι, τα ποσά των συναλλαγών εξοφλούνται ολοσχερώς στο τέλος κάθε μήνα,
- καθορίζεται συνολικό όριο ανά επιχείρηση το οποίο και ανανεώνεται/επανακαθορίζεται περιοδικά και
- το πιστωτικό όριο της εκάστοτε κάρτας καθορίζεται από την ίδια την επιχείρηση.

⁵²¹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο της εξέτασης της Συγκέντρωσης των τραπεζών Πειραιώς και Αγροτικής. Με την άποψη ότι οι ως άνω κατηγορίες προϊόντων δεν συνιστούν διακριτές αγορές συντάσσεται η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]), η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]), η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]) και η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...]). Οι ως άνω απαντήσεις δόθηκαν στο πλαίσιο της εξέτασης της ίδιας Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης (Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα). Την ίδια θέση εξέφρασε εκ νέου η [...] με την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική της επιστολή στο πλαίσιο εξέτασης της Συγκέντρωσης των τραπεζών Πειραιώς-Γενική.

παροχή της υπηρεσίας έκδοσης καρτών προς τους καταναλωτές, τα οποία βασίζονται στην πιστοληπτική ικανότητα και τα λοιπά χαρακτηριστικά των τελευταίων⁵²².

Εν προκειμένω, παρέλκει η περαιτέρω κατάτμηση των αγορών, δεδομένου ότι από την αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων προέκυψε ότι τα μερίδια των επιχειρήσεων στις κατά τα ανωτέρω επιμέρους (ενδεχόμενες) υπο-αγορές δεν διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με τη γενικότερη εικόνα που αυτά παρουσιάζουν στις ευρύτερες αγορές έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών⁵²³. Αντίστοιχη θέση υιοθετείται και στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπου παρόλο που διερευνήθηκε το ενδεχόμενο περαιτέρω κατάτμησης της αγοράς, τελικά η εν λόγω διάκριση δεν υιοθετήθηκε⁵²⁴.

Z.1.2. Η αγορά της παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών

Οι υπηρεσίες αποδοχής τραπεζικών καρτών συνιστούν διακριτή αγορά σε σχέση με τις υπηρεσίες έκδοσης καρτών, σύμφωνα και με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁵²⁵. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες παρέχονται εκ μέρους του εκκαθαριστή/αποδέκτη (acquirer), συνήθως πιστωτικού ιδρύματος⁵²⁶, προς μια συμβεβλημένη εμπορική επιχείρηση (merchant), προκειμένου η τελευταία να είναι σε θέση να δέχεται την καταβολή του αντιτίμου των αγαθών ή/και υπηρεσιών της δια της χρήσης τραπεζικών καρτών (πιστωτικών ή χρεωστικών). Οι εν λόγω υπηρεσίες συνήθως περιλαμβάνουν:

- την προσέλκυση της εμπορικής επιχείρησης από τον εκκαθαριστή ώστε η εμπορική επιχείρηση να δέχεται πληρωμή μέσω καρτών που κατά κύριο λόγο φέρουν διεθνές σήμα πληρωμών (π.χ. Visa, Mastercard, κ.λπ.),

⁵²² Όπως επισημαίνει η [...], «[ο]ποιαδήποτε διαφοροποίηση ενέχει κίνδυνο διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των πελατών με παρόμοια χαρακτηριστικά» (βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο της εξέτασης της υπ' αριθ. πρωτ. [...] Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης των τραπεζών Πειραιώς και Αγροτικής).

⁵²³ Βλ. σχετ. Παράρτημα Η.1.

⁵²⁴ Βλ. απόφαση Ε.Ε.Μ. 5384, ό.π. Επίσης βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 578/VII/2013 – Eurobank/Νέα Proton και 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειστήριο.

⁵²⁵ Βλ. αποφάσεις Ε.Ε.π. Μ. 2567 - NORDBANKEN/POSTGIROT, σκ. 6, Μ.5241 - AMERICAN EXPRESS/FORTIS/ALPHA CARD, σκ. 23, Μ.3740 - BARCLAYS BANK/FORENINGSSPARBANKEN/JV σκ. 12 και Μ. 4844 - FORTIS/ABN AMRO Assets, σκ. 42-60.

⁵²⁶ Στην ελληνική αγορά αποδοχής καρτών (merchant acquiring) δραστηριοποιούνται μόνο πιστωτικά ιδρύματα. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, περίπτωση ε' του Ν. 3862/2010 για την «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις Οδηγίες 2007/64 /ΕΚ, 2007/44/ΕΚ, 2010/16/ΕΕ που αφορούν υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, προληπτική αξιολόγηση προτάσεων απόκτησης συμμετοχής σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα, κ.α.», στην αγορά παροχής υπηρεσιών έκδοσης ή/και απόκτησης μέσω πληρωμών (μεταξύ των οποίων και οι τραπεζικές κάρτες) δύνανται να δραστηριοποιηθούν και μη τραπεζικοί οργανισμοί, όπως εταιρίες παροχής πιστώσεων και ιδρύματα πληρωμών, εφόσον έχουν αδειοδοτηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος. Με τον ως άνω νόμο, επιβάλλονται ως βασικές προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών η αδειοδότηση από την αρμόδια εποπτική αρχή (την Τράπεζα της Ελλάδος), η ύπαρξη εγκατάστασης στην Ελλάδα (άρθρο 10, παρ. 1 του Ν. 3862/2010) και η κατοχή αρχικού κεφαλαίου, το ύψος του οποίου, στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών αποδοχής μέσω πληρωμής, δεν πρέπει να υπολείπεται του ποσού των € 125.000 (άρθρο 6 στ. γ' σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 3, στ. ε' του Ν. 3862/2010).

- την ανάληψη από τον εκκαθαριστή του κινδύνου μη είσπραξης του αντιτίμου των προϊόντων/υπηρεσιών που καταρχήν φέρει η πωλήτρια εμπορική επιχείρηση,
- την πώληση ή εκμίσθωση και εγκατάσταση στις συμβεβλημένες εμπορικές επιχειρήσεις τερματικών μηχανημάτων (Points-of-Sale, POS), μέσω των οποίων λαμβάνει χώρα η συναλλαγή και τη σύνδεσή τους με το ηλεκτρονικό σύστημα του εκκαθαριστή⁵²⁷ και
- την επεξεργασία των συναλλαγών, τη διόδυσή τους στην εκδότρια της κάρτας τράπεζα (issuer), την εκκαθάριση και το συμψηφισμό των λογαριασμών εκδοτών / αποδεκτών των εν λόγω συναλλαγών.

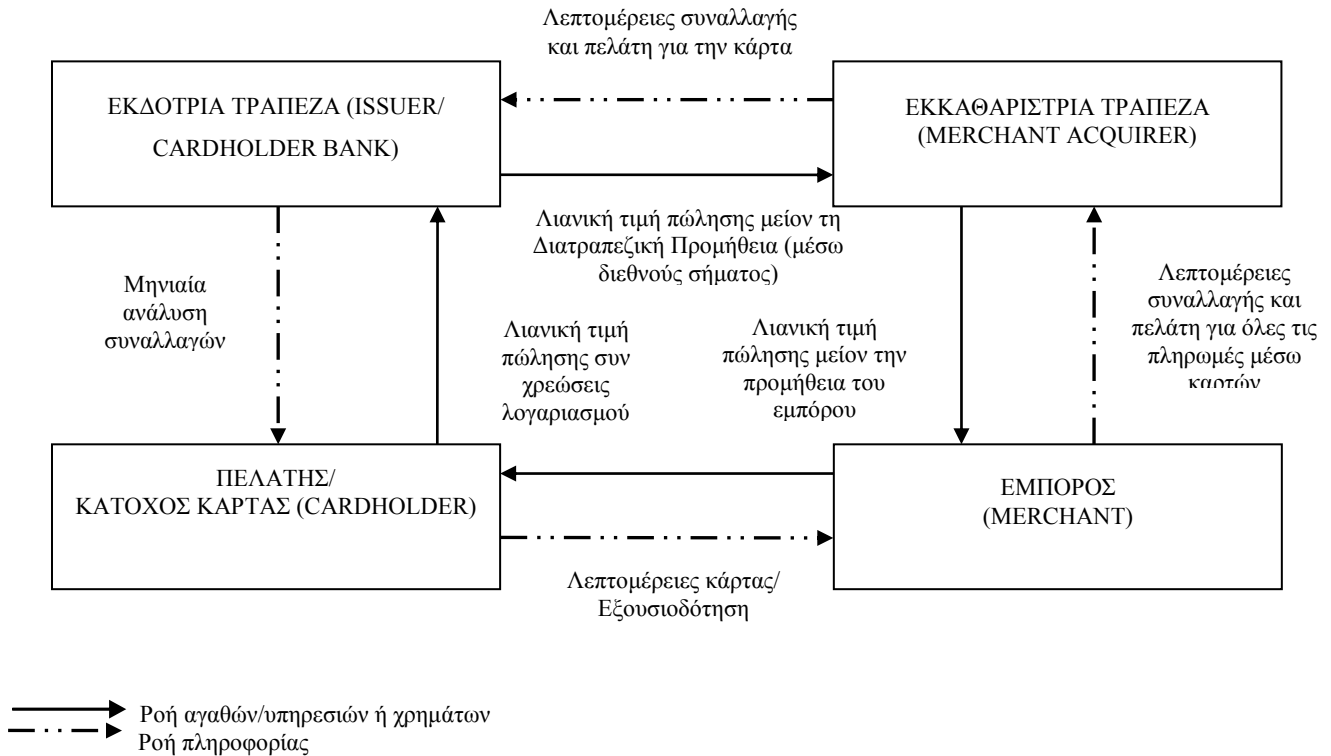
Η διαδικασία αποδοχής τραπεζικών καρτών μπορεί να περιγραφεί συνοπτικά ως εξής:

- Ο πελάτης/κάτοχος της τραπεζικής κάρτας (cardholder) χρησιμοποιεί την τραπεζική κάρτα για την αγορά ενός προϊόντος ή μίας υπηρεσίας σε ένα σημείο πώλησης.
- Η τράπεζα που εξέδωσε την κάρτα (issuer) χρεώνει το λογαριασμό του κατόχου αυτής με το κόστος της αγοράς, το οποίο αντιστοιχεί στη λιανική τιμή πώλησης.
- Ακολούθως, η εκδότρια τράπεζα (issuer) καταβάλλει, μέσω του εκάστοτε διεθνούς σήματος που φέρει η κάρτα που χρησιμοποιήθηκε για τη συναλλαγή, στην εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer), με την οποία συνεργάζεται η πωλήτρια εμπορική επιχείρηση (merchant), ποσό ίσο με την ανωτέρω λιανική τιμή πώλησης, μειωμένη κατά το κόστος της συναλλαγής (διατραπεζική προμήθεια - interchange fee), το ύψος του οποίου διαφέρει ανάλογα με το διεθνές σήμα της κάρτας (π.χ. Visa, Mastercard).
- Τέλος, η εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer) καταβάλλει στην πωλήτρια εμπορική επιχείρηση την αξία της λιανικής τιμής πώλησης, μειωμένη κατά το κόστος της συναλλαγής (merchant service charge)⁵²⁸.

⁵²⁷ Σημειώνεται ότι, εφόσον το τερματικό POS έχει τοποθετηθεί στην πωλήτρια εμπορική επιχείρηση από συγκεκριμένη εκκαθαρίστρια τράπεζα (acquirer) βάσει σχετικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών, τότε συνδέεται μόνο με το δίκτυο της συγκεκριμένης τράπεζας. Αντίθετα, εάν έχει τοποθετηθεί σε εμπορική επιχείρηση από τρίτες εταιρίες - διαβιβαστές μηνυμάτων συναλλαγών (switch centers), εξυπηρετεί όλες τις εκκαθαρίστριες τράπεζες (acquirers), με τις οποίες έχει τυχόν συμβληθεί η εμπορική επιχείρηση (common POS). Μεταξύ των επιχειρήσεων - μη τραπεζικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά διαβίβασης δεδομένων συναλλαγών συγκαταλέγονται οι εταιρίες [...], [...], [...]. Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή της εκκαθαρίστριας τράπεζας (acquirer) για κάθε συναλλαγή γίνεται από την πωλήτρια εμπορική επιχείρηση.

⁵²⁸ Σημειώνεται ότι είναι δυνατό το τεχνικό τμήμα των υπηρεσιών αποδοχής καρτών, ήτοι η επεξεργασία/διόδευση των συναλλαγών, καθώς και η εκκαθάριση και ο συμψηφισμός των λογαριασμών εκδοτών/αποδεκτών, όπως εξάλλου και η εγκατάσταση και σύνδεση των τερματικών μηχανημάτων POS στις εμπορικές επιχειρήσεις, να μην παρέχεται απευθείας από τους εκκαθαριστές, αλλά να ανατίθεται από αυτούς σε τρίτες εταιρίες, μέσω συμβάσεων εξωπορισμού (outsourcing). Οι ως άνω υπηρεσίες παροχής εμπορικού δικτύου συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών και άλλων τερματικών μηχανημάτων (POS Network Service Provision) και παροχής υπηρεσιών επεξεργασίας των σχετικών

Επισημαίνεται ότι δεν αποκλείεται η εκδότρια και η εκκαθαρίστρια τράπεζα (issuer - acquirer) να ταυτίζονται (on-us transactions). Κατωτέρω παρατίθεται η σχηματική απεικόνιση του συστήματος λειτουργίας αποδοχής τραπεζικών καρτών⁵²⁹:

Η συνολική προμήθεια που η εκκαθαρίστρια τράπεζα χρεώνει τον έμπορο (merchant service charge) ως αμοιβή για την αποδοχή καρτών, απαρτίζεται από:

- α)** την αμοιβή στην εταιρία του διεθνούς σήματος,
- β)** την αμοιβή στην εκδότρια τράπεζα (issuer's reimbursement fee)⁵³⁰ και

με την αποδοχή τραπεζικών καρτών δεδομένων (Card Acquiring Processing) συνιστούν διακριτές αγορές και βρίσκονται σε προηγούμενο στάδιο σε σχέση με τις υπηρεσίες αποδοχής καρτών, εφόσον παρέχονται από τρίτες εταιρίες και όχι από τις ίδιες τις εκκαθαρίστριες τράπεζες.

⁵²⁹ Εκτός των κατωτέρω συστημάτων, στα οποία εμπλέκονται τέσσερα μέρη (εκδότης, κάτοχος κάρτας, εκκαθαριστής, έμπορος), υφίστανται και τριμερή συστήματα πληρωμών μέσω τραπεζικών καρτών, όπου εκδότης και εκκαθαριστής ταυτίζονται πάντοτε, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα αυτά των καρτών American Express και Diners club. Βλ. ΟΟΣΑ Competition and Efficient Usage of Payment Cards, DAF/COMP (2006) 32, σελ. 23 και European Commission Staff Working Document (συνοδευτικό έγγραφο της Πρότασης Οδηγίας για τις Υπηρεσίες Πληρωμών (PSD II) και της πρότασης Κανονισμού για τις Διατραπεζικές Προμήθειες), SWD (2013) 288 Final, σελ 10.

⁵³⁰ Πρόκειται για τη διατραπεζική προμήθεια (interchange fee) που δίδεται από την εκκαθαρίστρια τράπεζα στην εκδότρια τράπεζα και καθορίζεται από το εκάστοτε διεθνές σήμα που φέρει η κάρτα που χρησιμοποιήθηκε στη συναλλαγή. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω προμήθεια αποδίδεται από την εκκαθαρίστρια τράπεζα στην εταιρία διεθνούς σήματος η οποία εν συνεχεία την καταβάλλει στην εκδότρια τράπεζα.

γ) την αμοιβή της εκκαθαρίστριας τράπεζας με την οποία καλύπτει τα λειτουργικά κυρίως κόστη που συνεπάγεται η κάθε συναλλαγή και εξασφαλίζει το περιθώριο κέρδους της⁵³¹.

Σε σχέση με το ενδεχόμενο διάκρισης της αγοράς παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών σε επιμέρους υπο-αγορές ανάλογα με:

- α) την κατηγορία του πελάτη (ιδιώτες/επιχειρήσεις),
- β) τον τύπο της κάρτας (χρεωστική/πιστωτική),
- γ) την εμβέλεια χρήσης της κάρτας (εγχώρια/διεθνής), καθώς και
- δ) το διεθνές σήμα που φέρει η κάρτα (VISA, MASTERCARD κ.λπ.)⁵³²,

λεκτέα τα ακόλουθα:

Σχετικά με την κατάτμηση της υπό εξέταση αγοράς ανάλογα με την κατηγορία του πελάτη, δεν υπάρχει οιοδήποτε έρεισμα που να συνηγορεί υπέρ της διάκρισης υπο-αγορών. Η κατηγορία του πελάτη της εμπορικής επιχείρησης στην οποία γίνεται η αγορά είναι αδιάφορη εξ'επόμεως αποδοχής καρτών.

Επίσης, η κατάτμηση της υπό εξέταση αγοράς ανάλογα με τον τύπο της κάρτας⁵³³, δεν θεωρείται απαραίτητη λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τους παράγοντες που επηρεάζουν την υποκατάσταση ζήτησης στην αγορά αποδοχής καρτών, ήτοι τους παράγοντες που λαμβάνουν υπόψη τους οι επιχειρήσεις προκειμένου να επιλέξουν την εκκαθαρίστρια τράπεζα με την οποία θα συνεργαστούν, όπως:

- το επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών,
- την προμήθεια που η εκκαθαρίστρια τράπεζα θα τις χρεώνει,
- τη δυνατότητα παροχής πρόσθετων υπηρεσιών διευκόλυνσης από τις εκκαθαρίστριες τράπεζες⁵³⁴,

⁵³¹ Όπως για παράδειγμα κόστος διαχείρισης και επεξεργασίας, κόστος υποδομής κ.ά.

⁵³² Βλ. αποφάσεις της Ε.Επ. Μ. 4814 - AIB/FDC/JV, σκ. 13, Μ. 4316 - ATOS ORIGIN/BANKSYS/BCC, σκ. 21, 22, 23, Μ. 5241 - AMERICAN EXPRESS/FORTIS/ALPHA CARD, σκ. 24-29 και Μ. 5968 - ADVENT/BAIN CAPITAL/RBS WORLDPAY, σκ. 12, 13. Οι εν λόγω αποφάσεις όμως αφήνουν το ζήτημα της περαιτέρω διάκρισης ανοιχτό. Επίσης, βλ. σχετικά και παράρτημα Η.3 της παρούσας στο οποίο παρατίθενται οι επιμέρους κατηγορίες.

⁵³³ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο της εξέτασης της υπ' αριθ. πρωτ. [...] Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης των τραπεζών Πειραιώς-Αγροτικής) η οποία υποστηρίζει ότι: «τόσο οι χρεωστικές όσο και οι πιστωτικές κάρτες αποτελούν εργαλεία πληρωμής, επιτελούν την ίδια λειτουργία (payment instruments) και διευκολύνουν την εκκαθάριση συναλλαγών σε επίπεδο ασφάλειας και ταχύτητας». Αντίστοιχα η [...] με την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή στο πλαίσιο εξέτασης της Συγκέντρωσης Τράπεζα Πειραιώς – Γενική Τράπεζα εξέφρασε τη θέση ότι στην αγορά αποδοχής καρτών η όποια διαφοροποίηση είναι μικρού βαθμού καθώς τα τερματικά POS προσφέρουν τις ίδιες δυνατότητες ανεξαρτητως τύπου κάρτας.

⁵³⁴ Αναφορικά με πρόσθετες παροχές που προσφέρονται από τις εκκαθαρίστριες τράπεζες στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών, επισημαίνεται ότι, όπως προέκυψε από την εξέταση εκ

- το δίκτυο των υποκαταστημάτων της τράπεζας (π.χ. την υφιστάμενη συνεργασία με γειτονικά της επιχείρησης υποκαταστήματα),
- την υφιστάμενη συνεργασία με την εκάστοτε τράπεζα σε άλλους τομείς δραστηριότητας και
- την παροχή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών από την τράπεζα⁵³⁵.

Οι επιχειρήσεις προτιμούν να συνεργάζονται με εκκαθαρίστριες τράπεζες οι οποίες αναλαμβάνουν την αποδοχή καρτών με τη μεγαλύτερη ζήτηση και καλύπτουν κατ' επέκταση το μεγαλύτερο όγκο συναλλαγών στην αγορά προκειμένου να είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν όσο το δυνατόν περισσότερους πελάτες. Όπως επισημαίνεται σε σειρά αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁵³⁶, το σύνολο των εκκαθαριστριών τραπεζών εξυπηρετεί όλους τους τύπους των καρτών (συνεπώς δεν είναι απαραίτητο ο επιχειρηματίας να στραφεί σε διαφορετικό προμηθευτή για την εκκαθάριση των πιστωτικών και των χρεωστικών καρτών), ενώ η προμήθεια της εκκαθαρίστριας τράπεζας δεν διαφοροποιείται ανάλογα με τον τύπο της κάρτας (χρεωστική/πιστωτική) που χρησιμοποιείται στη συναλλαγή, ή τουλάχιστον όχι σε μεγάλο βαθμό. Σχετικά, δε, με τους λοιπούς παράγοντες επιλογής εκ μέρους των επιχειρήσεων της συνεργαζόμενης εκκαθαρίστριας τράπεζας, επισημαίνεται ότι αυτοί δεν σχετίζονται με τον τύπο της κάρτας και συνεπώς δεν θεωρούνται κρίσιμοι για την περαιτέρω κατάτμηση της αγοράς με βάση την προαναφερθείσα ανάλυση. Από πλευράς υποκατάστασης προσφοράς, η υποκαταστασιμότητα είναι απόλυτη, καθώς από τη στιγμή που η εκκαθαρίστρια τράπεζα εκκαθαρίζει τις πιστωτικές κάρτες ενός σήματος, αυτόματα είναι σε θέση να εκκαθαρίζει και τις χρεωστικές κάρτες που έχουν εκδοθεί υπό το συγκεκριμένο σήμα. Συνεπώς, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η παροχή υπηρεσίας αποδοχής πιστωτικών και χρεωστικών καρτών ανήκουν εν προκειμένω στην ενιαία αγορά αποδοχής καρτών.

Αντίστοιχα, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εμβέλεια της κάρτας οριοθετεί διακριτές αγορές, δεδομένου ότι τόσο από την άποψη της υποκατάστασης ζήτησης, όσο και από αυτήν της προσφοράς, η εμβέλεια της κάρτας ουδόλως επηρεάζει τις ανταγωνιστικές συνθήκες, αρκεί αφενός ο επιχειρηματίας κι αφετέρου ο εκκαθαριστής να συμμετέχουν στο «σχήμα» συνεργασίας.

μέρους της Γ.Δ.Α. της Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης αναφορικά με την κοινή επιχείρηση με διακριτικό τίτλο «Κάρντλινκ Α.Ε.», οι τράπεζες [...] και [...], που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά δεν παρέχουν επιπλέον προνόμια στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνεργάζονται. Αντιθέτως, άλλες τράπεζες, παρέχουν ως επιπρόσθετη παροχή τη δυνατότητα προεξόφλησης άτοκων δόσεων. Επιπρόσθετα, η [...] σε σχετική ερώτηση ανέφερε μεταξύ των επιπρόσθετων παροχών προς τις επιχειρήσεις και το προαιρετικό άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού με καρτέ επιταγών, καθώς και τις on line υπηρεσίες εμβασμάτων με χρήση της [...].

⁵³⁵ Όπως, λ.χ. η τεχνολογία ανέπαφων συναλλαγών.

⁵³⁶ Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 553/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 566/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειστήριο.

Όσον αφορά τη διάκριση των αγορών ανάλογα με το διεθνές σήμα, επισημαίνεται καταρχάς ότι οι επιχειρήσεις, από τη στιγμή που συμμετέχουν στην αγορά της αποδοχής καρτών, προκειμένου να προσελκύσουν όσο δυνατόν περισσότερους πελάτες που προτιμούν την αγορά αγαθών και υπηρεσιών μέσω καρτών και όχι μέσω μετρητών, «υποχρεούνται» να συνεργάζονται και με τα δύο δημοφιλέστερα σήματα, τη VISA και τη MASTERCARD⁵³⁷. Απουσία ενός από τα δύο σήματα σημαίνει, κατά κανόνα, απώλεια κρίσιμης μάζας πελατείας. Όπως, δε, καταγράφεται σε πρόσφατες αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁵³⁸, όλες οι εκκαθαρίστριες τράπεζες, προκειμένου να παρέχουν την υπηρεσία εκκαθάρισης προς όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις, εκκαθαρίζουν συναλλαγές και των δύο σημάτων⁵³⁹, αποτέλεσμα αναμενόμενο σε μία αγορά με ισχυρά φαινόμενα δικτύου.

Συνεπώς, η διάκριση μεταξύ αγορών που καθορίζονται από τα δύο βασικά σήματα παρέλκει⁵⁴⁰, δεδομένου ότι αντιμετωπίζονται από τις τράπεζες και τις επιχειρήσεις ως “must-have” υπηρεσίες με ίδια χαρακτηριστικά, ενώ οι εμπορικές επιχειρήσεις στρέφονται συνήθως, για λόγους αποτελεσματικότητας, προς μία τράπεζα για την εκκαθάριση τόσο της VISA όσο και της MASTERCARD. Παράγοντες όπως η τιμολόγηση του σήματος και οι λοιποί όροι εξυπηρέτησης δεν αφορούν εν προκειμένω, διότι η ζήτηση δεν καθορίζεται ενδογενώς από την αλληλεπίδραση μεταξύ εκκαθαρίστριας και επιχείρησης, αλλά εξαρτάται και κατευθύνεται από τη χρήση του εκάστοτε σήματος από τους καταναλωτές⁵⁴¹, οι οποίοι, λαμβάνοντας υπόψη τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που τους προσφέρει το διεθνές σήμα και η εκδότρια της κάρτας τράπεζα, επιλέγουν την κάρτα που προσαρμόζεται στις ανάγκες τους. Έτσι, η ζήτηση των επιχειρήσεων αντανακλά επακριβώς τη ζήτηση των καταναλωτών, οι οποίοι θεωρούν τις κάρτες VISA και MASTERCARD μεταξύ τους εναλλάξιμες⁵⁴². Τα λοιπά

⁵³⁷ Πάνω από [75-85]% της αποδοχής καρτών αφορά στα σήματα VISA και MASTERCARD.

⁵³⁸ Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 553/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 566/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁵³⁹ Ενδεικτικά, σύμφωνα με τη [...], αλλά και τις σχετικές απαντήσεις τραπεζών η [...], η [...], η [...] και η [...] εκκαθαρίζουν ή/και διοδεύουν συναλλαγές με κάρτες που φέρουν και το σήμα Diners Club, ενώ η [...] και η [...] εκκαθαρίζουν ή/και διοδεύουν συναλλαγές με κάρτα που φέρουν το σήμα της American Express.

⁵⁴⁰ Την ίδια άποψη έχει εκφράσει και η [...], η οποία παραπέμπει σε αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού και συγκεκριμένα στις αποφάσεις 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα και 574/VII/2013 Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η άποψη της [...], η οποία στην υπ’ αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της στο πλαίσιο εξέτασης της Συγκέντρωσης Τράπεζα Πειραιώς–Γενική Τράπεζα επισημαίνει ότι στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών προσφέρονται οι ίδιες δυνατότητες συναλλαγών ανεξαρτήτως σήματος. Αντίστοιχη θέση έχει εκφράσει και η [...] με την υπ’ αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της στο πλαίσιο εξέτασης της Συγκέντρωσης Εθνική Τράπεζα/Eurobank, σύμφωνα με την οποία τα διαφορετικά σήματα αποτελούν εναλλακτικά εργαλεία πληρωμής τόσο για την επιχείρηση όσο και για τον κάτοχο της κάρτας/πελάτη και δύνανται να υποκατασταθούν/αντικατασταθούν μεταξύ τους.

⁵⁴¹ Εξάλλου, ενισχυτικά, σημειώνεται ότι παρά το γεγονός ότι στο πλαίσιο της εξέτασης της γνωστοποίησης συγκέντρωσης αφορώσας στην κοινή επιχείρηση με διακριτικό τίτλο «Κάρντλινκ Α.Ε.» προέκυψε ότι η τιμολόγηση των διεθνών σημάτων ποικίλει, η ίδια αποτελεί ένα μικρό ποσοστό της συνολικής προμήθειας που παρακρατείται από τον έμπορο.

⁵⁴² Βλ. ανάλυση ανωτέρω που αφορά στην αγορά έκδοσης καρτών.

διεθνή σήματα καταλαμβάνουν πολύ μικρότερο μερίδιο στη σχετική αγορά⁵⁴³, επομένως παρέλκει η ανά σήμα αναλυτικότερη εξέταση.

Επομένως, η αγορά της παροχής υπηρεσιών αποδοχής καρτών για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, οριοθετείται κατά τα ανωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁵⁴⁴ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁵⁴⁵.

Z.1.3. Σχετικές Γεωγραφικές αγορές

Αναφορικά με την ευρύτερη αγορά των καρτών, όπως προσδιορίστηκε ανωτέρω, η ΕΑ, σε σειρά πρόσφατων αποφάσεων της έχει αποφανθεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά καλύπτει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας⁵⁴⁶, περιοχή στην οποία οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται υπό ομοιόμορφες συνθήκες ανταγωνισμού. Η θέση αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι ζητήματα σχετικά με τη χορήγηση μέσων πληρωμής και την επεξεργασία των συναλλαγών διέπονται κυρίως από την οικεία εθνική νομοθεσία περί προστασίας του καταναλωτή και καταναλωτικής πίστης κάθε κράτους μέλους.

Εξάλλου, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αξιολογώντας την εν λόγω αγορά υπό οποιαδήποτε υποδιάκριση, την έχει χαρακτηρίσει ως εθνική κατά βάση, ακόμη και εάν πιθανολογείται περιθώριο για διεύρυνση των αγορών στο εγγύς μέλλον λόγω των παγκόσμιων εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα⁵⁴⁷.

⁵⁴³ Συγκεκριμένα, με βάση την αξία των συναλλαγών οι κάρτες που φέρουν το σήμα της DINERS έχουν μερίδιο που κυμαίνεται από [0-5]% έως [5-10]%, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο της AMERICAN EXPRESS δεν ξεπερνάει το [5-10]% [βλ. Παράρτημα Η.3.].

⁵⁴⁴ Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank, 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 566/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁵⁴⁵ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ. 2567 - NORDBANKEN/POSTGIROT, σκ. 17-18, Μ. 5241 - AMERICAN EXPRESS/FORTIS/ALPHA CARD, σκ. 28-31, Μ. 3740 - BARCLAYS BANK/FORENINGSSPARBANKEN/JV σκ. 12-15, Μ. 4814 - AIB/FDC/JV, σκ. 13-14, Μ. 4316 - ATOS ORIGIN/BANKSYS/BCC, σκ. 23 και Μ. 5968 - ADVENT/BAIN CAPITAL/RBS WORLDPAY, σκ. 12-13, στις οποίες η Ε.Επ. έκρινε ότι το ζήτημα της περαιτέρω διάκρισης μπορούσε να παραμείνει ανοιχτό εφόσον με τη γνωστοποιηθείσα πράξη δεν εγείρετο ανησυχία ως προς την απρόσκοπτη λειτουργία του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά.

⁵⁴⁶ Βλ. και αποφάσεις Ε.Α. 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 566/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank, 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 576/VII/2013 - Εθνική Τράπεζα/Probank, 578/VII/2013 - Eurobank/Νέα Proton, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Αντίστοιχα και η Γνωστοποιούσα εκτιμά ότι οι σχετικές γεωγραφικές αγορές τόσο της έκδοσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών όσο και της αποδοχής καρτών, για τις ανάγκες αξιολόγησης της παρούσας συναλλαγής, είναι εθνικές, ήτοι καλύπτουν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας (βλ. σελ. 48, παρ. 111 της Γνωστοποίησης).

⁵⁴⁷ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ. 5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, σκ. 73, Μ. 2567 - NORDBANKEN/POSTGIROT, σκ. 37, Μ. 4844 - FORTIS/ABN AMRO ASSETS, σκ. 87 και Μ. 5241 - AMERICAN EXPRESS/FORTIS /ALPHA CARD, σκ. 26, 30.

Ζ.2. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Οι ανταγωνιστικές συνθήκες στις εν λόγω αγορές ομοιάζουν, εν πολλοίς, με αυτές που ισχύουν στις αγορές της λιανικής τραπεζικής⁵⁴⁸. Όλες οι τράπεζες προσφέρουν εφάμιλλα τραπεζικά προϊόντα, ενώ πολλοί καταναλωτές χρησιμοποιούν περισσότερες της μιας τράπεζες και για τις κάρτες πληρωμών τους και ως εκ τούτου ο βαθμός διασποράς των πελατών είναι πολύ μεγάλος⁵⁴⁹. Επιπλέον, οι προτιμήσεις των καταναλωτών καθορίζονται σε σημαντικό βαθμό από τη σχέση τους με την τράπεζα, ενώ τα τελευταία χρόνια, η τιμολογιακή πολιτική και τα προγράμματα πελατειακής πίστης έχουν παρουσιάσει σημαντική ανάπτυξη. Αναλυτικότερα:

Ζ.2.1. Ωριμότητα αγοράς

Τα τελευταία χρόνια, η ευρεία διάδοση των καρτών έχει οδηγήσει σε μια συνεχή επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, διευρύνοντας έτσι την κλασική λειτουργία της κάρτας ως μέσου πληρωμών. Έτσι, προστέθηκαν ασφαλιστικές καλύψεις (ταξιδιωτική ασφάλιση, ιατρική και νομική βοήθεια) και καταρτίστηκαν ειδικά προγράμματα συνεργασίας τραπεζών με επιχειρήσεις, ώστε να παρέχονται εκπτώσεις για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών. Η προσπάθεια εμπλουτισμού των καρτών (κυρίως των πιστωτικών) με στοιχεία που δεν σχετίζονται άμεσα με την κύρια λειτουργία τους αποσκοπεί κυρίως στη διεύρυνση της πελατείας του τραπεζικού φορέα, στην εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του πελάτη και στην προβολή του συνεργαζόμενου φορέα.

Σύμφωνα με τη [...] ωστόσο, η αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών έχει διανύσει μία μακρά περίοδο συρρίκνωσης, παρουσιάζοντας αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο σε αριθμό καρτών όσο και σε τζίρο συναλλαγών⁵⁵⁰. Όπως αναφέρει η [...], «[σ]ε συνέχεια της ως άνω δραματικής συρρίκνωσης της σχετικής αγοράς της έκδοσης των πιστωτικών καρτών, η εν λόγω αγορά θεωρείται πλέον ως ανταγωνιστική»⁵⁵¹. Πέραν των ανωτέρω, η [...] αναφέρεται σε πρόσφατο δελτίο τύπου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας⁵⁵²,

⁵⁴⁸ Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 566/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank, 568/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/FBB, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 576/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/Probank, 578/VII/2013 – Eurobank/Νέα Proton, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Την ίδια άποψη εκφράζει και η [...] ([...]).

⁵⁴⁹ Την ίδια άποψη έχει και η [...] (βλ. [...]).

⁵⁵⁰ Ενδεικτικά αναφέρει ότι ενώ στο τέλος του 2008 κυκλοφορούσαν 6.914.129 πιστωτικές κάρτες, το πρώτο τρίμηνο του 2014 ο εν λόγω αριθμός καρτών περιορίστηκε στις 3.100.000 παρουσιάζοντας μία μείωση που ξεπερνάει το 55% (βλ. [...]). Σύμφωνα με την έρευνα της Γ.Δ.Α. ο αριθμός των πιστωτικών καρτών σε κυκλοφορία για το πρώτο τρίμηνο του 2014 είναι 2.947.700, δηλαδή χαμηλότερος από τον αναφερόμενο στη [...].

⁵⁵¹ Η [...] αναφέρεται συγκεκριμένα στην απόφαση ΔΕΚ C-68/94, σκ. 238, όπου θεωρήθηκε ότι η έντονα πτωτική πορεία της ζήτησης περίπου 30% τα τελευταία πέντε χρόνια καθιστούσε την αγορά ανταγωνιστική.

⁵⁵² Το εν λόγω δελτίο τύπου αφορά τη δημοσίευση της νέας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τις πληρωμές με κάρτα στην Ευρώπη “Card payments in Europe – a renewed focus on SEPA for cards”.

Βλ. σχετικά http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2014/html/pr140429_el.html
http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/cardpaymineu_renfoconsepaforcards201404en.pdf?ef19acdb987f5a4eb34dfd803ab5e4c8

σύμφωνα με το οποίο «η χρήση καρτών στην ΕΕ παραμένει ακόμη σε επίπεδα χαμηλότερα των δυνητικών, παρά το γεγονός ότι οι κάρτες είναι ένα αποτελεσματικό, ασφαλές και αξιόπιστο μέσο πληρωμών, ενώ διάφοροι παράγοντες υποδεικνύουν σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης. Ο αριθμός πληρωμών με κάρτα ανά κάτοικο και ανά έτος παρουσιάζει μεγάλες διαφορές: ο μέσος Σουηδός πραγματοποιεί 230 πληρωμές με κάρτα ετησίως, ενώ οι Βούλγαροι, οι Ρουμάνοι και οι Έλληνες πραγματοποιούν λιγότερες από 10. [...] Γενικά, η χρήση πληρωμών με κάρτα στις περισσότερες χώρες της κεντρικής και της νοτιοανατολικής Ευρώπης είναι εξαιρετικά χαμηλή, γεγονός που υποδηλώνει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης». Σε αντίθεση με την εικόνα συρρίκνωσης στην αγορά πιστωτικών καρτών, οι χρεωστικές κάρτες, σύμφωνα και με τη [...], κερδίζουν διαρκώς έδαφος⁵⁵³ ως μέσο συναλλαγής. Αυτή η τάση ενισχύεται, κατά την [...], καθώς μεταξύ άλλων⁵⁵⁴:

- Οι νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που επιβάλλουν να γίνονται με πλαστικό χρήμα ή επιταγές οι συναλλαγές μεγάλης αξίας ωθούν ολοένα και περισσότερους καταναλωτές στη λύση της χρεωστικής κάρτας⁵⁵⁵.
- Οι τράπεζες αυτή τη στιγμή αναβαθμίζουν μαζικά τις απλές κάρτες αναλήψεων από τα ΑΤΜ σε χρεωστικές, γεγονός που πολλαπλασιάζει τη χρήση τους.
- Επίσης, λόγω της αύξησης της εγκληματικότητας, ολοένα και λιγότεροι καταναλωτές θέλουν να έχουν μαζί τους μετρητά, ειδικά για μεγάλες συναλλαγές, προτιμώντας αντί αυτών τη λύση της χρεωστικής κάρτας, η απώλεια της οποίας δεν κοστίζει.

Περαιτέρω, η [...]⁵⁵⁶ εντοπίζει ως επιπλέον παράγοντα τόνωσης της ζήτησης τις νέες εφαρμογές πληρωμών μέσα από την κινητή τηλεφωνία (mobile wallet)⁵⁵⁷.

Σε γενικές γραμμές, η [...] εκτιμά⁵⁵⁸ ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης για τη χρήση των χρεωστικών καρτών στην Ελλάδα, καθώς μέχρι στιγμής τουλάχιστον αυτές αξιοποιούνται κατά κανόνα μόνο για την ανάληψη μετρητών. Ενδεικτικό είναι ότι σήμερα στη συντριπτική τους πλειονότητα, δηλαδή σε ποσοστό 98%, οι χρεωστικές κάρτες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για αναλήψεις μετρητών από τα ΑΤΜ.

Συνολικά, τόσο η αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών όσο και η αγορά αποδοχής καρτών, σύμφωνα και με προγενέστερη επιστολή της [...]⁵⁵⁹, είναι σε φάση ωριμότητας⁵⁶⁰. Αυτό

⁵⁵³ Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την έρευνα της Υπηρεσίας, το 2009 ο αριθμός χρεωστικών καρτών σε κυκλοφορία ξεπερνούσε οριακά τα 9.000.000, ενώ το πρώτο τρίμηνο του 2014 ο αριθμός τους προσεγγίζει τα 10.500.000, σημειώνοντας αύξηση που κυμαίνεται στο 15%.

⁵⁵⁴ Βλ. σχετ. [...].

⁵⁵⁵ Συνάγεται ότι ως σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις νοούνται αυτές του Ν. 3842/2010 (άρθρο 20), όπου προβλέπεται ότι συναλλαγές άνω των 1.500 ευρώ δεν πραγματοποιούνται με τη χρήση μετρητών. Βλ. σχετικά και την απόφαση Υπουργείου Οικονομικών ΠΟΛ 1027/9.2.2011.

⁵⁵⁶ Βλ. [...].

⁵⁵⁷ Επί παραδείγματι, [...].

⁵⁵⁸ Βλ. [...], αλλά και απόφαση Ε.Α. 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank.

⁵⁵⁹ Σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της [...].

⁵⁶⁰ Σύμφωνα με προγενέστερη επιστολή της [...] (αριθ. πρωτ. [...]) οι αγορές της έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών και της αποδοχής καρτών βρίσκονται σε ένα μεταβατικό στάδιο το οποίο θα κριθεί στο μέλλον καθώς στην παρούσα οικονομική περίοδο η αγορά δέχεται πολλές πιέσεις λόγω της οικονομικής ύφεσης με αποτέλεσμα οι έμποροι να προσπαθούν να βρουν εναλλακτικούς τρόπους

αποτελεί συνέπεια των μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής, της ύφεσης και των αλληπάλληλων υποβαθμίσεων της πιστοληπτικής ικανότητας της ελληνικής οικονομίας, που έχουν οδηγήσει σε υψηλές προβλέψεις και επισφαλείς απαιτήσεις. Ομοίως, η [...] αναφέρει ότι η οικονομική συγκυρία έχει επηρεάσει αρνητικά την αγορά καρτών⁵⁶¹. Εκτιμά όμως ότι η αυξανόμενη χρήση των χρεωστικών καρτών, αλλά και η διαρκής άνοδος του e-commerce acquiring, η τεχνολογία contactless και τα mobile pos είναι δυνατό να αποτελέσουν μελλοντικά εναλλακτικές λύσεις τόνωσης της ζήτησης και μεταστροφής του υποτονικού περιβάλλοντος. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η [...] ⁵⁶² σύμφωνα με την οποία «θετικούς ρυθμούς μεταβολής παρουσιάζει η χρήση των χρεωστικών καρτών», ενώ ταυτόχρονα αναφέρει ότι «κατά το τελευταίο έτος, η αγορά της αποδοχής καρτών λόγω της ώθησης που λαμβάνει από το διεθνή τζίρο (τουρισμός), παρουσίασε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης». Οριακούς ανοδικούς ρυθμούς ανάπτυξης προβλέπουν κατά την επόμενη διετία και οι τράπεζες [...] ⁵⁶³ και [...] ⁵⁶⁴. Αντιθέτως, η [...] ⁵⁶⁵ θεωρεί ότι «οποιαδήποτε πρόβλεψη για την επόμενη διετία είναι παρακινδυνευμένη από τη στιγμή που οι Μακροοικονομικές συνθήκες παραμένουν σε αυτή την κατάσταση».

Ζ.2.2. Διαρθρωτικοί Δεσμοί-Συμβάσεις Συνεργασίας

Ως προς τυχόν διαρθρωτικούς δεσμούς, σημειώνεται ότι η Alpha Bank έχει διαρθρωτικό δεσμό με τη Eurobank μέσω της μη λειτουργικά αυτόνομης κοινής επιχείρησης «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ» και διακριτικό τίτλο «ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ Α.Ε.» (εφεξής και «Κάρντλινκ» ή «Cardlink»). Πιο αναλυτικά, έκαστος εκ των δύο τραπεζικών οργανισμών, Alpha Bank και Eurobank, κατέχει ποσοστό ύψους 50% επί του μετοχικού κεφαλαίου της ως άνω κοινής επιχείρησης. Η τελευταία δύναται να παρέχει αποκλειστικά και μόνο στις μητρικές της τράπεζες⁵⁶⁶ υπηρεσίες:

διατήρησης των εσόδων τους αλλά και αύξησης των πωλήσεων τους. Από την άλλη πλευρά, η αγορά των πιστωτικών καρτών στην Ελλάδα αποτελούσε μέχρι πρότινος ένα πολύ μικρό ποσοστό στο σύνολο του λιανεμπορίου και του συνολικού τζίρου των επιχειρήσεων, κυρίως λόγω της δομής λειτουργίας του εμπορίου. Επίσης, δεδομένου του μικρού ποσοστού των συναλλαγών που πραγματοποιούνται με κάρτες στην ελληνική αγορά, οι δραστηριοποιούμενες στην αγορά αποδοχής καρτών τράπεζες προσπαθούν να «εκπαιδεύσουν» τον καταναλωτή για την διευκόλυνση, την ασφάλεια καθώς και τα προνόμια που τους παρέχονται με χρήση των καρτών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης από την πλευρά των εμπόρων να συμμετάσχουν στην αποδοχή καρτών καθώς αυξάνονται τα αιτήματα των καταναλωτών για αγορές μέσω αυτών και οι έμποροι δεν έχουν πλέον την ευχέρεια του παρελθόντος να λαμβάνουν από τους πελάτες τους μετρητά για την αγορά προϊόντων.

⁵⁶¹ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...].

⁵⁶² Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή στο πλαίσιο της εξέτασης της [...].

⁵⁶³ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁵⁶⁴ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁵⁶⁵ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁵⁶⁶ Με το υπ' αριθ. πρωτ. [...] έγγραφο των Alpha Bank και Eurobank Ergasias, γνωστοποιήθηκε στην Ε.Α., κατ' άρθρο 21 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε, το από 29.6.2004 συμβόλαιο (Καταστατικό) που υπογράφηκε από τις παραπάνω εταιρίες, και το οποίο αφορούσε στην από κοινού σύσταση ανώνυμης εταιρίας, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920, με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ» και με διακριτικό τίτλο «ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ Α.Ε.». Σύμφωνα δε με το υπ' αριθ. πρωτ. [...] έγγραφο που είχαν υποβάλει οι Alpha Bank και Eurobank Ergasias στο πλαίσιο της προαναφερθείσας γνωστοποίησης σύστασης της «ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ Α.Ε.», η εταιρία αυτή δεν θα είχε εμπορική δραστηριότητα, πλην της

- α) εμπορικού δικτύου συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών και άλλων τερματικών μηχανημάτων Points Of Sale⁵⁶⁷ (εφεξής και «POS Network Service Provision») και
- β) επεξεργασίας των σχετικών με την αποδοχή τραπεζικών καρτών δεδομένων (εφεξής και «Card Acquiring Processing»)⁵⁶⁸.

Οι ως άνω επιμέρους υπηρεσίες συνιστούν εισροές για την υπηρεσία αποδοχής καρτών στην οποία δραστηριοποιούνται οι δύο μητρικές της Κάρντλινκ εταιρίες Alpha Bank και Eurobank⁵⁶⁹.

Επιπλέον, η Γνωστοποιούσα έχει συνάψει συμβάσεις συνεργασίας με τη Eurobank για υπηρεσίες στο πλαίσιο της αποδοχής των καρτών American Express από τα τερματικά της Eurobank^{570,571}.

Ομοίως, η Citibank έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με τη Eurobank για υπηρεσίες στο πλαίσιο της αποδοχής των καρτών Diners από τα τερματικά της Eurobank^{572,573}.

Επιπλέον, η Γνωστοποιούσα⁵⁷⁴ αναφέρει ότι υπάρχουν συμβάσεις για συνεργασία αλληλοεξυπηρέτησης με όλες τις τράπεζες (εξαιρουμένης της Εθνικής Τράπεζας) στην εν λόγω αγορά. Οι συμβάσεις αυτές έχουν συνήθως καταρτισθεί με ανταλλαγή επιστολών και στοχεύουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των καρτών σε επιχειρήσεις στην Ελλάδα, για την πραγματοποίηση άτοκων δόσεων. Πρόκειται για διμερείς συμφωνίες μεταξύ των τραπεζών οι οποίες περιέχουν όρους αμοιβαιότητας με σκοπό να γίνονται οι κάρτες της μίας τράπεζας αποδεκτές σε τερματικά της άλλης και αντιστρόφως, για την πραγματοποίηση άτοκων δόσεων.

παροχής υπηρεσιών στις ως άνω μητρικές της επιχειρήσεις, και δεν θα προσέφερε τις υπηρεσίες της σε άλλες τράπεζες ή τρίτους, ενώ τα έξοδα λειτουργίας της θα καλύπτονταν από μηνιαία αμοιβή που θα κατέβαλλαν οι ως άνω ιδρύτριες τράπεζες. Επί της ως άνω γνωστοποίησης εκδόθηκε η υπ' αριθ. 321/Υ/2006 Απόφαση της Ε.Α. (Τμήμα Β'), με την οποία: α) κρίθηκε ότι η σύσταση της ανωτέρω επιχείρησης ενέπιπτε στην έννοια της σύμπραξης κατ' άρθρο 1 του ν. 703/1977 όπως ίσχυε, και όχι της συγκέντρωσης, δεδομένου ότι η επιχείρηση αυτή δε θα ήταν λειτουργικά αυτόνομη κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004, και β) χορηγήθηκε στη γνωστοποιηθείσα πράξη αρνητική πιστοποίηση κατ' άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 703/1977, όπως ίσχυε.

⁵⁶⁷ Η παροχή υπηρεσιών POS Network Service Provision περιλαμβάνει, κυρίως και μεταξύ άλλων, τη σύνδεση των τερματικών POS στις εμπορικές επιχειρήσεις, την παροχή και «φόρτωση» λογισμικού στα τερματικά, καθώς και τη συλλογή και δρομολόγηση των συναλλαγών για λογαριασμό των εκκαθαριστριών τραπεζών.

⁵⁶⁸ Η παροχή υπηρεσιών Card Acquiring Processing περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κυρίως τη διόδευση των συναλλαγών προς τα διεθνή σχήματα (VISA, MASTERCARD), την αποστολή αιτήσεων επιβεβαίωσης στοιχείων, την επαλήθευση stop lists (για κλεμμένες ή παραποιημένες κάρτες), την ταυτοποίηση καρτών, τη σύνταξη και έκδοση λογαριασμών και τιμολογίων, τον υπολογισμό προμηθειών για τις συναλλαγές, την πίστωση επιχειρήσεων με το τελικό προϊόν των συναλλαγών, τη μετάδοση των πληροφοριών πληρωμής για συμψηφισμό και εκκαθάριση με τα διεθνή συστήματα πληρωμών.

⁵⁶⁹ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. Μ.4316-ΑΤΟΣ ORIGIN/BANKSYS/BCC, παρ. 19, 34.

⁵⁷⁰ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο της εξέτασης της [...].

⁵⁷¹ Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση (παρ. 185), η Alpha Bank [...]

⁵⁷² Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο της εξέτασης της Γνωστοποίησης.

⁵⁷³ Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση (παρ. 186-187), τα τερματικά της Citibank αναφορικά με την αποδοχή καρτών Mastercard και Visa ανέρχονται σε [...], ενώ η Diners Co [...].

⁵⁷⁴ Βλ. παρ. 236 της Γνωστοποίησης.

Ζ.2.3. Εμπόδια Εισόδου - Δυνητικός Ανταγωνισμός

Στις εν λόγω αγορές δραστηριοποιούνται κυρίως τραπεζικά ιδρύματα. Εντούτοις, η υιοθέτηση νέου νομικού πλαισίου (ν. 3862/2010), με το οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2007/64 του Ε.Κ. περί Υπηρεσιών Πληρωμών (PSD I) και επετράπη η δραστηριοποίηση στην αγορά παροχής υπηρεσιών μέσω πληρωμών μη τραπεζικών οργανισμών (π.χ. ιδρυμάτων πληρωμών και εταιριών παροχής πιστώσεων), διευκολύνει την είσοδο δυνητικών ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά, καθώς επιτρέπει την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και από μη πιστωτικά ιδρύματα. Ωστόσο, παραμένουν οι εξής προϋποθέσεις δραστηριοποίησης:

- η αδειοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος,
- η ύπαρξη εγκατάστασης στην Ελλάδα και
- η κατοχή αρχικού κεφαλαίου, ύψους τουλάχιστον €125.000⁵⁷⁵.

Πέραν των γενικών κανονιστικών εμποδίων εισόδου που σχετίζονται με τη λήψη άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος (ή ιδρύματος πληρωμών κατά περίπτωση), υφίστανται και άλλες προϋποθέσεις προκειμένου να εισέλθει κάποιος νέος ανταγωνιστής στις υπό εξέταση αγορές. Συγκεκριμένα:

- Στην αγορά της έκδοσης καρτών, προκειμένου για κάρτες διεθνών οργανισμών⁵⁷⁶, ο εκδότης θα πρέπει να λάβει σχετική άδεια από τον αντίστοιχο διεθνή οργανισμό και να τηρεί τον ισχύοντα κανονισμό αυτού.
- Στην αγορά της αποδοχής καρτών, για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών απαιτείται ο πάροχος είτε να συνδέεται ο ίδιος άμεσα με τα συστήματα των διεθνών οργανισμών καρτών (ήτοι, να πρόκειται για εκκαθαριστή-acquirer), είτε να συνδέεται συμβατικά για το σκοπό αυτό με κάποιο acquirer⁵⁷⁷.

Πέραν των ανωτέρω, επιπλέον παράγοντες οι οποίοι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο δραστηριοποίησης στην υπό εξέταση αγορά έκδοσης και αποδοχής καρτών είναι:

- η τεχνογνωσία και η εκπλήρωση προδιαγραφών τεχνικού και κανονιστικού χαρακτήρα, όπως αυτές τίθενται από τους διεθνείς οργανισμούς,
- το κόστος συντήρησης της επένδυσης και
- η γνώση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου της εγχώριας αγοράς.

Ειδικότερα, όσον αφορά την αποδοχή καρτών, το βασικό εμπόδιο εισόδου είναι το κόστος της οργάνωσης του δικτύου αποδοχής καρτών το οποίο είναι πολύ μεγάλο ακόμη και για μια τράπεζα, γεγονός που προκύπτει και από τη συμπεριφορά των μεγάλων acquirers, οι οποίοι προσπαθούν να εξορθολογίσουν τα κόστη που θα τους βαρύνουν είτε αυτά αφορούν σε τεχνολογικό εξοπλισμό (POS κ.λπ.) είτε σε ανθρώπινο δυναμικό⁵⁷⁸.

⁵⁷⁵ Βλ. και αποφάσεις Ε.Α. 553/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 568/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/FBB, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 576/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/Probank, 578/VII/2013 – Eurobank/Νέα Proton, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁵⁷⁶ VISA, MasterCard, DINERS κ.λπ.

⁵⁷⁷ Με την ως άνω θέση συντάσσεται η [...] στην υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων. Βλ. και απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁵⁷⁸ Βλ. απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Σύμφωνα με τη [...], τα εμπόδια εισόδου για την αγορά της έκδοσης καρτών θεωρούνται χαμηλά, καθώς απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο και τυπικές εγκρίσεις⁵⁷⁹. Η [...] επισημαίνει την απουσία εμποδίων τόσο στην αγορά της έκδοσης όσο και της αποδοχής καρτών πληρωμών εφόσον ρητά αναφέρει ότι «δεν υφίστανται νομικά εμπόδια για τη δραστηριοποίηση νέων ανταγωνιστών στην αγορά έκδοσης και αποδοχής καρτών»⁵⁸⁰. Η [...] εντοπίζει τους ακόλουθους λόγους οι οποίοι κρίνει ότι καθιστούν δύσκολη την είσοδο νέων ανταγωνιστών: «1. Η ανασφάλεια που προέρχεται από την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας. 2. Οι νέοι ρυθμιστικοί κανόνες που θα επιβληθούν με τη Βασιλεία III. 3. Η πολύμηνη αναμονή για χορήγηση άδειας από την Τράπεζα της Ελλάδος και καθυστέρηση εξυγίανσης των υφισταμένων Τραπεζών σε περίπτωση εξαγοράς. 4. Η έλλειψη σταθερού φορολογικού συστήματος. 5. [...]»⁵⁸¹.

Σύμφωνα με πρόσφατες αποφάσεις της Ε.Α.⁵⁸², την τελευταία πενταετία δεν έχει εισέλθει νέος ανταγωνιστής στις υπό εξέταση αγορές⁵⁸³. Αντιθέτως, η ελληνική τραπεζική αγορά τα τελευταία δύο χρόνια χαρακτηρίστηκε τόσο από τη συγκέντρωση των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και των δραστηριοτήτων τους όσο και από την έξοδο αλλοδαπών ανταγωνιστών από την εγχώρια αγορά⁵⁸⁴. Το γεγονός αυτό εκτιμάται από τις δραστηριοποιούμενες τράπεζες ως απόρροια της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας η οποία δεν ευνοεί την είσοδο νέων ανταγωνιστών⁵⁸⁵.

Κατά την εκτίμηση εντούτοις, της [...] ⁵⁸⁶ είναι πάντα πιθανή η είσοδος αλλοδαπών επιχειρήσεων είτε μέσω οργανικής ανάπτυξης, είτε μέσω εξαγοράς εγχώριας τράπεζας, καθώς οι τρέχουσες αποτιμήσεις είναι δυνάμει εξαιρετικά ελκυστικές. Ωστόσο, δεδομένης της τρεχούσης οικονομικής συγκυρίας και του ασταθούς οικονομικού κλίματος, δεν μπορεί να προσεγγιστεί η πιθανότητα ή ο χρόνος εντός του οποίου δύναται να πραγματοποιηθεί μια τέτοια είσοδος. Αντιστοίχως, η [...] ⁵⁸⁷ εξέφρασε την άποψη ότι

⁵⁷⁹ Βλ. [...].

⁵⁸⁰ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁵⁸¹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁵⁸² Βλ. και αποφάσεις Ε.Α. 568/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/FBB, 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 576/VII/2013 – Εθνική Τράπεζα/Probank, 578/VII/2013 – Eurobank/Νέα Proton, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁵⁸³ Η τελευταία είσοδος στην αγορά αποδοχής καρτών ήταν σύμφωνα με την [...] στις υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] επιστολές της εκείνη της εταιρίας JCC. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η εταιρία JCC (κυπριακής έδρας) έχει ως μετόχους την Τράπεζα Κύπρου (75%) ενώ το υπόλοιπο 25% ανήκει σε κοινοπραξία της Ελληνικής Τράπεζας, Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος (Κύπρου), Τράπεζας Πειραιώς και Alpha Bank. (βλ. σχετικά <http://www.jcc.com.cy/en-gb/aboutus/howweare.aspx>)

Επιπλέον, σύμφωνα με την [...] (βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή) υπάρχουν νέοι ανταγωνιστές όπως τα ιδρύματα Πληρωμών, ενώ ήδη υπηρεσίες αποδοχής καρτών προσφέρονται και από ξένες εταιρίες (κυρίως στο χώρο των συναλλαγών με κάρτες μέσω web-card not present συναλλαγών).

⁵⁸⁴ Ενδεικτικά αναφέρονται οι Société Générale, Crédit Agricole, BCP.

⁵⁸⁵ Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις της Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, 578/VII/2013 – Eurobank/Νέα Proton, 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο στην αγορά πιστωτικών/χρεωστικών καρτών θα μπορούσε να θεωρηθεί πιθανή η είσοδος διεθνών πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία δύνανται να εκδίδουν προϊόντα που συνοδεύονται από τη χρήση καρτών.

⁵⁸⁶ Βλ. [...].

⁵⁸⁷ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

«μελλοντικά η είσοδος πιστωτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού στην εγχώρια αγορά θα είναι δυνατή μάλλον λόγω εξαγοράς τμήματος των εργασιών από τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα...». Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η απάντηση της [...] ⁵⁸⁸ η οποία θεωρεί ότι σε δύο χρόνια «η είσοδος νέων ανταγωνιστών θα μοιάζει ελκυστική». Πέραν όμως των ως άνω απόψεων, η πλειονότητα των ερωτηθεισών τραπεζών συγκλίνει στην άποψη ότι δεν φαίνεται να υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον για νέα είσοδο στην αγορά της έκδοσης και στην αγορά της αποδοχής καρτών.

Z.2.4. Συνθήκες Ζήτησης

Ο βαθμός υποκατάστασης των παρεχόμενων προϊόντων στην αγορά της έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών είναι πολύ υψηλός, παραδοχή με την οποία συντάσσονται και οι δραστηριοποιούμενες, στην τραπεζική αγορά, επιχειρήσεις ⁵⁸⁹. Η [...], επίσης, αναφέρεται σε «πλήρη υποκαταστασιμότητα των παρεχομένων προϊόντων» ⁵⁹⁰.

Ωστόσο, οι απαντήσεις των δραστηριοποιούμενων πιστωτικών ιδρυμάτων συνηγορούν υπέρ της ύπαρξης μίας σχετικής διαφοροποίησης, δεδομένων αφενός των διαφορετικών προνομίων που απολαμβάνουν οι κάτοχοι διαφορετικών καρτών ⁵⁹¹ και αφετέρου της σημασίας που δίνουν οι καταναλωτές τόσο στο σήμα και τη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος όσο και στο φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών, την εξυπηρέτηση πριν και μετά την πώληση και το μέγεθος του δικτύου. Όπως έχει επισημάνει η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε πρόσφατες αποφάσεις της και επιβεβαιώνει και η [...], τα τελευταία χρόνια, λόγω της οικονομικής συγκυρίας, οι πελάτες έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα τιμολογιακής πολιτικής, με αποτέλεσμα την αύξηση της ελαστικότητας ζήτησης στις εν λόγω αγορές σε σχέση με την τιμή.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη [...] ⁵⁹², παρόλο που υπάρχει μία τάση προτίμησης της βασικής τράπεζας συνεργασίας, η πλειονότητα των πελατών εξυπηρετείται ταυτόχρονα από περισσότερες της μίας εκδότριας τράπεζας.

Επίσης, σε σχέση με την αγορά αποδοχής πιστωτικών καρτών, όπως αναφέρεται στη [...] ⁵⁹³, η ζήτηση στην εν λόγω αγορά μπορεί να χαρακτηριστεί ελαστική ως προς την τιμή των υπηρεσιών, καθώς οι υπηρεσίες που προσφέρουν οι εκκαθαρίστριες τράπεζες είναι πανομοιότυπες και οι έμποροι έχουν ανά πάσα στιγμή τη δυνατότητα να επιλέξουν

⁵⁸⁸ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁵⁸⁹ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της [...], υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της [...], υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της [...] και υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της [...].

⁵⁹⁰ Βλ. και απόφαση Ε.Α. 556/VII/2012 επί της Συγκέντρωσης Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα.

⁵⁹¹ Όπως έχει προαναφερθεί και επισημαίνει η [...] ([...]) οι τράπεζες συνεκδίδουν κάρτες πληρωμών ευρύτερης αποδοχής σε συνεργασία με μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις, στις οποίες όμως παρέχονται ιδιαίτερα προνόμια (δώρα, εκπτώσεις) για τη χρήση τους στις συγκεκριμένες εμπορικές επιχειρήσεις. Τα συγκεκριμένα προϊόντα καρτών προσελκύουν ιδιαίτερα το ενδιαφέρον των τακτικών πελατών των συγκεκριμένων εταιριών.

⁵⁹² Βλ. [...].

⁵⁹³ Συγκεκριμένα η [...] συντάσσεται ως προς το συγκεκριμένο σημείο με την απόφαση της Ε.Α. 556/VII/2012 επί της Συγκέντρωσης Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα (βλ. παρ. 204 της Γνωστοποίησης).

την εκκαθαρίστρια τράπεζα με την οποία θα συνεργάζονται στην περίπτωση αύξησης των χρεώσεων. Επιπρόσθετα, η [...] έχει την άποψη ότι ο πελάτης έχει τη δυνατότητα όχι μόνο της άμεσης ενημέρωσης, σύγκρισης και επιλογής τράπεζας συνεργασίας, αλλά και την αλλαγή εκκαθαρίστριας τράπεζας, καθότι υφίσταται έντονος ανταγωνισμός, πληθώρα τραπεζών και κατ' επέκταση επιλογών ομοειδών προϊόντων, καθώς και απουσία επιβάρυνσης σε περίπτωση αλλαγής τράπεζας, ενώ δεν υπάρχει πιστή πελατεία στη συγκεκριμένη αγορά.

Παρόμοια είναι και η άποψη της [...], η οποία αναφέρει: «*Τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής συγκυρίας, το πελατειακό κοινό έχει αποκτήσει ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα τιμολογιακής πολιτικής, με αποτέλεσμα την αύξηση της ελαστικότητας ζήτησης στην αγορά έκδοσης και αποδοχής καρτών σε σχέση με την τιμή*»⁵⁹⁴.

Αντίθετη άποψη εξέθεσαν οι [...] και [...], οι οποίες θεωρούν ότι η ζήτηση είναι σχετικά ανελαστική. Συγκεκριμένα, κατά τις επισημάνσεις της [...], η βαρύτητα που οι πελάτες προσδίδουν τόσο στο φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και στην εξυπηρέτηση μετά την πώληση είναι μεγάλη. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αναφέρει: «*Στην αγορά πιστωτικών καρτών, η πληθώρα των χαρακτηριστικών που αυτές φέρουν, μετακυλύουν το ενδιαφέρον του πελάτη και σε άλλες παραμέτρους με αποτέλεσμα η ζήτηση να μπορεί να χαρακτηριστεί σχετικά ανελαστική. Ομοίως, στην αποδοχή καρτών, ο έμπορος-πελάτης αποδίδει ιδιαίτερη σημασία τόσο στο φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και στην εξυπηρέτηση μετά την πώληση με συνέπεια η ζήτηση και σε αυτήν την περίπτωση να χαρακτηρίζεται ως σχετικά ανελαστική*»⁵⁹⁵.

Z.2.5. Τιμολόγηση

Η [...] ⁵⁹⁶ σημειώνει ότι η αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών χαρακτηρίζεται από το στοιχείο της μαζικότητας των προϊόντων και των χαρακτηριστικών τους. Κατ' επέκταση, «*η διαδικασία τιμολόγησης των πελατών δεν επηρεάζεται από ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, και η τιμολόγηση των καρτών παραμένει σταθερή, βάσει τιμοκαταλόγου, και ισχύει για όλους τους πελάτες, χωρίς αλλαγές και διαφοροποιήσεις, όπως αυτή ορίζεται στους εκάστοτε ισχύοντες όρους χορήγησης και χρήσης πιστωτικών καρτών της Τράπεζας*». Επισημαίνει ⁵⁹⁷ πάντως ότι ενδέχεται να προκύψουν μικρές διαφοροποιήσεις ανά προϊόν, αφορώσες στη χρέωση ή μη της ετήσιας συνδρομής καθώς και σε εμπορικές συμφωνίες με συγκεκριμένες ομάδες πελατών ανά ομάδα πελατών (π.χ. οι κάρτες που εκδίδονται σε πελάτες λογαριασμών μισθοδοσίας έχουν ελαφρώς μειωμένο επιτόκιο). Επιπλέον, όπως αναφέρεται σε πρόσφατη απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ⁵⁹⁸, «*η τιμολόγηση δύναται να διαφοροποιείται στο πλαίσιο επιμέρους προωθητικών ενεργειών*».

⁵⁹⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή της [...].

⁵⁹⁵ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁵⁹⁶ Βλ. [...]. Την ίδια άποψη είχε εκφράσει και η [...] σε προγενέστερη απάντησή της (βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της).

⁵⁹⁷ Βλ. παρ. 161 της Γνωστοποίησης.

⁵⁹⁸ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Με την άποψη αυτή συντάσσεται η [...] (βλ. [...]) και η [...] (υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή).

Οι χρεωστικές κάρτες, αντιθέτως, δεν ενέχουν για τον κάτοχο άμεσες χρεώσεις. Ωστόσο, υπάρχουν επιβαρύνσεις από τη χρήση τρίτων δικτύων και επιβολή χρεώσεων για αναλήψεις μετρητών από ΑΤΜ τρίτων δικτύων: μέσω του δικτύου ΔΙΑΣ, από ΑΤΜ σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵⁹⁹ και από ΑΤΜ εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁶⁰⁰.

Όσον αφορά την αγορά αποδοχής καρτών, η [...] αναφέρει⁶⁰¹ ότι η τιμολόγηση προκύπτει κατόπιν εξατομικευμένης διαπραγμάτευσης με κάθε επιχείρηση, γεγονός το οποίο συνδυαστικά με τον έντονο ανταγωνισμό που ισχύει στην ελληνική αγορά εκκαθάρισης συναλλαγών καρτών, λειτουργεί προς όφελος των επιχειρήσεων. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, ενδεικτικά (και όχι περιοριστικά), τα βασικά ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά που επηρεάζουν την τιμολόγηση της αγοράς εκκαθάρισης συναλλαγών είναι:

- ο τομέας δραστηριοποίησης της επιχείρησης σε σχέση με το ρίσκο,
- το εκτιμώμενο μέγεθος της συνεργασίας (αξία συναλλαγών),
- το κόστος αποδοχής καρτών εκδόσεως τρίτων τραπεζών,
- οικονομικό/συναλλακτικό προφίλ της επιχείρησης,
- οικονομικό/συναλλακτικό προφίλ των εκπροσώπων της επιχείρησης,
- η φήμη και πελατεία της επιχείρησης,
- τα γενικά λειτουργικά κόστη.

Με την άποψη αυτή συντάσσεται και η [...] ⁶⁰², ενώ η [...] ⁶⁰³ αναφέρει ότι: «[ε]ιδικά όσον αφορά στην αποδοχή καρτών, εξετάζονται παράγοντες όπως το μέγεθος του πελάτη, η ρευστότητα την οποία αυτός επιφέρει μέσω του μεγάλου ενδεχομένως τζίρου που εκκαθαρίζει με κάρτες πληρωμής, ο τύπος των EFT/POS συσκευών και το ιδιοκτησιακό καθεστώς που διέπει αυτές, κ.α. κριτήρια τα οποία επηρεάζουν τελικά την τιμολόγηση των υπηρεσιών αποδοχής καρτών». Περαιτέρω, κατά την επισήμανση της [...] ⁶⁰⁴, η τελική τιμολόγηση του πελάτη-εμπόρου στο πλαίσιο της αποδοχής καρτών πληρωμών εξαρτάται από το μείγμα των συναλλαγών που πραγματοποιούνται στο POS τερματικό που βρίσκεται εγκατεστημένο στην επιχείρηση του ⁶⁰⁵.

Z.2.6. Κόστος μεταστροφής

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των τραπεζών και με την άποψη της [...] ⁶⁰⁶, το κόστος μεταστροφής είναι μικρό ⁶⁰⁷. Άλλωστε, οι καταναλωτές στην πράξη έχουν στην κατοχή

⁵⁹⁹ Ίδιες βάσει των κανονισμών SEPA.

⁶⁰⁰ Στα εν λόγω στοιχεία κάνει αναφορά και η [...] ([...]).

⁶⁰¹ Η [...] παραπέμπει σε απαντητικές επιστολές προς την Ε.Α. σύμφωνα με την υπ' αριθ. 584/VI/2013 Απόφαση της Ε.Α. επί της Συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο ([...]).

⁶⁰² Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...].

⁶⁰³ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶⁰⁴ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶⁰⁵ Παράγοντες που διαφοροποιούν το εν λόγω μείγμα των συναλλαγών είναι η εκδότηρια τράπεζα της κάρτας πληρωμών, το διεθνές σήμα που αυτή φέρει, εάν υπάρχει φυσική παρουσία POS τερματικού στο κατάστημα ή όχι.

⁶⁰⁶ Βλ. [...].

⁶⁰⁷ Βλ. ενδεικτικά σχετικά τις υπ' αριθ. πρωτ. [...], [...], [...], [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...], της [...], της [...], της [...] και της [...], αντίστοιχα.

τους κάρτες από διαφορετικές τράπεζες, οι οποίες χρησιμοποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες τους^{608, 609}.

Αναλυτικότερα, κατά την άποψη της [...] ⁶¹⁰, δεν υπάρχουν νομικοί ή άλλου είδους περιορισμοί αναφορικά με την αλλαγή προμηθευτή τόσο για την αγορά έκδοσης όσο και για την αγορά αποδοχής καρτών. Συγκεκριμένα η Τράπεζα αναφέρει: «[ο] έντονος ανταγωνισμός, το πλήθος των τραπεζών και κατ' επέκταση επιλογών ομοειδών προϊόντων και η απουσία επιβάρυνσης σε περίπτωση αλλαγής τράπεζας, δίνουν τη δυνατότητα στον πελάτη όχι μόνο της άμεσης ενημέρωσης, σύγκρισης και επιλογής τράπεζας συνεργασίας αλλά και της αλλαγής τράπεζας. Για τις διαδικαστικές/πρακτικές δυσκολίες, εκτιμούμε ότι αυτές αφορούν τον απαιτούμενο χρόνο που χρειάζεται για την ενημέρωση, διαπραγμάτευση, επιλογή και έναρξη συνεργασίας με το νέο προμηθευτή υπηρεσιών καρτών»⁶¹¹. Αντίστοιχη είναι και η θέση της [...] ⁶¹², η οποία επισημαίνει ότι «[τ]ο κόστος μεταστροφής τόσο από, όσο και προς την Τράπεζα συνίσταται όχι τόσο σε οικονομικές επιβαρύνσεις αλλά κυρίως στην ανάγκη διάθεσης χρόνου για την εξέταση των διάφορων εναλλακτικών που διαθέτουν οι καταναλωτές». Παρομοίως, η [...] ⁶¹³ αναφέρει ότι στις εν λόγω αγορές δεν υπάρχουν χρεώσεις – δυσκολίες στη μετακίνηση πελατών, και οι διαδικασίες είναι ίδιες με την απόκτηση νέας κάρτας ή νέας ένταξης στο δίκτυο εμπόρων. Με την ανωτέρω άποψη συντάσσεται και η [...] ⁶¹⁴. Πάντως, λόγω της αυστηροποίησης των κριτηρίων χορήγησης πίστωσης η έκδοση νέων καρτών φαίνεται να έχει καταστεί δυσχερέστερη.

Αναφορικά δε με την αγορά της αποδοχής καρτών, σύμφωνα με τη [...], οι έμποροι έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν εκκαθαρίστρια τράπεζα με μεγάλη ευκολία και χωρίς κόστος μεταστροφής.

Z.2.7. Διαφάνεια

⁶⁰⁸ Ειδικότερα, όσον αφορά στις χρεωστικές κάρτες αυτές εκδίδονται με απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου, ο οποίος, ως προαπαιτούμενο, αρκεί να διατηρεί καταθετικό λογαριασμό στην οικεία τράπεζα. Ουσιαστικά, οι χρεωστικές κάρτες αποτελούν μία προέκταση των καταθετικών λογαριασμών, όπως είναι το βιβλιόριο καταθέσεων ή η αναλυτική κατάσταση κίνησης λογαριασμού ή οι κωδικοί πρόσβασης στο διαδίκτυο. Εξίσου εύκολη είναι και η διακοπή λειτουργίας της κάρτας. (Βλ. σχετ. και απόφαση της Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.)

⁶⁰⁹ Επιπλέον, η [...] διευκρινίζει: «Αναφορικά με τις εταιρικές κάρτες της [...], υπάρχει η δυνατότητα άμεσης αλλαγής προμηθευτή (εκδότριας τράπεζας) καθώς και η δυνατότητα λύσης της σχετικής σύμβασης για οποιονδήποτε λόγο, χωρίς καμία επιβάρυνση του πελάτη/εταιρείας. Τέλος ως προς την έκδοση καρτών ειδικής χρήσης, υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής προμηθευτή (εκδότριας Τράπεζας). Συνήθως, επειδή αυτές οι κάρτες σχεδιάζονται ειδικά για την κάθε συνεργασία (επιχείρηση), η αλλαγή αυτή δεν είναι τόσο άμεση καθώς προϋποθέτει την ανάπτυξη του σχετικού προϊόντος από την άλλη Τράπεζα. Ωστόσο, σε περίπτωση που μια επιχείρηση επιθυμεί να διακόψει τη συνεργασία, μπορεί να το πράξει σταματώντας να στέλνει ή να αποδέχεται συναλλαγές με τις κάρτες αυτές, χωρίς κάποια επιβάρυνση».

⁶¹⁰ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...].

⁶¹¹ Η ίδια δηλώνει ότι δεν επιβάλλει χρεώσεις στους πελάτες (ιδιώτες και επιχειρήσεις) της που να σχετίζονται με κόστη μεταστροφής στην αγορά έκδοσης και αποδοχής καρτών, ενώ δεν είναι εις γνώση της τυχόν κόστη που πιθανά να επιβάλλουν ανταγωνίστριες τράπεζες για έναρξη-συντήρηση-διακοπή συνεργασίας.

⁶¹² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶¹³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶¹⁴ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

Αρκετές από τις τράπεζες⁶¹⁵ αναφέρουν ότι η αγορά έκδοσης και αποδοχής καρτών χαρακτηρίζεται από διαφάνεια λόγω της ενημέρωσης των πελατών από τις ίδιες, κατ' εφαρμογή των εν ισχύι οδηγιών και νόμων. Η [...] ⁶¹⁶ αναφέρει ότι: «[ο]ι τιμολογούμενες υπηρεσίες βρίσκονται αναρτημένες σε όλα τα καταστήματα του Δικτύου καθώς και στην επίσημη ιστοσελίδα της τράπεζας. Επιπροσθέτως, ο πελάτης λαμβάνει, πριν τη σύναψη της σύμβασης, αναλυτική προσυμβατική ενημέρωση που αναφέρει τους γενικούς όρους και τις προϋποθέσεις που διέπουν τη χορήγηση της κάρτας». Αντίστοιχη είναι και η θέση της [...] ⁶¹⁷ και της [...] ⁶¹⁸. Η τελευταία επισημαίνει ότι υπάρχει υψηλός βαθμός διαφάνειας ως προς την τιμολόγηση και ως προς τα χαρακτηριστικά/όρους των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. Επιπλέον, η τράπεζα διευκρινίζει ότι η διαφάνεια ενισχύεται από τις παρεχόμενες πληροφορίες που διατίθενται μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος και μέσω των ιστοσελίδων των τραπεζών.

Όσον αφορά τις αγορές έκδοσης χρεωστικών και πιστωτικών καρτών, η [...] σημειώνει πάντως ⁶¹⁹ ότι δεν υπάρχει πλήρης διαφάνεια ως προς την τιμολόγηση των καρτών, αφού ως προς τις πιστωτικές κάρτες, αυτή συνήθως συνδέεται με προγράμματα επιβράβευσης ενώ όσον αφορά στην αγορά των χρεωστικών καρτών, παρόλο που υπάρχει σχετική διαφάνεια στις μεθόδους τιμολόγησης, επειδή συνήθως είναι συνδεδεμένες με κάποιον τραπεζικό λογαριασμό όψεως ή άλλες τραπεζικές υπηρεσίες που προσφέρονται ως ενιαίο πακέτο, υπάρχει ουσιώδης μείωση του βαθμού διαφάνειας στη σχετική αγορά ⁶²⁰.

Όσο δε αφορά την αποδοχή καρτών, η [...] υιοθετεί την άποψη ότι οι χρεώσεις των εμπορικών επιχειρήσεων για τη χρήση των υπηρεσιών αποδοχής καρτών παρουσιάζουν διαφάνεια στο βαθμό που ενσωματώνουν τις διατραπεζικές προμήθειες, τις οποίες καταβάλλουν οι εκκαθαρίστριες τράπεζες στις εκδότριες, καθώς το ύψος των προμηθειών αυτών δημοσιεύεται συνήθως από τα διεθνή σήματα πληρωμών, εκτιμάται όμως ότι αντίστοιχη διαφάνεια δεν υπάρχει ως προς το τμήμα των merchant fees, που συνιστά το περιθώριο κέρδους των εκκαθαριστριών τραπεζών ⁶²¹. Επιπλέον, η [...] διευκρινίζει ότι η τιμολόγηση παρεκκλίνει από το βασικό τιμοκατάλογο της τράπεζας καθώς εξετάζεται κατά περίπτωση με βάση τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των πελατών ^{622, 623}.

⁶¹⁵ Βλ. ενδεικτικά τις υπ' αριθ. πρωτ. [...], [...], [...] και [...] απαντητικές επιστολές των [...], [...], [...] και [...].

⁶¹⁶ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...].

⁶¹⁷ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶¹⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶¹⁹ Βλ. και απόφαση της Ε.Α. 556/VII/2012 – Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα.

⁶²⁰ Ομοίως, σε άλλη επιστολή της, η [...] αναφέρει ότι παρά το γεγονός ότι οι τιμοκατάλογοι δημοσιεύονται και μία επίσκεψη στο κατάστημα καθιστά εφικτή τη γνώση της τιμολογιακής πολιτικής της κάθε τράπεζας, απόλυτη διαφάνεια για το σύνολο των τελικών χρεώσεων δεν υφίσταται καθώς σε πολλές περιπτώσεις τα ιδιαίτερα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του κάθε πελάτη / συναλλαγής δύνανται να οδηγήσουν σε μικρές διαφοροποιήσεις ως προς τις προσφερόμενες τιμές / επιτόκια (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]).

⁶²¹ Η [...] επικαλείται την ανάλυση της Ε.Α. στην απόφαση της 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁶²² Η [...] διευκρινίζει, κατά τα προεκτεθέντα, ότι η τιμολόγηση ενός πελάτη μπορεί να διαφοροποιηθεί και να αναδιαμορφωθεί ανάλογα με τον όγκο και την αξία του σήματος/τίτλου της εκάστοτε επιχείρησης στην ελληνική αγορά, τον τόξο της επιχείρησης, τη συνεισφορά τους στον κύκλο εργασιών της τράπεζας, καθώς και τις προοπτικές ανάπτυξής τους.

Παρομοίως, παρότι τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και των υπηρεσιών ακολουθούν μια απόλυτη διαφανή πορεία μεταξύ του κάθε χρηματοοικονομικού οργανισμού και των ανταγωνιστών του, καθώς οι περισσότερες υπηρεσίες είναι πανομοιότυπες και ακολουθούν την εξέλιξη της τεχνολογίας η οποία είναι διαθέσιμη σε όλους τους οργανισμούς, δεν ισχύει το ίδιο και για την τιμολογιακή πολιτική⁶²⁴. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν δημοσιευμένοι τιμολογιακοί κατάλογοι από τα τραπεζικά ιδρύματα σχετικά με την τιμολόγηση των εμπορών ανά είδος επιχείρησης. Παρά το γεγονός ότι η διαδικασία τιμολόγησης είναι διαφανής καθ' όλη την πορεία ένταξης ενός νέου εμπόρου ή επεξεργασίας ενδεχόμενου αιτήματος μείωσης της υφιστάμενης προμήθειας που καταβάλλει ένας έμπορος, η έλλειψη δημοσιευμένων στοιχείων από τις τράπεζες δεν επιτρέπει την ύπαρξη πλήρους διαφάνειας στον τομέα αυτό. Ένα επίσης σημαντικό εμπόδιο αποτελεί και η λειτουργία του ελληνικού εμπορίου, καθώς οι τράπεζες διαφοροποιούν την τιμολογιακή τους πολιτική ανάλογα και με τη διαπραγματευτική ισχύ του εμπόρου με τον οποίο συνάπτουν νέα συνεργασία⁶²⁵.

Z.2.8. Διαπραγματευτική ισχύς

Όσον αφορά στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, όπως προαναφέρθηκε, η [...] υποστηρίζει κατά βάσιν ότι οι πελάτες δεν έχουν διαπραγματευτική δύναμη ώστε να επηρεάσουν την τιμολόγηση, ενώ η τιμολόγηση των καρτών παραμένει σταθερή, βάσει τιμοκαταλόγου, και ισχύει για όλους τους πελάτες, χωρίς αλλαγές και διαφοροποιήσεις, όπως αυτή ορίζεται στους εκάστοτε ισχύοντες όρους χορήγησης και χρήσης πιστωτικών καρτών της Τράπεζας. Αντίστοιχα, η [...] αναφέρει ότι *«[γ]ια την αγορά έκδοσης καρτών, η τιμολόγηση εξαρτάται πρωτίστως από το είδος του προϊόντος. Η όποια διαφοροποίηση μπορεί να προκύψει, έχει να κάνει κυρίως με τη χρέωση ή μη της ετήσιας συνδρομής»*⁶²⁶.

Αντιθέτως, όσον αφορά στην αγορά της αποδοχής καρτών, σύμφωνα και με την άποψη της [...], η τιμολόγηση είναι αποτέλεσμα εξατομικευμένης διαπραγμάτευσης με κάθε επιχείρηση. Λαμβάνοντας υπόψη και τον έντονο ανταγωνισμό που υφίσταται στη συγκεκριμένη αγορά, η εν λόγω διαπραγμάτευση λειτουργεί προς όφελος των επιχειρήσεων⁶²⁷. Σύμφωνα μάλιστα με τη [...], οι μεγάλοι έμποροι ασκούν έντονες ανταγωνιστικές πιέσεις⁶²⁸. Συγκεκριμένα, όπως διευκρινίζει η [...]: *«[ο] μεγάλος όγκος των συναλλαγών με κάρτες (π.χ. για τις [...] αυτό αποτελεί το 60% του κύκλου εργασιών που εκκαθαρίζουν) γίνεται από περίπου 200 μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις (αλυσίδες καταναλωτικών αγαθών, πολυεθνικές εταιρείες). Η συντριπτική πλειονότητα των μεγάλων*

⁶²³ Βλ. [...]. Επιπλέον, η [...] παραπέμπει στην υπ' αριθ. 584/VII/2013 Απόφαση της Ε.Α. επί της Συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁶²⁴ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα.

⁶²⁵ Η άποψη της [...] επικεντρώνεται στο γεγονός ότι όλοι οι πελάτες/επιχειρήσεις της τράπεζας λαμβάνουν αντίγραφα της σύμβασης συνεργασίας και τυχόν πρόσθετων πράξεων και τροποποιήσεων. Επιπρόσθετα έχουν πρόσβαση σε οποιαδήποτε πληροφόρηση είτε μέσω του δικτύου των καταστημάτων της τράπεζας, είτε μέσω των εσωτερικών (in house) εναλλακτικών δικτύων της τράπεζας. (βλ. σχετ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]).

⁶²⁶ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶²⁷ Βλ. [...].

⁶²⁸ Βλ. [...].

εμπορικών επιχειρήσεων είναι συμβεβλημένες με έναν πάροχο πλατφόρμας⁶²⁹ και έχουν πρόσβαση σε όποια εκκαθαρίστρια τράπεζα επιθυμούν⁶³⁰. Οι δε μικρότερες εμπορικές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν κατά μέσο όρο μία ή δύο εκκαθαρίστριες τράπεζες, τις οποίες δύναται έτσι να εναλλάσσουν ανάλογα με την ποιότητα των υπηρεσιών και τις χρεώσεις.

Με βάση αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁶³¹, οι πελάτες διαθέτουν διαπραγματευτική ισχύ, ανάλογα με τον όγκο και την αξία του σήματος/τίτλου της επιχείρησής τους στην ελληνική αγορά, τον κύκλο εργασιών τους σε επίπεδο πιστωτικών καρτών, τη συνεισφορά τους στον κύκλο εργασιών της τράπεζας, και τις προοπτικές ανάπτυξής τους. Ίδια άποψη εξέφρασαν και οι δραστηριοποιούμενες στην αγορά αποδοχής καρτών τράπεζες. Συγκεκριμένα, η [...] αναφέρει ότι στην εν λόγω αγορά το σύνολο των συνεργαζόμενων με την τράπεζα εμπόρων διαθέτει διαπραγματευτική ισχύ η οποία επηρεάζεται αλλά και διαφοροποιείται από πληθώρα παραγόντων⁶³².

Z.2.9. Άμεσοι ή «στενοί» ανταγωνιστές

α) Οι απόψεις της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών της

Αναφορικά με τις αγορές έκδοσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών και αποδοχής καρτών, σε γενικές γραμμές ισχύει ότι και στις αγορές Λιανικής και Επιχειρηματικής Τραπεζικής⁶³³.

Συνοπτικά, η [...] ⁶³⁴ εκτιμά ότι [...], ενώ δεν υποτιμά μικρότερους ανταγωνιστές. Παρόμοια είναι και η εκτίμηση της [...] ⁶³⁵, κατά την οποία η εγγύτητα του ανταγωνισμού με [...] είναι υψηλή χωρίς ωστόσο να ξεχωρίζει από τις υπόλοιπες συστημικές τράπεζες. Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται και οι απαντήσεις της [...] ⁶³⁶ και της [...] ⁶³⁷, αναφέροντας επιπλέον ότι ειδικά στις αγορές έκδοσης και αποδοχής καρτών ο ανταγωνισμός παρουσιάζεται ιδιαίτερα έντονος λόγω της μακράς ιστορικής διαδρομής τους, της ισχυρής φήμης και του δικτύου που διαθέτουν.

⁶²⁹ Στην επιλογή της πλατφόρμας ο έμπορος θα λάβει υπόψη του τη χρέωση αλλά και την ποιότητα (ταχύτητα, άλλες πρόσθετες υπηρεσίες όπως στατιστικά στοιχεία) και την ασφάλεια του δικτύου (π.χ. από τυχόν υποκλοπές στοιχείων καρτών).

⁶³⁰ Όλες οι εκκαθαρίστριες τράπεζες συνεργάζονται με όλους τους παρόχους πλατφόρμας στην Ελλάδα, δηλαδή τις εταιρίες [...], [...] και [...] κτλ.

⁶³¹ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Α. 584/VII/2013 – Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁶³² Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...]. Ενδεικτικά μεταξύ των εν λόγω παραγόντων αναφέρονται:

- το πλήθος των τραπεζών που προσφέρουν υπηρεσίες acquiring και διατηρούν παρουσία στα σημεία δραστηριοποίησης της επιχείρησης
- η εξατομικευμένη διαπραγμάτευση της επιχείρησης με την τράπεζα
- η φήμη και πελατεία της επιχείρησης
- ο τομέας δραστηριοποίησης της επιχείρησης
- το εκτιμώμενο μέγεθος της συνεργασίας που διαπραγματεύεται η επιχείρηση με την τράπεζα.

⁶³³ Για αναλυτικά στοιχεία βλ. ενότητα Ζ της παρούσας.

⁶³⁴ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁶³⁵ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁶³⁶ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁶³⁷ Υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

Σημειώνεται ότι η [...] δεν θεωρεί ότι με [...] έχει κάποια μεγαλύτερη εγγύτητα από πλευράς ανταγωνισμού από ό,τι με τις άλλες τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια.

β) Η εκτίμηση της Επιτροπής - Υπολογισμός του Συντελεστή εκτροπής

Αναφορικά με το Συντελεστή Εκτροπής (Diversion Ratio), βλ. Κεφάλαιο Ζ «Καταθέσεις – Χορηγήσεις».

Εν προκειμένω, στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται ο Συντελεστής Εκτροπής μεταξύ της Alpha Bank με τους λοιπούς «παίκτες»⁶³⁸ στις υπό εξέταση σχετικές αγορές, πριν και μετά την υπό κρίση πράξη. Με τον τρόπο αυτό προσεγγίζεται ποια επιχείρηση αποτελεί το «στενότερο» ανταγωνιστή της Γνωστοποιούσας στις υπό εξέταση αγορές. Σημειώνεται ότι για τους ακόλουθους υπολογισμούς έχουν χρησιμοποιηθεί τα μερίδια που κατείχαν οι τραπεζικές εταιρίες στην κάθε σχετική αγορά στις 31.3.2014.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ (DR) ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ			
ΣΕ \ ΑΠΟ	ALPHA BANK	ΣΕ \ ΑΠΟ	ALPHA BANK (Μετά)
Eurobank	[35-45]%	Eurobank	[35-45]%
Πειραιώς	[25-35]%	Πειραιώς	[25-35]%
Εθνική	[15-25]%	Εθνική	[15-25]%
Citibank	[15-25]%		

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι ο στενότερος (εγγύτερος) ανταγωνιστής της Alpha Bank στην αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών πριν την υπό κρίση πράξη είναι η Eurobank, και ακολουθούν με σημαντική διαφορά η Τράπεζα Πειραιώς και η Εθνική Τράπεζα. Η Citibank δεν κατατάσσεται μεταξύ των στενών ανταγωνιστών της Alpha Bank, καθώς μόνο το [15-25]% των πελατών που θα χάσει η Alpha Bank σε μία ενδεχόμενη αύξηση της τιμής της θα απευθυνθεί στη Citibank. Αντίστοιχα, μετά την υπό κρίση πράξη, στενότερος ανταγωνιστής Alpha Bank παραμένει η Eurobank και ακολουθούν με σημαντική διαφορά η Τράπεζα Πειραιώς και η Εθνική Τράπεζα.

Ακολούθως παρατίθενται οι αντίστοιχοι υπολογισμοί για την αγορά αποδοχής καρτών.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ (DR) ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΡΤΩΝ			
ΣΕ \ ΑΠΟ	ALPHA BANK	ΣΕ \ ΑΠΟ	ALPHA BANK (Μετά)
Eurobank	[35-45]%	Eurobank	[35-45]%
Πειραιώς	[25-35]%	Πειραιώς	[25-35]%
Εθνική	[15-25]%	Εθνική	[15-25]%
Citibank	[5-10]%		

Όπως φαίνεται από τα ανωτέρω στοιχεία ο στενότερος ανταγωνιστής της Alpha Bank στην αγορά αποδοχής καρτών πριν την υπό κρίση πράξη είναι η Eurobank, και ακολουθούν με σημαντική διαφορά η Τράπεζα Πειραιώς και η Εθνική Τράπεζα. Όπως στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, η Citibank δεν θεωρείται στενός

⁶³⁸ Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι υπολογισμοί για τις τράπεζες [...] και [...] καθώς το μερίδιό τους είναι πολύ χαμηλό και κατ' επέκταση ο Συντελεστής Εκτροπής είναι αμελητέος.

ανταγωνιστής της Alpha Bank καθώς πολύ χαμηλό ποσοστό των πελατών (μόνο το [5-10]%) που θα χάσει η Alpha Bank σε μία ενδεχόμενη αύξηση της τιμής της θα απευθυνθεί στη Citibank. Αντίστοιχα, μετά την υπό κρίση πράξη, στενότερος ανταγωνιστής της Alpha Bank παραμένει η Eurobank και ακολουθούν με σημαντική διαφορά η Τράπεζα Πειραιώς και η Εθνική Τράπεζα.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ο υπό εξαγορά κλάδος δεν αποτελεί στενό ανταγωνιστή της εξαγοράζουσας σε καμία εκ των ως άνω εξεταζόμενων αγορών πριν την πραγματοποίηση της υπό κρίση πράξης. Επισημαίνεται μάλιστα ότι μετά την υπό κρίση πράξη δεν επέρχεται μεταβολή στην κατάταξη εγγύτητας των ανταγωνιστών.

Ζ.3. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΙ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΡΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών⁶³⁹ και των ανταγωνιστών τους στις αγορές έκδοσης πιστωτικών⁶⁴⁰ και χρεωστικών καρτών⁶⁴¹, καθώς και της αποδοχής καρτών, κατά την περίοδο 2010-2013 και α' εξάμηνο 2014, παρατίθενται στους κάτωθι πίνακες. Σε κάθε μία περίπτωση παρατίθεται και εκτίμηση για το δείκτη ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της υπό κρίση συγκέντρωσης, με βάση τα στοιχεία του έτους 2013 και για το α' εξάμηνο του 2014.

Ζ.3.1. Έκδοση πιστωτικών καρτών

ΕΚΔΟΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%						
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%						
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%

⁶³⁹ Το μερίδιο της Diners στην αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών και στην αγορά αποδοχής καρτών συμπεριλαμβάνεται στο μερίδιο της Citibank. Αναλυτικότερα, το μερίδιο της Diners ξεχωριστά εμφανίζεται στα Παραρτήματα Η.1 και Η.3 αντίστοιχα.

⁶⁴⁰ Σύμφωνα με την έρευνα της Υπηρεσίας κατά την εξέταση των συγκεντρώσεων Πειραιώς – Αγροτική, Πειραιώς–Γενική, Alpha Bank–Εμπορική, ΕΤΕ–Eurobank καθώς και της γνωστοποίησης συγκέντρωσης αναφορικά με την κοινή επιχείρηση με διακριτικό τίτλο «Κάρντλινκ Α.Ε.», στην έκδοση πιστωτικών καρτών δραστηριοποιούνται, οι εξής εταιρίες: Εθνική Τράπεζα, Eurobank Ergasias Alpha Bank-Εμπορική Τράπεζα (πλέον Όμιλος Alpha Bank), Τράπεζα Πειραιώς - Αγροτική Τράπεζα - Γενική Τράπεζα - Millennium Bank (πλέον Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς), Citibank, Πανελλήνια Τράπεζα, Hellenic Post Credit, Ελληνική Τράπεζα, Diners Club, Attica Bank.

⁶⁴¹ Σύμφωνα με την έρευνα της Υπηρεσίας κατά την εξέταση των συγκεντρώσεων Πειραιώς – Αγροτική, Πειραιώς – Γενική, Alpha Bank – Εμπορική, ΕΤΕ – Eurobank καθώς και της γνωστοποίησης συγκέντρωσης αναφορικά με την κοινή επιχείρηση με διακριτικό τίτλο «Κάρντλινκ Α.Ε.», στην έκδοση χρεωστικών καρτών δραστηριοποιείται η συντριπτική πλειοψηφία των τραπεζικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα.

ΕΚΔΟΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CYPRUS POPULAR	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	-	-	-	-	-	-				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%				
ΝΕΑ PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CITIBANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
HSBC BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ⁶⁴²	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100%	[...]	100,00%	[...]	100,00%
Όμιλος ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%

ΕΚΔΟΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]	Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.800-3.000]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.800-3.000]
Μεταβολή (Δ)	[650-700]	Μεταβολή (Δ)	[650-700]

Βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στον ανωτέρω πίνακα αναφορικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και της Citibank⁶⁴³) θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [35-45]% (στοιχεία α' εξαμήνου 2014). Συγκεκριμένα, ο όμιλος Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα παραμείνει στην πρώτη θέση, αυξάνοντας το μερίδιό του κατά [10-15]%, ήτοι κατά το μερίδιο που κατέχει η Citibank. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, παραμένει ανώτερος των 2.000 μονάδων, με μεταβολή (Δ) υψηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων. Στο Παράρτημα Η.1 παρατίθενται τα μερίδια των τραπεζών στην εν λόγω αγορά λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές υπο-κατηγορίες.

⁶⁴² Σύνολο Αγοράς όπως προκύπτει από το άθροισμα των δηλωθέντων αριθμών.

⁶⁴³ Το μερίδιο της Diners είναι [5-10]%, το οποίο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω έχει ήδη συνυπολογιστεί στο μερίδιο της Citibank, ήτοι στο [10-15]%.

Ζ.3.2. Έκδοση χρεωστικών καρτών

ΕΚΔΟΣΗ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.	Αρ. Καρτών	Μ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	-	-	-	-	-	-	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[5-10]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	-	-	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	-	-	-	-	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς⁶⁴⁴	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΕΚΔΟΣΗ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.400-2.600]	Προ της συγκέντρωσης	[2.400-2.600]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

Βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στον ανωτέρω πίνακα αναφορικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση σχετική αγορά της έκδοσης χρεωστικών καρτών, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και της Citibank) θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [15-25]% (στοιχεία α' εξαμήνου 2014). Συγκεκριμένα, ο όμιλος Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση

⁶⁴⁴ Σύνολο Αγοράς όπως προκύπτει από το άθροισμα των δηλωθέντων αριθμών από τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά τράπεζες.

της συγκέντρωσης θα παραμείνει στην τρίτη θέση, με αύξηση του μεριδίου αγοράς του κατά [0-5] [...]. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, ο οποίος παραμένει πάνω από 2.000 μονάδες, παρουσιάζει μεταβολή (Δ) χαμηλότερη των 150 μονάδων, ήτοι εντός του ασφαλούς ορίου. Στο Παράρτημα Η.2 παρατίθενται τα μερίδια των τραπεζών στην εν λόγω αγορά λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές υπο-κατηγορίες.

Ζ.3.3. Αποδοχή καρτών

ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΡΤΩΝ ΔΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (σε χιλιάδες €) ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Ύψος Συν/γων	Μερ.Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ.Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ.Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ.Αγ.	Ύψος Συν/γων	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ALPHA BANK	[...]	[25-35]%	[...]	[35-45]%						
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%						
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
EUROBANK-ERGIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CYPRUS POPULAR	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CITIBANK	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ⁶⁴⁵	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100,00%	[...]	100%
Όμιλος ALPHA BANK (μετά τη συγκ/ση)	[...]	[45-55]%	[...]	[45-55]%	[...]	[45-55]%	[...]	[45-55]%	[...]	[35-45]%

ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΡΤΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.800-3.000]	Προ της συγκέντρωσης	[2.600-2.800]
Μετά τη συγκέντρωση	[3.000-3.200]	Μετά τη συγκέντρωση	[3.000-3.200]
Μεταβολή (Δ)	[350-400]	Μεταβολή (Δ)	[350-400]

Βάσει των στοιχείων που εμφανίζονται στον παραπάνω πίνακα σχετικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην αγορά αποδοχής καρτών, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και της Citibank⁶⁴⁶) θα

⁶⁴⁵ Σύνολο Αγοράς όπως προκύπτει από το άθροισμα των δηλωθέντων ποσών.

⁶⁴⁶ Το μερίδιο της Diners είναι [0-5]%, το οποίο όπως αναφέρθηκε και παραπάνω έχει ήδη συνυπολογιστεί στο μερίδιο της Citibank, ήτοι στο [0-5]%

ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [35-45]% (στοιχεία α' εξαμήνου 2014). Συγκεκριμένα, ο όμιλος Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης παραμένει στην πρώτη θέση, αυξάνοντας το μερίδιό του κατά [0-5]% (το μερίδιο της εξαγοραζόμενης στην εν λόγω αγορά). Επιπλέον, ο δείκτης ΗΗΙ, παραμένει πάνω από 2.000 μονάδες, παρουσιάζοντας μεταβολή (Δ) υψηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων. Στο Παράρτημα Η.3 παρατίθενται τα μερίδια των τραπεζών στην εν λόγω αγορά λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές υπο-κατηγορίες.

Z.3.4. Υπολογισμός του Δείκτη Ακαθάριστης Αυξητικής Πίεσης επί της Τιμής (Gross Upward Pricing Pressure Index - GUPPI)⁶⁴⁷

Ο Συντελεστής Εκτροπής, ο οποίος υπολογίστηκε ανωτέρω στην ενότητα Z.2.9, σε συνδυασμό με μεγέθη μετρήσιμα και παρατηρήσιμα, όπως το ισχύον περιθώριο κέρδους των επιχειρήσεων, μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για την εκτίμηση ενδεχόμενης αύξησης της τιμής των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης. Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα ΣΤ.4.3, ο δείκτης GUPPI πρέπει να είναι τουλάχιστον 10% για να θεωρηθεί ότι υποδεικνύει πιθανές αντι-ανταγωνιστικές επιπτώσεις λόγω της εξεταζόμενης συγχώνευσης ή εξαγοράς, βάσει μονομερών ενεργειών από τη νέα οντότητα. Εν προκειμένω, δεδομένης της θέσης της Γνωστοποιούσας στη σχετική αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών και αποδοχής καρτών κατόπιν της ολοκλήρωσης της υπό κρίση συγκέντρωσης, αν και υπάρχουν καταρχάς ενδείξεις για δυνατότητα διατηρήσιμης μονομερούς αύξησης της τιμής από πλευράς της Alpha Bank, λόγω του σχετικά υψηλού μεριδίου αγοράς, αυτό δεν επαληθεύεται από τους ανωτέρω εκτιθέμενους Συντελεστές Εκτροπής βάσει των οποίων καθίσταται σαφές ότι προ της υπό κρίση πράξης οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν αποτελούσαν στενούς ανταγωνιστές.

Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται και από τους υπολογισμούς του δείκτη GUPPI για τα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση μέρη, για κάθε μία από τις αγορές έκδοσης πιστωτικών καρτών και αποδοχής καρτών για διαφορετικά επίπεδα περιθωρίου κέρδους, οι οποίοι παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

Δείκτης GUPPI για τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση (σε περίπτωση αύξησης της τιμής του προϊόντος Alpha Bank μετά τη συγκέντρωση)			
	περιθώριο κέρδους	Έκδοση Πιστωτικών Καρτών	Αποδοχή Καρτών
GUPPI	2%	[0-5]%	[0-5]%
	5%	[0-5]%	[0-5]%
	10%	[0-5]%	[0-5]%
	15%	[0-5]%	[0-5]%
	20%	[0-5]%	[0-5]%
	25%	[0-5]%	[0-5]%

⁶⁴⁷ Αναφορικά με τον υπολογισμό του Δείκτη Ακαθάριστης Αυξητικής Πίεσης επί της Τιμής (Gross Upward Pricing Pressure Index, GUPPI), βλ. υποενότητα ΣΤ.4.3, Κεφάλαιο ΣΤ «Καταθέσεις – Χορηγήσεις».

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω Πίνακα, για κανένα επίπεδο περιθωρίου κέρδους ο δείκτης GUPPI δεν λαμβάνει τιμή τέτοια (άνω του 10%) που να εγείρει ανησυχίες ως προς επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς συνεπεία της υπό κρίση πράξης⁶⁴⁸. Όπως προκύπτει από τους ανωτέρω υπολογισμούς των δεικτών Diversion Ratio και GUPPI, η Citibank δεν αποτελεί στενό ανταγωνιστή της Γνωστοποιούσας, ενώ, μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης, δεν φαίνεται να υπάρχει ικανό κίνητρο μονομερούς αύξησης επί της τιμής των υπηρεσιών εκ μέρους της εξαγοράζουσας.

Τα ανωτέρω αποτελέσματα συνάδουν και με τις εκτιμήσεις των ίδιων των τραπεζών (βλ. ενότητα Z.2.9).

Z.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΡΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Z.4.1 Η άποψη της Γνωστοποιούσας

Ως προς την έκδοση πιστωτικών καρτών⁶⁴⁹, η Γνωστοποιούσα θεωρεί ότι η πρώτη θέση που καταλαμβάνει η Alpha Bank, συνεπεία της υπό κρίση πράξης, δεν αποτελεί ένδειξη ούτε δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης ούτε σημαντικού περιορισμού του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά. Πιο συγκεκριμένα, το μερίδιο αγοράς της Alpha Bank (μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης) δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό (δεν ξεπερνά το [35-45]%⁶⁵⁰) ενώ δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη αγορά ισχυροί ανταγωνιστές, οι οποίοι διαθέτουν καθιερωμένα εκτενή δίκτυα σε ολόκληρη την χώρα και παράλληλα κατέχουν μερίδια που απέχουν λιγότερο από [15-25%]⁶⁵¹ ποσοστιαίες μονάδες από αυτά της Alpha Bank.

Κατά τη Γνωστοποιούσα, παράλληλα με τα ανωτέρω θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον τρεις ανταγωνιστές, οι οποίοι έχουν παρόμοια δυναμική και ισχύ από άποψη φήμης και σήματος.
- Περισσότεροι καταναλωτές έχουν περισσότερες της μίας πιστωτικής κάρτας (“multi-banking”) ενώ είναι σαφής η σύνδεση της αγοράς με τη λιανική τραπεζική⁶⁵².
- Το κόστος μεταστροφής για τους καταναλωτές είναι μάλλον ανύπαρκτο.

⁶⁴⁸ Σύμφωνα με απαντήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων, το περιθώριο κέρδους της αγοράς έκδοσης πιστωτικών καρτών δεν διακρίνεται από το περιθώριο κέρδους της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών (αναφορικά με το επίπεδο του περιθωρίου κέρδους της καταναλωτικής πίστης μέσω πιστωτικών καρτών βλ. ενότητα ΣΤ.2.4 «Περιθώριο Επιτοκίου»). Όσον αφορά στο περιθώριο κέρδους στην αγορά αποδοχής καρτών, από τα στοιχεία του φακέλου, τόσο στο πλαίσιο της παρούσας όσο και στο πλαίσιο προηγούμενων συγκεντρώσεων, προκύπτει ότι κυμαίνεται σε επίπεδα κάτω του [...] % λαμβάνοντας υπόψη το ύψος της αμοιβής/προμήθειας της εκκαθαρίστριας τράπεζας.

⁶⁴⁹ Η υπό κρίση συγκέντρωση αυξάνει το μερίδιο που κατέχει η Alpha Bank κατά περίπου [10-15]%. Το εν λόγω μερίδιο δύναται να διακριθεί σε [5-10]% κάρτες Diners και [5-10]% κάρτες Citi (δηλαδή με σήματα VISA και MASTERCARD).

⁶⁵⁰ Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, το εν λόγω ποσοστό ξεπερνάει οριακά το [35-45] %.

⁶⁵¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η διαφορά μεταξύ των μεριδίων φτάνει μέχρι και το [25-35] %.

⁶⁵² Η Γνωστοποιούσα παραπέμπει στο σημείο 332 της απόφασης Ε.Α. 584/VII/2014. Επιπλέον, αναφέρεται και στη σελ. 114, της απόφασης της Ε.Α. 556/VII/2012 σχετικά με την πλήρη υποκαταστασιμότητα των παρεχομένων προϊόντων.

- Είναι δυνατή η είσοδος σε μη τραπεζικά ιδρύματα.
- Αναμένεται περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς (βλ. πρώτη και δεύτερη Οδηγία για Υπηρεσίες Πληρωμών (PSD I, PSD II) και πρόταση για τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών⁶⁵³ με τη χρήση καρτών).

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, με την υπό εξέταση συγκέντρωση δεν θα είναι σε θέση να εμποδίσει την περαιτέρω επέκταση των ανταγωνιστών της ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν. Περαιτέρω, δεν καταργείται σημαντικός παράγοντας της αγοράς, καθώς παρόλο που ο υπό εξαγορά κλάδος της Citibank κατείχε την πέμπτη θέση στην εν λόγω αγορά, δεν έχει τα χαρακτηριστικά και δεν εφαρμόζει εμπορική και τιμολογιακή πολιτική, ώστε να αποτελεί “*maverick*” ήτοι, επιχείρηση «αποστάτη». Ενδεικτικά, η Γνωστοποιούσα αναφέρει ότι τα μερίδια του υπό εξαγορά κλάδου την περίοδο 2009 - α' τρίμηνο του 2014 ήταν σταθερά πτωτικά⁶⁵⁴, το δε επιτόκιο των καρτών της Citibank δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως επιθετικό⁶⁵⁵ (στα ίδια επίπεδα με αυτό της Alpha Bank και ενίοτε υψηλότερο). Επιπλέον, η Alpha Bank υποστηρίζει ότι ούτε η Diners Co από μόνη της μπορεί να θεωρηθεί “*maverick*” αφού, αφενός, τόσο ο αριθμός κατόχων κάρτας Diners⁶⁵⁶ όσο και ο αριθμός ενεργών καρτών⁶⁵⁷ μειώθηκε, αφετέρου έχει το ίδιο επιτόκιο με τις κάρτες σήματος Visa και Mastercard που εκδίδει η Citibank. Επιπλέον, τα προνόμια του Diners Co (εστιατόρια/airport lounges κ.λπ.) παρέχονται πλέον και από άλλες, ενώ ως κριτήριο είναι χαμηλά στην ιεράρχηση των ελλήνων καταναλωτών.

Αναφορικά με την αποκλειστικότητα έκδοσης των καρτών Diners από τον υπό εξαγορά κλάδο, η Alpha Bank σημειώνει ότι αφενός αντιστοιχεί σε επαγγελματικό μερίδιο μόνο [5-10]%⁶⁵⁸ εκ συνόλου [10-15]%, αφετέρου δεν προσδίδει κάποιο ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ενώ άνω του [85-95]%⁶⁵⁹ των συναλλαγών στην Ελλάδα λαμβάνουν χώρα με τη χρήση καρτών με τα διεθνή σήματα VISA και MASTERCARD. Ως προς δε τους κατόχους καρτών Diners, μία εκδότρια τράπεζα υπήρχε και θα υπάρχει τόσο πριν όσο και μετά την προτεινόμενη συγκέντρωση.

Επομένως, με στάθμιση όλων των ανωτέρω παραγόντων, η συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης ή στον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στην υπό-αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών.

Παρομοίως, κατά τη Γνωστοποιούσα, η υπό κρίση πράξη δεν προκαλεί ανησυχίες για

⁶⁵³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013PC0550&from=EL>

⁶⁵⁴ Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, το 2012 το μερίδιο της Citibank [...]. Επισημαίνεται ότι τα υπόλοιπα αναφερόμενα χρόνια το μερίδιο κινείται [...].

⁶⁵⁵ Σύμφωνα με τα επιτόκια που αναρτά στην ιστοσελίδα της η Τράπεζα της Ελλάδας, επιβεβαιώνεται ότι το επιτόκιο που εφαρμόζει η Citibank κυμαίνεται σε υψηλότερα επίπεδα.

⁶⁵⁶ Κατά τη Γνωστοποιούσα από [...] χιλ. (Δεκ. 2010) σε [...] χιλ. (Δεκ 2013).

⁶⁵⁷ Κατά τη Γνωστοποιούσα από [...] χιλ. (Δεκ. 2010) σε [...] χιλ. (Δεκ. 2013), δηλαδή είχε μεγαλύτερη πτώση ([35-45]-[45-55]%) σε σχέση με το μέσο όρο πτώσης της αγοράς ([25-35]-[35-45]%).

⁶⁵⁸ Συγκεκριμένα σύμφωνα με έρευνα της Υπηρεσίας το εν λόγω μερίδιο είναι [5-10]%.

⁶⁵⁹ Σύμφωνα με έρευνα της Υπηρεσίας το συγκεκριμένο μερίδιο είναι πάνω από [75-85]%.

ενδεχόμενη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Αντιθέτως, σημειώνει ότι εξαλείφεται η σχετική συμμετρία⁶⁶⁰ μεταξύ Alpha Bank και Eurobank στο βαθμό που η ήδη υπάρχουσα διαφορά αυξάνεται κατά [10-15] ποσοστιαίες μονάδες. Παραμένει δε το θέμα της ασυμμετρίας κόστους των τραπεζών και της αντισταθμιστικής ισχύος των καταναλωτών.

Ως προς την έκδοση χρεωστικών καρτών, ο όμιλος Alpha Bank, μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την ίδια θέση με αυτή που καταλάμβανε πριν την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, ήτοι την τρίτη θέση, με ανεπαίσθητη αύξηση του μεριδίου αγοράς που προκύπτει μετά τη συγκέντρωση. Επιπλέον, το εν λόγω μερίδιο εκτιμά πως δεν συνιστά ικανή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης ούτε προκύπτουν ενδείξεις ότι η υπό κρίση συγκέντρωση θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Στην αγορά της αποδοχής καρτών, βάσει στοιχείων α' εξαμήνου 2014, η Alpha Bank επισημαίνει πως διατηρεί την πρώτη θέση που κατείχε προ της υπό κρίση συγκέντρωσης. Εν προκειμένω, η επαύξηση του μεριδίου της συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης κρίνεται αμελητέα, καθώς ανέρχεται σε μόλις [0-5]%⁶⁶¹ ([0-5]%⁶⁶² με κάρτες Diners και [0-5]%⁶⁶³ με κάρτες Citibank), ενώ μόνο το [0-5]% είναι 'διεκδικήσιμο' αφού οι συναλλαγές με κάρτες Diners εκκαθαρίζονται μόνο από την Diners Co⁶⁶⁴. Επισημαίνει δε, ότι και σε αυτή την αγορά παραμένουν ισχυροί ανταγωνιστές. Επιπλέον, οι έμποροι έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν εκκαθαρίστρια τράπεζα με μεγάλη ευκολία και χωρίς κόστος μεταστροφής, ενώ υπάρχουν μεγάλοι έμποροι που ασκούν έντονες ανταγωνιστικές πιέσεις. Περαιτέρω, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν στην ανάλυση της αγοράς έκδοσης καρτών, οι πληρωμές με κάρτες αναμένεται να αυξηθούν και η αγορά να γίνει ακόμα πιο ανταγωνιστική.

Ομοίως, και στην αγορά αποδοχής καρτών, η Citibank δεν έχει τα χαρακτηριστικά και δεν ακολουθεί εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοια που η αποχώρησή της από την αγορά να οδηγεί στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης.

Όσον αφορά τους εμπόρους, η κατάσταση ως προς τον εκκαθαριστή του σήματος Diners δεν αλλάζει λόγω της υπό κρίση συγκέντρωσης. Αντιθέτως, η Alpha Bank υποστηρίζει ότι θα επιτυγχάνονται μεγαλύτερες οικονομίες κλίμακος και άρα πιθανό όφελος για τους εμπόρους.

Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της Alpha Bank στην αγορά αποδοχής καρτών ούτε και στον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού στην εν λόγω

⁶⁶⁰ Η Alpha Bank παραπέμπει στην ανάλυση της Ε.Α. στην απόφαση 584/VII/2013.

⁶⁶¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, το εν λόγω ποσοστό είναι [0-5]%.

⁶⁶² Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, το εν λόγω ποσοστό είναι [0-5]%.

⁶⁶³ Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, το εν λόγω ποσοστό είναι [0-5]%.

⁶⁶⁴ Υπενθυμίζεται εδώ η σχετική νομολογία για το 0-5% επαυξητικό μερίδιο – βλ. σχετικά υποσημείωση 2 στο παρόν.

αγορά.

Επιπλέον, σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, δεν υπάρχουν ενδείξεις ενδεχόμενης δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁶⁶⁵ καθώς το επαυξητικό μερίδιο παραμένει σχεδόν αμελητέο, ενώ παράλληλα μεγαλώνει και η ασυμμετρία των μεριδίων μεταξύ Alpha Bank και Eurobank⁶⁶⁶. Δεν πρέπει άλλωστε να υποτιμάται ο ρόλος και η διαπραγματευτική ισχύς των μεγάλων εμπόρων κατά τα προαναφερθέντα.

Αναφορικά με τις πιθανές κάθετες επιπτώσεις στις δύο προγενέστερες αγορές της αποδοχής καρτών, ήτοι τις αγορές υπηρεσιών Card Acquiring Processing και POS Network Service Provision, η Γνωστοποιούσα επισημαίνει ότι η Cardlink αποτελεί μία μη λειτουργικά αυτόνομη εταιρία, η οποία εξυπηρετεί τις δύο μητρικές της τράπεζες⁶⁶⁷.

Συνεπώς, η Γνωστοποιούσα θεωρεί ότι ουδεμία μεταβολή υπάρχει από την προτεινόμενη συγκέντρωση στις προγενέστερες της αποδοχής καρτών αγορές.

Η.4.2. Η άποψη των λοιπών ανταγωνιστών

Σύμφωνα με την [...] ⁶⁶⁸, η γνωστοποιηθείσα πράξη θα έχει ως επίπτωση τη μείωση των χρεωστικών και πιστωτικών καρτών λόγω του γεγονότος ότι ο πελάτης των δύο τραπεζών που συγχωνεύονται θα χρειάζεται μία χρεωστική/πιστωτική κάρτα. Επιπλέον, αναφορικά με την αγορά αποδοχής καρτών η ίδια τράπεζα θεωρεί ότι «*συνολικά ο αριθμός των καρτών θα περιοριστεί, σε συνάρτηση όμως με τα αναμενόμενα κίνητρα που θα δοθούν για τη χρήση τους θα υπάρχει αύξηση των συναλλαγών με αυτές. Τα κίνητρα αυτά θα δοθούν και από την Κυβέρνηση αλλά και από τις ίδιες τις Τράπεζες αφού κάτι τέτοιο θα αποτελέσει πηγή αύξησης των εσόδων τους. Η αναμενόμενη μείωση των ορίων των πιστωτικών καρτών θα έχει σαν αποτέλεσμα την χρήση κυρίως χρεωστικών. Ο ανταγωνισμός σε περιπτώσεις συγκέντρωσης θεωρητικά περιορίζεται αλλά σε αυτήν την περίπτωση δεν θεωρούμε ότι θα επηρεαστεί*».

Από την πλευρά της η [...] ⁶⁶⁹ αναφέρει ότι λόγω του σημαντικού μεριδίου της Citibank/Diners στην αγορά έκδοσης καρτών, θεωρεί ότι θα συνεισφέρει στο μερίδιο της Alpha Bank στην αγορά αυτή. Αναφορικά με την αγορά αποδοχής καρτών, λόγω τόσο της μικρής παρουσίας της Citibank όσο και του γεγονότος ότι το σήμα της Diners γινόταν ήδη δεκτό και από άλλους εκκαθαριστές, δεν προκύπτει κάποια ιδιαίτερη ισχυροποίηση

⁶⁶⁵ Συγκεκριμένα, η Γνωστοποιούσα επικαλείται την ανάλυση της Ε.Α. στην απόφαση 584/VII/2013 (παρ. 372).

⁶⁶⁶ Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται στο N. Levy, The control of Concentrations Between Undertakings (2008), κεφ. 14.08. Βλ. και απόφαση ΔΕΚ της 31.03.1998, συνεκδ. υποθέσεις C-68/94, Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, παρ. 226, όπου κρίθηκε ότι ένα συνολικό μερίδιο αγοράς ανερχόμενο στο 60% και κατανεμόμενο μη συμμετρικά δεν μπορεί να συνιστά από μόνο του αποφασιστική ένδειξη για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως.

⁶⁶⁷ Στην αγορά του Card Acquiring Processing η μεν εξαγοράζουσα δεν δραστηριοποιείται (λαμβάνει υπηρεσίες από την [...]), ο δε υπό εξαγορά κλάδος επίσης βασίζεται εν μέρει σε εσωτερικές του υπηρεσίες και εν μέρει σε τρίτους (εταιρία [...]). Ως προς την παροχή υπηρεσιών POS Network Service Provision, στο βαθμό που η CARDLINK δεν είναι λειτουργικά αυτόνομη στην αγορά δεν τίθεται ζήτημα ως προς τυχόν αποκλεισμό ανταγωνιστών από εισροές. Εξετάζεται συνεπώς η πρόσβαση ανταγωνιστών σε πελατειακή βάση.

⁶⁶⁸ Βλ. ενδεικτικά σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶⁶⁹ Βλ. ενδεικτικά σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

για το νέο σχήμα. Τέλος, η [...] επισημαίνει ότι «η Alpha Bank καθίσταται η μόνη τράπεζα στην Ελλάδα που θα διαχειρίζεται και τα 4 σήματα (Visa, Mastercard, American Express, Diners)».

Προβληματισμό σχετικά με την αποκλειστικότητα του σήματος Diners εκφράζει η [...] ⁶⁷⁰ αναφέροντας ότι: «οι πιθανολογούμενες επιπτώσεις προέρχονται από την απόκτηση του συνόλου των μετοχών της Diners Club of Greece, η οποία διατηρεί το δικαίωμα της κατά αποκλειστικότητα έκδοσης, στην Ελλάδα, του ομώνυμου διεθνούς σχήματος καρτών. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω απόκτησης, η Alpha Bank αποκτά δικαίωμα αποκλειστικής έκδοσης καρτών “Diners” πέραν της αποκλειστικότητας έκδοσης καρτών “American Express” που ήδη κατέχει». Η εν λόγω τράπεζα αναφέρει ότι υπάρχει αντίστοιχη αποκλειστικότητα και στην αποδοχή καρτών.

Αντιθέτως, η [...] ⁶⁷¹ επισημαίνει ότι η απόκτηση της κάρτας Diners είναι πολύ σημαντική για την Alpha Bank, καθώς η προώθηση του προϊόντος θα γίνεται από ένα πολύ ευρύτερο δίκτυο καταστημάτων, χωρίς ωστόσο αυτό να αναμένεται να μεταβάλλει σημαντικά το γενικότερο τραπεζικό χάρτη σε σχέση με τις πιστωτικές κάρτες στην εγχώρια αγορά.

Z.4.3. Η εκτίμηση της Επιτροπής

Z.4.3.1. Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Alpha Bank με μερίδιο [25-35]%, και τη διατηρεί κατόπιν της υπό εξέταση πράξης με μερίδιο αγοράς αυξημένο κατά [10-15]% και συνδυαστικό μερίδιο αγοράς κατόπιν της υπό κρίση πράξης [35-45]%. Στη δεύτερη θέση παραμένει η Eurobank με μερίδιο αγοράς [25-35]%, ακολουθεί στην τρίτη θέση η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο [15-25]% και στην τέταρτη θέση η Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [10-15]%. Σύμφωνα με τον ως άνω σχετικό πίνακα (Κεφ. Z.3.1), ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης κατόπιν της υπό κρίση πράξης είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων ([2.800-3.000]), ενώ η μεταβολή του δείκτη (Δ) ανέρχεται στις [650-700] μονάδες, συνεπώς υπερβαίνει τα ασφαλή όρια που προβλέπει η ανακοίνωση της Ε.Ε. (150) για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων ⁶⁷².

Η υπό κρίση πράξη οδηγεί στην έξοδο από την αγορά του πέμπτου ανταγωνιστή και δεν οδηγεί μεν σε ανακατανομή της αγοράς, δεδομένου ότι η Alpha Bank παραμένει στην πρώτη θέση, εντούτοις το μερίδιο αγοράς του θα έχει πλέον μεγαλύτερη απόκλιση από το μερίδιο αγοράς του δεύτερου ανταγωνιστή, της Eurobank, κατά [10-15] ποσοστιαίες μονάδες έναντι δύο που είχε προ της υπό κρίση πράξης. Λαμβάνεται περαιτέρω υπόψη το γεγονός ότι βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, κατόπιν της υπό κρίση πράξης η Alpha Bank καθίσταται η μόνη τράπεζα που θα διαχειρίζεται και τα 4 σήματα (Visa, Mastercard, American Express, Diners) όπως επισημάνθηκε και από τους ανταγωνιστές

⁶⁷⁰ Βλ. ενδεικτικά σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶⁷¹ Βλ. ενδεικτικά σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁶⁷² Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 20.

του (βλ. κεφ. Ζ.4.2 ανωτέρω). Παρά ταύτα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενιαία οντότητα αποκτά μερίδιο αγοράς με δυσανάλογη απόκλιση από τον επόμενο ανταγωνιστή⁶⁷³. Περαιτέρω, στην εν λόγω αγορά υφίστανται άλλοι τρεις ισχυροί ανταγωνιστές (Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς και Εθνική Τράπεζα)⁶⁷⁴ με μερίδια αγοράς που κυμαίνονται από [10-15]% (Εθνική Τράπεζα) έως και [25-35]% (Eurobank). Οι πελάτες της ενιαίας οντότητας έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές⁶⁷⁵, ενώ λόγω της φήμης και της αναγνωρισιμότητας του σήματος των ανταγωνιστών αλλά και των παγιωμένων και εκτεταμένων δικτύων διανομής των προϊόντων τους και του εξειδικευμένου προσωπικού που διαθέτουν για το σχεδιασμό και την πώληση αυτών δεν αναμένεται η νέα οντότητα να είναι σε θέση να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁶⁷⁶. Εξάλλου, δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η Citibank έχει χαρακτηριστικά και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοια που η αποχώρησή της από την αγορά να οδηγεί στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη της ολιγοπωλιακά διαρθρωμένης αγοράς παροχής των εν λόγω τραπεζικών υπηρεσιών. Σχετικά επισημαίνεται άλλωστε ότι το μερίδιό της βαίνει μειούμενο κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Επιπλέον, παρά την ύπαρξη ορισμένων εμποδίων εισόδου στην εν λόγω αγορά, το νέο νομοθετικό πλαίσιο (ν. 3862/2010) που ενσωμάτωσε την Οδηγία της Ε.Ε. περί υπηρεσιών πληρωμών (PSD)⁶⁷⁷ δημιουργεί ευνοϊκότερες συνθήκες για την είσοδο δυνητικών ανταγωνιστών στην ευρύτερη αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, καθώς επιτρέπει την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και από μη πιστωτικά ιδρύματα, εφόσον τηρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις για την παροχή άδειας λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος [βλ. κεφάλαιο Ζ.2.3].

Επιπροσθέτως, το χαμηλό κόστος μεταστροφής για τους καταναλωτές και η μη ύπαρξη τυχόν αδιαφανών όρων οι οποίοι μπορεί να εμπεριέχουν την επιβολή άλλου είδους χρεώσεων ή συμβατικών δεσμεύσεων που να συνεπάγονται υψηλό κόστος αλλαγής

⁶⁷³ Βλ. και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 453-454, με παραπομπή και σε Ε.Επ. Μ.6458, *Universal/EMI*, σκ. 302-303 και 372 όπου το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των επιχειρήσεων στις εξετασθείσες αγορές θα ήταν κατά πολύ μεγαλύτερο, ήτοι διπλάσιο ή και τριπλάσιο αυτού του επόμενου ανταγωνιστή, γεγονός που κρίθηκε ότι συνιστά αυτοτελή ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης.

⁶⁷⁴ Ανακοίνωση, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν αφ' εαυτά, σε υποθέσεις συγκεντρώσεων, προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 *UNICREDITO / HVB*, Μ.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, Μ.3191, *Philip Morris/Papastratos*.

⁶⁷⁵ Βλ. σχετικά απόφαση της Ε.Επ. Μ.5907, *Votorantim/Fischer/JV*, σκ. 204. Η σημασία της ύπαρξης παρόμοιας δυναμικής ανταγωνιστών αξιολογήθηκε ως αντισταθμιστικός παράγοντας της δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης και στις αποφάσεις της Ε.Επ. Μ.3146, *Smith & Nephew/Centerpulse*, σκ. 17-22, Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ. 41-45.

⁶⁷⁶ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 36.

⁶⁷⁷ Αν και δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το μερίδιο αγοράς που κατέχουν μη τραπεζικοί οργανισμοί στη θεωρητικά ευρύτερη αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών από όλους τους παρόχους, θα πρέπει να αξιολογηθεί θετικά η νομοθετική αυτή πρόβλεψη, ως επιχείρημα υπέρ της απουσίας νομικών τουλάχιστον εμποδίων εισόδου, για την αξιολόγηση της μελλοντικής διαμόρφωσης των μεριδίων αγοράς.

εκδότη πιστωτικής κάρτας [βλ. κεφάλαια Z.2.6 και Z.2.7]⁶⁷⁸ σε συνδυασμό με την πολιτική πολλαπλών πηγών προμήθειας (multi-sourcing strategy) που συνηθίζουν να ακολουθούν οι καταναλωτές συντείνουν στην άρση των αμφιβολιών αναφορικά με τη δυνατότητα της υπό εξέταση πράξης να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην εξεταζόμενη εδώ αγορά⁶⁷⁹.

Τέλος, όπως κατέδειξε και η οικονομική ανάλυση ανωτέρω (Κεφ. Z.2.9 (β)) και βάσει των υπολογισμών επί του συντελεστή εκτροπής η Citibank δεν αποτελούσε στις αναλυόμενες στην παρούσα ενότητα αγορές στενό ανταγωνιστή της Alpha Bank πριν την πραγματοποίηση της υπό κρίση πράξης. Ομοίως, βάσει της οικονομικής ανάλυσης ανωτέρω και του δείκτη GUPPI (Κεφ. Z.3.4.), δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για δυνατότητα βιώσιμης μονομερούς αύξησης της τιμής από τη νέα οντότητα.

Στην αγορά της έκδοσης χρεωστικών καρτών, βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, την πρώτη θέση διατηρεί η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο αγοράς [25-35]%, ενώ ακολουθεί στη δεύτερη θέση η Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [25-35]% και στην τρίτη θέση παραμένει η εξαγοράζουσα με μερίδιο [15-25]%, αυξημένο κατά [0-5]%. Στην τέταρτη θέση παραμένει η Eurobank με μερίδιο [15-25]%. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον ως άνω σχετικό πίνακα (Κεφ. Z.3.2), ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης είναι ανώτερος των 2.000 μονάδων ([2.400-2.600]), ενώ η μεταβολή του δείκτη (Δ) ανέρχεται στα [0-50] συνεπώς κείται εντός των ασφαλών ορίων (150) που προβλέπει η Ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων, ενώ δεν φαίνεται να συντρέχει οιαδήποτε εκ των εξαιρετικών περιστάσεων που προβλέπονται στην εν λόγω Ανακοίνωση⁶⁸⁰. Η θέση της εξαγοράζουσας και των ανταγωνιστών της δε μεταβάλλεται συνεπεία της υπό κρίση πράξης δεδομένου ότι η ενιαία οντότητα διατηρεί την τρίτη θέση στην εξεταζόμενη αγορά. Το μερίδιο της Alpha Bank κατόπιν της υπό εξέταση πράξης δεν υπερβαίνει το [15-25]%. Το μερίδιο αυτό και η ανωτέρω εκτεθείσα θέση της ενιαίας οντότητας συνολικά αίρουν τις αμφιβολίες για ενδεχόμενη δημιουργία ατομικής δεσπόζουσας θέσης⁶⁸¹, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται συνεπεία της υπό κρίση πράξης μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ, που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁶⁸².

⁶⁷⁸ Βλ. ακόμη αποφάσεις Ε.Επ. Μ.2609 HP/COMPAQ, σκ. 36, 40-47, όπου μερίδιο της τάξης του 40-50% θεωρήθηκε ότι δεν δημιουργούσε πρόβλημα ανταγωνισμού διότι, μεταξύ άλλων, δεν υπήρχαν ιδιαίτερα εμπόδια εισόδου και υπήρχαν χαμηλά κόστη μεταστροφής, Μ.2223 Getronics/Hagemeyer/JV, σκ. 21-31 όπου έγινε δεκτό ότι μερίδιο της τάξης του 40-50% δεν ήταν ικανό για τη θεμελίωση δεσπόζουσας θέσης διότι, μεταξύ άλλων, δεν υπήρχαν ιδιαίτερα κόστη μεταστροφής σε ανταγωνιστές.

⁶⁷⁹ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3227, Paperlinx/Buhrmann Paper Merchanting Division, σκ. 18-19, Μ.477 Mercedes-Benz/Kassbohrer, σκ. 63, 86.

⁶⁸⁰ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 20.

⁶⁸¹ Ανακοίνωση, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και συγκεντρώσεις που οδηγούν σε μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 UNICREDITO / HVB, Μ.4484, Danske Bank/Sampo Bank, Μ.3191, Philip Morris/Papastratos.

⁶⁸² Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 36.

Περαιτέρω, οι πελάτες της ενιαίας οντότητας έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές⁶⁸³. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε, η μεταβολή του δείκτη ΗΗΙ βρίσκεται κάτω των εκτιθέμενων με τη σχετική Ανακοίνωση της Ε.Ε ασφαλών ορίων. Σε κάθε περίπτωση, τα ανωτέρω αξιολογούνται υπό το πρίσμα του είδους της παρεχόμενης υπηρεσίας μέσω χρεωστικών καρτών και της παρακολουθηματικής σχέσης που υφίσταται μεταξύ της εν λόγω υπηρεσίας και των αγορών καταθετικών προϊόντων. Οι χρεωστικές κάρτες εξυπηρετούν τις ανάγκες των πελατών των τραπεζών σε καταθετικά προϊόντα και συνιστούν απλώς μια προέκταση των καταθετικών λογαριασμών.

Στην αγορά της αποδοχής καρτών, βάσει στοιχείων α' τριμήνου 2014, την πρώτη θέση προ της υπό κρίση συγκέντρωσης κατέχει η Alpha Bank, την οποία και διατηρεί και κατόπιν της υπό εξέταση πράξης, κατέχοντας μερίδιο αγοράς περίπου [35-45]% αυξημένο κατά [0-5]%. Η Eurobank διατηρεί τη δεύτερη θέση με μερίδιο αγοράς [25-35]%, ενώ έπεται στην τρίτη θέση η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο [15-25]% και στην τέταρτη θέση η Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [10-15]%. Σύμφωνα με τον ως άνω σχετικό πίνακα (Κεφ. Ζ.3.3.), ο δείκτης ΗΗΙ αναφορικά με τα επίπεδα συγκέντρωσης είναι [3.000-3.200] μονάδες, ενώ η μεταβολή του δείκτη (Δ) ανέρχεται σε [350-400]. Αντιστοίχως με τα προαναφερθέντα και ισχύοντα στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, στην αγορά της αποδοχής καρτών υφίστανται άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές (Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς και Εθνική Τράπεζα)⁶⁸⁴ με μερίδια αγοράς που κυμαίνονται από [25-35]% (Eurobank) μέχρι [10-15]% (Εθνική Τράπεζα). Οι πελάτες της ενιαίας οντότητας έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές⁶⁸⁵, ενώ λόγω της φήμης και της αναγνωρισιμότητας του σήματος των ανταγωνιστών αλλά και των καθιερωμένων δικτύων διανομής των προϊόντων τους και του εξειδικευμένου προσωπικού που διαθέτουν για το σχεδιασμό και την πώληση αυτών δεν αναμένεται η νέα οντότητα να είναι σε θέση να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁶⁸⁶. Σε κάθε περίπτωση οποιαδήποτε πιθανή παρεμπόδιση του ανταγωνισμού θα μπορούσε να ανακύψει μόνο στην περίπτωση που θα συνδεόταν αιτιωδώς με την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης⁶⁸⁷. Εν προκειμένω

⁶⁸³ Βλ. προπαρατεθείσα νομολογία.

⁶⁸⁴ Ανακοίνωση, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και συγκεντρώσεις που οδηγούν σε μερίδια αγοράς μεταξύ 25-40% δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 *UNICREDITO / HVB*, Μ.4484, *Danske Bank/Sampo Bank*, Μ.3191, *Philip Morris/Papastratos*. Εδώ το μερίδιο της ενιαίας οντότητας ξεπερνά το 40% εντούτοις παραμένει κοντά σε αυτό με απόκλιση 3,84 ποσοστιαίες μονάδες.

⁶⁸⁵ Βλ. σχετικά απόφαση της Ε.Επ. Μ.5907, *Votorantim/Fischer/JV*, σκ. 204. Η σημασία της ύπαρξης παρόμοιας δυναμικής ανταγωνιστών αξιολογήθηκε ως αντισταθμιστικός παράγοντας της δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας θέσης και στις αποφάσεις της Ε.Επ. Μ.3146, *Smith & Nephew/Centerpulse*, σκ. 17-22, Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ. 41-45.

⁶⁸⁶ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 36.

⁶⁸⁷ Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9: «Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων μιας συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή συγκρίνει τις συνθήκες ανταγωνισμού που θα προκύψουν από την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση με εκείνες που θα επικρατούσαν χωρίς αυτήν. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι συνθήκες ανταγωνισμού που υπάρχουν κατά τον χρόνο

η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank, συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης στις ως άνω σχετικές αγορές (ευρύτερη και υπό-αγορές), παραμένει χαμηλότερη των πέντε ποσοστιαίων μονάδων ([0-5]%) και όπως προαναφέρθηκε δεν μεταβάλλει τις ανταγωνιστικές συνθήκες και τη δομή της αγοράς σε σύγκριση με την κρατούσα προ της συγκέντρωσης κατάσταση⁶⁸⁸. Εξάλλου δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η Citibank έχει χαρακτηριστικά και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοια που η αποχώρησή της από την αγορά να οδηγεί στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη της ολιγοπωλιακά διαρθρωμένης αγοράς παροχής των εν λόγω τραπεζικών υπηρεσιών⁶⁸⁹. Τούτο προκύπτει και από την πτωτική τάση του μεριδίου αγοράς της Citibank στην εν λόγω αγορά (βλ. αναλυτικά κεφάλαιο Z.3.3).

Επιπλέον, η Citibank δεν δύναται να θεωρηθεί σημαντικός δυνητικός ανταγωνιστής αφενός διότι δεν ασκεί ήδη σημαντική ανταγωνιστική πίεση δεδομένου της πτωτικής τάσης του μεριδίου της⁶⁹⁰ και αφετέρου διότι δεν υφίστανται στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει ότι σχεδιάζει ή έστω σχεδίαζε να επεκταθεί επενδύοντας στην αγορά⁶⁹¹.

Τέλος, ως προς το ενδεχόμενο διατηρήσιμης μονομερούς αύξησης της τιμής από την ενιαία οντότητα το οποίο πρέπει να εξετασθεί ενόψει και του αρκετά υψηλού μεριδίου αγοράς της, όπως κατέδειξε η οικονομική ανάλυση βάσει των υπολογισμών επί του συντελεστή εκτροπής (Κεφ. Z.2.9), η Citibank δεν αποτελούσε στις αναλυόμενες στην παρούσα ενότητα αγορές στενό ανταγωνιστή της Alpha Bank πριν την πραγματοποίηση της υπό κρίση πράξης, και βάσει του δείκτη GUPPI (Κεφ. Z.3.4.) δεν προκύπτουν

της συγκέντρωσης αποτελούν το στοιχείο σύγκρισης για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης» και παρ. 22-23 «...Η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον οι μεταβολές που επέρχονται λόγω της συγκέντρωσης θα οδηγήσουν σε οποιοδήποτε από τα ανωτέρω αποτελέσματα [ενν. επιπτώσεις συντονισμένης ή μη συντονισμένης συμπεριφοράς]».

⁶⁸⁸ Βλ. ομοίως και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 381, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, παρ. 242, 284, 365, ομοίως και M.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96 «*the market share increment resulting from the transaction is marginal ([0-5]%)*» στην ίδια κατεύθυνση M.1440 Lucent/Ascend παρ. 17-18, οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις και οι δύο βασικοί ανταγωνιστές τους αποκτούν 70-75% της σχετικής αγοράς, αλλά η δομή της αγοράς δε μεταβαλλόταν σημαντικά δεδομένου ότι το μερίδιο της Lucent ήταν μικρότερο του 5%, ομοίως και M.4685 ENEL/Acciona/Endesa παρ. 30 – 43 όπου η Επιτροπή απέκλεισε παρά την ύπαρξη προϋπαρχόντων δεσμών μεταξύ των παραγόντων της αγοράς, τόσο μη συντονισμένα όσο και συντονισμένα αποτελέσματα, κυρίως διότι η συναλλαγή θα επέφερε πολύ περιορισμένη αύξηση μεριδίου (μικρότερη του 5%-βλ. ιδίως σκ. 37, 39-40), M.5717- THE STANLEY WORKS/ THE BLACK& DECKER CORPORATION- παρ. 32, 37 “*the increment brought about by the proposed transaction is limited ([0-5]%)*” 46 “*the increment is in all cases very modest (less than [0-5]%)*”, βλ. και υποθέσεις M.2972, DSM/Roche Vitamins, σκ. 62-68, M.2690, Solvay/Montedison, σκ. 83-86 (στις οποίες οι διαθρωτικοί δεσμοί θεωρήθηκαν σημαντικοί ενόψει και του γεγονότος ότι η επαύξηση του μεριδίου αγοράς που επερχόταν λόγω της συγκέντρωσης και το μερίδιο αγοράς που αποκτούσαν οι συνδεδεμένες με τους δεσμούς επιχειρήσεις ήταν σημαντικό).

⁶⁸⁹ Βλ. π.χ. M.877, Boeing/McDonell Douglas, σκ. 58 (όπου η ανταγωνιστική πίεση που ασκούσε η αποκτώμενη οντότητα αποδείχθηκε από το γεγονός ότι, όταν υφίστατο ανταγωνισμός μεταξύ των υπολοίπων επιχειρήσεων της αγοράς και της αποκτώμενης, οι τιμές είχαν μειωθεί),

⁶⁹⁰ Βλ. π.χ. M.2947, Verbund/Energie Allianz, σκ. 122 (όπου έγινε δεκτή η άσκηση σημαντικής δυνητικής ανταγωνιστικής πίεσης λόγω του ότι η αποκτώμενη είχε αυξήσει το μερίδιο της).

⁶⁹¹ Βλ. ενδεικτικά Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σκ. 60 (και σχετικές παραπομπές).

ενδείξεις για δυνατότητα βιώσιμης μονομερούς αύξησης της τιμής από την ενιαία οντότητα.

Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση, παρότι αυξάνει το μερίδιο της εξαγοράζουσας στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών, δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της ενιαίας οντότητας σε καμία εκ των εξεταζόμενων αγορών ούτε στον αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

Ζ.4.3.2. Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές οι τρεις μεγαλύτερες ανταγωνίστριες θα κατέχουν αθροιστικά μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση μερίδιο που υπερβαίνει το [75-85]%, ενώ αν συνυπολογιστεί και το μερίδιο του τέταρτου ανταγωνιστή το συνδυαστικό μερίδιο των τεσσάρων τραπεζών υπερβαίνει το [95-100]% και στις τρεις εξεταζόμενες αγορές. Πιο συγκεκριμένα, κατόπιν της υπό κρίση πράξης (α) στην αγορά της έκδοσης πιστωτικών καρτών το συνδυαστικό μερίδιο των τριών μεγαλύτερων τραπεζών (Alpha Bank, Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς) θα ανέρχεται σε ποσοστό [85-95]% (β) στην αγορά της έκδοσης χρεωστικών καρτών το συνδυαστικό μερίδιο των τριών μεγαλύτερων τραπεζών (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank) θα ανέρχεται σε ποσοστό [75-85]% και (γ) στην αγορά της αποδοχής καρτών το συνδυαστικό μερίδιο των τριών μεγαλύτερων τραπεζών (Alpha Bank, Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς) θα ανέρχεται σε ποσοστό [85-95]%. Ως εκ τούτου όλες οι υπό κρίση αγορές παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συγκέντρωσης και ο βαθμός συγκέντρωσης συνδέεται κατ' αρχήν με το πόσο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων⁶⁹². Εντούτοις, τον υψηλό αυτό βαθμό συγκέντρωσης τον εμφάνιζαν και πριν την υπό κρίση πράξη καθώς σε όλες τις αγορές αυτές ο δείκτης ΗΗΙ ήταν ανώτερος του 2.000 μονάδων και προ της εξεταζόμενης πράξης.

Ειδικότερα ως προς την αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών σημειώνονται τα ακόλουθα: Όπως προαναφέρθηκε, η μεταβολή (Δ) του δείκτη ΗΗΙ συνεπεία της υπό κρίση συγκέντρωσης κυμαίνεται εκτός των ασφαλών ορίων στην εν λόγω αγορά και η επαύξηση του μεριδίου αγοράς της Alpha Bank ανέρχεται σε [10-15]%. Εντούτοις αφενός η αύξηση αυτή δεν οδηγεί σε μεταβολή της θέσης των τραπεζών, αφετέρου αμβλύνει την όποια προϋπάρχουσα της υπό κρίση πράξης συμμετρία των μεριδίων αγοράς με αποτέλεσμα κατόπιν της υπό κρίση πράξης τα μερίδια αγοράς των τριών πρώτων επιχειρήσεων να μην είναι συμμετρικά: το μερίδιο του πρώτου παίκτη (Alpha Bank με μερίδιο [35-45]%) απέχει [10-15] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του δεύτερου παίκτη (Eurobank με μερίδιο [25-35]%) και πλέον των [15-25] ποσοστιαίων μονάδων από το μερίδιο αγοράς του τρίτου παίκτη (Τράπεζας Πειραιώς με

⁶⁹² Απόφαση Ε.Επ. Μ.3333, *Sony/BMG* (2), σκ. 92, ομοίως και ΕΑ 574/VII/2013 Πειραιώς/Κυπριακές παρ. 242, 292 κ.α, ΕΑ 584/VII/2013 παρ. 300, 407 κ.α.

μερίδιο αγοράς [15-25%]⁶⁹³. Εξάλλου στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται και η Εθνική Τράπεζα με αισθητή παρουσία στην αγορά και με παγιωμένο δίκτυο, σήμα και φήμη. Τα στοιχεία αυτά δεν ευνοούν την ανάπτυξη και διατήρηση ενός σταθερού και μακροχρόνιου συντονισμού. Εξάλλου η εν λόγω αγορά εμφανίζει πτωτική πορεία, χαρακτηριστικό που δηλώνει ότι ο συντονισμός δεν είναι πιθανός⁶⁹⁴.

Ειδικότερα, ως προς την αγορά έκδοσης χρεωστικών καρτών σημειώνονται τα ακόλουθα: Το ως άνω υψηλό ποσοστό του [75-85]% περίπου θα κατέχουν από κοινού τρεις επιχειρήσεις (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank). Τα μερίδια αγοράς των τριών πρώτων παικτών εμφανίζουν συμμετρία δεδομένου ότι το μερίδιο του πρώτου παίκτη (Τράπεζας Πειραιώς με μερίδιο αγοράς [25-35]%) απέχει [0-5] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του δεύτερου παίκτη (Εθνικής Τράπεζας με μερίδιο αγοράς [25-35]%) και [5-10] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του τρίτου παίκτη (της Alpha Bank με μερίδιο [15-25]%). Σημειώνεται όμως ότι σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά λόγω της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς η αγορά παρουσίαζε υψηλό βαθμό συγκέντρωσης (πλέον των 2.000 μονάδων) και συμμετρία μεριδίων αγοράς και προ της υπό κρίση πράξης⁶⁹⁵ και η επαύξηση του μεριδίου Alpha Bank είναι χαμηλή και ανέρχεται σε [0-5]% στην ως άνω σχετική αγορά⁶⁹⁶. Σε κάθε περίπτωση εν προκειμένω, τα ως άνω υψηλά αθροιστικά

⁶⁹³ Βλ. και Ε.Επ. Μ.4154, *Degussa/Dow*, σκ. 28, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν 75% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι: α) τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (30-35%, 25%, 15-20% αντίστοιχα, σκ. 20, 29), 94/208/EK, *Mannesmann/Valourec/Ilva*, σκ. 48-50, 53, 55, 59 (συμμετρικά θεωρήθηκαν μερίδια 36% και 33% αντίστοιχα), 97/25/EK, *ABB/Daimler-Benz*, σκ. 88, Μ.1673, *VEBA/VIAG*, σκ. 64-65, Μ.2690, *Solvay/Montedison-Ausimont*, σκ. 46 (συμμετρικά θεωρήθηκαν μερίδια 40-50% και των δύο επιχειρήσεων), Μ.1440, *Lucent Technologies/Ascend Communications*, σκ. 18 (όπου θεωρήθηκε ότι υπάρχει ασυμμετρία μεταξύ των τριών επιχειρήσεων, καθώς κατείχαν μερίδια αγοράς που απείχαν μεταξύ τους άνω των δέκα ποσοστιαίων μονάδων, γεγονός που σε συνδυασμό με την ανάπτυξη τεχνολογιών και τις ανακατατάξεις στα μερίδια αγοράς κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών καθιστούσε το συντονισμό απίθανο).

⁶⁹⁴ Σχετικώς η [...] αναφέρεται στην απόφαση ΔΕΚ C-68/94 Γαλλική Δημοκρατία, κατά Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σκ. 238, όπου θεωρήθηκε ότι «Μια αγορά όμως σε πτωτική πορεία θεωρείται γενικώς ότι ευνοεί, κατ' αρχήν, τον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων του οικείου τομέα». Σύμφωνα με στοιχεία της [...] ενώ στο τέλος του 2008 κυκλοφορούσαν 6.914.129 πιστωτικές κάρτες, το πρώτο τρίμηνο του 2014 ο εν λόγω αριθμός καρτών περιορίστηκε στις 3.100.000 (μείωση που ξεπερνάει το 55%), αριθμός ο οποίος σύμφωνα με την έρευνα της Γ.Δ.Α. είναι ακόμη χαμηλότερος και ανέρχεται στο α' τρίμηνο του 2014 στις 2.947.700 (βλ. Κεφ. Ζ.2.1 ανωτέρω).

⁶⁹⁵ Βλ. ενδεικτικά Μ.4865-ENEL/Acciona/Endesa, παρ. 30-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23.

⁶⁹⁶ Βλ. ομοίως και αποφάσεις Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 381, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, παρ. 242, 284, 365, Ομοίως και Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96 «the market share increment resulting from the transaction is marginal ([0-5]%)» στην ίδια κατεύθυνση Μ.1440 Lucent/Ascend παρ. 17-18, οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις και οι δύο βασικοί ανταγωνιστές τους αποκτούν 70-75% της σχετικής αγοράς, αλλά η δομή της αγοράς δε μεταβαλλόταν σημαντικά δεδομένου ότι το μερίδιο της Lucent ήταν μικρότερο του 5%, ομοίως και Μ.4685 ENEL/Acciona/Endesa σκ. 30 – 43 (ιδίως σκ. 30-32), όπου η Επιτροπή

ποσοστά θα κατέχουν τρεις ή τέσσερις επιχειρήσεις γεγονός το οποίο καθιστά στις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης τον πιθανό συντονισμό *καταρχήν σχετικά ασταθή* λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Με άλλους λόγους, υπ' αυτές τις συνθήκες δημιουργείται μία κατάσταση ασταθής και δυσχερώς διατηρήσιμη μακροχρόνια⁶⁹⁷, ενώ πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη α) η ύπαρξη τουλάχιστον ενός ανταγωνιστή με δυναμική παρουσία, καθιερωμένο δίκτυο και αντίστοιχη φήμη

απέκλεισε (και) μη συντονισμένα αποτελέσματα μεταξύ άλλων διότι η συναλλαγή θα επέφερε πολύ περιορισμένη αύξηση μεριδίου (μικρότερη του 5%), , M.5717- THE STANLEY WORKS/ THE BLACK & DECKER CORPORATION- παρ. 32, 37 “*the increment brought about by the proposed transaction is limited ([0-5]%)*” 46 “ *the increment is in all cases very modest (less than [0-5]%)*”.

⁶⁹⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση M.1016, *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103, όπου αναφέρεται: «Από γενική άποψη, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινουσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια», βλ. και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 243, βλ. και παρ. 97 όπου αναφέρονται παραδείγματα (υποσημ. 139) M.2420, *Mitsui/CVRD/Caemi*, σκ. 223, 225 (όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που κατείχαν συνολικά μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 70% και έγινε δεκτό ότι μία τέτοια θέση ήταν δύσκολο να διατηρηθεί διότι: α) οι ανταγωνιστές και οι πελάτες βεβαίωσαν ότι τα μέρη ασκούσαν ανταγωνισμό ως προς τις πωλήσεις (σκ. 228) β) το προϊόν ήταν διαφοροποιημένο (σκ. 229), γ) υπήρχαν διαφορετικές στρατηγικές μεγιστοποίησης του κέρδους λόγω διαφορών ως προς το κόστος ανάλογα με την περιοχή όπου απευθύνονταν τα προϊόντα τους (σκ. 230), δ) υπήρχε επίταση λόγω της συγκέντρωσης της ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κίνητρα συντονισμού (σκ. 231) και ε) δεν αναμενόταν ομοιόμορφη ανάπτυξη στις περιοχές που απευθύνονταν η κάθε εταιρία, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνητρο ανταγωνισμού μεταξύ τους (σκ. 244)). Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. M.2498, ό.π., σκ. 117-118, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με τρεις εταιρίες που θα είχαν περίπου 60-70% της αγοράς και έγινε δεκτό ότι η πιθανότητα αυτή δεν ήταν πιθανή διότι: α) η εξεταζόμενη πράξη αύξανε την ασυμμετρία μεταξύ των κυριότερων φορέων της αγοράς (σκ. 119), β) ο μηχανισμός αντιποίνων ως προς τον πιθανό συντονισμό μέσω επενδύσεων δεν ήταν επαρκής (σκ. 128, 139) και γ) υπήρχε δυνατότητα αντίδρασης από τους μικρότερους ανταγωνιστές, καθώς ένας εξ αυτών είχε αυξήσει τα μερίδια αγοράς του πρόσφατα (σκ. 141). Βλ. και απόφαση Ε.Επ. M.4338, *Cinven/Warburg Pincus/Casema/Multicabel*, σκ. 43-48, όπου συμμετρικά μερίδια μεταξύ τριών προμηθευτών που προσέγγιζαν το 90% της αγοράς έγινε δεκτό ότι δεν οδηγούσαν σε συλλογική δεσπόζουσα διότι: α) δεν υπήρχε διαφάνεια ως προς τις τιμές και όρους συνεργασίας (σκ. 46), β) δεν υπήρχαν αποκλειστικότητα ως προς τη συνεργασία (σκ. 45), γ) καμία εταιρία δεν επεσήμανε κίνδυνο συντονισμού (σκ. 47) και δ) μία εξ αυτών θα ετίθετο επικεφαλής της αγοράς, συνεπώς ήταν αμφίβολο εάν θα είχε κίνητρο συντονισμού (σκ. 48). Βλ. επίσης απόφαση Ε.Επ. M.4154, *Degussa/Dow*, σκ. 28, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν 75% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι: α) τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (30-35%, 25%, 15-20% αντίστοιχα, σκ. 20, 29), β) η αγορά ήταν σε ανάπτυξη και γ) δεν υπήρχε διαφάνεια λόγω ατομικών διαπραγματεύσεων μεταξύ προμηθευτών και πελατών (σκ. 29). Βλ. τέλος απόφαση Ε.Επ. M.4523, *Travelport/Worldspan*, σκ. 149, στην οποία ερευνήθηκε η δυνατότητα συντονισμού μεταξύ τριών επιχειρήσεων με συνολικό μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 80% και δεν έγινε δεκτή διότι: α) υπήρχε προοπτική ανάπτυξης στην αγορά (σκ. 153), β) τα προϊόντα ήταν διαφοροποιημένα (σκ. 156), με αποτέλεσμα να μην υφίσταται επαρκής διαφάνεια στην αγορά (σκ. 161-162). Περαιτέρω, σύμφωνα με αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρότι η πιθανότητα δημιουργίας οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων μεταξύ τριών ηγετικών εταιριών που θα κατείχαν, μετά την πράξη της συγκέντρωσης, μερίδια αγοράς μεταξύ 70% έως και άνω του 80% εξετάστηκε σε αρκετές περιπτώσεις, η πιθανότητα αυτή αποκλείστηκε στις περισσότερες εξ αυτών, επειδή οι συνθήκες που επικρατούσαν στις επηρεαζόμενες αγορές δεν θεωρήθηκε ότι ευνοούσαν τη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Σχετική νομολογία παρατίθεται σε *N. Levy*, *European Merger Control Law* (εκδ. 2008), Κεφ. 5 παρ. 5.13[8][β]. Βλ. και απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - *Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειντήριο*, παρ. 259.

(Eurobank), β) η έλλειψη σημαντικών διαρθρωτικών δεσμών (πλην της συμμετοχής τους στις διατραπεζικές πλατφόρμες) μεταξύ των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων, που να δύνανται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού. Εξάλλου τα σχετικά προϊόντα είναι επαρκώς διαφοροποιημένα εξ επόψεως αφενός των προνομίων που απολαμβάνουν οι κάτοχοι των καρτών και αφετέρου της σημασίας που δίνουν οι καταναλωτές στο σήμα και τη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος και στο φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών, την εξυπηρέτηση πριν και μετά την πώληση και το μέγεθος του δικτύου (βλ. Κεφ. Ζ.2.4)

Εξάλλου όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να εκτιμηθούν: α) υπό το πρίσμα της φύσης και των χαρακτηριστικών της εν λόγω αγοράς, ήτοι του παρακολουθηματικού χαρακτήρα αυτής σε σχέση με τις αγορές καταθετικών προϊόντων και τις διαμορφούμενες εκεί συνθήκες ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, β) της μη τιμολόγησης των καταναλωτών κατά τη χρήση των χρεωστικών καρτών στο δίκτυο της εκδότριας τράπεζας και γ) της επέκτασης των ιδίων δικτύων ATMs των πιστωτικών ιδρυμάτων συνεπεία των συγκεντρώσεων στον τραπεζικό κλάδο.

Τέλος, οι δύο πρώτες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικό μερίδιο ύψους [65-75]% περίπου στην αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών μερίδιο που δεν επαρκεί για να προσδώσει στην εν λόγω αγορά χαρακτηριστικά δυοπωλίου⁶⁹⁸, λαμβανομένου υπόψη α) του γεγονότος ότι ο επόμενος ανταγωνιστής (Τράπεζα Πειραιώς) έχει σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου, ενώ υφίσταται και τουλάχιστον άλλος ένας παρεμφερής δυναμικής ανταγωνιστής (Εθνική Τράπεζα) και β) του εναπομείναντος ανταγωνιστικού περιθωρίου.

Ειδικότερα, στην αγορά της αποδοχής καρτών, όπως προαναφέρθηκε, το συνδυαστικό μερίδιο των τριών πρώτων τραπεζών φτάνει το [85-95]% (Alpha Bank, Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς), πρόκειται, συνεπώς, για αγορά με υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης, το οποίο πάντως παρατηρείται και προ της υπό κρίση πράξης. Στην αγορά αυτή λαμβάνεται υπόψη ότι κατά τα προεκτεθέντα (κεφ. Ζ.2.2) η Alpha Bank έχει διαρθρωτικό δεσμό με τη Eurobank μέσω της μη λειτουργικά αυτόνομης κοινής επιχείρησης με διακριτικό τίτλο «ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ Α.Ε.» στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας έκαστη των μητρικών της Alpha Bank και Eurobank, συμμετέχει με ποσοστό ύψους 50% και η οποία παρέχει επιμέρους υπηρεσίες / εισροές για την παροχή της υπηρεσίας αποδοχής καρτών από τις ως άνω μητρικές της.

Εντούτοις, σημαντική παράμετρος για τη θεμελίωση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι η παρουσία ενδείξεων περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά λόγω της ύπαρξης της υπό εξέταση συγκέντρωσης, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω καθώς η αγορά αφενός παρουσίαζε υψηλό

⁶⁹⁸ Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται σε *N. Levy*, *European Merger Control Law*, ό.π., Κεφ.5 παρ. 5.13[8][α], από όπου προκύπτει ότι συνολικά μερίδια αγοράς δύο εταιριών που κυμαίνονται στο 60% δεν μπορεί να συνιστούν από μόνα τους αποφασιστική ένδειξη για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης των εν λόγω επιχειρήσεων.

βαθμό συγκέντρωσης (πλέον των 2.000 μονάδων) προ της υπό κρίση πράξης και αφετέρου η επαύξηση του μεριδίου Alpha Bank είναι χαμηλή και ανέρχεται σε [0-5]% στην ως άνω σχετική αγορά⁶⁹⁹, με αποτέλεσμα να μην υφίστανται ενδείξεις περί ουσιώδους μεταβολής των ανταγωνιστικών συνθηκών στη συγκεκριμένη αγορά λόγω της πραγματοποίησης της υπό εξέταση συγκέντρωσης⁷⁰⁰. Είναι σημαντικό εξάλλου ότι τα μερίδια των παικτών δεν εμφανίζουν συμμετρία καθώς κατόπιν της υπό κρίση πράξης το μερίδιο αγοράς του πρώτου παίκτη (της ενιαίας οντότητας με μερίδιο [35-45]%) απέχει σχεδόν [15-25] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του δεύτερου παίκτη (της Eurobank με μερίδιο [25-35]%) και περίπου [25-35] από τον τρίτο παίκτη (της Τράπεζας Πειραιώς με μερίδιο [15-25]%). Μάλιστα η υπό κρίση πράξη εντείνει την παρατηρούμενη ασυμμετρία μεριδίων αγοράς αυξάνοντας τη διαφορά του πρώτου παίκτη, της ενιαίας οντότητας δηλαδή, από τον δεύτερο κατά το ποσοστό του μεριδίου αγοράς της εξαγοραζόμενης Citibank ([0-5]%). Ισχύουν δε και εν προκειμένω τα προαναφερθέντα επί της επαρκούς διαφοροποίησης των προϊόντων και της αστάθειας του συντονισμού από τρεις ή τέσσερις επιχειρήσεις⁷⁰¹.

Τέλος, οι δύο πρώτες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικό μερίδιο ύψους [65-75]% περίπου στην αγορά έκδοσης πιστωτικών καρτών και [65-75]% περίπου στην αγορά αποδοχής καρτών⁷⁰². Στο πλαίσιο της εξέτασης της πιθανότητας συντονισμού λόγω δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁷⁰³ σχετικά λαμβάνεται υπόψη ότι: (α) ο

⁶⁹⁹ Βλ. ενδεικτικά M.4865-ENEL/Acciona/Endesa, παρ.30-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23.

⁷⁰⁰ Βλ. προεκτεθείσα νομολογία και ιδίως M.4865, ENEL/Acciona/Endesa, σκ. 30-43. Στην υπόθεση αυτή έγινε δεκτό ότι η μικρή αύξηση του μεριδίου αγοράς που προέκυπτε από την συγκέντρωση δεν ενίσχυε την πιθανότητα συντονισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση IV/M.202, *Thorn EMI/Virgin Music*, σκ. 40, όπου παρόλο που διαπιστώθηκε η κατοχή ποσοστού περίπου 80% στη σχετική αγορά από πέντε επιχειρήσεις, δεν θεωρήθηκε ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση από μόνη της επαύξησε το συνολικά κατεχόμενο ποσοστό σε τέτοιο βαθμό που να θεμελιώνεται η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

⁷⁰¹ Βλ. ανωτέρω ενδεικτικά επί της αγοράς έκδοσης χρεωστικών καρτών.

⁷⁰² Βλ. προπαρατ. νομολογία που αναφέρεται σε *N. Levy*, European Merger Control Law, Κεφ.5 παρ. 5.13[8][α], από όπου προκύπτει ότι συνολικά μερίδια αγοράς δύο εταιριών που κυμαίνονται στο 60% δεν μπορεί να συνιστούν από μόνα τους αποφασιστική ένδειξη για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης των εν λόγω επιχειρήσεων.

⁷⁰³ Βλ. απόφαση ΠΕΚ T-102/96, ό.π. Στην υπόθεση αυτή, συμμετρικά μερίδια της τάξεως του 70% περίπου που θα κατείχαν τρεις επιχειρήσεις έγινε δεκτό ότι δημιουργούσαν συλλογική δεσπόζουσα θέση λόγω: α) διαφάνειας τιμών, β) ανελαστικής ζήτησης, γ) έλλειψης αντισταθμιστικής ισχύος και δ) μικρών πιθανοτήτων ανάπτυξης της αγοράς. Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. M.1363, *DuPont/Hoechst/Herbets*, σκ. 35-36. Στην υπόθεση αυτή μερίδιο αγοράς άνω του 60% του δυοπωλίου δεν θεωρήθηκε επαρκές για την διαπίστωση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης λόγω: α) ύπαρξης ισχυρής αντισταθμιστικής ισχύος, β) μη ύπαρξης ιδιαίτερης διαφάνειας ως προς τις τιμές (bidding market), γ) ανομοιογένειας των προϊόντων. Βλ. και αποφάσεις Ε.Επ. M.1882, ό.π. (όπου μερίδιο του δυοπωλίου της τάξεως του 50-60% θεωρήθηκε ότι δεν προκαλούσε πρόβλημα ανταγωνισμού διότι τα εμπόδια εισόδου δεν ήταν υψηλά (σκ. 87), υπήρχε περιορισμένη διαφάνεια τιμών (σκ. 91), ενώ υπήρχε αρκετά μεγάλο ανταγωνιστικό περιθώριο με δυνατότητες ανταπόκρισης στη ζήτηση (σκ. 92)) και M.3314, *Air Liquide/Messer Targets*, σκ. 115-116 (όπου διαπιστώθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με μερίδιο αγοράς μεταξύ 60-70% του δυοπωλίου λόγω: α) του γεγονότος ότι καθεμία από τις δύο εταιρίες κατείχε δίκτυα διανομής και υψηλά μερίδια αγοράς σε διαφορετικές περιοχές, με αποτέλεσμα το δυοπώλιο να μπορεί να δρα ανεξάρτητα από τις υπόλοιπες εταιρίες (σκ. 119-120), β)

επόμενος ανταγωνιστής (η Τράπεζα Πειραιώς και στις δύο αγορές) έχει σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου, ενώ υφίσταται και τουλάχιστον άλλος ένας παρεμφερής δυναμικής ανταγωνιστής (Εθνική Τράπεζα και στις δύο αγορές) οι οποίοι δεν εξαρτώνται από το δυοπώλιο για τη λειτουργία τους⁷⁰⁴ β) το εναπομείναν ανταγωνιστικό περιθώριο υπερβαίνει το [25-35]% και στις δύο αγορές και (γ) στην αγορά που εμφανίζει τη μεγαλύτερη απόκλιση από το [55-65]% και όπου υφίσταται ο προαναφερθείς διαρθρωτικός δεσμός (ή/και άλλοι πιθανοί δεσμοί) μέσω της ΚΑΡΝΤΛΙΝΚ (στην αγορά αποδοχής καρτών) το επαυξητικό μερίδιο της Citibank είναι περιορισμένο ([0-5]%) Εξάλλου οποιαδήποτε πιθανή παρεμπόδιση του ανταγωνισμού θα μπορούσε να ανακύψει μόνο στην περίπτωση που θα συνδεόταν αιτιωδώς με την υπό εξέταση πράξη συγκέντρωσης και εν προκειμένω η επαύξηση του μεριδίου της Alpha Bank, συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης κρίνεται πολύ περιορισμένη⁷⁰⁵. Ενόψει των ανωτέρω δεν μπορεί να διαπιστωθεί επαρκώς, κατά νόμο, ότι η υπό κρίση πράξη θα προσδώσει στις αγορές της έκδοσης πιστωτικών καρτών και της αποδοχής καρτών χαρακτηριστικά δυοπωλίου.

Συμπερασματικά, παρότι το επίπεδο της συγκέντρωσης αυξάνει σε ορισμένη έκταση, η αύξηση που προκύπτει εκ της παρούσας πράξης, δεν πρόκειται, αφ' εαυτής, να οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενδυνάμωση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Βάσει όλων των ανωτέρω, υπό τις συνθήκες της παρούσας συγκέντρωσης, δεν αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμο ότι αυτή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στις ως άνω αγορές με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

υπήρχε διαφάνεια τιμών λόγω των διαφορετικών περιοχών, στις οποίες ηγείται η καθεμία επιχείρηση, η οποία επέτρεπε την επιβολή αντιποίνων (σκ. 124), γ) δεν υπήρχε αντισταθμιστική ισχύς των μικρών πελατών, ενώ οι κυριότεροι ανταγωνιστές δεν είχαν παρουσία σε ορισμένες περιοχές, με αποτέλεσμα να μην μπορούν ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση (σκ. 125). Βλ. τέλος ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται στο *N. Levy*, *European Merger Control Law*, (εκδ. 2008), Κεφ.5 παρ. 5.13[8][α].

⁷⁰⁴ Βλ. αντιθ. Ε.Επ. Μ.1673, *VEBA/VIAG*, σκ. 105-106, 109 (όπου έγινε δεκτό ότι εμπόδιο άσκησης αποτελεσματικών ανταγωνιστικών πιέσεων στο δυοπώλιο αποτελούσε το γεγονός ότι οι ανταγωνιστές αυτού εξαρτώνταν από τη χρήση δικτύου που ανήκε στο δυοπώλιο).

⁷⁰⁵ Βλ. και Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 9 και παρ. 22-23 και προπαρατεθείσα νομολογία επί της περιορισμένης αύξησης του μεριδίου αγοράς Ε.Α. 574/VII/2013 – Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες, παρ. 381, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, παρ. 242, 284, 365, Ομοίως και Μ.5384-BNP PARIBAS/FORTIS, παρ. 96, Μ.1440 Lucent/Ascend παρ. 17-18, Μ.4685 ENEL/Acciona/Endesa σκ. 30 – 43 (ιδίως σκ. 30-32), Μ.5717- THE STANLEY WORKS/ THE BLACK& DECKER CORPORATION- παρ. 32, 37, 46.

Η. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ένα Αμοιβαίο Κεφάλαιο (εφεξής και «Α/Κ») είναι η συμβατική μορφή ενός Οργανισμού Συλλογικής Επένδυσης σε Κινητές Αξίες (Ο.Σ.Ε.Κ.Α.), ήτοι μία περιουσία που συγκροτείται από τα χρήματα πολλών επενδυτών⁷⁰⁶. Στην περιουσία αυτή (Ενεργητικό) συμμετέχουν «αμοιβαία» όλοι οι επενδυτές (μεριδιούχοι) και κάθε επενδυτής κατέχει αριθμό μεριδίων ανάλογα με το ύψος του ποσού που έχει επενδύσει. Την κοινή αυτή περιουσία αναλαμβάνει να διαχειρίζεται, για λογαριασμό των μεριδιούχων, εξειδικευμένη εταιρία (Εταιρία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων - ΕΔΑΚ), επενδύοντας σε μία σειρά επιλεγμένων αξιογράφων, ανάλογα με τον επενδυτικό σκοπό του κάθε αμοιβαίου κεφαλαίου. Όταν η εταιρία διαχείρισης έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα, ονομάζεται Ανώνυμη Εταιρία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ)⁷⁰⁷.

Η λειτουργία της αγοράς των Αμοιβαίων Κεφαλαίων ρυθμίζεται σύμφωνα με το ν. 4099/2012, ο οποίος αντικατέστησε το ν. 3283/2004. Δεδομένου ότι το Αμοιβαίο Κεφάλαιο δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο, οι μεριδιούχοι εκπροσωπούνται ως προς τα δικαιώματά τους επί του ενεργητικού του Αμοιβαίου Κεφαλαίου και τις εν γένει σχετικές με αυτό έννομες σχέσεις από την ΕΔΑΚ. Η διαχείριση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διαχείριση επενδύσεων, τη διοίκηση του ΟΣΕΚΑ, νομικές υπηρεσίες, λογιστική διαχείριση, εξυπηρέτηση πελατών κ.ά. καθώς και την έκδοση και εξαγορά μεριδίων Αμοιβαίων Κεφαλαίων⁷⁰⁸. Κατά συνέπεια, ο διαχειριστής ενός Αμοιβαίου Κεφαλαίου είναι και ο εκδότης των μεριδίων του.

⁷⁰⁶ Βλ. σχετικά άρθρο 2 του Ν. 4099/2012 (ΦΕΚ Α/250/20.12.12).

⁷⁰⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4099/2012. Βλ. επίσης άρθρο 4 και άρθρο 3 στοιχ. β' και γ' του Ν. 4099/2012, όπου «β) "Εταιρεία διαχείρισης": κάθε εταιρεία κράτους - μέλους της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στη διαχείριση ΟΣΕΚΑ που έχουν τη μορφή αμοιβαίων κεφαλαίων ή/και εταιρειών επενδύσεων (διαχείριση συλλογικών χαρτοφυλακίων) και η οποία δύναται να παρέχει επιπροσθέτως τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 12. Η κύρια δραστηριότητα μιας εταιρείας διαχείρισης περιλαμβάνει τις λειτουργίες που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 12. Ως εταιρεία διαχείρισης τρίτου κράτους νοείται κάθε εταιρεία που έχει λάβει άδεια λειτουργίας από τις Αρμόδιες Αρχές τρίτου κράτους για τη διαχείριση οργανισμών συλλογικών επενδύσεων. γ) "Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων" (ΑΕΔΑΚ): η εταιρεία διαχείρισης, η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3283/2004 (Α' 210) και του άρθρου 12 του παρόντος νόμου». Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4099/2012 η ΑΕΔΑΚ διέπεται συμπληρωματικά και από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20, ενώ άδεια λειτουργίας δίνεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, εφόσον η ΑΕΔΑΚ έχει την καταστατική της έδρα και κεντρική διοίκηση στην Ελλάδα. Άδεια λειτουργίας απαιτείται και στην περίπτωση μετατροπής υφιστάμενης εταιρίας σε ΑΕΔΑΚ. Αντίστοιχη ρύθμιση περιείχετο στο άρθρο 4 του ν. 3283/2004.

⁷⁰⁸ Κατά παρέκκλιση από τα ανωτέρω, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4099/2012, μία ΑΕΔΑΚ δύναται, κατόπιν άδειας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να παράσχει επιπρόσθετα τις ακόλουθες και μόνο υπηρεσίες:

α) διαχείριση χαρτοφυλακίων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν σε συνταξιοδοτικά ταμεία και

Στην Ελλάδα διατίθενται τόσο ΟΣΕΚΑ που αναπτύσσονται από τις ΑΕΔΑΚ και τελούν υπό τη διαχείριση αυτών όσο και αλλοδαποί ΟΣΕΚΑ⁷⁰⁹, μέσω μη αποκλειστικών συμβάσεων διανομής που έχουν συναφθεί μεταξύ αφενός αλλοδαπών εταιριών διαχείρισης και αφετέρου είτε των ΑΕΔΑΚ, είτε εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ), είτε ημεδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων. Παράλληλα διατίθεται σημαντικός αριθμός αμοιβαίων κεφαλαίων με έδρα και άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. (ιδίως Λουξεμβούργο και Ιρλανδία), των οποίων ωστόσο η διαχείριση ανήκει σε ελληνικές ΑΕΔΑΚ⁷¹⁰. Σημειώνεται επίσης ότι ο ΟΣΕΚΑ μπορεί να λάβει και τη μορφή καταπιστεύματος (unit trust) ή ανώνυμης εταιρίας επενδύσεων⁷¹¹.

Με το άρθρο 4 του ν. 4099/2012 εισάγεται στην ελληνική νομοθεσία μια νέα έννοια, ο ΟΣΕΚΑ της μορφής της Ανώνυμης Εταιρίας Επενδύσεων Μεταβλητού Κεφαλαίου (ΑΕΕΜΚ) στα πρότυπα της ευρωπαϊκής SICAV (Societe d' Investissement Capital Variable), η οποία διέπεται συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 και έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση του δικού της χαρτοφυλακίου (είτε απευθείας είτε μέσω εταιρίας διαχείρισης), αλλά δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνει τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό τρίτου. Σε αντίθεση με τις εταιρίες επενδύσεων, οι ΑΕΕΜΚ είναι μορφές «αμοιβαίου κεφαλαίου ανοικτού τύπου», δηλαδή το μετοχικό τους κεφάλαιο (ενεργητικό) μεταβάλλεται ανάλογα με τα μερίδια που αγοράζουν ή πουλάνε οι μεριδιούχοι, ακριβώς όπως στα Αμοιβαία Κεφάλαια.

Η.2. ΕΙΔΗ ΟΣΕΚΑ

Τα αμοιβαία κεφάλαια, ανάλογα με το είδος των χρηματοπιστωτικών μέσων στα οποία επενδύουν το ενεργητικό τους, κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες⁷¹²:

- Μετοχικά (επενδύουν κυρίως⁷¹³ σε μετοχές),

β) παρεπόμενες υπηρεσίες, οι οποίες συνίστανται στην παροχή επενδυτικών συμβουλών για ένα ή περισσότερα από τα χρηματοοικονομικά μέσα που αναφέρονται στο άρθρο 5 του ν. 3606/2007, καθώς και φύλαξη και διοικητική διαχείριση μεριδίων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων.

⁷⁰⁹ Βλ. δημοσιευμένα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Από την έρευνα της Γ.Δ.Α. και τα δημοσιευμένα στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, υπάρχουν κάποιες συμβάσεις αποκλειστικότητας που αφορούν αλλοδαπούς ΟΣΕΚΑ οι οποίοι α) έχουν δημιουργηθεί σε χώρα-μέλος της Ε.Ε. από εκεί θυγατρικές ελληνικών τραπεζικών ομίλων και των οποίων τη διαχείριση έχουν ελληνικές ΑΕΔΑΚ του κάθε ομίλου (πχ. τα NBG International της Εθνικής Τράπεζας, τα LF Fund of Funds της Eurobank και τα PiraeusInvest της Τράπεζας Πειραιώς), ή/και β) έχουν αναπτυχθεί από αλλοδαπές μητρικές εταιρίες και διατίθενται στην ελληνική αγορά μέσω των εδώ υποκαταστημάτων τους και θυγατρικών τους (όπως για παράδειγμα 4 ΟΣΕΚΑ εκ των 80 συνολικά υποκεφαλαίων της Amundi International και 26 της HSBC - στοιχεία 2014).

⁷¹⁰ Βλ. στοιχεία από Ένωση Θεσμικών Επενδυτών. Όπως προκύπτει, οι όμιλοι της Τράπεζας Πειραιώς, της Eurobank Ergasias και της Εθνικής Τράπεζας έχουν αναπτύξει μέσω θυγατρικών τους σε κράτη – μέλη της Ε.Ε. τους ΟΣΕΚΑ PiraeusInvest, LF και LF Fund of Funds και τέλος NBG International, δίνοντας τη διαχείριση επενδύσεών τους στις αντίστοιχες ελληνικές ΑΕΔΑΚ.

⁷¹¹ Βλ. άρθρο 2 του Ν. 4099/2012. Οι εταιρίες επενδύσεων είναι μορφές «αμοιβαίου κεφαλαίου κλειστού τύπου», δηλαδή υπάρχει συγκεκριμένο ύψος μετοχικού κεφαλαίου (ενεργητικού), ήτοι, σε περίπτωση κάλυψής του, προκειμένου να αποκτηθούν μερίδια-μετοχές, πρέπει είτε να γίνει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου είτε ο υπάρχων μέτοχος-μεριδιούχος να πουλήσει το μερίδιό του.

⁷¹² Απόφαση 6/587/2.6.2011 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ 1428/Β/16.6.2011) με θέμα την κατηγοριοποίηση αμοιβαίων κεφαλαίων (<http://www.hcmc.gr>).

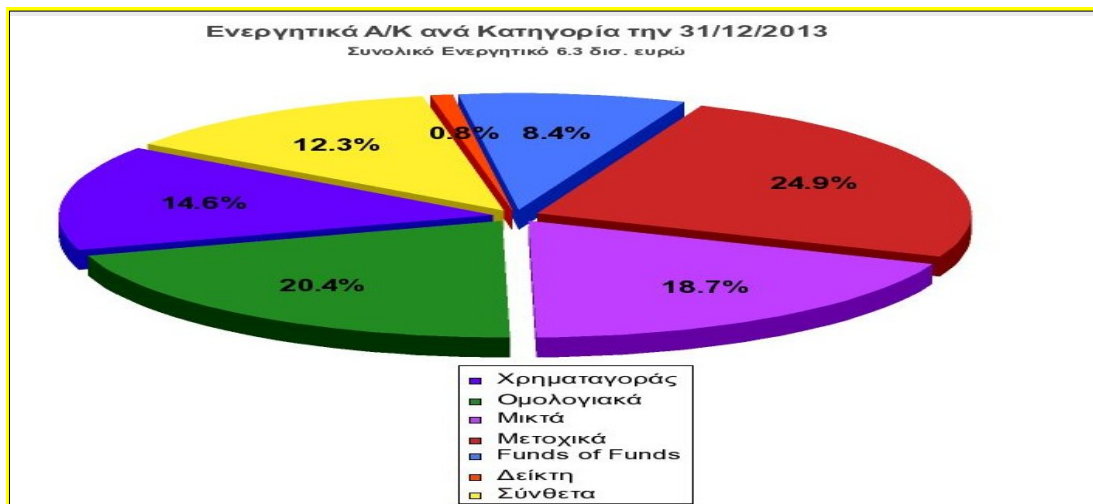
⁷¹³ Η έκφραση «κυρίως» υπονοεί ποσοστό τουλάχιστον 65% επί του συνολικού ενεργητικού του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, το οποίο υπολογίζεται κατά μέσο όρο τριμηνίας και θα πρέπει να είναι

- Ομολογιακά (επενδύουν κυρίως σε μακροχρόνιους τίτλους σταθερού εισοδήματος),
- Αμοιβαία Κεφάλαια Χρηματαγοράς (επενδύουν κυρίως σε τίτλους της χρηματαγοράς και διακρίνονται στις υποκατηγορίες Διαχείρισης Βραχυπρόθεσμων Διαθεσίμων και Διαχείρισης Διαθεσίμων),
- Μικτά (ενεργούν σε συνδυασμό των προηγούμενων κατηγοριών),
- Σύνθετα Αμοιβαία Κεφάλαια (μπορούν να επενδύουν σε όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα που προβλέπονται στο ν. 3283/2004).

Οι ανωτέρω κατηγορίες αμοιβαίων κεφαλαίων, μπορούν να διακρίνονται περαιτέρω σε:

- Αμοιβαία Κεφάλαια Κεφαλαίων - Funds of Funds (επενδύουν σε μερίδια άλλων Αμοιβαίων Κεφαλαίων ή οργανισμών συλλογικών επενδύσεων της ίδιας ή διαφορετικής εταιρίας διαχείρισης),
- Αμοιβαία Κεφάλαια Δείκτη (παθητικά επενδυτικά κεφάλαια που παρακολουθούν ένα δείκτη).

Σήμερα στην ελληνική αγορά διατίθενται περίπου 280 ελληνικά και περισσότερα από 1.200 αλλοδαπά κεφάλαια⁷¹⁴, ενώ η σύνθεση της συνολικής αγοράς Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ελληνικής διαχείρισης) με βάση το ενεργητικό κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2013, αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα⁷¹⁵:

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι εντός των διαφορετικών κατηγοριών, ο ρόλος της διαφοροποίησης των προϊόντων όσον αφορά τα χαρακτηριστικά ή την ποιότητα είναι ελάχιστος. Διαφοροποίηση μεταξύ των προϊόντων υφίσταται στο βαθμό κινδύνου που είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο επενδυτής, ο οποίος θα επιλέξει και το ανάλογο προϊόν που ταιριάζει στο επενδυτικό του προφίλ, καθώς και στο εύρος των προϊόντων, στην τιμολόγηση και στη διαχρονική απόδοσή τους. Υπό το πρίσμα αυτό, τα

επενδεδυμένο στην αντίστοιχη κατηγορία τίτλων/μέσων. Βλέπε απόφαση 129/14.4.1998 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, (http://www.hcmc.gr/photos/Apofaseis1998/files/129_14.4.98_ak.pdf).

⁷¹⁴ Σημειώνεται ότι για τα ελληνικά κεφάλαια τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν την 31.12.2013, ενώ για τα αλλοδαπά κεφάλαια την 31.3.2013. Η αναφορά γίνεται σε υποκεφάλαια.

⁷¹⁵ Βλ. σχετικά <http://www.ethe.org.gr>.

προϊόντα των δραστηριοποιούμενων στην υπό εξέταση αγορά μερών είναι πλήρως εναλλάξιμα.

H.3. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

Ο Όμιλος της Alpha Bank δραστηριοποιείται στην αγορά υπηρεσιών διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων μέσω της θυγατρικής του «Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ». Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα από τη Γνωστοποιούσα και τα δημοσιευμένα στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών η «Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ» έχει αναπτύξει και διαχειρίζεται κατ' αποκλειστικότητα περί τα 23 Αμοιβαία Κεφάλαια⁷¹⁶, ενώ τον Φεβρουάριο του 2014 ανέλαβε και τη διαχείριση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων «Ερμής» της εταιρίας «Amundi Hellas ΑΕΔΑΚ»⁷¹⁷. Η διάθεση μεριδίων Αμοιβαίων Κεφαλαίων εξυπηρετείται κυρίως μέσω του δικτύου υποκαταστημάτων της Alpha Bank όσο και μέσω του δικτύου της «ΑΧΑ Ασφαλιστική», ενώ παράλληλα ο Όμιλος διαθέτει στην ελληνική αγορά μέσω της μητρικής τράπεζας μερίδια αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ και συγκεκριμένα των BNP, Blackrock, Franklin Templeton, Morgan Stanley, Pictet κ.ά.⁷¹⁸

Η Citibank δραστηριοποιείται στην αγορά διάθεσης μεριδίων αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ απευθείας και συγκεκριμένα των Blackrock, Credit Suisse, Franklin Templeton, Goldman Sachs, ING, Invesco, Legg Mason κ.ά. Η εν λόγω δραστηριότητα εντάσσεται σύμφωνα με τα στοιχεία της γνωστοποίησης στο πλαίσιο του Wealth Management.

H.4. ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΩΝ

H.4.1. Ορισμός σχετικής αγοράς προϊόντος

H.4.1.1. Εναλλαξιμότητα μεταξύ κατηγοριών Αμοιβαίων Κεφαλαίων

Οι επιμέρους κατηγορίες - είδη Αμοιβαίων Κεφαλαίων (μετοχικά, ομολογιακά, δείκτη, μικτά κλπ) δεν συνιστούν διακριτές σχετικές αγορές, καθώς έχουν παρεμφερή χαρακτηριστικά και είναι εναλλάξιμα, τόσο από πλευράς ζήτησης όσο και από πλευράς προσφοράς. Ενιαίο ορισμό έχει υιοθετήσει συναφώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁷¹⁹.

H.4.1.2. Εναλλαξιμότητα μεταξύ εγχώριων και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ

⁷¹⁶ Στοιχεία 31.12.2013.

⁷¹⁷ Τα Αμοιβαία Κεφάλαια «Ερμής» είχαν αναπτυχθεί και τελούσαν υπό τη διαχείριση της «Ερμής ΑΕΔΑΚ» (θυγατρική της Εμπορικής Τράπεζας). Το 2007 η «Ερμής ΑΕΔΑΚ» συγχωνεύτηκε με την «Εμπορική Asset Management ΑΕΠΕΥ», δια απορροφήσεως της δεύτερης από την πρώτη, σχηματίζοντας την «Εμπορική Asset Management ΑΕΔΑΚ». Με την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας από την Credit Agricole η «Εμπορική Asset Management ΑΕΔΑΚ» μετονομάστηκε σε «Amundi Hellas ΑΕΔΑΚ» η οποία ανέλαβε τη διαχείριση των εν λόγω κεφαλαίων. Μετά δε, την εξαγορά της Εμπορικής από την Alpha Bank, τη διαχείριση των Α/Κ «Ερμής» ανέλαβε πλέον η «Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ».

Βλ. σχετικά https://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20140203GR.pdf καθώς και Οικονομικές Καταστάσεις 2013 της Amundi Hellas ΑΕΔΑΚ.

⁷¹⁸ Βλ. σχετικά ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς: (<http://www.hcmc.gr/pages/category.asp?catID=246>). Παράλληλα η Alpha Bank έχει συνάψει μη αποκλειστική συνεργασία με την AMUNDI ΕΛΛΑΣ ΑΕΔΑΚ για τη μεταπώληση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων της AMUNDI ASSET MANAGEMENT.

⁷¹⁹ Βλ. αποφάσεις Ε.Ε. Μ.4844 - FORTIS/ABN AMRO Assets, σκ. 35, 37, 41 και 67, Μ.5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, σκ. 9 και 59, Μ.3894 - UNICREDITO/HVB, σκ. 9 και 35.

Η αγορά περιλαμβάνει το σύνολο των Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ελληνικών και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ), ανεξαρτήτως έδρας και διαχείρισης, που είναι διαθέσιμα στην ελληνική επικράτεια, δεδομένου ότι από τα συλλεχθέντα στοιχεία προκύπτει ότι υπάρχει μεγάλος βαθμός εναλλαξιμότητας, από πλευράς ζήτησης και πρόσβασης του επενδυτικού κοινού, μεταξύ των Αμοιβαίων Κεφαλαίων που αναπτύσσονται από ελληνικές εταιρίες και εκείνων που αναπτύσσονται και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης από ξένες εταιρίες και τα οποία διατίθενται στην ελληνική αγορά⁷²⁰.

Συγκεκριμένα, τόσο τα μερίδια των Αμοιβαίων Κεφαλαίων ελληνικής διαχείρισης όσο και αυτά των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ ξένης διαχείρισης είναι διαθέσιμα στην ελληνική αγορά μέσω νομοθετικά ορισμένων δικτύων, ήτοι τραπεζικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών εταιριών, ΑΕΔΑΚ, ΑΕΠΕΥ και εταιριών επενδυτικής διαμεσολάβησης (ΑΕΕΔ)⁷²¹. Περαιτέρω, και οι δύο κατηγορίες των ως άνω κεφαλαίων διαφημίζονται ανοικτά στο επενδυτικό κοινό δεδομένου ότι τόσο έως και την 19.12.2012 (βάσει του ν. 3283/2004)⁷²² όσο και από 20.12.2012 (βάσει του ν. 4099/2012), δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα ουσιώδης πληροφόρηση για τους επενδυτές⁷²³.

Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁷²⁴ από πλευράς ζήτησης, τα μερίδια των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ είναι πλήρως εναλλάξιμα με τα μερίδια των ελληνικών Αμοιβαίων Κεφαλαίων, στο βαθμό που η πρόσβαση σε αυτά είναι εξίσου εύκολη και αφορούν την ίδια κατηγορία επένδυσης. Οι Έλληνες επενδυτές συμπεριλαμβάνουν ήδη στην έρευνα αγοράς που κάνουν για την εξεύρεση της καλύτερης δυνατής επένδυσης και διεθνή Αμοιβαία Κεφάλαια εξειδικευμένων οίκων εξωτερικού⁷²⁵. Όπως, δε, προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η τιμολόγηση (προμήθειες διάθεσης, εξαγοράς και διαχείρισης) και η φορολόγηση για ομοειδείς κατηγορίες αφενός

⁷²⁰ Σημειώνεται ότι στους ΟΣΕΚΑ ελληνικής διαχείρισης εντάσσονται και αλλοδαποί ΟΣΕΚΑ τους οποίους διαχειρίζονται οι ελληνικές ΑΕΔΑΚ, δεδομένου ότι από πλευράς υποκατάστασης ζήτησης τα προϊόντα θεωρούνται εναλλάξιμα.

⁷²¹ Ως δίκτυα διανομής των εν λόγω προϊόντων χρησιμοποιούνται συνήθως τα δίκτυα καταστημάτων των τραπεζικών και ασφαλιστικών ιδρυμάτων, ενώ μέρος των προϊόντων διατίθενται και από τις ΑΕΔΑΚ και ΑΕΠΕΥ απευθείας.

⁷²² Βλ. σχετικά άρθρα 30, 31 και 35.

⁷²³ Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 89 του Ν. 4099/2012 το έντυπο «Βασικές πληροφορίες για τους Επενδυτές» συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει ενδεδειγμένες πληροφορίες για τα βασικά χαρακτηριστικά του ΟΣΕΚΑ ούτως ώστε οι επενδυτές να είναι σε θέση να κατανοούν τη φύση και τους κινδύνους του προσφερόμενου προϊόντος και να λαμβάνουν αποφάσεις έχοντας πλήρη γνώση. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν την επωνυμία του ΟΣΕΚΑ, σύντομη περιγραφή του επενδυτικού σκοπού και της επενδυτικής πολιτικής του, παρουσίαση των προηγούμενων αποδόσεων ή όπου απαιτείται σεναρίων απόδοσης, τα έξοδα, προμήθειες και σχετικές επιβαρύνσεις και τη σχέση κινδύνου – απόδοσης της επένδυσης καθώς και την κατάλληλη καθοδήγηση σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη επένδυση. Επιπλέον αναφέρονται σαφώς: α) ο τόπος και ο τρόπος πρόσβασης σε περαιτέρω πληροφόρηση συμπεριλαμβανομένου του ενημερωτικού δελτίου καθώς και της ετήσιας και εξαμηνιαίας έκθεσης του ΟΣΕΚΑ (οι εν λόγω εκθέσεις μπορούν να ληφθούν δωρεάν κατόπιν αιτήματος) και β) η γλώσσα στην οποία είναι διαθέσιμες (σύμφωνα με το άρθρο 90 στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα).

⁷²⁴ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα και 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο.

⁷²⁵ Στην Ελλάδα σήμερα, σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, εκπροσωπούνται κατά προσέγγιση 30 ξένοι οίκοι. Η δε διάθεση και η αντιπροσώπευση αλλοδαπών Αμοιβαίων Κεφαλαίων βασίζεται σε ταυτόχρονες συνεργασίες με τις περισσότερες ελληνικές τράπεζες ή θυγατρικές τους.

Αμοιβαίων Κεφαλαίων ελληνικής διαχείρισης και αφετέρου των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ δεν παρουσιάζει σημαντική διαφοροποίηση⁷²⁶, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχουν σημαντικά νομικά εμπόδια εισόδου για τα αλλοδαπά Αμοιβαία Κεφάλαια.

Τέλος, αναφορικά με τις ΑΕΕΜΚ (SICAV), που λόγω της μέχρι 19.12.2012 ισχύουσας νομοθεσίας, αφορούσαν αποκλειστικά αλλοδαπούς ΟΣΕΚΑ, επισημαίνεται ότι συμπεριφέρονται ως συμβατικές μορφές ΟΣΕΚΑ, ενώ παράλληλα στα ενημερωτικά δελτία που δημοσιεύονται στις ιστοσελίδες τραπεζών και ΑΕΔΑΚ που τους διανέμουν, χαρακτηρίζονται ως Αμοιβαία Κεφάλαια⁷²⁷. Κατ' επέκταση, γίνεται δεκτό ότι οι υποψήφιοι μεριδιούχοι τα αντιλαμβάνονται ως τέτοια.

Η.4.1.3. Στάδια παραγωγής του προϊόντος

α) Παραγωγή, ανάπτυξη και διαχείριση

Η παραγωγή/ανάπτυξη των Αμοιβαίων Κεφαλαίων γίνεται εσωτερικά στις εταιρίες διαχείρισης από εξειδικευμένες ανά προϊόν ή υπηρεσία ομάδες στελεχών που αναλαμβάνουν τον εντοπισμό των αναδυόμενων αναγκών των πελατών, το σχεδιασμό, τη δημιουργία και την παράδοση προϊόντων στα δίκτυα διανομής. Ο τρόπος παραγωγής εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του τυπικού πελάτη, οι οποίες αναλύονται βάσει δημογραφικών, οικονομικών και σειράς ποιοτικών χαρακτηριστικών, σταθμίζοντας τις ανάγκες της αγοράς και την τμηματοποίηση πελατών που η εκάστοτε Τράπεζα επιθυμεί να προσελκύσει. Σε γενικές γραμμές ισχύει ότι και στη λιανική τραπεζική, όπου οι σχετικές επιλογές στοχεύουν μεγάλες ομάδες πελατών και τα προϊόντα απευθύνονται και αφορούν το ευρύ καταναλωτικό κοινό με μικρές διαφοροποιήσεις ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε πελάτη⁷²⁸.

Ο διττός σκοπός είναι η αναγνώριση των οικονομικά και στρατηγικά ελκυστικών τομέων της αγοράς και η εξειδικευμένη στόχευσή τους με εμπορικά ισορροπημένες, από την άποψη των ορίων ρίσκου και απόδοσης, υπηρεσίες και προϊόντα, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των αντίστοιχων προϊόντων Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ελληνικών και

⁷²⁶ Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, κάποιες φορές η τιμολόγηση (προμήθειες) των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ ενδέχεται να είναι χαμηλότερη των ελληνικών κεφαλαίων. Όσον αφορά τη φορολόγηση, ο ν. 2238/1994 – Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος – Άρθρο 6 παρ. 3 προβλέπει ότι «*Τα κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων του Ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α')* [ήδη 4099/2012] *και του Ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295 Α')*, καθώς και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αυτών των αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά των μεριδίων τους σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 33 του Ν. 3283/2004 και της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του Ν. 2778/1999. Η πιο πάνω απαλλαγή ισχύει και για τα αμοιβαία κεφάλαια που είναι εγκατεστημένα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου / Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΟΧ/ΕΖΕΣ)».

⁷²⁷ Βλ. ενδεικτικά πληροφοριακό σημείωμα για μέθοδο διανομής των μεριδίων της Goldman Sachs SICAV που αναφέρεται σε διάθεση του Αμοιβαίου κεφαλαίου και την ανακοίνωση συγχώνευσης υποκεφαλαίων του Αμοιβαίου Κεφαλαίου SGAM το οποίο είναι Εταιρία Επενδύσεων Μεταβλητού Κεφαλαίου (SICAV) της Societe Generale με κεφάλαιο της Amundi. Επίσης, στο σύνολο των ενημερωτικών δελτίων αναγράφεται «*Τα Αμοιβαία Κεφάλαια δεν έχουν εγγυημένη απόδοση και οι προηγούμενες αποδόσεις δεν διασφαλίζουν τις μελλοντικές*». Βλ. ενδεικτικά ενημερωτικά δελτία NBG International Funds SICAV), UBS (LUX)Strategy SICAV καθώς και www.naftemporiki.gr/finance/mtfCategories.

⁷²⁸ Βλ. [...].

αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ). Τα βασικά κριτήρια για την ανάπτυξη των Αμοιβαίων Κεφαλαίων συνίστανται στην ανάλυση των συνθηκών που επικρατούν στις χρηματαγορές – κεφαλαιαγορές, στη διερεύνηση των σύγχρονων αναγκών των επενδυτών, στην αξιοποίηση των ενδεχόμενων ευκαιριών, προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή απόδοση και κάλυψη των αναγκών των επενδυτών⁷²⁹.

Θεωρητικά, η παραγωγική ικανότητα στην παροχή των υπηρεσιών είναι απεριόριστη. Στην πράξη, όπως και στις περισσότερες τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η παραγωγή και διάθεση εξαρτάται ουσιαστικά από τη διαθέσιμη ρευστότητα των παρόχων, από τη ζήτηση και την εν γένει κατάσταση της εγχώριας και διεθνούς οικονομίας, καθώς και από τους ισχύοντες κανονιστικούς περιορισμούς (ύψος ιδίων κεφαλαίων, επίπεδα ανάληψης ρίσκου, επενδυτικό ενδιαφέρον κ.ά.).

Συνήθως, ο κύκλος ζωής των ημεδαπών και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ είναι μεγάλος σε διάρκεια, καθώς εξ ορισμού τα επενδυτικά προϊόντα αυτά καλύπτουν μακροπρόθεσμες επενδυτικές ανάγκες. Αυτό έχει ως επακόλουθο σε ετήσια βάση ο αριθμός των νέων ΟΣΕΚΑ που αναπτύσσονται να αντιστοιχούν σε πολύ μικρό ποσοστό των ΟΣΕΚΑ που διατίθενται στους επενδυτές⁷³⁰. Η ανάπτυξη, συνήθως, είναι προϊόν συνεργασίας της εταιρίας με το δίκτυο διανομής σε μια προσπάθεια να καλύψουν τις ανάγκες των πελατών.

β) Πώληση - Διάθεση

Η διάθεση των μεριδίων των Α/Κ στην Ελλάδα πραγματοποιείται μέσω Τραπεζών, Ασφαλιστικών Εταιριών, ΑΕΠΕΥ και ΑΕΔΑΚ, ενώ, με τον ν. 4099/2012, στο δίκτυο διάθεσης εντάχθηκαν και οι ΑΕΕΔ⁷³¹.

Περαιτέρω, κατά τα προαναφερθέντα, πέραν των Αμοιβαίων Κεφαλαίων που έχουν λάβει άδεια σύστασης από την ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ήτοι με ελληνική έδρα), στην εγχώρια αγορά διανέμονται και Αμοιβαία Κεφάλαια χρηματοοικονομικών οίκων του εξωτερικού οι οποίοι έχουν συνάψει συμβάσεις συνεργασίας με ελληνικές εταιρίες διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ), εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ) ή τράπεζες για τη διάθεση των προϊόντων τους. Ενδεικτικά αναφέρονται οι: BNP, PARIBAS, BLACKROCK, CREDIT SUISSE, FRANKLIN TEMPLETON, GOLDMAN SACHS, JP MORGAN, PICTET, SCHRODER, UBS κ.λπ.

Όσον αφορά στον τρόπο πώλησης των ανωτέρω προϊόντων και υπηρεσιών, ο Όμιλος Alpha Bank εξυπηρετείται μέσω του δικτύου της μητρικής τράπεζας και από εταιρίες του Ομίλου. Συγκεκριμένα, η «Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ» δραστηριοποιείται από το πρώτο στάδιο σχεδίασης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων που αναπτύσσει, διαχειρίζεται και διαθέτει στην αγορά. Παράλληλα η μητρική Alpha Bank έχει συνάψει συμφωνίες

⁷²⁹ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷³⁰ Περίπου 5-10%.

⁷³¹ Βλ. σχετικά άρθρο 7 παρ. 4 του Ν. 4099/2012 σε αντιδιαστολή με το άρθρο 15 παρ. 4 του Ν. 3283/2004.

διάθεσης μεριδίων αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ στην ελληνική αγορά⁷³². Για τη διάθεση των μεριδίων των Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ελληνικών και αλλοδαπών) στο επενδυτικό κοινό χρησιμοποιεί κυρίως το δίκτυο καταστημάτων της μητρικής τράπεζας αλλά και της “Alpha Bank Romania” καθώς και της «ΑΧΑ Ασφαλιστικής», μέσω της σύναψης σχετικών συμβάσεων⁷³³.

Αντιθέτως, η Citibank όπως προαναφέρθηκε δεν δραστηριοποιείται στην αγορά ανάπτυξης και διαχείρισης, αλλά περιορίζεται στη διάθεση μεριδίων αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ.

Όσον αφορά στον τρόπο πώλησης των προϊόντων και υπηρεσιών, τα μέρη έχουν αναπτύξει παραδοσιακά μοντέλα λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής μέσω των δικτύων τους τα οποία και χρησιμοποιούνται για τις λοιπές επηρεαζόμενες αγορές. Αντίστοιχες μεθόδους διάθεσης ακολουθούν και οι λοιπές δραστηριοποιούμενες εταιρίες, όπως ενδεικτικά η «Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ»⁷³⁴, η «Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ»⁷³⁵ και η «Πειραιώς ΑΕΔΑΚ»⁷³⁶ οι οποίες, ομοίως με την Alpha Bank, δραστηριοποιούνται από το πρώτο στάδιο σχεδίασης και δημιουργίας των επενδυτικών προϊόντων και χρησιμοποιούν τα δίκτυα των μητρικών τραπεζών και άλλων θυγατρικών των Ομίλων τους για την προώθηση των μεριδίων των Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Όλα τα βασικά τραπεζικά δίκτυα έχουν παραπλήσιες δυνατότητες για την προώθηση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων (στο βαθμό που δεν υπάρχει λόγος διαφοροποίησης του κόστους παροχής των δικτύων), ενώ τα μεγέθη είναι τέτοια που επιτρέπουν στον υποψήφιο αγοραστή να προσεγγίσει ένα κατάστημα που είναι πλησίον του χώρου κατοικίας ή εργασίας του για να πραγματοποιήσει τη συναλλαγή.

Οι συνθήκες στην προώθηση ημεδαπών και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ και εν γένει επενδυτικών προϊόντων είναι ανταγωνιστικές στην τοπική αγορά, καθώς τόσο τραπεζικά δίκτυα όσο και ασφαλιστικά δίκτυα δύνανται να προωθούν, με ανταγωνιστικούς όρους και δίχως υποχρέωση σύναψης αποκλειστικών συμβάσεων, πληθώρα διαφορετικών ΟΣΕΚΑ. Η ελκυστικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και η προσέλκυση επενδυτών κατοίκων Ελλάδος, εξαρτάται κυρίως από την απόδοση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Καθώς η απόδοση αυτή δεν είναι εγγυημένη, σημαντικό στοιχείο για την προσέλκυση των επενδυτών είναι η σοβαρότητα του διαχειριστή, η εξειδίκευσή του ως προς το συγκεκριμένο τύπο του Αμοιβαίου Κεφαλαίου που διαχειρίζεται, καθώς και η κατηγορία Α/Κ στην οποία δραστηριοποιείται. Η σημασία του δικτύου περιορίζεται στη σημασία της προσωπικής επαφής με την εταιρία/εκπρόσωπο και την πλήρη και σωστή

⁷³² Πρόκειται κατά κύριο λόγο για αλλοδαπές εταιρίες διαχείρισης για τις οποίες λειτουργεί ως αντιπρόσωπος αλλά και για την «Amundi Hellas ΑΕΔΑΚ» για την οποία λειτουργεί ως μεταπωλητής μεριδίων αλλοδαπών κεφαλαίων της Amundi International. Βλ. σχετικά ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς καθώς και την υπό εξέταση Γνωστοποίηση παρ. 237.

⁷³³ Βλ. Γνωστοποίηση παρ. 167. Όπως αναφέρει η Γνωστοποιούσα «...».

⁷³⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απάντηση [...] στο πλαίσιο της εξέτασης της συγκέντρωσης Εθνική Τράπεζα/Eurobank.

⁷³⁵ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷³⁶ Βλ. σχετικά τις αποφάσεις Ε.Α. 566/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Millennium Bank και 574/VII/2013 - Τράπεζα Πειραιώς/Κυπριακές Τράπεζες.

εξυπηρέτηση του πελάτη, ενώ τα εναλλακτικά δίκτυα χρησιμοποιούνται από τους επενδυτές κυρίως για ενημέρωση επί του προσωπικού χαρτοφυλακίου τους.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στην Υπηρεσία στοιχεία, δεν υφίστανται κατά κανόνα συμβάσεις αποκλειστικής διάθεσης. Κάθε ξένος και εγχώριος ΟΣΕΚΑ μπορεί να συνεργάζεται με παραπάνω από έναν αντιπροσώπους. Περαιτέρω, δεν συνηθίζεται οι εκδότες αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ να υπογράφουν συμβάσεις αποκλειστικότητας με τους κατά τόπους διανομείς, ενώ κατά κύριο λόγο οι συμβάσεις είναι αορίστου χρόνου. Ωστόσο, οι εταιρίες που συνάπτουν τις σχετικές συμβάσεις είναι ενδεχομένως δύσκολο να αποδεσμευτούν από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές, καθώς είναι υποχρεωμένες σε κάθε περίπτωση να παρέχουν στους υφιστάμενους μεριδιούχους τόσο τη δυνατότητα πληροφόρησης (π.χ. τιμές, μεταβολές κανονισμού Α/Κ κ.λπ.) όσο και τη δυνατότητα εξαγοράς.

Η.4.2. Ορισμός γεωγραφικών αγορών

Αναφορικά με τη σχετική αγορά της διάθεσης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων, σε προηγούμενες αποφάσεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αφήσει ανοικτό το ζήτημα της εθνικής ή ευρύτερης εμβέλειας της υπό εξέταση αγοράς, καθώς δεν προέκυπτε ζήτημα περιορισμού του ανταγωνισμού είτε σε εθνικό είτε σε ευρύτερο επίπεδο⁷³⁷. Αντίστοιχα, η Ε.Α. έχει κρίνει στο παρελθόν ότι από γεωγραφικής άποψης η αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων είναι εθνικής εμβέλειας⁷³⁸. Εν προκειμένω, για τους σκοπούς της παρούσας και λαμβανομένης υπόψη της προσβασιμότητας του επενδυτικού κοινού σε τέτοιου είδους προϊόντα (σχεδόν αποκλειστικά) μέσω των ημεδαπών διαφορετικών δικτύων διάθεσης, η αγορά χαρακτηρίζεται ως εγχώρια, καλύπτουσα το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Όσον αφορά την αγορά της ανάπτυξης και διαχείρισης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων, λαμβάνοντας υπόψη:

- το νέο νομοθετικό πλαίσιο που αμβλύνει σημαντικά τα εμπόδια εισόδου και δραστηριοποίησης νέων (ελληνικών και αλλοδαπών) εταιριών διαχείρισης,
- τη διείσδυση των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ τα τελευταία χρόνια στην ελληνική αγορά, τα οποία είναι ευθέως ανταγωνιστικά των ελληνικών αμοιβαίων κεφαλαίων,
- την ευκολία με την οποία ένας ημεδαπός (και αντίστοιχα αλλοδαπός) διανομέας μπορεί να εξασφαλίσει συνεργασίες με αλλοδαπούς (ημεδαπούς) διαχειριστές και
- τις λοιπές ανταγωνιστικές συνθήκες όπως εκτέθηκαν ανωτέρω,

η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει προσφάτως κρίνει ότι οι ανταγωνιστικές πιέσεις που δέχονται οι ημεδαπές επιχειρήσεις που σχεδιάζουν και αναπτύσσουν Αμοιβαία Κεφάλαια από τους υφιστάμενους ευθέως ανταγωνιστικούς αλλοδαπούς ΟΣΕΚΑ, οδηγούν

⁷³⁷ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. Μ. 5384 - BNP PARIBAS/FORTIS, Μ.4844 - FORTIS/ABN AMRO ASSETS, Μ.1453 - AXA/GRE, ενώ η Μ.1043 - BAT/ZURICH θεωρεί ότι η γεωγραφική αγορά είναι ευρύτερη της εθνικής.

⁷³⁸ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank, 553/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Γενική Τράπεζα, 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

ενδεχομένως σε μια ευρύτερη οριοθέτηση της αγοράς από γεωγραφική άποψη με εμβέλεια ευρύτερη από την ελληνική⁷³⁹.

Ωστόσο, λόγω του μικρού μεριδίου της Alpha Bank στην εν λόγω αγορά⁷⁴⁰ και του γεγονότος ότι δεν παρατηρείται οριζόντια αλληλοεπικάλυψη, παρέλκει η περαιτέρω εξέταση του ζητήματος δεδομένου ότι η υπό εξέταση συναλλαγή δεν θα δημιουργούσε αμφιβολίες ως προς το συμβατό της με τις απαιτήσεις της λειτουργίας του ανταγωνισμού υπό οποιονδήποτε εναλλακτικό ορισμό της εν λόγω σχετικής γεωγραφικής αγοράς.

Η.5. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Η.5.1 Ωριμότητα αγοράς

Σύμφωνα με τη [...], η εγχώρια αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων βρισκόταν σε περίοδο ωριμότητας μετά και την έντονη ανάπτυξή της τη δεκαετία του 1990. Την τελευταία τριετία και, ιδίως, σήμερα διέρχεται μία περίοδο μεγάλης κάμψης, γεγονός που οφείλεται στη δυσμενή οικονομική κατάσταση της χώρας. Περαιτέρω, εκτιμά ότι αυτήν τη στιγμή δεν μπορεί να γίνει ασφαλής πρόβλεψη για το ρυθμό ζήτησης στο μέλλον⁷⁴¹.

Παρομοίως, όπως έχει επισημάνει η [...]⁷⁴², η τρέχουσα οικονομική ύφεση, έχει επηρεάσει και την αγορά των ημεδαπών Αμοιβαίων Κεφαλαίων οδηγώντας σε αρνητική στάση των επενδυτών, λόγω τόσο της αβεβαιότητας όσο και του ότι τα διαθέσιμα ποσά προς μακροπρόθεσμη αποταμίευση και επένδυση έχουν συρρικνωθεί δραματικά. Σύμφωνα μάλιστα με την ίδια τράπεζα, τα τελευταία χρόνια τα επενδυτικά προϊόντα που διατίθενται στην Ελλάδα έχουν χάσει κατά πολύ την ελκυστικότητά τους, καθώς οι Έλληνες επενδυτές προτιμούν τις υπηρεσίες και τα πλεονεκτήματα που τους προσφέρονται από παρόχους που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες εκτός Ελλάδας. Ωστόσο, όσον αφορά στους αλλοδαπούς ΟΣΕΚΑ, όπως η ίδια τράπεζα παρατηρεί, έχει σημειωθεί αύξηση του μεριδίου τους στην ελληνική αγορά. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στη συνεχώς εντονότερη παρουσία των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ στην ελληνική αγορά, στο ενδιαφέρον των Ελλήνων για επενδύσεις σε ξένες αγορές και τέλος στην έμμεση φυγή κεφαλαίων λόγω της κρίσης με όχημα αλλοδαπά Αμοιβαία Κεφάλαια. Κατά συνέπεια, υπό τις ανωτέρω συνθήκες, κατά την [...], η όποια συνεισφορά των

⁷³⁹ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα και 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷⁴⁰ Σύμφωνα με τα στοιχεία της European Fund and Asset Management Association (EFAMA) τα συνολικά υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια σε 13 ευρωπαϊκές χώρες (Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Τουρκία και Ηνωμένο Βασίλειο) ανέρχονται για το 2011 σε € 6,5 τρις και σε € 7,4 τρις για το 2012, καθιστώντας το μερίδιο της νέας οντότητας σε κατώτερο του 0,02 % και για τα δύο έτη. Βλ. σχετικά European Fund and Asset Management Association «Asset Management in Europe – Facts and Figures», 6^η και 7^η ετήσια έκθεση. <http://www.efama.org/statistics/SitePages/Asset%20Management%20Report.aspx>

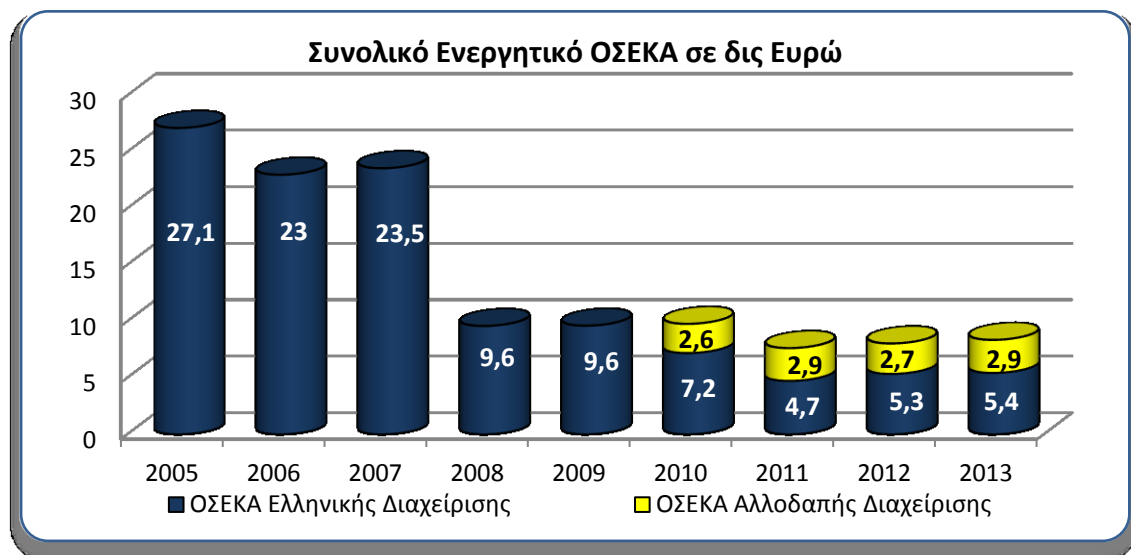
⁷⁴¹ Σε αντιδιαστολή με προγενέστερη απάντησή της στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο κατά την οποία εκτιμούσε ότι στο μέτρο που θα επιτευχθεί η σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας, με ενδεχόμενη ανάπτυξη από το 2014, θα ήταν εφικτή η επίτευξη ανοδικής πορείας στην αγορά διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Βλ σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ.[...] απαντητική επιστολή της [...].

⁷⁴² Βλ σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

τοπικών δικτύων διάθεσης κυρίως ημεδαπών αλλά και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ μειώνεται δραστικά.

Ομοίως, η [...], αναδεικνύει ως καθοριστικό παράγοντα της ζήτησης τη διάθεση για ανάληψη κινδύνου δεδομένου ότι οι επενδύσεις σε Αμοιβαία Κεφάλαια δεν παρέχουν στο δυνητικό ανταγωνιστή γνωστή εκ των προτέρων απόδοση ή κάποια εγγύηση σχετικά με το προς επένδυση κεφάλαιο. Λόγω όμως της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος των επενδυτών η διάθεση για ανάληψη ρίσκου έχει μειωθεί σημαντικά.

Όπως προκύπτει και από τα δημοσιευμένα στοιχεία της Ένωσης Θεσμικών Επενδυτών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς παρατηρείται μία στροφή προς τους ΟΣΕΚΑ αλλοδαπής διαχείρισης (βλ. πίνακα που ακολουθεί). Χαρακτηριστικό είναι πως το 2010 το 74% του συνολικού ενεργητικού ήταν ελληνικής διαχείρισης και μόνο το 26% αλλοδαπής, το 2011 η ελληνική διαχείριση έχει μειωθεί στο 62% έναντι 38% της αλλοδαπής ενώ το 2012 η ελληνική διαχείριση έχει σημειώσει περαιτέρω μείωση στο 59% έναντι αύξησης στο 41% της αλλοδαπής.

Η.5.2. Εμπόδια Εισόδου

Σύμφωνα με προγενέστερη έρευνα της Υπηρεσίας, τα όποια νομικά εμπόδια εισόδου και δραστηριοποίησης στη σχετική αγορά έχουν αναμφίβολα αμβλυνθεί με το νέο νομοθετικό πλαίσιο⁷⁴³. Η είσοδος στην εν λόγω σχετική αγορά κρίνεται από τις δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ως ιδιαίτερος εύκολη, εφόσον ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η νομοθεσία. Με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/611/ΕΚ (UCITS IV) στην ελληνική νομοθεσία με το ν. 4099/2012 έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές στη δυνατότητα ανάπτυξης της αγοράς Αμοιβαίων Κεφαλαίων και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ. Ειδικότερα, η μείωση του αρχικού ενεργητικού των Αμοιβαίων Κεφαλαίων, η χορήγηση σε σχετικά σύντομο χρόνο της άδειας σύστασής

⁷⁴³ Βλ σχετικά και Ένωση Θεσμικών Επενδυτών, Διμηνιαία Έκδοση Ενημέρωσης, Τεύχος 98, Μάρτιος 2012, Σχολιασμός επί του τελικού σχεδίου νόμου (πριν τη δημόσια διαβούλευση). http://www.ethe.org.gr/files/pdf/98_1332844952.pdf

τους, η απαλοιφή των περιορισμών ως προς το βασικό μέτοχο, η σημαντική μείωση των απαιτούμενων κεφαλαίων για τη σύσταση ΑΕΔΑΚ, η αδειοδότηση ενός ΟΣΕΚΑ χωρίς να απαιτείται η εταιρία διαχείρισης να έχει την καταστατική της έδρα ή να ασκεί οποιαδήποτε δραστηριότητα στην Ελλάδα, το «διαβατήριο ΟΣΕΚΑ», δηλαδή η διασυνοριακή πώληση μεριδίων, και οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις αποτελούν τα θεμέλια για την ανάπτυξη των αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ και την κατοχύρωσή τους ως υποκατάστατα των εγχώριων Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Ειδικότερα δε όσον αφορά στην ίδρυση ΑΕΔΑΚ, η οποία καθοριζόταν σαφώς από τον Ν. 3283/2004 και ρυθμίζεται πλέον από τον Ν. 4099/2012, αυτή διέπεται πλέον από τους ίδιους κανόνες που ισχύουν σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. και σε καμία περίπτωση από δυσμενέστερες διατάξεις⁷⁴⁴. Κατόπιν της άρσης του προϋφιστάμενου περιορισμού ως προς τη μετοχική σύνθεση των ΑΕΔΑΚ⁷⁴⁵, έχει ήδη εμφανιστεί από τις αρχές του 2013 στην αγορά διαχείρισης ανεξάρτητος παίκτης⁷⁴⁶.

Πέραν, ωστόσο, από τη μείωση των νομικών και ρυθμιστικών περιορισμών, όπως έχουν επισημάνει και οι ίδιες οι δραστηριοποιούμενες τράπεζες, η οποιαδήποτε νέα εταιρία έχει συγκριτικό μειονέκτημα σε σχέση με τις υφιστάμενες, στο βαθμό που δεν διαθέτει «ιστορικές αποδόσεις», και εδραιωμένη φήμη για να πείσει τους πελάτες για την επενδυτική της αρτιότητα⁷⁴⁷. Κατ' επέκταση, το κόστος διαφήμισης που απαιτείται για μία νεοεισερχόμενη εταιρία είναι πολύ υψηλό σε αντίθεση με το κόστος που αντιμετωπίζουν οι αναγνωρισμένες εταιρίες με πολυετή παρουσία και εμπειρία στις συλλογικές επενδύσεις. Από την άλλη πλευρά, η πρόσβαση στις χρηματαγορές κρίνεται από κάποιους ανταγωνιστές⁷⁴⁸ ως σχετικά εύκολη, δεδομένου ότι για οποιαδήποτε συναλλαγή προαπαιτείται η ύπαρξη θεματοφύλακα, ο οποίος είναι τραπεζικό ίδρυμα, ενώ η είσοδος στην αγορά αποτελεί μια απλή και τυποποιημένη διαδικασία, ιδιαίτερα για υφιστάμενες εταιρίες του εξωτερικού. Αντίθετη άποψη αναφορικά με την πρόσβαση στις χρηματαγορές έχει εκφράσει ωστόσο η [...] η οποία εκτιμά ότι χαρακτηρίζεται δύσκολη, τόσο για τις υφιστάμενες όσο και για τις νέες εταιρίες⁷⁴⁹.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη [...], στην αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων ισχύει ό,τι και στις λοιπές σχετικές αγορές· ως εκ τούτου, σημαντικός παράγοντας εισόδου είναι το εύρος των οικονομικών κλίμακας που προκύπτουν στην παραγωγή και διανομή των προϊόντων, κατά συνέπεια η βιώσιμη διείσδυση ενός ανταγωνιστή προϋποθέτει την ανάπτυξη ενός

⁷⁴⁴ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα και 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷⁴⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 του 3283/2014 το 51% του μετοχικού κεφαλαίου μίας ΑΕΔΑΚ έπρεπε να ανήκει σε πιστωτικά ιδρύματα, ή ασφαλιστικές εταιρίες ή ΑΕΠΕΥ, ή εταιρίες συμμετοχών ή ασφαλιστικά ταμεία.

⁷⁴⁶ Πρόκειται για την εταιρία TRITON ΑΕΔΑΚ. Η εταιρία αποτελεί επί της ουσίας συνέχεια της HSBC ΑΕΔΑΚ μετά την ανεξαρτητοποίηση της τελευταίας από τον όμιλο της HSBC. Βλ. σχετικά <http://www.triton-am.com/cms/index.php/en/geninfo/about-triton-el>.

⁷⁴⁷ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, καθώς και την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁴⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁴⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

επαρκούς δικτύου διανομής. Σε προγενέστερη απάντησή της η [...] έχει εκτιμήσει ότι τα εμπόδια εισόδου στην εν λόγω αγορά είναι χαμηλά⁷⁵⁰.

Η.5.3. Δυνητικός Ανταγωνισμός

Όπως προκύπτει από τα συλλεχθέντα στοιχεία, την τελευταία πενταετία δεν υπήρξε κάποια σημαντική είσοδος στην αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Ωστόσο, όπως αναφέρει και η [...], η υπάρχουσα νομοθεσία ενδεχομένως να διαφοροποιήσει το τοπίο όσον αφορά στη διάθεση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων από ημεδαπές ή αλλοδαπές εταιρίες, καθώς λ.χ. απλοποιείται η διαδικασία διασυννοριακής διάθεσης μεριδίων ΟΣΕΚΑ⁷⁵¹. Περαιτέρω, ως λίαν πιθανή πηγή δυνητικού ανταγωνισμού εκτιμά τη δραστηριοποίηση αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω εξαγοράς εγχώριου πιστωτικού ιδρύματος, δεδομένου ότι οι τρέχουσες αποτιμήσεις των ελληνικών τραπεζών είναι εξαιρετικά ελκυστικές⁷⁵². Θετικές εκτιμήσεις ως προς τη δυνατότητα εισόδου ενός ξένου ανταγωνιστή, έχουν εκφραστεί πρόσφατα και από άλλες δραστηριοποιούμενες εταιρίες, κατά τις οποίες οι ανταγωνιστές από το εξωτερικό έχουν μεγάλη ευκολία για διείσδυση έχοντας ήδη έτοιμα προϊόντα προς διάθεση, χωρίς επιπλέον κόστη δημιουργίας και συντήρησής⁷⁵³. Ωστόσο επισημαίνουν ότι υπό τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες η οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη, καθώς δεν μπορεί να προσεγγιστεί η πιθανότητα ή ο χρόνος εντός του οποίου δύναται να πραγματοποιηθεί μια τέτοια είσοδος⁷⁵⁴. Συγκεκριμένα, η [...] ⁷⁵⁵ αναφέρει ότι η αγορά της διάθεσης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων είναι μία αγορά που αν και παρατηρείται μεν κινητικότητα ωστόσο δεδομένων των μακροοικονομικών συνθηκών η οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη. Εάν στο τέλος της επόμενης διετίας παρουσιαστεί ανάκαμψη (εκτός εάν ενδιάμεσα υπάρξει εισροή ξένων κεφαλαίων στον ελληνικό τραπεζικό χώρο ή ακόμα καλύτερα είσοδος νέας τράπεζας ή εξαγορά υφιστάμενης από ξένα κεφάλαια), τότε θα αυξηθεί ο ανταγωνισμός στις αγορές επενδυτικών προϊόντων, όπως τα Αμοιβαία Κεφάλαια.

Περαιτέρω, κατά την [...] ⁷⁵⁶, η όποια βελτίωση μπορεί να επέλθει στο διαθέσιμο εισόδημα και τη διάθεση ανάληψης ρίσκου στα επόμενα 1-2 χρόνια στους εγχώριους πελάτες στην αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων, δύσκολο να δικαιολογήσει προσδοκία για

⁷⁵⁰ Βλ. σχετικά την υπ.αρ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...] στο πλαίσιο εξέτασης της συγκέντρωσης Eurobank / Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷⁵¹ Βλ. σχετικά και ενότητα Ι.4.2 «Ορισμός γεωγραφικών αγορών».

⁷⁵² Ως παράδειγμα αναφέρει πρόσφατη απόκτηση συμμετοχών από θεσμικούς επενδυτές στην Τράπεζα Eurobank [βλ. την από 4.6.2014 Ανακοίνωση της Eurobank, στην οποία ανακοινώνεται η απόκτηση του 13,58% των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών της Eurobank από την “Fairfax Financial Holdings Limited” (εξαιρουμένων των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ) καθώς και η απόκτηση του 20,22% των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών της Eurobank από την “Capital Group Companies Inc” (εξαιρουμένων των κοινών με δικαίωμα ψήφου μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ)].

⁷⁵³ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷⁵⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...] και την υπό εξέταση Γνωστοποίηση παρ. 226.

⁷⁵⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁷⁵⁶ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

είσοδο νέων ανταγωνιστών στην αγορά. Η [...] ⁷⁵⁷ εκτιμά ότι στην αγορά εγχώριων και αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ δεν υφίστανται λόγοι εισόδου, καθώς η πλειοψηφία των πιθανών ανταγωνιστών ήδη δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά.

Η.5.4. Συνθήκες Ζήτησης

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι πρωταρχικής σημασίας για τους επενδυτές είναι η παροχή πλήρους φάσματος υπηρεσιών και η παροχή ορθών επενδυτικών συμβουλών. Αντιθέτως, μικρό ρόλο διαδραματίζει η εξυπηρέτηση πριν και μετά την πώληση δεδομένων των αυτοματοποιημένων εν πολλοίς διαδικασιών και του πλήρους φάσματος προϊόντων που προσφέρονται ⁷⁵⁸, αν και η εξυπηρέτηση μετά την πώληση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερης σημασίας τόσο για την επίτευξη της πώλησης του προϊόντος όσο και στη διακράτησή του από τον πελάτη ⁷⁵⁹.

Κατ' επέκταση, το μέγεθος μιας ΑΕΔΑΚ δεν είναι καθοριστικό για την επιλογή ενός ΟΣΕΚΑ. Σημαντικά κριτήρια είναι οι εκάστοτε αποδόσεις τους, η διαχρονική αποτελεσματικότητα της διαχείρισης που μπορεί να δώσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και σε μια μικρότερη ΑΕΔΑΚ ⁷⁶⁰, στοιχεία τα οποία διαμορφώνουν τη φήμη μίας εταιρίας. Επιπλέον, ο επενδυτής είναι πάντα έτοιμος να μεταπηδήσει σε έναν άλλο πάροχο ΟΣΕΚΑ, αν κρίνει ότι μέσω αυτού μπορεί να επιτύχει καλύτερες μελλοντικές επιδόσεις για τα κεφάλαιά του. Ενδεχόμενες εξαιρέσεις είναι τα αναγνωρισμένα σήματα μεγάλων χρηματοοικονομικών οίκων του εξωτερικού ⁷⁶¹. Δεδομένου ότι οι επενδύσεις σε Αμοιβαία Κεφάλαια δεν παρέχουν στον επενδυτή γνωστή εκ των προτέρων απόδοση ή κάποια εγγύηση σχετικά με το κεφάλαιο που επενδύεται ή το ελάχιστο ύψος της απόδοσης, σε συνδυασμό με τη μειωμένη διάθεση για ανάληψη ρίσκου λόγω των οικονομικών συνθηκών, η σημασία της φήμης και της πίστης στο σήμα φαίνεται πως αυξάνει καθώς η επωνυμία ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εμπιστοσύνη και την ασφάλεια που εμπνέει στους πελάτες ⁷⁶².

Η.5.5. Τιμολόγηση

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια τιμολογούνται κατά κανόνα σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται παγκοσμίως ⁷⁶³, ανάλογα με τις κατηγορίες επενδύσεων στις οποίες εξειδικεύονται (π.χ. μετοχικά, ομολογιακά κ.λπ.) δηλαδή από τον κίνδυνο που ενέχει η επένδυση ⁷⁶⁴ και την αναμενόμενη απόδοση, καθώς και από και το χρόνο διακράτησης των μεριδίων ⁷⁶⁵.

⁷⁵⁷ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁵⁸ Στα ανωτέρω συνηγορεί και η [...].

⁷⁵⁹ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

⁷⁶⁰ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁶¹ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁶² Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁶³ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

⁷⁶⁴ Εξαρτάται επίσης και από τη γεωγραφική κατανομή και την αγορά των επενδύσεων (π.χ. αναδυόμενες, ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες αγορές).

⁷⁶⁵ Η καθαρή τιμή ενός ΟΣΕΚΑ διαμορφώνεται σε καθημερινή βάση και προκύπτει από τη διαίρεση της αξίας του ενεργητικού του Α/Κ κάθε ημέρας με το συνολικό αριθμό μεριδίων της ίδιας ημέρας. Η

Η τιμολόγηση διαμορφώνεται και καθορίζεται σε συνεργασία της εταιρίας διαχείρισης και του εκάστοτε δικτύου πώλησης και διακρίνεται στην προμήθεια διάθεσης και προμήθεια εξαγοράς οι οποίες βαρύνουν το μεριδιούχο. Η προμήθεια διάθεσης (εφόσον υφίσταται, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί να είναι και μηδενική) είναι είτε σταθερό είτε μεταβαλλόμενο ποσοστό⁷⁶⁶. Αντίστοιχα, η προμήθεια εξαγοράς δύναται να είναι επίσης ένα σταθερό ή μεταβαλλόμενο ποσοστό^{767, 768, 769}.

Σε κάποιες περιπτώσεις παίζουν ρόλο και ποιοτικά χαρακτηριστικά των πελατών. Για παράδειγμα η [...] ⁷⁷⁰ διακρίνει μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων, ενώ η [...] ⁷⁷¹ λαμβάνει υπόψη μεταξύ άλλων ειδικές επαγγελματικές κατηγορίες και πελάτες συγκεκριμένων προϊόντων της Τράπεζας.

Η τιμολόγηση των Αμοιβαίων Κεφαλαίων σύμφωνα με τη [...] ⁷⁷² είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική λόγω της πληθώρας προϊόντων, του μεγάλου αριθμού παροχών που δραστηριοποιούνται, της υποχρεωτικής και θεσμικής διαφάνειας της τιμολόγησης των προϊόντων, καθώς και του μεγάλου εύρους του επενδυτικού κοινού στο οποίο απευθύνονται.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η [...] οι προμήθειες διάθεσης κυμαίνονται σε:

Alpha Bank	Προμήθεια Διάθεσης		Προμήθεια Εξαγοράς	
	Εγχώρια Α/Κ	Αλλοδαπά Α/Κ	Εγχώρια Α/Κ	Αλλοδαπά Α/Κ
Διαχείρισης Διαθεσίμων	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Ομολογιακά	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Μετοχικά	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Σύνθετα & Μικτά	[0-5]%-[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%-[0-5]%	[0-5]%
Citibank	Προμήθεια Διάθεσης		Προμήθεια Εξαγοράς	
	Εγχώρια Α/Κ	Αλλοδαπά Α/Κ	Εγχώρια Α/Κ	Αλλοδαπά Α/Κ
Διαχείρισης Διαθεσίμων		[0-5]%		[0-5]%
Ομολογιακά		[0-5]%-[0-5]%		[0-5]%
Μετοχικά		[0-5]%-[0-5]%		[0-5]%
Σύνθετα & Μικτά		[0-5]%-[0-5]%		[0-5]%

τιμή αυτή χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό τόσο της απόδοσης του Α/Κ όσο και των προμηθειών διάθεσης (συμμετοχής στο Α/Κ) και εξαγοράς (εξόδου από το Α/Κ).

⁷⁶⁶ Το εν λόγω ποσοστό διαμορφώνεται βάσει του ύψους της επένδυσης. Σημειώνεται ότι όσο μεγαλύτερο το ποσό επένδυσης, τόσο μικρότερη η προμήθεια διάθεσης - sliding scale.

⁷⁶⁷ Το εν λόγω ποσοστό μεταβάλλεται ανάλογα με το χρόνο διακράτησης της επένδυσης. Σημειώνεται ότι όσο μεγαλύτερος ο χρόνος επένδυσης, τόσο μικρότερη η προμήθεια εξαγοράς.

⁷⁶⁸ Πέραν της προμήθειας διάθεσης και εξαγοράς οι οποίες βαρύνουν το μεριδιούχο, υφίστανται και άλλες προμήθειες και αμοιβές οι οποίες βαρύνουν το ενεργητικό (περιουσία) του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, όπως η αμοιβή διαχείρισης, θεματοφυλακής, ορκωτών ελεγκτών κ.ά. Από τις αμοιβές που βαρύνουν το ενεργητικό του Α/Κ μεγαλύτερη βαρύτητα (έως και άνω του 80%) κατέχει η αμοιβή διαχείρισης, η οποία και αυτή εξαρτάται από την κατηγορία των επενδύσεων.

⁷⁶⁹ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁷⁰ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁷¹ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁷² Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

Η.5.6. Κόστος μεταστροφής

Η αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων χαρακτηρίζεται, κατά την άποψη των δραστηριοποιούμενων τραπεζών, από χαμηλό κόστος μεταστροφής, αφού η αλλαγή παρόχου είναι χρονικά άμεση και χωρίς χρηματικό κόστος⁷⁷³. Ως εκ τούτου, το κόστος μεταστροφής δεν επηρεάζει την πρόθεση μετακίνησης της πελατείας από τράπεζα σε τράπεζα και δεν υφίσταται κίνδυνος επηρεασμού ή παρεμπόδισης του ανταγωνισμού⁷⁷⁴. Οι επενδυτές έχουν τη δυνατότητα να απεμπλακούν από την επένδυση οιαδήποτε στιγμή με εξαιρετικά χαμηλό κόστος και συνήθως με μηδενικό έμμεσο ή άμεσο κόστος μεταστροφής. Στην περίπτωση αυτή, ο πελάτης εξαγοράζει τα Αμοιβαία Κεφάλαια της μίας εταιρίας και ακολούθως συμμετέχει σε Αμοιβαίο Κεφάλαιο της άλλης εταιρίας. Το κόστος εξαγοράς συνήθως δεν υπερβαίνει το 1%, ανάλογα με την κατηγορία του Αμοιβαίου Κεφαλαίου. Το κόστος συμμετοχής σε Αμοιβαίο Κεφάλαιο άλλης ελληνικής ΑΕΔΑΚ είναι ως επί το πλείστον μηδενικό. Επίσης, το κόστος μετακίνησης από ένα ημεδαπό ή αλλοδαπό ΟΣΕΚΑ είναι περιορισμένο, διότι δεν υπάρχουν πρόστιμα, χρονικοί περιορισμοί ή ομαδοποιήσεις προϊόντων που να αποτρέπουν τον επενδυτή να μεταπηδήσει σε άλλο ΟΣΕΚΑ⁷⁷⁵.

Η.5.7. Διαφάνεια

Η αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό διαφάνειας⁷⁷⁶. Βάσει νομοθεσίας, και ιδίως μετά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/611/ΕΚ (UCITS IV), υπάρχουν τυποποιημένα ενημερωτικά δελτία⁷⁷⁷ για όλα τα αμοιβαία κεφάλαια, ανεξαρτήτως εθνικότητας, κατηγορίας κ.λπ., στα οποία δίνονται στους υποψήφιους επενδυτές όλες οι πληροφορίες που αφορούν σε αυτά όπως η τιμολογιακή πολιτική, οι προσφερόμενοι όροι και δικαιώματα.

Η.6. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ Α/Κ

Βάσει των στοιχείων από την Ένωση Θεσμικών Επενδυτών, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καθώς και τις δηλώσεις της Γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών της, τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των κυριότερων ανταγωνιστών τους, από το έτος 2010 έως και το 2013, στην ευρύτερη αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, είναι τα εξής⁷⁷⁸:

⁷⁷³ Βλ. σχετικά [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁷⁴ Βλ. σχετικά υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

⁷⁷⁵ Βλ. σχετικά απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷⁷⁶ Βλ. σχετικά [...], την απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, καθώς και τις υπ' αριθ. πρωτ. [...] και [...] απαντητικές επιστολές της [...] και της [...], αντιστοίχως.

⁷⁷⁷ Βλ. σχετικά απόφαση 12/638/11.2.2013 Δ.Σ. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς http://www.hcmc.gr/photos/apofaseis2013/files/TREXOUSES_EPIBARYNSEIS_SYNTHETIKO_DE_IKTI.pdf

⁷⁷⁸ Επισημαίνεται αναφορικά με το σύνολο της αγοράς ότι το ύψος Ενεργητικού Αμοιβαίων Κεφαλαίων ελληνικής και αλλοδαπής διαχείρισης για τις υπό εξέταση περιόδους αντιστοιχεί στο άθροισμα των Α/Κ ελληνικής διαχείρισης, όπως καταγράφονται από την Ένωση Θεσμικών Επενδυτών και των Α/Κ αλλοδαπής διαχείρισης (ΟΣΕΚΑ) τα οποία εμπορεύονται και διαθέτουν στην ελληνική αγορά οι αναφερόμενες στον πίνακα Τράπεζες, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών. Από την έρευνα της ΓΔΑ προέκυψε πως για τις σχετικές χρονικές περιόδους, τρεις

Ύψος ενεργητικού μεριδίων στη λήξη περιόδου (εκατ. €) και μερίδια αγοράς Αμοιβαίων Κεφαλαίων								
Επιχείρηση	2010		2011		2012		2013	
	Ενεργητικό	Μερ.αγ.	Ενεργητικό	Μερ.αγ.	Ενεργητικό	Μερ.αγ.	Ενεργητικό	Μερ.αγ.
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΦΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
CITIBANK	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
HSBC /TRITON	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΗΣ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες	[...]	[10-15]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ	9.777,88		7.631,39		8.043,16		8.368,10	
Όμιλος Alpha Bank (μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%

Ο δείκτης ΗΗΙ πριν και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης έχει ως εξής:

ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)	
Προ της συγκέντρωσης	[1.800-2.000]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]
Μεταβολή (Δ)	[250-300]

Βάσει των στοιχείων που παρατέθηκαν στον ανωτέρω πίνακα αναφορικά με τα μερίδια των μερών και των ανταγωνιστών τους, στην υπό εξέταση σχετική αγορά της διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων, το συνδυαστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών (ήτοι της Alpha Bank και της Citibank θα ανέρχεται μετά την υπό κρίση πράξη σε [25-35]%. Συγκεκριμένα, η Alpha Bank μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα καταλαμβάνει την ίδια θέση με αυτή που καταλάμβανε πριν την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, ήτοι τη δεύτερη θέση, με αύξηση του μεριδίου αγοράς κατά [5-10] ποσοστιαίες μονάδες. Επιπροσθέτως, ο δείκτης ΗΗΙ, είναι ανώτερος των 2.000 παρουσιάζοντας μεταβολή (Δ) υψηλότερη του ασφαλούς ορίου των 150 μονάδων.

τράπεζες έχουν, εκτός από τη διαχείριση των Α/Κ που αναπτύσσουν οι ίδιες, και τη διαχείριση κάποιων αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ (η Eurobank των LF, η Εθνική των NBG International και η Τράπεζα Πειραιώς των Piraeus Invest), που καταγράφονται επίσης ως ελληνικής διαχείρισης. Κατά συνέπεια, μέρος των ποσών που αντιστοιχούν στο ύψος του ενεργητικού των εν λόγω Α/Κ υπολογίζονται τόσο στο σύνολο αγοράς Α/Κ ελληνικής διαχείρισης (όπως παρατίθεται από την Ένωση Θεσμικών Επενδυτών) όσο και στο σύνολο αγοράς αλλοδαπών ΟΣΕΚΑ (όπως παρατίθεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς). Επομένως, προκειμένου να μην υπολογιστεί το ύψος ενεργητικού των μεριδίων τους εις διπλούν (double-counting), αυξάνοντας πλασματικά το μέγεθος της ευρύτερης αγοράς διάθεσης Α/Κ, τα εν λόγω ποσά έχουν αφαιρεθεί από το σύνολο της αγοράς (όπως υπολογίζεται από την επεξεργασία των στοιχείων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς).

Η.7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η.7.1 Η άποψη της Γνωστοποιούσας

Η Γνωστοποιούσα⁷⁷⁹ εκτιμά ότι η υπό εξέταση πράξη δεν περιορίζει και δεν δύναται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, καθώς δεν καταργούνται σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις ούτε μεταβάλλεται η φύση του ανταγωνισμού. Εκτιμά ότι το μερίδιο της νέας οντότητας δεν υπερβαίνει το [15-25]%, ότι η επαύξηση του μεριδίου της, συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης, στην ως άνω σχετική αγορά, είναι κάτω του [5-10]%, ενώ παράλληλα στην αγορά δραστηριοποιούνται ισχυροί ανταγωνιστές.

Περαιτέρω, αναφέρει ότι από τα στοιχεία των τελευταίων ετών δεν προκύπτει ότι η αποχώρηση του υπό-εξαγορά κλάδου οδηγεί στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης στην εν λόγω αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα χαρακτηριστικά του υπό εξαγορά κλάδου όσο και την εμπορική και τιμολογιακή πολιτική που ακολουθεί. Κατά συνέπεια, η υπό κρίση πράξη δεν οδηγεί σε δημιουργία δεσπόζουσας θέσης της Alpha Bank, ούτε σε δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης και δεν τίθεται θέμα πιθανής παρεμπόδισης του ανταγωνισμού.

Η.7.2. Η άποψη των λοιπών ανταγωνιστών

Η [...] ⁷⁸⁰ εκτιμά ότι βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων αναφορικά με την υπό κρίση πράξη, τα αποκτώμενα από την Alpha Bank μεγέθη είναι μικρά ώστε να επηρεάσουν τις συνθήκες ανταγωνισμού. Ειδικά, όσον αφορά τη διάθεση Αμοιβαίων Κεφαλαίων, επισημαίνει την ισχυρότερη σχετική θέση της Eurobank, *«όπως προκύπτει από την πρώτη θέση στα μερίδια αγοράς Α/Κ της θυγατρικής της «Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ», και του μεριδίου της τράπεζας στα κεφάλαια υπό διαχείριση σε διαχείριση περιουσιακών στοιχείων»*.

Ομοίως, και η [...] ⁷⁸¹ εκτιμά ότι η συγκέντρωση δεν θα έχει ιδιαίτερη επίπτωση στην αγορά διάθεσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Ενδεικτικά, όπως αναφέρει, ο Όμιλος που προκύπτει από τη συγκέντρωση δεν έχει τη δυνατότητα να δυσχεράνει την επέκταση μικρότερων εταιριών στη σχετική αγορά ή να περιορίσει την ικανότητα άλλων επιχειρήσεων να την ανταγωνιστούν. Επίσης, δεν δύναται να περιορίσει σημαντικά τη διαπραγματευτική ισχύ των πελατών και την ικανότητά τους να στραφούν σε εναλλακτικά προϊόντα και επιχειρήσεις. Επιπροσθέτως, η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των εταιριών που δραστηριοποιούνται στις σχετικές αγορές, διευκολύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ τους.

⁷⁷⁹ Βλ. σχετικά Παράρτημα 1 της Γνωστοποίησης.

⁷⁸⁰ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁷⁸¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή [...].

Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η απάντηση της [...] ⁷⁸², η οποία εκτιμά πως δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση θα επιφέρει αξιοσημείωτες μεταβολές στην ανταγωνιστικότητα της αγοράς των Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Τέλος κατά την [...] ⁷⁸³ «οι επενδυτές θα επιδιώξουν μεγαλύτερη διασπορά των διαθεσίμων τους με συνέπεια, και σε συνδυασμό τη βελτίωση των Μακροοικονομικών συνθηκών, να στραφούν στην αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων. Η συγκέντρωση αμοιβαίων κεφαλαίων έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των προς επένδυση κεφαλαίων και τελικά την ισχυροποίηση τους».

Η.7.3. Η εκτίμηση της Επιτροπής

Η.7.3.1. Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά των Αμοιβαίων Κεφαλαίων βάσει στοιχείων έτους 2013 η Eurobank παραμένει στην πρώτη θέση με μερίδιο [25-35]%, ενώ η εξαγοράζουσα παραμένει στη δεύτερη θέση με μερίδιο [25-35]% αυξανόμενο κατά [5-10] ποσοστιαίες μονάδες. Ακολουθούν η Εθνική Τράπεζα με μερίδιο [10-15]% και η Τράπεζα Πειραιώς με μερίδιο [10-15]% και άρα η δομή της αγοράς δεν μεταβάλλεται εξ αυτής της άποψης. Η μεταβολή (Δ) του δείκτη ΗΗΙ είναι ανώτερη του ορίου που προβλέπει η Ανακοίνωση της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων ([250-300] μονάδες) ⁷⁸⁴.

Παρά την ως άνω μεταβολή (Δ) του δείκτη ΗΗΙ στην υπό εξέταση σχετική αγορά, ούτε η θέση της Alpha Bank ούτε η δομή της αγοράς μεταβάλλεται ουσιαδώς, ενώ δραστηριοποιούνται, πλην της ενιαίας οντότητας, ισχυροί ανταγωνιστές, ήτοι, οι Eurobank, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα Πειραιώς με καθιερωμένα δίκτυα μεγάλης δυναμικής, καθώς και αρκετοί μικρότεροι ανταγωνιστές. Τα μερίδια αυτά και η θέση της ενιαίας οντότητας δεν παρέχουν ένδειξη περί δημιουργίας ατομικής δεσπόζουσας ⁷⁸⁵ θέσης, καθώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται συνεπεία της υπό κρίση πράξης μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν ⁷⁸⁶.

Οι πελάτες της ενιαίας οντότητας έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον παρόμοιας δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές ⁷⁸⁷ με

⁷⁸² Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁷⁸³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁷⁸⁴ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ό.π., παρ.19-21.

⁷⁸⁵ Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 18, 27. Ακόμη και συγκεντρώσεις που οδηγούν σε υψηλότερα μερίδια αγοράς δεν προκαλούν κατά κανόνα προβλήματα μη συντονισμένων αποτελεσμάτων ιδίως εφόσον υφίστανται στις σχετικές αγορές άλλοι ισχυροί ανταγωνιστές, καθώς και άλλοι μικρότεροι ανταγωνιστές. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. Μ.3894 UNICREDITO / HVB, Μ.4484, Danske Bank/Sampo Bank, Μ.3191, Philip Morris/Papastratos.

⁷⁸⁶ Ανακοίνωση για την αξιολόγηση των οριζοντίων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 36.

⁷⁸⁷ Βλ. σχετικά απόφαση της Ε.Επ. Μ.5907, Votorantim/Fischer/JV, σκ. 204. Η σημασία της ύπαρξης παρόμοιας δυναμικής ανταγωνιστών αξιολογήθηκε ως αντισταθμιστικός παράγοντας της δημιουργίας

χαμηλό ή μηδενικό κόστος μεταστροφής [βλ. σχετικά κεφάλαιο Η.5.6], ενώ λόγω των καθιερωμένων δικτύων διανομής των προϊόντων τους και του εξειδικευμένου προσωπικού που διαθέτουν για το σχεδιασμό και την πώληση αυτών δεν αναμένεται η νέα οντότητα να είναι σε θέση να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν⁷⁸⁸. Συνεπεία των ανωτέρω, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης της Alpha Bank στην αγορά των αμοιβαίων κεφαλαίων ούτε και στον εν γένει περιορισμό του ανταγωνισμού.

Η.7.3.2. Ως προς τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς (πιθανότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης)

Στην αγορά των αμοιβαίων κεφαλαίων, οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες (Eurobank, Alpha Bank και Εθνική Τράπεζα) θα εξακολουθούν να κατέχουν, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, αθροιστικά μερίδια που ανέρχονται σε [65-75]%, συνεπώς, οι υπό κρίση υπο-αγορές παρουσιάζουν υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης. Υπενθυμίζεται δε ότι εν γένει όσο υψηλότερος ο βαθμός συγκέντρωσης, τόσο περισσότερο ευάλωτη είναι μία αγορά στην δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων. Πάντως, όπως έχει ήδη αναφερθεί, αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης του 0-10% θεωρείται καταρχήν ότι δεν συμβάλλει στην δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης⁷⁸⁹. Εξάλλου στην εξεταζόμενη αγορά το [65-75]% θα κατέχεται από τρεις επιχειρήσεις, γεγονός το οποίο καθιστά τον πιθανό συντονισμό καταρχήν ασταθής⁷⁹⁰, λόγω και της ύπαρξης μικρότερων

ατομικής δεσπόζουσας θέσης και στις αποφάσεις της Ε.Επ. Μ.3146, *Smith & Nephew/Centerpulse*, σκ. 17-22, Μ.3060, *UCB/Solutia*, σκ. 41-45.

⁷⁸⁸ Βλ. Ανακοίνωση για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π. παρ. 36.

⁷⁸⁹ Βλ. Ε.Α. 549/VII/2012 – Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, σελ. 71 με παραπομπή (ενδεικτικά) στην απόφαση Ε.Επ. Μ.2883 - Bertelsmann / Zomba, σκ. 27.

⁷⁹⁰ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Μ.1016, *Price Waterhouse/Coopers & Lybrand*, σκ. 103, όπου αναφέρεται: «Από γενική άποψη, η ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης τριών ή τεσσάρων προμηθευτών δεν είναι πιθανή, λόγω των πολύπλοκων αμοιβαίων σχέσεων που αυτό προϋποθέτει και των επακόλουθων κινήτρων για την υιοθέτηση αποκλινοσών συμπεριφορών. Η κατάσταση αυτή θα ήταν ασταθής και δυσβάστακτη μακροχρόνια». Βλ. και απόφαση Ε.Α. 574/VII/2013 Πειραιώς/Κυπριακές παρ. 243, και παρ. 97 όπου αναφέρονται παραδείγματα (υποσημ. 139) Μ.2420, Mitsui/CVRD/Caemi, σκ. 223, 225 (όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που κατείχαν συνολικά μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 70% και έγινε δεκτό ότι μία τέτοια θέση ήταν δύσκολο να διατηρηθεί διότι: α) οι ανταγωνιστές και οι πελάτες βεβαίωσαν ότι τα μέρη ασκούσαν ανταγωνισμό ως προς τις πωλήσεις (σκ. 228) β) το προϊόν ήταν διαφοροποιημένο (σκ. 229), γ) υπήρχαν διαφορετικές στρατηγικές μεγιστοποίησης του κέρδους λόγω διαφορών ως προς το κόστος ανάλογα με την περιοχή όπου απευθύνονταν τα προϊόντα τους (σκ. 230), δ) υπήρχε επίταση λόγω της συγκέντρωσης της ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κίνητρα συντονισμού (σκ. 231) και ε) δεν αναμενόταν ομοιόμορφη ανάπτυξη στις περιοχές που απευθύνονταν η κάθε εταιρία, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνητρο ανταγωνισμού μεταξύ τους (σκ. 244)). Βλ. επίσης, απόφαση Ε.Επ. Μ.2498, ό.π., σκ. 117-118, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας με τρεις εταιρίες που θα είχαν περίπου 60-70% της αγοράς και έγινε δεκτό ότι η πιθανότητα αυτή δεν ήταν πιθανή διότι: α) η εξεταζόμενη πράξη αύξανε την ασυμμετρία μεταξύ των κυριότερων φορέων της αγοράς (σκ. 119), β) ο μηχανισμός αντιποίνων ως προς τον πιθανό συντονισμό μέσω επενδύσεων δεν ήταν επαρκής (σκ. 128, 139) και γ) υπήρχε δυνατότητα αντίδρασης από τους μικρότερους ανταγωνιστές, καθώς ένας εξ αυτών είχε αυξήσει τα μερίδια αγοράς του πρόσφατα (σκ.141). Βλ. και απόφαση Ε.Επ. Μ.4338, *Cinven/Warburg Pincus/Casema/Multicabel*, σκ. 43-48, όπου συμμετρικά μερίδια μεταξύ τριών προμηθευτών που προσέγγιζαν το 90% της αγοράς έγινε δεκτό ότι δεν οδηγούσαν σε συλλογική δεσπόζουσα διότι: α) δεν υπήρχε διαφάνεια ως προς τις τιμές και

ανταγωνιστών (π.χ. Τράπεζα Πειραιώς, HSBC) οι οποίοι, όπως προαναφέρθηκε, έχουν αρκετά σημαντική παρουσία. Εξάλλου, με βάση τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση της Γ.Δ.Α., δεν υφίστανται ιδιαίτεροι διαρθρωτικοί ή άλλοι δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εδώ εξεταζόμενες σχετικές αγορές επιχειρήσεων, που να δύνανται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού. Περαιτέρω, τα μερίδια αγοράς των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων εμφανίζουν ασυμμετρία, καθώς τα μερίδια των τριών προπορευόμενων επιχειρήσεων απέχουν μεταξύ τους σχεδόν [15-25] ποσοστιαίες μονάδες (το μερίδιο αγοράς του πρώτου παίκτη της Eurobank απέχει [15-25] ποσοστιαίες μονάδες από το μερίδιο αγοράς του τρίτου παίκτη, της Εθνικής Τράπεζας), παράγοντας που λειτουργεί αποτρεπτικά για πιθανό συντονισμό μεταξύ των τριών πρώτων επιχειρήσεων.

Τέλος, οι δύο πρώτες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικό μερίδιο ύψους [55-65]% μερίδιο που δεν επαρκεί για να προσδώσει στην εν λόγω αγορά χαρακτηριστικά δυοπωλίου⁷⁹¹, λαμβανομένου υπόψη α) του γεγονότος ότι ο επόμενος ανταγωνιστής (η Εθνική Τράπεζα) έχει σημαντική ισχύ από πλευράς μεριδίων και φάσματος δικτύου, ενώ υφίσταται και τουλάχιστον άλλος ένας παρεμφερούς δυναμικής ανταγωνιστής (η Τράπεζα Πειραιώς) και β) του εναπομένοντος ανταγωνιστικού περιθωρίου.

Συμπερασματικά, υπό το φως των συνθηκών της παρούσας συγκέντρωσης, παρά την ύπαρξη διαφάνειας και ορισμένων εμποδίων εισόδου στη σχετική αγορά, δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι η υπό εξέταση συναλλαγή θα μεταβάλει ουσιωδώς τις συνθήκες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά των αμοιβαίων κεφαλαίων με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

όρους συνεργασίας (σκ. 46), β) δεν υπήρχαν αποκλειστικότητες ως προς τη συνεργασία (σκ. 45), γ) καμία εταιρία δεν επεσήμανε κίνδυνο συντονισμού (σκ. 47) και δ) μία εξ αυτών θα ετίθετο επικεφαλής της αγοράς, συνεπώς ήταν αμφίβολο εάν θα είχε κίνητρο συντονισμού (σκ. 48). Βλ. επίσης απόφαση Ε.Επ. Μ.4154, Degussa/Dow, σκ. 28, όπου ερευνήθηκε η πιθανότητα συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ τριών εταιριών που θα κατείχαν 75% της σχετικής αγοράς και δεν διαπιστώθηκε διότι: α) τα μερίδια που θα προέκυπταν από την συγκέντρωση θα ήταν ασύμμετρα μεταξύ των τριών (30-35%, 25%, 15-20% αντίστοιχα, σκ. 20, 29), β) η αγορά ήταν σε ανάπτυξη και γ) δεν υπήρχε διαφάνεια λόγω ατομικών διαπραγματεύσεων μεταξύ προμηθευτών και πελατών (σκ. 29). Βλ. τέλος απόφαση Ε.Επ. Μ.4523, Travelport/Worldspan, σκ. 149, στην οποία ερευνήθηκε η δυνατότητα συντονισμού μεταξύ τριών επιχειρήσεων με συνολικό μερίδιο της τάξης τουλάχιστον του 80% και δεν έγινε δεκτή διότι: α) υπήρχε προοπτική ανάπτυξης στην αγορά (σκ. 153), β) τα προϊόντα ήταν διαφοροποιημένα (σκ. 156), με αποτέλεσμα να μην υφίσταται επαρκής διαφάνεια στην αγορά (σκ. 161-162). Περαιτέρω, σύμφωνα με αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρότι η πιθανότητα δημιουργίας οριζοντίων συντονισμένων αποτελεσμάτων μεταξύ τριών ηγετικών εταιριών που θα κατείχαν, μετά την πράξη της συγκέντρωσης, μερίδια αγοράς μεταξύ 70% έως και άνω του 80% εξετάστηκε σε αρκετές περιπτώσεις, η πιθανότητα αυτή αποκλείστηκε στις περισσότερες εξ αυτών, επειδή οι συνθήκες που επικρατούσαν στις επηρεαζόμενες αγορές δεν θεωρήθηκε ότι ευνοούσαν τη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Βλ. και Απόφαση Ε.Α. 584/VII/2013 Eurobank/Νέο ΤΤ παρ. 259.

⁷⁹¹ Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται σε *N. Levy*, *European Merger Control Law*, Κεφ.5 παρ. 5.13[8][α], από όπου προκύπτει ότι συνολικά μερίδια αγοράς δύο εταιριών που κυμαίνονται στο 60% δεν μπορεί να συνιστούν από μόνα τους αποφασιστική ένδειξη για την ύπαρξη συλλογικής δεσπόζουσας θέσης των εν λόγω επιχειρήσεων.

Θ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Θ.1. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Όπως έχει ήδη κριθεί σε παλαιότερες αποφάσεις της Ε.Α., η σχετική αγορά της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης θεωρείται ενιαία και δεν διαχωρίζεται περαιτέρω σε επιμέρους αγορές μεσιτείας, πρακτόρευσης κ.λπ., ενόψει του γεγονότος ότι, από πλευράς ζήτησης, ο τελικός καταναλωτής/ιδιώτης, για την προμήθεια υπηρεσιών ασφάλισης μπορεί να απευθυνθεί τόσο σε πράκτορες, όσο και σε μεσίτες, αλλά και απευθείας σε ασφαλιστικές εταιρίες⁷⁹², θεώρηση η οποία χρησιμοποιείται και για τους σκοπούς εξέτασης της παρούσας. Όλα τα κανάλια διανομής δε, διαθέτουν, κατά κανόνα, πλήρη γκάμα ασφαλιστικών προϊόντων.

Σημειώνεται ότι η ΕΑ, σε σειρά αποφάσεών της⁷⁹³ έχει κρίνει ότι η σχετική γεωγραφική αγορά των υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης αφορά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, ως αποτέλεσμα των εθνικών δικτύων διανομής, των εδραιωμένων δομών της αγοράς, των διαφόρων φύσεων οικονομικών εμποδίων και των διαφορετικών κανονιστικών συστημάτων⁷⁹⁴. Αντίστοιχη οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς μπορεί να υιοθετηθεί και για τους σκοπούς της παρούσας.

Θ.2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

Η Alpha Bank δραστηριοποιείται, άμεσα και έμμεσα, ως συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής στην προώθηση ασφαλιστικών προγραμμάτων. Πιο συγκεκριμένα⁷⁹⁵, η Alpha Bank δραστηριοποιείται ως συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής στην προώθηση ασφαλιστικών προγραμμάτων και συνεργάζεται με δύο ασφαλιστικές εταιρίες, την «ΑΧΑ Ασφαλιστική» καθώς και την «Alphalife ΑΑΕΖ», η οποία είναι θυγατρική της Alpha Bank. Επίσης η Alpha Bank μέσω της θυγατρικής της εταιρίας «Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις» δραστηριοποιείται εν γένει στην αγορά παροχής υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, κυρίως για τις επιχειρηματικές ασφαλίσσεις (εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων, έργων κλπ). Συγκεκριμένα η εταιρία «Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις» ως ασφαλιστικό πρακτορείο συνεργάζεται σχεδόν αποκλειστικά με την «ΑΧΑ Ασφαλιστική» και σε μικρό αριθμό περιπτώσεων ασφάλισης κινδύνων που δεν αναλαμβάνονται από την «ΑΧΑ Ασφαλιστική» δύναται να συνεργάζεται και με άλλες ασφαλιστικές εταιρίες. Όσον αφορά τις συνεργασίες που είχε η πρώην Εμπορική Τράπεζα με τις ασφαλιστικές εταιρίες «Credit Agricole» και

⁷⁹² Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 449/V/2009 - Post Insurance Brokerage/Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Α.Τ.Ε. και Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε., 534/VI/2012 - Alpha Bank/Eurobank, 549/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα, 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα, 584/VII/2013 - Eurobank/ Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

⁷⁹³ Βλ. τις υπ' αριθμ. 26/1996, 85/1997, 7/II/1998, 133/II/2000, 179/III/2001, 380/V/2008, 417/V/2008 και 449/V/2009 αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

⁷⁹⁴ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει τις εν λόγω αγορές ως εθνικές βάσει αντίστοιχων επιχειρημάτων (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις M.759- SUN ALLIANCE/ROYAL INSURANCE και M.2343- TORO ASSICURAZIONI /LLOYD ITALICO).

⁷⁹⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] Γνωστοποίηση Συγκέντρωσης, παρ. 125.

«Groupama Phoenix», ο Όμιλος της Alpha Bank τις διατηρεί μόνο για το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων που προέκυψε από τη συγχώνευση με την πρώην Εμπορική Τράπεζα και όχι για νέες ασφαλιστικές εργασίες⁷⁹⁶.

Η Citibank⁷⁹⁷ παρέχει τα προγράμματα ασφάλειας "Credit Shield" και "Credit Shield Unemployment" στους κατόχους των πιστωτικών καρτών της, τα οποία πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την ασφαλιστική εταιρία «Metlife Alico» και την «MetLife Europe Insurance Limited», αντίστοιχα. Το μεν "Credit Shield" καλύπτει σε περιπτώσεις απώλειας ζωής, σοβαρών τραυματισμών και συγκεκριμένων ασθενειών, ενώ το "Credit Shield Unemployment" καλύπτει επιπρόσθετα την περίπτωση απώλειας εργασίας.

Η Diners Co⁷⁹⁸ αποτελεί επίσης συμβαλλόμενο μέρος σε ορισμένες εκ των προαναφερθεισών συμβάσεων που αφορούν σε διαμεσολάβηση ασφαλιστικών προϊόντων απευθυνόμενων σε κατόχους αντίστοιχων πιστωτικών καρτών. Περαιτέρω, έχουν συναφθεί ειδικότερες συμβάσεις που καθορίζουν το ύψος των προμηθειών διανομής των εν λόγω ασφαλιστικών προϊόντων ("commission agreements") και συμβάσεις συνεργασίας ("cooperation agreements") που αποβλέπουν στη διευκόλυνση της λειτουργίας της έννομης σχέσης μεταξύ των μερών που συστάθηκε με τις συμβάσεις ασφαλιστικής διαμεσολάβησης (οι συμβάσεις συνεργασίας έχουν ως αντικείμενο, μεταξύ άλλων, τον προσδιορισμό της διαδικασίας έκδοσης ασφαλιστηρίου και της χρέωσης αυτού, των τεχνικών εξυπηρέτησης πελατών κ.ο.κ.). Οι όροι αναφορικά με τη διάρκεια των ως άνω συμβάσεων διαφέρουν. Κατά κανόνα, οι βασικές συμβάσεις που διέπουν την έννομη σχέση μεταξύ των μερών είναι αορίστου διάρκειας, ενώ αφορούν στην παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης εντός της ελληνικής επικράτειας.

1.3. ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών (όπως αυτά προκύπτουν από τη δραστηριοποίησή τους άμεσα ή μέσω θυγατρικών) για τα έτη 2010 έως και το α' τρίμηνο του 2014.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ – Κύκλοι Εργασιών σε € και Μερίδια Αγοράς										
ΕΤΑΙΡΙΑ	2010		2011		2012		2013		α' τρίμηνο 2014	
	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Alpha Bank</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Για λογαριασμό της Alpha Life AAEZ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Για λογαριασμό τρίτων ασφαλιστικών</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Alpha Ασφαλιστικές Πρακτορεύσεις</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Για λογαριασμό της Alpha Life AAEZ</i>	-	[0-5]%	-	[0-5]%	-	[0-5]%	-		-	Μ.Δ.

⁷⁹⁶ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της Alpha Bank.

⁷⁹⁷ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] Γνωστοποίηση Συγκέντρωσης, παρ. 126.

⁷⁹⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

<i>ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ – Κύκλοι Εργασιών σε € και Μερίδια Αγοράς</i>										
ΕΤΑΙΡΙΑ	2010		2011		2012		2013		α' τρίμηνο 2014	
	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.	Κυκ.εργ.	Μερ.αγ.
<i>Για λογαριασμό τρίτων ασφαλιστικών</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
Εμπορική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%				
<i>από Credit Agricole Life</i>	[...]		[...]		[...]					
<i>από Credit Agricole Insurance</i>	[...]		[...]		[...]					
<i>από Groupama</i>	[...]		[...]		[...]					
CITIBANK	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Τράπεζα Citibank</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
<i>Citibank Ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης ΑΕ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	973	Μ.Δ.	405	Μ.Δ.
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ⁷⁹⁹	[...]		[...]		[...]		Μ.Δ.		Μ.Δ.	
ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ										
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.
ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ										
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK (μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	Μ.Δ.	[...]	Μ.Δ.

Όπως παρατηρείται στον ανωτέρω πίνακα, στην αγορά της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης το μερίδιο της Alpha Bank μετά την πραγματοποίηση της υπό κρίση συγκέντρωσης θα ανέρχεται στο [5-10]% (στοιχεία τέλους 2012), αυξημένο κατά [0-5] ποσοστιαίες μονάδες λόγω της υπό εξέταση πράξης. Σημειώνεται ότι δεδομένου του μεγαλύτερου αριθμού των δραστηριοποιούμενων, στην εν λόγω αγορά, εταιριών από εκείνες που περιλαμβάνονται στα ως άνω συνολικά μεγέθη⁸⁰⁰, τα πραγματικά μερίδια εκτιμώνται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα. Ως εκ τούτου, η εν λόγω αγορά δεν είναι επηρεαζόμενη για τους σκοπούς της παρούσης και παρέλκει οιαδήποτε περαιτέρω διερεύνησή της.

0.4. ΚΑΘΕΤΩΣ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΗ ΑΓΟΡΑ

Η καθεώς συνδεόμενη ευρύτερη αγορά των ασφαλιστικών εργασιών, κατά πάγια πρακτική τόσο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και της Επιτροπής Ανταγωνισμού⁸⁰¹ διακρίνεται περαιτέρω στις αγορές:

⁷⁹⁹ Το Σύνολο Αγοράς περιλαμβάνει 147 εταιρίες το 2009 και 2010, 141 εταιρίες το 2011 και μόλις 102 εταιρίες το 2012. Βλ. σχετικά: Ηλεκτρονικό Περιοδικό «Ιδιωτική Ασφάλιση», (http://www.privateinsurance.gr/payments/index.php?option=com_flippingbook&view=category&layout=thumbnails&id=2). Σημειώνεται ότι στο σύνολο αγοράς που παρουσιάζεται στην ετήσια έκδοση προστέθηκε ο κύκλος εργασιών από την απευθείας δραστηριοποίηση Τραπεζικών Ιδρυμάτων, ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στα «Στατιστικά Στοιχεία». Επισημαίνεται επίσης ότι, κατά τη σύνταξη της παρούσας, τα στοιχεία για το σύνολο αγοράς για το 2013 δεν έχουν ακόμα δημοσιευτεί.

⁸⁰⁰ Βλ. σχετικά αποφάσεις Ε.Α. 449/V/2009 - Post Insurance Brokerage/Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Α.Τ.Ε. και Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε. και 549/VII/2012 - Τράπεζα Πειραιώς/Αγροτική Τράπεζα.

⁸⁰¹ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Ε. Μ/4844 - Fortis/ABN AMRO, Μ.4284 - AXA/WINTERTHUR, καθώς και αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα και 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

- ασφάλισης ζωής
- ασφάλισης κατά ζημιάς και
- αντασφάλισης.

Η Alpha Bank μέσω της θυγατρικής της «Alpha Life ΑΕΑΖ» δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον κλάδο ασφάλισης ζωής. Αντιθέτως, η Citibank δεν δραστηριοποιείται στην αγορά των ασφαλιστικών εργασιών, αλλά μόνο στην ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Ωστόσο, η αγορά αυτή δεν είναι καθέτως επηρεαζόμενη από την υπό κρίση συγκέντρωση, δεδομένου ότι:

- όπως προκύπτει από τον πίνακα του Παραρτήματος Ι.1, το μερίδιο της Alpha Bank δεν ξεπερνά το 25%⁸⁰² και
- όπως προελέχθη, στην καθέτως συνδεδεμένη αγορά της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, το μερίδιο της Alpha Bank κατόπιν της πραγματοποίησης της υπό κρίση πράξης, δεν ξεπερνά το 25%.

Συνεπώς, παρέλκει η περαιτέρω διερεύνηση της καθέτως συνδεδεμένης αγοράς.

Ι. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συμπερασματικά, σε καμία από τις ορισθείσες αγορές δεν προκύπτει εκ της συγκέντρωσης απόκτηση ή μη αμελητέα ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης υπό την έννοια του άρθρου 7 ν. 3959/2011, ενώ αντίθετα εκτιμάται ότι η εν λόγω συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων / υπηρεσιών τμήμα της (λαμβανομένων υπόψη ιδίως της διάρθρωσης όλων των σχετικών αγορών, του πραγματικού και δυνητικού ανταγωνισμού εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, της θέσης των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων στην αγορά, των εναλλακτικών δυνατοτήτων επιλογής που έχουν οι προμηθευτές και χρήστες, της εξέλιξης της προσφοράς και της ζήτησης των σχετικών αγαθών και υπηρεσιών, των συμφερόντων των καταναλωτών).

Με συνεκτίμηση όλων όσων ανωτέρω εξετάθησαν, η κατ' άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η **Ολομέλεια** της Επιτροπής Ανταγωνισμού, **ομόφωνα εγκρίνει** κατ' άρθρο 8 παρ. 6 ν. 3959/2011, την κατ' άρθρο 6 παρ. 1 επ. ν. 3959/2011, υπ' αριθ. πρωτ. 4657/24.6.2014 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από

⁸⁰² Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 18 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2004/C 31/03).

την «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.» επί α) των περιουσιακών στοιχείων κυριότητας της «CITIBANK INTERNATIONAL PLC» που απαρτίζουν τους κλάδους λιανικής τραπεζικής και επιχειρηματικής τραπεζικής (προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις) και τις δραστηριότητες διάθεσης αμοιβαίων κεφαλαίων και ασφαλιστικής διαμεσολάβησης που διατηρεί η τελευταία στην Ελλάδα και β) του συνόλου των μετοχών εκδόσεως της ανώνυμης εταιρίας «DINERS CLUB OF GREECE FINANCE COMPANY S.A.», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την **30^η Σεπτεμβρίου 2014**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος

Η Συντάκτης της Απόφασης

Δημήτριος Κυριτσάκης

Βικτωρία Μερτικοπούλου

Η Γραμματέας

Παρασκευή Α. Ζαχαριά

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.1.
Εταιρίες Συμμετοχής του Ομίλου Alpha με 31.5.2014

	Εταιρία	Αντικείμενο	Έδρα	Ποσοστό Συμμετοχής Τράπεζας
1	[...]	[...]	[...]	[...]
2	[...]	[...]	[...]	[...]
3	[...]	[...]	[...]	[...]
4	[...]	[...]	[...]	[...]
5	[...]	[...]	[...]	[...]
6	[...]	[...]	[...]	[...]
7	[...]	[...]	[...]	[...]
8	[...]	[...]	[...]	[...]
9	[...]	[...]	[...]	[...]
10	[...]	[...]	[...]	[...]
11	[...]	[...]	[...]	[...]
12	[...]	[...]	[...]	[...]
13	[...]	[...]	[...]	[...]
14	[...]	[...]	[...]	[...]
15	[...]	[...]	[...]	[...]
16	[...]	[...]	[...]	[...]
17	[...]	[...]	[...]	[...]
18	[...]	[...]	[...]	[...]
19	[...]	[...]	[...]	[...]
20	[...]	[...]	[...]	[...]
21	[...]	[...]	[...]	[...]
22	[...]	[...]	[...]	[...]
23	[...]	[...]	[...]	[...]
24	[...]	[...]	[...]	[...]
25	[...]	[...]	[...]	[...]
26	[...]	[...]	[...]	[...]
27	[...]	[...]	[...]	[...]
28	[...]	[...]	[...]	[...]
29	[...]	[...]	[...]	[...]
30	[...]	[...]	[...]	[...]
31	[...]	[...]	[...]	[...]
32	[...]	[...]	[...]	[...]
33	[...]	[...]	[...]	[...]
34	[...]	[...]	[...]	[...]
35	[...]	[...]	[...]	[...]
36	[...]	[...]	[...]	[...]
37	[...]	[...]	[...]	[...]
38	[...]	[...]	[...]	[...]
39	[...]	[...]	[...]	[...]
40	[...]	[...]	[...]	[...]
41	[...]	[...]	[...]	[...]
42	[...]	[...]	[...]	[...]
43	[...]	[...]	[...]	[...]
44	[...]	[...]	[...]	[...]
45	[...]	[...]	[...]	[...]
46	[...]	[...]	[...]	[...]
47	[...]	[...]	[...]	[...]
48	[...]	[...]	[...]	[...]
49	[...]	[...]	[...]	[...]
50	[...]	[...]	[...]	[...]
51	[...]	[...]	[...]	[...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

	Εταιρία	Αντικείμενο	Έδρα	Ποσοστό Συμμετοχής Τράπεζας
52	[...]	[...]	[...]	[...]
53	[...]	[...]	[...]	[...]
54	[...]	[...]	[...]	[...]
55	[...]	[...]	[...]	[...]
56	[...]	[...]	[...]	[...]
57	[...]	[...]	[...]	[...]
58	[...]	[...]	[...]	[...]
59	[...]	[...]	[...]	[...]
60	[...]	[...]	[...]	[...]
61	[...]	[...]	[...]	[...]
62	[...]	[...]	[...]	[...]
63	[...]	[...]	[...]	[...]
64	[...]	[...]	[...]	[...]
65	[...]	[...]	[...]	[...]
66	[...]	[...]	[...]	[...]
67	[...]	[...]	[...]	[...]
68	[...]	[...]	[...]	[...]
69	[...]	[...]	[...]	[...]
70	[...]	[...]	[...]	[...]
71	[...]	[...]	[...]	[...]
72	[...]	[...]	[...]	[...]
73	[...]	[...]	[...]	[...]
74	[...]	[...]	[...]	[...]
75	[...]	[...]	[...]	[...]
76	[...]	[...]	[...]	[...]
77	[...]	[...]	[...]	[...]
78	[...]	[...]	[...]	[...]
79	[...]	[...]	[...]	[...]
80	[...]	[...]	[...]	[...]
81	[...]	[...]	[...]	[...]
82	[...]	[...]	[...]	[...]
83	[...]	[...]	[...]	[...]
84	[...]	[...]	[...]	[...]
85	[...]	[...]	[...]	[...]
86	[...]	[...]	[...]	[...]
87	[...]	[...]	[...]	[...]
88	[...]	[...]	[...]	[...]
89	[...]	[...]	[...]	[...]
90	[...]	[...]	[...]	[...]
91	[...]	[...]	[...]	[...]
92	[...]	[...]	[...]	[...]
93	[...]	[...]	[...]	[...]
94	[...]	[...]	[...]	[...]
95	[...]	[...]	[...]	[...]
96	[...]	[...]	[...]	[...]
97	[...]	[...]	[...]	[...]
98	[...]	[...]	[...]	[...]
99	[...]	[...]	[...]	[...]
100	[...]	[...]	[...]	[...]
101	[...]	[...]	[...]	[...]
102	[...]	[...]	[...]	[...]
103	[...]	[...]	[...]	[...]
104	[...]	[...]	[...]	[...]
105	[...]	[...]	[...]	[...]

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

	Εταιρία	Αντικείμενο	Έδρα	Ποσοστό Συμμετοχής Τράπεζας
106	[...]	[...]	[...]	[...]
107	[...]	[...]	[...]	[...]
108	[...]	[...]	[...]	[...]
109	[...]	[...]	[...]	[...]
110	[...]	[...]	[...]	[...]
111	[...]	[...]	[...]	[...]
112	[...]	[...]	[...]	[...]
113	[...]	[...]	[...]	[...]
114	[...]	[...]	[...]	[...]
115	[...]	[...]	[...]	[...]
116	[...]	[...]	[...]	[...]
117	[...]	[...]	[...]	[...]
118	[...]	[...]	[...]	[...]
119	[...]	[...]	[...]	[...]

Σημείωση: Στην κατάσταση περιλαμβάνονται οι εταιρίες στις οποίες η Τράπεζα συμμετέχει άμεσα ή/και έμμεσα με ποσοστό 50% και άνω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.2.
Συμφωνίες μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων

	Alpha	Citibank
Τράπεζα Πειραιώς	1. [...] ⁸⁰³ 2. [...] ⁸⁰⁴ 3. [...] ⁸⁰⁵ 4. [...] ⁸⁰⁶	1. [...] 2. [...]
Eurobank ⁸⁰⁷	1. [...] 2. [...] 3. [...] 4. [...] ⁸⁰⁸	1. [...] 2. [...]
Εθνική Τράπεζα ⁸⁰⁹	1. [...] 2. [...]	1. [...] 2. [...]
Τράπεζα Αττικής ⁸¹⁰	1. [...] ⁸¹¹ 2. [...] ⁸¹² 3. [...] ⁸¹³	1. [...] ⁸¹⁴ 2. [...] ⁸¹⁵ 3. [...] ⁸¹⁵
HSBC ⁸¹⁶	1. [...] 2. [...] ⁸¹⁷	[...]
Πανελλήνια Τράπεζα ⁸¹⁸	1. [...] 2. [...] 3. [...] ⁸¹⁹	1. [...] 2. [...]

⁸⁰³ [...]

⁸⁰⁴ [...]

⁸⁰⁵ Βλ. [...] της [...].

⁸⁰⁶ Βλ. [...] της [...] και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸⁰⁷ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸⁰⁸ Βλ. [...] της [...] και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸⁰⁹ [...]

⁸¹⁰ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸¹¹ [...]

⁸¹² [...]

⁸¹³ Βλ. [...] της [...] και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸¹⁴ [...]

⁸¹⁵ [...]

⁸¹⁶ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸¹⁷ Βλ. [...] της [...] και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

⁸¹⁸ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...]. Επιπλέον, η [...].

⁸¹⁹ Βλ. [...] της [...] και υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή της [...].

Παράρτημα Ζ.1 - Λιανική Τραπεζική

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ/ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΙ ΛΙΑΝΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΑΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1_2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Επενδυτική Τράπεζα	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA BANK	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ALPHA BANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς⁸²⁰	9.810,00	100,00%	7.998,00	100,00%	6.724,00	100,00%	7.053,00	100,00%	6.826,00	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ/ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΙ ΛΙΑΝΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.400-2.600]	Προ της συγκέντρωσης	[2.400-2.600]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]
Μεταβολή (Δ)	[100-150]	Μεταβολή (Δ)	[100-150]

⁸²⁰ Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΛΙΑΝΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1_2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[35-45]%	[...]	[25-35]%	[...]	[35-45]%
<i>ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%				
<i>FBB</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>PROBANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
<i>ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>MILLENNIUM</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>CYPRUS POPULAR BANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>ALPHA BANK</i>	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%				
<i>ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
<i>ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
<i>EUROBANK - ERGASIAS</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
<i>ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
<i>ΝΕΑ PROTON</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>HSBC</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>ΑΤΤΙΚΑ BANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς⁸²¹	66.706,00	100,00%	53.439,00	100,00%	44.844,00	100,00%	44.566,00	100,00%	42.991,00	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΛΙΑΝΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.400-2.600]	Προ της συγκέντρωσης	[2.400-2.600]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.400-2.600]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

⁸²¹ Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΑΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1_2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
TAXYΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC BANK plc	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
Σύνολο Αγοράς⁸²²	96.994,40	100,00%	83.933,05	100,00%	83.495,00	100,00%	83.375,00	100,00%	84.474,00	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]	Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

⁸²² Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος (συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς προς ιδιώτες συνολικού ύψους 5 εκ. ευρώ για το 2010, 4 εκ. ευρώ για το 2011, 19 εκ. ευρώ για το 2012, 39 εκ. ευρώ για το 2013 και 59 εκ. ευρώ για το α' τρίμηνο του 2014).

Παράρτημα Ζ.2 – Δίκτυο Καταστημάτων και ΑΤΜ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ (ΠΛΗΘΟΣ) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙΣΑ	CITIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΥΒΟΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΩΚΙΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΧΑΪΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΛΕΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΕΦΑΛ/ΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΤΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΡΙΣΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΡΑΜΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΜΑΘΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΒΑΛΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΙΑΚΙΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΟΖΑΝΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΕΛΛΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΕΡΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΕΡΡΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ (ΠΛΗΘΟΣ) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙΚΑ	CTIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΕΒΡΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΞΑΝΘΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΡΟΔΟΠΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔ/ΣΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΕΣΒΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΑΜΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΙΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΑΝΙΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ (%) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙΚΑ	CTIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΕΥΒΟΙΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΦΩΚΙΔΟΣ	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΑΧΑΪΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΗΛΕΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ (%) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙΚΑ	CITIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΚΕΦΑΛ/ΝΙΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[35-45]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[35-45]%
ΑΡΤΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΠΙΡΕΒΕΖΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[5-10]%	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΛΑΡΙΣΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΔΡΑΜΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΗΜΑΘΙΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΑΒΑΛΑΣ	[45-55]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	[45-55]%	[35-45]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΙΑΚΙΣ	[35-45]%	[35-45]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΟΖΑΝΗΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΠΕΛΛΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΠΙΕΡΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΣΕΡΡΩΝ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΕΒΡΟΥ	[45-55]%	[35-45]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΞΑΝΘΗΣ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΡΟΔΟΠΗΣ	[35-45]%	[35-45]%	[5-10]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΔΩΔ/ΣΟΥ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΛΕΣΒΟΥ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΣΑΜΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΧΙΟΥ	[25-35]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΧΑΝΙΩΝ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΑΤΜs (ΠΑΛΘΟΣ) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙΚΑ	CITIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΥΒΟΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΩΚΙΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΧΑΪΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΛΕΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΕΦΑΛΛ/ΝΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΤΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΙΡΕΒΕΖΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΡΙΣΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΡΑΜΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ (%) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙCΑ	CIΤΙΒΑΝΚ	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΗΜΑΘΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΒΑΛΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΙΛΚΙΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΟΖΑΝΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΕΛΛΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΙΕΡΙΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΕΡΡΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΒΡΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΞΑΝΘΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΡΟΔΟΠΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔ/ΣΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΕΣΒΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΑΜΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΙΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΧΑΝΙΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ATMs	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ATMs (%) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΑΤΤΙΚΑ	CITIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[5-10]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΕΥΒΟΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[45-55]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[45-55]%
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[10-15]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΦΩΚΙΔΟΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[35-45]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[10-15]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΑΧΑΪΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΗΛΕΙΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[5-10]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΚΕΦΑΛ/ΝΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΑΡΤΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[5-10]%	[35-45]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[5-10]%
ΛΑΡΙΣΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[10-15]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ATMs (%) 31.03.2014												
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΓΕΝΙΚΗ	ALPHA & ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ATTICA	CITIBANK	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	HSBC	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΜΙΛΟΣ ALPHA ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΔΡΑΜΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[10-15]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΗΜΑΘΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΑΒΑΛΑΣ	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	[45-55]%	[35-45]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΙΑΚΙΣ	[45-55]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΚΟΖΑΝΗΣ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[35-45]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΠΕΛΛΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΠΕΡΙΑΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΣΕΡΡΩΝ	[45-55]%	[35-45]%	[0-5]%	[10-15]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΕΒΡΟΥ	[55-65]%	[45-55]%	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΞΑΝΘΗΣ	[35-45]%	[35-45]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΡΟΔΟΠΗΣ	[45-55]%	[35-45]%	[0-5]%	[10-15]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[10-15]%
ΔΩΔ/ΣΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΛΕΣΒΟΥ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[25-35]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΣΑΜΟΥ	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΧΙΟΥ	[35-45]%	[25-35]%	[5-10]%	[15-25]%	[25-35]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	[55-65]%	[55-65]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[25-35]%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	[45-55]%	[45-55]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΧΑΝΙΩΝ	[35-45]%	[35-45]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%
ΣΥΝΟΛΟ ATMs	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	100,0%	[15-25]%

Παράρτημα Ζ.3 – Επιχειρηματική Τραπεζική

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΦΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ σε εκ. € και μερίδια αγοράς										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
ALPHABANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%				
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[25-35]%				
ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
CYPRUS POPULAR BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK (ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ)	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΑΤΤΙΚΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Υπόλοιπες Τράπεζες	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%
Σύνολο Αγοράς⁸²³	13.055,00	100%	11.603,00	100%	11.449,00	100,00%	13.447,00	100,00%	11.581,00	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΦΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]	Προ της συγκέντρωσης	[2.000-2.200]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.000-2.200]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

⁸²³ Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ σε εκ. € και μερίδια αγοράς										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%
<i>ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
<i>FBB</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>PROBANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΑΛΦΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%				
<i>ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΣΥΝ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[25-35]%	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ</i>	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Σ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>MILLENNIUM</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>CYPRUS POPULAR BANK</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[25-35]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
<i>EUROBANK - ERGASIAS</i>	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%				
<i>ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>NEA PROTON</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
<i>ΑΤΤΙΣΑ BANK</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>HSBC</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΙΤΙΒΑΝΚ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΙΤΙΒΑΝΚ (ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ)	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ</i>	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
<i>ΥΠΟΛΟΠΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ</i>	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς⁸²⁴	23.041,00	100%	17.253,00	100%	14.939,00	100%	14.811,00	100%	15.150,00	100%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.200-2.400]	Προ της συγκέντρωσης	[2.200-2.400]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.200-2.400]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

⁸²⁴ Σύνολο Αγοράς βάσει Στατιστικού Δελτίου Οικονομικής Συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος (συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς προς επιχειρήσεις συνολικού ύψους 78 εκ. ευρώ για το 2010, 85 εκ. ευρώ για το 2011, 59 εκ. ευρώ για το 2012, 161 εκ. ευρώ για το 2013 και 133 εκ. ευρώ για το α' τρίμηνο του 2014)

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (κ.ε. < 50 εκ €) σε εκ. € ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ										
ΤΡΑΠΕΖΑ	2010		2011		2012		2013		Q1 2014	
	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.	Υπόλοιπα	Μερ.Αγ.
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[15-25]%	[...]	[35-45]%	[...]	[35-45]%
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
MILLENNIUM	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[5-10]%				
CYPRUS POPULAR	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	M.A.	M.A.	M.A.	M.A.	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%
ALPHA BANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%				
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[15-25]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
FBB	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
PROBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%
EUROBANK - ERGASIAS	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%	[...]	[10-15]%				
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
NEA PROTON	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%				
ΑΤΤΙΣΑ BANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
HSBC	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
CITIBANK	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Επιμέρους άθροισμα ⁸²⁵	[...]	[95-100]%	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%	[...]	[85-95]%
Λοιπές (βάσει επιμερισμού) ⁸²⁶	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[5-10]%	[...]	[10-15]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ με επιμερισμό υπολοίπου	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%	[...]	100,00%
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Μετά τη συγκέντρωση)	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ-ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (κ.ε. < 50 εκ €) - ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (2013)		ΔΕΙΚΤΗΣ ΗΗΙ (1Q2014)	
Προ της συγκέντρωσης	[2.600-2.800]	Προ της συγκέντρωσης	[2.600-2.800]
Μετά τη συγκέντρωση	[2.600-2.800]	Μετά τη συγκέντρωση	[2.600-2.800]
Μεταβολή (Δ)	[0-50]	Μεταβολή (Δ)	[0-50]

⁸²⁵ Σύνολο Αγοράς όπως προκύπτει από το άθροισμα των δηλωθέντων υπολοίπων από τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά τράπεζες

⁸²⁶ Οι λοιπές Τράπεζες στην χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων προκύπτουν από επιμερισμό σταθμισμένων βάσει ποσοστιαίας συμμετοχής των σχετικών υποσυνόλων στο σύνολο χρηματοδότησης (βλ. πίνακα ενότητας Ζ.5.2), όπως αυτό προκύπτει από το Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας της ΤτΕ για τα αντίστοιχα έτη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η.1.
ΕΚΔΟΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Συμμετέχουσες Επιχειρήσεις πριν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha + Εμπορική)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
2010	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
2011	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[15-25]%
2012	[25-35]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2013	[25-35]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
31/3/2014	[25-35]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

CITIBANK															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CITIBANK															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[5-10]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[10-15]%
2010	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[5-10]%	[5-10]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%
2011	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%
2012	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[0-5]%	[15-25]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%
2013	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[0-5]%	[15-25]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%
31/3/2014	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[0-5]%	[15-25]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

Συμμετέχουσες Επιχειρήσεις μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική, Citibank)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική, Citibank) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[25-35]%	[55-65]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[15-25]%	[95-100]%	[95-100]%	[0-5]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%
2010	[35-45]%	[45-55]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[15-25]%	[95-100]%	[95-100]%	[0-5]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%
2011	[35-45]%	[45-55]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[15-25]%	[95-100]%	[95-100]%	[0-5]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%
2012	[35-45]%	[45-55]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[0-5]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%
2013	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[0-5]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%
31/3/2014	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[0-5]%	[35-45]%	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

Ανταγωνίστριες Επιχειρήσεις

ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Πειραιώς, Αγροτική, Γενική, Millennium, Κυπρου, Marfin, Ελληνική)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Private Labels)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Πειραιώς, Αγροτική, Γενική, Millennium, Κυπρου, Marfin, Ελληνική) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Private Labels)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%
2010	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%
2011	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%
2012	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%
2013	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%
31/3/2014	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ (Εθνική, Probank, FBB)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ (visa-master το κοκκίνο μάλλον αναποδα)						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Maestro+ Private Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ (Εθνική, Probank, FBB) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Maestro+ Private Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[45-55]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[45-55]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%
2010	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[45-55]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[45-55]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%
2011	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%
2012	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%
2013	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
31/3/2014	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK (Eurobank, ΤΤ, Νέα Proton)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK (Eurobank, ΤΤ, Νέα Proton)															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[25-35]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[35-45]%	[25-35]%	[15-25]%	[55-65]%	[25-35]%
2010	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[35-45]%	[15-25]%	[15-25]%	[55-65]%	[15-25]%
2011	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[35-45]%	[15-25]%	[15-25]%	[35-45]%	[15-25]%
2012	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[65-75]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[65-75]%	[15-25]%	[15-25]%	[65-75]%	[15-25]%
2013	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[15-25]%	[65-75]%	[25-35]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[65-75]%	[25-35]%	[15-25]%	[65-75]%	[25-35]%
31/3/2014	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[15-25]%	[75-85]%	[25-35]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[75-85]%	[25-35]%	[15-25]%	[75-85]%	[25-35]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

HSBC BANK															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
HSBC BANK															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σύνολο Αγοράς Έκδοσης Πιστωτικών Καρτών

ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[85-95]%	[5-10]%	100,00%	[45-55]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	100,00%	[85-95]%	[5-10]%	100,00%
2010	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[85-95]%	[5-10]%	100,00%	[45-55]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	100,00%	[85-95]%	[5-10]%	100,00%
2011	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[45-55]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
2012	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[45-55]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
2013	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[45-55]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
31/3/2014	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[45-55]%	[25-35]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%

ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η.2.
ΕΚΔΟΣΗ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Συμμετέχουσες Επιχειρήσεις πριν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[45-55]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2010	[25-35]%	[10-15]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[35-45]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2011	[25-35]%	[15-25]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[35-45]%	[15-25]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2012	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
2013	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
31/3/2014	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΣΙΤΙΒΑΝΚ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΙΤΙΒΑΝΚ															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟ ΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

Συμμετέχουσες Επιχειρήσεις μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική, Citibank)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική, Citibank) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[45-55]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2010	[25-35]%	[15-25]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[45-55]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2011	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[35-45]%	[15-25]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2012	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[35-45]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
2013	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[10-15]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
31/3/2014	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

Ανταγωνίστριες Επιχειρήσεις

ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Πειραιώς, Αγροτική, Γενική, Millennium, Κυπρου, Marfin, Ελληνική)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Private Labels)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Πειραιώς, Αγροτική, Γενική, Millennium, Κυπρου, Marfin, Ελληνική) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Private Labels)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[25-35]%	[55-65]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%	[35-45]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%
2010	[25-35]%	[45-55]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%	[35-45]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%
2011	[25-35]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[45-55]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2012	[25-35]%	[55-65]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[45-55]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%
2013	[25-35]%	[85-95]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%	[45-55]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
31/3/2014	[25-35]%	[75-85]%	[25-35]%	[25-35]%	[95-100]%	[25-35]%	[45-55]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ (Εθνική, Probank, FBB)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ (visa-master το κοκκινο μάλλον αναποδα)					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Maestro+ Private Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ (Εθνική, Probank, FBB) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Maestro+ Private Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2010	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2011	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2012	[25-35]%	[15-25]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
2013	[25-35]%	[5-10]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%
31/3/2014	[25-35]%	[5-10]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK (Eurobank, ΤΤ, Νέα Proton)															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK (Eurobank, ΤΤ, Νέα Proton) % Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[5-10]%	[55-65]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%
2010	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%	[5-10]%	[55-65]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[10-15]%
2011	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[65-75]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
2012	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[65-75]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
2013	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[55-65]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%
31/3/2014	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%	[55-65]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

HSBC BANK															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
HSBC BANK															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ															
% Επί Συνόλου Αγοράς															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ						ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ		
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σύνολο Αγοράς Έκδοσης Χρεωστικών Καρτών

ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ															
ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΧΡΕΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ															
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΗ			ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ			ΑΝΑ ΣΗΜΑ					ΑΝΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ			
	ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ	ΠΡΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΘΝΩΝ	ΕΘΝΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[55-65]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
2010	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[55-65]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
2011	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[55-65]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
2012	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[55-65]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
2013	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[45-55]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%
31/3/2014	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%	[45-55]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%	100,00%	[95-100]%	[0-5]%	100,00%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η.3.
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ
 Συμμετέχουσες Επιχειρήσεις πριν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική)						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική) % Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[35-45]%
2010	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[35-45]%
2011	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[95-100]%	[25-35]%	[35-45]%
2012	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[95-100]%	[15-25]%	[35-45]%
2013	[35-45]%	[25-35]%	[0-5]%	[95-100]%	[10-15]%	[35-45]%
31/3/2014	[35-45]%	[15-25]%	[0-5]%	[95-100]%	[10-15]%	[35-45]%

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΗΤΟ
Έκδοση για ΦΕΚ

CTIBANK						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CTIBANK						
% Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[95-100]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

Συμμετέχουσες Επιχειρήσεις μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης

ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική, Citibank)						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ALPHA (Alpha, Εμπορική, Citibank) % Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[35-45]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[25-35]%	[45-55]%
2010	[35-45]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[25-35]%	[45-55]%
2011	[45-55]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[25-35]%	[45-55]%
2012	[35-45]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[15-25]%	[45-55]%
2013	[35-45]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[10-15]%	[45-55]%
31/3/2014	[35-45]%	[25-35]%	[95-100]%	[95-100]%	[10-15]%	[35-45]%

Ανταγωνίστριες Επιχειρήσεις

ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Πειραιώς, Αγροτική, Γενική, Millennium, Κύπρου, Margfin, Ελληνική)						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Private Labels)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Πειραιώς, Αγροτική, Γενική, Millennium, Κύπρου, Margfin, Ελληνική) % Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Private Labels)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[10-15]%
2010	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%
2011	[10-15]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[35-45]%	[10-15]%
2012	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[10-15]%
2013	[15-25]%	[10-15]%	[0-5]%	[0-5]%	[75-85]%	[10-15]%
31/3/2014	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[85-95]%	[15-25]%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ (Εθνική, Probank, FBB)						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ (visa-master το κοκκίνο μάλλον αναποδα)					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Maestro+ Private Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ (Εθνική, Probank, FBB) % Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Maestro+ Private Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[35-45]%	[15-25]%
2010	[15-25]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[35-45]%	[15-25]%
2011	[10-15]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%	[15-25]%
2012	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[55-65]%	[10-15]%
2013	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%
31/3/2014	[10-15]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΗΤΟ
Έκδοση για ΦΕΚ

ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK (Eurobank, ΤΤ, Νέα Proton)						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΜΙΛΟΣ EUROBANK (Eurobank, ΤΤ, Νέα Proton) % Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[15-25]%	[15-25]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[15-25]%
2010	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[10-15]%	[15-25]%
2011	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%	[15-25]%
2012	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[15-25]%
2013	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%
31/3/2014	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[25-35]%
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ % Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΗΤΟ
Έκδοση για ΦΕΚ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Diners + Amex κλπ)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ						
% Επί Συνόλου Αγοράς						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Diners + Amex κλπ)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2010	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2011	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2012	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2013	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
31/3/2014	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΗΤΟ
Έκδοση για ΦΕΚ

Σύνολο Αγοράς στην Αποδοχή Πιστωτικών & Χρεωστικών Καρτών

ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΡΤΩΝ						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
31/3/2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΡΤΩΝ						
ΑΠΟΔΟΧΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΧΡΕΩΣΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ)						
ΕΤΟΣ	ΑΝΑ ΣΗΜΑ					
	Σήμα 1 (VISA)	Σήμα 2 (MASTERCARD)	Σήμα 3 (DINERS)	Σήμα 4 (AMERICAN EXPRESS)	Άλλα Σήματα (Store Cards)	ΣΥΝΟΛΟ
2009	[55-65]%	[15-25]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%
2010	[55-65]%	[15-25]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%
2011	[55-65]%	[25-35]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%
2012	[55-65]%	[25-35]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%
2013	[45-55]%	[25-35]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%
31/3/2014	[45-55]%	[25-35]%	[0-5]%	[5-10]%	[0-5]%	100,00%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.1

**Μερίδια Alpha στην αγορά ασφαλιστικής παραγωγής
(ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις και αναλήψεις)**

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ - AlphaLife ΑΕΑΖ										
Κλάδος Ασφάλισης	2010		2011		2012		2013		1Q2014	
Ασφάλιση Ζωής	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς	2.318.090.812,05		2.169.142.177		1.930.517.689		1.644.757.066		421.052.494	
Ασφάλιση Κατά Ζημιάς	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς	3.014.254.899		2.818.129.231		2.376.653.791		2.198.384.944		565.220.983	
Αντασφάλιση	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
Σύνολο Αγοράς	94.048.952		94.481.446		89.321.020		Μ.Δ.		Μ.Δ.	
ΣΥΝΟΛΟ Alpha Bank	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%	[...]	[0-5]%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ ⁸²⁷	5.424.205.280		5.081.752.854		4.396.492.500		3.843.142.010		986.273.478	

⁸²⁷ Βλ. Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας (www.eaee.gr), «17^η Οικονομική Μελέτη - Παραγωγή Ασφαλιστρών 2010», «27^η Οικονομική Μελέτη - Παραγωγή Ασφαλιστρών 2011», «41^η Οικονομική Μελέτη - Παραγωγή Ασφαλιστρών 2012», «44^η Οικονομική Μελέτη - Ετήσια Παραγωγή Ασφαλιστρών 2012», «56^η Οικονομική Μελέτη - Ετήσια Παραγωγή Ασφαλιστρών εξαμήνου 2013» και «58^η Οικονομική Μελέτη - Παραγωγή Ασφαλιστρών Α' Τριμήνου 2014». Επισημαίνεται ότι, τα ασφάλιστρα από αναλήψεις (αντασφαλίσεις) δεν έχουν συμπεριληφθεί στο σύνολο αγοράς για το 2013 και το α' τρίμηνο του 2014, καθώς δεν υπάρχουν δημοσιευμένα στοιχεία. Τα αντίστοιχα μεγέθη για τα έτη έτη 2010-2012 περιλαμβάνονται σε παλαιότερες αποφάσεις της Ε.Α. (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 556/VII/2012 - Alpha Bank/Εμπορική Τράπεζα καθώς και 584/VII/2013 - Eurobank/Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο).